

ΘΕΜΑ 1ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 16-19

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Σάμου ὀρμώμενοι τὴν βασιλέως κακῶς ἐποίουν, καὶ ἐπὶ τὴν Χίον καὶ τὴν Ἔφεσον ἐπέπλεον, καὶ παρεσκευάζοντο πρὸς ναυμαχίαν, καὶ στρατηγούς πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι προσεείλοντο Μένανδρον, Τυδέα, Κηφισόδοτον. Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ῥόδου παρὰ τὴν Ἰωνίαν ἐκπλεῖ πρὸς τὸν Ἑλλάσποντον πρὸς τε τῶν πλοίων τὸν ἔκπλουν καὶ ἐπὶ τὰς ἀφεστηκυίας αὐτῶν πόλεις. Ἀνήγοντο δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Χίου πελάγιοι· ἡ γὰρ Ἀσία πολεμία αὐτοῖς ἦν. Λύσανδρος δ' ἐξ Ἀβύδου παρέπλει εἰς Λάμψακον σύμμαχον οὔσαν Ἀθηναίων· καὶ οἱ Ἀβυδηνοὶ καὶ οἱ ἄλλοι παρῆσαν πεζῆ· ἠγεῖτο δὲ Θώραξ Λακεδαιμόνιος. Προσβαλόντες δὲ τῇ πόλει αἰροῦσι κατὰ κράτος, καὶ διήρπασαν οἱ στρατιῶται οὔσαν πλουσίαν καὶ οἴνου καὶ σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων πλήρη· τὰ δὲ ἐλεύθερα σώματα πάντα ἀφῆκε Λύσανδρος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ῥόδου... ἐπιτηδείων πλήρη.*
Μονάδες 30
2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή (γέννηση, οικογενειακό περιβάλλον), τη μόρφωση του Ξενοφώντα και τις πολιτικές συνθήκες της εποχής του;
Μονάδες 10
3. **α)** *ὀρμώμενοι, ἐπέπλεον, ναυμαχίαν, πλοίων, πόλεις:* Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.
Μονάδες 5
- β)** Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους του κειμένου ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>αἰροῦσι</i>	-ις	
<i>ἠγεῖτο</i>	-μῶν	
<i>ἐποίουν</i>	-τής	
<i>προσβαλόντες</i>	-ή	
<i>διήρπασαν</i>	-ή	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 2ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 16-19

A. ΚΕΙΜΕΝΟ:

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Σάμου ὀρμώμενοι τὴν βασιλέως κακῶς ἐποίουν, καὶ ἐπὶ τὴν Χίον καὶ τὴν Ἔφεσον ἐπέπλεον, καὶ παρεσκευάζοντο πρὸς ναυμαχίαν, καὶ στρατηγούς πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι προσείλοντο Μένανδρον, Τυδέα, Κηφισόδοτον. Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ρόδου παρὰ τὴν Ἰωνίαν ἐκπλεῖ πρὸς τὸν Ἑλλάσποντον πρὸς τε τῶν πλοίων τὸν ἔκπλουν καὶ ἐπὶ τὰς ἀφεστηκυίας αὐτῶν πόλεις. Ἀνήγοντο δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Χίου πελάγιοι· ἡ γὰρ Ἀσία πολεμία αὐτοῖς ἦν. Λύσανδρος δ' ἐξ Ἀβύδου παρέπλει εἰς Λάμψακον σύμμαχον οὕσαν Ἀθηναίων· καὶ οἱ Ἀβυδηνοὶ καὶ οἱ ἄλλοι παρήσαν πεζῆ· ἠγεῖτο δὲ Θώραξ Λακεδαιμόνιος. Προσβαλόντες δὲ τῇ πόλει αἰροῦσι κατὰ κράτος, καὶ διήρπασαν οἱ στρατιῶται οὕσαν πλουσίαν καὶ οἴνου καὶ σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων πλήρη· τὰ δὲ ἐλεύθερα σώματα πάντα ἀφῆκε Λύσανδρος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ρόδου... ἐπιτηδείων πλήρη.*

Μονάδες 30

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τον Ξενοφώντα στην εξορία;

Μονάδες 10

3. **α) ποιητής, ποίησης, ποίημα, παιδαγωγός, λογαχός:** Να κατατάξετε τις παραπάνω ετυμολογικά συγγενείς προς τα ρήματα του κειμένου *ἐποίουν* και *ἀνήγοντο* λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

- β) βασιλεύς, ναυμαχία, στρατηγός, σύμμαχος, κράτος:** Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 4ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 16-19

A. ΚΕΙΜΕΝΟ:

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Σάμου ὀρμώμενοι τὴν βασιλέως κακῶς ἐποίουν, καὶ ἐπὶ τὴν Χίον καὶ τὴν Ἔφεσον ἐπέπλεον, καὶ παρεσκευάζοντο πρὸς ναυμαχίαν, καὶ στρατηγούς πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι προσεῖλοντο Μένανδρον, Τυδέα, Κηφισόδοτον. Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ρόδου παρὰ τὴν Ἰωνίαν ἐκπλεῖ πρὸς τὸν Ἑλλάσποντον πρὸς τε τῶν πλοίων τὸν ἔκπλου καὶ ἐπὶ τὰς ἀφεστηκυίας αὐτῶν πόλεις. Ἀνήγοντο δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Χίου πελάγιοι· ἡ γὰρ Ἀσία πολεμία αὐτοῖς ἦν. Λύσανδρος δ' ἐξ Ἀβύδου παρέπλει εἰς Λάμψακον σύμμαχον οὕσαν Ἀθηναίων· καὶ οἱ Ἀβυδηνοὶ καὶ οἱ ἄλλοι παρήσαν πεζῆ· ἠγεῖτο δὲ Θώραξ Λακεδαιμόνιος. Προσβαλόντες δὲ τῇ πόλει αἰροῦσι κατὰ κράτος, καὶ διήρπασαν οἱ στρατιῶται οὕσαν πλουσίαν καὶ οἴνου καὶ σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων πλήρη· τὰ δὲ ἐλεύθερα σώματα πάντα ἀφῆκε Λύσανδρος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ρόδου... ἐπιτηδείων πλήρη.*

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε τα ακόλουθα βιογραφικά στοιχεία του Ξενοφώντα κατά χρονική σειρά:

- α) Συμμετείχε ως μισθοφόρος στο στράτευμα του Κύρου κατά του αδελφού του Αρταξέρξη.
- β) Μεγάλωσε σε εύπορη οικογένεια στον Δήμο της Ερχιάς Αττικής.
- γ) Ακολούθησε τον Σπαρτιάτη βασιλιά Αγησίλαο στη μάχη της Κορώνειας.
- δ) Υπηρέτησε στο σώμα των ιππέων της πατρίδας του, της Αθήνας.
- ε) Οδήγησε τους Έλληνες μισθοφόρους (τους Μυρσίους) από τα βάθη της Ασίας στην πατρίδα τους.

Μονάδες 10

3. **α) αναγωγή, διασκευή, παρουσία, βλήμα, αρπακτικός:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) ανάγομαι, πάρειμι, προσβάλλω, διαρπάζω, αφήμι:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 5ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 1, 16-19

A. ΚΕΙΜΕΝΟ:

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Σάμου ὀρμώμενοι τὴν βασιλέως κακῶς ἐποίουν, καὶ ἐπὶ τὴν Χίον καὶ τὴν Ἔφεσον ἐπέπλεον, καὶ παρεσκευάζοντο πρὸς ναυμαχίαν, καὶ στρατηγούς πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι προσεῖλοντο Μένανδρον, Τυδέα, Κηφισόδοτον. Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ρόδου παρὰ τὴν Ἰωνίαν ἐκπλεῖ πρὸς τὸν Ἑλλάσποντον πρὸς τε τῶν πλοίων τὸν ἔκπλουν καὶ ἐπὶ τὰς ἀφεστηκυίας αὐτῶν πόλεις. Ἀνήγοντο δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Χίου πελάγιοι· ἡ γὰρ Ἀσία πολεμία αὐτοῖς ἦν. Λύσανδρος δ' ἐξ Ἀβύδου παρέπλει εἰς Λάμψακον σύμμαχον οὔσαν Ἀθηναίων· καὶ οἱ Ἀβυδηνοὶ καὶ οἱ ἄλλοι παρῆσαν πεζῆ· ἠγεῖτο δὲ Θώραξ Λακεδαιμόνιος. Προσβαλόντες δὲ τῇ πόλει αἰροῦσι κατὰ κράτος, καὶ διήρπασαν οἱ στρατιῶται οὔσαν πλουσίαν καὶ οἴνου καὶ σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων πλήρη· τὰ δὲ ἐλεύθερα σώματα πάντα ἀφήκε Λύσανδρος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ρόδου... ἐπιτηδείων πλήρη.*

Μονάδες 30

2. Να εξηγήσετε γιατί οι Αθηναῖοι εξόρισαν τον Ξενοφώντα από την πατρίδα του (394 π.Χ.) και γιατί, πολύ αργότερα (365 π.Χ.), ανακάλεσαν αυτή την απόφασή τους.

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη σημασία της στη **B'** στήλη (δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>προσαιροῦμαι</i>	α) αποστατώ
2. <i>ἀφίσταμαι</i>	β) πλέω κατά μήκος των ακτῶν
3. <i>παραπλέω</i>	γ) ανοίγομαι στην ανοιχτή θάλασσα
4. <i>ἀνάγομαι</i>	δ) εφόδια
5. <i>ἐπιτήδεια</i>	ε) εκλέγω επιπλέον
	στ) κάνω αγωγή
	ζ) υπομένω

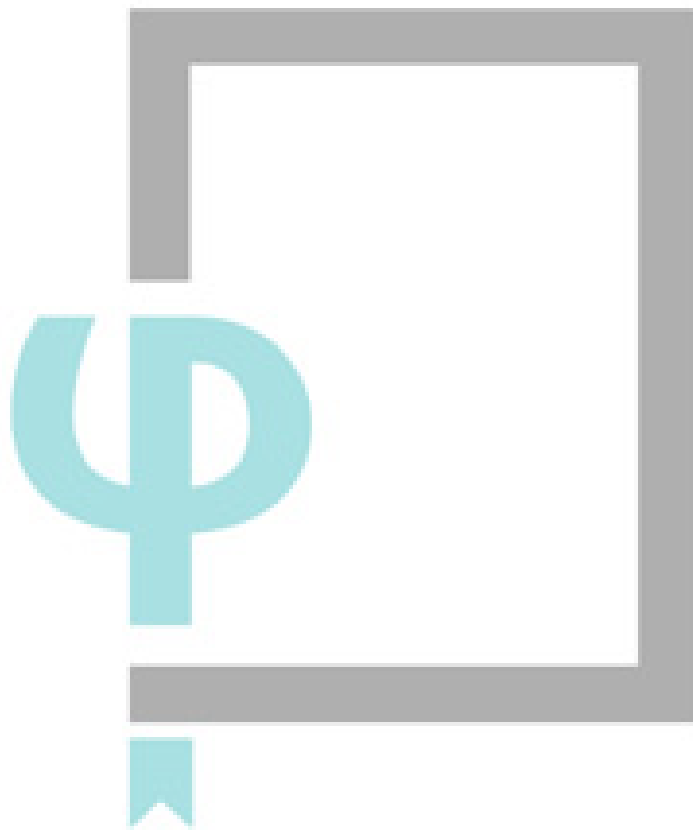
Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ἐκπλέω</i>	α) φίλιος
2. <i>ἠγοῦμαι</i>	β) πένης
3. <i>πολέμιος</i>	γ) κενός

<i>4. πλούσιος</i>	<i>δ) είσπλέω</i>
<i>5. πλήρης</i>	<i>ε) ἔπομαι</i>
	<i>στ) πληρῶ</i>
	<i>ζ) πολύς</i>

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 6ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγούσῳν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακα ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἰκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι...ὥσπερ καὶ πρότερον.*

Μονάδες 30

2. Για ποιους λόγους εξορίστηκε ο Θουκυδίδης και πῶς η εξορία του επηρέασε τη συγγραφή του έργου του;

Μονάδες 10

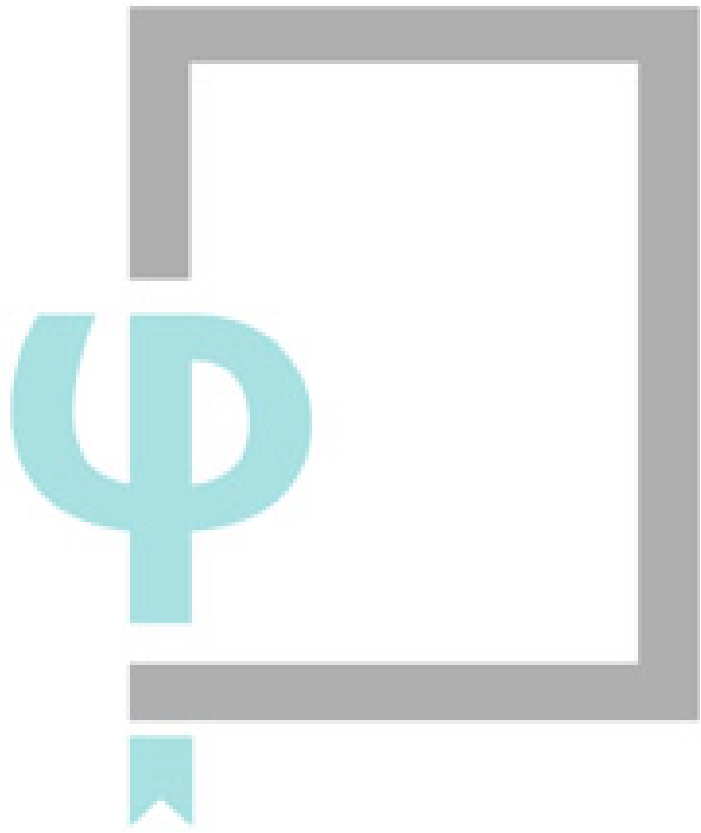
3. α) *ποιητής, ποιήσεις, ποίημα, παιδαγωγός, λοχαγός*: Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς τους ρηματικούς τύπους *προσποιῆσαι* και *ἀγούσῳν* λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

- β) *ναυμαχία, πρέσβυς, ξύμμαχος, φίλος, ἰκέτης*: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 8ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 16-19

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Σάμου ὀρμώμενοι τὴν βασιλέως κακῶς ἐποίουν, καὶ ἐπὶ τὴν Χίον καὶ τὴν Ἔφεσον ἐπέπλεον, καὶ παρεσκευάζοντο πρὸς ναυμαχίαν, καὶ στρατηγούς πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι προσεείλοντο Μένανδρον, Τυδέα, Κηφισόδοτον. Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ρόδου παρὰ τὴν Ἰωνίαν ἐκπλεῖ πρὸς τὸν Ἑλλάσποντον πρὸς τε τῶν πλοίων τὸν ἔκπλουν καὶ ἐπὶ τὰς ἀφεστηκυίας αὐτῶν πόλεις. Ἀνήγοντο δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Χίου πελάγιοι· ἡ γὰρ Ἀσία πολεμία αὐτοῖς ἦν. Λύσανδρος δ' ἐξ Ἀβύδου παρέπλει εἰς Λάμψακον σύμμαχον οὕσαν Ἀθηναίων· καὶ οἱ Ἀβυδηνοὶ καὶ οἱ ἄλλοι παρήσαν πεζῆ· ἠγεῖτο δὲ Θώραξ Λακεδαιμόνιος. Προσβαλόντες δὲ τῇ πόλει αἰροῦσι κατὰ κράτος, καὶ διήρπασαν οἱ στρατιῶται οὕσαν πλουσίαν καὶ οἴνου καὶ σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων πλήρη· τὰ δὲ ἐλεύθερα σώματα πάντα ἀφήκε Λύσανδρος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ρόδου... ἐπιτηδείων πλήρη.*
Μονάδες 30
2. Να αναφέρετε τα *Ιστορικά* έργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο έργων αυτής της κατηγορίας.
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε τις λέξεις της **A'** στήλης με τη λέξη της **B'** στήλης με την οποία έχουν ετυμολογική συγγένεια (δύο λέξεις της **A'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ορμόνη	
2. χειραφέτηση	α) ὀρμώμενοι
3. ἀφέλεια	
4. αφορμή	
5. αφετηρία	β) ἀφήκε
6. ορμητικός	
7. ορμίσκος	

Μονάδες 5

β) *ἀνήγοντο, ἠγεῖτο, αἰροῦσι, κράτος, πλήρη:* Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

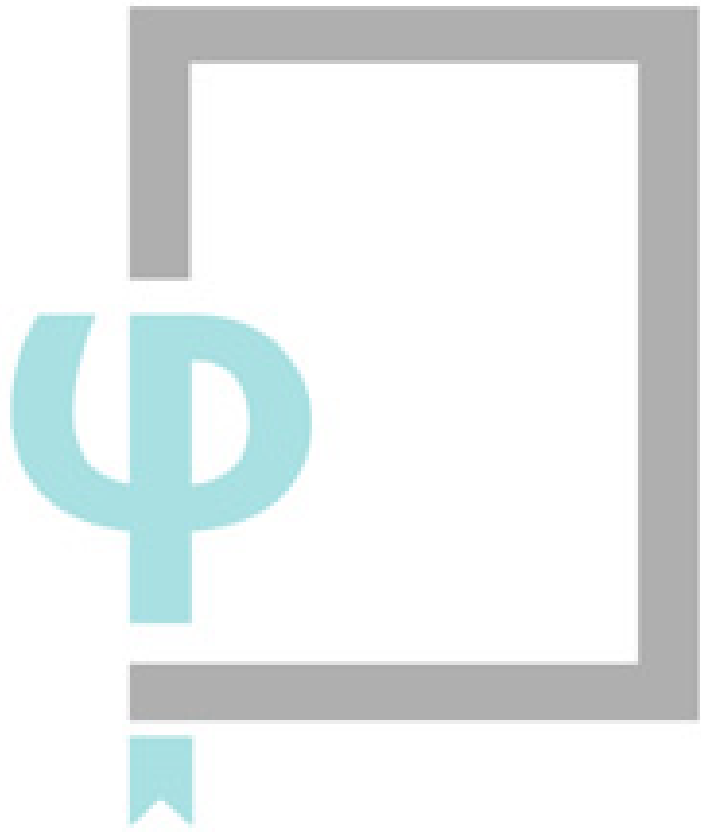
ΘΕΜΑ 9ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγούσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακα ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερά ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλής ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι...ὥσπερ καὶ πρότερον.*
Μονάδες 30
2. Με ποιες μεθόδους ο Θουκυδίδης διερευνά γεγονότα παλαιότερα του Πελοποννησιακού πολέμου;
Μονάδες 10
3. **α) νεώριο, δικαστής, ἀφιξη, φυγάδευση, τύχη:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.
Μονάδες 5
- β) αἰχμάλωτος, ναυμαχία, ἀφήμι, πρόξενος, διεγγυᾶμαι:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 10ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 16-19

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Σάμου ὀρμώμενοι τὴν βασιλέως κακῶς ἐποίουν, καὶ ἐπὶ τὴν Χίον καὶ τὴν Ἔφεσον ἐπέπλεον, καὶ παρεσκευάζοντο πρὸς ναυμαχίαν, καὶ στρατηγούς πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι προσεείλοντο Μένανδρον, Τυδέα, Κηφισόδοτον. Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ρόδου παρὰ τὴν Ἰωνίαν ἐκπλεῖ πρὸς τὸν Ἑλλάσποντον πρὸς τε τῶν πλοίων τὸν ἔκπλουν καὶ ἐπὶ τὰς ἀφεστηκυίας αὐτῶν πόλεις. Ἀνήγοντο δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Χίου πελάγιοι· ἡ γὰρ Ἀσία πολεμία αὐτοῖς ἦν. Λύσανδρος δ' ἐξ Ἀβύδου παρέπλει εἰς Λάμψακον σύμμαχον οὕσαν Ἀθηναίων· καὶ οἱ Ἀβυδηνοὶ καὶ οἱ ἄλλοι παρήσαν πεζῆ· ἠγεῖτο δὲ Θώραξ Λακεδαιμόνιος. Προσβαλόντες δὲ τῆ πόλει αἰροῦσι κατὰ κράτος, καὶ διήρπασαν οἱ στρατιῶται οὕσαν πλουσίαν καὶ οἴνου καὶ σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων πλήρη· τὰ δὲ ἐλεύθερα σώματα πάντα ἀφῆκε Λύσανδρος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ρόδου... ἐπιτηδείων πλήρη.*
Μονάδες 30
2. Ο Ξενοφών είχε τη φιλοδοξία να συνεχίσει το έργο του Θουκυδίδη. Πόσο επιτυχημένη θεωρείται η προσπάθειά του;
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την συνώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἐκπλέω	α) ἐφόδια
2. ἠγοῦμαι	β) κυριεύω
3. ἐπιτήδεια	γ) ἐναντίος
4. αἰρῶ	δ) ἀποπλέω
5. πολέμιος	ε) ἄρχω
	στ) αἶρω
	ζ) διηγοῦμαι

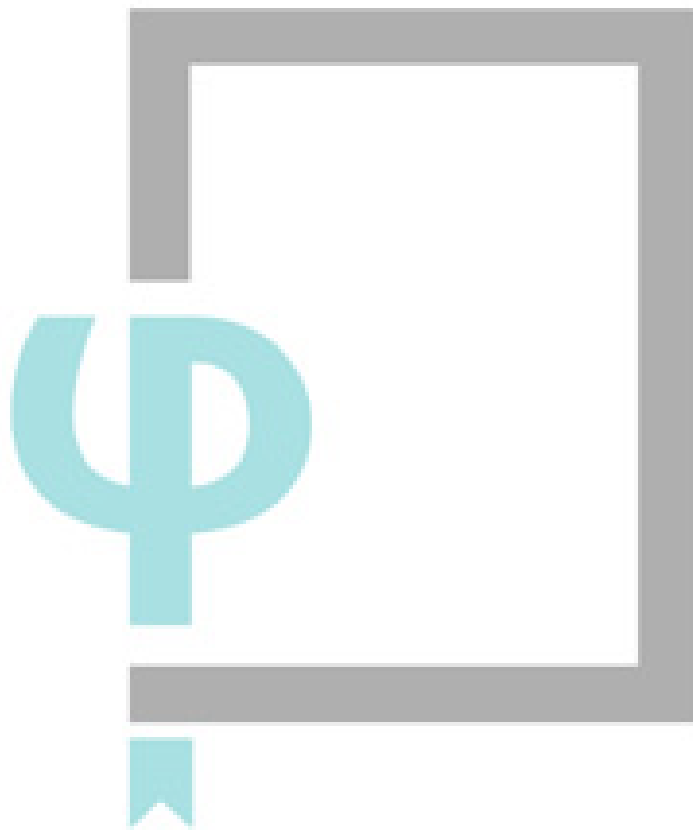
Μονάδες 5

- β)** Να αντιστοιχίσετε τα ομόρριζα προς τις λέξεις του κειμένου **ὀρμώμενοι** και **ἐποίουν** (**A'** στήλη) ουσιαστικά: **ποίημα, ὄρμημα, ποιητής, ποίησις, ὄρμητήριον** με την κατηγορία στην οποία ανήκουν (**B'** στήλη) (μία κατηγορία περισεύει).

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ποίημα	α) ενέργεια ή κατάσταση

2. <i>ὄρμημα</i>	β) ὄργανο ἢ μέσο ἐνέργειας
3. <i>ποιητής</i>	γ) τόπος
4. <i>ποίησις</i>	δ) ἀποτέλεσμα ἐνέργειας
5. <i>ὄρμητήριον</i>	ε) πρόσωπο που ἐνεργεῖ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 11ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 16-19

A. ΚΕΙΜΕΝΟ:

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Σάμου ὀρμώμενοι τὴν βασιλέως κακῶς ἐποίουν, καὶ ἐπὶ τὴν Χίον καὶ τὴν Ἔφεσον ἐπέπλεον, καὶ παρεσκευάζοντο πρὸς ναυμαχίαν, καὶ στρατηγούς πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι προσεῖλοντο Μένανδρον, Τυδέα, Κηφισόδοτον. Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ρόδου παρὰ τὴν Ἰωνίαν ἐκπλεῖ πρὸς τὸν Ἑλλήσποντον πρὸς τε τῶν πλοίων τὸν ἔκπλουν καὶ ἐπὶ τὰς ἀφεστηκυίας αὐτῶν πόλεις. Ἀνήγοντο δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Χίου πελάγιοι· ἡ γὰρ Ἀσία πολεμία αὐτοῖς ἦν. Λύσανδρος δ' ἐξ Ἀβύδου παρέπλει εἰς Λάμψακον σύμμαχον οὕσαν Ἀθηναίων· καὶ οἱ Ἀβυδηνοὶ καὶ οἱ ἄλλοι παρήσαν πεζῆ· ἠγεῖτο δὲ Θώραξ Λακεδαιμόνιος. Προσβαλόντες δὲ τῇ πόλει αἰροῦσι κατὰ κράτος, καὶ διήρπασαν οἱ στρατιῶται οὕσαν πλουσίαν καὶ οἴνου καὶ σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων πλήρη· τὰ δὲ ἐλεύθερα σώματα πάντα ἀφῆκε Λύσανδρος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ρόδου... ἐπιτηδείων πλήρη.*
Μονάδες 30
2. Πώς αναδεικνύεται ἡ πίστη τοῦ Ξενοφώντα σε υψηλές ἀξίες;
Μονάδες 10
3. **α)** Να συμπληρώσετε τὰ κενὰ τῶν παρακάτω προτάσεων τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας με τύπους τοῦ ρ. **πλέω** (ἀπλοῦς ἢ σύνθετους).
Οἱ Ἀθηναῖοι ..... ἐναντίον τῆς Ἐφέσου, ἐνῶ ὁ στόλος τῶν Λακεδαιμονίων ..... ἀπὸ τῆς Ρόδου, ... τὶς ἀκτὲς τῆς Ἰωνίας, ... στον Ἑλλήσποντο καὶ ..... στὴν Λάμψακο.
Μονάδες 5
- β)** *ὀρμώμενοι, ἐποίουν, ἐπέπλεον, ἀνήγοντο, διήρπασαν:* Να γράψετε ἀπὸ μίᾳ ὁμόρριζῃ λέξει, ἀπλὴ ἢ σύνθετῃ, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 13ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 1, 16-19

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Σάμου ὀρμώμενοι τὴν βασιλέως κακῶς ἐποίουν, καὶ ἐπὶ τὴν Χίον καὶ τὴν Ἔφεσον ἐπέπλεον, καὶ παρεσκευάζοντο πρὸς ναυμαχίαν, καὶ στρατηγούς πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι προσείλοντο Μένανδρον, Τυδέα, Κηφισόδοτον. Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ῥόδου παρὰ τὴν Ἰωνίαν ἐκπλεῖ πρὸς τὸν Ἑλλάσποντον πρὸς τε τῶν πλοίων τὸν ἔκπλουν καὶ ἐπὶ τὰς ἀφεστηκυίας αὐτῶν πόλεις. Ἀνήγοντο δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Χίου πελάγιοι· ἡ γὰρ Ἀσία πολεμία αὐτοῖς ἦν. Λύσανδρος δ' ἐξ Ἀβύδου παρέπλει εἰς Λάμψακον σύμμαχον οὔσαν Ἀθηναίων· καὶ οἱ Ἀβυδηνοὶ καὶ οἱ ἄλλοι παρῆσαν πεζῆ· ἠγεῖτο δὲ Θώραξ Λακεδαιμόνιος. Προσβαλόντες δὲ τῇ πόλει αἰροῦσι κατὰ κράτος, καὶ διήρπασαν οἱ στρατιῶται οὔσαν πλουσίαν καὶ οἴνου καὶ σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων πλήρη· τὰ δὲ ἐλεύθερα σώματα πάντα ἀφῆκε Λύσανδρος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ῥόδου...ἐπιτηδείων πλήρη.*

Μονάδες 30

2. **α)** Πῶς αξιολογήθηκε το ἔργο του Ξενοφῶντα στην Αλεξανδρινή και τη Ρωμαϊκή εποχή;
β) Σε ποια κατηγορία των ἔργων του Ξενοφῶντα ανήκουν τα *Ἑλληνικά* και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;

Μονάδες 10

3. **α)** *ἐπιπλέω, παρασκευάζομαι, στρατηγός, προσαιροῦμαι, ἀφίσταμαι*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της στήλης **A** με τη σημασία της στη στήλη **B** (δύο στοιχεία της **B** 'στήλης περισσεύουν).

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ἐκπλέω</i>	α) φτάνω με πλοίο στο λιμάνι
2. <i>προσαιροῦμαι</i>	β) ετοιμάζομαι
3. <i>παρασκευάζομαι</i>	γ) προσεταιρίζομαι
4. <i>ὀρμῶμαι</i>	δ) εξορμώ από
5. <i>ἀνάγομαι</i>	ε) φεύγω με το πλοίο
	στ) εκλέγω επιπλέον
	ζ) βγαίνω στην ανοιχτή θάλασσα

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 14ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 16-19

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Σάμου ὀρμώμενοι τὴν βασιλέως κακῶς ἐποίουν, καὶ ἐπὶ τὴν Χίον καὶ τὴν Ἔφεσον ἐπέπλεον, καὶ παρεσκευάζοντο πρὸς ναυμαχίαν, καὶ στρατηγούς πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι προσεείλοντο Μένανδρον, Τυδέα, Κηφισόδοτον. Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ῥόδου παρὰ τὴν Ἰωνίαν ἐκπλεῖ πρὸς τὸν Ἑλλάσποντον πρὸς τε τῶν πλοίων τὸν ἔκπλου καὶ ἐπὶ τὰς ἀφεστηκυίας αὐτῶν πόλεις. Ἀνήγοντο δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Χίου πελάγιοι· ἡ γὰρ Ἀσία πολεμία αὐτοῖς ἦν. Λύσανδρος δ' ἐξ Ἀβύδου παρέπλει εἰς Λάμψακον σύμμαχον οὕσαν Ἀθηναίων· καὶ οἱ Ἀβυδηνοὶ καὶ οἱ ἄλλοι παρήσαν πεζῆ· ἠγεῖτο δὲ Θώραξ Λακεδαιμόνιος. Προσβαλόντες δὲ τῇ πόλει αἰροῦσι κατὰ κράτος, καὶ διήρπασαν οἱ στρατιῶται οὕσαν πλουσίαν καὶ οἴνου καὶ σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων πλήρη· τὰ δὲ ἐλεύθερα σώματα πάντα ἀφήκε Λύσανδρος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ῥόδου...ἐπιτηδείων πλήρη.*
Μονάδες 30
2. **α)** Σε ποια κατηγορία των έργων του Ξενοφόντα ανήκουν τα *Ἑλληνικά* και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;
β) Να αναφέρετε τους τίτλους των υπολοίπων έργων του Ξενοφόντα που ανήκουν στην ίδια κατηγορία με τα *Ἑλληνικά*.
Μονάδες 10
3. **κράτος:** Να γράψετε στη νέα ελληνική γλώσσα πέντε σύνθετα ουσιαστικά ή επίθετα με πρώτο ή δεύτερο συνθετικό τη λέξη *κράτος* και να σχηματίσετε με καθένα από αυτά μια πρόταση.
Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 15ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προεισητήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακα ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερά ἰκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι...ὥσπερ καὶ πρότερον.*

Μονάδες 30

2. Πῶς ἡ λογικὴ καὶ ἡ τύχη, κατὰ τον Θουκυδίδη, ἐπηρεάζουν τις ἱστορικὲς ἐξελίξεις;

Μονάδες 10

3. **α)** Να σχηματίσετε γιὰ καθεμία ἀπὸ τις λέξεις τῆς **A'** στήλης ἓνα παράγωγο ἐπίθετο τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὴν κατάληξη που δίνεται στὴ **B'** στήλη.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
λέξεις	κατάληξη	παράγωγο ἐπίθετο
<i>άνήρ</i>	<i>-εῖος</i>	
<i>λόγος</i>	<i>-ιος</i>	
<i>σύμμαχος</i>	<i>-ικός</i>	
<i>ἔργον</i>	<i>-ώδης</i>	
<i>φίλος</i>	<i>-ιος</i>	

Μονάδες 5

β) ἀποστασία, ἀφεςη, φερέγγυος, ἐξόφληση, χρήμα: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας με τις λέξεις τοῦ κειμένου με τις οποίες ἐχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 16ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιοῦντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῇ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὄψε ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὐταὶ ἦκον. Ταῦτα δ' ἐποίησε τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ... ἐπανήγοντο.*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για τη συμμετοχή του Ξενοφώντα στην εκστρατεία του Κύρου;

Μονάδες 10

3. **α)** *πόδας, ἀνήχθησαν, κινήσοιτο, παρετάξαντο, ἀποπλεῖν:* Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να σχηματίστε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη ποῦ σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>πλέοντες</i>	-ις	
<i>ἀγγέλλεται</i>	-ία	
<i>παραβάλλων</i>	-ή	
<i>ἐσήμανεν</i>	-μα	
<i>παρασκευασάμενος</i>	-ή	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 17ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιοῦντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῆ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὄψε ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὐταὶ ἦκον. Ταῦτα δ' ἐποίησε τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ... ἐπανήγοντο.*

Μονάδες 30

2. Ποιες ἦταν οἱ σχέσεις τοῦ Ξενοφῶντα μετὰ τὴν πόλιν τῆς Σπάρτης;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε τὶς λέξεις τῆς **A'** στήλης με τὶς ομορριζες τῆς **B'** στήλης (δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

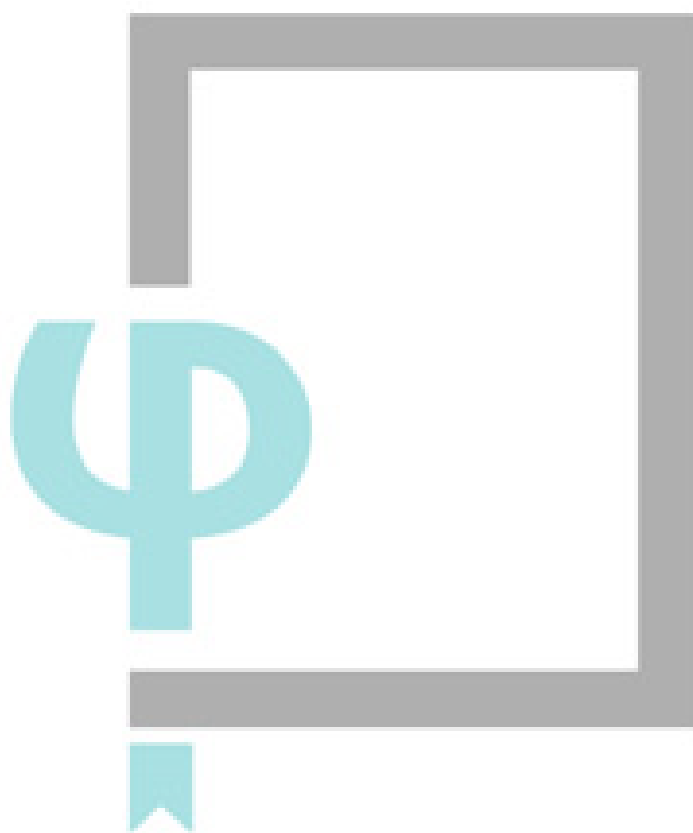
A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>παρετάξαντο</i>	α) σχέση
2. <i>κατιδόντας</i>	β) ἔντυπο
3. <i>ἀντανήγαγε</i>	γ) ἀταξία
4. <i>προεῖπεν</i>	δ) εἶδος
5. <i>διεῖχε</i>	ε) ἀξονας
	στ) ἐμπόδιο
	ζ) ἔπος

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομορριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>έκέλευσεν</i>	-τής	
<i>παραβάλλων</i>	-ή	
<i>ποιούσιν</i>	-τής	
<i>κινήσοιτο</i>	-μα	
<i>παρετάξαντο</i>	-ις	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 18ο: Θουκυδίδου Ἱστορία, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακα ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερά ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι...ὥσπερ καὶ πρότερον.*

Μονάδες 30

2. Ποια εἶναι τα γνωρίσματα του ηγέτη που χαρακτηρίζουν την πολιτική φυσιογνωμία του Περικλή;

Μονάδες 10

3. **Λόγος:** Να γράψετε στη νέα ελληνική γλώσσα πέντε σύνθετα ουσιαστικά ἢ ἐπίθετα με πρῶτο ἢ δεῦτερο συνθετικό τῆ λέξη **λόγος** καὶ να σχηματίσετε με καθένα ἀπὸ αὐτὰ μια σύντομη φράση.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 19ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιοῦντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῆ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὄψε ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὐταὶ ἦκον. Ταῦτα δ' ἐποίησε τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ... ἐπανήγοντο.*

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρὰ τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα του Ξενοφώντα:

- α) Εγκαταστάθηκε στον Σκιλλούντα της Ολυμπίας, όπου ασχολήθηκε με το συγγραφικὸ του ἔργο.
- β) Εξορίστηκε ἀπὸ τὴν πατρίδα του, τὴν Αθήνα.
- γ) Αναγκάστηκε νὰ εγκαταλείψει τὸ κτῆμα του, στον Σκιλλούντα, καὶ νὰ μετακομίσει στὴν Κόρινθο.
- δ) Οἱ Αθηναῖοι ἐπέτρεψαν στον Ξενοφώντα νὰ ἐπαναπατριστεῖ, μετὰ ἀπὸ τὴν ἀρση τοῦ ψηφίσματος γιὰ ἐξορία.
- ε) Ἔστειλε τοὺς γιους του Γρύλλο καὶ Διόδωρο νὰ υπηρετήσουν στον αθηναϊκὸ στρατὸ.

Μονάδες 10

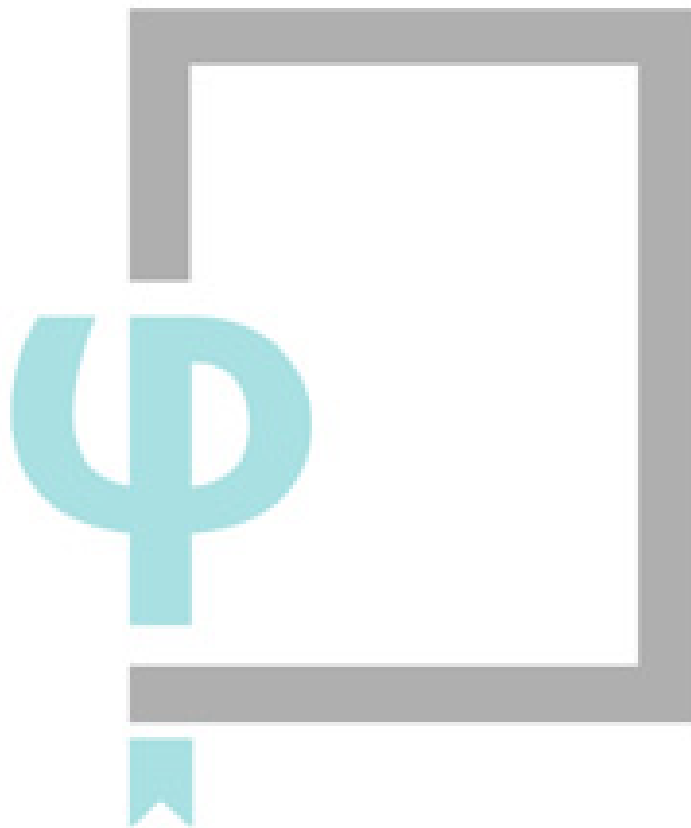
3. α) *ἐπειδὴν, ἀριστοποιοῦμαι, εἰσβαίνω, ναυμαχία, Ἑλλήσποντος*: Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικὰ τους.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ναῦς</i>	α) άγγελος
2. <i>είσβαίνειν</i>	β) παραλαβή
3. <i>έξαγγείλαι</i>	γ) εμπόδιο
4. <i>παραβλήματα</i>	δ) έπος
5. <i>πόδας</i>	ε) βέλος
	στ) βήμα
	ζ) ναύσταθμος

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 20ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιοῦντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῆ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὄψε ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὐταὶ ἦκον. Ταῦτα δ' ἐποίησε τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ... ἐπανήγοντο.*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για τη μὀρφωση του Ξενοφώντα και ποιες ιστορικές μορφές άσκησαν επίδραση στην προσωπικότητα και τις ιδέες του;

Μονάδες 10

3. **α) ἐπισιτισάμενοι, διεῖχε, εἰσβαίνειν, ἀνάξοιτο, ἀπέπλευσαν:** Να γράψετε από μία ομορριξη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθένα από τους παραπάνω ρηματικούς τύπους του κειμένου.

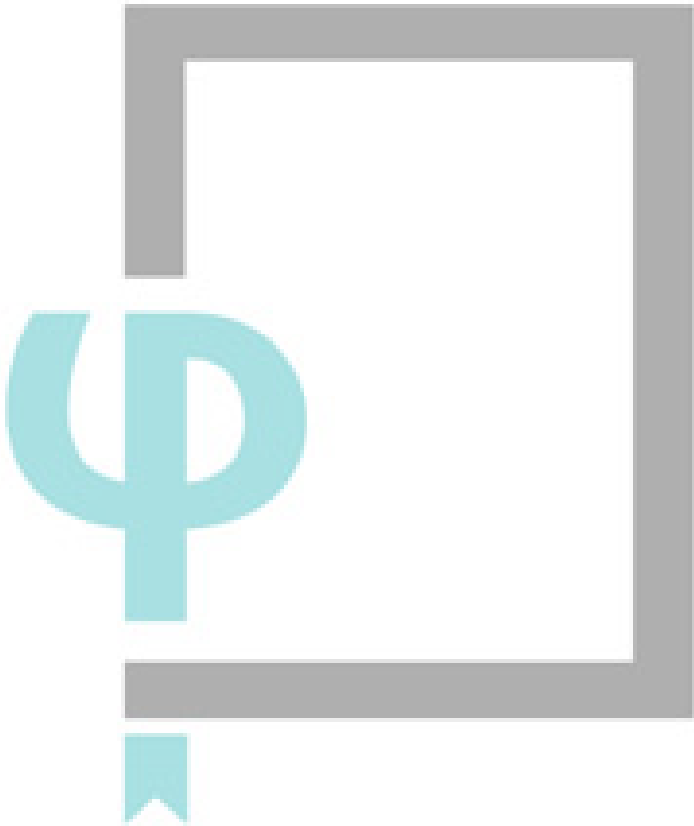
Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της στήλης **A'** με τη σημασία της στη στήλη **B'** (δύο στοιχεία της B' στήλης περισσεύουν)

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ὀρμίζομαι	α) απέναντι
2. ἀριστοποιοῦμαι	β) αγκυροβολῶ
3. ἐπισιτίζομαι	γ) βγαίνω από το λιμάνι στην ανοιχτή θάλασσα
4. ἀνάγομαι	δ) οδηγῶ τα πλοία στο λιμάνι
5. ἀντίον	ε) εφοδιάζομαι με τρόφιμα
	στ) γευματίζω, τρώω

ζ) πολύ κοντά

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 21ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγούσῳν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακα ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερά ἰκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι...ὥσπερ καὶ πρότερον.*

Μονάδες 30

2. Ποιο γνώρισμα σκέψης και μεθόδου χαρακτηρίζει τον Θουκυδίδη, όταν στοχάζεται για τα γεγονότα και τη συμπεριφορά του ανθρώπου; Ποια πορεία ακολουθεῖ ο ιστορικός;

Μονάδες 10

3. **α) στασιαστής, εχέγγυο, ανέφικτο, διαγωγή, επίκειται:** Με καθεμία από τις λέξεις που σας δίδονται (που είναι ομόρριζες προς λέξεις του κειμένου) να σχηματίσετε από μία σύντομη φράση στη νέα ελληνική γλώσσα.

Μονάδες 5

β) προσποιῆσαι, ἀποστήσωσιν, καταδουλοῦν, τέμνειν, ταξάμενοι : Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 22ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιοῦντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτη σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῇ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὄψε ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὐταὶ ἦκον. Ταῦτα δ' ἐποίει τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ... ἐπανήγοντο.*

Μονάδες 30

2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφόντα; Να αναφέρετε τους τίτλους των ἔργων μίας κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **α)** *διέχω, μηδεὶς, ἀντανάγω, καθορῶ, ἐξαγγέλλω*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους:

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξης της στήλης **A'** με τη σημασία της στη στήλη **B'** (δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν)

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>παραβλήματα</i>	α) βράδου, αργά
2. <i>προαγορεύω</i>	β) εξορμώ από
3. <i>ὄψε</i>	γ) ακολουθώ
4. <i>πρότερον</i>	δ) προειδοποιώ
5. <i>ἔπομαι</i>	ε) παραπετάσματα
	στ) πολύ πρωί
	ζ) πρωτύτερα

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 23ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιοῦντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμοὺς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῆ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὄψε ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμοὺς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὐταὶ ἦκον. Ταῦτα δ' ἐποίησε τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ... ἐπανήγοντο.*

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Σωκρατικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. α) *ορμίσκος, ασιτία, σκεύος, ισημερία, σῆμα*: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) Να αντιστοιχίσετε τα ομόρριζα προς τους ρηματικούς τύπους του κειμένου *εἰσβαίνειν* και *ἐξαγγεῖλαι* (Α' στήλη) ουσιαστικά: *ἄγγελος, ἄγγελμα, βάθρον, ἀπόβασις, ἀναβάτης* με την κατηγορία στην οποία ἀνήκουν (Β' στήλη) (μία κατηγορία περισσεύει).

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ἄγγελος</i>	α) ἐνέργεια ἢ κατάσταση
2. <i>ἄγγελμα</i>	β) υποκοριστικό
3. <i>ἀπόβασις</i>	γ) ἀποτέλεσμα ἐνέργειας
4. <i>βάθρον</i>	δ) τόπος
5. <i>ἀναβάτης</i>	ε) πρόσωπο που ενεργεῖ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 25ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιοῦντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῆ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὄψε ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὐταὶ ἦκον. Ταῦτα δ' ἐποίησε τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ... ἐπανήγοντο.*

Μονάδες 30

2. Πώς δικαιολογείται ο χαρακτήρισμός του Ξενοφώντα ως «ρεπόρτερ» και πώς αποτυπώνεται στο ἔργο του η εικόνα των πολιτικῶν ἐξελίξεων του 4^{ου} π.Χ. αι.;

Μονάδες 10

3. α) **ναυτίλος, αναγωγή, κίνηση, αποχή, εἶδος:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την αντώνυμή της στη Β' στήλη. Δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. εἰσβαίνω	α) νύξ
2. πρότερον	β) ἡγοῦμαι
3. ἡμέρα	γ) εἰσπλέω
4. ἔπομαι	δ) ἐκβαίνω
5. ἀποπλέω	ε) ὕστερον
	στ) ἀποβιβάζω
	ζ) ἐπιβιβάζω

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 26ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιοῦντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῆ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὄψε ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὅ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὐταὶ ἦκον. Ταῦτα δ' ἐποίει τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ... ἐπανήγοντο.*

Μονάδες 30

2. Ποιες εἶναι οἱ ἀπόψεις τοῦ Ξενοφώντα γιὰ τὴν «αθέτηση τοῦ λόγου» καὶ τὴν «παράβαση τῶν ὀρκῶν»;

Μονάδες 10

3. α) *νυχτερινός, ναύκληρος, κίνημα, περιοχή, ἐκβαση*: Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

β) *εὐθύς, ἐδειπνοποιοῦντο, ἐσήμανεν, παραβλήματα, ἐποίει*: Να γράψετε ἀπὸ μίᾳ ὁμόρριζῃ λέξῃ, ἀπλὴ ἢ σύνθετῃ, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμίᾳ ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 28ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιοῦντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῆ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὄψε ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὐταὶ ἦκον. Ταῦτα δ' ἐποίησε τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ... ἐπανήγοντο.*

Μονάδες 30

2. Ποιον χαρακτηρισμό απέδωσαν στον Ξενοφώντα οι θαυμαστές του έργου του στη ρωμαϊκή εποχή και γιατί;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την αντώνυμή της στη Β' στήλη. Δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. εἰσβαίνω	α) ἡγοῦμαι
2. ἀποπλέω	β) ἡμέρα
3. ἔπομαι	γ) ἐκβαίνω
4. νύξ	δ) εἰσπλέω
5. πρότερον	ε) ἀκολουθῶ
	στ) ὕστερον
	ζ) παραπλέω

Μονάδες 5

β) *ναυσὶν, προεῖπεν, λιμένι, ταχίστας, κατιδόντας*: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 29ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιοῦντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῆ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὄψε ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὐταὶ ἦκον. Ταῦτα δ' ἐποίησε τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ... ἐπανήγοντο.*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή (γέννηση, οικογενειακό περιβάλλον), τη μόρφωση του Ξενοφώντα και τις πολιτικές συνθήκες της εποχής του;

Μονάδες 10

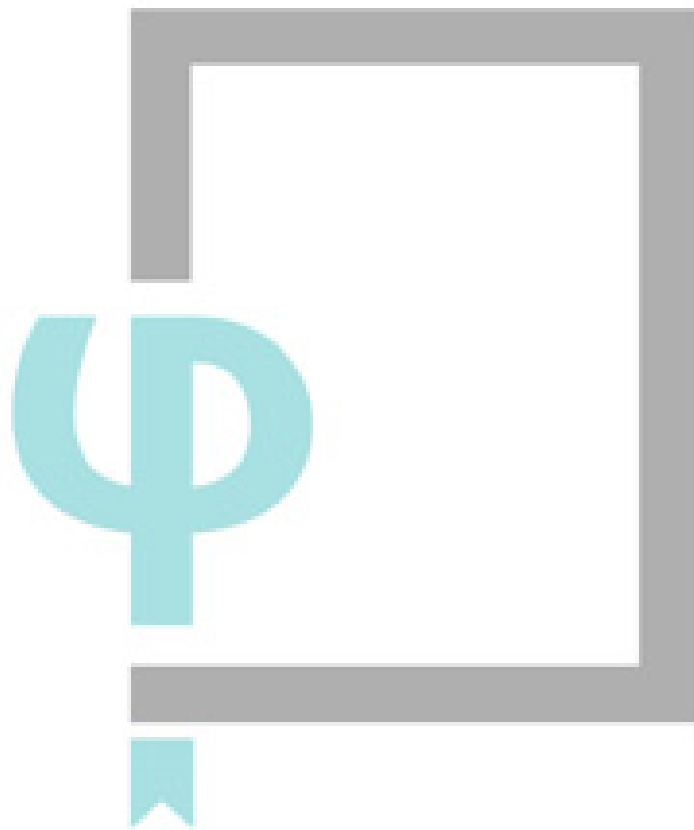
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε ρῆμα της **A'** στήλης με το συνώνυμό του στη **B'** στήλη (δύο ρήματα της **B'** στήλης περισσεύουν).

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ὀρμίζομαι	α) ἐκπλέω
2. ἔπομαι	β) προστάττω
3. ἀποπλέω	γ) ἀναγγέλλω
4. κελεύω	δ) παρέχω
5. ἐξαγγέλλω	ε) ἀκολουθῶ
	στ) παραπλέω
	ζ) ἀγκυροβολῶ

Μονάδες 5

β)) *έσήμανεν, όψέ, κατιδόντας, νεών, ήμέρας:* Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 30ο: Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακα ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερά ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδώσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι...ὥσπερ καὶ πρότερον.*

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τρία (3) χαρακτηριστικά του θουκυδίδειου ύφους.

Μονάδες 10

3. Να γράψετε από ένα ομόρριζο ουσιαστικό (B' στήλη) και επίθετο (Γ' στήλη) (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις λέξεις της A' στήλης.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
<i>πεπεισμένοι</i>		
<i>ἀγουσῶν</i>		
<i>λέγοντες</i>		
<i>ἀποδώσιν</i>		
<i>ἔργῳ</i>		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 31ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιοῦντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῇ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξειτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὄψε ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὐταὶ ἦκον. Ταῦτα δ' ἐποίησε τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ... ἐπανήγοντο.*

Μονάδες 30

2. Ποιες στρατιωτικές υπηρεσίες προσέφερε ο Ξενοφών στον Αγησίλαο;

Μονάδες 10

3. **α)** *πόδας, ἀνήχθησαν, κινήσοιτο, παρετάξαντο, ἀποπλεῖν*: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να σχηματίστε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη ποὺ σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>πλέοντες</i>	-ις	
<i>ἀγγέλλεται</i>	-ία	
<i>παραβάλλων</i>	-ή	
<i>ἐσήμανεν</i>	-μα	
<i>παρασκευασάμενος</i>	-ή	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 32ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιοῦντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῆ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὀψὲ ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὐταὶ ἦκον. Ταῦτα δ' ἐποίησε τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ... ἐπανήγοντο.*

Μονάδες 30

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τους Αθηναίους στην ἄρση του ψηφίσματος της εξορίας του Ξενοφώντα;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την ομόρριζή της στη Β' στήλη. Δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν.

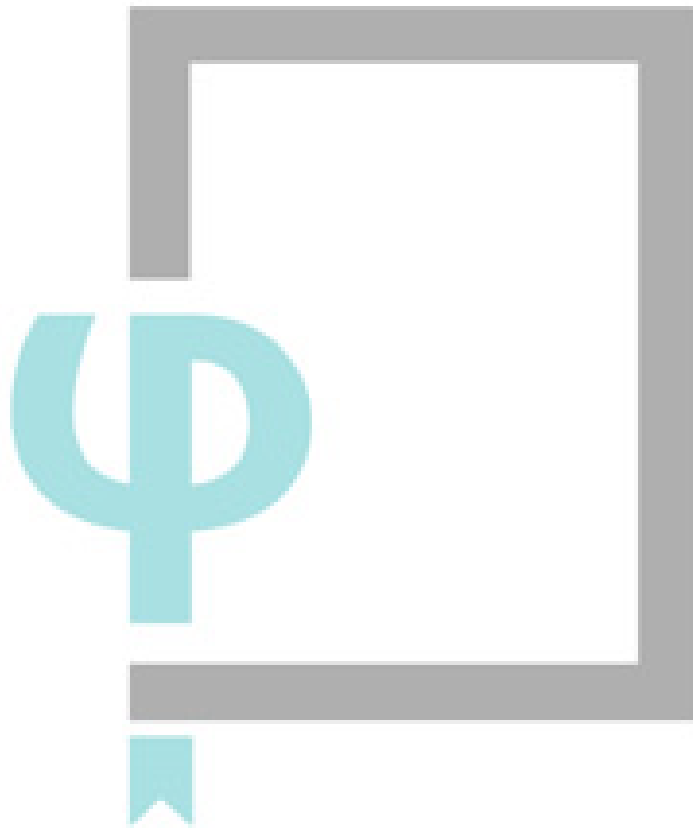
Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. <i>παρετάξαντο</i>	α) σχέση
2. <i>κατιδόντας</i>	β) έντυπο
3. <i>άντανήγαγε</i>	γ) αταξία
4. <i>προεῖπεν</i>	δ) είδος
5. <i>διείχε</i>	ε) άξονας
	στ) εμπόδιο
	ζ) έπος

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>έκέλευσεν</i>	-τής	
<i>παραβάλλων</i>	-ή	
<i>ποιούσιν</i>	-τής	
<i>κινήσοιτο</i>	-μα	
<i>παρετάξαντο</i>	-ις	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 33ο: Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οί γάρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγούσῳν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακα ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερά ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας...τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.*

Μονάδες 30

2. α) Ποια ἦταν ἡ ἀποψη τοῦ Θουκυδίδη γιὰ τὴν στρατηγικὴ τοῦ Περικλή;

β) Ποιες ἦταν οἱ συνέπειες τοῦ λοιμοῦ καὶ πῶς ἐπηρέασε τὴν πολιτικὴν κατάστασιν τῆς Ἀθήνας;

Μονάδες 10

3. α) **ἐστασίαζον, ἀφεθέντες, πεπεισμένοι, ἔπρασσον, πόλιν:** Να γράψετε ἀπὸ μίᾳ ομόρριζῃ λέξει, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τῶν παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

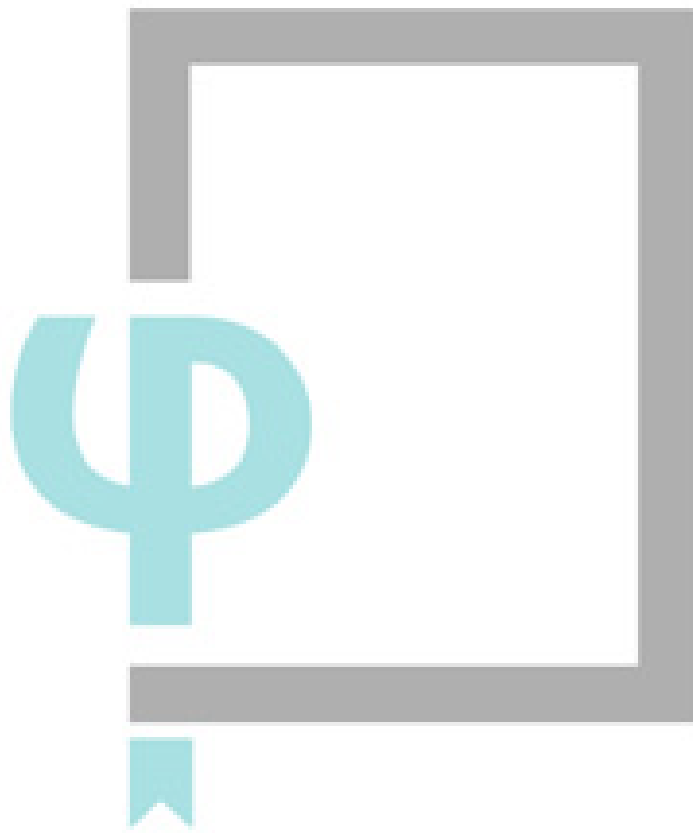
Μονάδες 5

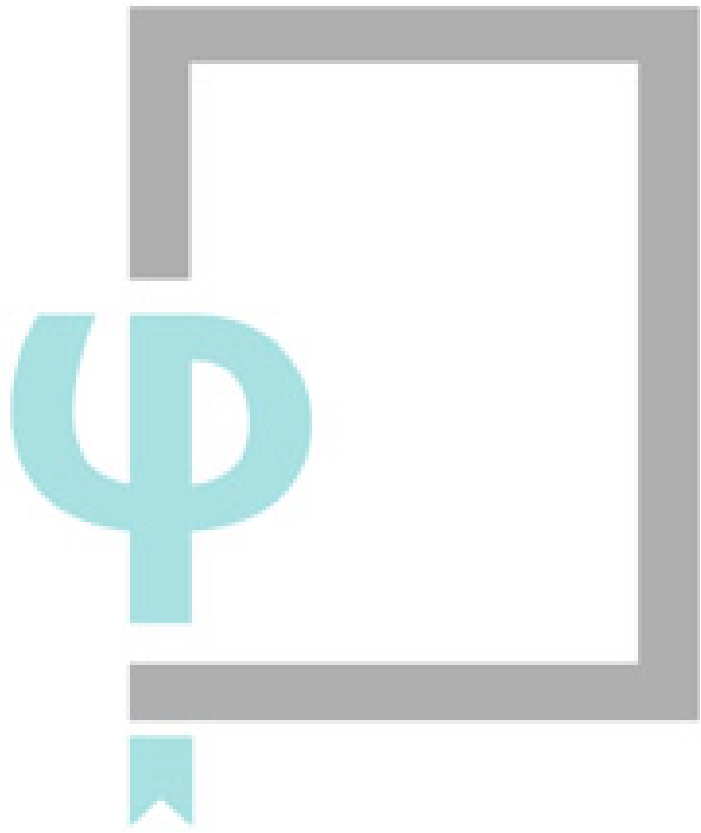
β) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξιν ποῦ σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξις	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ὑπάγουσιν</i>	-ή	
<i>ἐψηφίσαντο</i>	-μα	
<i>ἀφικομένης</i>	-ις	

<i>τέμνειν</i>	<i>-μα</i>	
<i>λέγοντες</i>	<i>-ος</i>	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 34ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιούντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῆ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὄψε ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὐταὶ ἦκον. Ταῦτα δ' ἐποίησε τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφρασεῖ το τμήμα: *Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι...τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο.*

Μονάδες 30

2. Οι Αθηναῖοι με ψήφισμά τους εξόρισαν τον Ξενοφώντα, επειδή:

- α) αρνήθηκε να υπηρετήσει στον αθηναϊκό στρατό,
- β) κατατάχτηκε ως μισθοφόρος στον στρατό του Κύρου, στη Μ. Ασία,
- γ) ανήκε στην τάξη των ιππέων και συναναστρεφόταν με τον Σωκράτη,
- δ) στη μάχη της Κορωνείας (494 π.Χ.), παρατάχτηκε με τον βασιλιά της Σπάρτης Αγησίλαο εναντίον της πατρίδας του,
- ε) δεν επέτρεψε στους γιους του να υπηρετήσουν στον αθηναϊκό στρατό.

Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση, σημειώνοντας το αντίστοιχο γράμμα και να αναφέρετε αν οι Αθηναῖοι αναθεώρησαν το ψήφισμα αυτό και με ποια αφορμή.

Μονάδες 10

3. **α) ἀριστοποιοῦμαι, Ἑλλήσποντος, εἰσβαίνω, ναυμαχία, ἐπειδὴν:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

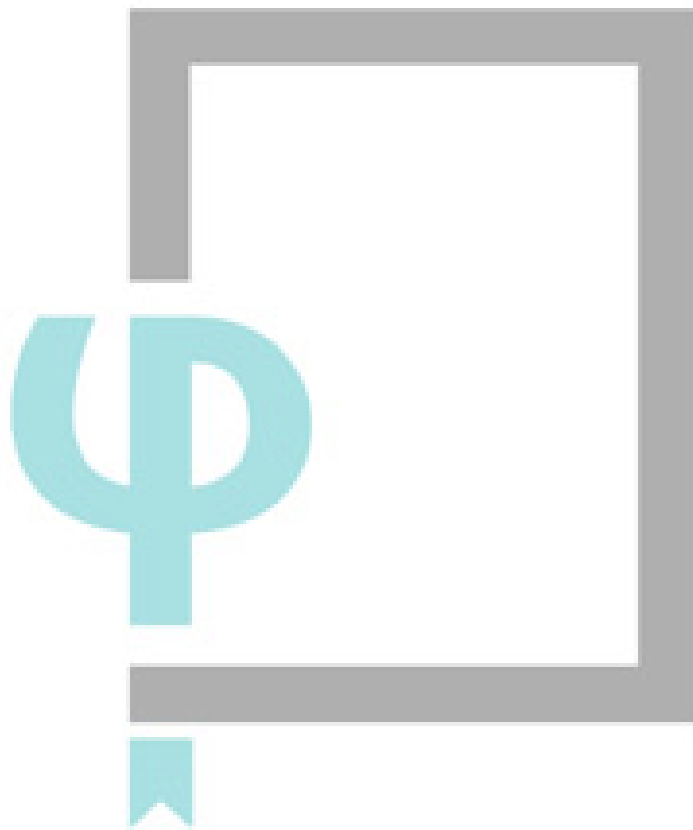
Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ναῦς</i>	α) ἄγγελος
2. <i>εἰσβαίνειν</i>	β) παραλαβή
3. <i>ἐξαγγεῖλαι</i>	γ) εμπόδιο
4. <i>παραβλήματα</i>	δ) ἔπος
5. <i>πόδας</i>	ε) βέλος
	στ) βήμα
	ζ) ναύσταθμος

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 35ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιούντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῇ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὄψε ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὐταὶ ἦκον. Ταῦτα δ' ἐποίησε τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι...τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο.*

Μονάδες 30

2. **α)** Να εξηγήσετε γιατί δεν είναι εύκολη η ειδολογική και η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα.

β) Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;

Μονάδες 10

3. **α)** *ἐπισιτισάμενοι, διεῖχε, εἰσβαίνειν, ἀνάξοιτο, ἀπέπλευσαν:* Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθένα από τους παραπάνω ρηματικούς τύπους του κειμένου.

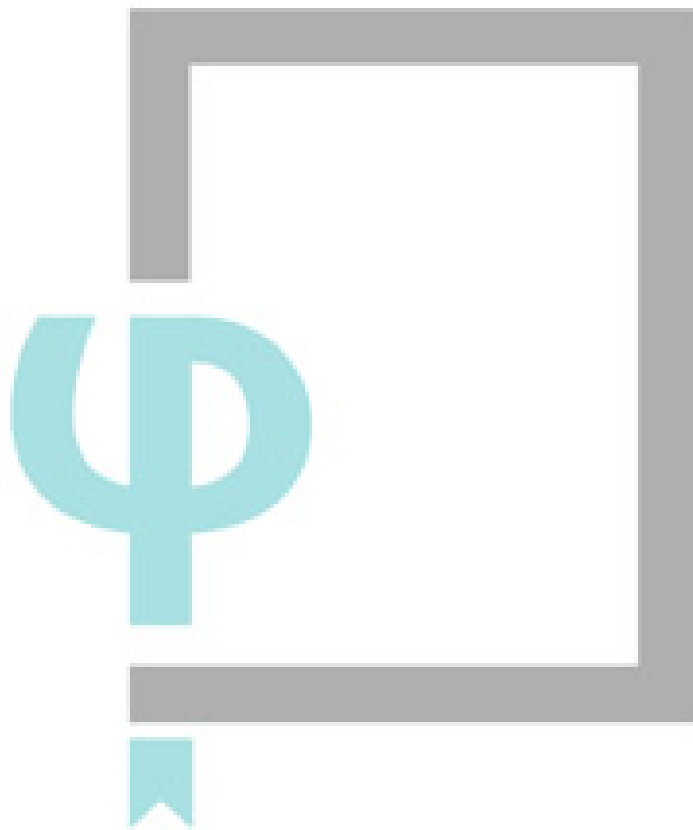
Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη σημασία της στη **B'** στήλη. Δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ὀρμίζομαι</i>	α) απέναντι
2. <i>ἀριστοποιοῦμαι</i>	β) αγκυροβολῶ
3. <i>ἐπισιτίζομαι</i>	γ) βγαίνω από το λιμάνι στην ανοιχτή θάλασσα
4. <i>ἀνάγομαι</i>	δ) οδηγῶ τα πλοία στο λιμάνι

5. <i>άντιον</i>	ε) εφοδιάζομαι με τρόφιμα
	στ) γευματίζω, τρώω
	ζ) πολύ κοντά

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 36ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακα ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερά ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας...τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.*

Μονάδες 30

2. Από πού προκύπτει ὅτι ὁ Θουκυδίδης ἐξῆσε ἕως το τέλος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου;

Μονάδες 10

3. **α) ποιητής, ποίησις, ποίημα, ἀγωγός, ἄγημα:** Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες πρὸς τοὺς ρηματικούς τύπους *προσποιῆσαι* καὶ *ἀγουσῶν* λέξεις τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας στὴν κατάλληλη στήλη, ἀνάλογα με τὸ τι σημαίνει ἡ καθεμία.

ἐνέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	αποτέλεσμα ἐνέργειας

Μονάδες 5

β) ναυμαχία, πρέσβυς, ξύμμαχος, φίλος, ἱκέτης: Να γράψετε γιὰ καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου ἓνα ομόρριζο ρῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 37ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιούντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῆ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὄψε ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὅ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὐταὶ ἦκον. Ταῦτα δ' ἐποίει τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι ... τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο.

Μονάδες 30

2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφώντα; Να γράψετε δύο τίτλους ἔργων ἀπὸ κάθε κατηγορία.

Μονάδες 10

3. α) *διέχω, μηδεὶς, ἀντανάγω, καθορῶ, ἐξαγέλλω*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς Α' στήλης με τὴ σημασία τῆς στῆ Β' στήλης. Δύο στοιχεῖα τῆς Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. <i>παραβλήματα</i>	α) βράδου, αργά
2. <i>προαγορεύω</i>	β) εξορμῶ ἀπὸ
3. <i>ὄψε</i>	γ) ἀκολουθῶ
4. <i>πρότερον</i>	δ) προειδοποιῶ
5. <i>ἔπομαι</i>	ε) παραπετάσματα
	στ) πολὺ πρῶι
	ζ) πρῶτύτερα

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 38ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιούντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῆ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὄψε ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὅ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὐταὶ ἦκον. Ταῦτα δ' ἐποίησε τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι...τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο.*

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Διδακτικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **α)** *ορμίσκος, ασιτία, σκεύος, ισημερία, σήμα:* Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) Να αντιστοιχίσετε τα ομόρριζα προς τους ρηματικούς τύπους *εἰσβαίνειν* και *ἐξαγγεῖλαι* (**A'** στήλη) ουσιαστικά: *ἄγγελος, ἄγγελμα, βάθρον, ἀπόβασις, ἀναβάτης* με την κατηγορία στην οποία ανήκουν (**B'** στήλη). Μια κατηγορία περισεύει.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ἄγγελος</i>	α) ενέργεια ἢ κατάσταση
2. <i>ἄγγελμα</i>	β) υποκοριστικό
3. <i>ἀπόβασις</i>	γ) ἀποτέλεσμα ἐνέργειας
4. <i>βάθρον</i>	δ) τόπος
5. <i>ἀναβάτης</i>	ε) πρόσωπο που ενεργεῖ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 39ο: Θουκυδίδου Ἱστορία, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακα ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερά ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλής ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας...τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.*

Μονάδες 30

2. Ποιες εἶναι, κατὰ τον Θουκυδίδη, οἱ βασικὲς προϋποθέσεις γιὰ τὴ συγκρότηση ἐνὸς ἰσχυροῦ, ἀπὸ στρατιωτικὴ ἀποψη, κράτους;

Μονάδες 10

3. **α) νεώριο, δικαστής, ἀφιξη, φυγάδευση, αφετηρία:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

β) αἰχμάλωτος, ναυμαχία, ἀφήμι, πρόξενος, διεγγυῶμαι: Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 40ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιούντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῆ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὄψε ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὅ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὐταὶ ἦκον. Ταῦτα δ' ἐποίησε τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι...τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο.*

Μονάδες 30

2. Από την περιγραφή ποιων γεγονότων αναδεικνύεται η ικανότητα του Ξενοφώντα να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες εντυπωσιακές σκηνές;

Μονάδες 10

3. **α)** *ναυτίλος, αναγωγή, κίνηση, αποχή, είδος:* Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

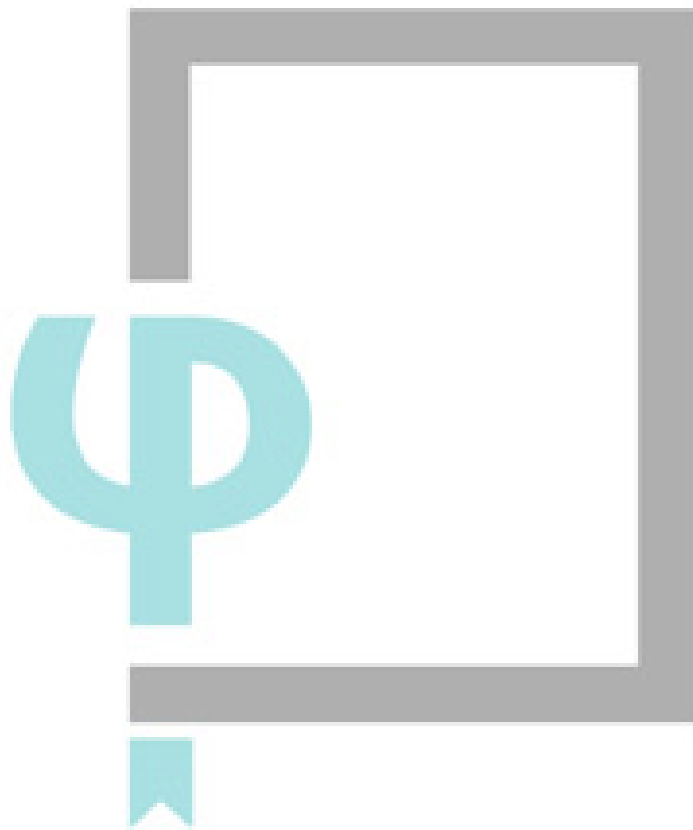
β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>εἰσβαίνω</i>	α) <i>νύξ</i>
2. <i>πρότερον</i>	β) <i>ἡγοῦμαι</i>
3. <i>ἡμέρα</i>	γ) <i>εἰσπλέω</i>
4. <i>ἔπομαι</i>	δ) <i>ἐκβαίνω</i>
5. <i>ἀποπλέω</i>	ε) <i>ὑστερον</i>
	στ) <i>ἀποβιβάζω</i>

	ζ) <i>έπιβιβάζω</i>
--	---------------------

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 41ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιοῦντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῆ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὄψε ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὐταὶ ἦκον. Ταῦτα δ' ἐποίησε τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι...τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο.*

Μονάδες 30

2. Ποιες συνέπειες ἔχει, κατὰ τον Ξενοφόντα, ἡ ἀσέβεια πρὸς τοὺς θεοὺς στὴν ἐξέλιξη τῶν ἱστορικῶν γεγονότων;

Μονάδες 10

3. **α) νυχτερινός, ναύκληρος, κίνημα, περιοχή, ἐκβαση:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

β) εὐθύς, ἐδειπνοποιοῦντο, ἐσήμανεν, παραβλήματα, ἐποίησε: Να γράψετε ἀπὸ μία ὁμόρριζη λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 43ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιοῦντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῇ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὄψε ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὐταὶ ἦκον. Ταῦτα δ' ἐποίησε τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι...τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο.*

Μονάδες 30

2. Ποια δημοφιλέστερα ἔργα του Ξενοφώντα χρησιμοποιήθηκαν ως διδακτικά βιβλία ἀπὸ την Αναγέννηση μέχρι σήμερα και για ποίους λόγους;

Μονάδες 10

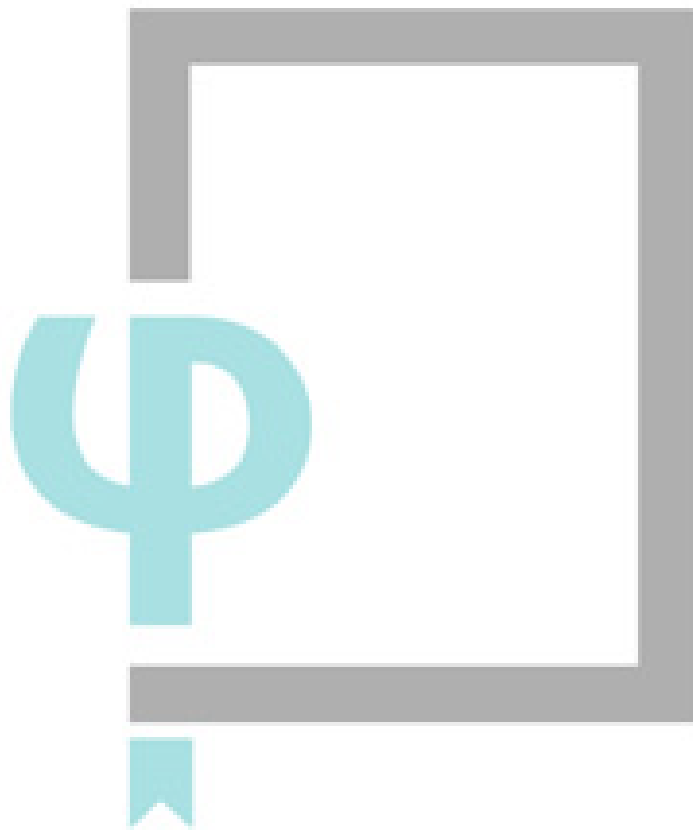
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. εἰσβαίνω	α) ἡγοῦμαι
2. ἀποπλέω	β) ἡμέρα
3. ἔπομαι	γ) ἐκβαίνω
4. νύξ	δ) εἰσπλέω
5. πρότερον	ε) ἀκολουθῶ
	στ) ὕστερον
	ζ) παραπλέω

Μονάδες 5

β) ναυσίν, προεῖπεν, λιμένι, ταχίστας, κατιδόντας: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 44ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 20-24.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας πλέοντες ὠρμίσαντο τῆς Χερρονήσου ἐν Ἐλαιούντι ναυσὶν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι αὐτοῖς ἀγγέλλεται τὰ περὶ Λάμψακον, καὶ εὐθύς ἀνήχθησαν εἰς Σηστόν. Ἐκεῖθεν δ' εὐθύς ἐπισιτισάμενοι ἔπλευσαν εἰς Αἰγὸς ποταμούς ἀντίον τῆς Λαμψάκου· διεῖχε δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ταύτην σταδίους ὡς πεντεκαίδεκα. Ἐνταῦθα δὴ ἐδειπνοποιοῦντο.

Λύσανδρος δὲ τῇ ἐπιούσῃ νυκτί, ἐπεὶ ὄρθρος ἦν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς ἀριστοποιησαμένους εἰσβαίνειν, πάντα δὲ παρασκευασάμενος ὡς εἰς ναυμαχίαν καὶ τὰ παραβλήματα παραβάλλων, προεῖπεν ὡς μηδεὶς κινήσοιτο ἐκ τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἅμα τῷ ἡλίῳ ἀνίσχοντι ἐπὶ τῷ λιμένι παρετάξαντο ἐν μετώπῳ ὡς εἰς ναυμαχίαν. Ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀντανήγαγε Λύσανδρος, καὶ τῆς ἡμέρας ὄψε ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν εἰς τοὺς Αἰγὸς ποταμούς. Λύσανδρος δὲ τὰς ταχίστας τῶν νεῶν ἐκέλευσεν ἔπεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἐπειδὴν δὲ ἐκβῶσι, κατιδόντας ὃ τι ποιοῦσιν ἀποπλεῖν καὶ αὐτῷ ἐξαγγεῖλαι. Καὶ οὐ πρότερον ἐξεβίβασεν ἐκ τῶν νεῶν πρὶν αὐταὶ ἦκον. Ταῦτα δ' ἐποίησε τέτταρας ἡμέρας· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπανήγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Ἐνταῦθα δὴ ἀριστοποιούμενοι...τῆς τάξεως μηδὲ ἀνάξοιτο.*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για τη συμμετοχή του Ξενοφώντα στην εκστρατεία του Κύρου;

Μονάδες 10

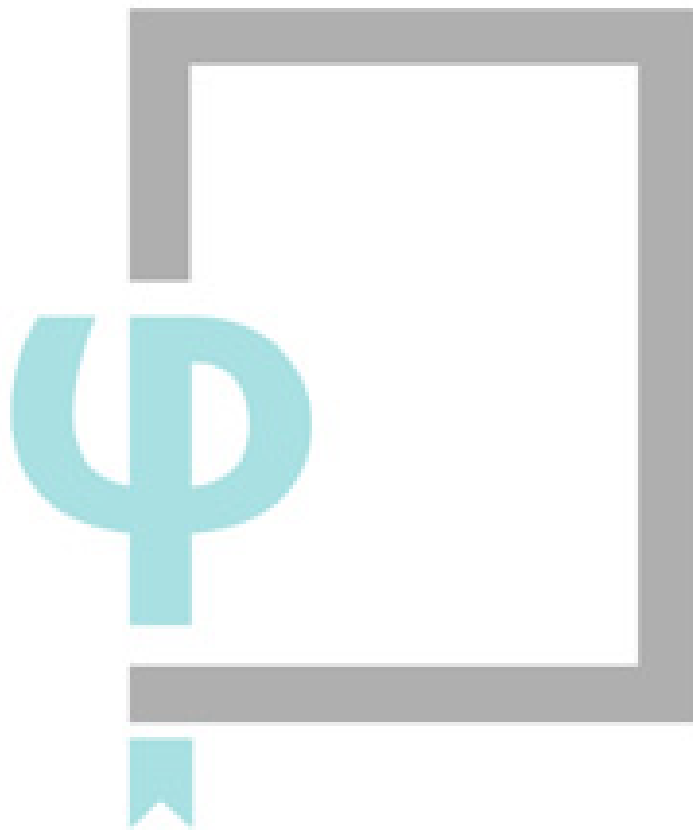
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε ρήμα της **A'** στήλης με το συνώνυμό του στη **B'** στήλη. Δύο ρήματα της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ὀρμίζομαι	α) ἐκπλέω
2. ἔπομαι	β) προστάττω
3. ἀποπλέω	γ) ἀναγγέλλω
4. κελεύω	δ) παρέχω
5. ἐξαγγέλλω	ε) ἀκολουθῶ
	στ) παραπλέω
	ζ) ἀγκυροβολῶ

Μονάδες 5

β)) *έσήμανεν, όψέ, κατιδόντας, νεών, ήμέρας:* Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 45ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγούσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προεισητήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακα ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερά ἰκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας...τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.*

Μονάδες 30

2. Ποια είναι, κατὰ τον Θουκυδίδη, τα βασικά κίνητρα για τον πόλεμο;

Μονάδες 10

3. **α)** Να σχηματίσετε για καθεμία από τις λέξεις της **A'** στήλης ένα παράγωγο επίθετο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη που δίνεται στη **B'** στήλη.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
λέξεις	κατάληξη	παράγωγο επίθετο
άνήρ	-εἶος	
λόγος	-ιος	
σύμμαχος	-ικός	
ἔργον	-ώδης	
φίλος	-ιος	

Μονάδες 5

β) **αποστασία, ἀφηση, φερέγγυος, εξόφληση, χρήμα:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 46ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιπήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρήνει πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκεῖνον. Καὶ ὁ μὲν ᾤχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἑκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανήγην), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν... Καὶ ὁ μὲν ᾤχετο. **Μονάδες 30**
2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τον Ξενοφώντα στην εξορία; **Μονάδες 10**
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. νεῶν	α) ἀφρων
2. ἔχοντας	β) ορμίσκος
3. παρήνει	γ) ἰδέα
4. καταφρονοῦντας	δ) ἐπαινος
5. ὀρμεῖν	ε) σχέση
	στ) ναυτικός
	ζ) εκποίηση

Μονάδες 5

β) καθορῶ, μετέρχομαι, παραινῶ, μεθορμίζω, ἀντανάγω: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 47ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιπήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρήνει πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκεῖνον. Καὶ ὁ μὲν ᾤχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλεύουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανῆγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν... Καὶ ὁ μὲν ᾤχετο.

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρά τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ Ξενοφώντα:

- Συμμετείχε ὡς μισθοφόρος στο στράτευμα τοῦ Κύρου κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀρταξέρξη.
- Μεγάλωσε σε εὐπορὴ οικογένεια στον Δῆμο τῆς Ερχιάς Ἀττικῆς.
- Ἀκολούθησε τὸν Σπαρτιάτη βασιλιά Ἀγησίλαο στη μάχη τῆς Κορωνείας.
- Υπηρέτησε στο σῶμα τῶν ἰππέων τῆς πατρίδας τοῦ, τῆς Ἀθήνας.
- Οδήγησε τοὺς Ἕλληνες μισθοφόρους (τοὺς Μυρίους) ἀπὸ τα βᾶθη τῆς Ἀσίας στὴν πατρίδα τοὺς.

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ἀντώνυμή της στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. πολὺ	α) φίλος
2. ἀποπλέω	β) ἀντίπαλος
3. ἀπέρχομαι	γ) νύξ
4. πολέμιος	δ) εἰσπλέω
5. ἡμέρα	ε) ἔρχομαι

	στ) <i>έπιβιβάζω</i>
	ζ) <i>όλιγον</i>

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν).

A' ΣΤΗΛΗ	Ρ'ΗΜΑΤΑ
1. <i>κατιδών</i>	α) αργυρώνητος
2. <i>ναυμαχήσετε</i>	β) ιδέα
3. <i>έκβεβηκότας</i>	γ) εκποίηση
4. <i>ώνούμενοι</i>	δ) έκβαση
5. <i>έποίησαν</i>	ε) ναυπηγός
	στ) κατάθεση
	ζ) επιβίβαση

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 48ο: Θουκυδίδου Ἱστορία, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγούσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίους μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προεισητήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακα ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερά ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας...τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.*

Μονάδες 30

2. Ποια εἶναι, σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, τα χαρακτηριστικά του υπεύθυνου πολίτη;

Μονάδες 10

3. **Λόγος**: Να γράψετε στη νέα ελληνική γλώσσα πέντε σύνθετα ουσιαστικά ἢ ἐπίθετα με πρῶτο ἢ δεῦτερο συνθετικὸ τὴ λέξη **λόγος** καὶ νὰ σχηματίσετε με καθένα ἀπὸ αὐτὰ μια σύντομη φράση.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 49ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιπήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρήνει πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκεῖνον. Καὶ ὁ μὲν ᾤχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανῆγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν... Καὶ ὁ μὲν ᾤχετο.*
Μονάδες 30
2. Να εξηγήσετε γιατί οι Αθηναῖοι ἐξόρισαν τον Ξενοφῶντα ἀπὸ τὴν πατρίδα του (394 π.Χ.) και γιατί, πολὺ ἀργότερα (365 π.Χ.), ἀνακάλεσαν αὐτὴ τους τὴν ἀπόφαση.
Μονάδες 10
3. **α)** *νεώριο, ἐλλιμενισμός, διασκέδαση, τελωνεῖο, ἄρση*: Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις του κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.
Μονάδες 5
- β)** *φημί, παραινῶ, βούλομαι, πλοῦς ποιῶ*: Να γράψετε ἀπὸ μίᾳ ὁμόρριζῃ λέξῃ, ἀπλὴ ἢ σύνθετῃ, τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις του κειμένου.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 50ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιτήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρήνει πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκεῖνον. Καὶ ὁ μὲν ᾤχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανῆγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν... Καὶ ὁ μὲν ᾤχετο.

Μονάδες 30

2. **α)** Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;
β) Ποια είναι η πιθανότερη χρονολογική κατάταξη των έργων του;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη σημασία της στη **B'** στήλη (δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν).

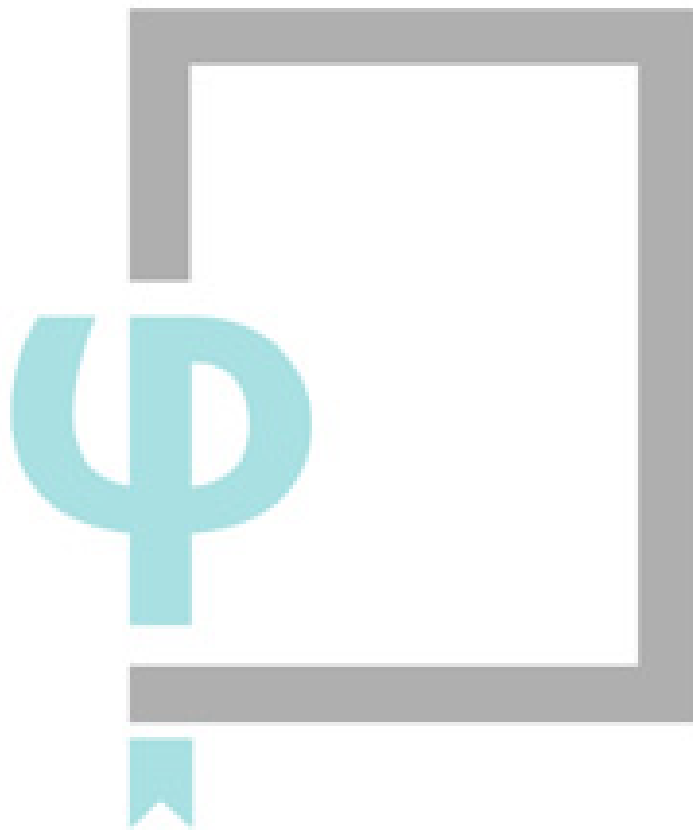
A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>αἴρω</i>	α) εφόδια, αναγκαία
2. <i>ἐπιτήδεια</i>	β) περισσότερο
3. <i>ἄπειμι</i>	γ) λέγω, ισχυρίζομαι
4. <i>μᾶλλον</i>	δ) σηκώνω
5. <i>φημί</i>	ε) ἀπέρχομαι, φεύγω
	στ) ἀναζητῶ
	ζ) διασκορπίζομαι

Μονάδες 5

- β)** Να σχηματίστε ἀπὸ τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>κατιδών</i>	-α	
<i>έποιουν</i>	-μα	
<i>έκέλευσαν</i>	-τής	
<i>στρατηγεῖν</i>	-ός	
<i>καταφρονοῦντες</i>	-ις	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 51ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγούσῳν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προεισητήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακα ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερά ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας...τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.*
Μονάδες 30
2. Με ποιες μεθόδους ὁ Θουκυδίδης ερευνᾷ τὰ γεγονότα τοῦ μακρινοῦ παρελθόντος καὶ τῆς σύγχρονης τοῦ ἐποχῆς, στὴν πορεία ἀναζήτησης τῆς ἀλήθειας;
Μονάδες 10
3. **α) στασιαστής, ἐχέγγυο, ἀνέφικτο, υπαγωγή, ἐπίκειται:** Να σχηματίσετε ἀπὸ μίᾳ σύντομῃ φράσει στὴ νέα ἑλληνικὴ γλῶσσα με καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις.
Μονάδες 5
- β) προσποιῆσαι, ἀποστήσωσιν, καταδουλοῦν, τέμνειν, ταξάμενοι :** Να γράψετε ἀπὸ μίᾳ ομόρριζῃ λέξει, ἀπλῆ ἢ σύνθετῃ, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἑλληνικῆς γλῶσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 52ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιπήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρήνει πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκεῖνον. Καὶ ὁ μὲν ᾤχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλεύουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανῆγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν... Καὶ ὁ μὲν ᾤχετο.* **Μονάδες 30**
2. Να αναφέρετε τα *Ἱστορικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας. **Μονάδες 10**
3. **α)** Από τις λέξεις τῆς **A'** στήλης να σχηματίσετε, στη **Γ'** στήλη, παράγωγες λέξεις (απλές) με τις παραγωγικές καταλήξεις που δίνονται στη **B'** στήλη.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
Λέξεις	παραγωγική κατάληξη	παράγωγες λέξεις
<i>καταφρονοῦντες</i>	-ιμος (επίθετο)	
<i>τειχῶν</i>	-ίζω (ρῆμα)	
<i>πόλει</i>	-της (ουσιαστικό)	
<i>ἐκβεβηκότας</i>	-ις (ουσιαστικό)	
<i>ἐποίουν</i>	-μα (ουσιαστικό)	

Μονάδες 5

- β)** *νεῶν, βούλησθε, στρατηγεῖν, ἡμέρα, ἐσκεδασμένους.* Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 53ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιπήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρήνει πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκεῖνον. Καὶ ὁ μὲν ᾤχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλεύουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανῆγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν... Καὶ ὁ μὲν ᾤχετο.

Μονάδες 30

2. Ο Ξενοφὼν εἶχε τὴν φιλοδοξίαν νὰ συνεχίσῃ τὸ ἔργο τοῦ Θουκυδίδη. Πόσο ἐπιτυχημένη θεωρεῖται ἡ προσπάθειά του;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς Α' στήλης με τὴν ομόρριζή της στὴ Β' στήλη. Δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. νεῶν	α) ἀφρων
2. ἀσπίδα	β) ορμίσκος
3. παρήνει	γ) ναός
4. καταφρονοῦντες	δ) ἐπαινος
5. ὀρμεῖν	ε) προάσπιση
	στ) νηοπομπή
	ζ) ορμόνη

Μονάδες 5

- β) **ιδέα, βούληση, εκτελωνισμός, σχετικός, ἄρση:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 54ο: Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οί γάρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγούσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακα ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερά ἰκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας...τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.*

Μονάδες 30

2. Με ποιον τρόπο προσπαθεῖ ὁ Θουκυδίδης να εξασφαλίσει τη χρονολογική ακρίβεια κατὰ την έκθεση των ιστορικῶν γεγονότων;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

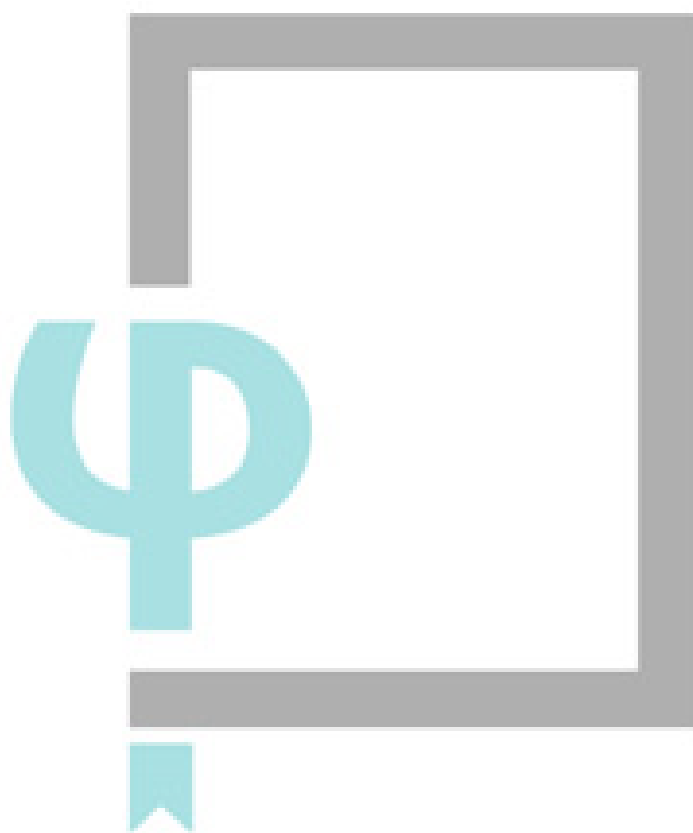
A'	B'
1. σύμμαχος	α) πένης
2. αἰχμάλωτος	β) πολέμιος
3. πλούσιος	γ) ὕστερον
4. φίλος	δ) πρῶτιστα
5. πρότερον	ε) ἐλεύθερος
	στ) προσφιλής
	ζ) ἀντίμαχος

Μονάδες 5

- β)** Να αντιστοιχίσετε τα ομόρριζα προς τις λέξεις *ἐψηφίσαντο, ἔπρασσον, λέγοντες* (**A'** στήλη) ουσιαστικά: *ψήφισμα, πρᾶξις, πράκτωρ, λόγος, λέξις* με την κατηγορία στην οποία ανήκουν (**B'** στήλη) (δύο κατηγορίες περισσεύουν).

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
<i>1. ψήφισμα</i>	α) ενέργεια ή κατάσταση
<i>2. πράξις</i>	β) όργανο ή μέσο ενέργειας
<i>3. πράκτωρ</i>	γ) τόπος
<i>4. λόγος</i>	δ) αποτέλεσμα ενέργειας
<i>5. λέξις</i>	ε) πρόσωπο που ενεργεί

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 55ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιπήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρήνει πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκεῖνον. Καὶ ὁ μὲν ᾤχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανήγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν... Καὶ ὁ μὲν ᾤχετο. **Μονάδες 30**
2. Πῶς ἀναδεικνύεται ἡ πίστη τοῦ Ξενοφώντα σε υψηλές ἀξίες; **Μονάδες 10**
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασία τῆς στῆ **B'** στήλη (δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν).

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. καθορῶ	α) ἀπὸ κοντὰ
2. πόρρωθεν	β) προτρέπω, συμβουλεύω
3. ἄπειμι	γ) ἐπιθυμῶ
4. παραινῶ	δ) ἀποτρέπω
5. βούλομαι	ε) ἀπέρχομαι, φεύγω
	στ) βλέπω
	ζ) ἀπὸ μακριὰ

Μονάδες 5

β) καθορῶ, πεντεκαίδεκα, στρατηγός, καταφρονῶ, ἀντανάγω: Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις στὰ συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 56ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιπήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρήνει πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκεῖνον. Καὶ ὁ μὲν ὄχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλεύουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανήγγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν... Καὶ ὁ μὲν ὄχετο.

Μονάδες 30

2. α) Πῶς αξιολογήθηκε το ἔργο του Ξενοφῶντα στην Αλεξανδρινή και τη Ρωμαϊκή εποχή;

β) Σε ποια κατηγορία των ἔργων του Ξενοφῶντα ανήκουν τα Ἑλληνικά και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;

Μονάδες 10

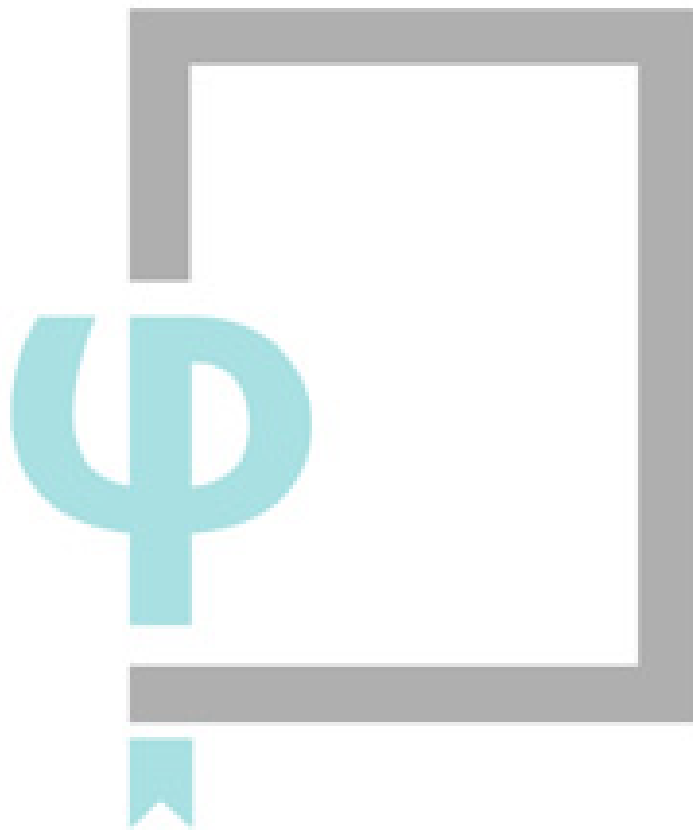
3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την αντώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἀπέρχομαι	α) πωλῶ
2. πόρρωθεν	β) εἰσπλέω
3. ἀποπλέω	γ) ἐμβαίνω
4. ὠνούμαι	δ) ἔρχομαι
5. ἐκβαίνω	ε) ἀγοράζω
	στ) διαβαίνω
	ζ) ἐγγύθεν

Μονάδες 5

β) *όρμούντας, έχοντας, παρήνει, είπε, κατίδωσιν:* Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθένα από τους παραπάνω ρηματικούς τύπους του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 58ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιπήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρήνει πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκεῖνον. Καὶ ὁ μὲν ᾤχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλεύουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανήγγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν... Καὶ ὁ μὲν ᾤχετο.

Μονάδες 30

2. α) Σε ποια κατηγορία των ἔργων του Ξενοφώντα ἀνήκουν τα Ἑλληνικά και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;

β) Να αναφέρετε τους τίτλους των υπολοίπων ἔργων του Ξενοφώντα που ἀνήκουν στην ἴδια κατηγορία με τα Ἑλληνικά.

Μονάδες 10

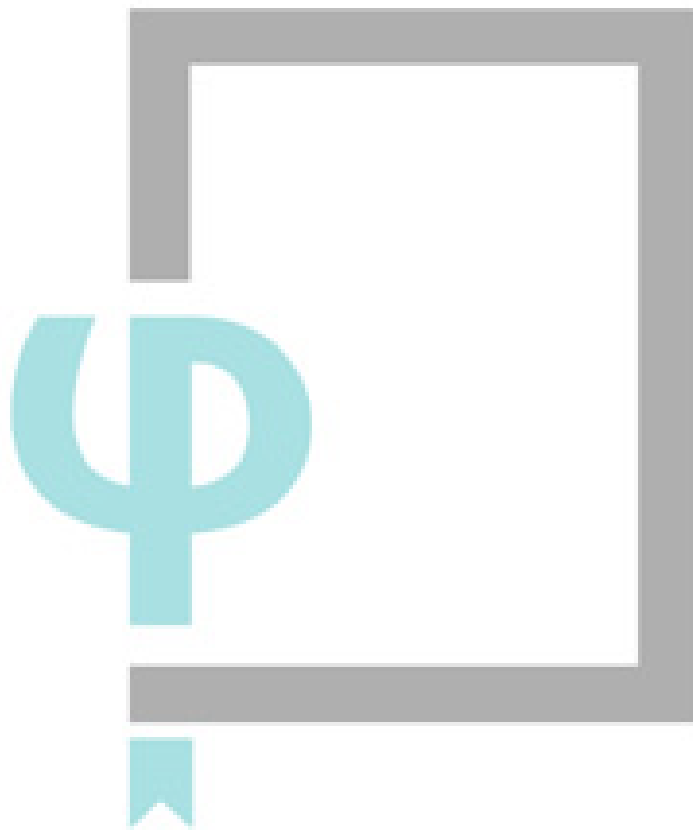
3. α) Να συνδέσετε κάθε ρῆμα της Α' στήλης με το συνώνυμό του στη Β' στήλη. Δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. βούλομαι	α) ἀγοράζω
2. παραινῶ	β) προστάττω
3. ὠνοῦμαι	γ) ἐπιθυμῶ
4. κελεύω	δ) συμβουλεύω
5. φημί	ε) πωλῶ
	στ) λέγω
	ζ) βουλεύομαι

Μονάδες 5

β) προφήτης, συμπολίτης, εισιτήριο, πλοηγός, ρίψασπις: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 60ο: Θουκυδίδου Ἱστορία, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακα ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερά ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλής ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας...τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.*
Μονάδες 30
2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή και τη μόρφωση του Θουκυδίδη;
Μονάδες 10
3. Να γράψετε από ένα ομόρριζο ουσιαστικό (B' στήλη) και επίθετο (Γ' στήλη) (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις λέξεις της A' στήλης.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
λέξεις	ουσιαστικά	επίθετα
<i>πεπεισμένοι</i>		
<i>ἀγουσῶν</i>		
<i>λέγοντες</i>		
<i>ἀποστήσωσιν</i>		
<i>ἔργῳ</i>		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 61ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιπήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρήνει πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκεῖνον. Καὶ ὁ μὲν ᾤχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανήγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δὲ στρατηγοί... ὡς ἐκέλευσε.*

Μονάδες 30

2. Ποιες ἦταν οἱ σχέσεις του Ξενοφῶντα με τὴν πόλη τῆς Σπάρτης;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ομόρριζή τῆς στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. νεῶν	α) ἀφρων
2. ἔχοντας	β) ορμισκος
3. παρήνει	γ) νέος
4. καταφρονοῦντες	δ) ἐπαινος
5. ὀρμεῖν	ε) σχέση
	στ) ναυτικός
	ζ) κατάφορτος

Μονάδες 5

β) καθορῶ, μετέρχομαι, παραινῶ, μεθορμίζω, ἀντανάγω: Να αναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 62ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιπήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρήνει πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκεῖνον. Καὶ ὁ μὲν ᾤχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλεύουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανήγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δὲ στρατηγοί... ὡς ἐκέλευσε.*

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρά τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα του Ξενοφῶντα:

α) Εγκαταστάθηκε στον Σκιλλούντα της Ολυμπίας, όπου ασχολήθηκε με το συγγραφικὸ του ἔργο.

β) Εξορίστηκε ἀπὸ τὴν πατρίδα του, τὴν Αθῆνα.

γ) Αναγκάστηκε νὰ εγκαταλείψει τὸ κτῆμα του, στὸν Σκιλλούντα, καὶ νὰ μετακομίσει στὴν Κόρινθο.

δ) Οἱ Αθηναῖοι ἐπέτρεψαν στὸν Ξενοφῶντα νὰ ἐπαναπατριστεῖ, μετὰ ἀπὸ τὴν ἄρση τοῦ ψηφίσματος γιὰ ἐξορία.

ε) Ἔστειλε τοὺς γιους του Γρύλλο καὶ Διόδωρο νὰ υπηρετήσουν στὸν ἀθηναϊκὸ στρατό.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς Α' στήλης με τὴν ἀντώνυμή της στὴ Β' στήλη. Δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. πολὺ	α) φίλος
2. ἀποπλέω	β) ἀντίπαλος
3. ἀπέρχομαι	γ) νύξ

4. <i>πολέμιος</i>	δ) <i>είσπλέω</i>
5. <i>ήμέρα</i>	ε) <i>ἔρχομαι</i>
	στ) <i>ἐπιβιβάζω</i>
	ζ) <i>ὀλίγον</i>

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>κατιδών</i>	α) αργυρώνητος
2. <i>ναυμαχήσετε</i>	β) ιδέα
3. <i>έκβεβηκότητας</i>	γ) εκποίηση
4. <i>ώνούμενοι</i>	δ) έκβαση
5. <i>έποίησαν</i>	ε) ναυπηγός
	στ) κατάθεση
	ζ) επιβίβαση

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 63ο: Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 70, 3-6.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγῶν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακα ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἰκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλής ὦν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρήσασθαι. Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ ἐξείργοντο καὶ ἅμα ἐπυνθάνοντο τὸν Πειθίαν, ἕως ἔτι βουλῆς ἐστί, μέλλειν τὸ πλῆθος ἀναπέσειν τοὺς αὐτοὺς Ἀθηναίους φίλους τε καὶ ἐχθροὺς νομίζειν, ξυνίσταντό τε καὶ λαβόντες ἐγχειρίδια ἐξαπιναίως ἐς τὴν βουλήν ἐσελθόντες τὸν τε Πειθίαν κτείνουσι καὶ ἄλλους τῶν τε βουλευτῶν καὶ ἰδιωτῶν ἐς ἐξήκοντα· οἱ δὲ τινες τῆς αὐτῆς γνώμης τῷ Πειθίᾳ ὀλίγοι ἐς τὴν Ἀττικὴν τριήρη κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ... ..κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.*

Μονάδες 30

2. Ποιες συνέπειες είχε για τον ίδιο τον Θουκυδίδη η αποτυχία του ως στρατηγού στην Αμφίπολη (424 π.Χ.);

Μονάδες 10

3. **α) ἀποδῶσιν, προειστήκει, ὀφλόντων, ἄνδρας, ταξάμενοι :** Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

- β)** Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ὑπάγουσιν</i>	-ή	
<i>κατέφυγον</i>	-άς	
<i>λαβόντες</i>	-ις	
<i>τέμνειν</i>	-μα	
<i>λέγοντες</i>	-ος	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 64ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιπήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρήνει πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκεῖνον. Καὶ ὁ μὲν ᾤχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανῆγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστῆ το τμήμα: *Οἱ δὲ στρατηγοί... ὡς ἐκέλευσε.*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για τη μόρφωση του Ξενοφώντα και ποιες ιστορικές μορφές άσκησαν επίδραση στην προσωπικότητα και τις ιδέες του;

Μονάδες 10

3. **α) ιδέα, διασκέδαση, άρση, ελλιμενισμός, τελωνείο:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) φημί, παραινῶ, βούλομαι, πλοῦς, ποιῶ: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 65ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιτήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρήνει πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκεῖνον. Καὶ ὁ μὲν ᾤχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανῆγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δὲ στρατηγοί... ὡς ἐκέλευσε.*

Μονάδες 30

2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφώντα; Να αναφέρετε τους τίτλους των ἔργων μιας κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη σημασία της στη **B'** στήλη. Δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν.

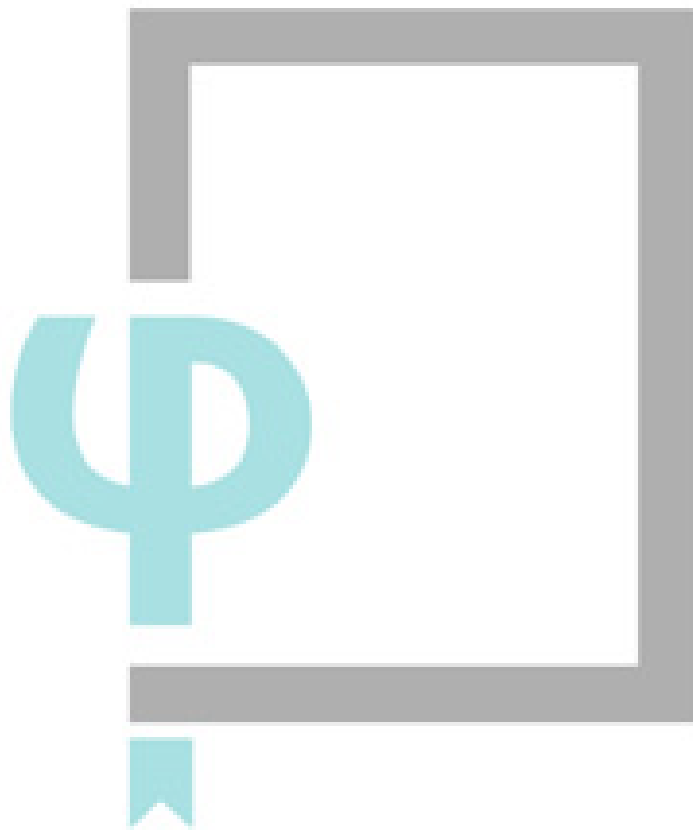
A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>αἶρω</i>	α) εφόδια, αναγκαία
2. <i>ἐπιτήδεια</i>	β) περισσότερο
3. <i>ἄπειμι</i>	γ) λέγω, ισχυρίζομαι
4. <i>μᾶλλον</i>	δ) σηκώνω
5. <i>φημί</i>	ε) ἀπέρχομαι, φεύγω
	στ) κυριεύω
	ζ) ἔρχομαι

Μονάδες 5

β) Να σχηματίστε ἀπὸ τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>βούλησθε</i>	-ις	
<i>έποιουν</i>	-μα	
<i>έκέλευσαν</i>	-τής	
<i>στρατηγεῖν</i>	-ός	
<i>καταφρονοῦντες</i>	-ις	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 66ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 3-6.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προεισπήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγῶν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακα ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἰκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλής ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρήσασθαι. Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ ἐξείργοντο καὶ ἅμα ἐπυνθάνοντο τὸν Πειθίαν, ἕως ἔτι βουλῆς ἐστί, μέλλειν τὸ πλῆθος ἀναπέσειν τοὺς αὐτοὺς Ἀθηναίους φίλους τε καὶ ἐχθροὺς νομίζειν, ξυνίσταντό τε καὶ λαβόντες ἐγχειρίδια ἐξαπιναίως ἐς τὴν βουλὴν ἐσελθόντες τὸν τε Πειθίαν κτείνουσι καὶ ἄλλους τῶν τε βουλευτῶν καὶ ἰδιωτῶν ἐς ἐξήκοντα· οἱ δὲ τινες τῆς αὐτῆς γνώμης τῷ Πειθίᾳ ὀλίγοι ἐς τὴν Ἀττικὴν τριήρη κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ... ..κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.*

Μονάδες 30

2. Ποια στοιχεία οδήγησαν τον Θουκυδίδη να κατανοήσει από την αρχὴ τὴ σημασία του πολέμου που ξεσπούσε;

Μονάδες 10

2. α) *χρήσις, ἀγωγεύς, χρήμα, στρατηγός, παιδαγωγός* Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς τους ρηματικούς τύπους *χρήσασθαι* καὶ *ὑπάγουσιν* λέξεις τῆς αρχαίας ελληνικῆς γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ἀνάλογα με το τι σημαίνει ἡ καθεμία.

ἐνέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	αποτέλεσμα ἐνέργειας

Μονάδες 5

- β) *ἰκέτης, ζημία, δίκη, φίλος, νόμος*: Να γράψετε για καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ἓνα ομόρριζο ρῆμα τῆς αρχαίας ελληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 67ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιπήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρήνει πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκεῖνον. Καὶ ὁ μὲν ᾤχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανῆγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οἱ δὲ στρατηγοί... ὡς ἐκέλευσε.*

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα Σωκρατικά ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. α) Από τις λέξεις τῆς Α' στήλης να σχηματίσετε, στη Γ' στήλη, παράγωγες λέξεις (απλές) με τις παραγωγικές καταλήξεις που δίνονται στη Β' στήλη.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
Λέξεις	παραγωγική κατάληξη	παράγωγες λέξεις
καταφρονοῦντες	-ιμος (επίθετο)	
τειχῶν	-ίζω (ρήμα)	
πόλει	-της (ουσιαστικό)	
ἐκβεβηκότας	-ις (ουσιαστικό)	
ἐποίουν	-μα (ουσιαστικό)	

Μονάδες 5

- β) *νεῶν, βούλησθε, στρατηγεῖν, ἡμέρα, ἐσκεδασμένους*. Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 68ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιπήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρήνει πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκεῖνον. Καὶ ὁ μὲν ᾤχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανῆγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δὲ στρατηγοί... ὡς ἐκέλευσε.*

Μονάδες 30

2. Πῶς δικαιολογείται ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ Ξενοφῶντα ὡς «ρεπόρτερ» καὶ πῶς αποτυπώνεται στο ἔργο του ἡ εἰκόνα τῶν πολιτικῶν ἐξελίξεων τοῦ 4^{ου} π.Χ. αἰ.;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ομόρριζή τῆς στὴ **B'** στήλης. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	Ρ'ΗΜΑΤΑ
1. νεῶν	α) ἀφρων
2. ἀσπίδα	β) ορμίσκος
3. παρήνει	γ) ναός
4. καταφρονοῦντες	δ) ἐπαινος
5. ὀρμεῖν	ε) προάσπιση
	στ) νησοπομπή
	ζ) ορμόνη

Μονάδες 5

β) ἰδέα, ἄρση, ἐκτελωνισμός, βούληση, σχετικός: Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 69ο: Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 70, 3-6.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγῶν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακα ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἰκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδώσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλής ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρήσασθαι. Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ ἐξείργοντο καὶ ἅμα ἐπυρθάνοντο τὸν Πειθίαν, ἕως ἔτι βουλῆς ἐστί, μέλλειν τὸ πλῆθος ἀναπέσειν τοὺς αὐτοὺς Ἀθηναίους φίλους τε καὶ ἐχθροὺς νομίζειν, ξυνίσταντό τε καὶ λαβόντες ἐγχειρίδια ἐξαπιναίως ἐς τὴν βουλὴν ἐσελθόντες τὸν τε Πειθίαν κτείνουσι καὶ ἄλλους τῶν τε βουλευτῶν καὶ ἰδιωτῶν ἐς ἐξήκοντα· οἱ δὲ τινες τῆς αὐτῆς γνώμης τῷ Πειθίᾳ ὀλίγοι ἐς τὴν Ἀττικὴν τριήρη κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ... ..κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.*

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα βαθύτερα αίτια του Πελοποννησιακού πολέμου, σύμφωνα με τον Θουκυδίδη.

Μονάδες 10

3. **α) πάνδημος, δούλος, ικεσία, τύχη, πειστικός:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) ἐθελοπρόξενος, καταδουλώ, προϊσταμαι, ἀνθυπάγω, ἀναπείθω:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 70ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιπήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρήνει πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκεῖνον. Καὶ ὁ μὲν ᾤχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλεύουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανῆγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δὲ στρατηγοί... ὡς ἐκέλευσε.*

Μονάδες 30

2. Ποιες εἶναι οἱ ἀπόψεις τοῦ Ξενοφώντα γιὰ τὴν «αθέτηση τοῦ λόγου» καὶ τὴν «πάρβαση τῶν ὀρκῶν»;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασία τῆ στῆ **B'** στήλης. Δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. καθορῶ	α) ἀπὸ κοντὰ
2. πόρρωθεν	β) προτρέπω, συμβουλεύω
3. ἄπειμι	γ) ἐπιθυμῶ, θέλω
4. παραινῶ	δ) ἀποτρέπω
5. βούλομαι	ε) ἀπέρχομαι, φεύγω
	στ) βλέπω
	ζ) ἀπὸ μακριὰ

Μονάδες 5

β) καθορῶ, πεντεκαίδεκα, στρατηγός, καταφρονῶ, ἀντανάγω: Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις στὰ συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 71ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιτήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρήνει πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκείνον. Καὶ ὁ μὲν ὤχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπλέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὶν κατιδῶσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανήγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οἱ δὲ στρατηγοί... ὡς ἐκέλευσε.*

Μονάδες 30

2. Ποιον χαρακτηρισμὸ ἀπέδωσαν στον Ξενοφῶντα οἱ θαυμαστὲς του ἔργου του στη ρωμαϊκὴ ἐποχὴ καὶ γιατί;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ἀντώνυμὴ τῆς στῆ **B'** στήλη (δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀπέρχομαι	α) πωλῶ
2. πόρρωθεν	β) εἰσπλέω
3. ἀποπλέω	γ) ἐμβαίνω
4. ὠνούμαι	δ) ἔρχομαι
5. ἐκβαίνω	ε) ἀγοράζω
	στ) διαβαίνω
	ζ) ἐγγύθεν

Μονάδες 5

β) *ὀρμοῦντας, ἔχοντας, παρήνει, εἶπε, κατιδῶσιν*: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθένα ἀπὸ τοὺς παραπάνω ρηματικοὺς τύπους του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 73ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιπήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρήνει πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκείνον. Καὶ ὁ μὲν ὤχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὶν κατιδῶσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανῆγεν), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δὲ στρατηγοί... ὡς ἐκέλευσε.*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή (γέννηση, οικογενειακό περιβάλλον), τη μόρφωση του Ξενοφώντα και τις πολιτικές συνθήκες της εποχής του;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε ρῆμα της **A'** στήλης με το συνώνυμό του στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. βούλομαι	α) ἀγοράζω
2. παραινῶ	β) προστάττω
3. ὠνοῦμαι	γ) ἐπιθυμῶ
4. κελεύω	δ) συμβουλεύω
5. φημί	ε) πωλῶ
	στ) λέγω
	ζ) βουλεύομαι

Μονάδες 5

β) προφήτης, συμπολίτης, εισιτήριο, πλοηγός, ρίψασπις: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 75ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 3-6.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγῶν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακα ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἰκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλής ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρήσασθαι. Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ ἐξείργοντο καὶ ἅμα ἐπυνθάνοντο τὸν Πειθίαν, ἕως ἔτι βουλῆς ἐστί, μέλλειν τὸ πλῆθος ἀναπέσειν τοὺς αὐτοὺς Ἀθηναίους φίλους τε καὶ ἐχθροὺς νομίζειν, ξυνίσταντό τε καὶ λαβόντες ἐγχειρίδια ἐξαπιναίως ἐς τὴν βουλὴν ἐσελθόντες τὸν τε Πειθίαν κτείνουσι καὶ ἄλλους τῶν τε βουλευτῶν καὶ ἰδιωτῶν ἐς ἐξήκοντα· οἱ δὲ τινες τῆς αὐτῆς γνώμης τῷ Πειθίᾳ ὀλίγοι ἐς τὴν Ἀττικὴν τριήρη κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ... ..κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.*

Μονάδες 30

2. Να περιγράψετε το πρότυπο του ηγέτη που ενσαρκώνει ο Περικλής, κατά τον Θουκυδίδη.

Μονάδες 10

3. **α)** Να σχηματίσετε για καθεμία από τις λέξεις της **A'** στήλης ένα παράγωγο επίθετο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη που δίνεται στη **B'** στήλη.

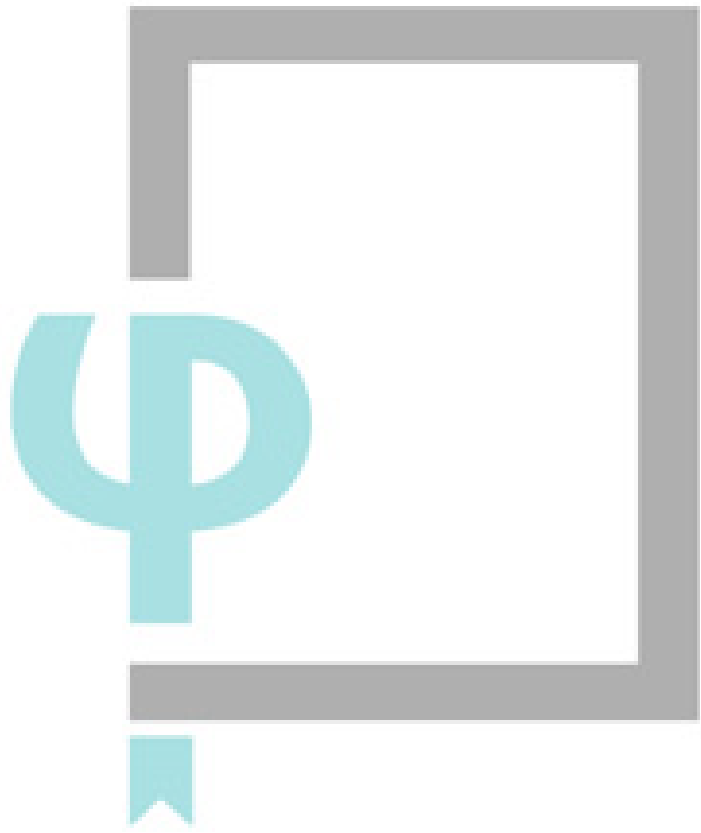
A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
λέξεις	κατάληξη	παράγωγο επίθετο
<i>άνηρ</i>	<i>-εῖος</i>	
<i>δῆμος</i>	<i>-ιος</i>	
<i>νόμος</i>	<i>-ιμος</i>	
<i>ἄλλος</i>	<i>-οῖος</i>	
<i>φίλος</i>	<i>-ιος</i>	

Μονάδες 5

- β) εξόφληση, υποδούλωση, διάταξη, επιτυχία, πειστικός:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 76ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν, συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἐπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῆ γῆ. Τοὺς δὲ πλείστους ἀνδρας ἐν τῇ γῆ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμφάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰστιά, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀπαγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Λύσανδρος δ'εὐθύς...εἰς τὰ τειχύδρια.*

Μονάδες 30

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τους Αθηναίους στην ἄρση του ψηφίσματος της εξορίας του Ξενοφώντα;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της B' στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ναῦς	α) εγκατάλειψη
2. ἐσήμανεν	β) εἶδος
3. ἔλαβε	γ) σημασία
4. ἰδὼν	δ) κατάληψη
5. ἀνήχθησαν	ε) ναός
	στ) αναγωγή
	ζ) νηιοπομπή

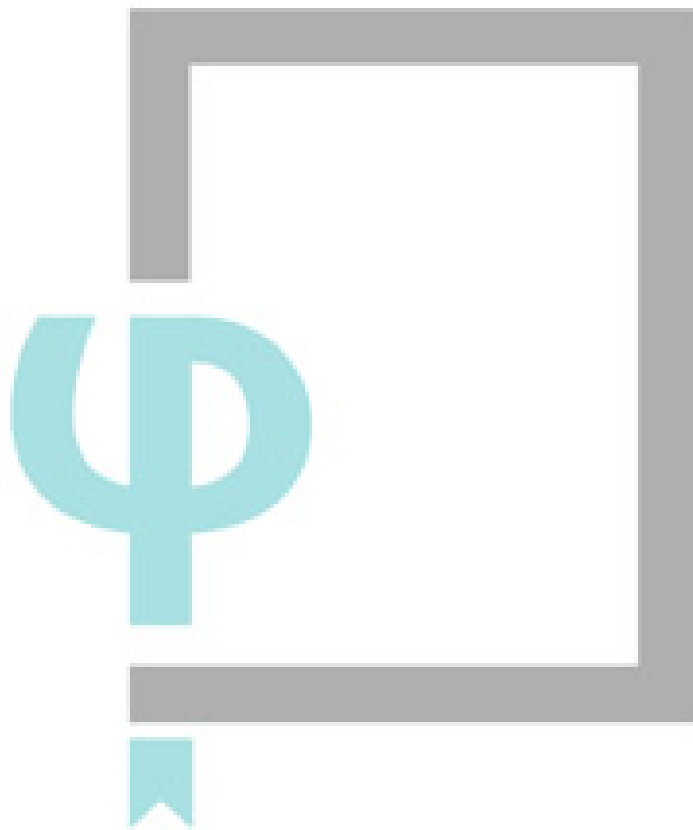
Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε ἀπὸ τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
πλεῖν	-ις	

<i>έσημανεν</i>	<i>-μα</i>	
<i>συνέλεξεν</i>	<i>-ή</i>	
<i>βοηθεῖν</i>	<i>-ός</i>	
<i>ἀπαγγελοῦσα</i>	<i>-ία</i>	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 77ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν· συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἐπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῆ γῆ. Τοὺς δὲ πλείστους ἀνδρας ἐν τῇ γῆ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμφάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰστία, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δ'εὐθύς...εἰς τὰ τειχύδρια.*

Μονάδες 30

2. Οι Αθηναίοι με ψήφισμά τους εξόρισαν τον Ξενοφώντα, επειδή:

- α) αρνήθηκε να υπηρετήσει στον αθηναϊκό στρατό,
- β) κατατάχτηκε ως μισθοφόρος στον στρατό του Κύρου, στη Μ. Ασία,
- γ) ανήκε στην τάξη των ιππέων και συναναστρεφόταν με τον Σωκράτη,
- δ) στη μάχη της Κορωνείας (494 π.Χ.), παρατάχτηκε με τον βασιλιά της Σπάρτης Αγησίλαο εναντίον της πατρίδας του,
- ε) δεν επέτρεψε στους γιους του να υπηρετήσουν στον αθηναϊκό στρατό.

Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση, σημειώνοντας το αντίστοιχο γράμμα και να αναφέρετε αν οι Αθηναίοι αναθεώρησαν το ψήφισμα αυτό και με ποια αφορμή

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την ομόρριζή της στη Β' στήλη. Δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν.

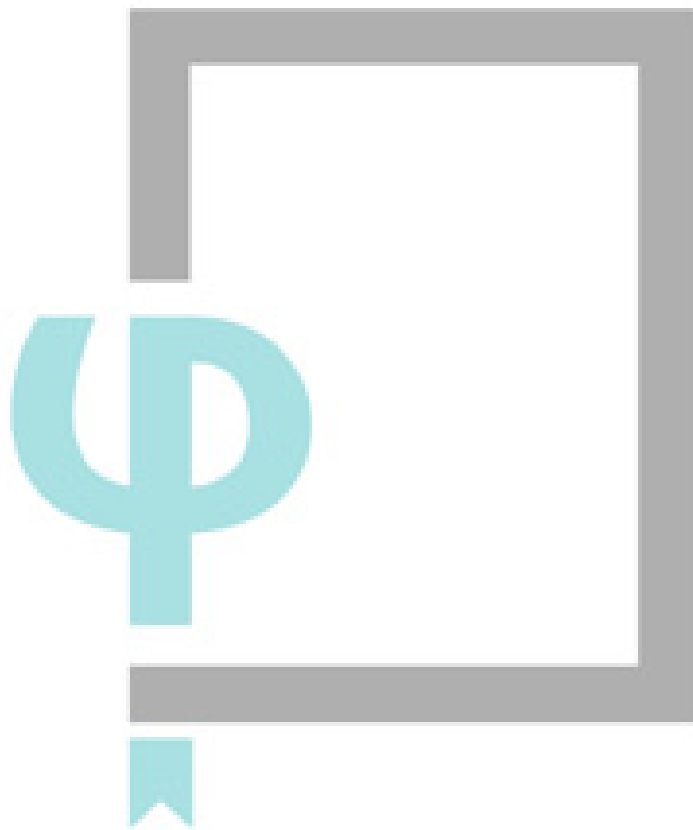
Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἔγνω	α) επικράτηση
2. παντελῶς	β) σχεδόν
3. πράγματα	γ) αταξία
4. κράτος	δ) ποίηση
5. κατασχών	ε) άπρακτος
	στ) ατέλεια
	ζ) αναγνώσ- της

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε από τις παρακάτω λέξεις παράγωγα επίθετα της αρχαίας ελληνικής με τις καταλήξεις που δίνονται.

λέξεις	κατάληξη	παράγωγο επίθετο
<i>ἄκραν</i>	-αῖος	
<i>πεζόν</i>	-ικός	
<i>κράτος</i>	-αῖος	
<i>ἄλλαι</i>	-οῖος	
<i>ἄνδρας</i>	-εῖος	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 78ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 3-6.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίους τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγῶν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακα ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἰκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδώσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλής ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρήσασθαι. Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ ἐξείργοντο καὶ ἅμα ἐπυρθάνοντο τὸν Πειθίαν, ἕως ἔτι βουλῆς ἐστί, μέλλειν τὸ πλῆθος ἀναπέσειν τοὺς αὐτοὺς Ἀθηναίους φίλους τε καὶ ἐχθροὺς νομίζειν, ξυνίσταντό τε καὶ λαβόντες ἐγχειρίδια ἐξαπιναίως ἐς τὴν βουλήν ἐσελθόντες τὸν τε Πειθίαν κτείνουσι καὶ ἄλλους τῶν τε βουλευτῶν καὶ ἰδιωτῶν ἐς ἐξήκοντα· οἱ δὲ τινες τῆς αὐτῆς γνώμης τῷ Πειθίᾳ ὀλίγοι ἐς τὴν Ἀττικὴν τριήρη κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ... ..κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.*

Μονάδες 30

2. Πῶς ορίζεται ἡ υπεύθυνη συμπεριφορὰ τοῦ πολίτη, κατὰ τὸν Θουκυδίδη;

Μονάδες 10

3. **νόμος**: Να γράψετε *στη νέα* ἐλληνικὴ γλῶσσα πέντε σύνθετα ουσιαστικά ἢ ἐπίθετα με πρῶτο ἢ δεῦτερο συνθετικὸ τῆ λέξη **νόμος** καὶ να σχηματίσετε με καθένα ἀπὸ αὐτὰ μια σύντομη φράση.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 79ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν· συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλου, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἐπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῆ γῆ. Τοὺς δὲ πλείστους ἄνδρας ἐν τῇ γῆ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμφάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰστιά, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Λύσανδρος δ'εὐθύς...εἰς τὰ τειχύδρια.*

Μονάδες 30

2. **α)** Να εξηγήσετε γιατί δεν είναι εύκολη η ειδολογική και η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα.

β) Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;

Μονάδες 10

3. **α)** *ἐπίπλους, δίκροτος, συλλέγω, διαφθείρομαι, κατέχω:* Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη σημασία της στη **B'** στήλη. Δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ἀπαγγέλλω</i>	α) παρασέρνω
2. <i>ἐπίπλους</i>	β) βγαίνω από το λιμάνι στην ανοιχτή θάλασσα
3. <i>αὐτόθεν</i>	γ) ανακοινώνω
4. <i>ἀνάγομαι</i>	δ) συγκεντρώνω
5. <i>συλλέγω</i>	ε) από αυτό το μέρος
	στ) επιθετική κίνηση του στόλου
	ζ) σε αυτό το μέρος

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 80ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν· συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἐπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῇ γῆ. Τοὺς δὲ πλείστους ἀνδρας ἐν τῇ γῆ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμφάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰστία, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Λύσανδρος δ'εὐθύς...εἰς τὰ τειχύδρια.*

Μονάδες 30

2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφώντα; Να γράψετε δύο τίτλους ἔργων ἀπὸ κάθε κατηγορία.

Μονάδες 10

3. **α)** *ἰδὼν, παντελῶς, πλήρεις, κατασχὼν, μεγάλα*: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να ἀντιστοιχίσετε τὰ ομόρριζα πρὸς τοὺς ρηματικούς τύπους *βοηθεῖν* καὶ *ἔλαβε* (**A'** στήλη): *βοηθός, βοήθεια, λῆμμα, λημμάτιον, λῆψις* ουσιαστικά με τὴν κατηγορία στὴν ὁποία ἀνήκουν (**B'** στήλη). Μία κατηγορία περισσεύει.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>βοηθός</i>	α) ἐνέργεια ἢ κατάσταση
2. <i>λῆμμα</i>	β) υποκοριστικό
3. <i>λῆψις</i>	γ) ἀποτέλεσμα ἐνέργειας
4. <i>λημμάτιον</i>	δ) ὄργανο ἢ μέσο
5. <i>βοήθεια</i>	ε) πρόσωπο που ἐνεργεῖ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 81ο: Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 70, 3-6.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προεισπήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγῶν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακα ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἰκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδώσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλής ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρήσασθαι. Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ ἐξείργοντο καὶ ἅμα ἐπυρθάνοντο τὸν Πειθίαν, ἕως ἔτι βουλῆς ἐστί, μέλλειν τὸ πλῆθος ἀναπέσειν τοὺς αὐτοὺς Ἀθηναίους φίλους τε καὶ ἐχθροὺς νομίζειν, ξυνίσταντό τε καὶ λαβόντες ἐγχειρίδια ἐξαπιναίως ἐς τὴν βουλὴν ἐσελθόντες τὸν τε Πειθίαν κτείνουσι καὶ ἄλλους τῶν τε βουλευτῶν καὶ ἰδιωτῶν ἐς ἐξήκοντα· οἱ δὲ τινες τῆς αὐτῆς γνώμης τῷ Πειθίᾳ ὀλίγοι ἐς τὴν Ἀττικὴν τριήρη κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ... ..κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.*

Μονάδες 30

2. Τι εἶναι οἱ *δημηγορίες* καὶ ποῖα ἡ σημασία τους γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴ ἀνάλυση τῶν ἱστορικῶν γεγονότων;

Μονάδες 10

3. **α) εἰρκτή, παράταξη, τυχερός, υπαγωγή, επίκειται:** Με τίς λέξεις που σας δίδονται (οἱ ὁποῖες εἶναι ομόρριζες με λέξεις τοῦ κειμένου) νὰ σχηματίσετε ἀπὸ μίαν πρόταση στὴ νέα ἐλληνικὴ γλῶσσα.

Μονάδες 5

- β) καταδουλοῦν, τέμνειν, ξυνίσταντο, λαβόντες, νομίζειν :** Νὰ γράψετε ἀπὸ μίαν ομόρριζην λέξην, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλῶσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τίς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 82ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν· συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἐπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῇ γῆ. Τοὺς δὲ πλείστους ἀνδρας ἐν τῇ γῆ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμφάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰστιά, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Λύσανδρος δ'εὐθύς...εἰς τὰ τειχύδρια.*

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Διδακτικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **α)** Να σχηματίστε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἔφυγον</i>	-άς	
<i>ἀνήχθησαν</i>	-ή	
<i>διεφθαρμένων</i>	-ά	
<i>ἔλαβεν</i>	-ις	
<i>ἀπαγγελοῦσα</i>	-ία	

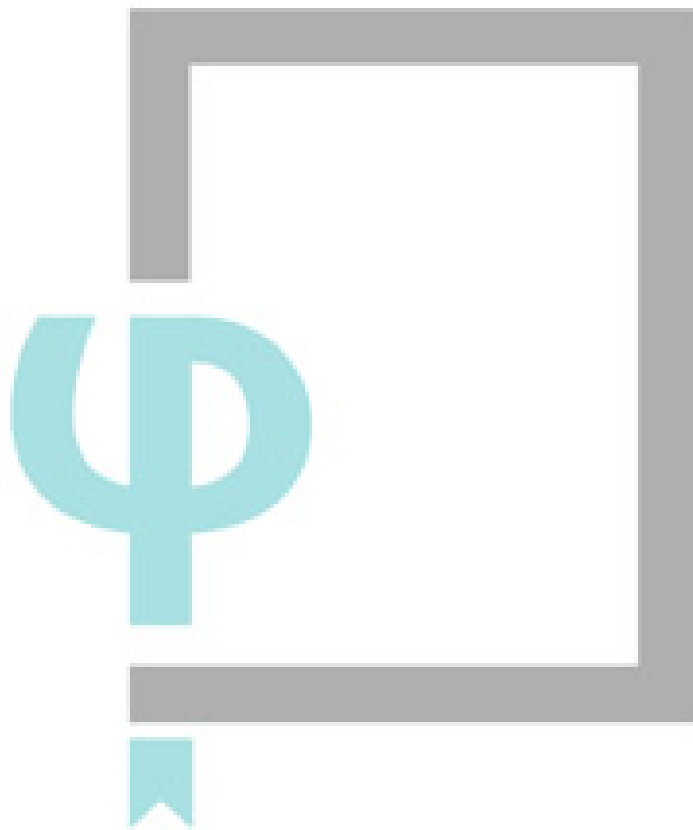
Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ συνώνυμή τῆς στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. συλλέγω	α) καταστρέφω
2. βοηθῶ	β) ἀπέρχομαι
3. γιγνώσκω	γ) ἔρχομαι
4. φεύγω	δ) συνάγω

5. διαφθείρω	ε) <i>έπικουρῶ</i>
	στ) <i>διαλέγω</i>
	ζ) <i>ἐπίσταμαι</i>

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 83ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν· συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἐπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῇ γῆ. Τοὺς δὲ πλείστους ἀνδρας ἐν τῇ γῆ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμφάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰστιά, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Λύσανδρος δ' εὐθύς...εἰς τὰ τειχύδρια.*

Μονάδες 30

2. Από την περιγραφή ποιων γεγονότων αναδεικνύεται η ικανότητα του Ξενοφώντα να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες εντυπωσιακές σκηνές;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ταχίστη	α) καταπλέω
2. κενή	β) ὀλίγιστος
3. ἀποπλέω	γ) μικρά
4. πλεῖστος	δ) θάπτων
5. μεγάλα	ε) πλείονας
	στ) πλήρης
	ζ) βραδυτάτη

Μονάδες 5

β) *ναῦς, ἀνήχθησαν, ἰστιά, ἀπέπλευσε, ἀπαγγελοῦσα*: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 84ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 3-6.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προεισπήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγῶν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακα ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἰκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδώσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλής ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρήσασθαι. Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ ἐξείργοντο καὶ ἅμα ἐπυνθάνοντο τὸν Πειθίαν, ἕως ἔτι βουλῆς ἐστί, μέλλειν τὸ πλῆθος ἀναπέσειν τοὺς αὐτοὺς Ἀθηναίους φίλους τε καὶ ἐχθροὺς νομίζειν, ξυνίσταντό τε καὶ λαβόντες ἐγχειρίδια ἐξαπιναίως ἐς τὴν βουλὴν ἐσελθόντες τὸν τε Πειθίαν κτείνουσι καὶ ἄλλους τῶν τε βουλευτῶν καὶ ἰδιωτῶν ἐς ἐξήκοντα· οἱ δὲ τινες τῆς αὐτῆς γνώμης τῷ Πειθίᾳ ὀλίγοι ἐς τὴν Ἀττικὴν τριήρη κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ'ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ... ..κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.*

Μονάδες 30

2. Με ποιον τρόπο χρονολογεῖ τα ιστορικά γεγονότα ο Θουκυδίδης;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την αντώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. καταδουλώ	α) πένης
2. ὀλίγος	β) οἰκεῖος
3. πλούσιος	γ) ἐξέρχομαι
4. φίλος	δ) πολὺς
5. ἐσέρχομαι	ε) ἐλευθερώ
	στ) παρέρχομαι
	ζ) ἐχθρός

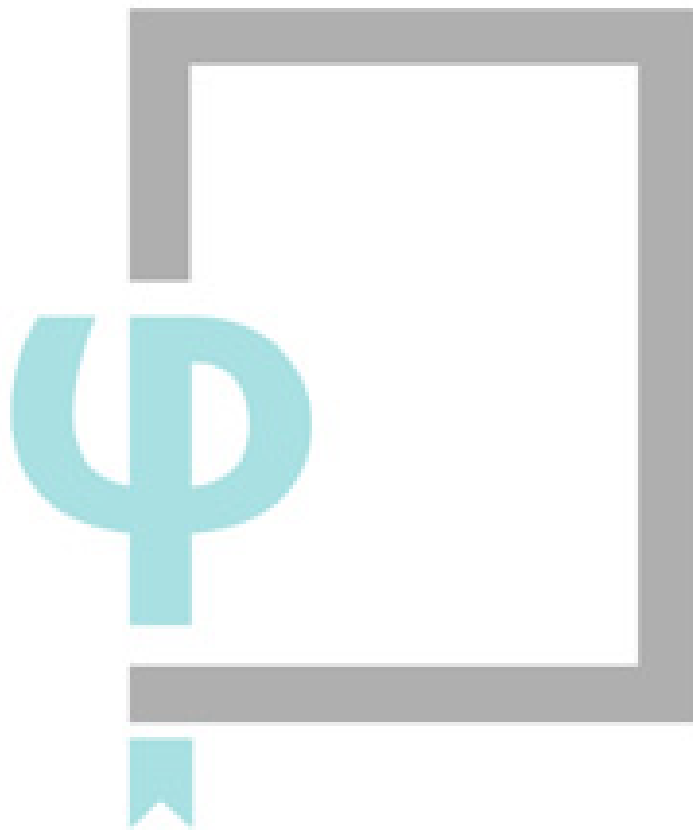
Μονάδες 5

- β) Να αντιστοιχίσετε τα ομόρριζα προς τις λέξεις *τέμνειν*, *λέγοντες* (Α' στήλη) ουσιαστικά: *τμήσις*, *τμήμα*, *υλοτόμος*, *λόγος*, *λογογράφος* με την κατηγορία στην οποία ανήκουν (Β' στήλη). Δύο κατηγορίες περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. τμήσις	α) ενέργεια ή κατάσταση

<i>2. τμήμα</i>	β) όργανο ή μέσο ενέργειας
<i>3. ύλοτόμος</i>	γ) τόπος
<i>4. λόγος</i>	δ) αποτέλεσμα ενέργειας
<i>5. λογογράφος</i>	ε) πρόσωπο που ενεργεί

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 85ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν· συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἐπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῆ γῆ. Τοὺς δὲ πλείστους ἀνδρας ἐν τῇ γῆ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμφάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἱστία, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Λύσανδρος δ'εὐθύς...εἰς τὰ τειχύδρια.*

Μονάδες 30

2. Ποιες συνέπειες ἔχει, κατὰ τον Ξενοφόντα, ἡ ἀσέβεια πρὸς τοὺς θεοὺς στὴν ἐξέλιξη τῶν ἱστορικῶν γεγονότων;

Μονάδες 10

3. **α)** Να σχηματίστε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ὁμόρριζο οὐσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ὁμόρριζα οὐσιαστικά
<i>ἔφυγον</i>	-άς	
<i>ἀνήχθησαν</i>	-ή	
<i>διεφθαρμένων</i>	-ά	
<i>ἔλαβε</i>	-ις	
<i>ἀπαγγελοῦσα</i>	-ία	

Μονάδες 5

β) συμπλήρωμα, παραλήπτης, γεωμετρία, διαφυγή, ἱστός: Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 86ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν· συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἐπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῆ γῆ. Τοὺς δὲ πλείστους ἀνδρας ἐν τῇ γῆ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμφάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰστιά, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Λύσανδρος δ'εὐθύς...εἰς τὰ τειχύδρια.*

Μονάδες 30

2. Ποια δημοφιλέστερα ἔργα του Ξενοφώντα χρησιμοποιήθηκαν ως διδακτικά βιβλία ἀπὸ τὴν Αναγέννηση μέχρι σήμερα καὶ γιὰ ποίους λόγους;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ἀντώνυμὴ τῆς στῆ **B'** στήλης. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀποπλέω	α) μικρά
2. μεγάλα	β) ἡγοῦμαι
3. πλεῖστος	γ) ὀρμίζομαι
4. πλήρης	δ) εἰσπλέω
5. ἀνάγομαι	ε) κενός
	στ) ὀλίγιστος
	ζ) ταχύς

Μονάδες 5

β) *ἔχων, ἰδὼν, ἔλαβε, πράγματα, μεγάλα:* Να γράψετε ἀπὸ μίᾳ ομόρριζῃ λέξῃ, ἀπλή ἢ σύνθετῃ, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 87ο: Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 70, 3-6.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγῶν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακα ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἰκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλής ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρήσασθαι. Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ ἐξείργοντο καὶ ἅμα ἐπυθάνοντο τὸν Πειθίαν, ἕως ἔτι βουλῆς ἐστί, μέλλειν τὸ πλῆθος ἀναπείσειν τοὺς αὐτοὺς Ἀθηναίους φίλους τε καὶ ἐχθροὺς νομίζειν, ξυνίσταντό τε καὶ λαβόντες ἐγχειρίδια ἐξαπιναίως ἐς τὴν βουλὴν ἐσελθόντες τὸν τε Πειθίαν κτείνουσι καὶ ἄλλους τῶν τε βουλευτῶν καὶ ἰδιωτῶν ἐς ἐξήκοντα· οἱ δὲ τινες τῆς αὐτῆς γνώμης τῷ Πειθίᾳ ὀλίγοι ἐς τὴν Ἀττικὴν τριήρη κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ... ..κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.*

Μονάδες 30

2. Τι επιδιώκει ο Θουκυδίδης με τη χρήση σύνθετων ρημάτων; Να αναφέρετε ένα παράδειγμα.

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ταξάμενοι	α) πιθανός
2. λαβόντες	β) φευγαλέος
3. ἀναπείσειν	γ) χρώμα
4. ἀποφυγῶν	δ) κατάληψη
5. χρήσασθαι	ε) τάγμα
	στ) παράλειψη
	ζ) χρήσιμος

Μονάδες 5

- β)** Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων με λέξεις (απλές ή σύνθετες) της νέας ελληνικής γλώσσας, ομόρριζες των ρημάτων που δίνονται σε παρένθεση.

Οι Κερκυραίοι ήθελαν να πληρώσουν το πρόστιμο κατά δόσεις σε ..... χρονικά διαστήματα (**τάττω**).

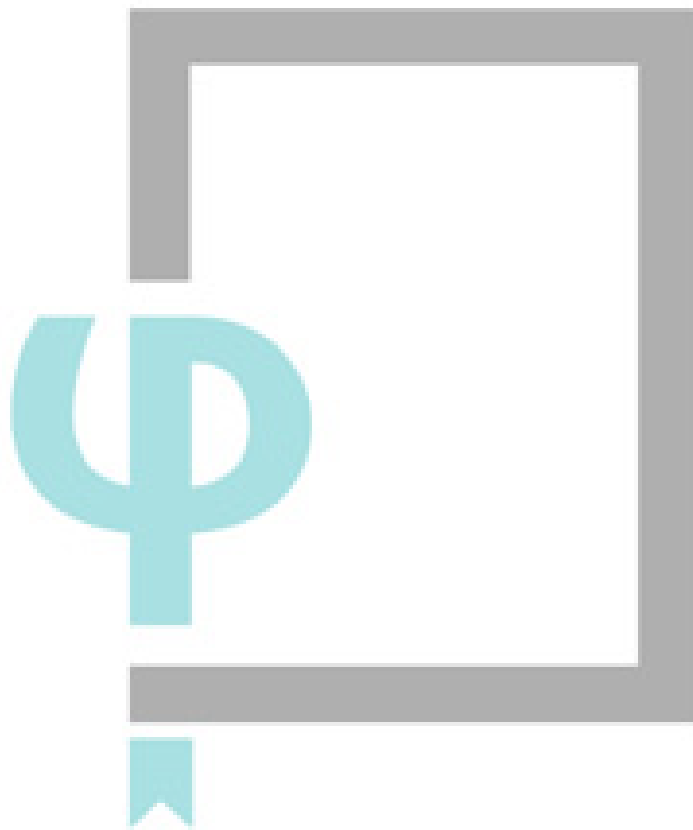
Οι ολιγαρχικοί Κερκυραίοι κατηγόρησαν τον Πειθία ότι επιδίωκε την ..... της Κέρκυρας στους Αθηναίους (**καταδουλῶ**).

Δεν ήταν συνεπής στην .....της δόσης του δανείου και του επιβλήθηκε πρόστιμο (**όφλισκάνω**).

Ο φίλος μου σήμερα ήταν πολύ....., κέρδισε στο λαχείο ένα μεγάλο χρηματικό ποσό (**τυγχάνω**).

Παρά την επιχειρηματολογία του, τελικά δεν ήταν ιδιαίτερα..... , γι' αυτό και η πρότασή του απορρίφθηκε (**πείθω**.)

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 88ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν· συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἐπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῆ γῆ. Τοὺς δὲ πλείστους ἄνδρας ἐν τῇ γῆ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμφάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰστιά, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Λύσανδρος δ'εὐθύς...εἰς τὰ τειχύδρια.*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για τη συμμετοχή του Ξενοφώντα στην εκστρατεία του Κύρου;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε ρήμα της **A'** στήλης με το συνώνυμό του στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. βοηθῶ	α) συμπορεύομαι
2. γινώσκω	β) ἔρχομαι
3. συλλέγω	γ) ἐκπλέω
4. συμπάρειμι	δ) συνάγω
5. ἀποπλέω	ε) ἐπικουρῶ
	στ) διαβαίνω
	ζ) οἶδα

Μονάδες 5

β) *πλήρεις, ἄνδρας, συνέλεξεν, ἔφυγον, ἔγνω:* Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 89ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν· συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἐπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῆ γῆ. Τοὺς δὲ πλείστους ἀνδρας ἐν τῇ γῆ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμφάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰστιά, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Λύσανδρος δ'εὐθύς...εἰς τὰ τειχύδρια.*

Μονάδες 30

2. Ποιες ἦταν οἱ σχέσεις τοῦ Ξενοφώντα με τὴν πόλη τῆς Σπάρτης;

Μονάδες 10

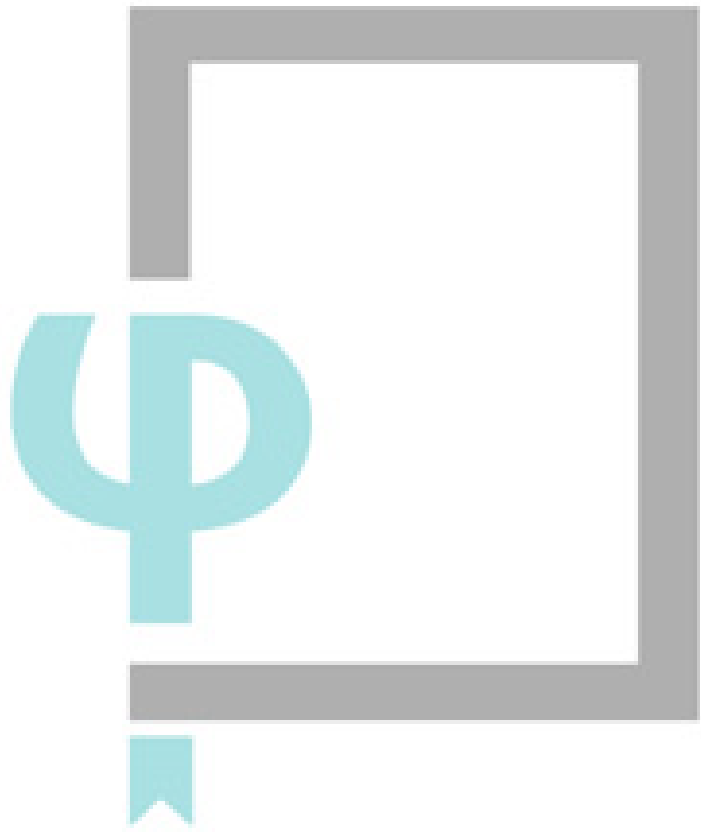
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν αντώνυμή τους στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ταχίστη	α) κενή
2. μεγάλη	β) αίσχιστη
3. πλήρης	γ) ἀγνοῶ
4. φεύγω	δ) μικρά
5. γινώσκω	ε) πολλή
	στ) βραδυτά- τη
	ζ) ἔρχομαι

Μονάδες 5

β) επιτάχυνση, πλοηγός, γαιοκτήμονας, ιστιοφόρο, ναύλος: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις τοῦ κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 90ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 3-6.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγῶν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακα ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἰκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλής ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρήσασθαι. Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ ἐξείργοντο καὶ ἅμα ἐπυνθάνοντο τὸν Πειθίαν, ἕως ἔτι βουλῆς ἐστί, μέλλειν τὸ πλῆθος ἀναπείσειν τοὺς αὐτοὺς Ἀθηναίους φίλους τε καὶ ἐχθροὺς νομίζειν, ξυνίσταντό τε καὶ λαβόντες ἐγχειρίδια ἐξαπιναίως ἐς τὴν βουλὴν ἐσελθόντες τὸν τε Πειθίαν κτείνουσι καὶ ἄλλους τῶν τε βουλευτῶν καὶ ἰδιωτῶν ἐς ἐξήκοντα· οἱ δὲ τινες τῆς αὐτῆς γνώμης τῷ Πειθίᾳ ὀλίγοι ἐς τὴν Ἀττικὴν τριήρη κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ... ..κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.*

Μονάδες 30

2. α) Ποια ἦταν ἡ ἀποψη τοῦ Θουκυδίδου γιὰ τὴ στρατηγικὴ τοῦ Περικλή;

β) Ποιες ἦταν οἱ συνέπειες τοῦ λοιμοῦ καὶ πῶς ἐπηρέασε τὴν πολιτικὴ κατάσταση τῆς Ἀθήνας;

Μονάδες 10

3. Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ὁμόρριζο οὐσιαστικὸ (Β' στήλη) καὶ ἐπίθετο (Γ' στήλη) (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιὰ ἀπὸ τῆς λέξεως τῆς Α' στήλης.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
<i>ἀναπείσειν</i>		
<i>ἀποδῶσιν</i>		
<i>λέγοντες</i>		
<i>ἐχθροὺς</i>		
<i>νόμῳ</i>		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 91ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν, συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἐπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῆ γῆ. Τοὺς δὲ πλείστους ἀνδρας ἐν τῇ γῆ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμφάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰστιά, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι... τὰ γεγονότα.

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρά τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ Ξενοφώντα:

- Συμμετείχε ὡς μισθοφόρος στο στρατεύμα τοῦ Κύρου κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀρταξέρξη.
- Μεγάλωσε σε εὐπορὴ οικογένεια στον Δῆμο τῆς Ερχίας Ἀττικῆς.
- Ἀκολούθησε τὸν Σπαρτιάτη βασιλιά Ἀγησίλαο στη μάχη τῆς Κορωνείας.
- Υπηρέτησε στο σῶμα τῶν ἰππέων τῆς πατρίδας τοῦ, τῆς Ἀθήνας.
- Οδήγησε τοὺς Ἕλληνες μισθοφόρους (τοὺς Μυρίους) ἀπὸ τὰ βῆθη τῆς Ἀσίας στὴν πατρίδα τοὺς.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς Α' στήλης με τὴν ομορριζὴ τῆς στὴ Β' στήλη. Δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περισσεύουν.

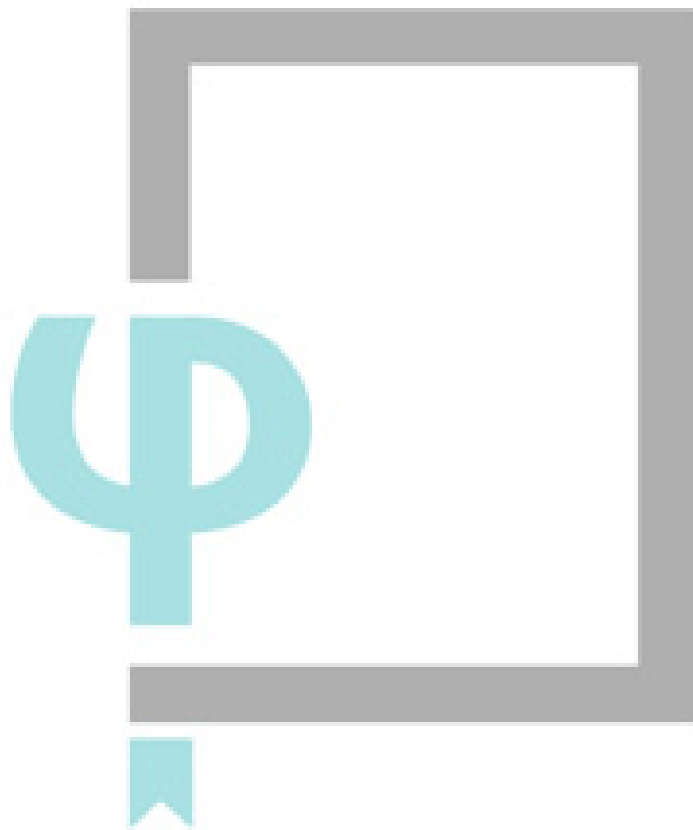
A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ναῦς	α) εγκατάλειψη
2. ἐσήμανεν	β) εἶδος
3. ἔλαβεν	γ) σημασία
4. ἰδὼν	δ) κατάληψη
5. ἀνήχθησαν	ε) ναός
	στ) αναγωγή
	ζ) νηοπομπή

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>πλεῖν</i>	<i>-ις</i>	
<i>ἑσήμανεν</i>	<i>-μα</i>	
<i>συνέλεξεν</i>	<i>-ή</i>	
<i>βοηθεῖν</i>	<i>-ός</i>	
<i>ἀπαγγελοῦσα</i>	<i>-ία</i>	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 92ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν, συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλου, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἐπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῆ γῆ. Τοὺς δὲ πλείστους ἀνδρας ἐν τῇ γῆ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμφάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰστία, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι... τὰ γεγονότα.

Μονάδες 30

2. Να εξηγήσετε γιατί οι Αθηναῖοι ἐξόρισαν τον Ξενοφώντα ἀπὸ τὴν πατρίδα του (394 π.Χ.) καὶ γιατί, πολὺ ἀργότερα (365 π.Χ.), ἀνακάλεσαν αὐτὴν τὴν ἀπόφαση.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς Α' στήλης με τὴν ομόρριζή τῆς στὴ Β' στήλη. Δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἔγνω	α) επικράτηση
2. παντελῶς	β) σχεδόν
3. πράγματα	γ) κατάσταση
4. κράτος	δ) καταστολή
5. κατασχών	ε) ἀπρακτος
	στ) ἀτέλεια
	ζ) ἀναγνώσ- της

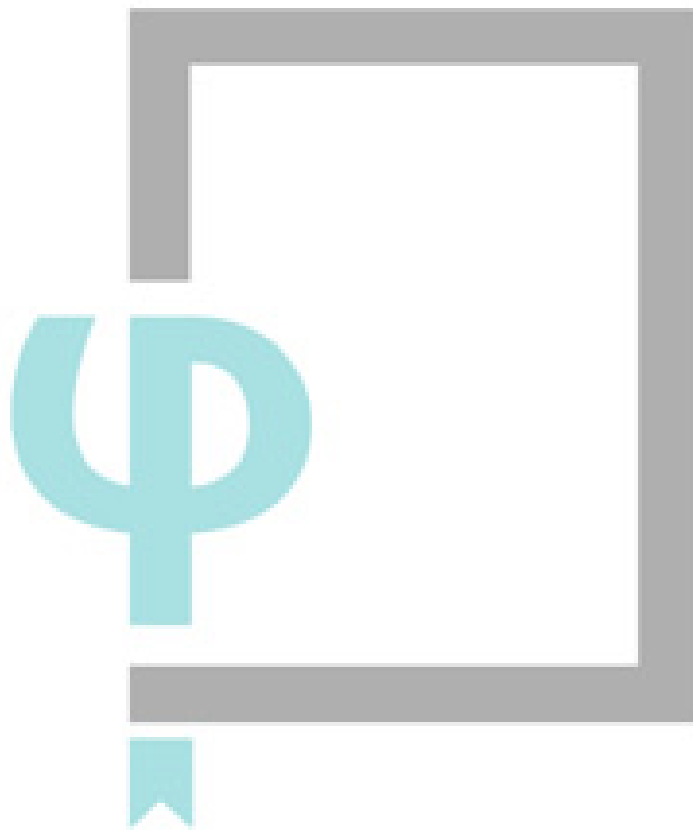
Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε ἀπὸ τὶς παρακάτω λέξεις παράγωγα ἐπίθετα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς με τὶς καταλήξεις που δίνονται.

λέξεις	κατάληξη	παράγωγο ἐπίθετο
ἄκραν	-αῖος	

<i>πεζόν</i>	<i>-ικός</i>	
<i>κράτος</i>	<i>-αίος</i>	
<i>ἄλλαι</i>	<i>-οῖος</i>	
<i>ἄνδρας</i>	<i>-εῖος</i>	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 94ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν, συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλου, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἐπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῆ γῆ. Τοὺς δὲ πλείστους ἀνδρας ἐν τῇ γῆ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμφάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰστιά, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι... τὰ γεγονότα.*

Μονάδες 30

2. **α)** Σε ποια κριτήρια στηρίζεται ἡ χρονολογικὴ κατάταξη τῶν ἔργων τοῦ Ξενοφώντα;
β) Ποια εἶναι ἡ πιθανότερη χρονολογικὴ κατάταξη τῶν ἔργων τοῦ;

Μονάδες 10

3. **α)** *ἐπίπλους, δίκροτος, συλλέγω, διαφθείρομαι, κατέχω*: Να αναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασία τῆς στῆ **B'** στήλης. Δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀπαγγέλλω	α) καταγγέλλω
2. ἐπίπλους	β) βγαίνω ἀπὸ τὸ λιμάνι στὴν ανοιχτὴ θάλασσα
3. αὐτόθεν	γ) ανακοινώνω
4. ἀνάγομαι	δ) συγκεντρώνω
5. συλλέγω	ε) ἀπὸ αὐτὸ τὸ μέρος
	στ) ἐπιθετικὴ κίνηση τοῦ στόλου
	ζ) σε αὐτὸ τὸ μέρος

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 95ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν, συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἑπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῆ γῆ. Τοὺς δὲ πλείστους ἀνδρας ἐν τῇ γῆ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμφάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰστία, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι... τὰ γεγονότα.*

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Ἱστορικά* ἔργα του Ξενοφώντα καὶ να δώσετε περιληπτικὰ το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **α)** *ἰδὼν, παντελῶς, πλήρεις, κατασχὼν, μεγάλα*: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να ἀντιστοιχίσετε τὰ ομόρριζα πρὸς τοὺς ρηματικούς τύπους *βοηθεῖν* καὶ *ἔλαβε* (**A'** στήλη): *βοηθός, βοήθημα, βοήθεια, λῆμμα, λῆψις* οὐσιαστικά με τὴν κατηγορία στὴν ὁποία ἀνήκουν (**B'** στήλη) (δύο κατηγορίες περισσεύουν).

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>βοηθός</i>	α) ἐνέργεια ἢ κατάσταση
2. <i>λῆμμα</i>	β) υποκοριστικό
3. <i>λῆψις</i>	γ) ἀποτέλεσμα ἐνέργειας
4. <i>βοήθημα</i>	δ) ὄργανο ἢ μέσο
5. <i>βοήθεια</i>	ε) πρόσωπο που ενεργεῖ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 96ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 71-72.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἄλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλληγεῖς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλαικὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὔτε οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἤπειρον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Δράσαντες δὲ τοῦτο...μὴ τις ἐπιστροφή γένηται.*
Μονάδες 30
2. Με ποιες μεθόδους ο Θουκυδίδης διερευνᾷ γεγονότα παλαιότερα του Πελοποννησιακού πολέμου;

Μονάδες 10

3. **α) ἡγεμών, ἡγήτωρ, ἡγέτης, σχῆμα, σχέσις:** Να κατατάξετε τις παραπάνω ομορρίζες προς τους ρηματικούς τύπους *ἡγεῖσθαι* και *ἔχοντες* λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

- β) γνώμη, πρέσβυς, ἐπιστροφή, ἀγορά, πράγματα:** Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομορρίζο ρῆμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 97ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ:

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν, συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἐπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῆ γῆ. Τοὺς δὲ πλείστους ἀνδρας ἐν τῇ γῆ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμφάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰστία, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι... τὰ γεγονότα.*

Μονάδες 30

2. Ο Ξενοφὼν εἶχε τὴν φιλοδοξίαν νὰ συνεχίσει τὸ ἔργο τοῦ Θουκυδίδη. Πόσο επιτυχημένη θεωρεῖται ἡ προσπάθειά του;

Μονάδες 10

3. **α)** Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικοὺς τύπους ἓνα ὁμόρριζο οὐσιαστικὸ (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη ποὺ σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ὁμόρριζα οὐσιαστικά
<i>ἔφυγον</i>	-άς	
<i>ἀνήχθησαν</i>	-ή	
<i>διεφθαρμένων</i>	-ά	
<i>ἔλαβε</i>	-ις	
<i>ἀπαγγελοῦσα</i>	-ία	

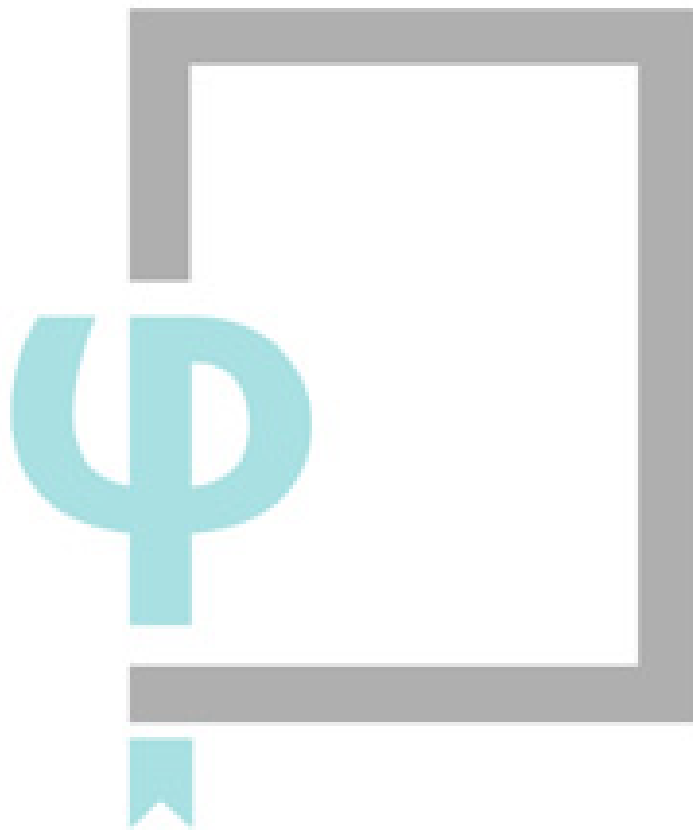
Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ συνώνυμή της στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. συλλέγω	α) καταστρέφω
2. βοηθῶ	β) ἀπέρχομαι
3. γινώσκω	γ) ἔρχομαι

4. φεύγω	δ) συνάγω
5. διαφθείρω	ε) επίκουρῶ
	στ) διαλέγω
	ζ) επίσταμαι

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 98ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν, συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἐπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῆ γῆ. Τοὺς δὲ πλείστους ἀνδρας ἐν τῇ γῆ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμφάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰστιά, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι... τὰ γεγονότα.*

Μονάδες 30

2. Πῶς ἀναδεικνύεται ἡ πίστη τοῦ Ξενοφώντα σε υψηλές ἀξίες;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ἀνώνυμὴ τῆς στῆ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ταχίστη	α) καταπλέω
2. κενή	β) ὀλίγιστος
3. ἀποπλέω	γ) μικρά
4. πλεῖστος	δ) θάπτων
5. μεγάλα	ε) πλείονας
	στ) πλήρης
	ζ) βραδυτάτη

Μονάδες 5

β) *ναῦς, ἀνήχθησαν, ἰστιά, ἀπέπλευσε, ἀπαγγελοῦσα*: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 99ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 71-72.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἄλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλληγεῖς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλαικὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἤπειρον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Δράσαντες δὲ τοῦτο...μὴ τις ἐπιστροφή γένηται.*
2. Μονάδες 30
2. Πῶς ἀπαντᾷ ο Ἰουκυδίδης στο πρόβλημα που αφορά την ηγεμονική δύναμη της Αθήνας;
3. Μονάδες 10
3. **α) νεώριο, νεωτερισμός, σύλληψη, φυγάδευση, ἀφιξη:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.
Μονάδες 5
- β) συγκαλᾷ, μηδέτερος, ξυμφέρω, ἀνεπιτήδειος, ξυλλαμβάνω:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 100ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν, συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἐπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῆ γῆ. Τοὺς δὲ πλείστους ἀνδρας ἐν τῇ γῆ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τευχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμφάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἱστία, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι... τὰ γεγονότα.*

Μονάδες 30

2. **α)** Πῶς αξιολογήθηκε το ἔργο του Ξενοφῶντα στην Αλεξανδρινή και τη Ρωμαϊκή εποχή;
β) Σε ποια κατηγορία των ἔργων του Ξενοφῶντα ἀνήκουν τα *Ἑλληνικά* και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;

Μονάδες 10

3. **α)** Να σχηματίστε ἀπὸ τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἔφυγον</i>	-άς	
<i>ἀνήχθησαν</i>	-ή	
<i>διεφθαρμένων</i>	-ά	
<i>ἔλαβε</i>	-ις	
<i>ἀπαγγελοῦσα</i>	-ία	

Μονάδες 5

- β)** *συμπλήρωμα, παραλήπτης, γεωμετρία, διαφυγή, ἱστός*: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 101ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν, συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἐπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῆ γῆ. Τοὺς δὲ πλείστους ἀνδρας ἐν τῇ γῆ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμφάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰστιά, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτῶ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι... τὰ γεγονότα.*

Μονάδες 30

2. **α)** Σε ποια κατηγορία των έργων του Ξενοφώντα ανήκουν τα *Ἑλληνικά* και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;
β) Να αναφέρετε τους τίτλους των υπολοίπων έργων του Ξενοφώντα που ανήκουν στην ίδια κατηγορία με τα *Ἑλληνικά*.

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀποπλέω	α) μικρά
2. μεγάλα	β) ἡγοῦμαι
3. πλεῖστος	γ) ὀρμίζομαι
4. πλήρης	δ) εἰσπλέω
5. ἀνάγομαι	ε) κενή
	στ) ὀλίγιστος
	ζ) ἐξάγομαι

Μονάδες 5

β) *ἔχων, ἰδὼν, πράγματα, ἔλαβε, μεγάλα*: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 102ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 71-72.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἤκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἄλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δήμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλληγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλαικὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὔπερ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἤπειρον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Δράσαντες δὲ τοῦτο...μὴ τις ἐπιστροφή γένηται.*
Μονάδες 30
2. Πῶς ἡ λογικὴ καὶ ἡ τύχη, κατὰ τὸν Θουκυδίδη, ἐπηρεάζουν τὶς ἱστορικές ἐξελίξεις;
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε τὶς λέξεις-φράσεις τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασία τους στὴ **B'** στήλη (δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ξυγκαλῶ</i>	α) μένω ουδέτερος
2. <i>νεωτερίζω</i>	β) ἐκεῖ ἀκριβῶς ὅπου
3. <i>τὰ μετέωρα τῆς πόλεως</i>	γ) ὅπως, ὅπως
4. <i>οὔπερ</i>	δ) υποκινῶ σε στάση
5. <i>ἡσυχάζω</i>	ε) εἶμαι νεότερος
	στ) τα ψηλά καὶ οχυρά μέρη τῆς πόλης
	ζ) καλῶ σε συνέλευση

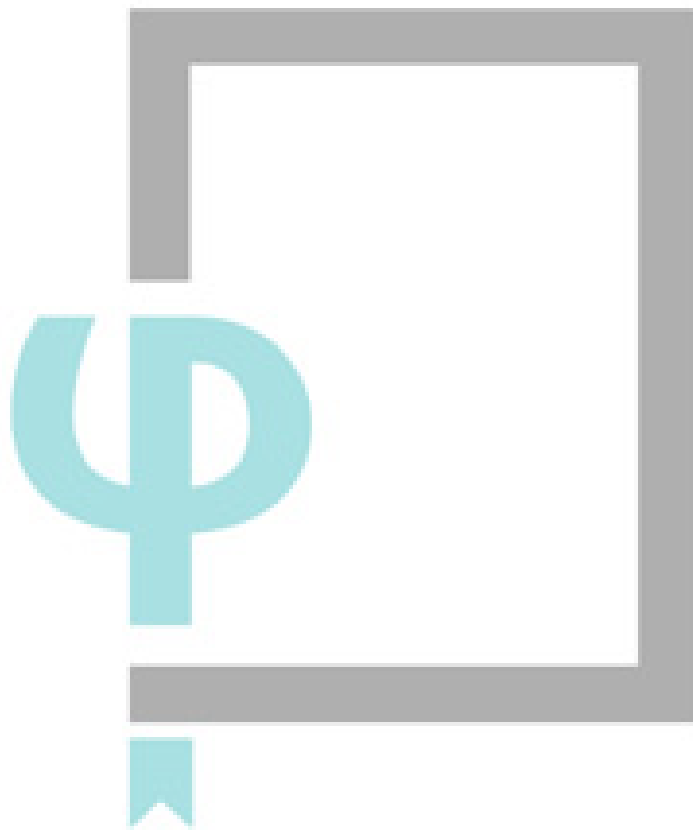
Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν συνώνυμή της στὴ **B'** στήλη (δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>δρῶ</i>	α) <i>φημί</i>
2. <i>ἀφικνοῦμαι</i>	β) <i>ἐναντίος</i>

3. λέγω	γ) ἄριστος
4. πολέμιος	δ) ἀπέρχομαι
5. βέλτιστος	ε) ἔρχομαι
	στ) πόλεμος
	ζ) πράττω

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 103ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν, συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλουν, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἐπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῆ γῆ. Τοὺς δὲ πλείστους ἄνδρας ἐν τῇ γῆ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμφάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἰστιά, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι... τὰ γεγονότα.

Μονάδες 30

2. Ποιες στρατιωτικὲς υπηρεσίαι προσέφερε ο Ξενοφών στον Αγησίλαο;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε ρῆμα τῆς Α' στήλης με το συνώνυμό του τῆς Β' στήλης. Δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. βοηθῶ	α) συμπορεύομαι
2. γινώσκω	β) ἔρχομαι
3. συλλέγω	γ) ἐκπλέω
4. συμπάρειμι	δ) συνάγω
5. ἀποπλέω	ε) ἐπικουρῶ
	στ) διαβαίνω
	ζ) οἶδα

Μονάδες 5

β) **πλήρεις, ἄνδρας, συνέλεξεν, ἔφυγον, ἔγνω**: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 104ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 28-29.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δ' εὐθύς ἐσήμανε τὴν ταχίστην πλεῖν, συμπαρήει δὲ καὶ Θώραξ τὸ πεζὸν ἔχων. Κόνων δὲ ἰδὼν τὸν ἐπίπλου, ἐσήμανεν εἰς τὰς ναῦς βοηθεῖν κατὰ κράτος. Διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων, αἱ μὲν τῶν νεῶν δίκροτοι ἦσαν, αἱ δὲ μονόκροτοι, αἱ δὲ παντελῶς κεναί· ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι περὶ αὐτὸν ἐπτὰ πλήρεις ἀνήχθησαν ἀθρόαι καὶ ἡ Πάραλος, τὰς δ' ἄλλας πάσας Λύσανδρος ἔλαβε πρὸς τῆ γῆ. Τοὺς δὲ πλείστους ἀνδρας ἐν τῇ γῆ συνέλεξεν· οἱ δὲ καὶ ἔφυγον εἰς τὰ τειχύδρια. Κόνων δὲ ταῖς ἐννέα ναυσὶ φεύγων, ἐπεὶ ἔγνω τῶν Ἀθηναίων τὰ πράγματα διεφθαρμένα, κατασχὼν ἐπὶ τὴν Ἀβαρνίδα τὴν Λαμφάκου ἄκραν ἔλαβεν αὐτόθεν τὰ μεγάλα τῶν Λυσάνδρου νεῶν ἱστία, καὶ αὐτὸς μὲν ὀκτὼ ναυσὶν ἀπέπλευσε παρ' Εὐαγόραν εἰς Κύπρον, ἡ δὲ Πάραλος εἰς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦσα τὰ γεγονότα.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: ἡ δὲ Κόνωνος καὶ ἄλλαι... τὰ γεγονότα.

Μονάδες 30

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τους Αθηναίους στην ἄρση του ψηφίσματος της εξορίας του Ξενοφώντα;

Μονάδες 10

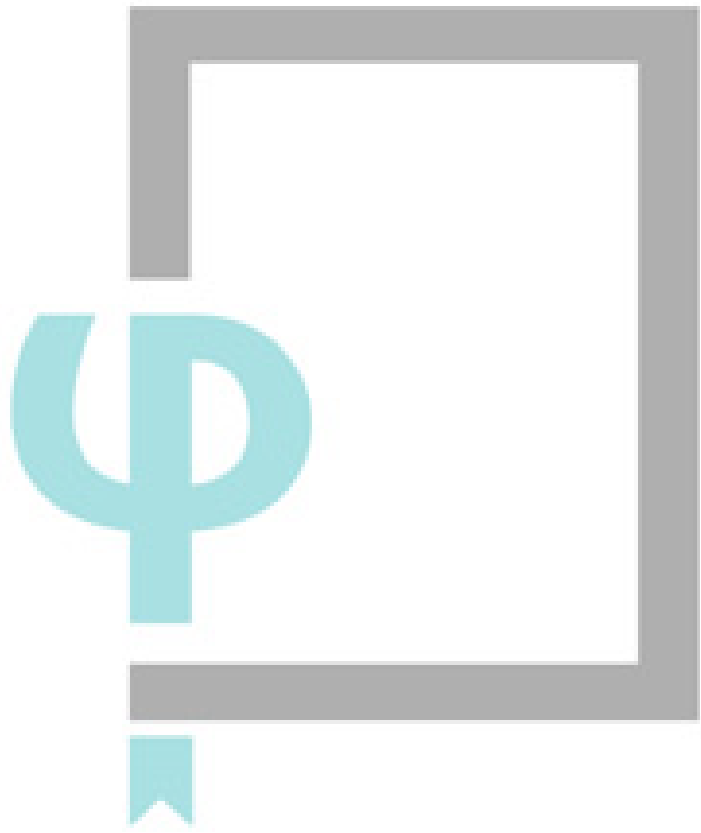
3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την αντώνυμή τους στη Β' στήλη. Δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν:

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ταχίστη	α) κενή
2. μέγιστη	β) αἰσχίστη
3. πλήρης	γ) ἀγνοῶ
4. φεύγω	δ) μικρά
5. γινώσκω	ε) πολλή
	στ) βραδυτά- τη
	ζ) ἔρχομαι

Μονάδες 5

β) επιτάχυνση, πλοηγός, γαιοκτήμονας, ιστιοφόρο, ναύλος: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 105ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 71-72.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἄλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγείς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλαικὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἤπειρον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Δράσαντες δὲ τοῦτο...μὴ τις ἐπιστροφή γένηται.*
Μονάδες 30
2. Ποια εἶναι τα γνωρίσματα του ηγέτη που χαρακτηρίζουν την πολιτική φυσιογνωμία του Περικλή;
Μονάδες 10
3. **α)** Να σχηματίσετε για καθεμία ἀπὸ τις λέξεις τῆς **A'** στήλης ἓνα παράγωγο ἐπίθετο τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὴν κατάληξη που δίνεται στὴ **B'** στήλη.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
λέξεις	κατάληξη	παράγωγο ἐπίθετο
ἀγορά	-αῖος	
δῆμος	-ιος	
γνώμη	-ικός	
πρᾶγμα	-ικός	
νύξ	-ινός	

Μονάδες 5

- β) κατάληψη, ευπιστία, παράθεση, ἐπινίκια, ἴδρυμα:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας με τις λέξεις τοῦ κειμένου με τις οποίες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 106ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεϊμάντον. Ἰὴ δ' ἡμέρᾳ ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρενομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἀνδρίαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν· Φιλοκλῆς δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἠτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἰὴ δ' ἡμέρᾳ ταῦτα... κατακρημνίσειαν.

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρὰ τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα του Ξενοφώντα:

α) Εγκαταστάθηκε στον Σκιλλούντα της Ολυμπίας, όπου ασχολήθηκε με το συγγραφικὸ του ἔργο.

β) Εξορίστηκε ἀπὸ τὴν πατρίδα του, τὴν Αθῆνα.

γ) Αναγκάστηκε νὰ εγκαταλείψει τὸ κτῆμα του, στον Σκιλλούντα, καὶ νὰ μετακομίσει στὴν Κόρινθο.

δ) Οἱ Αθηναῖοι ἐπέτρεψαν στον Ξενοφώντα νὰ ἐπαναпатριστεῖ, μετὰ ἀπὸ τὴν ἄρση του ψηφίσματος γιὰ ἐξορία.

ε) Ἔστειλε τοὺς γιους του, Γρύλλο καὶ Διόδωρο, νὰ υπηρετήσουν στον αθηναϊκὸ στρατό.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ομόρριζή τῆς στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ναῦς	α) εγκατάλειψη
2. κατειργάσατο	β) εκπομπή

3. <i>ἔλαβε</i>	γ) ανάληψη
4. <i>ἔπεμψε</i>	δ) ανεργία
5. <i>ἀπήγαγεν</i>	ε) ναός
	στ) αγωγή
	ζ) ναύλος

Μονάδες 5

β) Να σχηματίστε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>κατειργάσατο</i>	<i>-τήριον</i>	
<i>βουλεύεσθαι</i>	<i>-μα</i>	
<i>παρενενομήκεσαν</i>	<i>-ία</i>	
<i>ἔπεμψε</i>	<i>-ή</i>	
<i>ἀφικόμενος</i>	<i>-ις</i>	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 107ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεΐμαντον. Ἴη δ' ἡμέρα ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγοραὶ ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρενομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσεσαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἄνδριαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν· Φιλοκλήης δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἠτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἴη δ' ἡμέρα ταῦτα... κατακρημνίσειαν.

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για τη μὀρφωση του Ξενοφώντα και ποιες ιστορικές μορφές άσκησαν επίδραση στην προσωπικότητα και τις ιδέες του;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την ομόρριζή της στη Β' στήλη. Δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν.

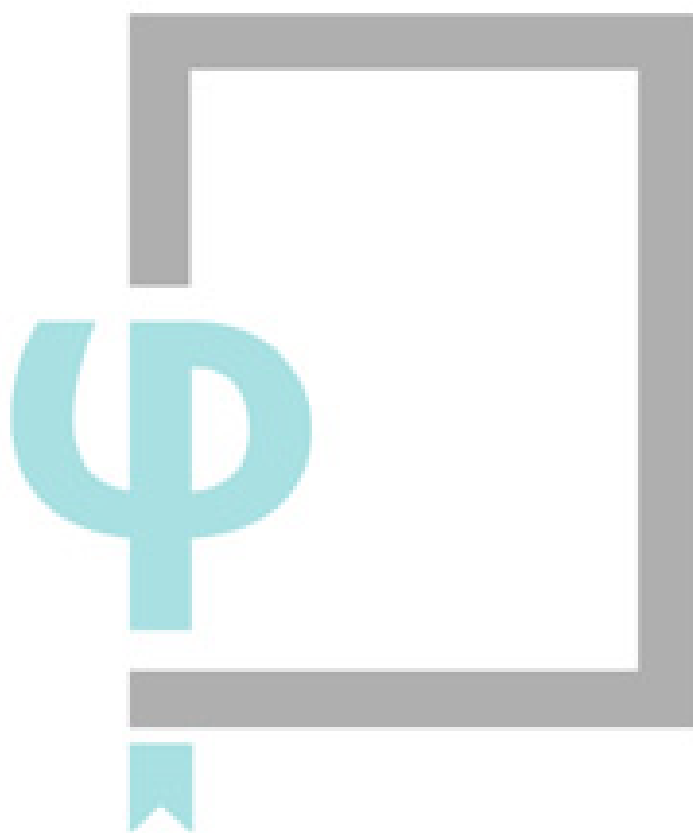
Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἀποκόπτειν	α) προβολή
2. κατακρημνίσειαν	β) άφθαρτος
3. βουλευέσθαι	γ) γκρεμός
4. διέφθειρεν	δ) πατροκτόνος
5. ἀποκτεῖναι	ε) κόμμα
	στ) απόκτημα
	ζ) διαβούλευση

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε παράγωγα επίθετα της αρχαίας ελληνικής με τις καταλήξεις που δίνονται.

λέξεις	κατάληξη	παράγωγο επίθετο
<i>ληστής</i>	<i>-ικός</i>	
<i>ήμέρα</i>	<i>-ήσιος</i>	
<i>πᾶς</i>	<i>-οῖος</i>	
<i>άνήρ</i>	<i>-εῖος</i>	
<i>στρατηγός</i>	<i>-ικός</i>	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 108ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 71-72.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἄλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλληγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλαικὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἤπειρον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Δράσαντες δὲ τοῦτο...μὴ τις ἐπιστροφή γένηται.*
Μονάδες 30
2. Ποιο γνώρισμα σκέψης και μεθόδου χαρακτηρίζει τον Θουκυδίδη, όταν στοχάζεται για τα γεγονότα και τη συμπεριφορά του ανθρώπου; Ποια πορεία ακολουθεῖ ο ιστορικός;
Μονάδες 10
3. **α)** *κατατίθεμαι, ἀφικνοῦμαι, ἀκρόπολις, ξυλλέγω, καταλαμβάνω*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.
Μονάδες 5
β) *δουλωθεῖεν, γνώμην, νεωτερίζοντας, ἐλθούσης, μαχόμενοι*: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου από μία ομόρριζη της αρχαίας ή νέας ελληνικής γλώσσας.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 109ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεϊμάντον. Ἴη δ' ἡμέρα ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρενομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἄνδριαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν· Φιλοκλῆς δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλην Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἠτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἴη δ' ἡμέρα ταῦτα... κατακρημνίσειαν.

Μονάδες 30

2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφώντα; Να αναφέρετε τους τίτλους των ἔργων μιας κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. α) αἰχμάλωτος, ἀπαγγέλλω, ἀφικνοῦμαι, ἐπιλαμβάνομαι, ἐκκλησία: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με τη σημασία της στη Β' στήλη. Δύο στοιχεία της Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. τριταῖος	α) σκέπτομαι, αποφασίζω
2. ζωγροῦμαι	β) ζωγραφίζω
3. ἀποκτείνω	γ) τρίτος στη σειρά
4. βουλευόμαι	δ) κατηγορώ
5. αἰτιῶμαι	ε) συλλαμβάνομαι ζωντανός
	στ) φονεύω
	ζ) μετά από τρεις ημέρες

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 110ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεϊμάντον. Ἴη δ' ἡμέρα ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρενομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἄνδριαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν· Φιλοκλῆς δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἠτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἴη δ' ἡμέρα ταῦτα... κατακρημνίσειαν.

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα Σωκρατικά ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. α) ἀπήγαγεν, κατειργάσατο, ἔπεμψε, συμμάχους, κατηγορίαι: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να ἀντιστοιχίσετε τὰ ομόρριζα πρὸς τοὺς ρηματικοὺς τύπους βουλευέσθαι καὶ παρενομήκεσαν (Α' στήλη) οὐσιαστικά: βουλευτής, βούλευσις, βουλευτήριον, παρανόμημα, νομεύς με τὴν κατηγορία στὴν ὁποία ἀνήκουν (Β' στήλη) (μία κατηγορία περισσεύει).

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. βουλευτής	α) ἐνέργεια ἢ κατάσταση
2. βούλευσις	β) ὄργανο ἢ μέσο ἐνέργειας
3. παρανόμημα	γ) τόπος
4. νομεύς	δ) ἀποτέλεσμα ἐνέργειας
5. βουλευτήριον	ε) πρόσωπο που ἐνεργεῖ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 111ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 71-72.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἄλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγείς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλαικὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὔτε οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἤπειρον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Δράσαντες δὲ τοῦτο...μὴ τις ἐπιστροφή γένηται.*
Μονάδες 30
2. Με ποιον τρόπο παραθέτει ο Θουκυδίδης τους λόγους των ομιλητῶν στις *δημηγορίες* του και γιατί.
Μονάδες 10
3. **α) πεπραγμένα, διαφυγή, σύλληψη, πειστικότητα, μαχητής:** Με τις λέξεις που δίδονται (οι οποίες είναι ομόρριζες με λέξεις του κειμένου) να σχηματίσετε από μία πρόταση στη νέα ελληνική γλώσσα.
Μονάδες 5
- β) ἐπικυρῶσαι, διδάξοντας, ἠνάγκασαν, ἐπιστροφή, γένηται :** Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 112ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεΐμαντον. Ἴη δ' ἡμέρα ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγοραὶ ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρενομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἄνδριαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν· Φιλοκλήης δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἠτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἴη δ' ἡμέρα ταῦτα... κατακρημνίσειαν.

Μονάδες 30

2. Πώς δικαιολογείται ο χαρακτηρισμός του Ξενοφώντα ως «ρεπόρτερ» και πώς αποτυπώνεται στο έργο του η εικόνα των πολιτικών εξελίξεων του 4^{ου} π.Χ. αι.;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ἀφικνοῦμαι</i>	α) <i>νύξ</i>
2. <i>πολύ</i>	β) <i>ἀνάξιος</i>
3. <i>ἡμέρα</i>	γ) <i>ἐναντίος</i>
4. <i>σύμμαχος</i>	δ) <i>ὀλίγον</i>
5. <i>ἄξιος</i>	ε) <i>ἀπέρχομαι</i>
	στ) <i>ἐπάξιος</i>
	ζ) <i>ἔρχομαι</i>

Μονάδες 5

β) *ἀπήγγειλε, βουλευέσθαι, κρατήσειαν, στρατηγός, διέφθειρεν:* Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 114ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 71-72.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἄλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δήμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλληγεῖς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλαικὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὔπερ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἤπειρον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Δράσαντες δὲ τοῦτο...μὴ τις ἐπιστροφή γένηται.*
Μονάδες 30
2. Ποια θέματα περιλαμβάνονται στο πρώτο βιβλίο των *Ἱστοριῶν* του Θουκυδίδη;
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. πολέμιος	α) κάκιστος
2. ἀνεπιτήδειος	β) μέγιστον
3. πλέον	γ) φίλος
4. βέλτιστος	δ) ἡδιστος
5. δουλώ	ε) ἔλαττον
	στ) ἐπιτήδειος
	ζ) ἐλευθερώ

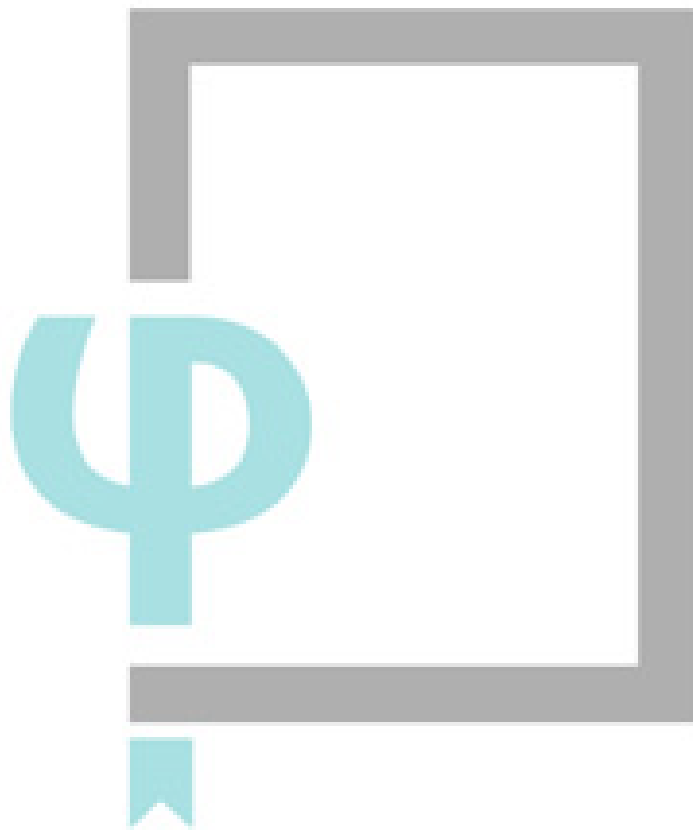
Μονάδες 5

- β)** Να αντιστοιχίσετε τα ομόρριζα προς τις λέξεις *δράσαντες, διδάξοντας, ἐνίκησαν* (**A'** στήλη) ουσιαστικά: *δράμα, δρᾶσις, δίδαγμα, διδακτήριον, νικητής* με την κατηγορία στην οποία ανήκουν (**B'** στήλη) (μία κατηγορία περισσεύει).

A'	B'
1. δράμα	α) ενέργεια ή κατάσταση

<i>2. δρᾶσις</i>	β) ὄργανο ἢ μέσο ἐνέργειας
<i>3. δίδαγμα</i>	γ) τόπος
<i>4. διδακτήριον</i>	δ) ἀποτέλεσμα ἐνέργειας
<i>5. νικητής</i>	ε) πρόσωπο που ἐνεργεῖ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 116ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεϊμάντον. Ἴη δ' ἡμέρα ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγοραὶ ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρενομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἄνδριαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν· Φιλοκλήης δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἠτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἴη δ' ἡμέρα ταῦτα... κατακρημνίσειαν.

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή (γέννηση, οικογενειακό περιβάλλον), τη μόρφωση του Ξενοφώντα και τις πολιτικές συνθήκες της εποχής του;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την ομόρριζή της στη Β' στήλη. Δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀποκόπτειν	α) δόγμα
2. κατειργάσατο	β) εγκρατής
3. κρατήσειαν	γ) κατάληψη
4. ἐπελάβετο	δ) δείγμα
5. ἔδοξεν	ε) διακοπή
	στ) εγκατάλειψη
	ζ) επεξεργασία

Μονάδες 5

β) ἀπήγαγεν, κατακρημνίσειαν, διέφθειρεν, ἐλέγετο, προδοῦναι: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 117ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 71-72.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἄλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δήμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλληγεῖς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλαικὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἤπειρον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Δράσαντες δὲ τοῦτο...μὴ τις ἐπιστροφή γένηται.*
Μονάδες 30
2. Να αναφέρετε τρία (3) χαρακτηριστικά του θουκυδίδειου ύφους.
Μονάδες 10
3. Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ (Β' στήλη) καὶ ἐπίθετο (Γ' στήλη) (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τῆς λέξεως τῆς Α' στήλης.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
<i>ἐνίκησαν</i>		
<i>ἐπιτίθενται</i>		
<i>εἶχον</i>		
<i>κατέλαβον</i>		
<i>ἔπεισαν</i>		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 118ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεϊμάντον. Ἴη δ' ἡμέρα ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρενενομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσεσαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἄνδριαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν· Φιλοκλήης δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἠτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἴη δ' ἡμέρα ταῦτα... κατακρημνίσειαν. **Μονάδες 30**
2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τον Ξενοφόντα στην εξορία; **Μονάδες 10**
3. **α)** Να σχηματίστε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
κατειργάσατο	-τήριον	
παρενενομήκεσαν	-ία	
προδοῦναι	-της	
ἔπεμψε	-ός	
ἔδοξεν	-α	

Μονάδες 5

- β) ἀπαγωγή, ἀντίληψη, ἀφιξη, ἀποκοπή, ψήφος:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 119ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεϊμάντον. Ἴη δ' ἡμέρα ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρενομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἄνδριαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν· Φιλοκλήης δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἠτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἴη δ' ἡμέρα ταῦτα... κατακρημνίσειαν.

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρὰ τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα του Ξενοφώντα:

- α) Συμμετείχε ως μισθοφόρος στο στράτευμα του Κύρου κατὰ του ἀδελφοῦ του Ἀρταξέρξη.
- β) Μεγάλωσε σε εὐπορὴ οικογένεια στον Δῆμο της Ερχιάς Ἀττικῆς.
- γ) Ἀκολούθησε τον Σπαρτιάτη βασιλιά Ἀγησίλαο στη μάχη της Κορωνεῖας.
- δ) Ὑπηρέτησε στο σῶμα των ἰππέων της πατρίδας του, της Ἀθήνας.
- ε) Ὁδήγησε τους Ἕλληνες μισθοφόρους (τους Μυρίους) ἀπὸ τα βάθη της Ἀσίας στην πατρίδα τους.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τὴ συνώνυμὴ της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀφικνοῦμαι	α) ἀποκοπή
2. κατηγορία	β) προστάττω
3. ἀποτομή	γ) φεύγω
4. κελεύω	δ) ἀναγγέλλω

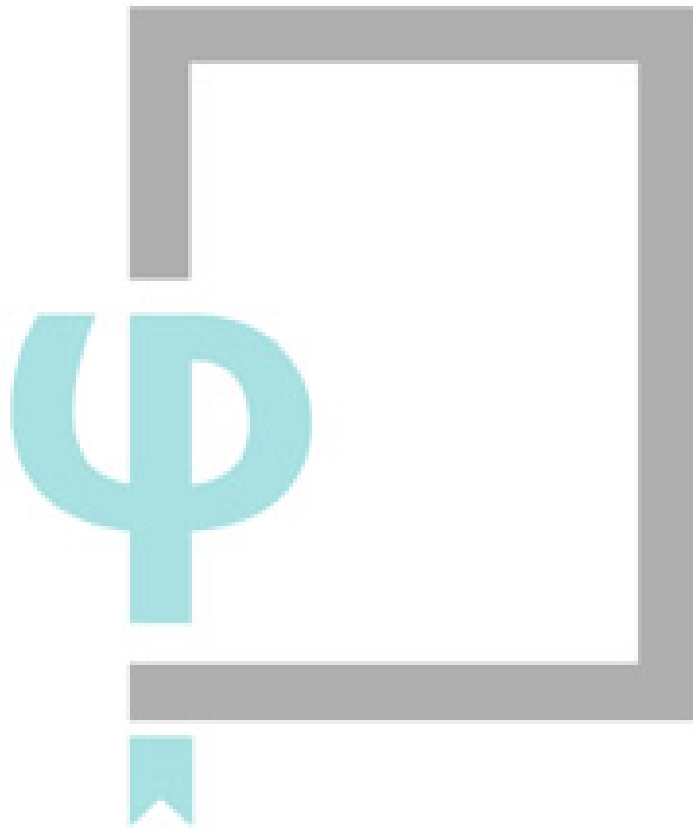

5. <i>ἀπαγγέλλω</i>	ε) <i>ἔρχομαι</i>
	στ) <i>μομφή</i>
	ζ) <i>πράττω</i>

Μονάδες 5

β) *ἀπήγαγεν, ἀθροίσας, λαβόντες, παρενενομήκεσαν, προδοῦναι:* Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 121ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεΐμαντον. Ἦ δ' ἡμέρᾳ ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρενομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἄνδριαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν· Φιλοκλής δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλην Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἠτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι...τῶν χειρῶν ψηφίσματος.
Μονάδες 30
2. Οι Αθηναῖοι με ψήφισμά τους εξόρισαν τον Ξενοφώντα, επειδὴ:
  - α) ἀρνήθηκε να υπηρετήσῃ στον αθηναϊκὸ στρατό,
  - β) κατατάχθηκε ως μισθοφόρος στον στρατὸ του Κύρου, στη Μ. Ἀσία,
  - γ) ἀνῆκε στην τάξη των ἰππέων και συναναστρεφόταν με τον Σωκράτη,
  - δ) στη μάχη της Κορωνείας (494 π.Χ.), παρατάχθηκε με τον βασιλιά της Σπάρτης Ἀγησίλαο ἐναντίον της πατρίδας του,
  - ε) δὲν ἐπέτρεψε στους γιους του να υπηρετήσουν στον αθηναϊκὸ στρατό.Να ἐπιλέξετε τη σωστὴ ἀπάντηση, σημειώνοντας το ἀντίστοιχο γράμμα και να ἀναφέρετε ἀν οι Αθηναῖοι ἀναθεώρησαν το ψήφισμα αὐτὸ και με ποια ἀφορμὴ.

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ναῦς	α) εγκατάλειψη
2. κατειργάσατο	β) εκπομπή
3. ἔλαβε	γ) ἀνάληψη
4. ἔπεμψε	δ) ἀνεργία

5. <i>ἀπήγαγεν</i>	ε) ναός
	στ) αγωγή
	ζ) ναύλος

Μονάδες 5

β) Να σχηματίστε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>κατειργάσατο</i>	<i>-τήριον</i>	
<i>βουλεύεσθαι</i>	<i>-μα</i>	
<i>παρενενομήκεσαν</i>	<i>-ία</i>	
<i>ἔπεμψε</i>	<i>-ή</i>	
<i>ἀφικόμενος</i>	<i>-ις</i>	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 122ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεΐμαντον. Ἴη δ' ἡμέρᾳ ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρενομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσεϊαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἄνδριαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν· Φιλοκλήης δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἠτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι...τῶν χειρῶν ψηφίσματος.*
Μονάδες 30
2. **α)** Να εξηγήσετε γιατί δεν είναι εύκολη η ειδολογική και η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα.
β) Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

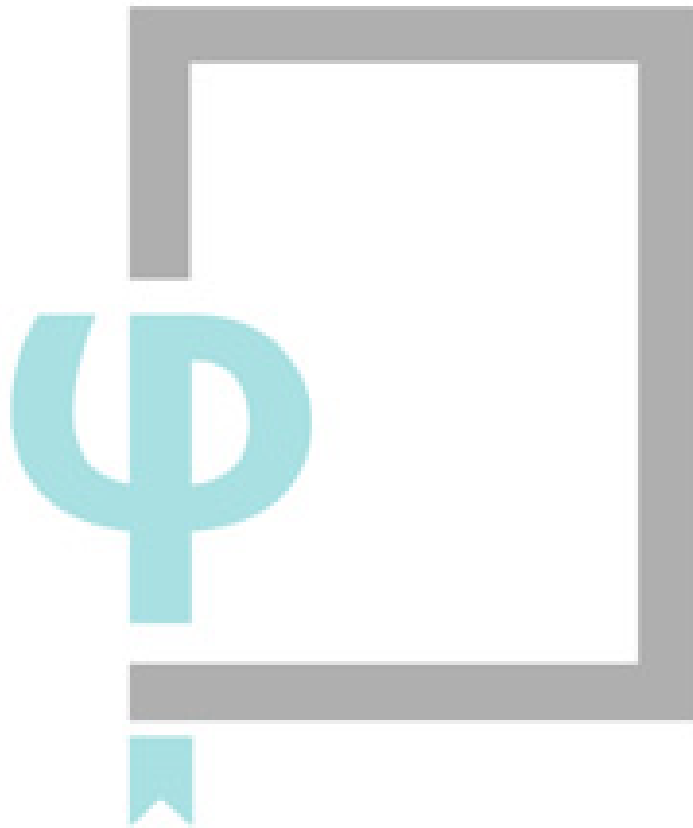
A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀποκόπτειν	α) προβολή
2. κατακρημνίσειαν	β) ἀφθαρτος
3. βουλευέσθαι	γ) γκρεμὸς
4. διέφθειρεν	δ) πατροκτόνος
5. ἀποκτεῖναι	ε) κόμμα
	στ) ἀπόκτημα
	ζ) διαβούλευση

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε παράγωγα επίθετα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με βάση τις καταλήξεις που σας δίνονται.

λέξεις	κατάληξη	παράγωγο επίθετο
<i>ληστής</i>	<i>-ικός</i>	
<i>ήμέρα</i>	<i>-ήσιος</i>	
<i>πᾶς</i>	<i>-οῖος</i>	
<i>άνήρ</i>	<i>-εῖος</i>	
<i>στρατηγός</i>	<i>-ικός</i>	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 124ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεϊμάντον. Ἴη δ' ἡμέρᾳ ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρενομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἄνδριαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν· Φιλοκλῆς δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἠτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι...τῶν χειρῶν ψηφίσματος.*
Μονάδες 30
2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα έργα του Ξενοφώντα; Να γράψετε δύο τίτλους έργων ἀπὸ κάθε κατηγορία.
Μονάδες 10
3. **α)** *αἰχμάλωτος, ἀπαγγέλλω, ἀφικνοῦμαι, ἐπιλαμβάνομαι, ἐκκλησία.* Να ἀναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.
Μονάδες 5
β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασίᾳ τῆς **B'** στήλης. Δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>τριταῖος</i>	α) σκέπτομαι, αποφασίζω
2. <i>ζωγροῦμαι</i>	β) ζωγραφίζω
3. <i>ἀποκτείνω</i>	γ) τρίτος στη σειρά
4. <i>βουλευόμαι</i>	δ) κατηγορῶ
5. <i>αἰτιῶμαι</i>	ε) συλλαμβάνομαι ζωντανός
	στ) φονεύω
	ζ) μετὰ ἀπὸ τρεῖς ἡμέρες

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 125ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεϊμάντον. Ἰὴ δ' ἡμέρᾳ ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρενομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἄνδριαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν· Φιλοκλής δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἠτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι...τῶν χειρῶν ψηφίσματος.*
Μονάδες 30
2. Να αναφέρετε τα *Διδακτικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς της κατηγορίας.
Μονάδες 10
3. **α)** *ἀπήγαγεν, κατειργάσατο, ἔπεμψε, συμμάχους, κατηγορίαι:* Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, της ἀρχαίας ἢ της νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.
Μονάδες 5
β) Να ἀντιστοιχίσετε τὰ ομόρριζα πρὸς τοὺς ρηματικούς τύπους *βουλευέσθαι* καὶ *παρενομήκεσαν* (**A'** στήλη) οὐσιαστικά: *βουλευτής, βούλευσις, βουλευτήριον, παρανόμημα, νομεύς* με τὴν κατηγορία στὴν ὁποία ἀνήκουν (**B'** στήλη) (μια κατηγορία περισσεύει).

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>βουλευτής</i>	α) ἐνέργεια ἢ κατάσταση
2. <i>βούλευσις</i>	β) ὄργανο ἢ μέσο ἐνέργειας
3. <i>παρανόμημα</i>	γ) τόπος
4. <i>νομεύς</i>	δ) ἀποτέλεσμα ἐνέργειας
5. <i>βουλευτήριον</i>	ε) πρόσωπο που ἐνεργεῖ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 126ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 72-73.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεῖς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον. Τῇ δ' ὑστεραία ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγρούς περιέπεμπον ἀμφότεροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἠείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστῆ το τμήμα: *Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι... καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον.*

Μονάδες 30

2. Ποιες εἶναι, κατὰ τον Θουκυδίδη, οἱ βασικὲς προϋποθέσεις γιὰ τὴ συγκρότηση ἐνὸς ἰσχυροῦ, ἀπὸ στρατιωτικὴ ἀποψη, κράτους;

Μονάδες 10

3. **α) λῆψις, λήπτης, κάτοχος, σχῆμα, σχέσις,:** Να κατατάξετε τὶς παραπάνω ομορριζες πρὸς τοὺς ρηματικούς τύπους *κατέλαβον* καὶ *ἔχοντες* λέξεις τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας στὴν κατάλληλη στήλη, ἀνάλογα με τὸ τι σημαίνει ἡ καθεμία.

ἐνέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	αποτέλεσμα ἐνέργειας

Μονάδες 5

- β) πόλεως, λιμένα, παρακαλοῦντες, ὑπισχνούμενοι, ἠπειρον:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομορριζὴ λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 127ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεΐμαντον. Ἦ δ' ἡμέρα ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρενομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσεσαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἄνδριαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν· Φιλοκλήης δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἠτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

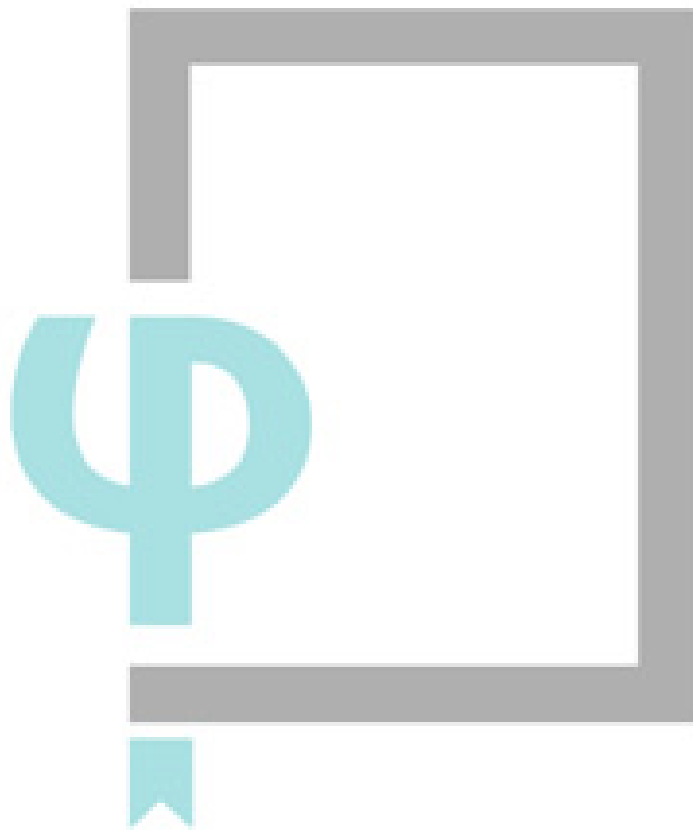
1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι...τῶν χειρῶν ψηφίσματος.
Μονάδες 30
2. Από την περιγραφή ποιων γεγονότων αναδεικνύεται η ικανότητα του Ξενοφώντα να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες εντυπωσιακές σκηνές;
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀφικνοῦμαι	α) νύξ
2. πολύ	β) ἀνάξιος
3. ἡμέρα	γ) ἐναντίος
4. σύμμαχος	δ) ὀλίγον
5. ἄξιος	ε) ἀπέρχομαι
	στ) ἐπάξιος
	ζ) ἔρχομαι

Μονάδες 5

β) ἀπήγγειλε, βουλευέσθαι, κρατήσειαν, στρατηγός, διέφθειρεν: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 128ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 30-32.

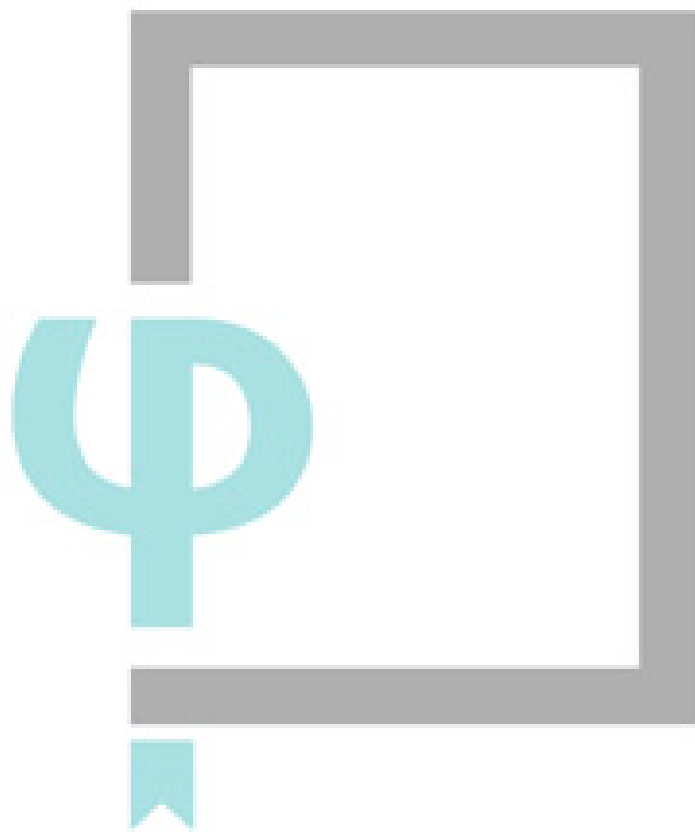
A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεϊμάντον. Ἴη δ' ἡμέρᾳ ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρενομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἄνδριαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν· Φιλοκλήης δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἠτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι...τῶν χειρῶν ψηφίσματος.
Μονάδες 30
2. Ποιες συνέπειες ἔχει, κατὰ τον Ξενοφῶντα, ἡ ἀσεβεία πρὸς τοὺς θεοὺς στὴν ἐξέλιξη τῶν ἱστορικῶν γεγονότων;
Μονάδες 10
3. **α) ἄλωση, ἀποκοπή, δόγμα, ἀντίληψη, ἐπίδοση:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.
Μονάδες 5
β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ συνώνυμὴ τῆς στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀποτομή	α) βούλομαι
2. κατηγορία	β) προστάτω
3. κρατῶ	γ) φημί
4. κελεύω	δ) φρονῶ
5. βουλεύομαι	ε) ἀποκοπή
	στ) μομφή
	ζ) νικῶ

ΘΕΜΑ 129ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 72-73.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον. Τῇ δ' ὑστεραία ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγρούς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἐτέροις ἐκ τῆς ἠείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι... καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον.*
Μονάδες 30
1. Ποια εἶναι ἡ ἀντίληψη τοῦ Θουκυδίδη γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος τῆς διαχείρισης τῆς δυνάμει ἀπὸ ἓνα κράτος, μιὰ συμμαχία, μιὰ πολιτικὴ παράταξη;
Μονάδες 10
3. **α) σύλληψη, φυγὰς, υπόσχεση, αγροίκος, παράκληση:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.
Μονάδες 5
- β) κατατίθεμαι, ξυλλαμβάνω, ἀκρόπολις, ξυλλέγω, ξύμμαχος:** Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στὰ συνθετικὰ τους.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 130ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεϊμάντον. Ἦ δ' ἡμέρα ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρενομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἄνδριαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν· Φιλοκλήης δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλην Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἠτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι...τῶν χειρῶν ψηφίσματος.
Μονάδες 30
2. Ποια δημοφιλέστερα ἔργα του Ξενοφώντα χρησιμοποιήθηκαν ως διδακτικά βιβλία ἀπὸ την Αναγέννηση μέχρι σήμερα και για ποίους λόγους;
Μονάδες 10
3. α) Να γράψετε ἀπὸ ἓνα μὲν ὀριζοῦς οὐσιαστικὸ καὶ ἐπίθετο (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας για καθεμιά ἀπὸ τις παρακάτω λέξεις.

Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
ναῦς		
ληστής		
στρατηγός		
άνηρ		
παρανομῶ		

Μονάδες 5

- β) **ἀπάγω, σύμμαχος, στρατηγός, ἐκκλησία, προδίδωμι**: Να ἀναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 131ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεϊμάντον. Ἴη δ' ἡμέρα ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρενομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσειαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἄνδριαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν· Φιλοκλήης δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγето δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἠτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι...τῶν χειρῶν ψηφίσματος.*
Μονάδες 30
2. Τι γνωρίζετε για τη συμμετοχή του Ξενοφώντα στην εκστρατεία του Κύρου;
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀποκόπτειν	α) δόγμα
2. κατειργάσατο	β) εγκρατής
3. κρατήσειαν	γ) κατάληψη
4. ἐπελάβετο	δ) δείγμα
5. ἔδοξεν	ε) διακοπή
	στ) εγκατάλειψη
	ζ) επεξεργασία

Μονάδες 5

β) ἀπήγαγεν, κατακρημνίσειαν, διέφθειρεν, ἐλέγето, προδοῦναι: Να γράψετε από μια ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 132ο: Θουκυδίδη Ιστορίαι, 3, 72-73.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλληγεῖς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον. Τῇ δ' ὑστεραία ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγρούς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἠείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι... καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον.

Μονάδες 30

2. Ποια είναι, κατὰ τον Θουκυδίδη, τα βασικά κίνητρα για τον πόλεμο;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη-φράση της στήλης **A'** με τη σημασία της στη στήλη **B'** (δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν):

A	B
1. ἀκροβολίζομαι	α) υπόσχομαι
2. νεωτερίζω	β) εκεί ακριβῶς ὅπου
3. τὰ μετέωρα τῆς πόλεως	γ) ὅπως, ὅπως
4. οὐπὲρ	δ) αψιμαχῶ
5. ὑπισχνοῦμαι	ε) εἶμαι νεότερος
	στ) τα ψηλά και οχυρά μέρη της πόλης
	ζ) υποκινῶ σε στάση

Μονάδες 5

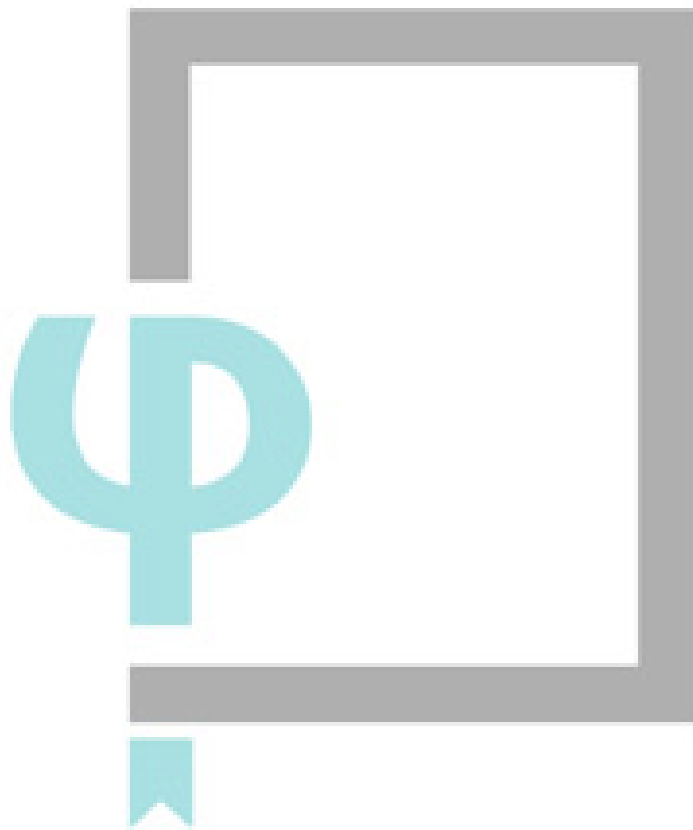
β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την συνώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

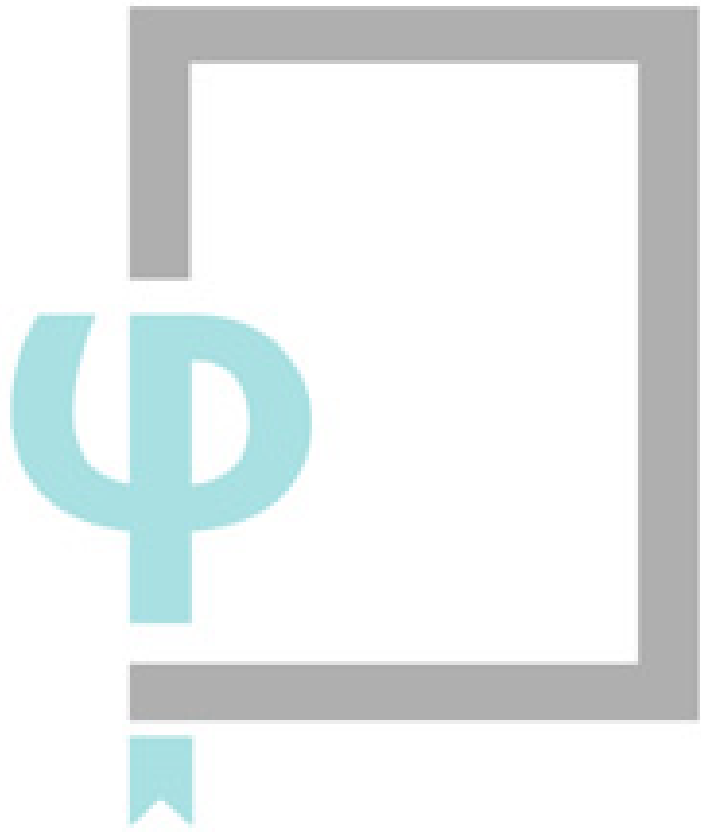
A'	B'
1. αὐτοῦ	α) οἰκέτης
2. ἀφικνοῦμαι	β) κρατῶ
3. ὑστεραία	γ) ἄπειμι
4. νικῶ	δ) προτεραία

<i>β. δοῦλος</i>	<i>ε) ἔρχομαι</i>
	<i>στ) ἐπιούσα</i>
	<i>ζ) ἔνθα</i>

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 133ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεΐμαντον. Ἴη δ' ἡμέρᾳ ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρεννομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσεσαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἄνδριαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν· Φιλοκλῆς δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἠτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι...τῶν χειρῶν ψηφίσματος.
Μονάδες 30
2. Ποιες ἦταν οἱ σχέσεις του Ξενοφῶντα με τὴν πόλη τῆς Σπάρτης;
Μονάδες 10
3. **α)** Να σχηματίστε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
κατειργάσατο	-τήριον	
παρεννομήκεσαν	-ία	
προδοῦναι	-της	
ἔπεμψε	-ός	
ἔδοξεν	-α	

Μονάδες 5

- β)** ἀπαγωγή, ἀντίληψη, ἀφιξη, ἀποκοπή, ψήφος: Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 134ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεΐμαντον. Ἰὴ δ' ἡμέρᾳ ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρενομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσεϊαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἄνδριαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν· Φιλοκλήης δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἠτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι...τῶν χειρῶν ψηφίσματος.*
Μονάδες 30
2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρὰ τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα του Ξενοφώντα:
  - α) Εγκαταστάθηκε στον Σκιλλούντα της Ολυμπίας, όπου ασχολήθηκε με το συγγραφικὸ του ἔργο.
  - β) Εξορίστηκε ἀπὸ τὴν πατρίδα του, τὴν Αθῆνα.
  - γ) Αναγκάστηκε νὰ εγκαταλείψει τὸ κτῆμα του, στον Σκιλλούντα, καὶ νὰ μετακομίσει στὴν Κόρινθο.
  - δ) Οἱ Αθηναῖοι ἐπέτρεψαν στον Ξενοφώντα νὰ ἐπαναпатριστεῖ, μετὰ ἀπὸ τὴν ἄρση του ψηφίσματος γιὰ ἐξορία.
  - ε) Ἔστειλε τοὺς γιους του, Γρύλλο καὶ Διόδωρο, νὰ υπηρετήσουν στον αθηναϊκὸ στρατό.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ συνώνυμή τῆς στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

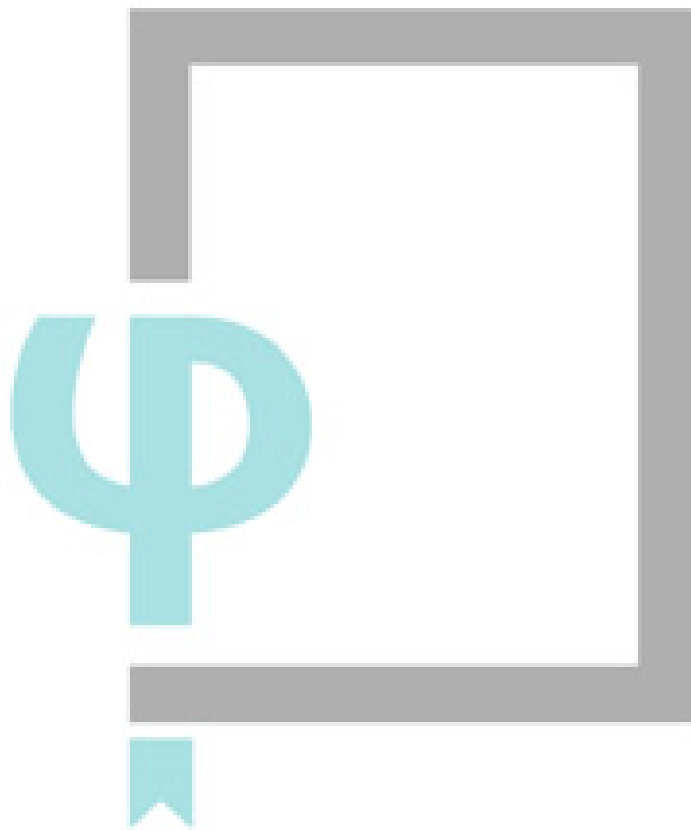
A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀφικνοῦμαι	α) ἀποκοπή
2. κατηγορία	β) προστάτω

3. <i>άποτομή</i>	γ) <i>φεύγω</i>
4. <i>κελεύω</i>	δ) <i>αναγγέλλω</i>
5. <i>άπαγγέλλω</i>	ε) <i>έρχομαι</i>
	στ) <i>μομφή</i>
	ζ) <i>πράττω</i>

Μονάδες 5

β) *άπήγαγεν, άθροίσας, λαβόντες, παρεννομήκεσαν, προδοῦναι:* Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 135ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 72-73.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον. Τῇ δ' ὑστεραία ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἠπειροῦ ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι... καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον.*
Μονάδες 30
2. Ποια εἶναι, σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, τα χαρακτηριστικά του υπεύθυνου πολίτη;
Μονάδες 10
3. α) Να σχηματίσετε για καθεμία από τις λέξεις της **A'** στήλης ἓνα παράγωγο επίθετο της αρχαίας ελληνικῆς γλώσσας με την κατάληξη που δίνεται στη **B'** στήλη.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
λέξεις	κατάληξη	παράγωγο επίθετο
<i>ἀγορά</i>	<i>-αῖος</i>	
<i>δῆμος</i>	<i>-ιος</i>	
<i>δοῦλος</i>	<i>-ικός</i>	
<i>πρᾶγμα</i>	<i>-ικός</i>	
<i>νύξ</i>	<i>-ινός</i>	

Μονάδες 5

β) κατάληψη, ευπιστία, παράθεση, ἐπινίκια, ἴδρυμα: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικῆς γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 136ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 2, 1-2 .

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα. Οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες· οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι. Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσω ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνας Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ... ἔνδειαν ἔσσεσθαι.*
Μονάδες 30
2. Να εξηγήσετε γιατί οι Αθηναῖοι εξόρισαν τον Ξενοφώντα από την πατρίδα του (394 π.Χ.) και γιατί, πολύ αργότερα (365 π.Χ.), ανακάλεσαν αυτή τους την απόφαση.
Μονάδες 10
3. **α)** *φρουροὺς, ὑποσπόνδους, ἀσφάλειαν, ἔνδειαν, ναῦς*: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.
Μονάδες 5
- β)** *καθίσταμαι, ὑποδέχομαι, συλλέγω, καταλείπω, ἐπισκευάζω*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 137ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 2, 1-2 .

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καληγδόνα. Οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες· οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι. Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδιοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσω ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καληγδόνας Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ...ἐνδειαν ἔσσεσθαι.
Μονάδες 30
2. α) Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;
β) Ποια είναι η πιθανότερη χρονολογική κατάταξη των έργων του;
Μονάδες 10
3. **α) αφετηρία, επίδοση, είδηση, σύλλογος, εφαρμόζω:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.
Μονάδες 5
- β)** Να γράψετε από ένα ομόρριζο ουσιαστικό και επίθετο (απλό ή σύνθετο) της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις.

Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
<i>προδόντες</i>		
<i>συλλεγῶσιν</i>		
<i>κατεστήσατο</i>		
<i>ναῦς</i>		
<i>ὑπεδέχοντο</i>		

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 138ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 72-73.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλληγεῖς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον. Τῇ δ' ὑστεραία ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγρούς περιέπεμπον ἀμφότεροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἐτέροις ἐκ τῆς ἠείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι... καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον.*
Μονάδες 30
2. Με ποιες μεθόδους ο Θουκυδίδης ερευνά τα γεγονότα του μακρινού παρελθόντος και της σύγχρονης του εποχής, στην πορεία αναζήτησης της αλήθειας;
Μονάδες 10
3. **α)** *ξυλλαμβάνω, κατατίθεμαι, ἀφικνοῦμαι, ἀκρόπολις, περιπέμπω:* Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.
Μονάδες 5
- β)** *νεωτερίζοντας, ἐλθούσης, μαχόμενοι, ἠκροβολίσαντο, παρεγένετο:* Να γράψετε για καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ἀπὸ μία ομόρριζη της ἀρχαίας ἢ νέας ἐλληνικῆς γλώσσας.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 139ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 2, 1-2 .

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπει δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καληγδόνα. Οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες· οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι. Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδιοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καληγδόνας Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐπει δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ...ἐνδειαν ἔσσεσθαι.

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Ιστορικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **α)** Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ καὶ ἐπίθετο (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιὰ ἀπὸ τῆς παρακάτω λέξεως.

Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
προδόντες		
συλλεγῶσιν		
κατεστήσατο		
ναῦς		
ὑπεδέχοντο		

Μονάδες 5

- β)** *ὑπόσπονδος, ὑποδέχομαι, καθίσταμαι, καταλείπω, ἀποπλέω*: Να ἀναλύσετε τῆς παραπάνω σύνθετες λέξεις στὰ συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 140ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 1-2.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπει δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα. Οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες· οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι. Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδιοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνοσ Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἐπει δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ...ἐνδειαν ἔσσεσθαι.

Μονάδες 30

2. Ο Ξενοφών εἶχε τὴ φιλοδοξία νὰ συνεχίσει τὸ ἔργο τοῦ Θουκυδίδη. Πόσο ἐπιτυχημένη θεωρεῖται ἡ προσπάθειά τοῦ;

Μονάδες 10

3. α) **δότης, ἐπίδοσις, προδοσία, παράδοσις, δοτήρ:** Νὰ κατατάξετε τὶς ὁμόρριζες πρὸς τὸν ρηματικὸ τύπο *διδούς* λέξεις τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας στὴν κατάλληλη στήλη, ἀνάλογα με τὸ τι σημαίνει ἡ καθεμία.

ἐνέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ἐνεργεῖ

Μονάδες 5

- β) **κατεστήσατο, ὑπεδέχοντο, ἔφυγον, εἰδὼς, ἄστυ:** Νὰ γράψετε ἀπὸ μίᾳ ὁμόρριζῃ λέξει, ἀπλῆ ἢ σύνθετῃ, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 141ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 72-73.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον. Τῇ δ' ὑστεραία ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγρούς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἐτέροις ἐκ τῆς ἠείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι... καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον.*
Μονάδες 30
2. Με ποιὸν τρόπο προσπαθεῖ ὁ Θουκυδίδης νὰ εξασφαλίσει τὴ χρονολογικὴ ἀκρίβεια κατὰ τὴν ἐκθεσὴ τῶν ἱστορικῶν γεγονότων;
Μονάδες 10
3. **α) πρᾶγμα, διαφυγὴ, σύλληψη, πειστικότητα, μαχητής:** Με καθεμία ἀπὸ τὶς λέξεις ποὺ σας δίδονται (οἱ ὁποῖες εἶναι ὁμόρριζες λέξεις τοῦ κειμένου) νὰ σχηματίσετε μίαν πρόταση στὴ νέα ἐλληνικὴ γλῶσσα.
Μονάδες 5
- β) πρέσβυς, πρᾶγματα, μετέωρα, ἀγορά, ξύμμαχος:** Νὰ γράψετε γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου ἓνα ὁμόρριζο ῥῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλῶσσας.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 142ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 1-2.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καληγηδόνα. Οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες· οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι. Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδιοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσα ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καληγηδόνας Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ...ἐνδειαν ἔσσεσθαι.
Μονάδες 30
2. Πῶς ἀναδεικνύεται ἡ πίστη τοῦ Ξενοφώντα σε υψηλές ἀξίες;
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε τὶς λέξεις τῆς **A'** στήλης με τὴ λέξη τῆς **B'** στήλης με τὴν ὁποία ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια. Δύο λέξεις τῆς **A'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀπλοῖα	
2. χειραφέτηση	α) πλέουσιν
3. ἐφεση	
4. πλεονέκτης	
5. ἀφέλεια	β) ἀφέντες
6. ἀφετηρία	
7. περίπλους	

Μονάδες 5

β) φρουροὺς, ἐγένοντο, ἀσφάλειαν, καταλιπὼν, ναῦς: Να γράψετε ἀπὸ μίᾳ ὁμόρριζῃ λέξει, ἀπλὴ ἢ σύνθετῃ, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 145ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 1-2.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καληγηδόνα. Οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες· οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι. Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδιοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καληγηδόνας Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ...ἐνδειαν ἔσσεσθαι.

Μονάδες 30

2. **α)** Σε ποια κατηγορία των ἔργων του Ξενοφόντα ανήκουν τα *Ἑλληνικά* και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;

β) Να αναφέρετε τους τίτλους των υπολοίπων ἔργων του Ξενοφόντα που ανήκουν στην ἴδια κατηγορία με τα *Ἑλληνικά*.

Μονάδες 10

3. **α)** *ὑποσπόνδους, ἔφυγον, εἰδὼς, συλλεγῶσιν, καταλιπὼν*: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε τὶς λέξεις τῆς **A'** στήλης με τὴ λέξη τῆς **B'** στήλης με τὴν ὁποία ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια. Δύο λέξεις τῆς **A'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. δοχεῖο	
2. εγκατάλειψη	α) καταλιπὼν
3. κατάληψη	
4. υπόλειμμα	
5. υπόδημα	β) ὑπεδέχοντο
6. αποδέκτης	
7. κατάλοιπο	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 147ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 72-73.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλληγεῖς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον. Τῇ δ' ὑστεραία ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγρούς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἐτέροις ἐκ τῆς ἠείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι... καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον.*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή και τη μόρφωση του Θουκυδίδη;

Μονάδες 10

3. Να γράψετε από ένα ομόρριζο ουσιαστικό (Β' στήλη) και επίθετο (Γ' στήλη) (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις λέξεις της Α' στήλης.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
<i>ἐνίκησαν</i>		
<i>ἐπιτίθενται</i>		
<i>εἶχον</i>		
<i>κατέλαβον</i>		
<i>ἔπεισαν</i>		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 146ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 1-2.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα. Οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες· οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι. Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσα ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνας Σθενέλαον ἄρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ...ἐνδειαν ἔσσεσθαι.*
Μονάδες 30
2. Ποιες στρατιωτικές υπηρεσίες προσέφερε ο Ξενοφών στον Αγησίλαο;
Μονάδες 10
3. **α)** *φρουρός, ἄστυ, ἐνδειαν, ἄρμοστήν, ναῦς*. Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη (ἀπλή ἢ σύνθετη) λέξη τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις.
Μονάδες 5
- β)** Να συνδέσετε τὶς λέξεις τῆς **A'** στήλης με τὴ λέξη τῆς **B'** στήλης με τὴν ὁποία ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια. Δύο λέξεις τῆς **A'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. υπόλοιπο	
2. χειραφέτηση	α) ἀφέντες
3. ἐφεση	
4. παράλειψη	
5. ἀφέλεια	β) καταλιπὼν
6. αφετηρία	
7. κατάληψη	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 148ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 1-2.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα. Οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες· οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι. Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδιοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσω ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνας Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ...ἐνδειαν ἔσσεσθαι.
Μονάδες 30
2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τους Αθηναίους στην ἄρση του ψηφίσματος της εξορίας του Ξενοφώντα;
Μονάδες 10
3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με τη συνώνυμή της στη Β' στήλη. Δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἀρμοστής	α) συνάγω
2. φρουρός	β) ἀπέρχομαι
3. φεύγω	γ) διοικητής
4. οἶδα	δ) ὀρώ
5. συλλέγω	ε) ἔρχομαι
	στ) φύλαξ
	ζ) ἐπίσταμαι

Μονάδες 5

β) **ἀφέντες, ἐγένοντο, συλλεγῶσιν, ἄστυ, ἐπιτηδείων:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 149ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 1-2.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπει δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα. Οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες· οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι. Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνας Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἐπει δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ...ἐνδειαν ἔσσεσθαι.

Μονάδες 30

2. Οι Αθηναῖοι με ψήφισμά τους εξόρισαν τον Ξενοφώντα, επειδὴ:
- α) αρνήθηκε να υπηρετήσει στον αθηναϊκό στρατό,
  - β) κατατάχτηκε ως μισθοφόρος στον στρατό του Κύρου, στη Μ. Ασία,
  - γ) ανήκε στην τάξη των ιππέων και συναναστρεφόταν με τον Σωκράτη,
  - δ) στη μάχη της Κορωνείας (494 π.Χ.), παρατάχτηκε με τον βασιλιά της Σπάρτης Αγησίλαο εναντίον της πατρίδας του,
  - ε) δεν επέτρεψε στους γιους του να υπηρετήσουν στον αθηναϊκό στρατό.
- Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση, σημειώνοντας το αντίστοιχο γράμμα, και να αναφέρετε αν οι Αθηναῖοι αναθεώρησαν το ψήφισμα αυτό και με ποια αφορμή.

Μονάδες 10

3. **α) ὑποδέχομαι, ἀφήμι, ἀποπέμπω, συλλέγω, ἀποπλέω:** Να αναλύσετε τις λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

- β) ἀνάδοχος, φυγὰς, προδότης, παρουσία, ναυτικός:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 50ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 72-73.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεὶς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον. Τῇ δ' ὑστεραία ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγροὺς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἐτέροις ἐκ τῆς ἠπείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι... καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον.*
Μονάδες 30
2. Για ποιους λόγους εξορίστηκε ο Θουκυδίδης και πῶς η εξορία του επηρέασε τη συγγραφή του έργου του;
Μονάδες 10
3. α) **ἔχοντες, πράγματα, δῆμος, ἀγορὰν, κατέλαβον:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας για καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.
Μονάδες 5
- β) **ἴδρυμα, ἴδρυσις, οἴκημα, οἰκῆτωρ, οἴκησις:** Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες πρὸς τους ρηματικούς τύπους **ἰδρύθη** καὶ **ᾤκουν** λέξεις τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ἀνάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ἐνέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	αποτέλεσμα ἐνέργειας

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 151ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 3-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστῦ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῶ ἑτέρῳ παραγγέλλων ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοὺς, πείσεσθαι νομίζοντες ὅσα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τρωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων. Τῇ δ' ὑστεραία ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχωῶσαι πλὴν ἐνὸς καὶ τὰ τεῖχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὡς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς...παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για τη μόρφωση του Ξενοφώντα και ποιες ιστορικές μορφές άσκησαν επίδραση στην προσωπικότητα και στις ιδέες του;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε τις λέξεις της Α' στήλης με τη λέξη της Β' στήλης με την οποία έχουν ετυμολογική συγγένεια. Δύο λέξεις της Α' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. λογική	
2. πλοίο	α) ἐλέγετο
3. διάλεξη	
4. πλούσιος	
5. λόχος	β) πλέουσιν
6. απόπλους	
7. πρόλογος	

Μονάδες 5

- β) ἀφιξη, αστυφιλία, απώλεια, πάθος, παρουσία,: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 152ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 3-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστου διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἐτέρῳ παραγγέλλων ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοὺς, πείσεσθαι νομίζοντες ὅσα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τωρωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων. Τῇ δ' ὑστεραία ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχῶσαι πλὴν ἐνὸς καὶ τὰ τεῖχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφίστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὡς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς... παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

Μονάδες 30

2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφώντα; Να αναφέρετε τους τίτλους των ἔργων μίας κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. α) ἀφικνοῦμαι, παραγγέλλω, ἀπόλλυμαι, ἀποικος, ἐφίστημι: Να αναλύσετε τις λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

- β) ἄστου, ἀποίκους, πολιορκία, λιμένας, φυλακὰς: Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ομόριζο (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) ουσιαστικὸ ἢ ἐπίθετο τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 153ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 74, 1-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὖθις γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἶ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῶ κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δειλίην ὀψίαν, δέξαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσκειν ἐπελθὼν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρήναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν. Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἐκάτεροι ἠσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκότος ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἡπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς ... ἐν φυλακῇ ἦσαν.*
Μονάδες 30
2. Ποια στοιχεία οδήγησαν τον Θουκυδίδη να κατανοήσει από την αρχὴ τὴ σημασία του πολέμου που ξεσπούσε;
Μονάδες 10
3. **α)** *διαλιπούσης, γίνεται, θόρυβον, χρήματα, διαφθαρήναι:* Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.
Μονάδες 5
- β)** Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>βάλλουσαι</i>	-μα	
<i>διαφθείρειν</i>	-ά	
<i>παυσάμενοι</i>	-ις	
<i>νικᾷ</i>	-τής	
<i>ὑπομένουσαι</i>	-ή	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 154ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 2, 3-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστὺ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῶ ἑτέρῳ παραγγέλλων ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοὺς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τορωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων. Τῇ δ' ὑστεραία ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχωῶσαι πλὴν ἐνὸς καὶ τὰ τεῖχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὡς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς... παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα Σωκρατικά ἔργα του Ξενοφῶντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς στήλης Α' με τὴ σημασία τῆς στὴ Β' στήλη. Δύο στοιχεῖα τῆς Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. οἰμωγὴ	α) ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς δύο
2. ἕτερος	β) ἐπόμενη ἡμέρα
3. ὑστεραία	γ) φράζω με χῶμα τὴν εἴσοδο
4. ἀποχώννυμι	δ) προηγούμενη νύχτα
5. διήκω	ε) θρήνος
	στ) διορθώνω τὰ τεῖχη
	ζ) προχωρῶ, φτάνω

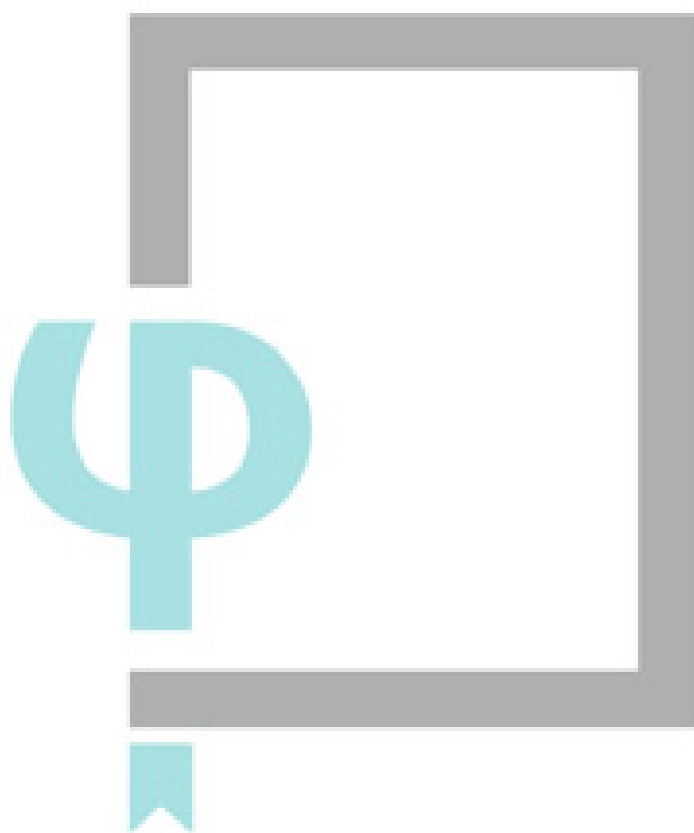
Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς Α' στήλης με τὴ αντώνυμή τῆς στὴ Β' στήλη. Δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἀφικνοῦμαι	α) ἀγρυπνῶ
2. μακρός	β) ὀλίγος
3. νύξ	γ) μέγας

4. κοιμῶμαι	δ) βραχύς
5. πολύς	ε) πλήρης
	στ) ἀπέρχομαι
	ζ) ἡμέρα

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 155ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 3-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστὺ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ παραγγέλλων ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοὺς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τωρωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων. Τῇ δ' ὑστεραία ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχωῶσαι πλὴν ἑνὸς καὶ τὰ τεῖχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὡς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς... παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

Μονάδες 30

2. Πῶς δικαιολογεῖται ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ Ξενοφῶντα ὡς «ρεπόρτερ» καὶ πῶς αποτυπώνεται στο ἔργο του ἡ εἰκόνα τῶν πολιτικῶν ἐξελίξεων τοῦ 4^{ου} π.Χ. αἰ.;

Μονάδες 10

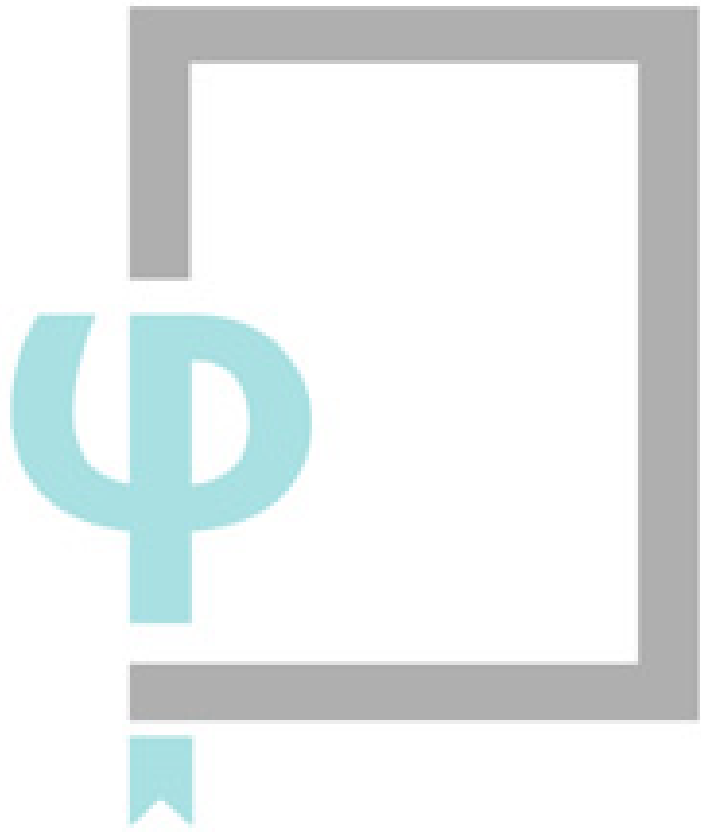
3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς Α' στήλης με τὴ σημασία τῆς στῆ Β' στήλης. Δύο στοιχεῖα τῆς Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἀπολωλότας	α) ἀκόμη
2. φυλακὰς	β) ὅτι θα πείθουν
3. οἰμωγὴ	γ) ὅτι θα πάθουν
4. ἔτι	δ) νεκροὺς
5. πείσεσθαι	ε) φίλους
	στ) φρουρὲς
	ζ) θρήνος

Μονάδες 5

β) ἀφικομένης, παραγγέλλων, πενθοῦντες, πείσεσθαι, ἀποίκους: Να γράψετε ἀπὸ μία ὁμόρριζη λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 156ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 74, 1-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὖθις γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἶ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῷ κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δειλίην ὀψίαν, δείσαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσειεν ἐπελθὼν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρήναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν. Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἐκάτεροι ἠσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκότος ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἡπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς ... ἐν φυλακῇ ἦσαν.*
Μονάδες 30
2. Να αναφέρετε τα βαθύτερα αίτια του Πελοποννησιακού πολέμου, σύμφωνα με τον Θουκυδίδη.
Μονάδες 10
3. **α)** Να σχηματίσετε ἀπὸ τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>διαλιπούσης</i>	-μα	
<i>βάλλουσαι</i>	-ή	
<i>κρατήσειεν</i>	-ος	
<i>διαφθείρειεν</i>	-ά	
<i>ἠσυχάσαντες</i>	-ία	

Μονάδες 5

- β)** *φύσις, θόρυβος, τροπή, ἀγορά, μάχη*: Να γράψετε για καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ἓνα ομόρριζο ρῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 157ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 3-4

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῶ ἑτέρῳ παραγγέλλων ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοῦς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τωρωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων. Τῇ δ' ὑστεραία ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχῶσαι πλὴν ἐνὸς καὶ τὰ τεῖχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὡς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς... παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

Μονάδες 30

2. Ποιες εἶναι οἱ ἀπόψεις τοῦ Ξενοφῶντα γιὰ τὴν «αθέτηση τοῦ λόγου» καὶ τὴν «παράβαση τῶν ὀρκῶν»;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη-φράση τῆς Α' στήλης με τὴ σημασία τῆς στῆ Β' στήλης. Δύο στοιχεῖα τῆς Β' στήλης περισσεύουν)

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ὁ ἕτερος τῶ ἑτέρῳ	α) θρήνος
2. αὐτοὶ ἑαυτοῦς	β) ὅτι θα πείθουν
3. οἰμωγὴ	γ) ὅτι θα πάθουν
4. ἔδοξε	δ) ὁ ἕνας στὸν ἄλλο
5. πείσεσθαι	ε) ἀποφάσισαν
	στ) οὔτε ὁ ἕνας οὔτε ὁ ἄλλος
	ζ) οἱ ἴδιοι τοὺς ἑαυτοῦς τοὺς

Μονάδες 5

- β) Να γράψετε στὴ νέα ἑλληνικὴ γλῶσσα πέντε οὐσιαστικά ἢ ἐπίθετα (σύνθετα ἢ ἀπλά) με α' ἢ β' συνθετικὸ τὴ λέξη ἄστυ.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 158ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 3-4

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστὺ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῶ ἐτέρῳ παραγγέλλων ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοὺς, πείσεσθαι νομίζοντες ὅσα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τωρωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων. Τῆ δ' ὑστεραία ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχῶσαι πλὴν ἐνὸς καὶ τὰ τεῖχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὡς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς... παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

Μονάδες 30

2. Ποιον χαρακτηρισμὸ ἀπέδωσαν στον Ξενοφόντα οἱ θαυμαστὲς τοῦ ἔργου τοῦ στη ρωμαϊκὴ ἐποχὴ καὶ γιατί;

Μονάδες 10

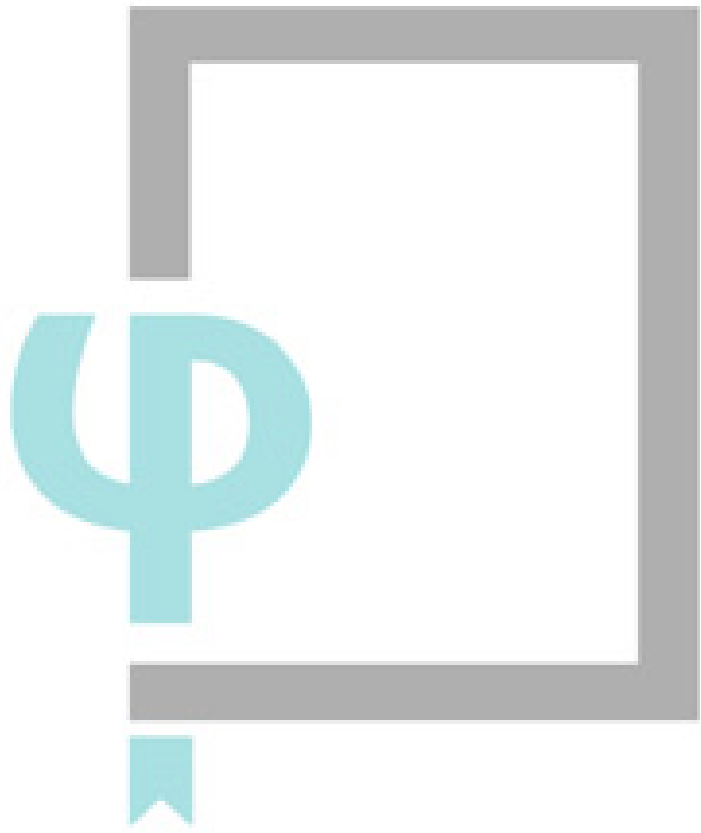
3. **α) διανυκτέρευση, προάστιο, ἐπάγγελμα, παροικία, διασκευή:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις τοῦ κειμένου με τις ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ συνώνυμὴ τῆς στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. οἰμωγὴ	α) ἔρχομαι
2. κρατῶ	β) φρουρά
3. νομίζω	γ) θρῆνος
4. ἀφικνοῦμαι	δ) ἐλευθερία
5. φυλακὴ	ε) νικῶ
	στ) οἶομαι
	ζ) τέρψις

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 159ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 74, 1-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὐθις γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἶ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκίῶν τῷ κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δαίτην ὀψίαν, δέξαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσκειν ἐπελθὼν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρήναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν. Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἐκάτεροι ἠσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκότες ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἡπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς ... ἐν φυλακῇ ἦσαν.*
Μονάδες 30
2. Πῶς ο Θουκυδίδης οδηγείται στην αντίληψη ὅτι ἡ λογικὴ ἀποτελεῖ τὴ μόνη ἀξία στὴν ὁποία μπορεῖ νὰ στηριχθεῖ ὁ ἄνθρωπος;
Μονάδες 10
3. **α) φυτικός, ανατρεπτικός, αλλοτρίωση, ακίνδυνος, λαθραῖος:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.
Μονάδες 5
- β) διαλείπω, ξυνεπιλαμβάνομαι, ἐμπίρημι, κατακαίομαι, ἐπίφορος:** Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στα συνθετικά τους.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 160ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 3-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστὺ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ παραγγέλλων ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοῦς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τωρωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων. Τῇ δ' ὑστεραία ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχῶσαι πλὴν ἐνὸς καὶ τὰ τεῖχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὡς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς... παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή (γέννηση, οικογενειακό περιβάλλον), τη μόρφωση του Ξενοφώντα και τις πολιτικές συνθήκες της εποχής του;

Μονάδες 10

3. α) **ποίησις, ποίημα, ποιητής, ἀγγελία, παράγγελμα:** Να κατατάξετε τις ομόρριζες προς τους ρηματικούς τύπους **ἐποίησαν** και **παραγγέλλων** λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

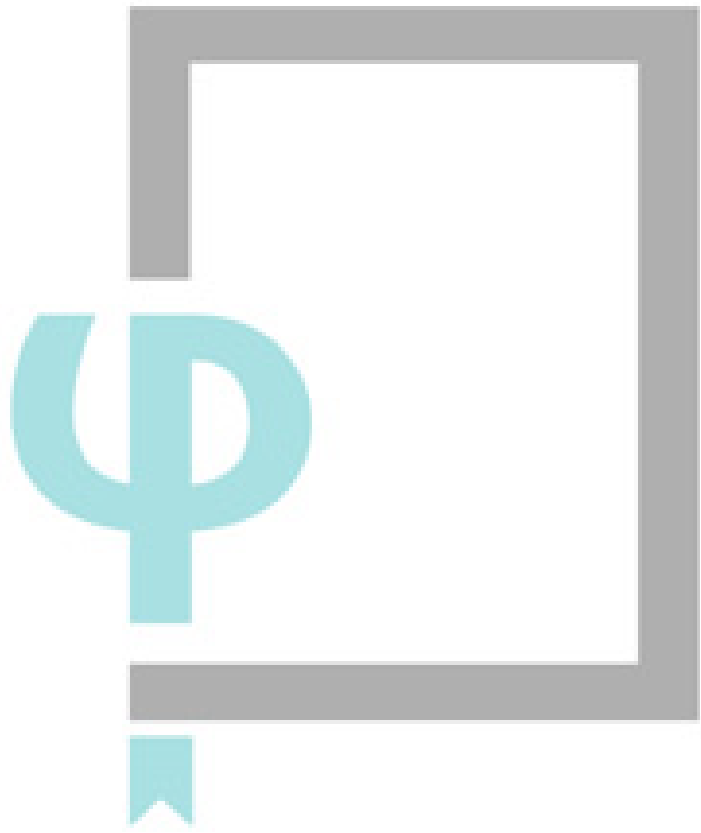
ενέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

- β) **ἀφικομένης, παραγγέλλων, πενθοῦντες, πείσεσθαι, ἀποίκους:** Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ἢ σύνθετη, της αρχαίας ἢ της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 161ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 3-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστὺ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ παραγγέλλων ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοῦς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τωρωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων. Τῇ δ' ὑστεραία ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχωῶσαι πλὴν ἐνὸς καὶ τὰ τεῖχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφίστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὡς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς... παρασκευάζειν τὴν πόλιν.*
Μονάδες 30
2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τον Ξενοφόντα στην εξορία;
Μονάδες 10
3. **α) διανυκτέρευση, προάστιο, ἐπάγγελμα, παροικία, δασκευή:** Να συνδέσετε τις λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.
Μονάδες 5
- β) διήκω, παραγγέλλω, ἀφικνοῦμαι, ἀποχώννυμι, ἐφίστημι:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 162ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 74, 1-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὖθις γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἶ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῷ κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δαίλῃν ὀψίαν, δείσαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσκειν ἐπελθὼν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρήναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν. Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἐκάτεροι ἡσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκότος ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἡπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς ... ἐν φυλακῇ ἦσαν.*
Μονάδες 30
2. Να περιγράψετε το πρότυπο του ηγέτη που ενσαρκώνει ο Περικλής, κατά τον Θουκυδίδη.
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη σημασία της στη **B'** στήλη (δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ὑπεξανάγομαι</i>	α) ναύσταθμος
2. <i>συνεπιλαμβάνομαι</i>	β) οδηγώ
3. <i>ἐμπίρημι</i>	γ) νεαρός
4. <i>νεώριον</i>	δ) βοηθῶ υποστηρίζω,
5. <i>λανθάνω</i>	ε) ανοίγομαι με προφυλάξεις στο ανοικτὸ πέλαγος
	στ) πυρπολῶ
	ζ) διαφεύγω την προσοχή

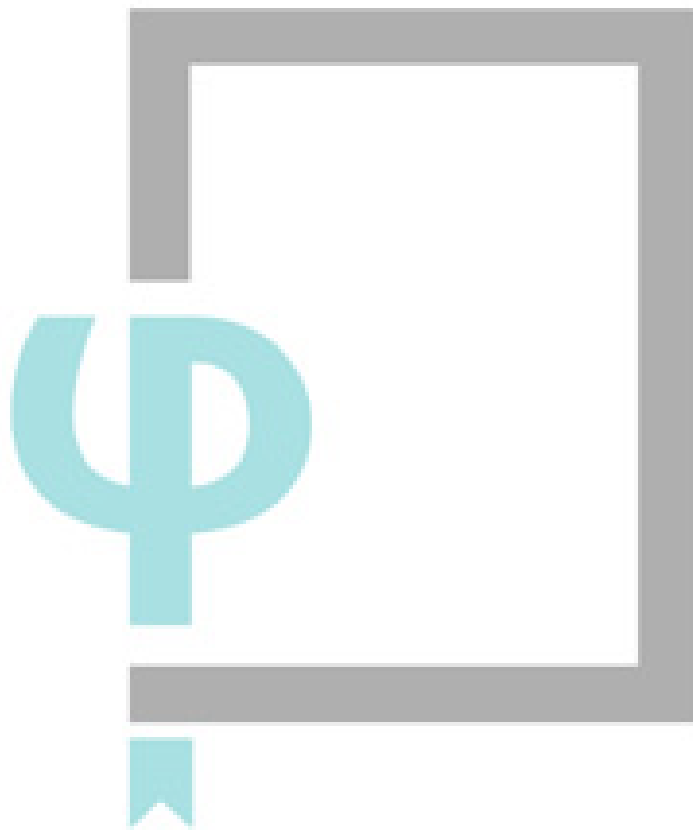
Μονάδες 5

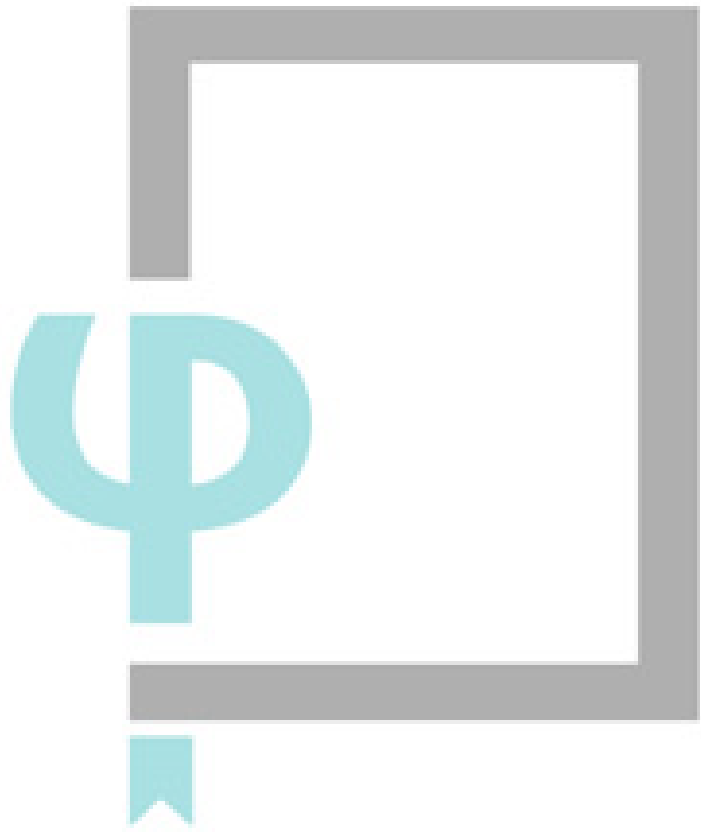
- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την συνώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A'	B'
1. <i>αὖθις</i>	α) <i>φοβοῦμαι</i>
2. <i>ἰσχύς</i>	β) <i>ξένος</i>

3. δέδοικα	γ) νικῶ
4. ἀλλότριος	δ) ἀμέσως
5. κρατῶ	ε) ῥώμη
	στ) δίδωμι
	ζ) πάλιν

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 163ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 3-4

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστῦ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῶ ἐτέρῳ παραγγέλλων ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοῦς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τωρωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων. Τῇ δ' ὑστεραία ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχωῶσαι πλὴν ἐνὸς καὶ τὰ τεῖχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφιστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὡς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς... παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρὰ τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ Ξενοφῶντα:

- α) Συμμετείχε ὡς μισθοφόρος στο στράτευμα τοῦ Κύρου κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀρταξέρξη.
- β) Μεγάλωσε σε εὐπορὴ οικογένεια στον Δῆμο τῆς Ερχίας Ἀττικῆς.
- γ) Ἀκολούθησε τον Σπαρτιάτη βασιλιὰ Αγησίλαο στη μάχη τῆς Κορωνείας.
- δ) Ὑπηρέτησε στο σῶμα τῶν ἰππέων τῆς πατρίδας τοῦ, τῆς Ἀθήνας.
- ε) Ὁδήγησε τοὺς Ἕλληνες μισθοφόρους (τοὺς Μυρίους) ἀπὸ τα βάθη τῆς Ἀσίας στην πατρίδα τοὺς.

Μονάδες 10

3. **α) συμφορά, τείχος, ἄποικος, πολιορκία, φυλακή:** Να γράψετε γιὰ καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου ἓνα ομόρριζο ρῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 5

- β) ἀπώλεια, ουσιαστικός, ευπάθεια, δόξα, διαφύλαξη:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις τοῦ κειμένου με τις ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 164ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 3-4

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστου διήκων, ὁ ἕτερος τῶ ἐτέρῳ παραγγέλλων ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοῦς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τορωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων. Τῇ δ' ὑστεραία ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ᾗ ἔδοξε τοὺς τε λιμένας ἀποχῶσαι πλὴν ἐνὸς καὶ τὰ τείχη εὐτρεπίζειν καὶ φυλακὰς ἐφίστάναι καὶ τᾶλλα πάντα ὡς εἰς πολιορκίαν παρασκευάζειν τὴν πόλιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς... παρασκευάζειν τὴν πόλιν.*

Μονάδες 30

2. Να εξηγήσετε γιατί οι Αθηναῖοι ἐξόρισαν τον Ξενοφῶντα ἀπὸ τὴν πατρίδα του (394 π.Χ.) και γιατί, πολὺ ἀργότερα (365 π.Χ.), ἀνακάλεσαν αὐτὴ τὴν ἀπόφαση.

Μονάδες 10

3. **α)** *ἄστου, ἀποίκους, πολιορκία, ἐκκλησία, τείχος:* Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη (ἀπλή ἢ σύνθετη) τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις.

Μονάδες 5

- β)** *ἀφικνοῦμαι, διήκω, παραγγέλλω, ἀποχώννυμι, ἐφίστημι:* Να ἀναλύσετε τὶς λέξεις στὰ συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 165ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 74, 1-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὖθις γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἶ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῶ κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δειλίην ὀψίαν, δείσαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσειεν ἐπελθὼν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρήναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν. Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἐκάτεροι ἠσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκότος ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἡπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς ... ἐν φυλακῇ ἦσαν.*

Μονάδες 30

2. Πῶς ορίζεται ἡ υπεύθυνα συμπεριφορὰ του πολίτη, κατὰ τον Θουκυδίδη;

Μονάδες 10

3. **α)** Να σχηματίσετε γιὰ καθεμία ἀπὸ τις λέξεις της **A'** στήλης ἓνα παράγωγο ἐπίθετο (Γ' στήλη) της ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὴν κατάληξη που δίνεται στη **B'** στήλη.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
λέξεις	κατάληξη	παράγωγο ἐπίθετο
<i>ἀγορά</i>	-αῖος	
<i>δῆμος</i>	-ιος	
<i>ἰσχύς</i>	-ρός	
<i>ἡμέρα</i>	-ιος	
<i>θόρυβος</i>	-ώδης	

Μονάδες 5

- β)** **ελλιπής, ακαταμάχητος, πληθωρισμός, ἐγκαυμα, ἐφόδια:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ἐλληνικῆς γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 166ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 2-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνος Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν. Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορὰ, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τευχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῶ ἐτέρῳ παραγγέλλων ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοῦς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκίᾳ, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τορωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς... παραγγέλλων.*
Μονάδες 30
2. **α)** Να εξηγήσετε γιατί δεν είναι εύκολη η ειδολογική και η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα.
β) Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;
Μονάδες 10
3. **α)** *φρουροὺς, ἀσφάλειαν, ἔνδειαν, ναῦς, ἄστυ*: Να σχηματίσετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις μία ομόρριζη λέξη (απλή ή σύνθετη) της νέας ελληνικής γλώσσας.
Μονάδες 5
β) *συλλέγω, ἐπισκευάζω, ἀφικνοῦμαι, ἀπόλλυμαι, ἄποικος*: Να αναλύσετε τις λέξεις στα συνθετικά τους.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 167ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 2-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνοιο Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν. Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῶ ἐτέρῳ παραγγέλλων ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοῦς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίου τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίου καὶ Τορωναίου καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

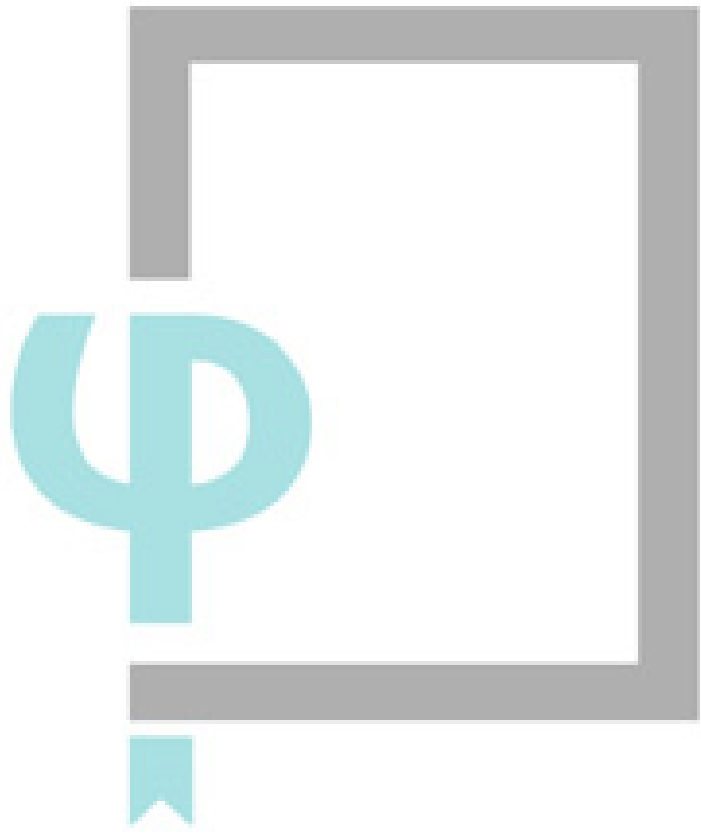
1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς... παραγγέλλων.*
Μονάδες 30
2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφόντα; Να γράψετε δύο τίτλους ἔργων ἀπὸ κάθε κατηγορία.
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε τις λέξεις τῆς **A'** στήλης με τὴ λέξη τῆς **B'** στήλης με τὴν ὁποία ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια. Δύο λέξεις τῆς **A'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ακτοπλοῖα	
2. εγκατάλειψη	α) καταλιπὼν
3. κατάληψη	
4. υπόλειμμα	
5. περίπλους	β) πλέουσιν
6. πλεονέκτης	
7. υπόλοιπο	

Μονάδες 5

β) *φρουρός, συμφορά, τεῖχος, ἄποικος, πολιορκία*: Να γράψετε γιὰ καθεμίᾳ ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου ἓνα ὁμόρριζο ρῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 168ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 74, 1-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὐθις γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἶ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῷ κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δειλίην ὀψίαν, δείσαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσκειν ἐπελθὼν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρήναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν. Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἐκάτεροι ἠσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκότες ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἡπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς ... ἐν φυλακῇ ἦσαν.*
Μονάδες 30
2. Τι εἶναι οἱ *δημηγορίες* καὶ ποια ἡ σημασία τους γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴ ἀνάλυση τῶν ἱστορικῶν γεγονότων;
Μονάδες 10
3. **α)** *ὑπομένω, αὐτοβοεῖ, ἔφοδος, ἔμπορος, ἐπιγίγνομαι*: Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στα συνθετικά τους.
Μονάδες 5
- β)** *ξυνοικίας, ἐκινδύνευσε, φειδόμενοι, παυσάμενοι, φυλακῇ*: Να γράψετε γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου ἀπὸ μίᾳ ομορρίζῃ λέξει τῆς ἀρχαίας ἢ νέας ἐλληνικῆς γλῶσσας.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 169ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 2-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδούς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνοιο Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν. Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορὰ, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῶ ἐτέρῳ παραγγέλλων ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοῦς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίου τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκίᾳ, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίου καὶ Τορωναίου καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς... παραγγέλλων.*
Μονάδες 30
2. Να αναφέρετε τα *Διδακτικά* ἔργα του Ξενοφῶντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.
Μονάδες 10
3. **α) δότης, ἐπίδοσις, προδοσία, παράδοσις, δοτήρ:** Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς το ρῆμα *δίδωμι* λέξεις τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας στὴν κατάλληλη στήλη, ἀνάλογα με τὸ τι σημαίνει ἡ καθεμία.

ενέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ

Μονάδες 5

- β) ἀπέπεμπεν, πλέουσιν, ἐπεσκεύαζεν, ἀρμοστήν, νομίζοντες:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 170ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 2, 2-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνοιο Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν. Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τευχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῶ ἐτέρῳ παραγγέλλων ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοῦς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίου τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίου καὶ Τορωναίου καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς... παραγγέλλων.*
Μονάδες 30
2. Από την περιγραφή ποιων γεγονότων αναδεικνύεται η ικανότητα του Ξενοφώντα να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες εντυπωσιακές σκηνές;
Μονάδες 10
3. **α)** *φρουρός, συμφορά, τεῖχος, ἄποικος, πολιορκία:* Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.
Μονάδες 5
- β)** *ἀφικομένης, παραγγέλλων, ἐκοιμήθη, πενθοῦντες, πείσεσθαι:* Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 120ο: Θουκυδίδου Ἱστορία, 3, 71-72.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἄλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγείς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλαικὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἤπειρον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Δράσαντες δὲ τοῦτο...μὴ τις ἐπιστροφή γένηται.*
Μονάδες 30
2. Ποιες συνέπειες εἶχε για τον ἴδιο τον Θουκυδίδη η αποτυχία του ως στρατηγού στην Αμφίπολη (424 π.Χ.);
Μονάδες 10
3. **α) πράγματα, ἔχοντες, κατέλαβον, δῆμος, ἀγορὰν:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας για καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.
Μονάδες 5

β) ἴδρυμα, ἴδρυσις, οἰκῆτωρ, οἴκημα, οἴκησις: Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες πρὸς τους ρηματικούς τύπους *ἰδρύθη* καὶ *ᾤκουν* λέξεις τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας στὴν κατάλληλη στήλη, ἀνάλογα με το τι σημαίνει ἡ καθεμία.

ἐνέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	αποτέλεσμα ἐνέργειας

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 123ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 72-73.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλληγεῖς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον. Τῇ δ' ὑστεραία ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγρούς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἠείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι... καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον.*

Μονάδες 30

2. Από πού προκύπτει ὅτι ὁ Θουκυδίδης ἐζήσε ἕως τὸ τέλος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου;

Μονάδες 10

3. α) **μαχόμενοι, πόλεως, περιέπεμπον, ἐλευθερίαν, πλῆθος:** Να γράψετε ἀπὸ μία ὁμόρριζη λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικοὺς τύπους ἓνα ὁμόρριζο οὐσιαστικὸ (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ὁμόρριζα οὐσιαστικά
νεωτερίζουσιν	-μός	
ἐνίκησαν	-ής	
κατέθεντο	-ις	
ἰδρύθη	-μα	
ᾤκουν	-ωρ	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 143ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 2, 1-2.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ κατεστήσατο, ἔπλει ἐπὶ τὸ Βυζάντιον καὶ Καλχηδόνα. Οἱ δ' αὐτὸν ὑπεδέχοντο, τοὺς τῶν Ἀθηναίων φρουροὺς ὑποσπόνδους ἀφέντες· οἱ δὲ προδόντες Ἀλκιβιάδῃ τὸ Βυζάντιον τότε μὲν ἔφυγον εἰς τὸν Πόντον, ὕστερον δ' εἰς Ἀθήνας καὶ ἐγένοντο Ἀθηναῖοι. Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδιοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσω ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνας Σθενέλαον ἄρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐν τῇ Λαμψάκῳ...ἐνδειαν ἔσσεσθαι.

Μονάδες 30

2. α) Πῶς αξιολογήθηκε το ἔργο του Ξενοφῶντα στην Αλεξανδρινή και τη Ρωμαϊκή εποχή;

β) Σε ποια κατηγορία των ἔργων του Ξενοφῶντα ανήκουν τα *Ἑλληνικά* και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της στήλης Α' με τη σημασία της στη στήλη Β'. Δύο στοιχεία της Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ὑπόσπονδος</i>	α) ταχύτερα
2. <i>ἐνδεια</i>	β) διοικητής
3. <i>θᾶπτον</i>	γ) περισσότερο
4. <i>ἀρμοστής</i>	δ) σε άλλο μέρος
5. <i>ἄλλοθι</i>	ε) ἔλλειψη, στέρηση
	στ) προστατευμένος από επίσημη συμφωνία
	ζ) φρουρός

Μονάδες 5

β) *ἔπλει, ὑπεδέχοντο, ἀπέπεμπεν, ἄστυ, ἄρμοστήν*: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 171ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 74, 1-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὖθις γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἶ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῶ κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δειλίην ὀψίαν, δείσαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσκειν ἐπελθὼν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρήναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν. Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἐκάτεροι ἠσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκότος ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἡπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς ... ἐν φυλακῇ ἦσαν.*
Μονάδες 30
2. Με ποιον τρόπο χρονολογεί τα ιστορικά γεγονότα ο Θουκυδίδης;
Μονάδες 10
3. α) **χρήματα, μάχη, θόρυβος, κύκλος, τροπή:** Με καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις (οἱ οποίες εἶναι ομόρριζες λέξεων τοῦ κειμένου) να σχηματίσετε μία πρόταση στη νέα ἑλληνικὴ γλῶσσα.
Μονάδες 5
- β) Να ἀντιστοιχίσετε τὰ ομόρριζα πρὸς τοὺς ρηματικούς τύπους **νικᾷ, διαφθαρήναι, ἐμπιπρᾶσι, κατεκαύθη, βάλλουσαι** ουσιαστικά: **νικητής, διαφθορά, ἔμπρησις, καῦμα, βέλος** (A' στήλη) με τὴν κατηγορία στὴν οποία ἀνήκουν (B' στήλη). Μία κατηγορία περισσεύει.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. νικητής	α) ἐνέργεια ἢ κατάσταση
2. διαφθορά	β) ὄργανο ἢ μέσο ἐνέργειας
3. ἔμπρησις	γ) τόπος
4. βέλος	δ) ἀποτέλεσμα ἐνέργειας
5. καῦμα	ε) πρόσωπο που ενεργεῖ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 172ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 2, 2-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνοιο Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν. Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορὰ, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διήκων, ὁ ἕτερος τῶ ἐτέρῳ παραγγέλλων ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοῦς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίου τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκίᾳ, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίου καὶ Τορωναίου καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς... παραγγέλλων.*
Μονάδες 30
2. Ποιες συνέπειες ἔχει, κατὰ τον Ξενοφόντα, ἡ ἀσέβεια πρὸς τοὺς θεοὺς στὴν ἐξέλιξη τῶν ἱστορικῶν γεγονότων;
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασία τῆς στὴ **B'** στήλη. Δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἐκεῖσε	α) γρηγορότερα
2. ἔνδεια	β) διοικητής
3. θᾶπτον	γ) περισσότερο
4. ἀρμοστής	δ) σὲ ἄλλο μέρος
5. ἄλλοθι	ε) ἔλλειψη
	στ) πρὸς τα ἐκεῖ
	ζ) φρουρός

Μονάδες 5

- β)** *συλλέγω, ἀποπλέω, ἐπισκευάζω, ἀφικνοῦμαι, διήκω*: Να ἀναλύσετε τὶς λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 173ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 2-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνος Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν. Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῶ ἐτέρῳ παραγγέλλων ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοῦς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίου καὶ Τορωναίου καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς... παραγγέλλων.*
Μονάδες 30
2. Ποια δημοφιλέστερα ἔργα του Ξενοφόντα χρησιμοποιήθηκαν ως διδακτικά βιβλία ἀπὸ την Αναγέννηση μέχρι σήμερα και για ποίους λόγους;
Μονάδες 10
3. **α) παράδοση, προάστιο, ἀπώλεια, ευπάθεια, ουσιαστικός:** Να συνδέσετε τις λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.
Μονάδες 5
- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τὴ συνώνυμὴ της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀρμοστής	α) συνάγω
2. φρουρός	β) ἔλλειψις
3. ἔνδεια	γ) διοικητής
4. οἶδα	δ) ὀρώ
5. συλλέγω	ε) κίνδυνος
	στ) φύλαξ
	ζ) ἐπίσταμαι

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 174ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 74, 1-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὖτις γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἶ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκίῶν τῷ κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δειλίην ὀψίαν, δείσαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσκειν ἐπελθὼν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρήναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν. Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἐκάτεροι ἠσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκότος ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἡπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς ... ἐν φυλακῇ ἦσαν.*
Μονάδες 30
2. Τι επιδιώκει ο Θουκυδίδης με τη χρήση σύνθετων ρημάτων; Να αναφέρετε ένα παράδειγμα.
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. νικῶ	α) πολλοί
2. τολμηρῶς	β) ἰδίας
3. ὀλίγοι	γ) ἐλάττονες
4. ἀλλοτρίας	δ) εὐθαρσῶς
5. παύομαι	ε) ἡττῶμαι
	στ) ἄρχομαι
	ζ) ἀτόλμως

Μονάδες 5

- β) βάλλουσαι:** Να γράψετε πέντε λέξεις, απλές ή σύνθετες, της νέας ελληνικής γλώσσας με το θέμα της λέξης που σας δίνεται.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 175ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 2-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνοιο Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν. Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τευχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῶ ἐτέρῳ παραγγέλλων ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοῦς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίου τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκίᾳ, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίου καὶ Τορωναίου καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς... παραγγέλλων.*
Μονάδες 30
2. Τι γνωρίζετε για τη συμμετοχὴ του Ξενοφῶντα στην εκστρατεία του Κύρου;
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη-φράση της **A'** στήλης με τη σημασία της στη **B'** στήλη. Δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ὁ ἕτερος τῶ ἐτέρῳ	α) θρήνος
2. αὐτοὶ ἑαυτοῦς	β) ὅτι θα πείθουν
3. οἰμωγὴ	γ) ὅτι θα πάθουν
4. διῆκεν	δ) ο ἕνας στον ἄλλο
5. πείσεσθαι	ε) ἐφτασε
	στ) οὔτε ο ἕνας οὔτε ο ἄλλος
	ζ) οἱ ἴδιοι τοὺς ἑαυτοῦς τοὺς

Μονάδες 5

β) *εἰδὼς, ἄστυ, συμφορά, ἀποίκους, πολιορκία:* Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη (απλὴ ἢ σύνθετη) τῆς νέας ἐλληνικῆς γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 176ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 2-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνοιο Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν. Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορὰ, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διήκεν, ὁ ἕτερος τῶ ἐτέρῳ παραγγέλλων ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοῦς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίου τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκίᾳ, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίου καὶ Τορωναίου καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς... παραγγέλλων.*
Μονάδες 30
2. Ποιες ἦταν οἱ σχέσεις τοῦ Ξενοφόντα με τὴν πόλη τῆς Σπάρτης;
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε τὶς λέξεις τῆς **A'** στήλης με τὴ λέξη τῆς **B'** στήλης με τὴν ὁποία ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια. Δύο λέξεις τῆς **A'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. λέξη	
2. παράλειψη	α) ἐλέγετο
3. λογικός	
4. κατάληψη	
5. ελλιπής	β) καταλιπὼν
6. επίλογος	
7. κατάλυμα	

Μονάδες 5

- β)** Να γράψετε στὴ νέα ἐλληνικὴ γλῶσσα πέντε οὐσιαστικά ἢ ἐπίθετα (ἀπλά ἢ σύνθετα) με **α'** ἢ **β'** συνθετικὸ τὴ λέξη **ἄστυ**.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 177ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 74, 1-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὐθις γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἶ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῷ κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δειλίην ὀψίαν, δέξαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσειεν ἐπελθὼν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρήναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν. Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἐκάτεροι ἡσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκότες ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἡπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς ... ἐν φυλακῇ ἦσαν.*

Μονάδες 30

2. **α)** Ποια ἦταν ἡ ἀποψη τοῦ Θουκυδίδου γιὰ τὴ στρατηγικὴ τοῦ Περικλή;
β) Ποιες ἦταν οἱ συνέπειες τοῦ λοιμοῦ καὶ πῶς ἐπηρέασε τὴν πολιτικὴ κατάσταση τῆς Ἀθήνας;

Μονάδες 10

3. Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ὁμόρριζο οὐσιαστικὸ (**Β'** στήλη) καὶ ἐπίθετο (**Γ'** στήλη) (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιὰ ἀπὸ τῆς λέξεως τῆς **Α'** στήλης.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
<i>ἐπίκουρος</i>		
<i>μάχη</i>		
<i>πόλις</i>		
<i>δῆμος</i>		
<i>πλήθος</i>		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 178ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 2-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θάπτον τῶν ἐπιτηδεῶν ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνος Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν. Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διῆκεν, ὁ ἕτερος τῶ ἐτέρῳ παραγγέλλων ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοῦς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίους καὶ Τορωναίους καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς... παραγγέλλων.*
Μονάδες 30
2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρὰ τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα του Ξενοφώντα:
  - α) Εγκαταστάθηκε στον Σκιλλούντα της Ολυμπίας, όπου ασχολήθηκε με το συγγραφικὸ του ἔργο.
  - β) Εξορίστηκε ἀπὸ την πατρίδα του, την Αθήνα.
  - γ) Αναγκάστηκε να εγκαταλείψει το κτήμα του, στον Σκιλλούντα, και να μετακομίσει στην Κόρινθο.
  - δ) Οι Αθηναῖοι ἐπέτρεψαν στον Ξενοφώντα να ἐπαναπατριστεῖ, μετὰ ἀπὸ την ἄρση του ψηφίσματος για ἐξορία.
  - ε) Ἐστειλε τους γιους του, Γρύλλο και Διόδωρο, να υπηρετήσουν στον αθηναϊκὸ στρατό.**Μονάδες 10**
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης του κειμένου με τη σημασία της στη **B'** στήλη. Δύο στοιχεῖα της **B'** στήλης περισσεύουν.

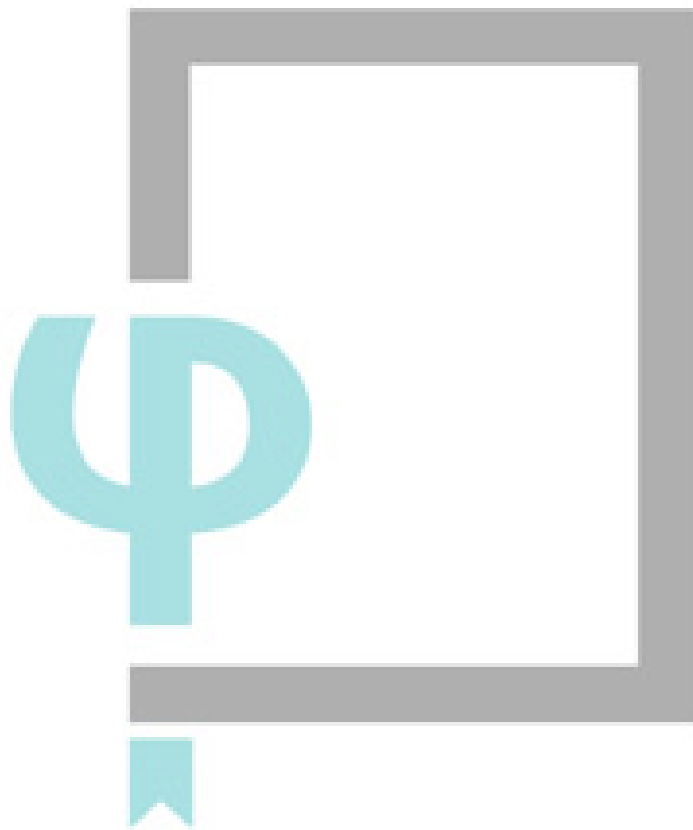
A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. οἰμωγὴ	α) ο ἕνας ἀπὸ τους δύο
2. ἕτερος	β) νεκροὺς
3. ἀπολωλότας	γ) ὅτι θα πάθουν
4. πείσεσθαι	δ) φίλους
5. διῆκεν	ε) θρήνος

	στ) ότι θα πείθουν
	ζ) έφτασε

Μονάδες 5

β) προπομπός, ανεπιτήδειος, πένθος, εκποίηση, επικράτηση: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 179ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 2-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς τῶν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινα που ἄλλον ἴδοι Ἀθηναῖον, ἀπέπεμπεν εἰς τὰς Ἀθήνας, διδοὺς ἐκεῖσε μόνον πλέουσιν ἀσφάλειαν, ἄλλοθι δ' οὐ, εἰδὼς ὅτι ὅσῳ ἂν πλείους συλλεγῶσιν εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὸν Πειραιᾶ, θᾶπτον τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν ἔσσεσθαι. Καταλιπὼν δὲ Βυζαντίου καὶ Καλχηδόνος Σθενέλαον ἀρμοστήν Λάκωνα, αὐτὸς ἀποπλεύσας εἰς Λάμψακον τὰς ναῦς ἐπεσκεύαζεν. Ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τῆς Παράλου ἀφικομένης νυκτὸς ἐλέγετο ἡ συμφορά, καὶ οἰμωγὴ ἐκ τοῦ Πειραιῶς διὰ τῶν μακρῶν τειχῶν εἰς ἄστυ διήκων, ὁ ἕτερος τῶ ἐτέρῳ παραγγέλλων ὥστ' ἐκείνης τῆς νυκτὸς οὐδεὶς ἐκοιμήθη, οὐ μόνον τοὺς ἀπολωλότας πενθοῦντες, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἔτι αὐτοὶ ἑαυτοῦς, πείσεσθαι νομίζοντες οἷα ἐποίησαν Μηλίους τε Λακεδαιμονίων ἀποίκους ὄντας, κρατήσαντες πολιορκία, καὶ Ἰστιαίας καὶ Σκιωναίου καὶ Τορωναίου καὶ Αἰγινήτας καὶ ἄλλους πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Λύσανδρος δὲ τοὺς τε φρουροὺς... παραγγέλλων.*
Μονάδες 30
2. Τι γνωρίζετε για τη μόρφωση του Ξενοφώντα και ποιες ιστορικές μορφές άσκησαν επίδραση στην προσωπικότητα και τις ιδέες του;
Μονάδες 10
3. **α)** *φρουροὺς, ἄστυ, τείχος, ἀποίκους, πολιορκία:* Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη (απλή ή σύνθετη) της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις.
Μονάδες 5
- β)** *συλλέγω, ἀποπλέω, ἐπισκευάζω, ἀφικνοῦμαι, διήκω:* Να αναλύσετε τις σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 181ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἦξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Πемφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὅποτε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχοι, εἶτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τοιούτων δὲ ὄντων... ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους.*

Μονάδες 30

2. **α)** Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;
β) Ποια είναι η πιθανότερη χρονολογική κατάταξη των έργων του;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

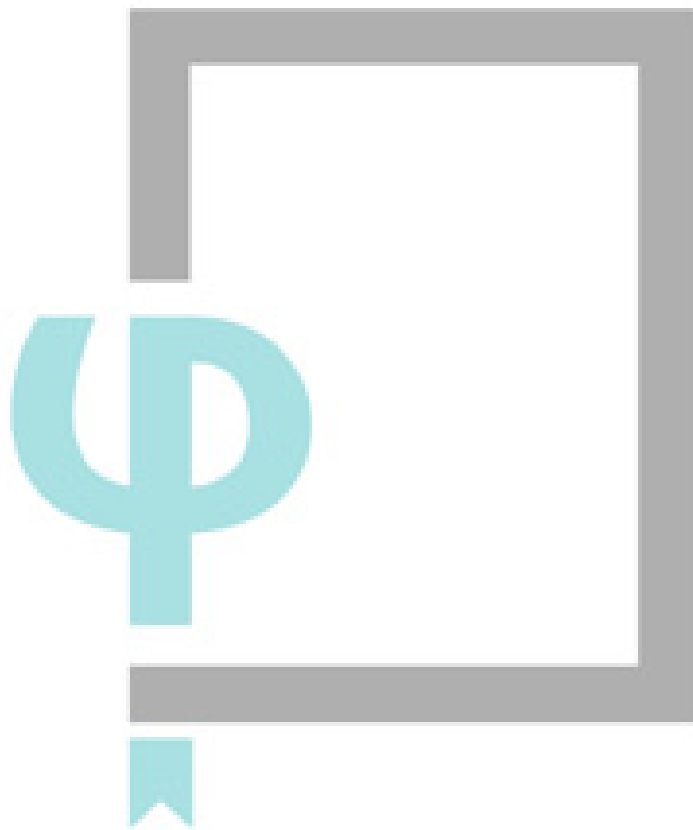
A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>βούλονται</i>	α) εγκατάλειψη
2. <i>ἐπιλελοιπέναι</i>	β) συντριβή
3. <i>διέτριβεν</i>	γ) πομπός
4. <i>ἔπεμψε</i>	δ) βούληση
5. <i>ἠρέθη</i>	ε) κατάληψη
	στ) αιρετός
	ζ) βουλιμία

Μονάδες 5

β) όμολογία, όμολογητής, άπαγγελία, άγγελμα, άγγελος: Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς τους ρηματικούς τύπους **όμολογήσειν** και **άπήγγειλεν** λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 182ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἦξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Πемφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὅποτε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἶτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

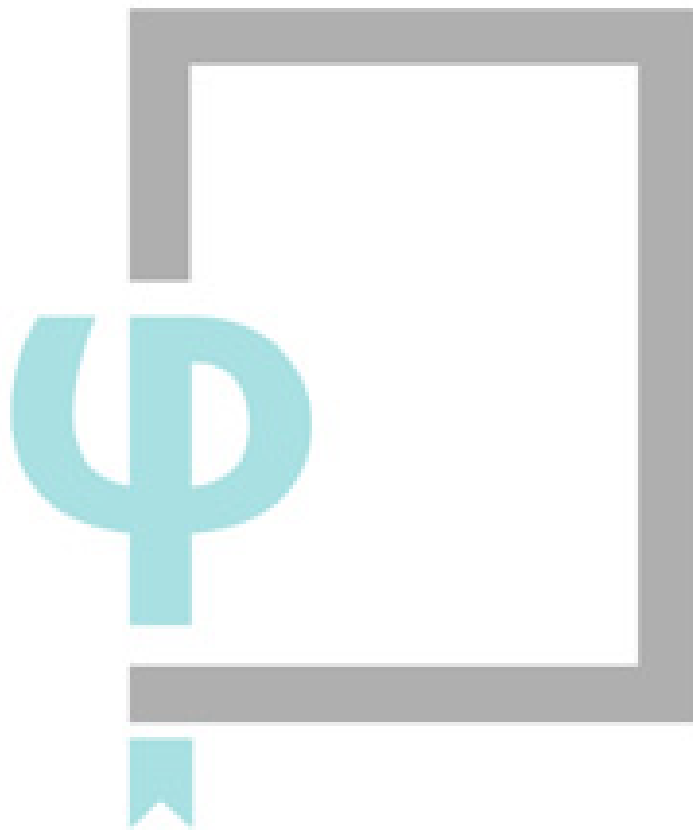
1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τοιούτων δὲ ὄντων ... ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους.*
Μονάδες 30
2. Να αναφέρετε τα *Ιστορικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.
Μονάδες 10
3. **α)** *ἀντέχω, ἐπιλείπω, ἀπαγγέλλω, αὐτοκράτωρ, ἐξαιρῶ*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.
Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασία τῆς στὴ **B'** στήλη. Δύο στοιχεία τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἦξει	α) να υποδουλώσουν
2. ἐξανδραποδίσασθαι	β) υπεύθυνος, αρμόδιος
3. τέως	γ) εκλέχτηκε
4. ἠρέθη	δ) θα επιστρέψει
5. κύριος	ε) δούλος

	στ) αφαιρέθηκε
	ζ) ως τότε

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 7ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 16-19

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Σάμου ὀρμώμενοι τὴν βασιλέως κακῶς ἐποίουν, καὶ ἐπὶ τὴν Χίον καὶ τὴν Ἔφεσον ἐπέπλεον, καὶ παρεσκευάζοντο πρὸς ναυμαχίαν, καὶ στρατηγούς πρὸς τοῖς ὑπάρχουσι προσείλοντο Μένανδρον, Τυδέα, Κηφισόδοτον. Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ῥόδου παρὰ τὴν Ἰωνίαν ἐκπλεῖ πρὸς τὸν Ἑλλάσποντον πρὸς τε τῶν πλοίων τὸν ἔκπλουν καὶ ἐπὶ τὰς ἀφεστηκυίας αὐτῶν πόλεις. Ἀνήγοντο δὲ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς Χίου πελάγιοι· ἡ γὰρ Ἀσία πολεμία αὐτοῖς ἦν. Λύσανδρος δ' ἐξ Ἀβύδου παρέπλει εἰς Λάμψακον σύμμαχον οὕσαν Ἀθηναίων· καὶ οἱ Ἀβυδηνοὶ καὶ οἱ ἄλλοι παρήσαν πεζῆ· ἠγεῖτο δὲ Θώραξ Λακεδαιμόνιος. Προσβαλόντες δὲ τῇ πόλει αἰροῦσι κατὰ κράτος, καὶ διήρπασαν οἱ στρατιῶται οὕσαν πλουσίαν καὶ οἴνου καὶ σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων πλήρη· τὰ δὲ ἐλεύθερα σώματα πάντα ἀφῆκε Λύσανδρος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δ' ἐκ τῆς Ῥόδου... ἐπιτηδείων πλήρη.*

Μονάδες 30

2. α) Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;
β) Ποια είναι η πιθανότερη χρονολογική κατάταξη των έργων του;

Μονάδες 10

3. α) Να σχηματίσετε για καθεμία από τις λέξεις της Α' στήλης ένα παράγωγο επίθετο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη που δίνεται στη Β' στήλη.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
λέξεις	κατάληξη	παράγωγο επίθετο
<i>βασιλεύς</i>	-ΕΙΟΣ	
<i>Ῥόδος</i>	-ΙΟΣ	
<i>σύμμαχος</i>	-ΙΚΟΣ	
<i>ἄλλος</i>	-ΟΪΟΣ	
<i>στρατηγός</i>	-ΙΚΟΣ	

Μονάδες 5

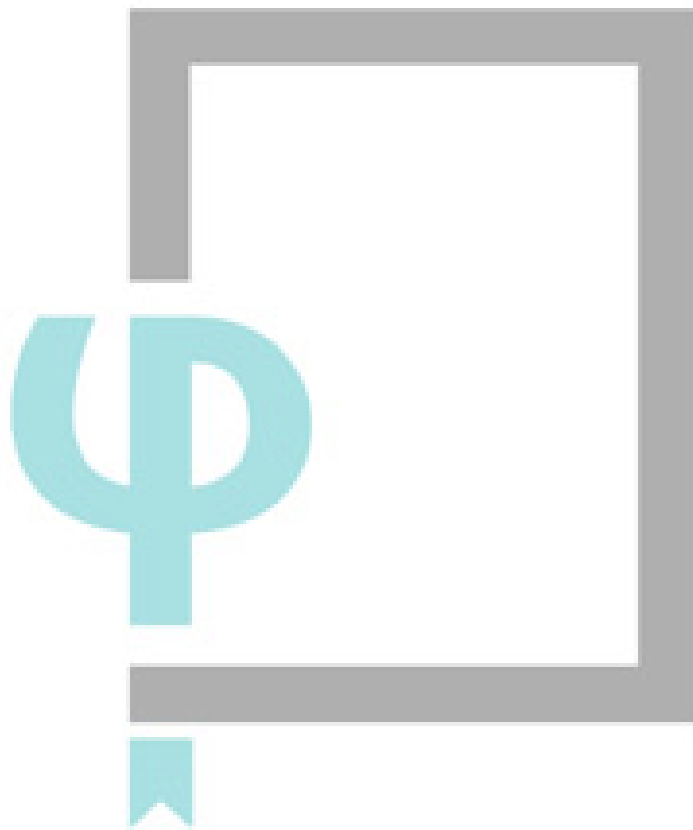
- β) Να γράψετε από ένα ομόρριζο ουσιαστικό (Β' στήλη) και επίθετο (Γ' στήλη) (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις λέξεις της Α' στήλης.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
<i>ἠγεῖτο</i>		
<i>ἐποίουν</i>		

<i>αίρουσι</i>		
<i>άφεστηκυίας</i>		
<i>πόλεις</i>		

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 180ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 74, 1-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὖθις γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἶ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκιῶν τῶν κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δειλὴν ὀψίαν, δέισαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσκειν ἐπελθὼν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρήναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν. Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἐκάτεροι ἠσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκότος ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἡπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς ... ἐν φυλακῇ ἦσαν.*

Μονάδες 30

2. Από πού προκύπτει ὅτι ὁ Θουκυδίδης ἐζήσε ἕως το τέλος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου;

Μονάδες 10

3. α) *χρήματα, ἐκινδύνευσε, ἐπίφορος, ἠσυχάσαντες, λαθόντες:* Να γράψετε ἀπὸ μία ὁμόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β) Να σχηματίσετε γιὰ καθεμία ἀπὸ τῆς λέξεις τῆς Α' στήλης ἓνα παράγωγο ἐπίθετο (Γ' στήλη) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὴν κατάληξη ποὺ δίνεται στὴ Β' στήλη.

Επίθετα παράγωγα ἀπὸ ὀνόματα		
Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
λέξεις	κατάληξη	παράγωγο ἐπίθετο
<i>κράτος</i>	<i>-αῖός</i>	
<i>φύσις</i>	<i>-ικός</i>	
<i>ἄνεμος</i>	<i>-όεις</i>	
<i>δειλή</i>	<i>-ινός</i>	
<i>μάχη</i>	<i>-ιμος</i>	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 183ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπίταις· ξύμβασίν τε ἔπρασσε καὶ πείθει ὥστε ξυγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκεῖν σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσασθαι· οἳ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ὤσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἳ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιᾶς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους... ἔμελλεν ἀποπλεύσασθαι*.

Μονάδες 30

2. Με ποιες μεθόδους ο Θουκυδίδης διερευνᾷ γεγονότα παλαιότερα του Πελοποννησιακού πολέμου;

Μονάδες 10

3. α) *ἐπιγιγνομένη, βοηθῶν, ἔπρασσε, πείθει, ἔμειναν*: Να γράψετε ἀπὸ μίᾳ ομορριζῆ λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεῖς τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομορριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομορριζα ουσιαστικά
<i>κρῖναι</i>	-ής	
<i>πληρώσαντες</i>	-μα	
<i>κατέλεγον</i>	-ος	
<i>ἀνίστη</i>	-ις	
<i>ξυμπέμψειν</i>	-ή	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 184ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἦξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Πемφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὅποτε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἶτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτῳρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἤκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἤκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τοιούτων δὲ ὄντων...ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους.*

Μονάδες 30

2. Ο Ξενοφών εἶχε τὴ φιλοδοξία νὰ συνεχίσει τὸ ἔργο τοῦ Θουκυδίδη. Πόσο ἐπιτυχημένη θεωρεῖται ἡ προσπάθειά τοῦ;

Μονάδες 10

3. **α)** *πέμψαι, ἀντέχουσι, ἐπιλελοιπέναι, ὁμολογήσειν, ἀγγελοῦντα:* Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη (ἀπλή ἢ σύνθετη) τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις.

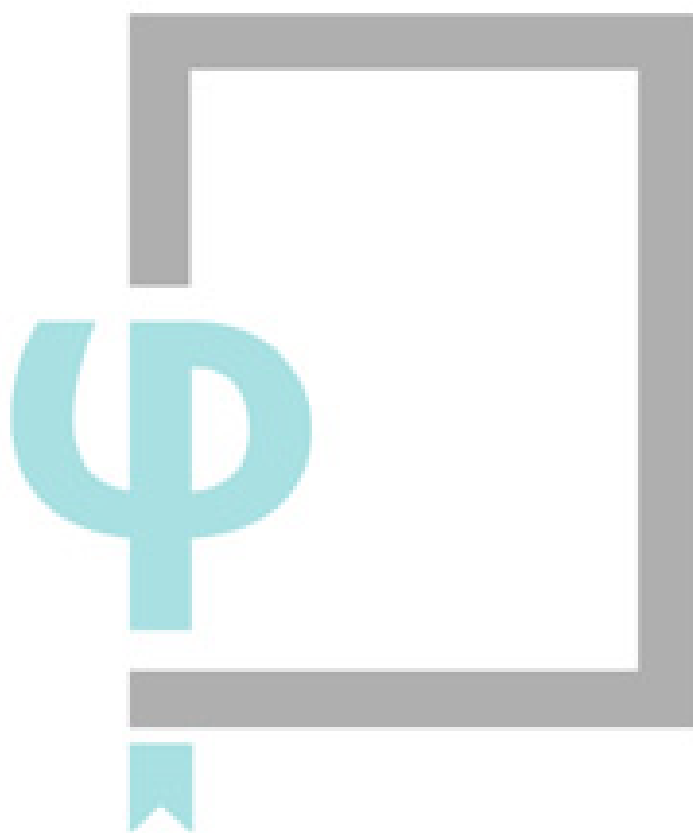
Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ συνώνυμή τῆς στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. οἶδα	α) βουλευόμαι
2. βούλομαι	β) προστάττω
3. κελεύω	γ) ἔρχομαι
4. ἤκω	δ) ἐπιθυμῶ

5. πέμπω	ε) όρώ
	στ) στέλλω
	ζ) επίσταμαι

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 185ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἦξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Πемφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὅποτε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἶτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τοιούτων δὲ ὄντων...ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους.*

Μονάδες 30

2. Πῶς ἀναδεικνύεται ἡ πίστη τοῦ Ξενοφῶντα σε υψηλές ἀξίες;

Μονάδες 10

3. **α) ἔπος, εἶδηση, σχέση, παρατήρηση, παράλειψη:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις τοῦ κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ συνώνυμὴ τῆς στῆ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. οἶδα	α) βουλευόμαι
2. βούλομαι	β) προστάττω
3. κελεύω	γ) ἔρχομαι
4. ἦκω	δ) ἐπιθυμῶ
5. πέμπω	ε) ὀρώ
	στ) στέλλω
	ζ) ἐπίσταμαι

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 186ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπλίταις· ξύμβασίν τε ἔπρασσε καὶ πείθει ὥστε ξυγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκεῖν σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἳ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ὣσιν οἳ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν συμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἳ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιᾶς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους... ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι*

Μονάδες 30

2. Πῶς ἀπαντᾷ ὁ Θουκυδίδης στο πρόβλημα που ἀφορᾷ τὴν ἡγεμονικὴ δύναμη τῆς Ἀθήνας;

Μονάδες 10

3. α) **κριτής, κρίσις, πράγμα, πράκτωρ, πράξις:** Να κατατάξετε τὶς παραπάνω ὁμόρριζες πρὸς τοὺς ρηματικούς τύπους *κρῖναι* καὶ *ἔπρασσε* λέξεις τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας στὴν κατάλληλη στήλη, ἀνάλογα με τὸ τι σημαίνει ἡ καθεμία.

ενέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	αποτέλεσμα ἐνέργειας

Μονάδες 5

- β) **στρατηγός, ξύμβασις, φίλος, προστάτης, κίνησις:** Να γράψετε γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου ἓνα ὁμόρριζο ρῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 187ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἦξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἕνεκα. Πемφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὅποτε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἶτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τοιούτων δὲ ὄντων...ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους.*

Μονάδες 30

2. **α)** Πῶς αξιολογήθηκε το ἔργο του Ξενοφώντα στην Αλεξανδρινή και στη Ρωμαϊκή εποχή;

β) Σε ποια κατηγορία των ἔργων του Ξενοφώντα ανήκουν τα *Ἑλληνικά* και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

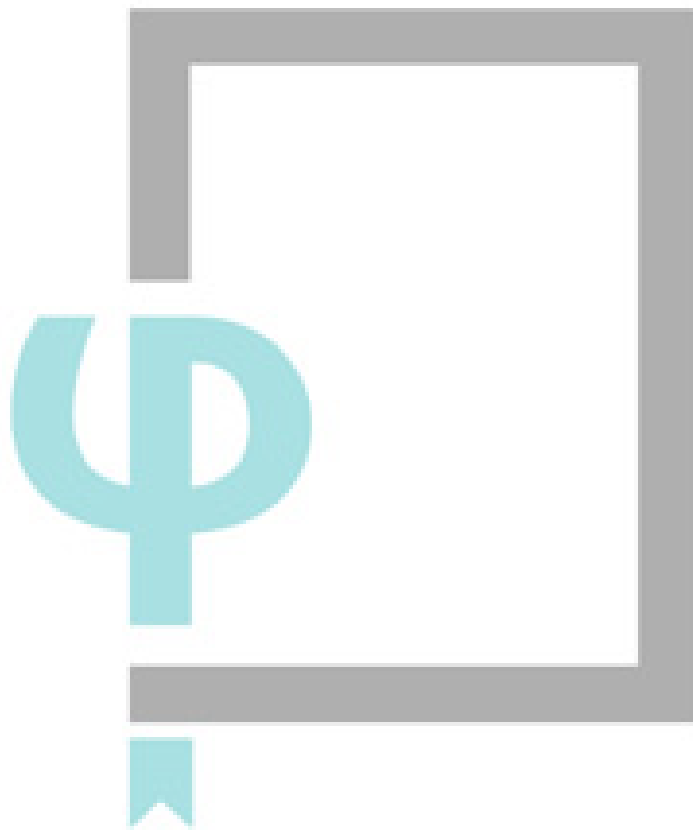
A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀντιλέγω	α) ἀπιστία
2. εἰρήνη	β) ἐλευθερῶ
3. πίστις	γ) συμφωνῶ
4. ἦκω	δ) πειθῶ
5. ἐξανδραποδίζομαι	ε) πόλεμος
	στ) ἀπέρχομαι
	ζ) ἔρχομαι

Μονάδες 5

β) πίστewς, έπιτηρῶν, λέγοι, έρωτώμενοι, σπένδεσθαι: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη (απλή ή σύνθετη) της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 188ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἦξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Πемφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὅποτε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχοι, εἶτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τοιούτων δὲ ὄντων...ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους.*

Μονάδες 30

2. **α)** Σε ποια κατηγορία των έργων του Ξενοφώντα ανήκουν τα *Έλληνικά* και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;

β) Να αναφέρετε τους τίτλους των υπολοίπων έργων του Ξενοφώντα που ανήκουν στην ίδια κατηγορία με τα *Έλληνικά*.

Μονάδες 10

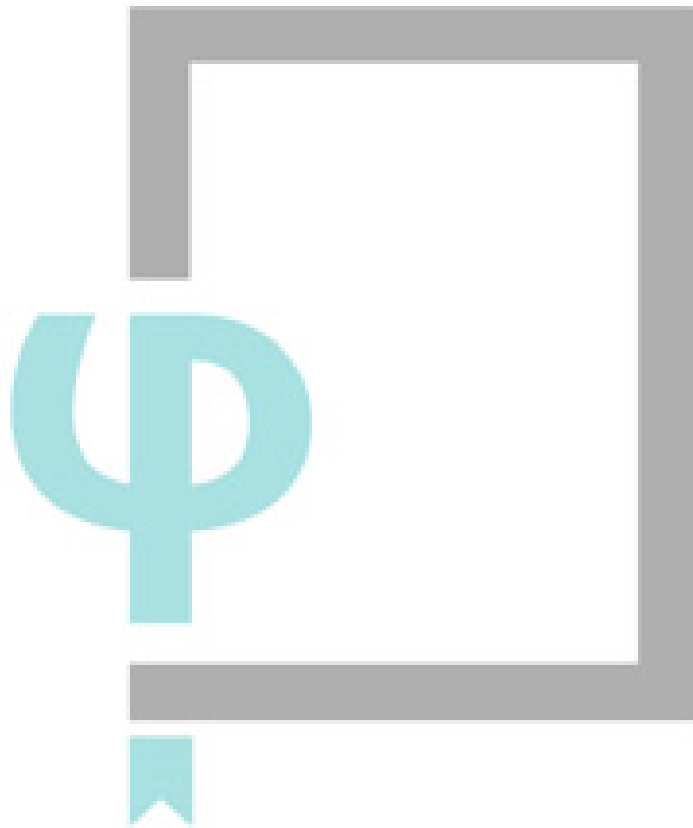
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη συνώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. λέγω	α) ἐθέλω
2. ἀπαγγέλλω	β) στέλλω
3. βούλομαι	γ) ἐπίσταμαι
4. κελεύω	δ) ἐξαιρῶ
5. πέμπω	ε) φημί
	στ) ἀναγγέλλω
	ζ) προστάττω

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>βούλονται</i>	-ις	
<i>έξανδραποδίσασθαι</i>	-ός	
<i>έπεμψεν</i>	-ή	
<i>άγγελουῖντα</i>	-μα	
<i>έκέλευον</i>	-τής	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 113ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τὰλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεΐμαντον. Ἴη δ' ἡμέρα ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρενομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσεϊαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἄνδριαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσαιαν· Φιλοκλήης δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἠτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστῆ το τμήμα: Ἴη δ' ἡμέρα ταῦτα... κατακρημνίσαιαν.

Μονάδες 30

2. Ποιες εἶναι οἱ ἀπόψεις τοῦ Ξενοφώντα γιὰ τὴν «αθέτηση τοῦ λόγου» καὶ τὴν «παράβαση τῶν ὀρκῶν»;

Μονάδες 10

3. α) ἀλωση, ἀποκοπή, δόγμα, ἀντίληψη, ἐπίδοση: Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς Α' στήλης με τὴ συνώνυμὴ τῆς στὴ Β' στήλη. Δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἀποτομή	α) βούλομαι
2. κατηγορία	β) προστάπτω
3. κρατῶ	γ) φημί
4. κελεύω	δ) φρονῶ
5. βουλεύομαι	ε) ἀποκοπή
	στ) μομφή
	ζ) νικῶ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 115ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 30-32.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τὰς τε ναῦς καὶ τοὺς αἰχμαλώτους καὶ τᾶλλα πάντα εἰς Λάμψακον ἀπήγαγεν, ἔλαβε δὲ καὶ τῶν στρατηγῶν ἄλλους τε καὶ Φιλοκλέα καὶ Ἀδεΐμαντον. Ἴη δ' ἡμέρα ταῦτα κατειργάσατο, ἔπεμψε Θεόπομπον τὸν Μιλήσιον ληστήν εἰς Λακεδαίμονα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος ἀπήγγειλε. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρος ἀθροίσας τοὺς συμμάχους ἐκέλευσε βουλευέσθαι περὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἐνταῦθα δὴ κατηγορίαι ἐγίνοντο πολλαὶ τῶν Ἀθηναίων, ἃ τε ἤδη παρενομήκεσαν καὶ ἃ ἐψηφισμένοι ἦσαν ποιεῖν, εἰ κρατήσεσαν τῇ ναυμαχίᾳ, τὴν δεξιὰν χεῖρα ἀποκόπτειν τῶν ζωγρηθέντων πάντων, καὶ ὅτι λαβόντες δύο τριήρεις, Κορινθίαν καὶ Ἄνδριαν, τοὺς ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πάντας κατακρημνίσειαν· Φιλοκλήης δ' ἦν στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων, ὃς τούτους διέφθειρεν. Ἐλέγετο δὲ καὶ ἄλλα πολλά, καὶ ἔδοξεν ἀποκτεῖναι τῶν αἰχμαλώτων ὅσοι ἦσαν Ἀθηναῖοι πλὴν Ἀδεϊμάντου, ὅτι μόνος ἐπελάβετο ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ περὶ τῆς ἀποτομῆς τῶν χειρῶν ψηφίσματος· ἠτιάθη μέντοι ὑπὸ τινων προδοῦναι τὰς ναῦς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἴη δ' ἡμέρα ταῦτα... κατακρημνίσειαν.

Μονάδες 30

2. Ποιον χαρακτηρισμό απέδωσαν στον Ξενοφώντα οι θαυμαστές του έργου του στη ρωμαϊκή εποχή και γιατί;

Μονάδες 10

3. α) Να γράψετε από ένα ομόρριζο ουσιαστικό και επίθετο (απλό ή σύνθετο) της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις.

Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
ναῦς		
ληστής		
στρατηγός		
άνηρ		
παρανομῶ		

Μονάδες 5

β) ἀπάγω, σύμμαχος, στρατηγός, ἐκκλησία, προδίδωμι: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 3ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγούσων καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακα ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερά ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλής ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι...ὥσπερ καὶ πρότερον.*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή και τη μόρφωση του Θουκυδίδη;

Μονάδες 10

3. α) *ἐστασίαζον, ἀφεθέντες, πεπεισμένοι, ἔπρασσον, πόλιν* : Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ὑπάγουσιν</i>	-ή	
<i>ἐψηφίσαντο</i>	-μα	
<i>ἀφικομένης</i>	-ις	
<i>τέμνειν</i>	-μα	
<i>λέγοντες</i>	-ος	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 12ο: Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οί γάρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὡσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακα ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερά ἰκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ γάρ Κερκυραῖοι...ὡσπερ καὶ πρότερον.*

Μονάδες 30

2. Πώς απαντά ο Θουκυδίδης στο πρόβλημα που αφορά την ηγεμονική δύναμη της Αθήνας;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε τις λέξεις της στήλης Α' με τη σημασία τους στη στήλη Β' (δύο στοιχεία της Β' στήλης περισσεύουν):

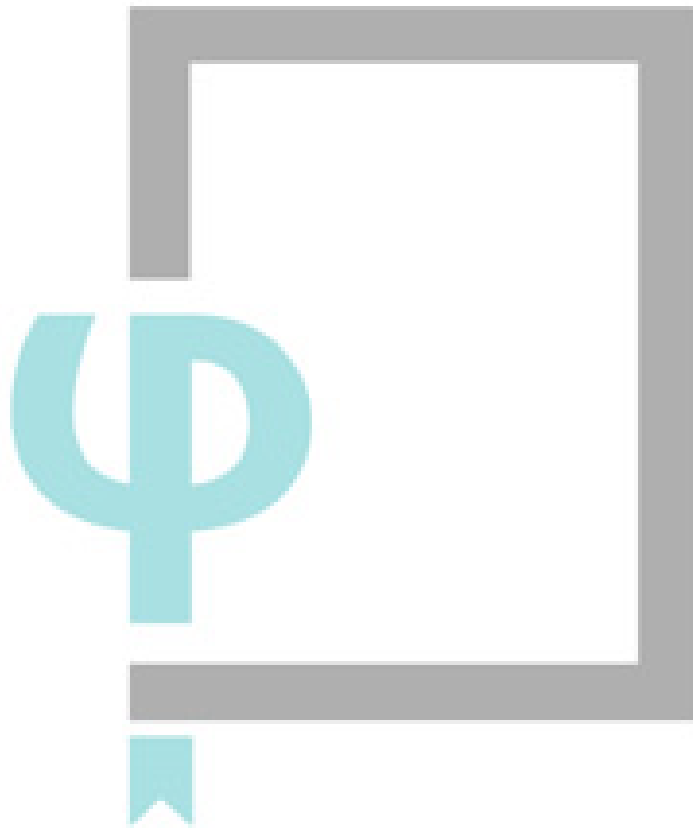
Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ψηφίζομαι	α) εθελοντής πρόξενος
2. ἀφικνούμαι	β) προσεγγίζω στην ακτή
3. προσποιῶ	γ) προξενῶ ζημιά χωρίς τη θέλησή μου
4. διεγγυῶμαι	δ) αποφασίζω
5. ἐθελοπρόξενος	ε) φέρω με το μέρος μου
	στ) γίνεται κάποιος εγγυητής μου
	ζ) φτάνω

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την συνώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. αφίστημι	α) λέγω
2. αφικνούμαι	β) βλάβη
3. φάσκω	γ) κόπτω
4. ζημία	δ) διαφωνώ
5. τέμνω	ε) έρχομαι
	στ) απομακρύνω
	ζ) άρνούμαι

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 189ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπλίταις· ξύμβασίν τε ἔπρασσε καὶ πείθει ὥστε ξυγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκεῖν σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσασθαι· οἳ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ὣσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν συμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἳ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιᾶς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους... ἔμελλεν ἀποπλεύσασθαι*

Μονάδες 30

2. Πὼς ἡ λογικὴ καὶ ἡ τύχη, κατὰ τὸν Θουκυδίδη, ἐπηρεάζουν τὶς ἱστορικές ἐξελίξεις;

Μονάδες 10

3. α) **νεώριο, δημότης, μελλοντικός, πειστικός, αποπομπή:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς οποί-ες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

β) **στρατηγός, ξύμβασις, οὐκέτι, καταλείπω, ἀνίστημι:** Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 190ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἦξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Πемφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὅποτε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἶτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τοιούτων δὲ ὄντων...ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους.*

Μονάδες 30

2. Ποιες στρατιωτικές υπηρεσίες προσέφερε ο Ξενοφών στον Αγησίλαο;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την ομόρριζή της στη Β' στήλη. Δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. βούλονται	α) περίλυπος
2. ἐπιλελοιπέναι	β) συνείδηση
3. εἰδὼς	γ) λεξικό
4. λέγοι	δ) ἀβουλος
5. σπένδεσθαι	ε) ελλιπής
	στ) σπονδή
	ζ) βουλιμία

Μονάδες 5

β) *ἀντέχω, ἐπιτηρῶ, ἀπαγγέλλω, αὐτοκράτωρ, ἐξαιρῶ*: Να αναλύσετε τις συνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 191ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἦξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἕνεκα. Πемφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὅποτε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἶτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἵέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτῳρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τοιούτων δὲ ὄντων...ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους.*

Μονάδες 30

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τους Αθηναίους στην ἄρση του ψηφίσματος της εξορίας του Ξενοφώντα;

Μονάδες 10

3. **α) πομπός, πολιτικός, παραγγελία, καταφύγιο, ἐγκυρος:** Να συνδέσετε τις λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

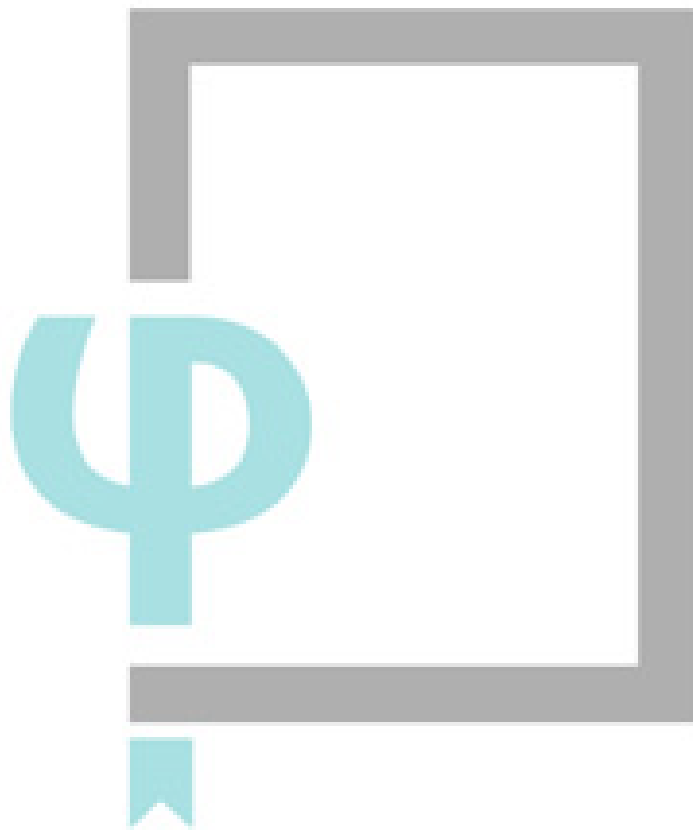
Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. οἶδα	α) ἀπιστία
2. εἰρήνη	β) ἐλευθερώ
3. πίστις	γ) ἀγνοῶ
4. ἦκω	δ) πειθώ
5. ἐξανδραποδίζομαι	ε) πόλεμος

	στ) <i>ἀπέρχομαι</i>
	ζ) <i>έρχομαι</i>

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 192ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίους ὀπλίταις· ξύμβασίν τε ἔπρασσε καὶ πείθει ὥστε ξυγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκεῖν σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσασθαι· οἳ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἧσσόν τι ἐν κινήσει ᾧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἳ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιᾶς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστίᾳ, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκίῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους... ἔμελλεν ἀποπλεύσασθαι*

Μονάδες 30

2. Ποια εἶναι τα γνωρίσματα του ηγέτη που χαρακτηρίζουν την πολιτική φυσιογνωμία του Περικλή;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με τη σημασία της στη Β' στήλη (δύο στοιχεία της Β' στήλης περισσεύουν)

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ξύμβασις	α) συμφωνῶ, συναινῶ
2. ξυγχωρῶ	β) παρηγορῶ, καθησυχάζω
3. παραμυθοῦμαι	γ) φοβούμαι
4. πρόφασις	δ) παραδίδω
5. δέδοικα	ε) συμφωνία, συνθήκη
	στ) φανέρωση
	ζ) δικαιολογία

Μονάδες 5

β) *ποιησαμένους, πράξας, καταλιπεῖν, πληρώσαντες, ἔλαβε*: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 194ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἦξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Πемφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὅποτε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχοι, εἶτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίου εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τοιούτων δὲ ὄντων... ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους.*

Μονάδες 30

2. **α)** Να εξηγήσετε γιατί δεν είναι εύκολη η ειδολογική και η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα.

β) Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;

Μονάδες 10

3. **α)** *ἀντέχω, ἐπιλείπω, ἀπαγγέλλω, αὐτοκράτωρ, ἐξαιρῶ*: Να αναλύσετε τις σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

β) *κατέχοι, ἔπεμψεν, ἀποκρίναιτο, κυρίου, σπένδεσθαι*: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 195ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπίταις· ξύμβασίν τε ἔπρασσε καὶ πείθει ὥστε ξυγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκεῖν σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσασθαι· οἳ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ὣσιν οἳ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἳ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιᾶς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκίων ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους... ἔμελλεν ἀποπλεύσασθαι*.

Μονάδες 30

2. Ποιο γνώρισμα σκέψης και μεθόδου χαρακτηρίζει τον Θουκυδίδη, όταν στοχάζεται για τα γεγονότα και τη συμπεριφορά του ανθρώπου; Ποια πορεία ακολουθεῖ ο ιστορικός;

Μονάδες 10

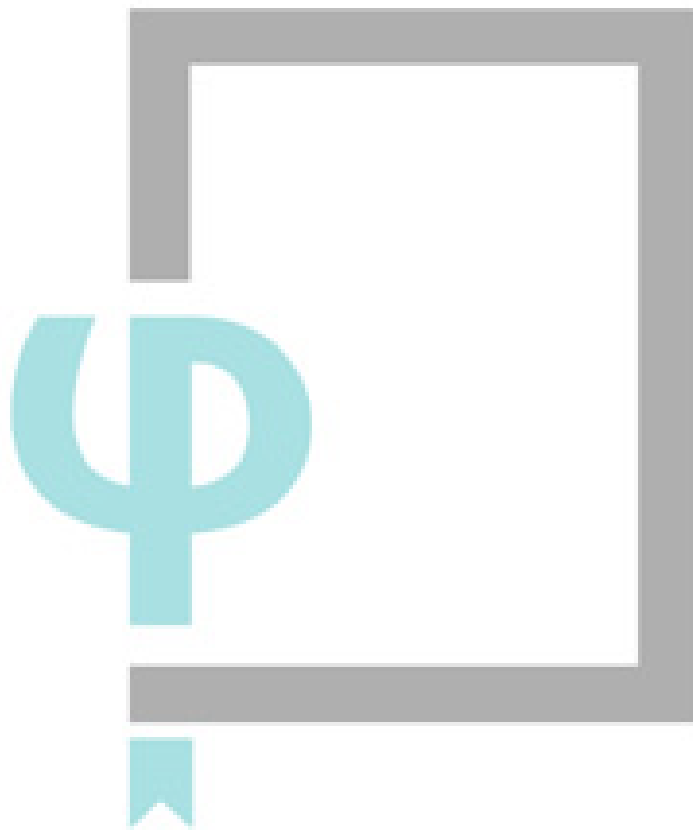
3. α) Να σχηματίσετε για καθεμία από τις λέξεις της Α' στήλης ένα παράγωγο επίθετο (Γ' στήλη) της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη που δίνεται στη Β' στήλη.

A	B'	Γ'
λέξεις	κατάληξη	παράγωγο επίθετο
άνηρ	-εῖος	
δῆμος	-ιος	
στρατηγός	-ικός	
ἡμέρα	-ιος	
ἄλλος	-οῖος	

Μονάδες 5

β) νόηση, ανισότητα, πομπός, κατοικία, προσποίηση: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 196ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἦξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Πемφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὅποτε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἶτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις... ἀλλ' ἐξαιρεῖν.*

Μονάδες 30

2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφώντα; Να αναφέρετε τους τίτλους των ἔργων μίας κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την ομόρριζή της στη Β' στήλη. Δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν.

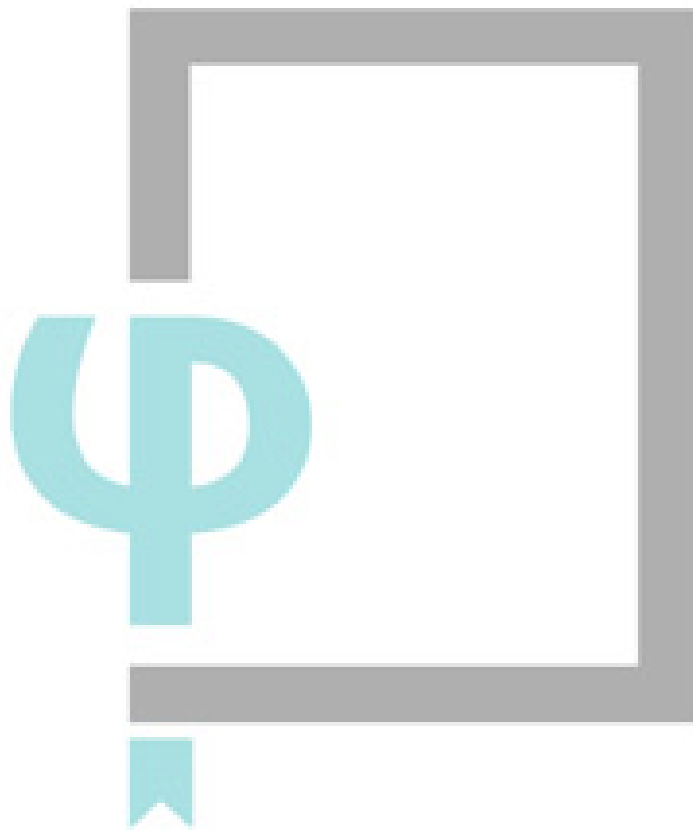
Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. βούλονται	α) εγκατάλειψη
2. ἐπιλελοιπέναι	β) συντριβή
3. διέτριβεν	γ) πομπός
4. ἔπεμψε	δ) βούληση
5. ἠρέθη	ε) κατάληψη
	στ) αιρετός
	ζ) βούλωμα

Μονάδες 5

β) *όμολογία, όμολογητής, άπαγγελία, άγγελος, άγγελμα:* Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς τους ρηματικούς τύπους ***όμολογήσειν*** και ***άπήγγειλεν*** λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 197ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἦξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Πемφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὅποτε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἶτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις... ἀλλ' ἐξαιρεῖν.*

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Σωκρατικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **α)** *ἀντέχω, ἐπιλείπω, αὐτοκράτωρ, ἀπαγγέλλω, ἐξαιρῶ*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

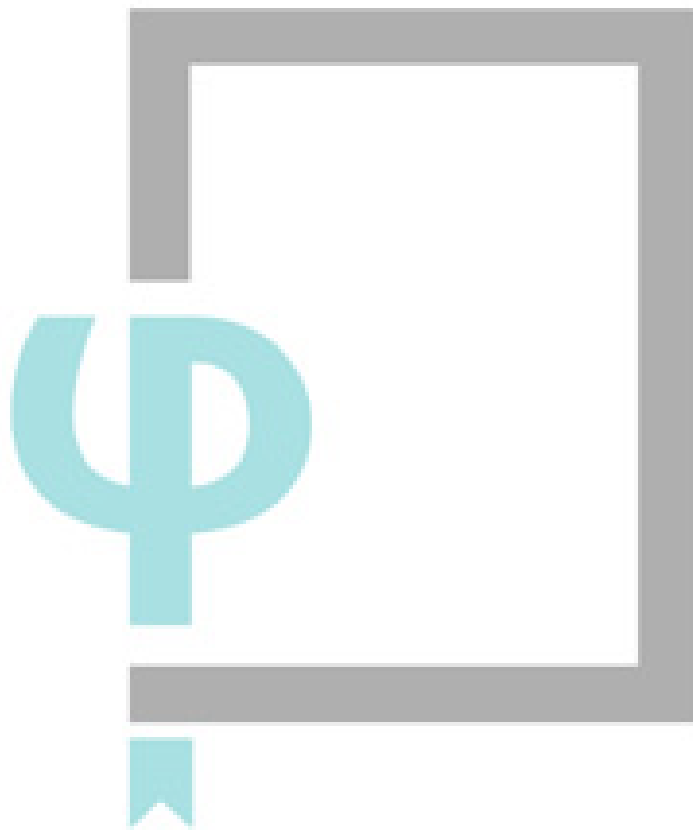
Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασία τῆς στὴ **B'** στήλη. Δύο στοιχεία τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἦξει	α) να υποδουλώσουν
2. ἐξανδραποδίσασθαι	β) υπεύθυνος, αρμόδιος
3. τέως	γ) εκλέχτηκε
4. ἠρέθη	δ) θα επιστρέψει
5. κύριος	ε) δούλος

	στ) αφαιρέθηκε
	ζ) ως τότε

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 198ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπίταις· ξύμβασίν τε ἔπρασσε καὶ πείθει ὥστε ξυγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκεῖν σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσασθαι· οἳ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ὣσιν οἳ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν συμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἳ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιᾶς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ συμπεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους... ἔμελλεν ἀποπλεύσασθαι*.
Μονάδες 30
2. Με ποιὸν τρόπο παραθέτει ὁ Θουκυδίδης τοὺς λόγους τῶν ὁμιλητῶν στὶς *δημηγορίες* του καὶ γιατί.
Μονάδες 10
3. **οἰκία**: Να γράψετε στὴ νέα ἐλληνικὴ γλῶσσα πέντε σύνθετα οὐσιαστικά ἢ ἐπίθετα ὁμόρριζα με τὴ λέξη **οἰκία** καὶ να σχηματίσετε με καθένα ἀπὸ αὐτὰ μιὰ πρόταση.
Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 199ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἦξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Πемφθείς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὅποτε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἶτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἤκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἤκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις... ἀλλ' ἐξαιρεῖν.*

Μονάδες 30

2. Πῶς δικαιολογείται ο χαρακτηρισμός του Ξενοφώντα ως «ρεπόρτερ» και πῶς αποτυπώνεται στο ἔργο του ἡ εικόνα των πολιτικῶν εξελίξεων του 4^{ου} π.Χ. αι.;

Μονάδες 10

3. **α)** *ἀντέχουσιν, πέμψαι, ἐπιλελοιπέναι, ὁμολογήσειν, ἀγγελοῦντα:* Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη (ἀπλή ἢ σύνθετη) τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας για καθεμιά ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις.

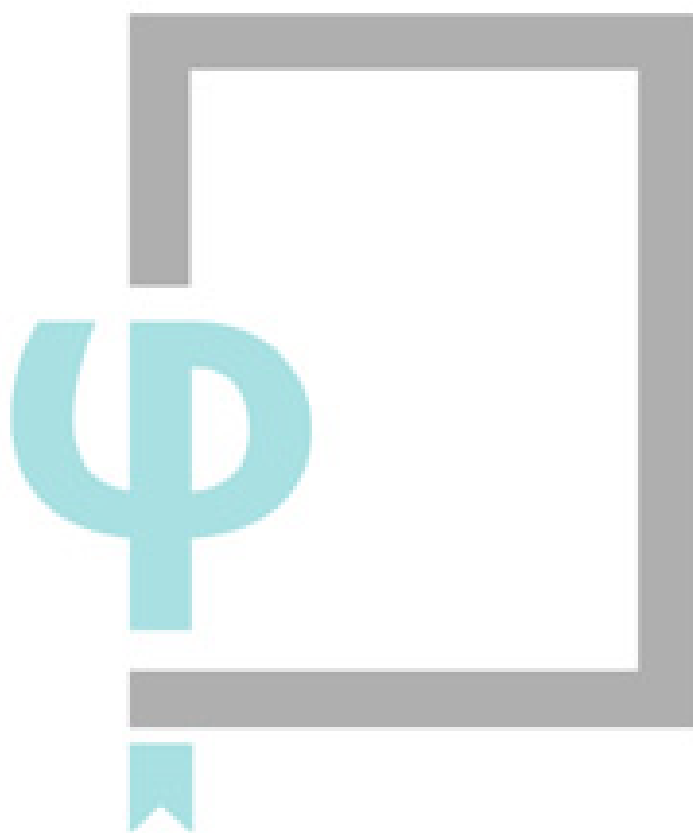
Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ συνώνυμή τῆς στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. οἶδα	α) βουλευόμαι
2. βούλομαι	β) προστάττω
3. κελεύω	γ) ἔρχομαι
4. ἤκω	δ) ἐπιθυμῶ

5. πέμπω	ε) όρώ
	στ) στέλλω
	ζ) επίσταμαι

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 200ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἦξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Πемφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὅποτε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἶτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτῳρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις... ἀλλ' ἐξαιρεῖν.*

Μονάδες 30

2. Ποιες εἶναι οἱ ἀπόψεις του Ξενοφώντα για την «αθέτηση του λόγου» και την «παράβαση των ὀρκων»;

Μονάδες 10

3. **α) ἔπος, εἶδηση, σχέση, παρατήρηση, παράλειψη:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

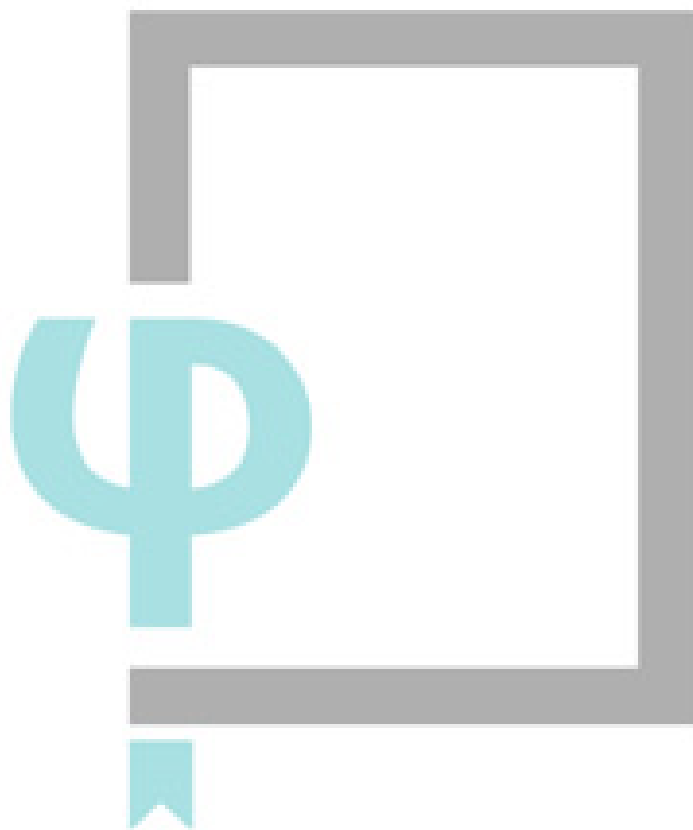
- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη συνώνυμή της στη **B'** στήλη Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. οἶδα	α) βουλευόμαι
2. βούλομαι	β) προστάττω
3. κελεύω	γ) ἔρχομαι
4. ἦκω	δ) ἐπιθυμῶ
5. πέμπω	ε) ὀρώ

	<i>στ) στέλλω</i>
	<i>ζ) επίσταμαι</i>

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 193ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἦξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Πемφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὅποτε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἶτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτῳρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τοιούτων δὲ ὄντων...ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους.*

Μονάδες 30

2. Οι Αθηναῖοι με ψήφισμά τους εξόρισαν τον Ξενοφώντα, επειδὴ:

- αρνήθηκε να υπηρετήσει στον αθηναϊκό στρατό,
- κατατάχτηκε ως μισθοφόρος στον στρατό του Κύρου, στη Μ. Ασία,
- ανήκε στην τάξη των ιππέων και συναναστρεφόταν με τον Σωκράτη,
- στη μάχη της Κορωνείας (494 π.Χ.), παρατάχτηκε με τον βασιλιά της Σπάρτης Αγησίλαο ἐναντίον της πατρίδας του,
- δεν επέτρεψε στους γιους του να υπηρετήσουν στον αθηναϊκό στρατό.

Να ἐπιλέξετε τὴ σωστὴ ἀπάντηση, σημειώνοντας τὸ ἀντίστοιχο γράμμα, καὶ νὰ ἀναφέρετε ἀν οἱ Αθηναῖοι ἀναθεώρησαν τὸ ψήφισμα αὐτὸ καὶ με ποια ἀφορμὴ.

Μονάδες 10

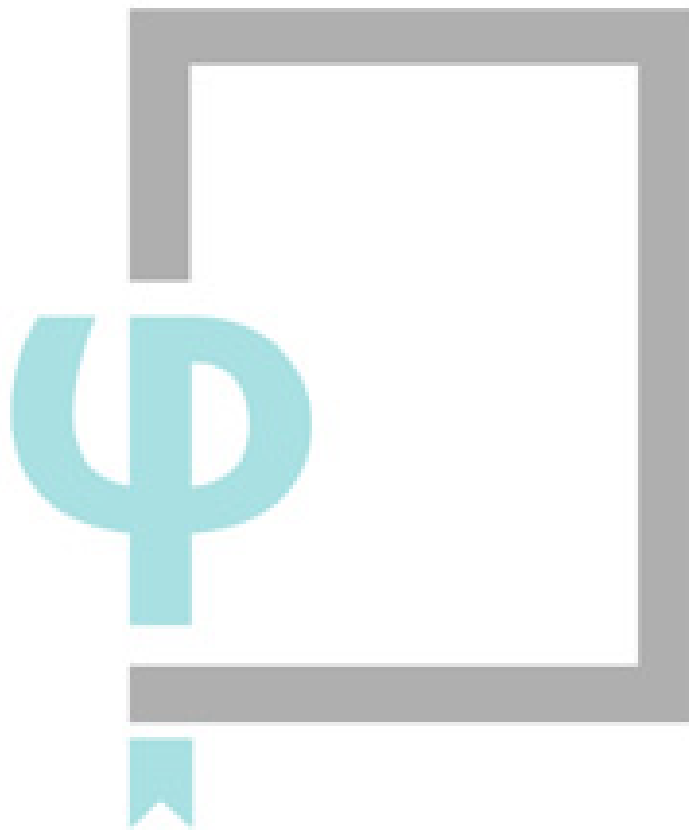
3. **α) παραπεμπτικό, πολίτης, εγκατάλειψη, αιρετός, εγκυρότητα:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἀπήγγειλεν</i>	<i>-ία</i>	
<i>ἔρωτώμενοι</i>	<i>-μα</i>	
<i>ἐπιτηρῶν</i>	<i>-ις</i>	
<i>ἐποίησαν</i>	<i>-τής</i>	
<i>ἤρέθη</i>	<i>-ις</i>	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 302ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἰζς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῆ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δὲ ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ἰζς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμῶξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρητο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμῶξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῶ καλῶ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μῆτε τὸ φρόνιμον μῆτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἰζς δὲ ταῦτα εἶπεν... εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρητο.
Μονάδες 30
2. Ποιες συνέπειες ἔχει, κατὰ τον Ξενοφόντα, ἡ ἀσέβεια πρὸς τοὺς θεοὺς στὴν ἐξέλιξη τῶν ἱστορικῶν γεγονότων;
Μονάδες 10
3. **α) ἔλκηθρο, προσομοίωση, πρόσθιος, ἀνανδρος, δήλωση:** Να συνδέσετε τὶς λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.
Μονάδες 5
- β)** Να συνδέσετε τὶς λέξεις τῆς **A'** στήλης με τὶς συνώνυμους τῆς **B'** στήλης. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἔλκω	α) θαυμαστός
2. οἰμῶζω	β) εὐμορφος
3. ἀγαστός	γ) ἀπωθῶ
4. λέγω	δ) σύρω
5. καλός	ε) φάσκω
	στ) μισητός
	ζ) ὀδύρομαι

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 303ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 78, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι κακῶς τε καὶ κατ' ὀλίγας προσπίπτοντες ἔταλαιπώρουν τὸ καθ' αὐτούς· οἱ δ' Ἀθηναῖοι φοβούμενοι τὸ πλῆθος καὶ τὴν περικύκλωσιν ἀθρόαις μὲν οὐ προσέπιπτον οὐδὲ κατὰ μέσον ταῖς ἐφ' ἑαυτοὺς τεταγμέναις, προσβαλόντες δὲ κατὰ κέρας καταδύουσι μίαν ναῦν. Καὶ μετὰ ταῦτα κύκλον ταξαμένων αὐτῶν περιέπλεον καὶ ἐπειρῶντο θορυβεῖν. Γνόντες δὲ οἱ πρὸς τοῖς Κερκυραίοις καὶ δείσαντες μὴ ὅπερ ἐν Ναυπάκτῳ γένοιτο, ἐπιβοηθοῦσι, καὶ γενόμεναι ἀθρόαι αἱ νῆες ἅμα τὸν ἐπίπλουον τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο. Οἱ δ' ὑπεχώρουν ἤδη πρύμναν κρουόμενοι καὶ ἅμα τὰς τῶν Κερκυραίων ἐβούλοντο προκαταφυγεῖν ὅτι μάλιστα, ἑαυτῶν σχολῆ τε ὑποχωρούντων καὶ πρὸς σφᾶς τεταγμένων τῶν ἐναντίων. Ἡ μὲν οὖν ναυμαχία τοιαύτη γενομένη ἐτελεύτα ἐς ἡλίου δύσιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι ... τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο.*
Μονάδες 30
2. Ποια είναι η αντίληψη του Θουκυδίδα για την αντιμετώπιση του προβλήματος της διαχείρισης της δύναμης από ένα κράτος, μια συμμαχία, μια πολιτική παράταξη;
Μονάδες 10
3. **α)** *προσπίπτοντες, ἔταλαιπώρουν, γνόντες, κρουόμενοι, ἐτελεύτα:* Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.
Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἐπιβοηθοῦσι</i>	-ός	
<i>τεταγμένων</i>	-μα	
<i>προσβαλόντες</i>	-ή	
<i>καταδύουσιν</i>	-ις	
<i>ἐποιοῦντο</i>	-τής	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 304ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ θηραμένης ὡσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δὲ ἐν ῥήματι καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμώξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρητο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμώξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτὴ τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρός ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μῆτε τὸ φρόνιμον μῆτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν... εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρητο.*
Μονάδες 30
2. Από την περιγραφή ποιων γεγονότων αναδεικνύεται η ικανότητα του Ξενοφώντα να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες εντυπωσιακές σκηνές;
Μονάδες 10
3. α) *εἶλκε, ἐπεκαλεῖτο, καθορᾶν, εἶχεν, ἀναγκαζόμενος.* Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.
Μονάδες 5
- β) *καθορῶ, δρύφακτα, ἔμπροσθεν, ἀπάγω, ἀπολείπω:* Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 305ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἰς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῆ φωνῆ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δὲ ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ἰς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμῶξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρητο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμῶξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῶ καλῶ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρός ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μῆτε τὸ φρόνιμον μῆτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἰς δὲ ταῦτα εἶπεν... εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρητο.

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για τη συμμετοχή του Ξενοφώντα στην εκστρατεία του Κύρου;

Μονάδες 10

3. α) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
ἔλκω	-ις	
ἐπεκαλεῖτο	-ήρ	
ἔπασχε	-ος	
ὁρῶσα	-μα	
κρίνω	-ής	

Μονάδες 5

- β) γένεση, ποτό, ἀγνοια, παράσταση, ἐλλιπής: Να συνδέσετε τῆς λέξεις με τῆς λέξεις τοῦ κειμένου με τῆς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 307ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἰζς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῆ φωνῆ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δὲ ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ἰζς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμῶξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμῶξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῶ καλῶ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρός ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἰζς δὲ ταῦτα εἶπεν... εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο.*
Μονάδες 30
2. Ποιες ἦταν οἱ σχέσεις τοῦ Ξενοφώντα με τὴν πόλη τῆς Σπάρτης;
Μονάδες 10
3. **α)** *καθορᾶν, ἡσυχίαν, παρήσαν, ἔπασχε, ἀπολιπεῖν*: Να γράψετε ἀπὸ μία ο-
μόρριζη λέξη τῆς αρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας, ἀπλή ἢ σύνθετη, γιὰ καθε-
μιὰ ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.
Μονάδες 5
- β)** *ελκυστικός, γονέας, πρόσχημα, ευφωνία, παράστημα*: Να συνδέσετε τὶς
λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 308ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56

A. ΚΕΙΜΕΝΟ.

Ἰς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῆ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δὲ ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ἰς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμῶξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρητο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμῶξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῶ καλῶ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρός ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἰς δὲ ταῦτα εἶπεν... εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρητο.

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρὰ τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα του Ξενοφώντα:

- α) Εγκαταστάθηκε στον Σκιλλούντα της Ολυμπίας, όπου ασχολήθηκε με το συγγραφικὸ του ἔργο.
- β) Εξορίστηκε ἀπὸ την πατρίδα του, την Αθῆνα.
- γ) Αναγκάστηκε να εγκαταλείψει το κτῆμα του, στον Σκιλλούντα, και να μετακομίσει στην Κόρινθο.
- δ) Οι Αθηναῖοι ἐπέτρεψαν στον Ξενοφώντα να ἐπαναπατριστεῖ, μετὰ ἀπὸ την ἄρση του ψηφίσματος για ἐξορία.
- ε) Ἔστειλε τους γιους του, Γρύλλο και Διόδωρο, να υπηρετήσουν στον αθηναϊκὸ στρατό.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε τις λέξεις της **A'** στήλης με τις λέξεις της **B'** στήλης με τις οποίες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια. Δύο λέξεις της **A'** στήλης περισσεύουν.

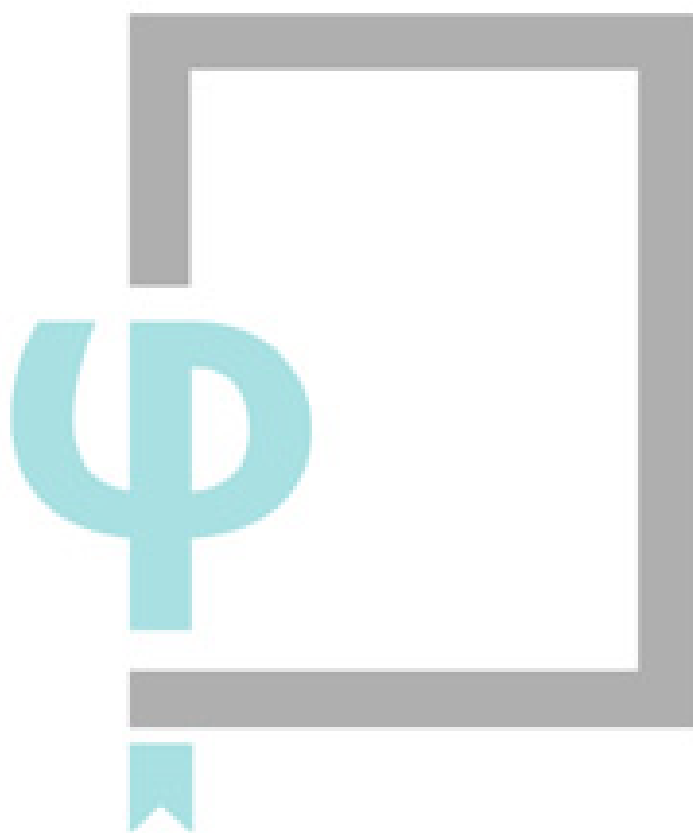
A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀγημα	
2. πάθος	α) ἀπήγαγον
3. ἀγώνας	
4. συμπάθεια	
5. ἀγχος	β) ἔπασχεν

6. απέχθεια	
7. απαθής	

Μονάδες 5

β) καθορώ, δρύφακτα, έγχειρίδιον, άπάγω, άξιόλογος: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 309ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 78, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι κακῶς τε καὶ κατ' ὀλίγας προσπίπτοντες ἔταλαιπώρουν τὸ καθ' αὐτούς· οἱ δ' Ἀθηναῖοι φοβούμενοι τὸ πλῆθος καὶ τὴν περικύκλωσιν ἀθρόαις μὲν οὐ προσέπιπτον οὐδὲ κατὰ μέσον ταῖς ἐφ' ἑαυτοὺς τεταγμέναις, προσβαλόντες δὲ κατὰ κέρας καταδύουσι μίαν ναῦν. Καὶ μετὰ ταῦτα κύκλον ταξαμένων αὐτῶν περιέπλεον καὶ ἐπειρῶντο θορυβεῖν. Γνόντες δὲ οἱ πρὸς τοῖς Κερκυραίοις καὶ δείσαντες μὴ ὅπερ ἐν Ναυπάκτῳ γένοιτο, ἐπιβοηθοῦσι, καὶ γενόμεναι ἀθρόαι αἱ νῆες ἅμα τὸν ἐπίπλουον τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο. Οἱ δ' ὑπεχώρουν ἤδη πρύμναν κρουόμενοι καὶ ἅμα τὰς τῶν Κερκυραίων ἐβούλοντο προκαταφυγεῖν ὅτι μάλιστα, ἑαυτῶν σχολῆ τε ὑποχωρούντων καὶ πρὸς σφᾶς τεταγμένων τῶν ἐναντίων. Ἡ μὲν οὖν ναυμαχία τοιαύτη γενομένη ἐτελεύτα ἐς ἡλίου δύσιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι ... τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο.*
Μονάδες 30
2. Ποια είναι, σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, τα χαρακτηριστικά του υπεύθυνου πολίτη;
Μονάδες 10
3. **α) νεώριο, πληθώρα, ἀθροισμα, σύμπτωση, παράταξη:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.
Μονάδες 5
- β) καταδύω, περιπλέω, ἐπίπλους, προκαταφεύγω, ναυμαχία:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 311ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῆ φωνῆ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δὲ ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμῶξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρητο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμῶξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῶ καλῶ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρός ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν... εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρητο.
Μονάδες 30
2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφώντα; Να αναφέρετε τους τίτλους των ἔργων μιας κατηγορίας.
Μονάδες 10
3. α) Να σχηματίσετε ἀπὸ τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
λέγεται	-ις	
ἔχοντες	-μα	
ἀπήγαγον	-ή	
κρίνω	-ής	
παρήσαν	-ία	

Μονάδες 5

- β) **ἐπικαλοῦμαι, δρύφακτα, ἔμπροσθεν, ἐγχειρίδιον, ἀπολείπω**: Να ἀναλύσετε τὶς λέξεις στὰ συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 313ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἰζς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῆ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δὲ ἔν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ἰζς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμῶξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρητο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμῶξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῶ καλῶ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρός ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

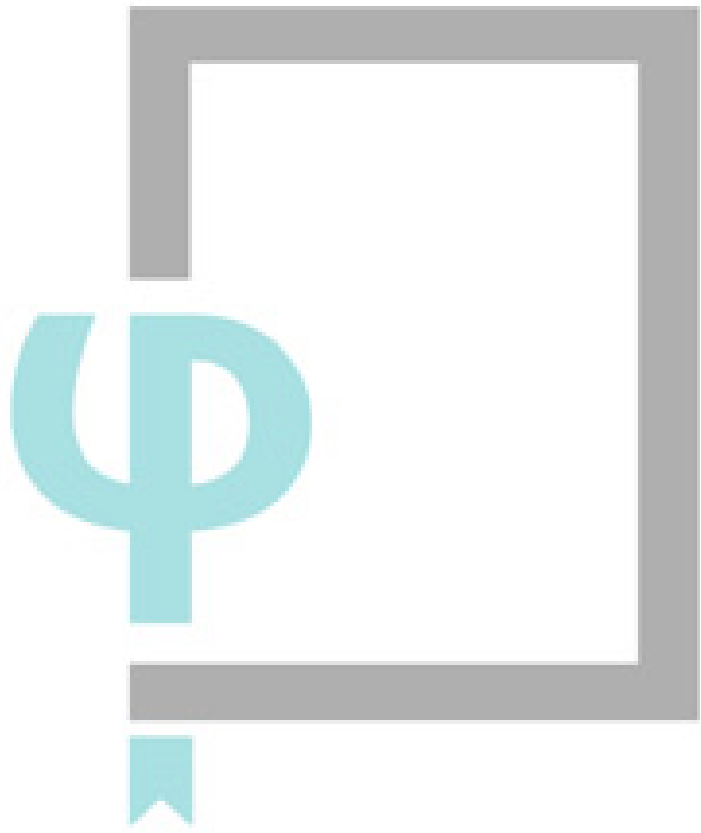
1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἰζς δὲ ταῦτα εἶπεν... εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρητο.*
Μονάδες 30
2. Να αναφέρετε τα *Σωκρατικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.
Μονάδες 10
3. **α)** Να σχηματίσετε ἀπὸ τούς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἐπεκαλεῖτο</i>	-ις	
<i>σιωπήσειεν</i>	-ή	
<i>ἔπασχε</i>	-ος	
<i>ὁρῶσα</i>	-μα	
<i>κρίνω</i>	-ής	

Μονάδες 5

β) *καθορᾶν, ἔπασχε, ἐπήρητο, ἔπιε, λειπόμενον*: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας για καθεμιά ἀπὸ τίς παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 314ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἰζς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρῆσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῆ φωνῆ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δὲ ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ἰζς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμῶξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρητο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμῶξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίσ τοῦτ' ἔστω τῶ καλῶ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μῆτε τὸ φρόνιμον μῆτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἰζς δὲ ταῦτα εἶπεν... εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρητο.*
Μονάδες 30
2. Πώς δικαιολογείται ο χαρακτήρισμός του Ξενοφώντα ως «ρεπόρτερ» και πώς αποτυπώνεται στο ἔργο του η εικόνα των πολιτικῶν ἐξελίξεων του 4^{ου} π.Χ. αι.;
Μονάδες 10
3. **α) ὑπηρέτης, βουλή, φρουρός, ἀγορά, ἀγαστός:** Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ῥῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας ὁμόρριζο γιὰ καθεμία ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.
Μονάδες 5
- β) ἔλξη, πρόσκληση, προορατικός, ἐρώτηση, ἔλλειμμα:** Να συνδέσετε τῆς παραπάνω λέξεις με τῆς λέξεις τοῦ κειμένου με τῆς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογική συγγένεια.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 315ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 78, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι κακῶς τε καὶ κατ' ὀλίγας προσπίπτοντες ἔταλαιπώρουν τὸ καθ' αὐτούς· οἱ δ' Ἀθηναῖοι φοβούμενοι τὸ πλῆθος καὶ τὴν περικύκλωσιν ἀθρόαις μὲν οὐ προσέπιπτον οὐδὲ κατὰ μέσον ταῖς ἐφ' ἑαυτοὺς τεταγμέναις, προσβαλόντες δὲ κατὰ κέρας καταδύουσι μίαν ναῦν. Καὶ μετὰ ταῦτα κύκλον ταξαμένων αὐτῶν περιέπλεον καὶ ἐπειρῶντο θορυβεῖν. Γνόντες δὲ οἱ πρὸς τοῖς Κερκυραίοις καὶ δείσαντες μὴ ὅπερ ἐν Ναυπάκτῳ γένοιτο, ἐπιβοηθοῦσι, καὶ γενόμεναι ἀθρόαι αἱ νῆες ἅμα τὸν ἐπίπλουν τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο. Οἱ δ' ὑπεχώρουν ἤδη πρύμναν κρουόμενοι καὶ ἅμα τὰς τῶν Κερκυραίων ἐβούλοντο προκαταφυγεῖν ὅτι μάλιστα, ἑαυτῶν σχολῆ τε ὑποχωρούντων καὶ πρὸς σφᾶς τεταγμένων τῶν ἐναντίων. Ἡ μὲν οὖν ναυμαχία τοιαύτη γενομένη ἐτελεύτα ἐς ἡλίου δύσιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι ... τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο.*
Μονάδες 30
2. Με ποιον τρόπο προσπαθεῖ ο Θουκυδίδης να εξασφαλίσει τη χρονολογική ακρίβεια κατὰ την έκθεση των ιστορικών γεγονότων;
Μονάδες 10
3. **α) πλῆθος, περικύκλωσις, ἐναντίος, ναυμαχία, δύσιν:** Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.
Μονάδες 5
- β) προσβλητικός, ἀπόπειρα, συνάθροιση, δέος, πρόσκρουση:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 317ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ θηραμένης ὡσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῆ φωνῆ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δ' ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμῶξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμῶξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῶ καλῶ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρός ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα... ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.*

Μονάδες 30

2. **α)** Πῶς αξιολογήθηκε το ἔργο του Ξενοφώντα στην Αλεξανδρινή και τη Ρωμαϊκή εποχή;

β) Σε ποια κατηγορία των ἔργων του Ξενοφώντα ανήκουν τα *Ἑλληνικά* και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;

Μονάδες 10

3. **α)** **ἔλκηθρο, προσομοίωση, πρόσθιος, ἀνανδρος, δήλωση:** Να συνδέσετε τις λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε τις λέξεις της **A'** στήλης με τις συνώνυμες τους της **B'** στήλης. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἔλκω	α) θαυμαστός
2. οἰμῶζω	β) εὐμορφος
3. ἀγαστός	γ) ἀπωθῶ
4. λέγω	δ) σύρω
5. καλός	ε) φάσκω
	στ) μισητός
	ζ) ὀδύρομαι

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 318ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 78, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι κακῶς τε καὶ κατ' ὀλίγας προσπίπτοντες ἔταλαιπώρουν τὸ καθ' αὐτούς· οἱ δ' Ἀθηναῖοι φοβούμενοι τὸ πλῆθος καὶ τὴν περικύκλωσιν ἀθρόαις μὲν οὐ προσέπιπτον οὐδὲ κατὰ μέσον ταῖς ἐφ' ἑαυτοὺς τεταγμέναις, προσβαλόντες δὲ κατὰ κέρας καταδύουσι μίαν ναῦν. Καὶ μετὰ ταῦτα κύκλον ταξαμένων αὐτῶν περιέπλεον καὶ ἐπειρῶντο θορυβεῖν. Γνόντες δὲ οἱ πρὸς τοῖς Κερκυραίοις καὶ δείσαντες μὴ ὅπερ ἐν Ναυπάκτῳ γένοιτο, ἐπιβοηθοῦσι, καὶ γενόμεναι ἀθρόαι αἱ νῆες ἅμα τὸν ἐπίπλουον τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο. Οἱ δ' ὑπεχώρουν ἤδη πρύμναν κρουόμενοι καὶ ἅμα τὰς τῶν Κερκυραίων ἐβούλοντο προκαταφυγεῖν ὅτι μάλιστα, ἑαυτῶν σχολῆ τε ὑποχωρούντων καὶ πρὸς σφᾶς τεταγμένων τῶν ἐναντίων. Ἡ μὲν οὖν ναυμαχία τοιαύτη γενομένη ἐτελεύτα ἐς ἡλίου δύσιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι ... τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο.*
Μονάδες 30
2. Ποια γλώσσα χρησιμοποιεῖ στο ἔργο του ο Θουκυδίδης; Να αναφέρετε τρεις χαρακτηριστικές γλωσσικές ιδιομορφίες.
Μονάδες 10
3. **προσβαλόντες**: Να γράψετε στη νέα ελληνική γλώσσα πέντε ουσιαστικά σύνθετα ἢ απλά, ομόρριζα του ρήματος **προσβάλλω** και να σχηματίσετε μία πρόταση με το καθένα ἀπὸ αὐτά.
Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 319ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῆ φωνῆ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δ' ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμῶξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμῶξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῶ καλῶ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα... ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.*

Μονάδες 30

2. **α)** Σε ποια κατηγορία των ἔργων του Ξενοφῶντα ανήκουν τα *Ἑλληνικά* και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;

β) Να αναφέρετε τους τίτλους των υπολοίπων ἔργων του Ξενοφῶντα που ανήκουν στην ίδια κατηγορία με τα *Ἑλληνικά*.

Μονάδες 10

3. **α)** *ὑπηρέτης, ἡσυχία, πλήρης, ἀγορά, φρόνιμος.* Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ῥῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας ομορρίζο για καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασία τῆς στῆ **B'** στήλη. Δύο στοιχεία τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>εἰκὸς</i>	α) ρωτῶ
2. <i>οἰμῶζω</i>	β) απορώ
3. <i>ἐγχειρίδια</i>	γ) βιβλία
4. <i>ἀγαστός</i>	δ) φυσικό, εὐλογο
5. <i>ἐπερωτῶ</i>	ε) θαυμαστός
	στ) μαχαίρια
	ζ) κλαίω, θρηνώ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 320ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῆ φωνῆ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δ' ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμῶξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμῶξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῶ καλῶ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρός ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μῆτε τὸ φρόνιμον μῆτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα... ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.*
Μονάδες 30
2. Ποιες στρατιωτικές υπηρεσίες προσέφερε ο Ξενοφών στον Αγησίλαο;
Μονάδες 10
3. **α)** Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἔλκω</i>	-ις	
<i>ἐπεκαλεῖτο</i>	-ήρ	
<i>ἔπασχε</i>	-ος	
<i>ὁρῶσα</i>	-μα	
<i>κρίνω</i>	-ής	

Μονάδες 5

- β) γένεση, ποτό, ἀγνοια, παράσταση, ελλιπής:** Να συνδέσετε τὶς λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 321ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 78, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι κακῶς τε καὶ κατ' ὀλίγας προσπίπτοντες ἔταλαιπώρουν τὸ καθ' αὐτούς· οἱ δ' Ἀθηναῖοι φοβούμενοι τὸ πλῆθος καὶ τὴν περικύκλωσιν ἀθρόαις μὲν οὐ προσέπιπτον οὐδὲ κατὰ μέσον ταῖς ἐφ' ἑαυτοὺς τεταγμέναις, προσβαλόντες δὲ κατὰ κέρας καταδύουσι μίαν ναῦν. Καὶ μετὰ ταῦτα κύκλον ταξαμένων αὐτῶν περιέπλεον καὶ ἐπειρῶντο θορυβεῖν. Γνόντες δὲ οἱ πρὸς τοῖς Κερκυραίοις καὶ δείσαντες μὴ ὅπερ ἐν Ναυπάκτῳ γένοιτο, ἐπιβοηθοῦσι, καὶ γενόμεναι ἀθρόαι αἱ νῆες ἅμα τὸν ἐπίπλουον τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο. Οἱ δ' ὑπεχώρουν ἤδη πρύμναν κρουόμενοι καὶ ἅμα τὰς τῶν Κερκυραίων ἐβούλοντο προκαταφυγεῖν ὅτι μάλιστα, ἑαυτῶν σχολῆ τε ὑποχωρούντων καὶ πρὸς σφᾶς τεταγμένων τῶν ἐναντίων. Ἡ μὲν οὖν ναυμαχία τοιαύτη γενομένη ἐτελεύτα ἐς ἡλίου δύσιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι ... τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο.*
Μονάδες 30
2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή και τη μόρφωση του Θουκυδίδη;
Μονάδες 10
3. **α) μεσότητα, ἐπίγνωση, θορυβώδης, υποχώρηση, βούληση:** Να σχηματίσετε από μία σύντομη φράση στη νέα ελληνική γλώσσα με καθεμία από τις παραπάνω λέξεις.
Μονάδες 5
- β) πλῆθος, ναῦν, κύκλον, γένοιτο, ἐτελεύτα:** Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 322ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῆ φωνῆ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δ' ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμῶξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμῶξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίσ τοῦτ' ἔστω τῶ καλῶ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα... ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.*
Μονάδες 30
2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τους Αθηναίους στην ἄρση του ψηφίσματος της εξορίας του Ξενοφώντα;
Μονάδες 10
3. **α)** *καθορᾶν, ἡσυχίαν, παρήσαν, ἔπασχε, ἀπολιπεῖν*: Να γράψετε ἀπὸ μία ο-μόρριζη λέξη της αρχαίας ἢ της νέας ελληνικῆς γλώσσας, ἀπλή ἢ σύνθετη, για καθε-μιά ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.
Μονάδες 5
- β)** *ελκυστικός, γονέας, πρόσχημα, ευφωνία, παράστημα*: Να συνδέσετε τις λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 323ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῆ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δ' ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμῶξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμῶξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῶ καλῶ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα... ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.*

Μονάδες 30

2. Οι Αθηναῖοι με ψήφισμά τους εξόρισαν τον Ξενοφώντα, επειδὴ:

- α) αρνήθηκε να υπηρετήσει στον αθηναϊκὸ στρατό,
  - β) κατατάχτηκε ὡς μισθοφόρος στον στρατό του Κύρου, στη Μ. Ασία,
  - γ) ανήκε στην τάξη των ιππέων και συναναστρεφόταν με τον Σωκράτη,
  - δ) στη μάχη της Κορωνείας (494 π.Χ.), παρατάχτηκε με τον βασιλιά της Σπάρτης Αγησίλαο ἐναντίον της πατρίδας του,
  - ε) δὲν ἐπέτρεψε στους γιους του να υπηρετήσουν στον αθηναϊκὸ στρατό.
- Να ἐπιλέξετε τὴ σωστὴ ἀπάντηση, σημειώνοντας τὸ ἀντίστοιχο γράμμα, καὶ να ἀναφέρετε ἀν οἱ Αθηναῖοι ἀναθεώρησαν τὸ ψήφισμα αὐτὸ καὶ με ποια ἀφορμῆ.

Μονάδες 10

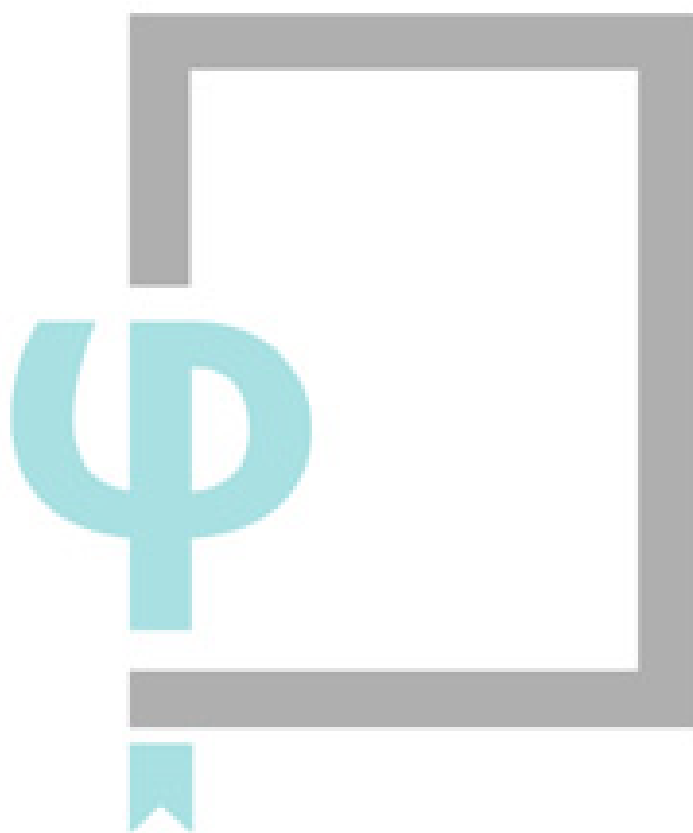
3. **α)** Να συνδέσετε τὶς λέξεις τῆς **A'** στήλης με τὶς λέξεις τῆς **B'** στήλης με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια. Δύο λέξεις τῆς **A'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀγημα	
2. πάθος	α) ἀπήγαγον
3. ἀγώνας	
4. συμπάθεια	
5. ἀγχος	β) ἔπασχεν
6. ἀπέχθεια	
7. ἀπαθῆς	

Μονάδες 5

β) καθορώ, δρύφακτα, έγχειρίδιον, άπάγω, άξιόλογος: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 324ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 78, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι κακῶς τε καὶ κατ' ὀλίγας προσπίπτοντες ἔταλαιπώρουν τὸ καθ' αὐτούς· οἱ δ' Ἀθηναῖοι φοβούμενοι τὸ πλῆθος καὶ τὴν περικύκλωσιν ἀθρόαις μὲν οὐ προσέπιπτον οὐδὲ κατὰ μέσον ταῖς ἐφ' ἑαυτοὺς τεταγμέναις, προσβαλόντες δὲ κατὰ κέρας καταδύουσι μίαν ναῦν. Καὶ μετὰ ταῦτα κύκλον ταξαμένων αὐτῶν περιέπλεον καὶ ἐπειρῶντο θορυβεῖν. Γνόντες δὲ οἱ πρὸς τοῖς Κερκυραίοις καὶ δείσαντες μὴ ὅπερ ἐν Ναυπάκτῳ γένοιτο, ἐπιβοηθοῦσι, καὶ γενόμεναι ἀθρόαι αἱ νῆες ἅμα τὸν ἐπίπλουον τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο. Οἱ δ' ὑπεχώρουν ἤδη πρύμναν κρουόμενοι καὶ ἅμα τὰς τῶν Κερκυραίων ἐβούλοντο προκαταφυγεῖν ὅτι μάλιστα, ἑαυτῶν σχολῆ τε ὑποχωρούντων καὶ πρὸς σφᾶς τεταγμένων τῶν ἐναντίων. Ἡ μὲν οὖν ναυμαχία τοιαύτη γενομένη ἐτελεύτα ἐς ἡλίου δύσιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι ... τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο.*
Μονάδες 30
2. Για ποιους λόγους εξορίστηκε ο Θουκυδίδης και πὼς η εξορία του επηρέασε τη συγγραφή του έργου του;
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A'	B'
1. κακῶς	α) πρῶρα
2. ὀλίγας	β) ἀναδύω
3. πρύμνα	γ) ἡσυχάζω
4. καταδύω	δ) κάκιον
5. θορυβῶ	ε) δέδοικα
	στ) πολλάς
	ζ) καλῶς

Μονάδες 5

β) *προσπίπτοντες, ἔταλαιπώρουν, τεταγμέναις, γνόντες, ὑποχωρούντων:*
Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 2020: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἦξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Πемφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὅποτε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἶτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις... ἀλλ' ἐξαιρεῖν.*

Μονάδες 30

2. Ποιον χαρακτηρισμὸ ἀπέδωσαν στον Ξενοφώντα οἱ θαυμαστὲς τοῦ ἔργου τοῦ στη ρωμαϊκὴ ἐποχὴ καὶ γιατί;

Μονάδες 10

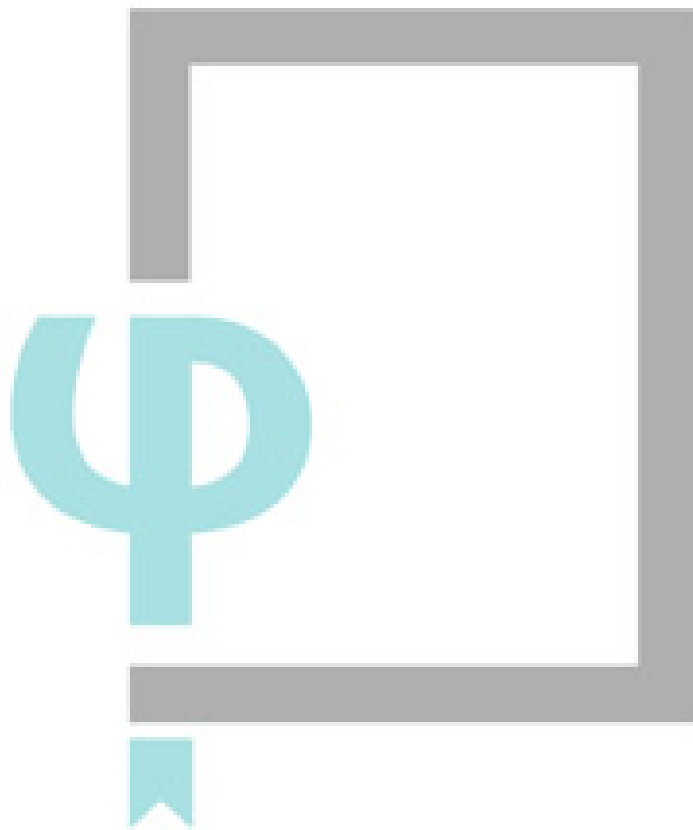
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν αντώνυμή τῆς στῆ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. οἶδα	α) ἀπιστία
2. εἰρήνη	β) ἐλευθερῶ
3. πίστις	γ) ἀγνοῶ
4. ἦκω	δ) πειθῶ
5. ἐξανδραποδίζομαι	ε) πόλεμος
	στ) ἀπέρχομαι
	ζ) ἔρχομαι

Μονάδες 5

β) πίστewς, έπιτηρῶν, λέγοι, έρωτῶμενοι, σπένδεσθαι: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη (απλή ή σύνθετη) της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 328ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ θηραμένης ὡσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῆ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δ' ἐν ῥήμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμῶξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρητο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμῶξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῶ καλῶ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρός ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα... ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.*
Μονάδες 30
2. Να αναφέρετε τα *Διδακτικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.
Μονάδες 10
3. **α)** Να σχηματίσετε ἀπὸ τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἐπεκαλεῖτο</i>	-ις	
<i>σιωπήσειεν</i>	-ή	
<i>ἔπασχε</i>	-ος	
<i>ὁρῶσα</i>	-μα	
<i>κρίνω</i>	-ής	

Μονάδες 5

- β)** *καθορᾶν, ἔπασχε, ἐπήρητο, ἔπιεν, λειπόμενον*: Να γράψετε μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας, για καθεμιά ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 329ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῆ φωνῆ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δ' ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμῶξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρητο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμῶξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίσ τοῦτ' ἔστω τῶ καλῶ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μῆτε τὸ φρόνιμον μῆτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα... ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.*
Μονάδες 30
2. Από την περιγραφή ποιων γεγονότων αναδεικνύεται η ικανότητα του Ξενοφώντα να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες εντυπωσιακές σκηνές;
Μονάδες 10
3. **α) ὑπηρέτης, βουλή, φρουρός, ἀγορά, ἀγαστός:** Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ῥῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς ὁμόρριζο γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.
Μονάδες 5
- β) ἔλξη, πρόσκληση, προορατικός, ἐρώτηση, ἔλλειμμα:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 330ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 78, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι κακῶς τε καὶ κατ' ὀλίγας προσπίπτοντες ἔταλαιπώρουν τὸ καθ' αὐτούς· οἱ δ' Ἀθηναῖοι φοβούμενοι τὸ πλῆθος καὶ τὴν περικύκλωσιν ἀθρόαις μὲν οὐ προσέπιπτον οὐδὲ κατὰ μέσον ταῖς ἐφ' ἑαυτοὺς τεταγμέναις, προσβαλόντες δὲ κατὰ κέρας καταδύουσι μίαν ναῦν. Καὶ μετὰ ταῦτα κύκλον ταξαμένων αὐτῶν περιέπλεον καὶ ἐπειρῶντο θορυβεῖν. Γνόντες δὲ οἱ πρὸς τοῖς Κερκυραίοις καὶ δείσαντες μὴ ὅπερ ἐν Ναυπάκτῳ γένοιτο, ἐπιβοηθοῦσι, καὶ γενόμεναι ἀθρόαι αἱ νῆες ἅμα τὸν ἐπίπλουον τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο. Οἱ δ' ὑπεχώρουν ἤδη πρύμναν κρουόμενοι καὶ ἅμα τὰς τῶν Κερκυραίων ἐβούλοντο προκαταφυγεῖν ὅτι μάλιστα, ἑαυτῶν σχολῆ τε ὑποχωρούντων καὶ πρὸς σφᾶς τεταγμένων τῶν ἐναντίων. Ἡ μὲν οὖν ναυμαχία τοιαύτη γενομένη ἐτελεύτα ἐς ἡλίου δύσιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι ...τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο.*

Μονάδες 30

2. Πώς απαντά ο Θουκυδίδης στο πρόβλημα που αφορά την ηγεμονική δύναμη της Αθήνας;

Μονάδες 10

3. Να γράψετε από ένα ομόρριζο ουσιαστικό (Β' στήλη) και επίθετο (Γ' στήλη) (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις λέξεις της Α' στήλης.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
<i>ὑπεχώρουν</i>		
<i>ἐτελεύτα</i>		
<i>ἐβούλοντο</i>		
<i>ἐπιβοηθοῦσι</i>		
<i>κύκλον</i>		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 331ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρηγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκηδήσας πρῶτος, ἐμπεισὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ταῦτα δ' εἰπὼν... μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ.*

Μονάδες 30

2. Ποιες εἶναι οἱ ἀπόψεις τοῦ Ξενοφῶντα γιὰ τὴν «αθέτηση τοῦ λόγου» καὶ τὴν «παράβαση τῶν ὀρκῶν»;

Μονάδες 10

3. **α)** *εἶχε, ἐπιτίθεσθαι, ἐψεύσατο, ἀγόμενος, κατεδίωξαν*: Να γράψετε ἀπὸ μίᾳ ομόρριζῃ λέξει, ἀπλῆ ἢ σύνθετῃ, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμίᾳ ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεως τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) *ἐπειδὴν, ἀναλαμβάνω, ἐμπίπτω, ὑπόσπονδος, διαλέγομαι*: Να ἀναλύσετε τῆς παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στὰ συνθετικά τους.

ΘΕΜΑ 332ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκηδήσας πρῶτος, ἐμπεισὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ταῦτα δ'εἰπὼν... μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ.*

Μονάδες 30

2. Ποιον χαρακτηρισμὸ ἀπέδωσαν στον Ξενοφῶντα οἱ θαυμαστὲς τοῦ ἔργου τοῦ στη ρωμαϊκὴ ἐποχὴ καὶ γιατί;

Μονάδες 10

3. α) *μεταστραφεὶς, παρήγγελλεν, ἡγησόμεθα, ἐνίκων, διελέγοντο*: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμίᾳ ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεως τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) *λῆμμα, ἀνάληψις, λοχαγός, ἀναγωγή, παιδαγωγός*: Να κατατάξετε τῆς παραπάνω ομόρριζες πρὸς τοὺς ἐπόμενους ρηματικοὺς τύπους *ἀνέλαβον* καὶ *ἀγόμενος* λέξεις τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας στὴν κατάλληλη στήλη, ἀνάλογα μὲ τὸ τι σημαίνει ἡ καθεμία.

ἐνέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	αποτέλεσμα ἐνέργειας

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 203ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἦξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἕνεκα. Πемφθείς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὅποτε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχοι, εἶτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἵέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτῳρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις... ἀλλ' ἐξαιρεῖν.*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή (γέννηση, οικογενειακό περιβάλλον), τη μόρφωση του Ξενοφώντα και τις πολιτικές συνθήκες της εποχής του;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη συνώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

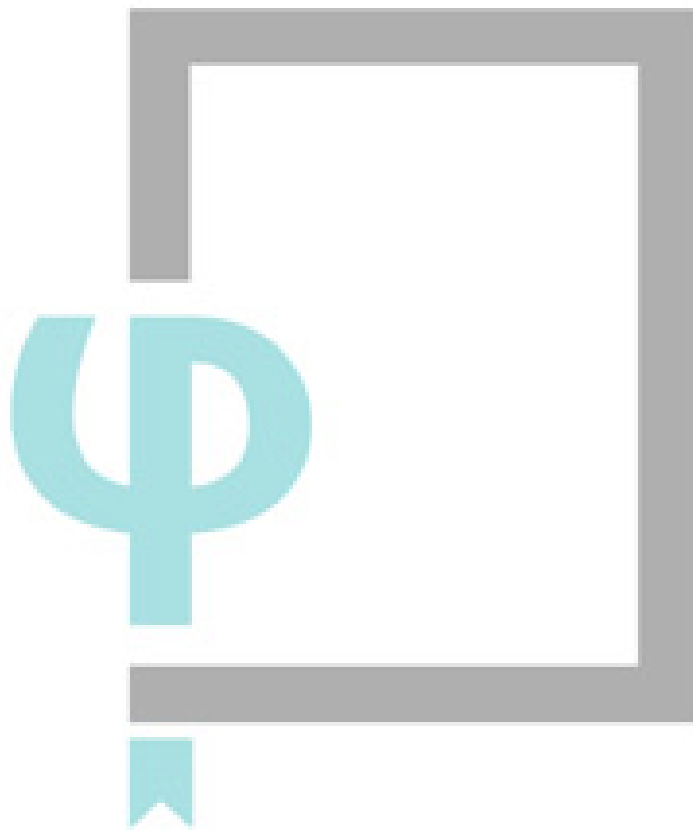
A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. λέγω	α) ἐθέλω
2. οἶδα	β) ἔρχομαι
3. βούλομαι	γ) ἐπίσταμαι
4. κελεύω	δ) ἐξαιρῶ
5. ἦκω	ε) φημί
	στ) ἐπίσταμαι
	ζ) προστάτω

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής γλώσσας χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>βούλονται</i>	-ις	
<i>έξανδραποδίσασθαι</i>	-ός	
<i>έπεμψεν</i>	-ή	
<i>άγγελουῖντα</i>	-μα	
<i>έκέλευον</i>	-τής	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 333ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79-80,1.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ Κερκυραῖοι δέισαντες μὴ σφίσιν ἐπιπλεύσαντες ἐπὶ τὴν πόλιν ὡς κρατοῦντες οἱ πολέμιοι ἢ τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἀναλάβωσιν ἢ καὶ ἄλλο τι νεωτερίσωσι, τοὺς τε ἐκ τῆς νήσου πάλιν ἐς τὸ Ἥραιον διεκόμισαν καὶ τὴν πόλιν ἐφύλασσον. Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἠπειρον, ὅθενπερ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραία ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καίπερ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὡς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεῆς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινες αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλου.

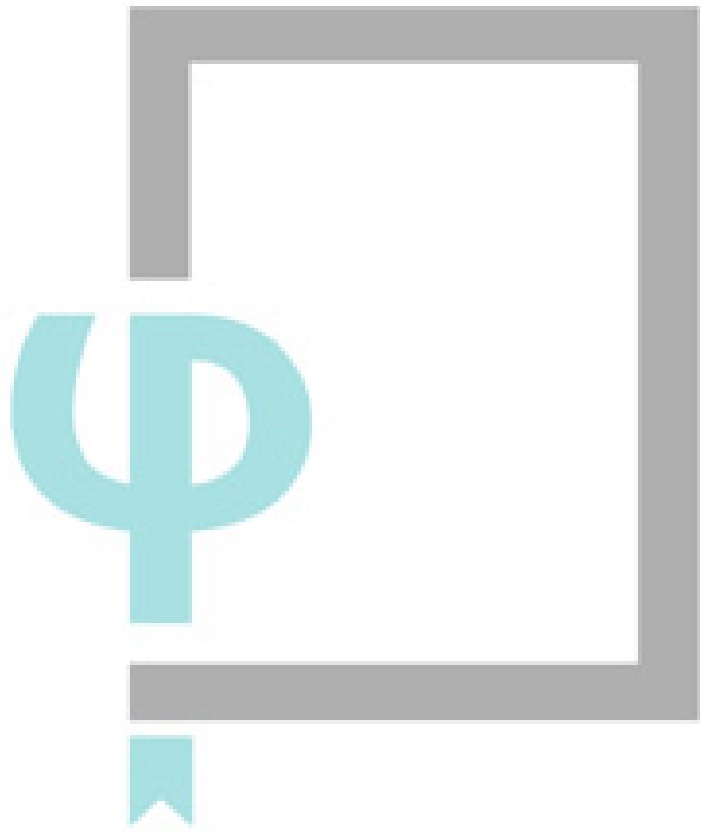
B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οἱ Κερκυραῖοι ...ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος·*
Μονάδες 30
2. Πῶς ο Θουκυδίδης οδηγείται στην αντίληψη ὅτι ἡ λογικὴ ἀποτελεῖ τὴ μόνη ἀξία στὴν ὁποία μπορεῖ νὰ στηριχθεῖ ὁ ἄνθρωπος;
Μονάδες 10
3. **α)** *ἐπιπλεύσαντες, διεκόμισαν, ἐτόλμησαν, ἐπόρθουν, ἀγρούς:* Να γράψετε ἀπὸ μία ὁμόρριζη λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.
Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ὁμόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη ποὺ σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ὁμόρριζα ουσιαστικά
<i>λέγεται</i>	-ος	
<i>ἀνηγάγοντο</i>	-ή	
<i>ἔπεισαν</i>	-ώ	
<i>ἀποβάντες</i>	-ις	
<i>νεωτερίσωσιν</i>	-μός	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 204ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπλίταις· ξύμβασίν τε ἔπρασσε καὶ πείθει ὥστε ξυγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκεῖν σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἳ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ὣσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν συμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἳ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιᾶς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ συμπεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους... ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι*.

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τρία (3) χαρακτηριστικά του θουκυδίδειου ὕφους.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την αντώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

A'	B'
1. αἴτιος	α) ἀνίστημι
2. ἐχθρός	β) κενῶ
3. ἴσος	γ) καινῶ
4. καθίζω	δ) ἄνισος
5. πληρῶ	ε) φίλος
	στ) ἐναντίος
	ζ) ἀναίτιος

Μονάδες 5

β) πιθανός, ελλιπής, πομπός, κατάληψη, προσποίηση: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν etυμολογική συγγένεια

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 205ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἦξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Πемφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὅποτε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἶτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις... ἀλλ' ἐξαιρεῖν.*

Μονάδες 30

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τον Ξενοφώντα στην εξορία;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την ομόρριζή της στη Β' στήλη. Δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. βούλονται	α) περίλυπος
2. ἐπιλελοιπέναι	β) συνειδηση
3. εἰδὼς	γ) λεξικό
4. λέγοι	δ) ἀβουλος
5. σπένδεσθαι	ε) ελλιπής
	στ) σπονδή
	ζ) βουλιμία

Μονάδες 5

β) *ἀντέχω, ἐπιτηρῶ, ἀπαγγέλλω, αὐτοκράτωρ, ἐξαιρῶ*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 206ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἦξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Πемφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὅποτε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχοι, εἶτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις... ἀλλ' ἐξαιρεῖν.*

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρὰ τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα του Ξενοφώντα:

- α) Συμμετείχε ως μισθοφόρος στο στράτευμα του Κύρου κατὰ του ἀδελφοῦ του Ἀρταξέρξη.
- β) Μεγάλωσε σε εὐπορὴ οικογένεια στον Δῆμο της Ερχιάς Ἀττικής.
- γ) Ἀκολούθησε τον Σπαρτιάτη βασιλιά Ἀγησίλαο στη μάχη της Κορωνείας.
- δ) Ὑπηρέτησε στο σῶμα των ἰππέων της πατρίδας του, της Ἀθήνας.
- ε) Ὁδήγησε τους Ἕλληνες μισθοφόρους (τους Μυρῖους) ἀπὸ τα βᾶθη της Ἀσίας στην πατρίδα τους.

Μονάδες 10

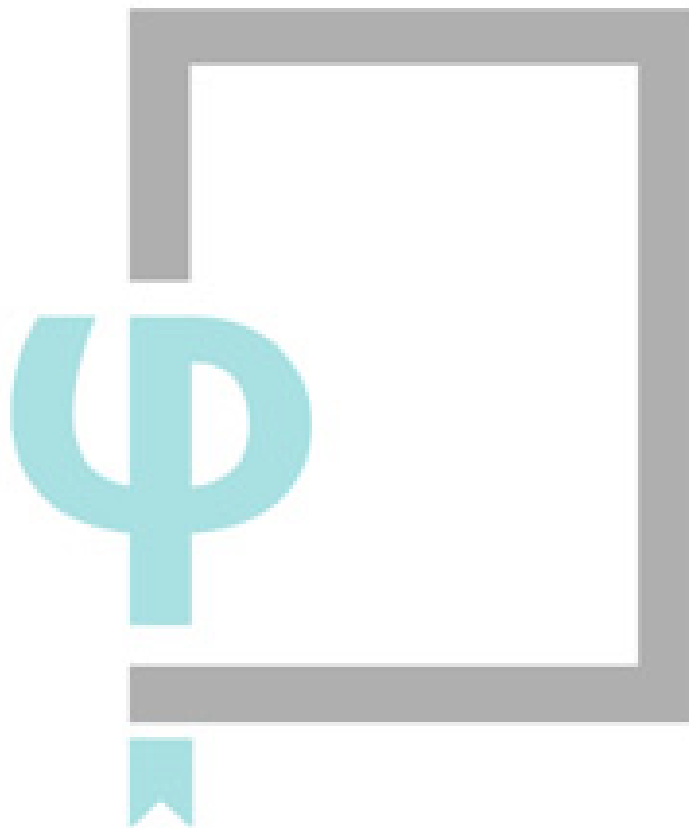
3. **α) πομπός, πολιτικός, παραγγελία, καταφύγιο, ἐγκυρος:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. οΐδα	α) άπιστία
2. ειρήνη	β) έλευθερώ
3. πίστις	γ) άγνοώ
4. ήκω	δ) πειθώ
5. έξανδραποδίζομαι	ε) πόλεμος
	στ) απέρχομαι
	ζ) έρχομαι

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 207ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπίταις· ξύμβασίν τε ἔπρασσε καὶ πείθει ὥστε ξυγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκεῖν σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσασθαι· οἳ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ὤσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἳ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιᾶς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους... ἔμελλεν ἀποπλεύσασθαι*

Μονάδες 30

2. Ποιες συνέπειες εἶχε για τον ἴδιο τον Θουκυδίδη η αποτυχία του ως στρατηγού στην Αμφίπολη (424 π.Χ.);

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ἐπιγιγνομένη</i>	α) διάλειμμα
2. <i>σπονδὰς</i>	β) ανάστημα
3. <i>καταλιπεῖν</i>	γ) σύγκριση
4. <i>ἀνίστη</i>	δ) κατάληψη
5. <i>κρῖναι</i>	ε) περίλυπος
	στ) γένος
	ζ) ομοσπονδία

Μονάδες 5

β) Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων με λέξεις (απλές ή σύνθετες) της νέας ελληνικής γλώσσας, ομόρριζες των ρημάτων που δίνονται σε παρένθεση.

Κέρασε όλους τους φίλους για την.....στις εξετάσεις. (**έπιτυγχάνω**).

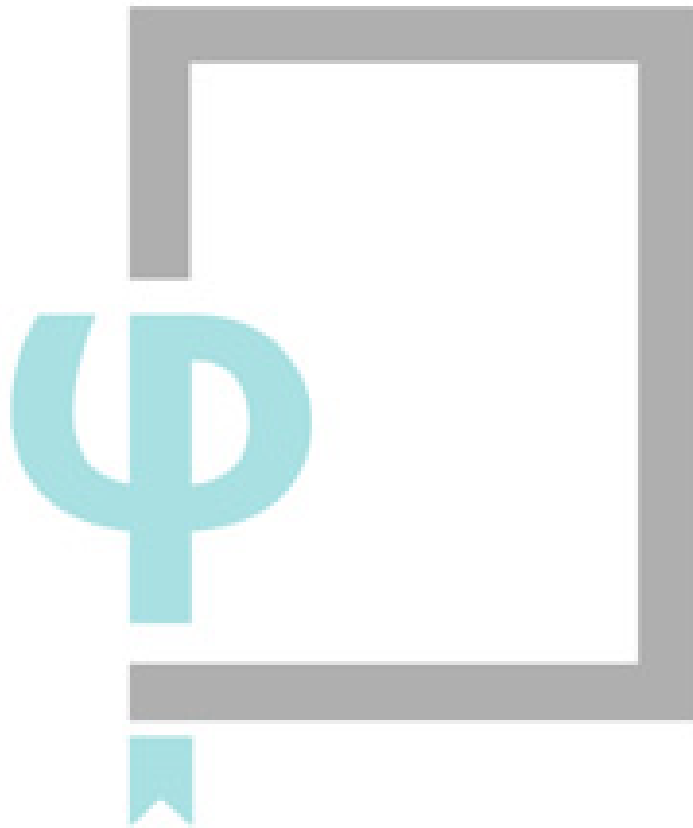
Παρά την επιχειρηματολογία του, τελικά δεν ήταν ιδιαίτερα....., γι' αυτό και η πρότασή του απορρίφθηκε (**πείθω**.)

Η .....του δράστη προκάλεσε ανακούφιση στους κατοίκους της περιοχής, όπου γίνονταν οι κλοπές (**λαμβάνω**).

Τα τελευταία χρόνια υπάρχουν πολλές περιπτώσεις ..... στη δημόσια ζωή της χώρας (**διαφθείρω**).

Δεν ήταν συνεπής στην .....των υποσχέσεών του προς τους γονείς του (**πληρώ**).

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 335ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὄμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ταῦτα δ'εἰπὼν... μέχρι τοῦ ὄμαλοῦ.*

Μονάδες 30

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τον Ξενοφῶντα στην εξορία;

Μονάδες 10

3. **α)** *ἐναντίος, ἡσυχία, νίκη, πολέμιος, διάβασις*: Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ρῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας ομόρριζο γιὰ καθεμία ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη-φράση τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασίᾱ ἣς στὴ **B'** στήλη. Δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A'	B'
1. σφέτερος	α) σφετεριστής
2. ἡγοῦμαι	β) τραυματίζομαι
3. σκυλεύω	γ) υποδουλώνω
4. ἐμπίπτω τινί	δ) δικός τους
5. τιτρώσκομαι	ε) λαφυραγωγῶ
	στ) πέφτω πάνω σε κάποιον
	ζ) προχωρῶ μπροστά

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 208ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἦξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. Πемφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὅποτε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἶτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις... ἀλλ' ἐξαιρεῖν.*

Μονάδες 30

2. Να εξηγήσετε γιατί οι Αθηναῖοι ἐξόρισαν τον Ξενοφῶντα ἀπὸ τὴν πατρίδα του (394 π.Χ.) και γιατί, πολὺ ἀργότερα (365 π.Χ.), ἀνακάλεσαν αὐτὴν τὴν ἀπόφαση.

Μονάδες 10

3. **α) παραπεμπτικό, εγκατάλειψη, πολίτης, αιρετός, εγκυρότητα:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

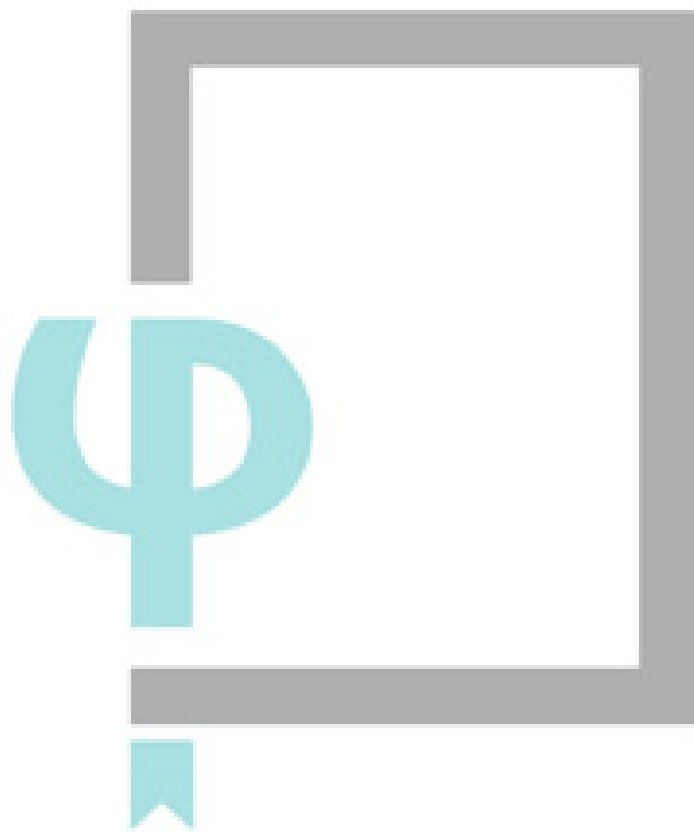
Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε ἀπὸ τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἀπήγγειλεν</i>	-ία	
<i>ἐρωτῶμενοι</i>	-μα	
<i>ἐπιτηρῶν</i>	-ις	

<i>έποιησαν</i>	-τής	
<i>ήρέθη</i>	-ις	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 209ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 16-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἦξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἕνεκα. Πемφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὅποτε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχοι, εἶτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἵέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις... ἀλλ' ἐξαιρεῖν.*

Μονάδες 30

2. **α)** Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;
β) Ποια είναι η πιθανότερη χρονολογική κατάταξη των έργων του;

Μονάδες 10

3. **α)** *ἀντέχω, ἐπιλείπω, ἀπαγγέλλω, αὐτοκράτωρ, ἐξαιρῶ*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

β) *κατέχοι, ἔπεμψεν, ἀποκρίναιτο, κυρίους, σπένδεσθαι*: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 210ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπλίταις· ξύμβασίν τε ἔπρασσε καὶ πείθει ὥστε ξυγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκεῖν σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσασθαι· οἳ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ὣσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν συμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἳ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιᾶς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους... ἔμελλεν ἀποπλεύσασθαι*.
Μονάδες 30
2. Ποια στοιχεία οδήγησαν τον Θουκυδίδη να κατανοήσει από την αρχὴ τὴ σημασία του πολέμου που ξεσπούσε;
Μονάδες 10
3. Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ (B' στήλη) καὶ ἐπίθετο (Γ' στήλη) (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς λέξεις τῆς A' στήλης.

A'	B'	Γ'
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
<i>πείθουσιν</i>		
<i>οἰκεῖν</i>		
<i>φίλους</i>		
<i>ἀνίστη</i>		
<i>δήμου</i>		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 336ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79-80,1.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ Κερκυραῖοι δείσαντες μὴ σφίσιν ἐπιπλεύσαντες ἐπὶ τὴν πόλιν ὡς κρατοῦντες οἱ πολέμιοι ἢ τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἀναλάβωσιν ἢ καὶ ἄλλο τι νεωτερίσωσι, τοὺς τε ἐκ τῆς νήσου πάλιν ἐς τὸ Ἥραιον διεκόμισαν καὶ τὴν πόλιν ἐφύλασσον. Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἠπειρον, ὅθενπερ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραία ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καίπερ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὡς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεῆς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινες αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλου.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οἱ Κερκυραῖοι ...ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος·*

Μονάδες 30

2. Να περιγράψετε το πρότυπο του ηγέτη που ενσαρκώνει ο Περικλής, κατά τον Θουκυδίδη.

Μονάδες 10

3. **α) ἀνάληψις, λοχαγός, λῆμμα, παιδαγωγός, διαγωγή:** Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς τα ρήματα *ἀναλάβωσιν* και *ἀνηγάγοντο* λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

- β) ναυμαχία, φόβος, ἰκέτης, λόγος, ἐπίπλους:** Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 212ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 2, 18-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίους, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τά τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανάφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν...εἰς τὰς Ἀθήνας.*
Μονάδες 30
2. Να αναφέρετε τα *Διδακτικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αυτής της κατηγορίας.
Μονάδες 10
3. **α) ἀποκρίνομαι, αὐτοκράτωρ, καθαιρῶ, καθήμι, ἐπαναφέρω:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.
Μονάδες 5
- β) εἰρήνη, πόλεμος, κίνδυνος, φίλος, τεῖχος:** Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 214ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 2, 18-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίους, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανάφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν...εἰς τὰς Ἀθήνας.*
Μονάδες 30
2. Από την περιγραφή ποιων γεγονότων αναδεικνύεται η ικανότητα του Ξενοφώντα να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες εντυπωσιακές σκηνές;
Μονάδες 10
3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με τη σημασία της στη Β' στήλη. Δύο στοιχεία της Β' στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>φυγάς</i>	α) συνθηκολογῶ
2. <i>καθαιρῶ</i>	β) υποδουλώνω
3. <i>ἀνδραποδίζω</i>	γ) καθαρίζω
4. <i>ἔπομαι</i>	δ) εξόριστος
5. <i>σπένδομαι</i>	ε) γκρεμίζω
	στ) ακολουθῶ
	ζ) πολέμιος

Μονάδες 5

β) *ἀγγελοῦντα, ἐρωτώμενοι, ἀντέλεγον, παραδόντας, ἠγῶνται:* Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη (απλή ή σύνθετη) της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 337ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὄμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ταῦτα δ'εἰπὼν... μέχρι τοῦ ὄμαλοῦ.*

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρὰ τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα του Ξενοφώντα:

- α) Συμμετείχε ως μισθοφόρος στο στράτευμα του Κύρου κατὰ του ἀδελφοῦ του Ἀρταξέρξη.
- β) Μεγάλωσε σε εὐπορὴ οικογένεια στον Δῆμο της Ερχίας Ἀττικῆς.
- γ) Ἀκολούθησε τον Σπαρτιάτη βασιλιά Ἀγησίλαο στη μάχη της Κορωνείας.
- δ) Υπηρέτησε στο σῶμα τῶν ἱππέων της πατρίδας του, της Ἀθήνας.
- ε) Οδήγησε τους Ἕλληνες μισθοφόρους (τους Μυρίους) ἀπὸ τα βάθη της Ἀσίας στην πατρίδα τους.

Μονάδες 10

3. **ἀνέλαβον, ἐμπεσὼν, κατεδίωξαν, ἀπεδίδοσαν, διελέγοντο:** Να γράψετε δύο ομόρριζες λέξεις της ἀρχαίας ἢ της νέας ἐλληνικῆς γλώσσας, ἀπλές ἢ σύνθετες, γιὰ καθεμίᾳ ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 339ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79-80,1.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ Κερκυραῖοι δείσαντες μὴ σφίσιν ἐπιπλεύσαντες ἐπὶ τὴν πόλιν ὡς κρατοῦντες οἱ πολέμιοι ἢ τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἀναλάβωσιν ἢ καὶ ἄλλο τι νεωτερίσωσι, τοὺς τε ἐκ τῆς νήσου πάλιν ἐς τὸ Ἥραιον διεκόμισαν καὶ τὴν πόλιν ἐφύλασσον. Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἠπειρον, ὅθεν περ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραία ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καί περ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὡς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεῆς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινες αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλου.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οἱ Κερκυραῖοι ...ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος*.
Μονάδες 30
2. Πῶς ὀρίζεται ἡ υπεύθνη συμπεριφορὰ τοῦ πολίτη, κατὰ τὸν Θουκυδίδη;
Μονάδες 10
3. **α) δέος, πολίτης, αταραξία, αφοβία, πιθανότητα:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.
Μονάδες 5
- β) ἐπιπλέω, ἀναλαμβάνω, διακομίζω, παραινῶ, ἰσόψηφος:** Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στα συνθετικά τους.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 340ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεισὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὄμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ταῦτα δ'εἰπὼν... μέχρι τοῦ ὄμαλοῦ.*

Μονάδες 30

2. **α)** Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;
β) Ποια είναι η πιθανότερη χρονολογική κατάταξη των έργων του;

Μονάδες 10

3. **α)** *μεταστραφεὶς, ἐναντίους, ἀνέλαβον, ἐψεύσατο, ἀπεδίδοσαν.* Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας, ἀπλὸ ἢ σύνθετο, γιὰ καθεμιά ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη-φράση τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασία τῆς στῆ **B'** στήλης. Δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. σφέτερος	α) σφετεριστής
2. ἡγοῦμαι	β) τραυματίζομαι
3. σκυλεύω	γ) υποδουλώνω
4. ἐμπίπτω τινί	δ) δικός τους
5. τιτρώσκομαι	ε) λαφυραγωγώ
	στ) πέφτω πάνω σε κάποιον
	ζ) προχωρῶ μπροστά

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 341ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκηδήσας πρῶτος, ἐμπεισὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὄμαλου. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ταῦτα δ'εἰπὼν... μέχρι τοῦ ὄμαλου.*

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Ἱστορικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ἀντώνυμή τῆς στῆ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A'	B'
1. ἡσυχία	α) φίλος
2. πρότερον	β) ὑπερέχω
3. ψεύδομαι	γ) θόρυβος
4. νικῶ	δ) ἀληθεύω
5. πολέμιος	ε) ἐναντίος
	στ) ὕστερον
	ζ) ἡττῶμαι

Μονάδες 5

β) τραῦμα, ηγέτης, λήμμα, κατάπτωση, διάλογος: Να συνδέσετε τις λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 342ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79-80,1.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ Κερκυραῖοι δείσαντες μὴ σφίσιν ἐπιπλεύσαντες ἐπὶ τὴν πόλιν ὡς κρατοῦντες οἱ πολέμιοι ἢ τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἀναλάβωσιν ἢ καὶ ἄλλο τι νεωτερίσωσι, τοὺς τε ἐκ τῆς νήσου πάλιν ἐς τὸ Ἥραιον διεκόμισαν καὶ τὴν πόλιν ἐφύλασσον. Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἠπειρον, ὅθεν περ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραία ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καί περ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὡς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινες αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλου.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οἱ Κερκυραῖοι ...ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος·*

Μονάδες 30

2. Τι εἶναι οἱ *δημηγορίες* καὶ ποια ἡ σημασία τους γιὰ τὴν επιστημονικὴ ἀνάλυση τῶν ιστορικῶν γεγονότων;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασία τῆς στὴ **B'** στήλη (δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>δέδοικα</i>	α) κυριεύω, λεηλατῶ, ερημώνω
2. <i>κρατῶ</i>	β) βγαίνω ἀπὸ τὸ λιμάνι στὴν ανοιχτὴ θάλασσα
3. <i>πορθῶ</i>	γ) φοβισμένος, τρομοκρατημένος
4. <i>ἀνάγομαι</i>	δ) ἀνίδεος
5. <i>περιδεὴς</i>	ε) φοβούμαι
	στ) ἔχω ἀνάγκη
	ζ) νικῶ, υπερισχύω

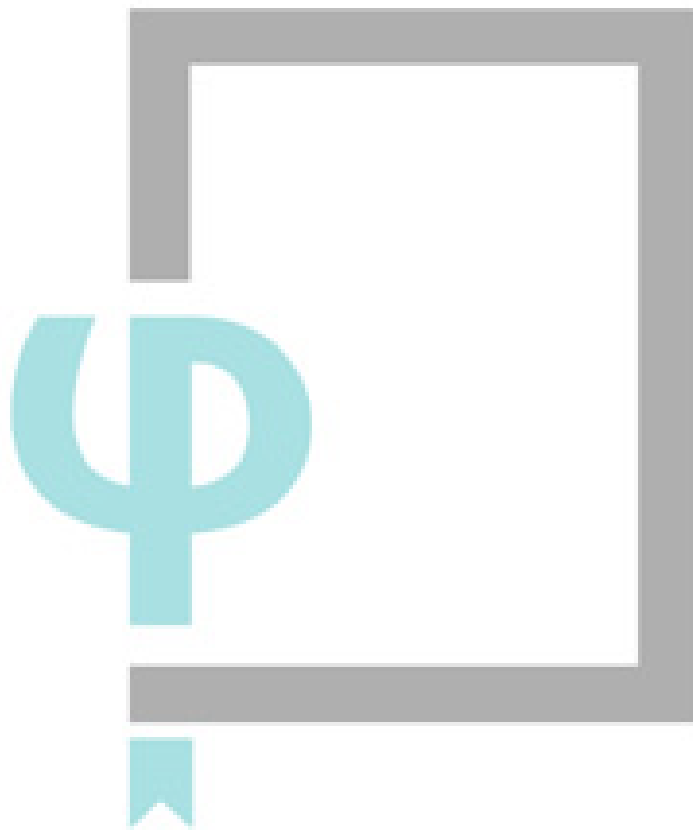
Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν αντώνυμὴ τῆς στὴ **B'** στήλη (δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ταραχὴ</i>	α) <i>ἤττον</i>

2. φόβος	β) φίλος
3. πολέμιος	γ προτεραία
4. ύστεραία	δ) δειλία
5. μάλλον	ε) έναντίος
	στ) θάρρος
	ζ) ήρεμία

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 343ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρηγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκηδήσας πρῶτος, ἐμπεισὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὄμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ταῦτα δ'εἰπὼν... μέχρι τοῦ ὄμαλοῦ.*

Μονάδες 30

2. Ο Ξενοφὼν εἶχε τὴν φιλοδοξίαν νὰ συνεχίσει τὸ ἔργο τοῦ Θουκυδίδη. Πόσο ἐπιτυχημένη θεωρεῖται ἡ προσπάθειά του;

Μονάδες 10

3. **α) ἐναντίος, εἶχε, ἐπιτίθεσθαι, κατεδίωξαν, ἀπεδίδοσαν:** Νὰ γράψετε ἀπὸ μίαν ομόρριζήν λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμίαν ἀπὸ τῶν παραπάνω λέξεων τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) διήγημα, κατάληψη, ἀμοιρος, βῆμα, εἰσιτήριο: Νὰ συνδέσετε τὶς λέξεις μετὰ τῶν λέξεων τοῦ κειμένου μετὰ τῶν ὁποίων ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 217ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 2, 18-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ' ἀντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίους, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τά τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανάφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν...εἰς τὰς Ἀθήνας.*
Μονάδες 30
2. Ποια δημοφιλέστερα ἔργα του Ξενοφόντα χρησιμοποιήθηκαν ως διδακτικά βιβλία ἀπὸ την Αναγέννηση μέχρι σήμερα και για ποίους λόγους;
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη συνώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

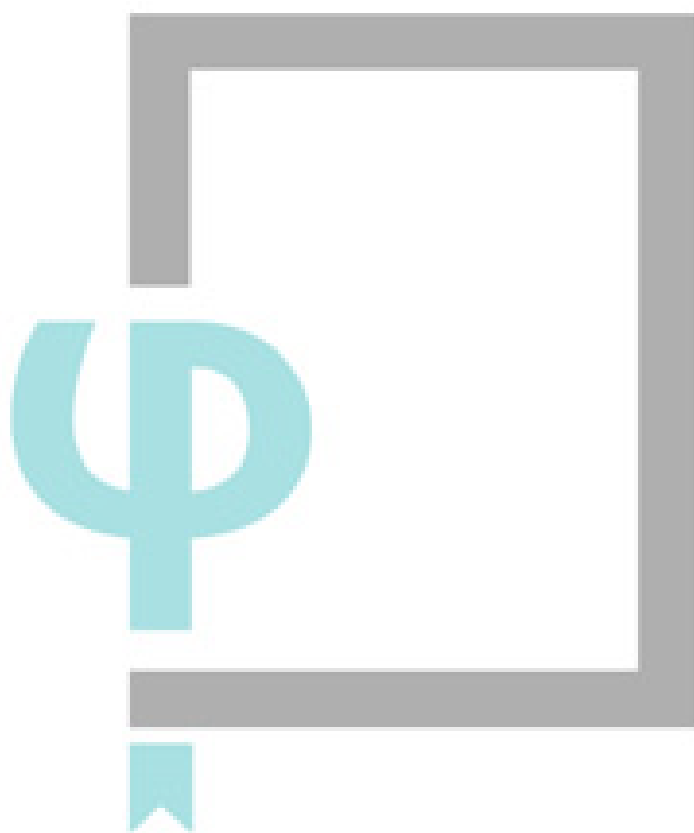
A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. λέγω	α) οἶομαι
2. κελεύω	β) στέλλω
3. ἔπομαι	γ) ἐπίσταμαι
4. νομίζω	δ) προστάττω
5. πέμπω	ε) φημί
	στ) ἐκλέγω
	ζ) ἀκολουθῶ

Μονάδες 5

- β)** Να σχηματίσετε ἀπὸ τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) της ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἐπανάφερον</i>	-ά	
<i>ἀνδραποδιεῖν</i>	-ον	
<i>ἔπεμψεν</i>	-ή	
<i>ἀγγελοῦντα</i>	-μα	
<i>ἔρωτῶμενοι</i>	-ις	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 344ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκηδήσας πρῶτος, ἐμπεισῶν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὄμαλου. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστῆ το τμήμα: *Ταῦτα δ'εἰπὼν... μέχρι τοῦ ὄμαλου.*

Μονάδες 30

2. Πῶς ἀναδεικνύεται ἡ πίστη τοῦ Ξενοφῶντα σε υψηλές ἀξίες;

Μονάδες 10

3. **α) ἀντιπαράθεση, τραυματίας, ἐπινίκια, διώκτης, πολιτεία:** Να συνδέσετε τὶς λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

β) ἐναντίος, ἐπειδὴν, ἀναλαμβάνω, ὑπόσπονδος, ἀποδίδωμι: Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 218ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 2, 18-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίους, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανάφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν...εἰς τὰς Ἀθήνας.*
Μονάδες 30
2. Τι γνωρίζετε για τη συμμετοχή του Ξενοφώντα στην εκστρατεία του Κύρου;
Μονάδες 10
3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. παραδόντας	α) κάθετος
2. εἰργασμένην	β) ἀσπονδος
3. καθέντας	γ) συνέλευση
4. σπένδεσθαι	δ) ανεργία
5. ἀντέλεγον	ε) προδότης
	στ) ἐπαρση
	ζ) ἐπίλογος

Μονάδες 5

β) αὐτοκράτωρ, ἐξαιρῶ, παραδίδωμι, καθίημι,, ἐπαναφέρω: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 219ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 2-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσασθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ᾧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιᾶς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν. Ὁρῶντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γινόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ Ἱηραῖον ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων. Ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησί τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἱηραίου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὡς δὲ οὐκ ἔπειθεν ... αὐτοῖς διεπέμπετο.

Μονάδες 30

2. Ποια είναι, κατά τον Θουκυδίδη, τα βασικά κίνητρα για τον πόλεμο;

Μονάδες 10

3. **α) ναυτικός, δημότης, μελλοντικός, εμπιστοσύνη, αποπομπή:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) καταλείπω, ἀνίστημι, διανοοῦμαι, ἐπιτυχάνω, διαπέμπομαι Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 220ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 18-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίους, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανάφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν...εἰς τὰς Ἀθήνας.*
Μονάδες 30
2. Ποιες ἦταν οἱ σχέσεις του Ξενοφῶντα με τὴν πόλη τῆς Σπάρτης;
Μονάδες 10
3. **α) πομπός, καταφύγιο, ἐγκυρος, ομοσπονδία, πολιτικός:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις του κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.
Μονάδες 5
- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν αντώνυμὴ τῆς στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. πολὺς	α) ἀπόφημι
2. ἦκω	β) βραχύς
3. φημί	γ) οἰκῶ
4. εἰρήνη	δ) ἀγνοῶ
5. μακρός	ε) ἀπέρχομαι
	στ) ὀλίγος
	ζ) πόλεμος

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 345ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79-80,1.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ Κερκυραῖοι δείσαντες μὴ σφίσιν ἐπιπλεύσαντες ἐπὶ τὴν πόλιν ὡς κρατοῦντες οἱ πολέμιοι ἢ τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἀναλάβωσιν ἢ καὶ ἄλλο τι νεωτερίσωσι, τοὺς τε ἐκ τῆς νήσου πάλιν ἐς τὸ Ἥραιον διεκόμισαν καὶ τὴν πόλιν ἐφύλασσον. Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἠπειρον, ὅθενπερ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραία ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καίπερ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὡς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεῆς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινες αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλουον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οἱ Κερκυραῖοι ...ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος·*
Μονάδες 30
2. Με ποιον τρόπο χρονολογεῖ τα ιστορικά γεγονότα ο Θουκυδίδης;
Μονάδες 10
2. α) *νεωτερίσωσι, ἀνηγάγοντο, διεκόμισαν, παραινοῦντος, ἀποβάντες:* Να γράψετε ἀπὸ μία ομόριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.
Μονάδες 5
- β) *ἀναλάβωσιν.* Να γράψετε στὴ νέα ἐλληνικὴ γλῶσσα πέντε οὐσιαστικὰ σύνθετα-παράγωγα τοῦ ρήματος *λαμβάνω* καὶ νὰ σχηματίσετε μία σύντομη φράση με τὸ καθένα ἀπὸ αὐτά.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 221ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 2, 18-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίους, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανάφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν...εἰς τὰς Ἀθήνας.*

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρὰ τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα του Ξενοφώντα:

- Εγκαταστάθηκε στον Σκιλλούντα της Ολυμπίας, όπου ασχολήθηκε με το συγγραφικὸ του ἔργο.
- Εξορίστηκε ἀπὸ την πατρίδα του, την Αθήνα.
- Αναγκάστηκε να εγκαταλείψει το κτήμα του, στον Σκιλλούντα, και να μετακομίσει στην Κόρινθο.
- Οι Αθηναῖοι ἐπέτρεψαν στον Ξενοφώντα να ἐπαναπατριστεῖ, μετὰ ἀπὸ την ἄρση του ψηφίσματος για ἐξορία.
- Ἔστειλε τους γιους του, Γρύλλο και Διόδωρο, να υπηρετήσουν στον αθηναϊκὸ στρατό.

Μονάδες 10

3. **α) παραπεμπτικό, εργάτης, πολίτης, αιρετός, εγκυρότητα:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

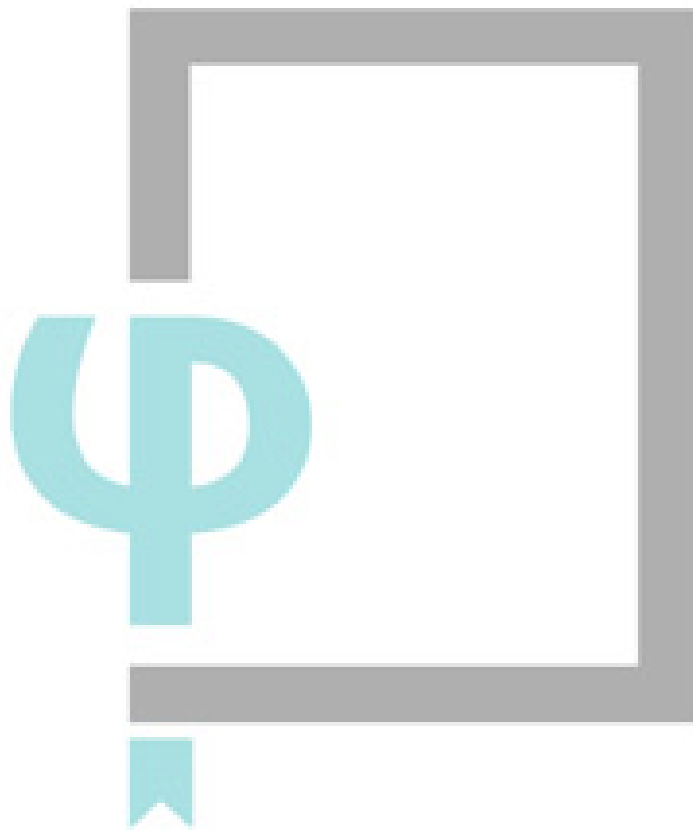
Μονάδες 5

- β) ποίησις, σπονδή, ἡγεμών, νόμισμα, δότης:** Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς τους ρηματικούς τύπους *ἐποίησαν, σπένδεσθαι, ἠγῶνται, νομί-*

ζοντας, παραδόντας λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 222ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 2-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσασθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ᾧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιᾶς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκίῳν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν. Ὀρώντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γινόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ Ἱηραῖον ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων. Ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησί τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἱηραίου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὡς δὲ οὐκ ἔπειθεν ... αὐτοῖς διεπέμπετο.

Μονάδες 30

2. Ποια είναι, σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, τα χαρακτηριστικά του υπεύθυνου πολίτη;

Μονάδες 10

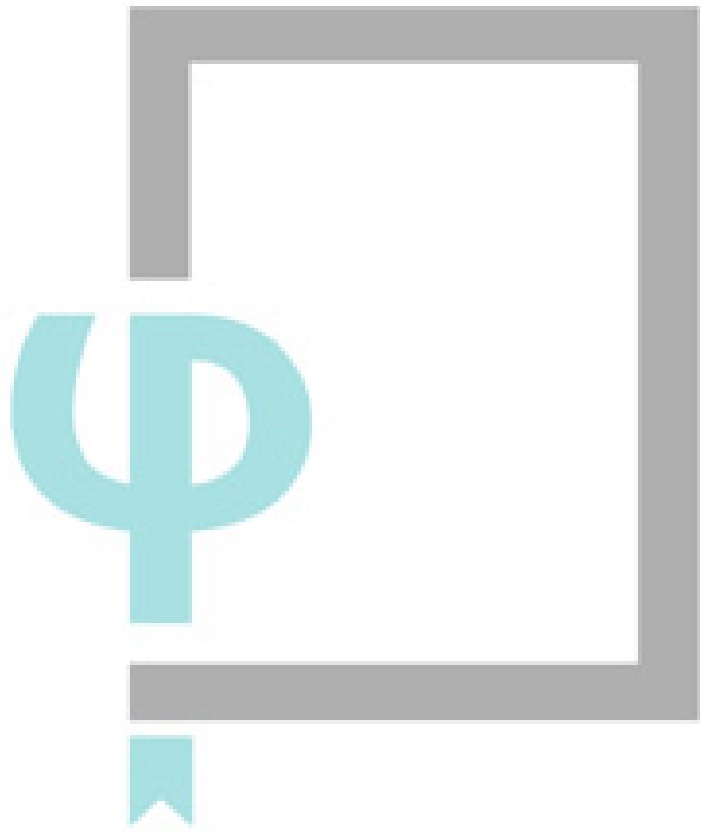
3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη-φράση της Α' στήλης με τη σημασία τους στη Β' στήλη (δύο στοιχεία της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἐκεῖσε	α) συμφωνῶ, συναινῶ
2. ξυγχωρῶ	β) παρηγορῶ, καθησυχάζω
3. πρόφασις	γ) φοβούμαι
4. παραμυθοῦμαι	δ) ἐκεῖ (στο νησί)
5. δέδοικα	ε) φανέρωση
	στ) δικαιολογία
	ζ) παραδίδω

Μονάδες 5

β) *πράξας, καταλιπεῖν, πληρώσαντες, ἔλαβε, ἀνίστησι*: Να γράψετε ἀπὸ μίᾳ ομόρριζῃ λέξει, ἀπλῆ ἢ σύνθετῃ, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 223ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 2, 18-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίους, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τά τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανάφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν...εἰς τὰς Ἀθήνας.*
Μονάδες 30
2. Τι γνωρίζετε για τη μόρφωση του Ξενοφώντα και ποιες ιστορικές μορφές άσκησαν επίδραση στην προσωπικότητα και στις ιδέες του;
Μονάδες 10
3. **α)** *εἰργασμένην*: Να γράψετε πέντε ομόρριζες λέξεις, απλές ή σύνθετες, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας.
Μονάδες 5
- β)** Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἠγῶνται</i>	-μών	
<i>ἐρωτώμενοι</i>	-μα	
<i>νομίζοντας</i>	-μα	
<i>ἐποίησαν</i>	-τής	
<i>ἐξαιρεῖν</i>	-ις	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 346ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρηγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὡς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκηδήσας πρῶτος, ἐμπεισῶν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα... πολλοὶ διελέγοντο.*
Μονάδες 30
  2. Ποιες συνέπειες ἔχει, κατὰ τον Ξενοφόντα, ἡ ἀσέβεια πρὸς τοὺς θεοὺς στὴν ἐξέλιξη τῶν ιστορικῶν γεγονότων;
Μονάδες 10
  3. *εἶχε, ἐπιτίθεσθαι, ἐψεύσατο, ἀγόμενος, κατεδίωξαν*: Να γράψετε ἀπὸ μίᾳ ο-μόρριζῃ λέξῃ, ἀπλὴ ἢ σύνθετῃ, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθε-μιά ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.
Μονάδες 5
- β) ἐπειδὴν, ἀναλαμβάνω, ἐμπίπτω, ὑπόσπονδος, διαλέγομαι**: Να ἀναλύσετε τῆς παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στὰ συνθετικά τους.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 347ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκηδήσας πρῶτος, ἐμπεισὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα... πολλοὶ διελέγοντο.*
Μονάδες 30
2. Ποια δημοφιλέστερα ἔργα του Ξενοφώντα χρησιμοποιήθηκαν ως διδακτικά βιβλία ἀπὸ την Αναγέννηση μέχρι σήμερα και για ποίους λόγους;
Μονάδες 10
3. α) *μεταστραφεὶς, παρήγγελλεν, ἡγησόμεθα, ἐνίκων, διελέγοντο*: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεως τοῦ κειμένου.
Μονάδες 5
- β) *λῆμμα, ἀνάληψις, λοχαγός, ἀναγωγή, παιδαγωγός*: Να κατατάξετε τῆς παραπάνω ομόρριζες πρὸς τοὺς ρηματικούς τύπους *ἀνέλαβον* καὶ *ἀγόμενος* λέξεις τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας στὴν κατάλληλη στήλη, ἀνάλογα με τὸ τι σημαίνει ἡ καθεμία.

ἐνέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	αποτέλεσμα ἐνέργειας

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 348ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79-80,1.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ Κερκυραῖοι δείσαντες μὴ σφίσιν ἐπιπλεύσαντες ἐπὶ τὴν πόλιν ὡς κρατοῦντες οἱ πολέμιοι ἢ τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἀναλάβωσιν ἢ καὶ ἄλλο τι νεωτερίσωσι, τοὺς τε ἐκ τῆς νήσου πάλιν ἐς τὸ Ἥραιον διεκόμισαν καὶ τὴν πόλιν ἐφύλασσον. Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἠπειρον, ὅθεν περ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραία ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καί περ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὡς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινες αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλου.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οἱ Κερκυραῖοι ...ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος·*
Μονάδες 30
2. Τι επιδιώκει ο Θουκυδίδης με τη χρήση σύνθετων ρημάτων; Να αναφέρετε ένα παράδειγμα.
Μονάδες 10
3. **α) σωτηρία, εκπλήρωση, πιθανότητα, αποδοχή, ναυτικός:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.
Μονάδες 5
- β) παραινῶ, περιδεής, ἐσβαίνω, προσδέχομαι, ἐπίπλους:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 350ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα... πολλοὶ διελέγοντο.*
Μονάδες 30
2. Ποιες ἦταν οι σχέσεις του Ξενοφώντα με την πόλη της Σπάρτης;
Μονάδες 10
3. **α)** *ἐναντίος, ἡσυχία, νίκη, πολέμιος, διάβασις*: Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ομόρριζο ρῆμα της ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.
Μονάδες 5
- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη-φράση της στήλης **A'** με τὴ σημασία της στη **B'** στήλη. Δύο στοιχεῖα της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. σφέτερος	α) σφετεριστής
2. ἡγοῦμαι	β) τραυματίζομαι
3. σκυλεύω	γ) υποδουλώνω
4. ἐμπίπτω τινί	δ) δικός τους
5. τιτρώσκομαι	ε) λαφυραγωγώ
	στ) πέφτω πάνω σε κάποιον
	ζ) προχωρῶ μπροστά

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 351ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79-80,1.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ Κερκυραῖοι δείσαντες μὴ σφίσιν ἐπιπλεύσαντες ἐπὶ τὴν πόλιν ὡς κρατοῦντες οἱ πολέμιοι ἢ τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἀναλάβωσιν ἢ καὶ ἄλλο τι νεωτερίσωσι, τοὺς τε ἐκ τῆς νήσου πάλιν ἐς τὸ Ἥραιον διεκόμισαν καὶ τὴν πόλιν ἐφύλασσον. Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἠπειρον, ὅθενπερ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραία ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καίπερ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὡς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινες αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλου.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οἱ Κερκυραῖοι ...ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος·*

Μονάδες 30

2. **α)** Ποια ἦταν ἡ ἀποψη τοῦ Θουκυδίδη γιὰ τὴ στρατηγικὴ τοῦ Περικλή;
β) Ποιες ἦταν οἱ συνέπειες τοῦ λοιμοῦ καὶ πῶς ἐπηρέασε τὴν πολιτικὴ κατάσταση τῆς Αθῆνας;

Μονάδες 10

- α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ἀνώνυμὴ τῆς στῆ **B'** στήλη (δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ταραχὴ	α) ἥττον
2. περιδεὴς	β) φίλος
3. πολέμιος	γ προτεραία
4. ὑστεραία	δ) δειλία
5. μᾶλλον	ε) ἐναντίος
	στ) γενναῖος
	ζ) ἡρεμία

Μονάδες 5

- β)** *ἀναλάβωσιν, παραινοῦντος, ἀποβάντες, ἰσοψήφου, περιδεὴς:* Ἀπὸ τοῦ θέματος καθεμίας λέξης που σας δίνεται να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 352ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρηγγέλλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκηδήσας πρῶτος, ἐμπεισὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαιπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα... πολλοὶ διελέγοντο.*

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρὰ τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα του Ξενοφόντα:

α) Εγκαταστάθηκε στον Σκιλλούντα της Ολυμπίας, όπου ασχολήθηκε με το συγγραφικὸ του ἔργο.

β) Εξορίστηκε ἀπὸ την πατρίδα του, την Αθήνα.

γ) Αναγκάστηκε να εγκαταλείψει το κτῆμα του, στον Σκιλλούντα, και να μετακομίσει στην Κόρινθο.

δ) Οι Αθηναῖοι ἐπέτρεψαν στον Ξενοφόντα να ἐπαναπατριστεῖ, μετὰ ἀπὸ την ἄρση του ψηφίσματος για ἐξορία.

ε) Ἔστειλε τους γιους του, Γρύλλο και Διόδωρο, να υπηρετήσουν στον αθηναϊκὸ στρατό.

Μονάδες 10

3. *ἀνέλαβον, ἐμπεισὼν, κατεδίωξαν, ἀπεδίδοσαν, διελέγοντο*: Να γράψετε δύο ομόρριζες λέξεις της αρχαίας ἢ της νέας ἐλληνικῆς γλώσσας, ἀπλές ἢ σύνθετες, για καθεμιά ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 353ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκηδήσας πρῶτος, ἐμπεισὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθραπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα... πολλοὶ διελέγοντο.*
Μονάδες 30
2. Τι γνωρίζετε για τη μόρφωση του Ξενοφώντα και ποιες ιστορικές μορφές άσκησαν επίδραση στην προσωπικότητα και στις ιδέες του;
Μονάδες 10
3. **α)** Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
μεταστραφεῖς	-ή	
ἐνίκων	-τής	
τρωθείη	-μα	
κατεδίωξαν	-ις	
διελέγοντο	-ος	

Μονάδες 5

- β) εναντίωση, επίθεση, αφήγηση, σύμπτωση, άβατος:** Να συνδέσετε τις λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 354ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79-80, 1.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ Κερκυραῖοι δείσαντες μὴ σφίσιν ἐπιπλεύσαντες ἐπὶ τὴν πόλιν ὡς κρατοῦντες οἱ πολέμιοι ἢ τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἀναλάβωσιν ἢ καὶ ἄλλο τι νεωτερίσωσι, τοὺς τε ἐκ τῆς νήσου πάλιν ἐς τὸ Ἥραιον διεκόμισαν καὶ τὴν πόλιν ἐφύλασσον. Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἠπειρον, ὅθεν περ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραία ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καί περ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὡς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεῆς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινες αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλου.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οἱ Κερκυραῖοι ...ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος·*

Μονάδες 30

2. Από πού προκύπτει ὅτι ὁ Θουκυδίδης ἐζήσε ἕως τὸ τέλος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν συνώνυμή της στὴ **B'** στήλη (δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>δέδοικα</i>	α) <i>νικῶ</i>
2. <i>πολέμιος</i>	β) <i>φημί</i>
3. <i>παραινῶ</i>	γ) <i>φίλος</i>
4. <i>κρατῶ</i>	δ) <i>ἐναντίος</i>
5. <i>λέγω</i>	ε) <i>συμβουλεύω</i>
	στ) <i>δύω</i>
	ζ) <i>φοβοῦμαι</i>

Μονάδες 5

β) εκπόρθηση, μετακόμιση, υπαγωγή, ἰσοψηφία, ηπειρωτικός: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας με τις λέξεις τοῦ κειμένου με τις ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 224ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 2, 18-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελασσίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίους, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανάφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν...εἰς τὰς Ἀθήνας.*
Μονάδες 30
2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφώντα; Να αναφέρετε τους τίτλους των ἔργων μιας κατηγορίας.
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε τις λέξεις της **A'** στήλης με τη λέξη της **B'** στήλης με την οποία ἔχουν ετυμολογική συγγένεια. Δύο λέξεις της **A'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. διάδοση	
2. πρόσκληση	α) παραδόντας
3. κλητήρας	
4. διέλευση	
5. ανέκδοτος	β) καλεῖν
6. προδοσία	
7. κλίμα	

Μονάδες 5

β) πόλις, ἀγαθόν, φυγάδα, ἐχθρόν, γῆν,: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 225ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 2-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσασθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ᾧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιᾶς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν. Ὀρῶντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γινόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ Ἱηραῖον ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων. Ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησί τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἱηραίου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὡς δὲ οὐκ ἔπειθεν ... αὐτοῖς διεπέμπετο.
Μονάδες 30
2. Με ποιες μεθόδους ο Θουκυδίδης ερευνά τα γεγονότα του μακρινού παρελθόντος και της σύγχρονης του εποχής, στην πορεία αναζήτησης της αλήθειας;
Μονάδες 10
3. **α) ἔλαβε:** Να γράψετε πέντε λέξεις, απλές ή σύνθετες, της νέας ελληνικής γλώσσας με το θέμα της λέξης που σας δίνεται.
Μονάδες 5
β) νόση, ανισότητα, πομπός, κατοικία, συγχώρηση: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 226ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 20-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδεῖν μέγα ἀγαθὸν εἴργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανεφέρων ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῖντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρὴ πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. Ἀντειπόντων δὲ τινῶν αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατήσαν καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δὲ ὑστεραία... ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.*

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Ιστορικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ομορριζὴ τῆς στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἐποιοῦντο	α) πιθανός
2. εἴργασμένην	β) παραχώρηση
3. πείθεσθαι	γ) συνήγορος
4. ἐνεχώρει	δ) απεργία
5. προηγόρει	ε) προσποίηση
	στ) ἔξαρση
	ζ) συνέλευση

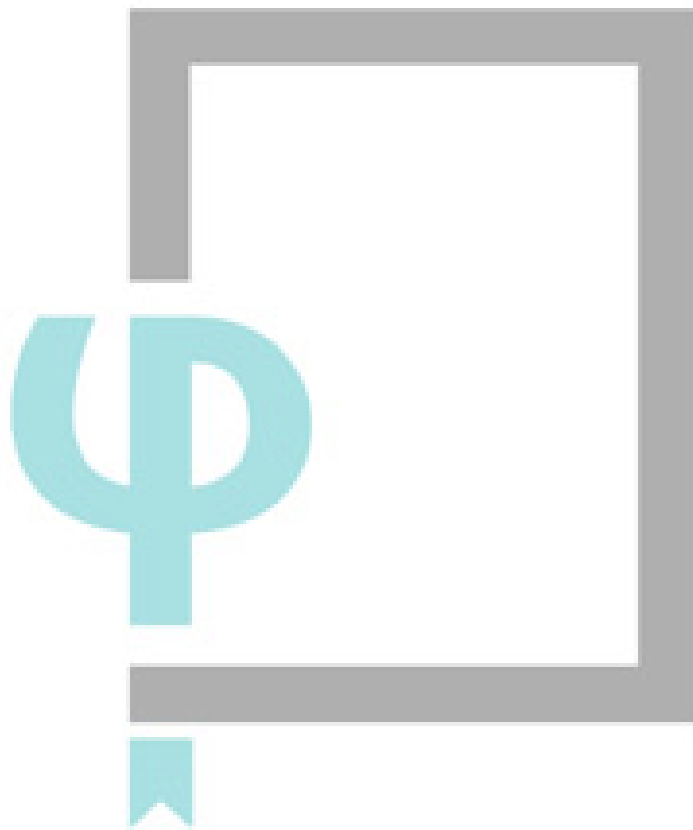
Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ συνώνυμή τῆς στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. φημί	α) ἀκολουθῶ
2. νομίζω	β) δέδοικα
3. ἔπομαι	γ) δεῖ
4. φοβοῦμαι	δ) ἔξεστι
5. χρή	ε) λέγω
	στ) οἶομαι
	ζ) ἔπειμι

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 227ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 20-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδεῖν μέγα ἀγαθὸν εἴργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τά τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανεφέρων ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῖντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρὴ πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. Ἀντειπόντων δὲ τινῶν αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατήσαν καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δὲ ὑστεραία... ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.* **Μονάδες 30**
2. Ο Ξενοφών είχε τη φιλοδοξία να συνεχίσει το ἔργο του Θουκυδίδη. Πόσο επιτυχημένη θεωρεῖται ἡ προσπάθειά του; **Μονάδες 10**
3. **α)** Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἐποιοῦντο</i>	-ις	
<i>φοβούμενοι</i>	-τρον	
<i>ἠγῶνται</i>	-μῶν	
<i>εἴργασμένην</i>	-της	
<i>νομίζοντας</i>	-μα	

Μονάδες 5

- β) ἀπώλεια, ευπειθία, διαίρεση, δοχεῖο, διάλογος:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 228ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 2-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσασθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ᾧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιᾶς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν. Ὀρώντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γινόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ Ἱηραῖον ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων. Ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησί τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἱηραίου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὡς δὲ οὐκ ἔπειθεν ... αὐτοῖς διεπέμπετο.
Μονάδες 30
2. Με ποιον τρόπο προσπαθεῖ ο Θουκυδίδης να εξασφαλίσει τη χρονολογική ακρίβεια κατά την έκθεση των ιστορικών γεγονότων;
Μονάδες 10
3. **α) οἰκία:** Να γράψετε στη νέα ελληνική γλώσσα πέντε σύνθετα ουσιαστικά ἢ ἐπίθετα ομόρριζα με τη λέξη *οἰκία*.
Μονάδες 5
- β) ἀποστάτης, πρόφαση, προστάτης, ἀπιστία, ἰκέτης:** Να σχηματίστε ἀπὸ μία πρόταση στη νέα ελληνική γλώσσα με καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 229ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 20-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδεῖν μέγα ἀγαθὸν εἴργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανεφέρων ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῖντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρὴ πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. Ἀντειπόντων δὲ τινῶν αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατήσαν καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δὲ ὑστεραία... ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.*

Μονάδες 30

2. Πῶς αναδεικνύεται ἡ πίστη τοῦ Ξενοφώντα σε υψηλές ἀξίες;

Μονάδες 10

3. α) *ἄπρακτος, ἐγχώρει, ἀπόλλυμαι, συνεπαινώ, κατασκάπτω*: Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς Α' στήλης με τὴ σημασία τῆς στῆ Β' στήλης. Δύο στοιχεῖα τῆς Β' στήλης περισσεύουν.

A'	B'
1. <i>φυγάς</i>	α) συνθηκολογῶ
2. <i>λιμός</i>	β) υποδουλώνω
3. <i>ἀνδραποδίζω</i>	γ) πείνα
4. <i>ἔπομαι</i>	δ) ἐξόριστος
5. <i>περαιοῶ</i>	ε) πολέμιος
	στ) ἀκολουθῶ
	ζ) γκρεμίζω

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 230ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 20-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδεῖν μέγα ἀγαθὸν εἴργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανεφέρων ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῖντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρὴ πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. Ἀντειπόντων δὲ τινῶν αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατήσαν καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δὲ ὑστεραία... ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.*

Μονάδες 30

2. **α)** Πῶς αξιολογήθηκε το ἔργο του Ξενοφῶντα στην Αλεξανδρινή και στη Ρωμαϊκή εποχή;

β) Σε ποια κατηγορία των ἔργων του Ξενοφῶντα ανήκουν τα *Ἑλληνικά* και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;

Μονάδες 10

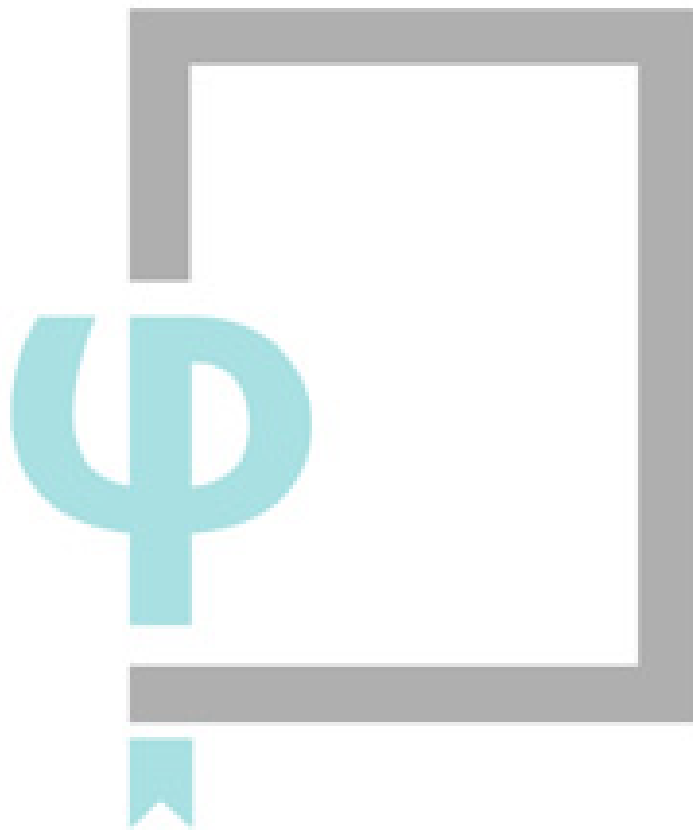
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε ρῆμα της **A'** στήλης με το συνώνυμὸ του στη **B'** στήλη. Δύο ρήματα της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἔπομαι	α) δέδοικα
2. φημί	β) ἄρχω
3. νομίζω	γ) οἶομαι
4. χρή	δ) ἀκολουθῶ
5. φοβοῦμαι	ε) φάσκω
	στ) δεῖ
	ζ) τολμῶ

Μονάδες 5

β) καθαιρῶ, καθίημι, ἐπαναφέρω, ἀπαγγέλλω, συνεπαινῶ: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 231ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 2-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσασθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ὧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερὸν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιᾶς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν. Ὁρῶντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γινόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ Ἱηραῖον ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων. Ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησί τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἱηραίου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὡς δὲ οὐκ ἔπειθεν ... αὐτοῖς διεπέμπετο.

Μονάδες 30

2. Ποια γλώσσα χρησιμοποιεῖ στο ἔργο του ο Θουκυδίδης; Να αναφέρετε τρεις χαρακτηριστικές γλωσσικές ιδιομορφίες.

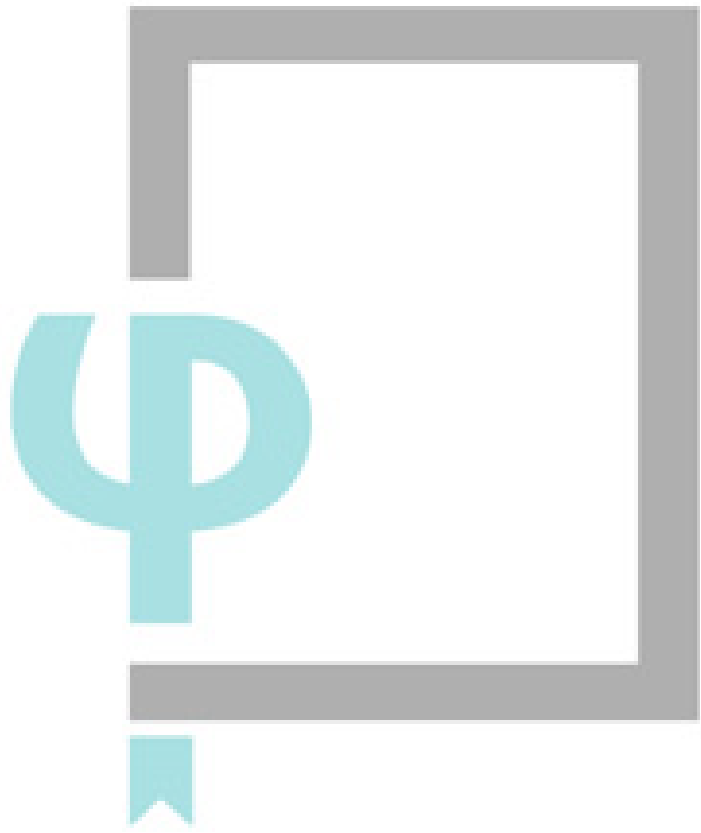
Μονάδες 10

3. α) **επιμύθιο, κάθισμα, εκπομπή, αδιανόητος, ανθυγιεινός:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) **πείθουσιν, κατέλεγον, ἐπέτυχον, ἐκώλυσε, διέφθειραν:** Να γράψετε ἀπὸ μίᾳ ομόρριζῃ λέξει, ἀπλῆ ἢ σύνθετῃ, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεως τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 232ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 20-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδεῖν μέγα ἀγαθὸν εἴργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανάφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῖντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρὴ πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. Ἀντειπόντων δὲ τινῶν αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατήσαν καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δὲ ὑστεραία... ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.*

Μονάδες 30

2. **α)** Σε ποια κατηγορία των έργων του Ξενοφώντα ανήκουν τα *Ἑλληνικά* και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;

β) Να αναφέρετε τους τίτλους των υπολοίπων έργων του Ξενοφώντα που ανήκουν στην ίδια κατηγορία με τα *Ἑλληνικά*.

Μονάδες 10

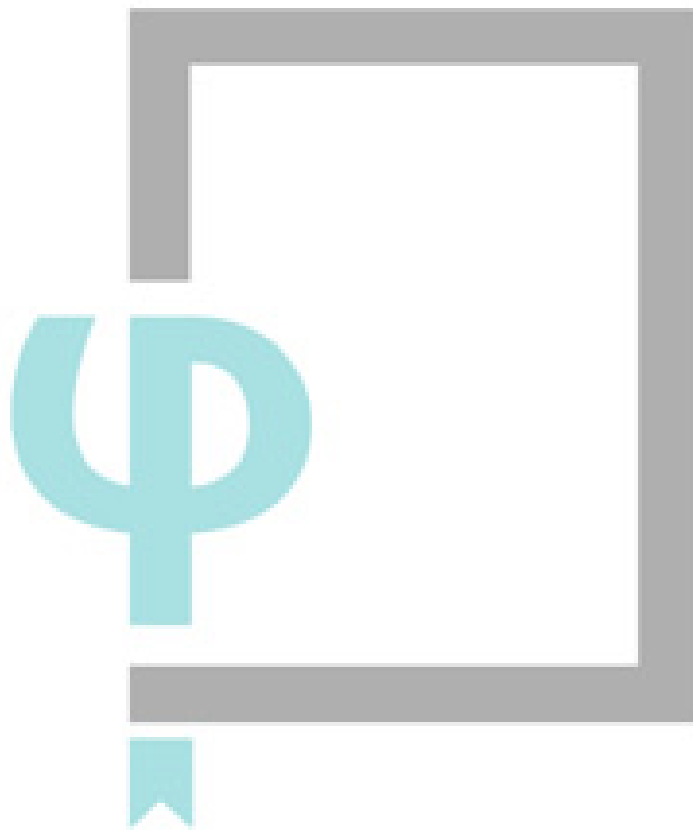
3. **α)** Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>περιαιρεῖν</i>	-ις	
<i>ἐποιοῦντο</i>	-μα	
<i>ἄρχειν</i>	-ων	
<i>παραδόντας</i>	-της	
<i>ἀπήγγελλον</i>	-ία	

Μονάδες 5

β) περιαιρέιν: Να γράψετε πέντε ομόρριζες λέξεις, απλές ή σύνθετές, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 233ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 20-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδεῖν μέγα ἀγαθὸν εἴργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανεφέρον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιεχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῖντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρὴ πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. Ἀντειπόντων δὲ τινῶν αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατήσαν καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δὲ ὑστεραία... ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.*

Μονάδες 30

2. Ποιες στρατιωτικές υπηρεσίες προσέφερε ο Ξενοφών στον Αγησίλαο;

Μονάδες 10

3. **α)** *κίνδυνος, εἰρήνη, τεῖχος, φυγάς, φίλος*: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A'	B'
1. <i>ἔπομαι</i>	α) <i>ἀκολουθῶ</i>
2. <i>ἐργάζομαι</i>	β) <i>ἐλευθερῶ</i>
3. <i>ἄρχω</i>	γ) <i>σχολάζω</i>
4. <i>εἴσειμι</i>	δ) <i>προστάττω</i>
5. <i>ἀνδραποδίζω</i>	ε) <i>παύω</i>
	στ) <i>ἔξειμι</i>
	ζ) <i>ἠγοῦμαι</i>

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 234ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 2-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσασθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ᾧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερὸν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιᾶς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν. Ὀρώντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γινόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ Ἱηραῖον ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων. Ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησί τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἱηραίου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὡς δὲ οὐκ ἔπειθεν ... αὐτοῖς διεπέμπετο.

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή και τη μόρφωση του Θουκυδίδη;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την αντώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. πληρῶ	α) πλείων
2. ἐχθρός	β) ἀνίστημι
3. ἴσος	γ) καινῶ
4. ἐλάσσων	δ) ἄνισος
5. καθίζω	ε) φίλος
	στ) προσφιλής
	ζ) κενῶ

Μονάδες 5

β) πιθανός, ελλιπής, πομπός, κατάληψη, φθαρτός: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 235ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 20-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδεῖν μέγα ἀγαθὸν εἴργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τά τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανέφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῖντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρή πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. Ἀντειπόντων δὲ τινῶν αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατήσαν καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δὲ ὑστεραία... ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.*
Μονάδες 30
2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τους Αθηναίους στην ἄρση του ψηφίσματος της εξορίας του Ξενοφώντα;
Μονάδες 10
3. **α) ἠγῶνται:** Να γράψετε πέντε ομόρριζες λέξεις, απλές ἢ σύνθετες, της αρχαίας ἢ της νέας ελληνικῆς γλώσσας.
Μονάδες 5
- β) καθίημι, ἐπαναφέρω, περιχέομαι, ἀπόλλυμαι, ἀντιλέγω:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 236ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 20-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδεῖν μέγα ἀγαθὸν εἴργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τά τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανάφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιεχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῖντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρὴ πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. Ἀντειπόντων δὲ τινων αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατήσαν καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.

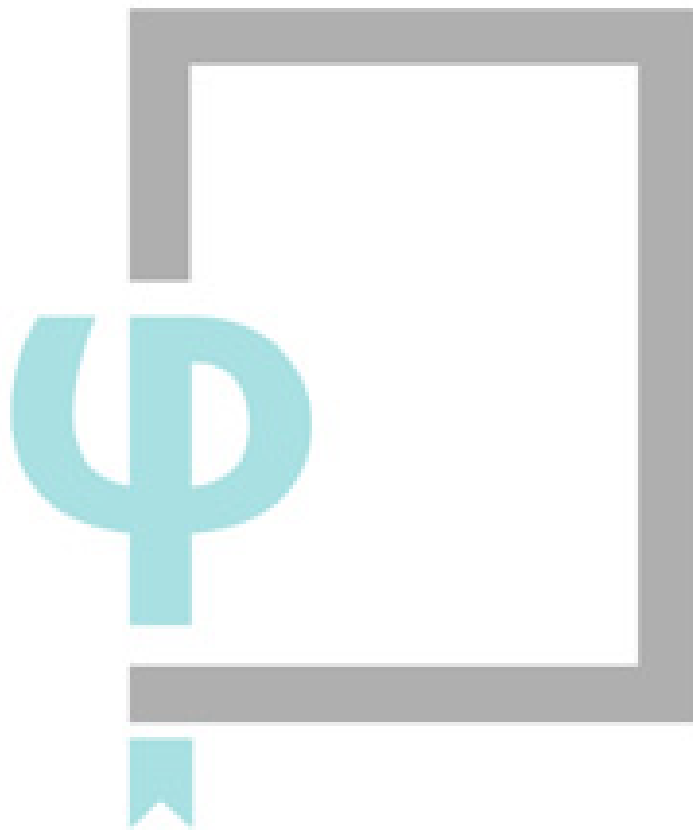
B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δὲ ὑστεραία... ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.*
Μονάδες 30
2. Οι Αθηναῖοι με ψήφισμά τους εξόρισαν τον Ξενοφώντα, επειδὴ:
  - α) ἀρνήθηκε να υπηρετήσει στον αθηναϊκὸ στρατό,
  - β) κατατάχτηκε ὡς μισθοφόρος στον στρατὸ του Κύρου, στη Μ. Ἀσία,
  - γ) ἀνῆκε στην τάξη των ἱππέων και συναναστρεφόταν με τον Σωκράτη,
  - δ) στη μάχη της Κορωνείας (494 π.Χ.), παρατάχτηκε με τον βασιλιά της Σπάρτης Ἀγησίλαο ἐναντίον της πατρίδας του,
  - ε) δὲν ἐπέτρεψε στους γιους του να υπηρετήσουν στον αθηναϊκὸ στρατό.Να ἐπιλέξετε τη σωστὴ ἀπάντηση, σημειώνοντας τὸ ἀντίστοιχο γράμμα, και να ἀναφέρετε ἀν οἱ Αθηναῖοι ἀναθεώρησαν τὸ ψήφισμα αὐτὸ και με ποια ἀφορμὴ.
Μονάδες 10
3. **α) αἵρεση, ἰσόγειος, διάπραξη, πληθυντικός, ἀπώλεια:** Να συνδέσετε τις παρὰ πάντων λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.
Μονάδες 5
- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τὴν συνώνυμὴ της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A'	B'
-----------	-----------

1. φημί	α) δεῖ
2. ἔπομαι	β) ἔξεστι
3. φοβοῦμαι	γ) λέγω
4. νομίζω	δ) δέδοικα
5. χρή	ε) φύομαι
	στ) ἀκολουθῶ
	ζ) οἶομαι

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 239ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 20-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδεῖν μέγα ἀγαθὸν εἴργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανάφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῖντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρή πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. Ἀντειπόντων δὲ τινῶν αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατήσαν καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δὲ ὑστεραία... ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.*

Μονάδες 30

2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφώντα; Να γράψετε δύο τίτλους ἔργων ἀπὸ κάθε κατηγορία.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε ρῆμα τῆς Α' στήλης με το συνώνυμὸ του στη Β' στήλη. Δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἀνδραποδίζω	α) ἐλευθερῶ
2. φημί	β) δεῖ
3. νομίζω	γ) οἶμαι
4. φοβοῦμαι	δ) δουλῶ
5. χρή	ε) φάσκω
	στ) δέδοικα
	ζ) ἄγω

Μονάδες 5

- β) *εἴργασμένην*: Να γράψετε πέντε ομόρριζες λέξεις, απλές ἢ σύνθετες, τῆς αρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 240ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 2-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσασθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ᾧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιᾶς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκίῳν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν. Ὀρῶντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γινόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ Ἱηραῖον ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων. Ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησί τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἱηραίου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὡς δὲ οὐκ ἔπειθεν ... αὐτοῖς διεπέμπετο.

Μονάδες 30

2. Με ποιες μεθόδους ο Θουκυδίδης διερευνᾷ γεγονότα παλαιότερα του Πελοποννησιακού πολέμου;

Μονάδες 10

3. Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (B' στήλη) καὶ ἐπίθετο (Γ' στήλη) (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τῆς λέξεως τῆς A' στήλης.

A'	B'	Γ'
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
ἔπειθεν		
ὑγιᾶς		
ἐχθροὺς		
ἀνίστη		
δῆμος		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 242ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμένως ἐπιθουρήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξοιτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἡγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὅς ἂν ὀρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω... ἡμεῖς θανατοῦμεν.

Μονάδες 30

2. Πώς δικαιολογείται ο χαρακτηρισμός του Ξενοφώντα ως «ρεπόρτερ» και πώς αποτυπώνεται στο ἔργο του ἡ εικόνα των πολιτικῶν ἐξελίξεων του 4^{ου} π.Χ. αι.;

Μονάδες 10

3. **α)** Να σχηματίσετε ἀπὸ τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
ἐξαλείφω	-ή	
ἐπιτρέψειν	-ος	
διαψηφίζεσθαι	-μα	
ἡγησάμενος	-μών	
ὀρῶν	-ις	

Μονάδες 5

- β)** προσέρχομαι, διαλέγομαι, ἐφίσταμαι, ἀνίημι, κατάλογος. Να ἀναλύσετε τὴν παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 243ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὕσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὕσαι, παραγίγνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδα, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδης αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπέιρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρα. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τὰ τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουον παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἐτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ ...ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους,*

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα βαθύτερα αἷτια του Πελοποννησιακοῦ πολέμου, σύμφωνα με τον Θουκυδίδη.

Μονάδες 10

3. α) *παραγίγνονται, ἦρχε, ὀρμισάμενοι, ἐξέπεμπον, ἐμάχοντο* : Να γράψετε ἀπὸ μία ομορριζή λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομορριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη ποῦ σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομορριζα ουσιαστικά
<i>ἐξέπεμπον</i>	-ή	
<i>ἐτάξαντο</i>	-μα	
<i>πεφοβημένοι</i>	-τρον	
<i>ποιουμένων</i>	-ις	
<i>ἐμάχοντο</i>	-τής	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 244ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθουρήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξοιτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἠγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερῶς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὅς ἂν ὀρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερῶς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω... ἡμεῖς θανατοῦμεν.

Μονάδες 30

2. Ποιες εἶναι οἱ ἀπόψεις τοῦ Ξενοφώντα γιὰ τὴν «αθέτηση τοῦ λόγου» καὶ τὴν «παράβαση τῶν ὀρκῶν»;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη-φράση τῆς Α' στήλης με τὴ σημασία τῆς στῆς Β' στήλης. Δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περισσεύουν.

A'	B'
1. δῆλος	α) ανυπόφορο
2. οὐ βιωτόν	β) καταστρέφω
3. δρύφακτα	γ) φανερός
4. λυμαίνομαι	δ) δειλός
5. ἀνίημι	ε) κιγκλιδώματα
	στ) αφήνω
	ζ) επιδοκιμάζω

Μονάδες 5

- β) εἰπὼν, ἐπιστῆναι, ὀρῶν, καινός, ἐξαλείφω: Να γράψετε ἀπὸ μίᾳ ομορριζὴ λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμίᾳ ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 246ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὕσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὕσαι, παραγίνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδα, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδης αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπέιρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρα. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τὰ τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουον παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἑτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ ...ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους,*

Μονάδες 30

2. Πῶς ο Θουκυδίδης οδηγεῖται στην αντίληψη ὅτι ἡ λογικὴ ἀποτελεῖ τὴ μόνη ἀξία στὴν ὁποία μπορεῖ νὰ στηριχθεῖ ὁ ἄνθρωπος;

Μονάδες 10

3. α) *ποίησις, ποίημα, ποιητής, μάχη, μαχητής*: Να κατατάξετε τὶς παραπάνω ομορριζες πρὸς τοὺς ρηματικούς τύπους *ποιουμένων* καὶ *ἐμάχοντο* λέξεις τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας στὴν κατάλληλη στήλη, ἀνάλογα με τὸ τι σημαίνει ἡ καθεμία.

ἐνέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	αποτέλεσμα ἐνέργειας

Μονάδες 5

- β) *ξύμβουλος, θόρυβος, ἐπίπλους, κόσμος, ταραχή*: Να γράψετε γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου ἓνα ομορριζο ρῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 247ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο, καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθουρήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξοιτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἡγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερῶς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὅς ἂν ὀρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερῶς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω... ἡμεῖς θανατοῦμεν.

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή (γέννηση, οικογενειακό περιβάλλον), τη μόρφωση του Ξενοφώντα και τις πολιτικές συνθήκες της εποχής του;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. εἴσειμι	α) παλαιός
2. γινώσκω	β) δυσμενῶς
3. καινός	γ) ἄδηλος
4. εὐμενῶς	δ) διέρχομαι
5. δῆλος	ε) ἀγνοῶ
	στ) ἔξειμι
	ζ) κενός

Μονάδες 5

β) ἔχοντας, ἐπιτρέπη, ἀποθνήσκειν, ψήφου, ἔξω: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 248ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθορυβήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξοιτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἠγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερῶς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὅς ἂν ὀρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερῶς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω... ἡμεῖς θανατοῦμεν.* **Μονάδες 30**
2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τον Ξενοφόντα στην εξορία; **Μονάδες 10**
3. **ἐπιθορυβήσασα, ἀναφεύξοιτο, ἔχοντας, ἐπιτρέπη, ἐξαλείφω:** Να γράψετε δύο ομόρριζες λέξεις της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας, απλές ή σύνθετες, για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου. **Μονάδες 10**

ΘΕΜΑ 249ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὔσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὔσαι, παραγίνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδα, ὄσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδα αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπείρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρα. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τὰ τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουον παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἑτέροις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ ...ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους,*

Μονάδες 30

2. Να περιγράψετε το πρότυπο του ηγέτη που ενσαρκώνει ο Περικλής, κατά τον Θουκυδίδη.

Μονάδες 10

3. α) **παρουσία, μετακόμιση, λιμενικός, παρασκευή, ἐναντίωση:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

β) **ξύμβουλος, ἐκπέμπω, ἔφορμος, παραινῶ, ἐπιγίνομαι:** Να ἀναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 250ό: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμένως ἐπιθουρηθήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξοιτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἠγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὅς ἂν ὀρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότερες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω... ἡμεῖς θανατοῦμεν.

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρά τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ Ξενοφῶντα:

- α) Συμμετείχε ως μισθοφόρος στο στράτευμα τοῦ Κύρου κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀρταξέρξη.
- β) Μεγάλωσε σε εὐπορὴ οικογένεια στον Δῆμο τῆς Ερχίας Ἀττικῆς.
- γ) Ἀκολούθησε τὸν Σπαρτιάτη βασιλιά Αγησίλαο στη μάχη τῆς Κορωνείας.
- δ) Ὑπηρέτησε στο σῶμα τῶν ἰππέων τῆς πατρίδας τοῦ, τῆς Ἀθήνας.
- ε) Οδήγησε τοὺς Ἕλληνες μισθοφόρους (τοὺς Μυρίους) ἀπὸ τα βᾶθη τῆς Ἀσίας στην πατρίδα τοῦς.

Μονάδες 10

3. **α) ψήφισμα, φυγή, λόγος, επιτροπή, λύματα:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

β) δῆλη, βιωτὸν, φανερώς, ἐξαπατωμένους, ἄνδρα: Να γράψετε ἀπὸ μία ὁμόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 251ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμένως ἐπιθουρηθήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξοιτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἠγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὅς ἂν ὁρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω... ἡμεῖς θανατοῦμεν.

Μονάδες 30

2. Να εξηγήσετε γιατί οι Αθηναῖοι ἐξόρισαν τον Ξενοφῶντα ἀπὸ τὴν πατρίδα του (394 π.Χ.) και γιατί, πολὺ ἀργότερα (365 π.Χ.), ἀνακάλεσαν αὐτὴ τους τὴν ἀπόφαση.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ συνώνυμὴ τῆ στῆ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. δῆλος	α) εἰμί
2. γίγνομαι	β) φανερός
3. κελεύω	γ) καταστρέφω
4. φημί	δ) ἐξαλείφω
5. λυμαινόμενοι	ε) φάσκω
	στ) προστάττω
	ζ) γινώσκω

Μονάδες 5

β) **διάλογος, επιστάτης, ὄραμα, ἀνεπίτρεπτος, ἀνακαίνιση:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 253ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθουρήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξοιτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἠγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὅς ἂν ὀρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω... ἡμεῖς θανατοῦμεν.

Μονάδες 30

2. α) Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;
β) Ποια είναι η πιθανότερη χρονολογική κατάταξη των έργων του;

Μονάδες 10

3. α) **ἐπαύσατο, ἠγησάμενος, διαλεχθεὶς, φανερώς, εἰσελθὼν**: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ συνώνυμὴ τῆς στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. δῆλος	α) εἰμί
2. γίγνομαι	β) φανερός
3. κελεύω	γ) χωρίς
4. λέγω	δ) ἄδηλος
5. ἄνευ	ε) φάσκω
	στ) προστάττω
	ζ) ὁμοῦ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 254ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθουρηθήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξοιτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἠγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὅς ἂν ὀρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω... ἡμεῖς θανατοῦμεν.

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Ἱστορικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **α)** Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
ἐπαύσατο	-ις	
ἔχοντας	-μα	
ποιήσω	-τής	
ὀρῶν	-ις	
ἐξαλείφω	-ή	

Μονάδες 5

- β) λογικός, επιστασία, διορατικός, ἀπάτη, ἀπολύμανση:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 255ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὕσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὕσαι, παραγίνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδα, ὄσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδα αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπέιρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρα. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τὰ τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουον παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἐτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ ...ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους,*

Μονάδες 30

2. Τι εἶναι οἱ *δημηγορίες* καὶ ποια ἡ σημασία τους γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴ ἀνάλυση τῶν ἱστορικῶν γεγονότων;

Μονάδες 10

3. **α)** *ποιουμένων*: Να γράψετε πέντε λέξεις, ἀπλές ἢ σύνθετες, τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὸ θέμα τῆς λέξης που σας δίνεται.

Μονάδες 5

β) *σποραδικός, διάκοσμος, ἀταξία, γένεση, ἐκπομπή*: Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 257ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμένως ἐπιθουρήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξοιτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἡγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὅς ἂν ὀρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα...Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω.*
Μονάδες 30
2. Από την περιγραφή ποιων γεγονότων αναδεικνύεται η ικανότητα του Ξενοφώντα να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες εντυπωσιακές σκηνές;
Μονάδες 10
3. **α)** Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἐξαλείφω</i>	-ή	
<i>ἐπιτρέψειν</i>	-ος	
<i>διαψηφίζεσθαι</i>	-μα	
<i>ἡγησάμενος</i>	-μών	
<i>ὀρῶν</i>	-ις	

Μονάδες 5

- β)** *προσέρχομαι, διαλέγομαι, ἐφίσταμαι, ἀνίημι, κατάλογος.* Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 258ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὕσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὕσαι, παραγίνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδα, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδης αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπείρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρα. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τὰ τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουον παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἐτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ ... ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους,*

Μονάδες 30

2. Με ποιον τρόπο χρονολογεῖ τα ιστορικά γεγονότα ο Θουκυδίδης;

Μονάδες 10

3. **α) κόσμος:** Να γράψετε στη νέα ελληνική γλώσσα πέντε σύνθετα ουσιαστικά ἢ ἐπίθετα ομόρριζα με τὴ λέξη *κόσμος*.

Μονάδες 5

β) ἀπόσταση, ἀρχων, ηπειρωτικός, παρασκευαστήριο, υπόλοιπο: Να σχηματίστε ἀπὸ μία πρόταση στη νέα ελληνική γλώσσα με καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 259ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθουρηθήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξοιτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἠγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὅς ἂν ὀρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα...Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω.*
Μονάδες 30
2. Ποιες συνέπειες ἔχει, κατὰ τον Ξενοφῶντα, ἡ ἀσέβεια πρὸς τοὺς θεοὺς στὴν ἐξέλιξη τῶν ἱστορικῶν γεγονότων;
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη-φράση τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασία τῆς στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. δῆλος	α) ἀνυπόφορο
2. οὐ βιωτόν	β) καταστρέφω
3. δρύφακτα	γ) φανερός
4. λυμαίνομαι	δ) δειλός
5. ἀνίημι	ε) κίγκλιδώματα
	στ) ἀφήνω
	ζ) ἐπιδοκιμάζω

Μονάδες 5

β) *εἰπὼν, ἐπιστῆναι, ὀρῶν, καινός, ἐξαλείφω*: Να γράψετε ἀπὸ μίᾳ ὁμόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμίᾳ ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 261ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὕσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὕσαι, παραγίνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδα, ὄσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδης αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπείρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρα. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τὰ τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουον παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἐτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ ...ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους,*

Μονάδες 30

2. Τι επιδιώκει ο Θουκυδίδης με τη χρήση σύνθετων ρημάτων; Να αναφέρετε ένα παράδειγμα.

Μονάδες 10

3. **α) ανδρεία, κόμιστρο, έναρξη, ελλιμενισμός, πολιτικός:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) ἰδόντες, ἐξέπεμπον, ἐπιγενέσθαι, ἐμάχοντο, ταραχὴν: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 262ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθουρήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξοιτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἠγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερῶς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὅς ἂν ὁρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερῶς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα...Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω.
Μονάδες 30
2. Τι γνωρίζετε για τη συμμετοχή του Ξενοφώντα στην εκστρατεία του Κύρου;
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. εἴσειμι	α) παλαιός
2. γιγνώσκω	β) δυσμενῶς
3. καινός	γ) ἄδηλος
4. εὐμενῶς	δ) διέρχομαι
5. δῆλος	ε) ἀγνοῶ
	στ) ἔξειμι
	ζ) κενός

Μονάδες 5

β) ἔχοντας, ἐπιτρέπη, ἀποθνήσκειν, ψήφου, ἔξω: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 263ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθορυβήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξοιτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἠγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερῶς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὅς ἂν ὀρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότεες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερῶς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα...Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω.*
Μονάδες 30
2. Ποιες ἦταν οἱ σχέσεις τοῦ Ξενοφώντα με τὴν πόλη τῆς Σπάρτης;
Μονάδες 10
3. **ἐπιθορυβήσασα, ἀναφεύξοιτο, ἔχοντας, ἐπιτρέπη, ἐξαλείφω:** Να γράψετε δύο ομόρριζες λέξεις τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας, ἀπλές ἢ σύνθετες, γιὰ καθεμιὰ ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξης τοῦ κειμένου.
Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 355ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεισὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθραπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα... πολλοὶ διελέγοντο.*
Μονάδες 30
2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφώντα; Να αναφέρετε τους τίτλους των ἔργων μιας κατηγορίας.
Μονάδες 10
3. **α)** *μεταστραφεὶς, ἐναντίους, ἐψεύσατο, ἀνέλαβον, ἀπεδίδοσαν.* Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας, ἀπλὸ ἢ σύνθετο, γιὰ καθεμίᾳ ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεως τοῦ κειμένου.
Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη-φράση τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασία τῆς στῆ **B'** στήλης. Δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
<i>σφέτερος</i>	α) σφετεριστής
<i>ἡγοῦμαι</i>	β) τραυματίζομαι
<i>σκυλεύω</i>	γ) υποδουλώνω
<i>ἐμπίπτω τινί</i>	δ) δικός τους
<i>τιτρώσκομαι</i>	ε) λαφυραγωγῶ
	στ) πέφτω πάνω σε κάποιον
	ζ) προχωρῶ μπροστά

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 356ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρηγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκηδήσας πρῶτος, ἐμπεισὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα... πολλοὶ διελέγοντο.*

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Σωκρατικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ἀντώνυμή τῆς στῆ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἡσυχία	α) φίλος
2. πρότερον	β) ὑπερέχω
3. ψεύδομαι	γ) θόρυβος
4. νικῶ	δ) ἀληθεύω
5. πολέμιος	ε) ἐναντίος
	στ) ὕστερον
	ζ) ἡττῶμαι

Μονάδες 5

- β)** τραῦμα, ηγέτης, λήμμα, κατάπτωση, διάλογος: Να συνδέσετε τις λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 264ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὕσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὕσαι, παραγίνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδα, ὄσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδης αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπείρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρα. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τὰ τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουον παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἐτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ ...ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους,*

Μονάδες 30

2. **α)** Ποια ἦταν ἡ ἀποψη τοῦ Θουκυδίδη γιὰ τὴ στρατηγικὴ τοῦ Περικλή;
β) Ποιες ἦταν οἱ συνέπειες τοῦ λοιμοῦ καὶ πῶς ἐπηρέασε τὴν πολιτικὴ κατάσταση τῆς Ἀθήνας;

Μονάδες 10

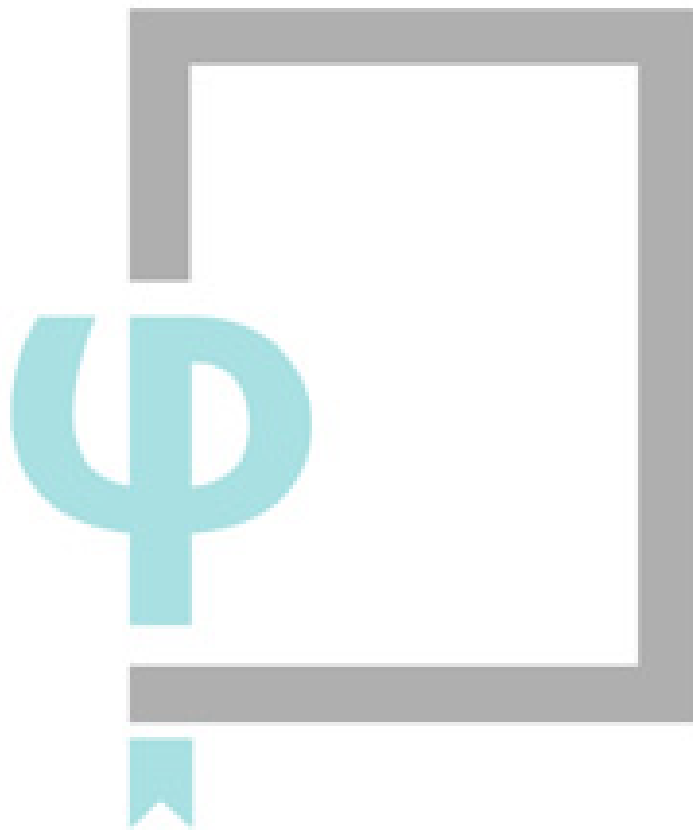
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ἀντώνυμὴ τῆς στὴ **B'** στήλη (δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A'	B'
1. θόρυβος	α) κενῶ
2. κόσμος	β) φίλοι
3. ὕστερον	γ) καινῶ
4. ἐναντίοι	δ) πρότερον
5. πληρῶ	ε) πολέμιοι
	στ) ἀκοσμία
	ζ) ἡσυχία

Μονάδες 5

β) παρουσία, ναύτης, έναρξη, διάπλους, εκπλήρωση: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 357ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79-80,1.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ Κερκυραῖοι δείσαντες μὴ σφίσιν ἐπιπλεύσαντες ἐπὶ τὴν πόλιν ὡς κρατοῦντες οἱ πολέμιοι ἢ τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἀναλάβωσιν ἢ καὶ ἄλλο τι νεωτερίσωσι, τοὺς τε ἐκ τῆς νήσου πάλιν ἐς τὸ Ἥραιον διεκόμισαν καὶ τὴν πόλιν ἐφύλασσον. Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἠπειρον, ὅθεν περ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραία ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καί περ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὡς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεῆς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινες αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλου.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οἱ Κερκυραῖοι ...ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος*.
Μονάδες 30
2. Ποιες είναι, κατὰ τον Θουκυδίδη, οἱ βασικὲς προϋποθέσεις για τὴ συγκρότηση ἐνὸς ἰσχυροῦ, ἀπὸ στρατιωτικὴ ἀποψη, κράτους;
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ομόρριζή τῆς στὴ **B'** στήλη (δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀνηγάγοντο	α) ἀποβάθρα
2. πόλιν	β) ναύτης
3. νῆες	γ) κατάληψη
4. ἀναλάβωσιν	δ) ἀναλυτής
5. ἀποβάντες	ε) παράλειψη
	στ) ἀναγωγὴ
	ζ) πολιτεία

Μονάδες 5

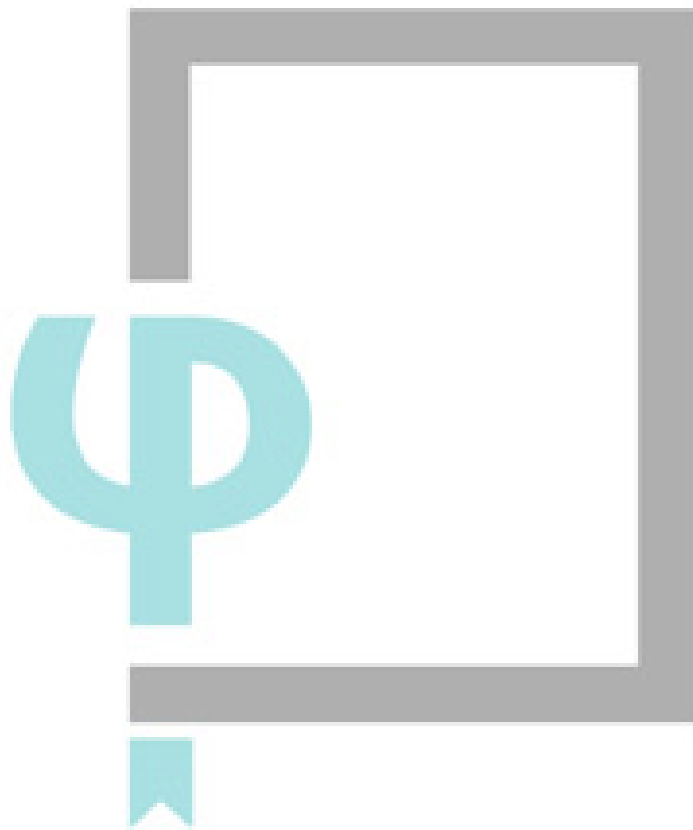
- β)** Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
-----------------	----------	---------------------

<i>ἔχοντες</i>	<i>-μα</i>	
<i>ἐφύλασσον</i>	<i>-ή</i>	
<i>σωθήσεται</i>	<i>-ήρ</i>	
<i>παραιοῦντος</i>	<i>-ις</i>	
<i>ἐπόρθουν</i>	<i>-τής</i>	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 265ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθουρήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξοιτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἠγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὅς ἂν ὀρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδὲνα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα...Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω.

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρά τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ Ξενοφῶντα:

- α) Ἐγκαταστάθηκε στὸν Σκιλλοῦντα τῆς Ὀλυμπίας, ὅπου ἀσχολήθηκε με τὸ συγγραφικὸ τοῦ ἔργο.
- β) Ἐξορίστηκε ἀπὸ τὴν πατρίδα του, τὴν Αθήνα.
- γ) Ἀναγκάστηκε νὰ εγκαταλείψει τὸ κτῆμα του, στὸν Σκιλλοῦντα, καὶ νὰ μετακομίσει στὴν Κόρινθο.
- δ) Οἱ Αθηναῖοι ἐπέτρεψαν στὸν Ξενοφῶντα νὰ ἐπαναπατριστεῖ, μετὰ ἀπὸ τὴν ἀρση τοῦ ψηφίσματος γιὰ ἐξορία.
- ε) Ἔστειλε τοὺς γιους του Γρύλλο καὶ Διόδωρο νὰ υπηρετήσουν στὸν ἀθηναϊκὸ στρατό.

Μονάδες 10

3. α) **ψηφισμα, φυγή, λόγος, επιτροπή, λύματα:** Νὰ συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

β) **δήλη, βιωτὸν, φανερώς, ἐξαπατωμένους, ἄνδρα:** Νὰ γράψετε ἀπὸ μία ὁμόρριζη λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 358ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρηγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκηδήσας πρῶτος, ἐμπεισὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα... πολλοὶ διελέγοντο.*
Μονάδες 30
2. Πῶς δικαιολογεῖται ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ Ξενοφῶντα ὡς «ρεπόρτερ» καὶ πῶς αποτυπώνεται στο ἔργο του ἡ εἰκὼν τῶν πολιτικῶν ἐξελίξεων τοῦ 4^{ου} π.Χ. αἰ.;
Μονάδες 10
3. α) **ἐναντίος, εἶχε, ἐπιτίθεσθαι, κατεδίωξαν, ἀπεδίδοσαν:** Να γράψετε ἀπὸ μίᾳ ὁμόρριζῃ λέξει, ἀπλὴ ἢ σύνθετῃ, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμίᾳ ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεως τοῦ κειμένου.
Μονάδες 5
- β) **διήγημα, κατάληψη, ἀμοιρος, βῆμα, εἰσιτήριο:** Να συνδέσετε τῆς παραπάνω λέξεως με τῆς λέξεως τοῦ κειμένου με τῆς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 359ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκηδήσας πρῶτος, ἐμπεισὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθραπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα... πολλοὶ διελέγοντο.*
Μονάδες 30
2. Ποιες εἶναι οἱ ἀπόψεις τοῦ Ξενοφῶντα γιὰ τὴν «αθέτηση τοῦ λόγου» καὶ τὴν «πάρβαση τῶν ὀρκῶν»;
Μονάδες 10
3. **α) ἀντιπάρβαση, τραυματίας, ἐπινίκια, διώκτης, πολιτεία:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.
Μονάδες 5
- β) ἐναντίος, ἐπειδὴν, ἀναλαμβάνω, ὑπόσπονδος, ἀποδίδομι:** Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στὰ συνθετικά τους.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 266ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθουρήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξοιτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἠγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὅς ἂν ὁρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα...Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω.
Μονάδες 30
2. Τι γνωρίζετε για τη μόρφωση του Ξενοφώντα και ποιες ιστορικές μορφές άσκησαν επίδραση στην προσωπικότητα και τις ιδέες του;
Μονάδες 10
3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με τη συνώνυμή της στη Β' στήλη. Δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. δῆλος	α) εἰμί
2. γίγνομαι	β) φανερός
3. κελεύω	γ) καταστρέφω
4. φημί	δ) ἐξαλείφω
5. λυμαίνομαι	ε) φάσκω
	στ) προστάττω
	ζ) γινώσκω

Μονάδες 5

- β) **διάλογος, επιστάτης, ὄραμα, ανεπίτρεπτος, ανακαίνιση:** Να συνδέσετε τις λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 267ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὔσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὔσαι, παραγίνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδα, ὄσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδης αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπέιρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρα. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τὰ τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουον παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἐτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ ... ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους,*

Μονάδες 30

2. Από πού προκύπτει ὅτι ὁ Θουκυδίδης ἐζήσε ἕως το τέλος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ομόρριζή της στὴ **B'** στήλη (δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. διακομιδὴν	α) γένεση
2. ὀρμισάμενοι	β) παραγωγή
3. νῆες	γ) διακόσμηση
4. κόσμος	δ) γέννηση
5. παραγίνονται	ε) ορμίσκος
	στ) νεώριο
	ζ) μετακόμιση

Μονάδες 5

β) Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων με λέξεις (απλές ή σύνθετες) της νέας ελληνικής γλώσσας, ομόρριζες των ρημάτων που δίνονται σε παρένθεση.

Οι Κερκυραίοι μαζί με τους Αθηναίους ετοιμάζονται να .....σε ναυμαχία κατά των Πελοποννησίων (**τάσσομαι**).

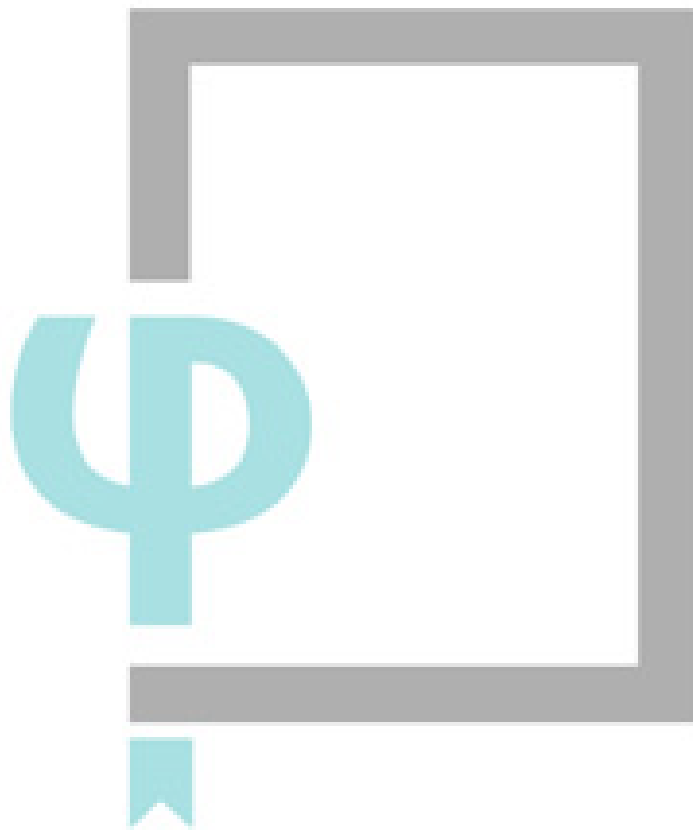
Στην Αρχαία Αθήνα οι εννέα.....κληρώνονταν ανάμεσα στους πλούσιους (**ἄρχω**).

Η υπερβολική.....καυσαερίων από τα αυτοκίνητα επιβαρύνει την ατμόσφαιρα (**έκπέμπω**).

Στη.....του Μαραθώνα οι Αθηναίοι νίκησαν τους Πέρσες. (**μάχομαι**).

Δεν ήταν συνεπής στην.....των υποσχέσεών του προς τους γονείς του (**πληρώ**).

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 360ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79-80, 1.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ Κερκυραῖοι δείσαντες μὴ σφίσιν ἐπιπλεύσαντες ἐπὶ τὴν πόλιν ὡς κρατοῦντες οἱ πολέμιοι ἢ τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἀναλάβωσιν ἢ καὶ ἄλλο τι νεωτερίσωσι, τοὺς τε ἐκ τῆς νήσου πάλιν ἐς τὸ Ἥραιον διεκόμισαν καὶ τὴν πόλιν ἐφύλασσον. Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἠπειρον, ὅθενπερ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραία ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καίπερ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὡς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεῆς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινες αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλου.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οἱ Κερκυραῖοι ...ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος·*
Μονάδες 30
2. Ποια είναι η αντίληψη του Θουκυδίδη για την αντιμετώπιση του προβλήματος της διαχείρισης της δύναμης από ένα κράτος, μια συμμαχία, μια πολιτική παράταξη;
Μονάδες 10
3. Να γράψετε από ένα ομόρριζο ουσιαστικό (**Β'** στήλη) και επίθετο (**Γ'** στήλη) (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις λέξεις της **Α'** στήλης.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
<i>ἐτόλμησαν</i>		
<i>ἀποβάντες</i>		
<i>ὄντος</i>		
<i>παραινοῦντος</i>		
<i>ἔπεισαν</i>		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 268ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθουρήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξοιτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἠγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὅς ἂν ὀρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα...Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω.*
Μονάδες 30
2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφώντα; Να αναφέρετε τους τίτλους των ἔργων μιας κατηγορίας.
Μονάδες 10
3. **α)** *ἐπαύσατο, ἠγησάμενος, διαλεχθεὶς, φανερώς, εἰσελθὼν*: Να γράψετε ἀπὸ μία ομορρίζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.
Μονάδες 5
- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ συνώνυμὴ τῆς στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>δῆλος</i>	α) <i>εἰμί</i>
2. <i>γίγνομαι</i>	β) <i>φανερός</i>
3. <i>κελεύω</i>	γ) <i>χωρίς</i>
4. <i>λέγω</i>	δ) <i>ἄδηλος</i>
5. <i>ἄνευ</i>	ε) <i>φάσκω</i>
	στ) <i>προστάτω</i>
	ζ) <i>ὁμοῦ</i>

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 269ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθουρήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξοιτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἠγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὅς ἂν ὀρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὗ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα...Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω.*
Μονάδες 30
2. Να αναφέρετε τα *Σωκρατικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.
Μονάδες 10
3. **α)** Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἐπαύσατο</i>	-α	
<i>ἔχοντας</i>	-μα	
<i>ποιήσω</i>	-τής	
<i>ὀρῶν</i>	-ις	
<i>ἐξαλείφω</i>	-ή	

Μονάδες 5

- β) λογικός, επιστασία, διορατικός, ἀπάτη, ἀπολύμανση:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 361ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφωτος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποίησαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἑορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κεκινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδοῦμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἱ ἰδίων κερδέων ἔνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνσὶν ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστῆ το τμήμα: *Κλεόκριτος δὲ... σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας.*

Μονάδες 30

2. **α)** Πὼς αξιολογήθηκε το ἔργο του Ξενοφῶντα στην Αλεξανδρινή και στη Ρωμαϊκή εποχή;

β) Σε ποια κατηγορία των ἔργων του Ξενοφῶντα ανήκουν τα *Ἑλληνικά* και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;

Μονάδες 10

3. **α)** *εὐφωτος, μετεσχῆκαμεν, γῆν, αἰδοῦμενοι, πείθεσθε*: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἔλεξεν</i>	-ις	
<i>μετεσχῆκαμεν</i>	-ή	
<i>ἐποίησαμεν</i>	-τής	
<i>κοινωνοῦμεν</i>	-ία	
<i>πείθεσθε</i>	-ώ	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 364ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφρονος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποίησαμεν, μετεσχίκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κекινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδοῦμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἔνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνσὶν ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Κλεόκριτος δέ... σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας.*

Μονάδες 30

2. Ποιες στρατιωτικές υπηρεσίες προσέφερε ο Ξενοφών στον Αγησίλαο;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με τη σημασία της στη Β' στήλη. Δύο στοιχεία της Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. <i>κηδεστία</i>	α) σεβαστός
2. <i>αἰδοῦμαι</i>	β) συγγένεια ἐξ αἵματος
3. <i>ἀποκτείνω</i>	γ) κανένας ἀπὸ τοὺς δύο
4. <i>σεμνός</i>	δ) καὶ οἱ δύο
5. <i>ἀμφότεροι</i>	ε) φονεύω
	στ) συγγένεια ἐξ ἀγχιστείας
	ζ) σέβομαι

Μονάδες 5

β) *κῆρυξ, θυσία, ἐορτή, σωτηρία, κηδεστία*: Να γράψετε για καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου ἓνα ομόρριζο ῥῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 366ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79,2-80

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἠπειρον, ὄθεν περ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραία ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καί περ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὡς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινὰς αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλου. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι μέχρι μέσου ἡμέρας δηώσαντες τὴν γῆν ἀπέπλευσαν, καὶ ὑπὸ νύκτα αὐτοῖς ἐφρυκτωρήθησαν ἐξήκοντα νῆες Ἀθηναίων προσπλέουσαι ἀπὸ Λευκάδος· ἃς οἱ Ἀθηναῖοι πυνθανόμενοι τὴν στάσιν καὶ τὰς μετ' Ἀλκίδου ναῦς ἐπὶ Κέρκυραν μελλούσας πλεῖν ἀπέστειλαν καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὁ δὲ δῆμος ... τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

Μονάδες 30

2. Ποια εἶναι τα γνωρίσματα του ηγέτη που χαρακτηρίζουν τὴν πολιτικὴ φυσιογνωμία του Περικλή;

Μονάδες 10

3. α) **τόλμη, τολμητής, τόλμημα, στρατηγός, διαγωγή:** Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες πρὸς τὰ ρήματα **ἐτόλμησαν** καὶ **ἀνηγάγοντο** λέξεις τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας στὴν κατάλληλη στήλη, ἀνάλογα με τὸ τι σημαίνει ἡ καθεμία.

ενέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	αποτέλεσμα ἐνέργειας

Μονάδες 5

β) **ναυμαχία, φόβος, ἰκέτης, λόγος, ἐπίπλους:** Να γράψετε γιὰ καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου ἓνα ομόρριζο ρῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 270ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὔσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὔσαι, παραγίνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδα, ὄσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδης αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπείρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρα. Οἱ δὲ πολλῶ θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τά τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουον παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἑτέροις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ ...ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους,*

Μονάδες 30

2. Ποιες εἶναι, κατὰ τον Θουκυδίδη, οἱ βασικὲς προϋποθέσεις γιὰ τὴ συγκρότηση ἐνὸς ἰσχυροῦ, ἀπὸ στρατιωτικὴ ἀποψη, κράτους;

Μονάδες 10

3. Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ομορριζο ουσιαστικὸ (B' στήλη) καὶ ἐπίθετο (Γ' στήλη) (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς λέξεις τῆς A' στήλης.

A'	B'	Γ'
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
ἦρχε		
ἐμάχοντο		
παραινούντων		
ἐτάξαντο		
ἦσαν		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 271ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἵκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες οἱ [ἑνδεκα] οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης... περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι.*
Μονάδες 30
2. Ο Ξενοφών εἶχε τὴ φιλοδοξία νὰ συνεχίσει τὸ ἔργο τοῦ Θουκυδίδη. Πόσο ἐπιτυχημένη θεωρεῖται ἡ προσπάθειά του;
Μονάδες 10
3. α) *ἵκετεύω, ἐξαλείφω, νόμον, ἔγραψαν, ἐπιδείξαι.* Νὰ γράψετε ἀπὸ μίᾳ ομορριζὴ λέξει, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμίᾳ ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεως τοῦ κειμένου.
Μονάδες 5
- β) *ἀνεπήδησεν, ἐννομώτατα, κατάλογος, ἀδικώτατοι, ἀσεβέστατοι.* Νὰ ἀναλύσετε τῆς παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στὰ συνθετικὰ τους.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 272ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἵκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἑνδεκα] οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης... περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι.
Μονάδες 30
2. Πῶς ἀναδεικνύεται ἡ πίστη τοῦ Ξενοφῶντα σὲ υψηλὲς ἀξίες;
Μονάδες 10
3. **α) αλοιοφία, ευσέβεια, παράδειγμα, ἀνανδρος, φήμη:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.
Μονάδες 5
- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ἀνώνυμὴ τῆ στῆ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀγαθός	α) ἄγνοῶ
2. ἄδικος	β) οἶδα
3. ἀσεβής	γ) παράνομος
4. γινώσκω	δ) κακός
5. ἐννομος	ε) δίκαιος
	στ) νομικός
	ζ) εὐσεβής

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 273ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὕσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὕσαι, παραγίνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδα, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδης αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπέιρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρα. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τὰ τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουον παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἐτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

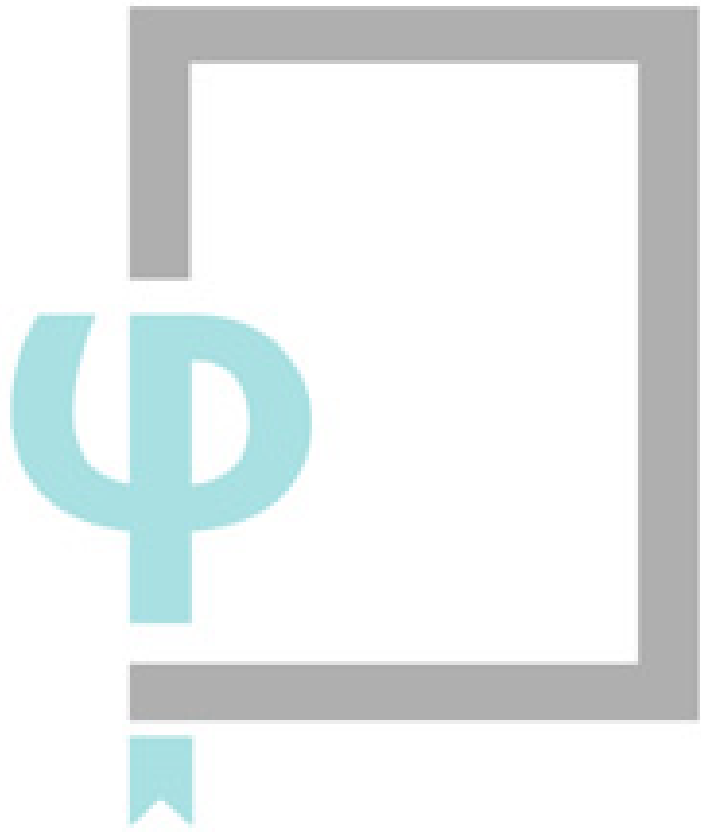
B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οὐ δὲ πολλῶν θορύβῳ... Κερκυραίους ἐτάξαντο.*
Μονάδες 30
2. Πῶς ἀπαντᾷ ο Θουκυδίδης στο πρόβλημα που αφορά την ηγεμονική δύναμη της Αθήνας;
Μονάδες 10
3. **α)** *παραγίνονται, ἦρχε, ὀρμισάμενοι, ἐξέπεμπον, ἐμάχοντο:* Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.
Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἐξέπεμπον</i>	-ή	
<i>ἐτάξαντο</i>	-μα	
<i>πεφοβημένοι</i>	-τρον	
<i>ποιουμένων</i>	-ις	
<i>πληρουμένας</i>	-τής	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 274ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἴκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκά ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἑνδεκά] οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης... περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι.

Μονάδες 30

2. α) Πῶς αξιολογήθηκε το ἔργο του Ξενοφῶντα στην Αλεξανδρινή και στη Ρωμαϊκή εποχή;

β) Σε ποια κατηγορία των ἔργων του Ξενοφῶντα ἀνήκουν τα Ἑλληνικά και σε ποια χρονικὴ περίοδο ἀναφέρονται;

Μονάδες 10

3. α) **νόμος, κατάλογος, κρίσις, ἀσεβής, ὑπηρέτης**: Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ρῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς ὁμόριζο γιὰ καθεμίᾳ ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεως τοῦ κειμένου.

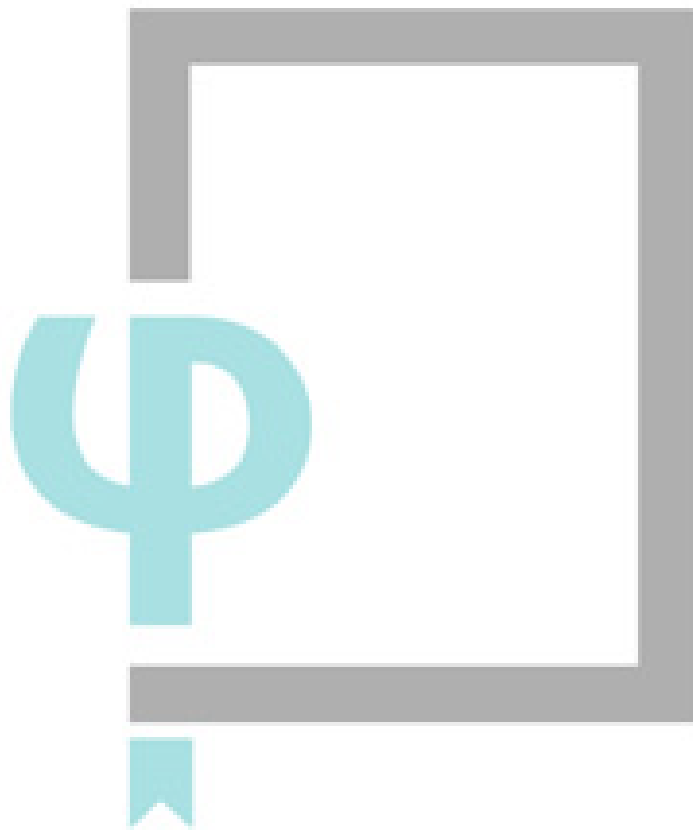
Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς Α' στήλης με τὴ σημασία τῆς στῆ Β' στήλης. Δύο στοιχεῖα τῆς Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἔννομος	α) ἀναίσχυντος
2. εὐεξάλειπτος	β) θέλω
3. ἀναιδής	γ) αὐτὸς ποὺ σβῆνεται εὐκόλα
4. βούλομαι	δ) πρέπει
5. δεῖ	ε) αὐτὸς ποὺ ἀλείφεται καλά

	στ) σκέπτομαι
	ζ) σύμφωνος με τον νόμο

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 275ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἰκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκά ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θραυστάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἑνδεκά] οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

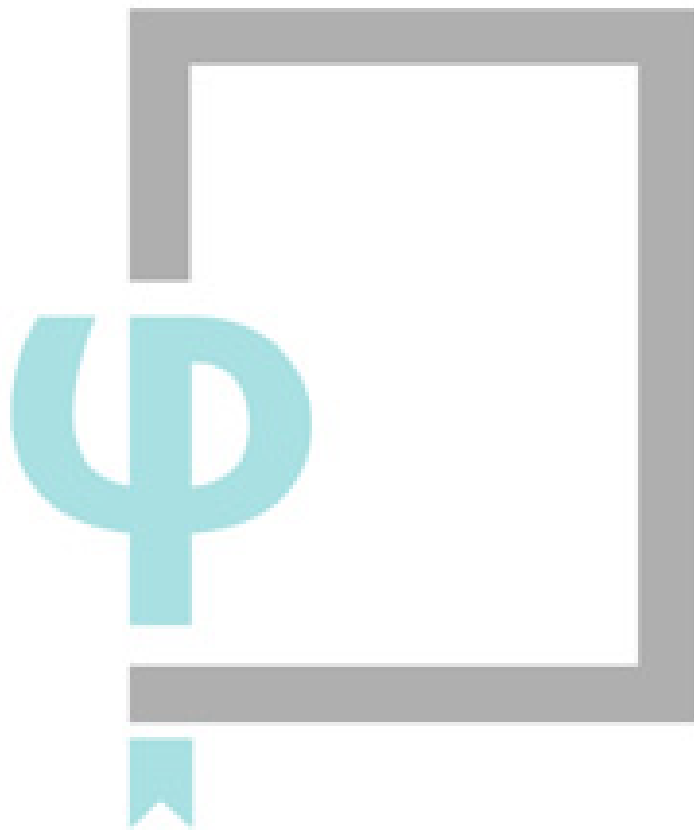
1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης... περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι.
Μονάδες 30
2. **α)** Σε ποια κατηγορία των ἔργων του Ξενοφῶντα ἀνήκουν τα Ἑλληνικά και σε ποια χρονικὴ περίοδο ἀναφέρονται;
β) Να ἀναφέρετε τοὺς τίτλους των υπολοίπων ἔργων του Ξενοφῶντα που ἀνήκουν στην ἴδια κατηγορία με τα Ἑλληνικά.
Μονάδες 10
3. **α)** Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ὁμόρριζο ουσιαστικὸ (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ὁμόρριζα ουσιαστικά
<i>ἐξαλείφειν</i>	-ή	
<i>ἰκετεύω</i>	-ης	
<i>ἔγραψαν</i>	-μα	
<i>ἐπιδείξαι</i>	-ις	
<i>βοηθήσετε</i>	-ός	

Μονάδες 5

β) ανέστιος, ουσία, επίγραμμα, επικήρυξη, απόδοση: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 276ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὐσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὕσαι, παραγίνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδα, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδης αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπέιρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρα. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τὰ τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουον παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἐτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οὐ δὲ πολλῶν θορύβῳ... Κερκυραίους ἐτάξαντο.*
Μονάδες 30
2. Πῶς ἡ λογικὴ καὶ ἡ τύχη, κατὰ τὸν Θουκυδίδη, ἐπηρεάζουν τὶς ἱστορικές ἐξελίξεις;
Μονάδες 10
3. **α) ποίησις, ποίημα, ποιητής, μάχη, μαχητής:** Να κατατάξετε τὶς παραπάνω ομορριζες πρὸς τοὺς ρηματικούς τύπους *ποιουμένων* καὶ *ἐμάχοντο* λέξεις τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας στὴν κατάλληλη στήλη, ἀνάλογα με τὸ τι σημαίνει ἡ καθεμία.

ἐνέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	αποτέλεσμα ἐνέργειας

Μονάδες 5

- β) ξύμβουλος, θόρυβος, ἐπίπλους, κόσμος, ταραχή:** Να γράψετε γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου ἓνα ομορριζο ρῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 278ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἵκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκά ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἑνδεκά] οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης... περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι.
Μονάδες 30
2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τους Αθηναίους στην ἄρση του ψηφίσματος της εξορίας του Ξενοφώντα;
Μονάδες 10
3. α) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
ἀνεπήδησεν	-μα	
γινώσκοντες	-μων	
ἵκετεύω	-ία	
πράττετε	-ις	
ἀπαγαγόντες	-ή	

Μονάδες 5

- β) εὐάνδρος, γραφή, διάκριση, ἀνάγνωσις, ἐκδότης:** Να συνδέσετε τὶς λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 277ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἵκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκά ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θραυστάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἑνδεκά] οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης...περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι.
Μονάδες 30
2. Ποιες στρατιωτικές υπηρεσίες προσέφερε ο Ξενοφών στον Αγησίλαο;
Μονάδες 10
3. **α)** ἀνεπήδησεν, βούληται, κρίσιν, ἐπιδείξαι, θαυμάζω: Να γράψετε ἀπὸ μίᾳ ομόρριζῃ λέξει, ἀπλή ἢ σύνθετῃ, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.
Μονάδες 5

β) γραφή, γράμμα, γραφεύς, βοηθός, βοήθεια: Να κατατάξετε τὶς παραπάνω ομόρριζες πρὸς τοὺς ἐπόμενους ρηματικούς τύπους ἔγραψαν καὶ βοηθήσετε λέξεις τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας στὴν κατάλληλῃ στήλῃ, ἀνάλογα με τὸ τι σημαίνει ἡ καθεμία.

ἐνέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	αποτέλεσμα ἐνέργειας

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 367ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφρονος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποίησαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κекινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδοῦμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἱ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνσὶν ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Κλεόκριτος δέ... σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας.*

Μονάδες 30

2. Οι Αθηναῖοι με ψήφισμά τους εξόρισαν τον Ξενοφώντα, επειδὴ:
- α) ἀρνήθηκε νὰ υπηρετήσῃ στον ἀθηναϊκὸ στρατό,
  - β) κατατάχθηκε ὡς μισθοφόρος στον στρατὸ του Κύρου, στη Μ. Ἀσία,
  - γ) ἀνῆκε στην τάξη των ἰππέων καὶ συναναστρεφόταν με τον Σωκράτη,
  - δ) στη μάχη τῆς Κορωνείας (494 π.Χ.), παρατάχθηκε με τον βασιλιά τῆς Σπάρτης Ἀγησίλαο ἐναντίον τῆς πατρίδας του,
  - ε) δὲν ἐπέτρεψε στους γίους του νὰ υπηρετήσουν στον ἀθηναϊκὸ στρατό.
- Νὰ ἐπιλέξετε τὴ σωστὴ ἀπάντηση, σημειώνοντας τὸ ἀντίστοιχο γράμμα καὶ νὰ ἀναφέρετε ἀν οἱ Αθηναῖοι ἀναθεώρησαν τὸ ψήφισμα αὐτὸ καὶ με ποία ἀφορμὴ.

Μονάδες 10

3. **α) διαφωνία, ἀπέλαση, βουλευτικὸς, ἀναιδὴς, φιλανθρωπία:** Νὰ συνδέσετε τὶς λέξεις με τὶς λέξεις του κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

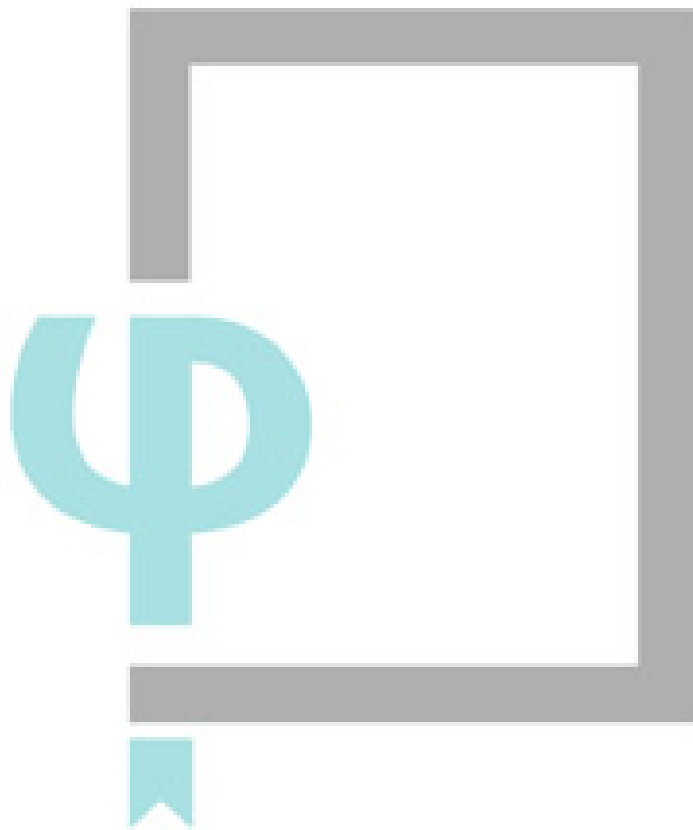
Μονάδες 5

- β)** Νὰ ἀντιστοιχίσετε τὰ ὁμόρριζα με τὶς λέξεις *γεγενήμεθα* καὶ *μετεσχῆκαμεν* (**Α'** στήλη): *γονεύς, γένεσις, μετοχή, σχῆμα, σχέσις* οὐσιαστικά με τὴν κατηγορία στην ὁποία ἀνήκουν (**Β'** στήλη) (δύο κατηγορίες περισσεύουν).

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. <i>σχέσις</i>	α) ἐνέργεια ἢ κατάσταση
2. <i>γονεύς</i>	β) ὄργανο ἢ μέσο ἐνέργειας
3. <i>σχῆμα</i>	γ) τόπος ἐνέργειας

4. <i>μετοχή</i>	δ) αποτέλεσμα ενέργειας
5. <i>γένεσις</i>	ε) πρόσωπο που ενεργεί

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 368ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφρονος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποίησαμεν, μετεσχίκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμινοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κекινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδοῦμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἱ ἰδίων κερδέων ἔνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνσὶν ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Κλεόκριτος δέ... σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας.*

Μονάδες 30

2. **α)** Να εξηγήσετε γιατί δεν είναι εύκολη η ειδολογική και η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα.

β) Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;

Μονάδες 10

3. **α)** *ἔλεξεν, κекινδυνεύκαμεν, σωτηρίας, κοινωνοῦμεν, ἀμαρτάνοντες.* Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη (απλή ἢ σύνθετη) τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να συμπληρώσετε τὰ κενὰ τῶν παρακάτω προτάσεων με λέξεις (ἀπλές ἢ σύνθετες) τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας, ομόρριζες τῶν ρημάτων που δίνονται σε παρένθεση.

Ἡ ..... σὶς ἐκλογές με βάση τὸν νόμο εἶναι υποχρεωτικὴ (*μετέχω*).

Οἱ ..... σὶς χρηματιστήριο σημείωσαν πτώση (*μετέχω*).

Οἱ ..... τῆς εταιρείας ἐνέκριναν τὴν αὐξηση τῶν μετοχικῶν κεφαλαίων (*μετέχω*).

Οἱ ἱερεῖς προσφωνοῦνται ..... (*αἰδοῦμαι*).

Ἡ συμπεριφορὰ τοῦ ἦταν ..... (*αἰδοῦμαι*).

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 369ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79,2-80

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἠπειρον, ὄθεν περ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραία ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καί περ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὡς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινὰς αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλου. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι μέχρι μέσου ἡμέρας δηλώσαντες τὴν γῆν ἀπέπλευσαν, καὶ ὑπὸ νύκτα αὐτοῖς ἐφρυκτωρήθησαν ἐξήκοντα νῆες Ἀθηναίων προσπλεύουσαι ἀπὸ Λευκάδος· ἃς οἱ Ἀθηναῖοι πυνθανόμενοι τὴν στάσιν καὶ τὰς μετ' Ἀλκίδου ναῦς ἐπὶ Κέρκυραν μελλούσας πλεῖν ἀπέστειλαν καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὁ δὲ δῆμος ... τὸν Θουκλέους στρατηγόν.
Μονάδες 30
2. Ποιο γνώρισμα σκέψης και μεθόδου χαρακτηρίζει τον Θουκυδίδη, όταν στοχάζεται για τα γεγονότα και τη συμπεριφορά του ανθρώπου; Ποια πορεία ακολουθεῖ ο ιστορικός;
Μονάδες 10
3. **α) δέος, πολίτης, αταραξία, αφοβία, πιθανότητα:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.
Μονάδες 5
- β) ἐπιπλέω, παραινῶ, ἰσόψηφος, προσδέχομαι, στρατηγός:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 370ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφρονος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποίησαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κекινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδοῦμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἱ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνσὶν ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Κλεόκριτος δέ... σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας.*
Μονάδες 30
2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφώντα; Να γράψετε δύο τίτλους ἔργων ἀπὸ κάθε κατηγορία.
Μονάδες 10
3. **α)** Να σχηματίσετε ἀπὸ τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>κατασιωπησάμενος</i>	-ή	
<i>γεγενήμεθα</i>	-ωρ	
<i>κεκινδυνεύκαμεν</i>	-ος	
<i>βούλεσθε</i>	-ις	
<i>κοινωνοῦμεν</i>	-ία	

Μονάδες 5

- β) καλλίφωνος, ἔλασμα, κατάπαυση, ἐνδεῖα, πλειονότητα:** Να συνδέσετε τὶς λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 371ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφρονος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποίησαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κεκινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδοῦμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἔνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνσὶν ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Κλεόκριτος δέ... σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας.*
Μονάδες 30
2. Να αναφέρετε τα *Διδακτικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.
Μονάδες 10
3. **α)** *κῆρυξ, γεγενήμεθα, ἱερῶν, συμφοιτηταί, ἐλευθερίας.* Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη (ἀπλή ἢ σύνθετη) τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.
Μονάδες 5
- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ συνώνυμή τῆς στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. παύομαι	α) φονεύω
2. σεμνός	β) σφάλλω
3. αἰδοῦμαι	γ) ἀναισχυντῶ
4. ἀποκτείνω	δ) ἄφρονος
5. ἀμαρτάνω	ε) σεπτός
	στ) αἰσχύνομαι
	ζ) λήγω

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 372ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79,2-80

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἠπειρον, ὄθεν περ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραία ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καί περ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασιίδου παραινοῦντος, ὡς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινὰς αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλου. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι μέχρι μέσου ἡμέρας δηῶσαντες τὴν γῆν ἀπέπλευσαν, καὶ ὑπὸ νύκτα αὐτοῖς ἐφρυκτωρήθησαν ἐξήκοντα νῆες Ἀθηναίων προσπλεύουσαι ἀπὸ Λευκάδος· ἃς οἱ Ἀθηναῖοι πυνθάνομενοι τὴν στάσιν καὶ τὰς μετ' Ἀλκίδου ναῦς ἐπὶ Κέρκυραν μελλούσας πλεῖν ἀπέστειλαν καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὁ δὲ δῆμος ... τὸν Θουκλέους στρατηγόν.
Μονάδες 30
2. Με ποιὸν τρόπο παραθέτει ὁ Θουκυδίδης τοὺς λόγους τῶν ομιλητῶν στις *δημηγορίες* του καὶ γιατί.
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασία τῆς στῆ **B'** στήλη (δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ἀνάγομαι</i>	α) φοβισμένος, τρομοκρατημένος
2. <i>ἀποβαίνω</i>	β) βγαίνω ἀπὸ τὸ λιμάνι στὴν ανοιχτὴ θάλασσα
3. <i>περιδεὴς</i>	γ) αποβιβάζομαι
4. <i>δηῶ-ῶ</i>	δ) αναιδής
5. <i>πυνθάνομαι</i>	ε) κατὰγομαι
	στ) λεηλατῶ, ερημώνω
	ζ) πληροφοροῦμαι

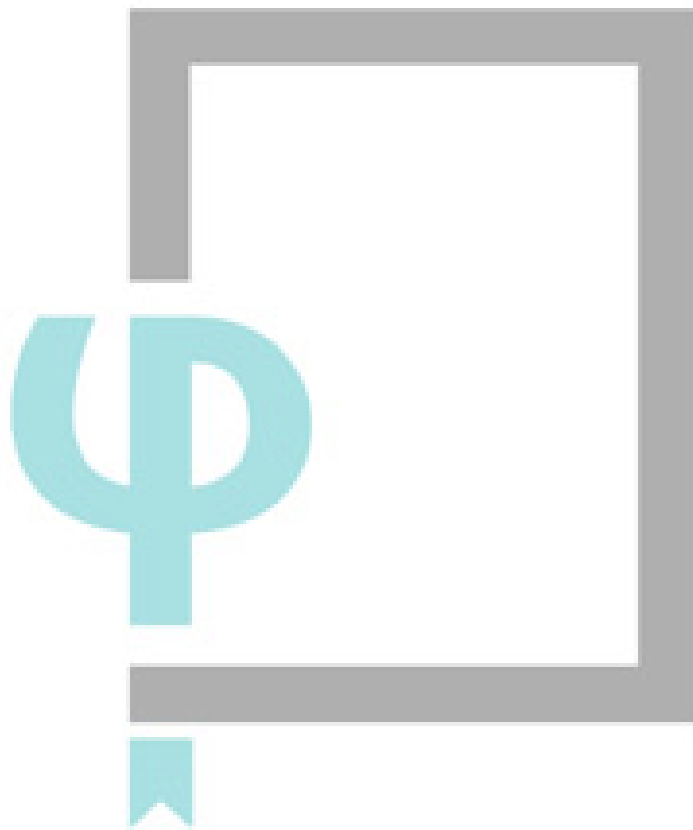
Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ἀντώνυμὴ τῆς στῆ **B'** στήλη (δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A'	B'
1. <i>ταραχή</i>	<i>α) τολμηρός</i>
2. <i>φόβος</i>	<i>β) δειλιώ</i>
3. <i>περιδεής</i>	<i>γ προτεραία</i>
4. <i>ύστεραία</i>	<i>δ) άποτολμώ</i>
5. <i>τολμώ</i>	<i>ε) άναιδής</i>
	<i>στ) θάρρος</i>
	<i>ζ) ήρεμία</i>

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 373ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφωνος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποίησαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κекινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδοῦμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἔνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνσὶν ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Κλεόκριτος δέ... σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας.*

Μονάδες 30

2. Από την περιγραφή ποιων γεγονότων αναδεικνύεται η ικανότητα του Ξενοφώντα να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες εντυπωσιακές σκηνές;

Μονάδες 10

3. **α) μυστικοπαθής, τηλέφωνο, γαιοκτησία, κηδεμονία, πιθανότητα:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη σημασία της στη στήλη **B'**. Δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>εὐφωνος</i>	α) φονεύω
2. <i>ἐξελαύνω</i>	β) και οι δύο
3. <i>ἀποκτείνω</i>	γ) συμμετέχω
4. <i>ἀμφότεροι</i>	δ) κινούμαι εναντίον όλων
5. <i>κοινωνῶ</i>	ε) οὔτε ο ένας οὔτε ο άλλος
	στ) αὐτός που ἔχει δυνατὴ φωνή
	ζ) διώχνω

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 374ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφρονος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποίησαμεν, μετεσχίκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κεκινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδοῦμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνσὶν ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Κλεόκριτος δέ... σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας.*
Μονάδες 30
2. Ποιες συνέπειες ἔχει, κατὰ τον Ξενοφόντα, ἡ ἀσέβεια πρὸς τοὺς θεοὺς στὴν ἐξέλιξη τῶν ἱστορικῶν γεγονότων;
Μονάδες 10
3. **α) διακήρυξη, ἐκστρατεία, ἀσωτος, ἀναιδής, δεοντολογία:** Να συνδέσετε τὶς λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.
Μονάδες 5
- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ἀντώνυμὴ τῆς στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ἐλευθερία</i>	α) <i>ζημία</i>
2. <i>σεμνός</i>	β) <i>ἄρχομαι</i>
3. <i>αἰδοῦμαι</i>	γ) <i>ἀναισχυντῶ</i>
4. <i>παύομαι</i>	δ) <i>δουλεία</i>
5. <i>κέρδος</i>	ε) <i>ἄσεμνος</i>
	στ) <i>αἰσχύνομαι</i>
	ζ) <i>καλλίφωνος</i>

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 376ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφωνος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποίησαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κекινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδοῦμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἱ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνσὶν ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἡμεῖς γὰρ καὶ συγχορευταί... δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

Μονάδες 30

2. Ποιον χαρακτηρισμὸ ἀπέδωσαν στον Ξενοφόντα οἱ θαυμαστὲς τοῦ ἔργου τοῦ στη ρωμαϊκὴ ἐποχὴ καὶ γιατί;

Μονάδες 10

3. α) *εὐφωνος, μετεσχῆκαμεν, γῆν, αἰδοῦμενοι, πείθεσθε*: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

- β) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη ποὺ σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἔλεξεν</i>	-ις	
<i>μετεσχῆκαμεν</i>	-ή	
<i>ἐποίησαμεν</i>	-τής	
<i>κοινωνοῦμεν</i>	-ία	
<i>πείθεσθε</i>	-ώ	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 377ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὖφωτος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποίησαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κεκινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδοῦμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἱ ἰδίων κερδέων ἔνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνσὶν ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἡμεῖς γὰρ καὶ συγχορευταί... δέκα ἔτη πολεμοῦντες.
Μονάδες 30
2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή (γέννηση, οικογενειακό περιβάλλον), τη μόρφωση του Ξενοφώντα και τις πολιτικές συνθήκες της εποχής του;
Μονάδες 10
3. α) **κατασιωπησάμενος, θυσιῶν, συγχορευταί, θάλατταν, πολεμοῦντες:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.
Μονάδες 5
- β) **εὖφωτος, πώποτε, μετέχω, συμφοιτητής, ἀνόσιος:** Να ἀναλύσετε τῆς λέξεις στὰ συνθετικά τοὺς.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 378ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79,2-80

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἠπειρον, ὄθεν περ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραία ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καί περ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασιίδου παραινοῦντος, ὡς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινὰς αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλου. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι μέχρι μέσου ἡμέρας δηώσαντες τὴν γῆν ἀπέπλευσαν, καὶ ὑπὸ νύκτα αὐτοῖς ἐφρυκτωρήθησαν ἐξήκοντα νῆες Ἀθηναίων προσπλεύουσαι ἀπὸ Λευκάδος· ἃς οἱ Ἀθηναῖοι πυνθανόμενοι τὴν στάσιν καὶ τὰς μετ' Ἀλκίδου ναῦς ἐπὶ Κέρκυραν μελλούσας πλεῖν ἀπέστειλαν καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὁ δὲ δῆμος ... τὸν Θουκλέους στρατηγόν.
Μονάδες 30
2. Να αναφέρετε τρία (3) χαρακτηριστικά του θουκυδίδειου ὕφους.
Μονάδες 10
3. **α) σωτηρία, εκπλήρωση, πιθανότητα, αποδοχή, ναυτικός:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.
Μονάδες 5
- β) περιδεής, ἐσβαίνω, ἐπίπλους, ἀποπλέω, στρατηγός:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 279ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὕσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὕσαι, παραγίνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδα, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδης αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπείρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρα. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τὰ τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουον παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἑτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οὐ δὲ πολλῶν θορύβῳ... Κερκυραίους ἐτάξαντο.*
Μονάδες 30
2. Ποια εἶναι τα γνωρίσματα του ηγέτη που χαρακτηρίζουν τὴν πολιτικὴ φυσιογνωμία του Περικλή;
Μονάδες 10
3. **α) παρουσία, μετακόμιση, λιμενικός, παρασκευή, ἐναντίωση:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.
Μονάδες 5
- β) ξύμβουλος, ἐκπέμπω, ἔφορμος, παραινῶ, ἐπιγίγνομαι:** Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στα συνθετικά τους.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 280ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ' ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἵκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκά ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἑνδεκά] οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης... περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι.
Μονάδες 30
2. Οι Αθηναῖοι με ψήφισμά τους ἐξόρισαν τὸν Ξενοφῶντα, ἐπειδὴ:
  - α) ἀρνήθηκε νὰ ὑπηρετήσῃ στὸν ἀθηναϊκὸ στρατὸ,
  - β) κατατάχθηκε ὡς μισθοφόρος στὸν στρατὸ τοῦ Κύρου, στὴ Μ. Ἀσία,
  - γ) ἀνῆκε στὴν τάξη τῶν ἱππέων καὶ συναναστρέφονταν με τὸν Σωκράτη,
  - δ) στὴ μάχη τῆς Κορωνείας (494 π.Χ.), παρατάχθηκε με τὸν βασιλιά τῆς Σπάρτης Ἀγησίλαο ἐναντίον τῆς πατρίδας του,
  - ε) δὲν ἐπέτρεψε στους γίους του νὰ ὑπηρετήσουν στὸν ἀθηναϊκὸ στρατὸ.Νὰ ἐπιλέξετε τὴ σωστὴ ἀπάντηση, σημειώνοντας τὸ ἀντίστοιχο γράμμα, καὶ νὰ ἀναφέρετε ἀν οἱ Αθηναῖοι ἀναθεώρησαν τὸ ψήφισμα αὐτὸ καὶ με ποια ἀφορμὴ.
Μονάδες 10
3. **α) εἶπεν, ἡγουμένου, παραδίδομεν, κατακεκριμένον, ἀπαγαγόντες.** Νὰ γράψετε ἀπὸ μία ὁμόρριζη λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμίᾳ ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.
Μονάδες 5

β) Νὰ συνδέσετε κάθε ρῆμα τῆς **A'** στήλης με τὸ συνώνυμὸ του στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

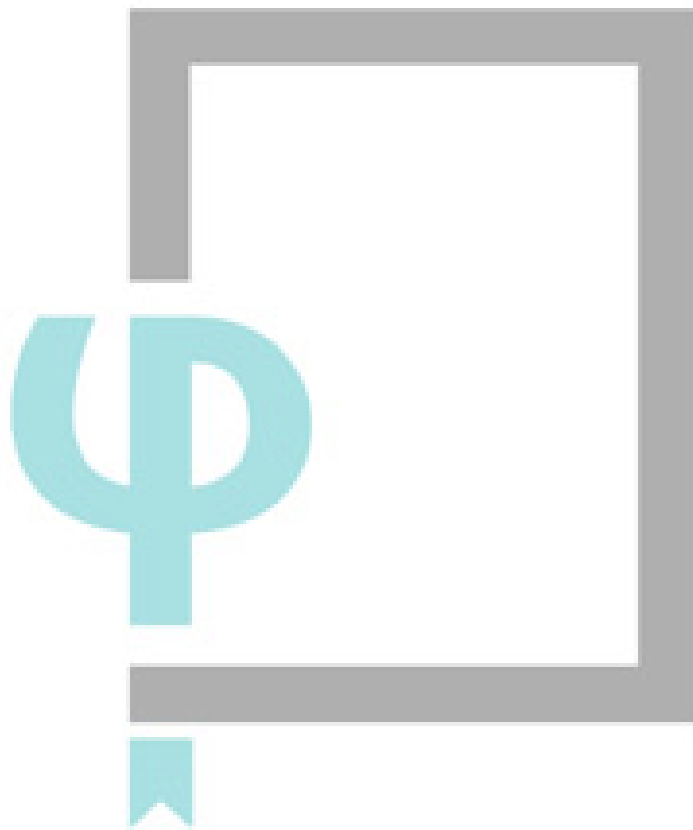
A' ΣΤΗΛΗ

B' ΣΤΗΛΗ

1. βούλομαι	α) ποιῶ
2. γιγνώσκω	β) βουλεύομαι
3. κελεύω	γ) επίσταμαι
4. λέγω	δ) ἐθέλω
5. πράττω	ε) φάσκω
	στ) προστάττω
	ζ) κηρύττω

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 281ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἴκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἑνδεκα] οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστῆ το τμήμα: Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης... περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι.

Μονάδες 30

2. α) Να ἐξηγήσετε γιατί δεν εἶναι εὐκόλη ἡ εἰδολογικὴ καὶ ἡ χρονολογικὴ κατάταξη τῶν ἔργων τοῦ Ξενοφώντα.

β) Σε ποια κριτήρια στηρίζεται ἡ χρονολογικὴ κατάταξη τῶν ἔργων τοῦ Ξενοφώντα;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς Α' στήλης με τὴν ἀντώνυμὴ τῆς στῆ Β' στήλης. Δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀσεβής	α) γινώσκω
2. ἔννομος	β) νόμιμος
3. ἄγνοῶ	γ) δίκαιος
4. ἄδικος	δ) εὐσεβής
5. ἀγαθός	ε) ἀνάξιος
	στ) παράνομος
	ζ) κακός

Μονάδες 5

β) ζωγραφικὴ, κριτήριο, ἐκδοσι, λήμμα, διαγωγή: Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 283ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἴκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἕνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἕνδεκα] οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης... περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι.
Μονάδες 30
2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφώντα; Να γράψετε δύο τίτλους ἔργων ἀπὸ κάθε κατηγορία.
Μονάδες 10
3. α) Να συνδέσετε τις λέξεις τῆς Α' στήλης με τὴν λέξεις τῆς Β' στήλης με τις οποίες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια. Δύο λέξεις περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. κατάληψη	
2. μετεγγραφή	α) ἔγραψαν
3. προληπτικός	
4. ἐπίγραμμα	
5. διάλειμμα	β) λαβόντες
6. γρίφος	
7. λήμμα	

Μονάδες 5

β) ἐπιδείκνυμι, ἄδικος, ἀσεβής, ἀπάγω, ἕνδεκα: Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στα συνθετικὰ τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 284ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἰκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἑνδεκα] οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης... περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι.

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Διδακτικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς της κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ (Β' στήλη) καὶ ἐπίθετο (Γ' στήλη), ἀπλὸ ἢ σύνθετο, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιὰ ἀπὸ τῆς λέξεως τῆς Α' στήλης.

Α'	Β'	Γ'
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
<i>ἰκετεύω</i>		
<i>γινώσκω</i>		
<i>ἀπάγω</i>		
<i>ἡγοῦμαι</i>		
<i>θαυμάζω</i>		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 286ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἵκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκά ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἑνδεκά] οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες... ἐκ τούτων πράττετε.

Μονάδες 30

2. Πώς δικαιολογείται ο χαρακτηρισμός του Ξενοφώντα ως «ρεπόρτερ» και πώς αποτυπώνεται στο ἔργο του ἡ εικόνα των πολιτικῶν ἐξελίξεων του 4^{ου} π.Χ. αἰ.;

Μονάδες 10

3. α) **ἵκετεύω, ἐξαλείφω, ἔγραψαν, ἐπιδείξει, νόμον.** Να γράψετε ἀπὸ μὴ ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) **ἀνεπήδησεν, ἐννομώτατα, κατάλογος, ἀσεβέστατοι, ἀδικώτατοι.** Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στὰ συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 287ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

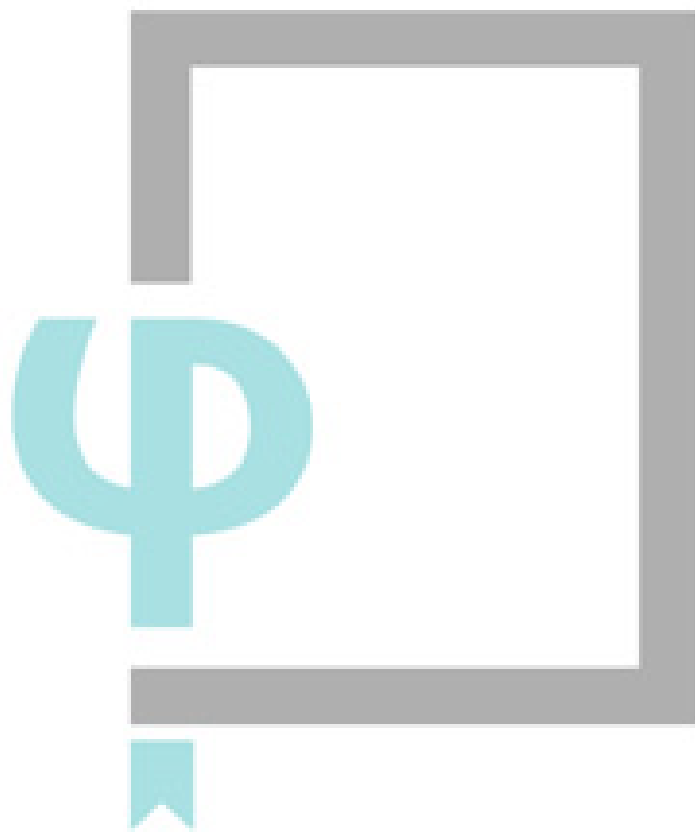
Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἵκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἑνδεκα] οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες... ἐκ τούτων πράττετε. **Μονάδες 30**
2. Ποιες εἶναι οἱ ἀπόψεις τοῦ Ξενοφώντα γιὰ τὴν «αθῆτησιν τοῦ λόγου» καὶ τὴν «παράβασιν τῶν ὀρκῶν»; **Μονάδες 10**
3. **α) αλοιφή, παράδειγμα, ευσέβεια, φήμη, ἀνανδρος:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια. **Μονάδες 5**

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ἀντώνυμὴ τῆς στῆ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀγαθός	α) ἀγνοῶ
2. ἄδικος	β) οἶδα
3. ἀσεβής	γ) παράνομος
4. γινώσκω	δ) κακός
5. ἐννομος	ε) δίκαιος
	στ) νομικός
	ζ) εὐσεβής

ΘΕΜΑ 290ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἵκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἑνδεκα] οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες... ἐκ τούτων πράττετε.

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή (γέννηση, οικογενειακό περιβάλλον), τη μόρφωση του Ξενοφώντα και τις πολιτικές συνθήκες της εποχής του;

Μονάδες 10

3. α) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
ἐξαλείφειν	-ή	
ἵκετεύω	-ης	
ἔγραψαν	-μα	
ἐπιδείξαι	-ις	
βοηθήσετε	-ός	

Μονάδες 5

β) ἀνέστιος, ἐπιγράμμα, οὐσία, ἐπικῆρυξη, ἀπόδοση: Να συνδέσετε τὶς λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 292ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἵκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἑνδεκα] οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες... ἐκ τούτων πράττετε. **Μονάδες 30**
2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τον Ξενοφώντα στην εξορία; **Μονάδες 10**
3. **α)** *ἀνεπήδησεν, βούληται, κρίσιν, ἐπιδείξαι, θαυμάζω*: Να γράψετε ἀπὸ μίᾳ ομόρριζῃ λέξει, ἀπλὴ ἢ σύνθετῃ, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμίᾳ ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεως τοῦ κειμένου. **Μονάδες 5**

β) *γραφὴ, γράμμα, γραφεύς, βοηθός, βοήθεια*: Να κατατάξετε τῆς παραπάνω ομόρριζες πρὸς τοὺς ἐπόμενους ρηματικούς τύπους *ἔγραψαν* καὶ *βοηθήσετε* λέξεως τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας στὴν κατάλληλῃ στήλῃ, ἀνάλογα με τὸ τι σημαίνει ἡ καθεμία.

ἐνέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	αποτέλεσμα ἐνέργειας

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 293ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἰκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θραυστάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἑνδεκα] οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Na μεταφραστῆι το τμήμα: Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες... ἐκ τούτων πράττετε.
Μονάδες 30
2. Na κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρά τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα του Ξενοφῶντα:
  - α) Συμμετείχε ως μισθοφόρος στο στράτευμα του Κύρου κατὰ του ἀδελφοῦ του Ἀρταξέρξη.
  - β) Μεγάλωσε σε εὐπορὴ οικογένεια στον Δῆμο της Ερχίας Ἀττικῆς.
  - γ) Ἀκολούθησε τον Σπαρτιάτη βασιλιά Ἀγησίλαο στη μάχη της Κορωνεῖας.
  - δ) Ὑπηρέτησε στο σώμα των ἰππέων της πατρίδας του, της Ἀθήνας.
  - ε) Ὁδήγησε τους Ἕλληνες μισθοφόρους (τους Μυρῖους) ἀπὸ τα βάθη της Ἀσίας στην πατρίδα τους.**Μονάδες 10**
3. **α)** Na σχηματίσετε ἀπὸ τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) της ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

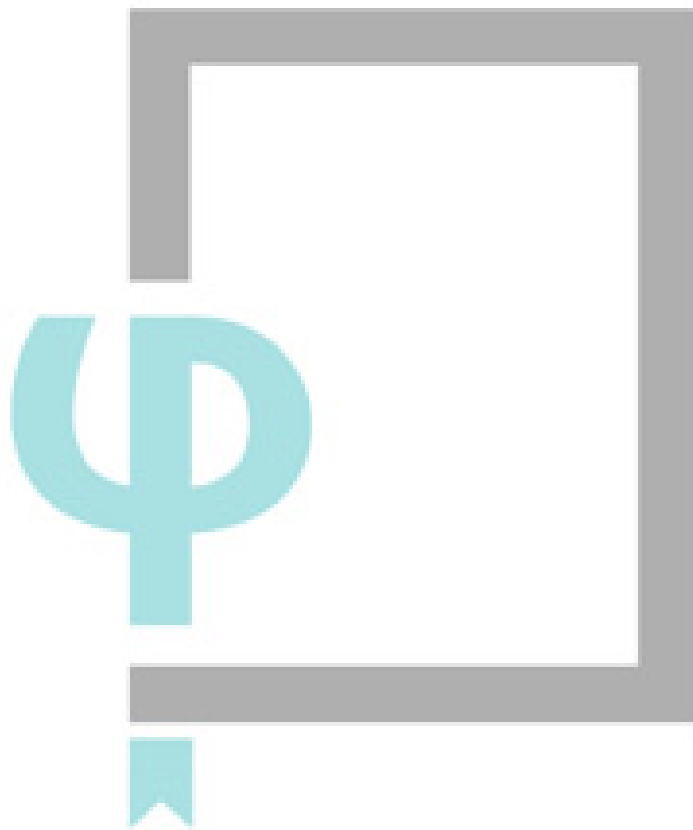
ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἀνεπήδησεν</i>	-μα	
<i>γινώσκοντες</i>	-μων	
<i>ἰκετεύω</i>	-ία	

<i>πράττετε</i>	<i>-ις</i>	
<i>άπαγαγόντες</i>	<i>-ή</i>	

Μονάδες 5

β) γραφή, διάκριση, εύανδρος, ανάγνωση, εκδότης: Να συνδέσετε τις λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 295ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἴκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἔνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἔνδεκα] οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες... ἐκ τούτων πράττετε.

Μονάδες 30

2. Να εξηγήσετε γιατί οι Αθηναῖοι ἐξόρισαν τον Ξενοφῶντα ἀπὸ τὴν πατρίδα του (394 π.Χ.) καὶ γιατί, πολὺ ἀργότερα (365 π.Χ.), ἀνακάλεσαν αὐτὴν τὴν ἀπόφαση.

Μονάδες 10

3. **α)** εἶπεν, ἡγουμένου, παραδίδομεν, κατακεκριμένον, ἀπαγαγόντες. Να γράψετε ἀπὸ μίᾳ ομορριζῇ λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμίᾳ ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε τὰ ῥήματα τῆς **A'** στήλης με τὰ συνώνυμά τους τῆς **B'** στήλης. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. βούλομαι	α) ποιῶ
2. γινώσκω	β) βουλευομαι
3. κελεύω	γ) ἐπίσταμαι
4. λέγω	δ) ἐθέλω
5. πράττω	ε) φάσκω
	στ) προστάττω
	ζ) κηρύττω

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 296ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἵκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θραυστάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον· ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες οἱ ἑνδεκα οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες... ἐκ τούτων πράττετε.

Μονάδες 30

2. **α)** Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;
β) Ποια είναι η πιθανότερη χρονολογική κατάταξη των έργων του;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀσεβής	α) γινώσκω
2. ἐννομος	β) νόμιμος
3. ἀγνοῶ	γ) δίκαιος
4. ἄδικος	δ) εὐσεβής
5. ἀγαθός	ε) ἀνάξιος
	στ) παράνομος
	ζ) κακός

Μονάδες 5

β) ζωγραφική, κριτήριο, έκδοση, λήμμα, διαγωγή: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 298ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἵκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἔνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον· ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες οἱ ἔνδεκα οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες... ἐκ τούτων πράττετε.

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Ιστορικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε τις λέξεις τῆς **A'** στήλης με τις λέξεις τῆς **B'** στήλης με τις οποίες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια. Δύο λέξεις περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. κατάληψη	
2. μετεγγραφή	α) ἔγραψαν
3. προληπτικός	
4. ἐπίγραμμα	
5. διάλειμμα	β) λαβόντες
6. γρίφος	
7. λήμμα	

Μονάδες 5

- β) ἐπιδεικνυμι, ἄδικος, ἀσεβής, ἀπάγω, ἔνδεκα:** Να αναλύσετε τις παραπάνω λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 299ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἵκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἑνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἑνδεκα] οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες... ἐκ τούτων πράττετε. **Μονάδες 30**
2. Ο Ξενοφών είχε τη φιλοδοξία να συνεχίσει το ἔργο του Θουκυδίδη. Πόσο επιτυχημένη θεωρεῖται ἡ προσπάθειά του; **Μονάδες 10**
3. Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ὁμόρριζο ουσιαστικὸ (Β' στήλη) καὶ ἐπίθετο (Γ' στήλη), ἀπλὸ ἢ σύνθετο, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιὰ ἀπὸ τῆς λέξεως τῆς Α' στήλης.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
ἵκετεύω		
γινώσκω		
ἀπάγω		
ἡγοῦμαι		
θαυμάζω		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 24ο: Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οί γάρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προεισητήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακα ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερά ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ γάρ Κερκυραῖοι...ὥσπερ καὶ πρότερον.*

Μονάδες 30

2. Με ποιον τρόπο παραθέτει ο Θουκυδίδης τους λόγους των ομιλητῶν στις *δημηγορίες* του και γιατί.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την αντώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. σύμμαχος	α) πένης
2. ἀφικνοῦμαι	β) ἐχθρός
3. πλούσιος	γ) ὕστερον
4. φίλος	δ) πρῶτιστα
5. πρότερον	ε) ἀπέρχομαι
	στ) προσφιλής
	ζ) ἀντίμαχος

Μονάδες 5

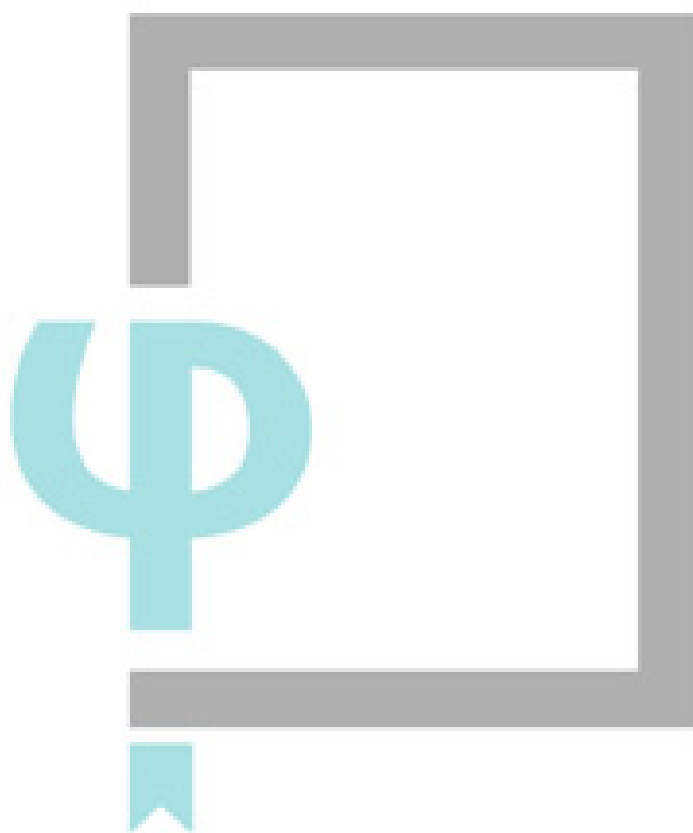
β) Να αντιστοιχίσετε τα ομόρριζα προς τις λέξεις *ἐψηφίσαντο, ἔπρασσον, λέγοντες* (Α' στήλη) ουσιαστικά: *ψηφισμα, πράξις, πράκτωρ, λέξις, λόγος* με την κατηγορία στην οποία ανήκουν (Β' στήλη). Δύο κατηγορίες περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
----------	----------

1. ψήφισμα	α) ενέργεια ή κατάσταση
2. πράξις	β) όργανο ή μέσο ενέργειας
3. πράκτωρ	γ) τόπος
4. λόγος	δ) αποτέλεσμα ενέργειας
5. λέξις	ε) πρόσωπο που ενεργεί

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 27ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακα ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερά ἰκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρήσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι...ὥσπερ καὶ πρότερον.*

Μονάδες 30

2. Με ποιον τρόπο χρονολογεῖ τα ιστορικά γεγονότα ο Θουκυδίδης;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την ομόρριζή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. πεπεισμένοι	α) αφετηρία
2. ἀφικομένης	β) διαφυγή
3. ἀφεθέντες	γ) χρώμα
4. ἀποφυγῶν	δ) κατάθεση
5. χρήσασθαι	ε) ανέφικτος
	στ) πειθῶ
	ζ) χρήμα

Μονάδες 5

β) Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων με λέξεις (απλές ή σύνθετες) της νέας ελληνικής γλώσσας, ομόρριζες των ρημάτων που δίνονται σε παρένθεση.

Οι.....προκάλεσαν μεγάλες καταστροφές (**στασιάζω**).

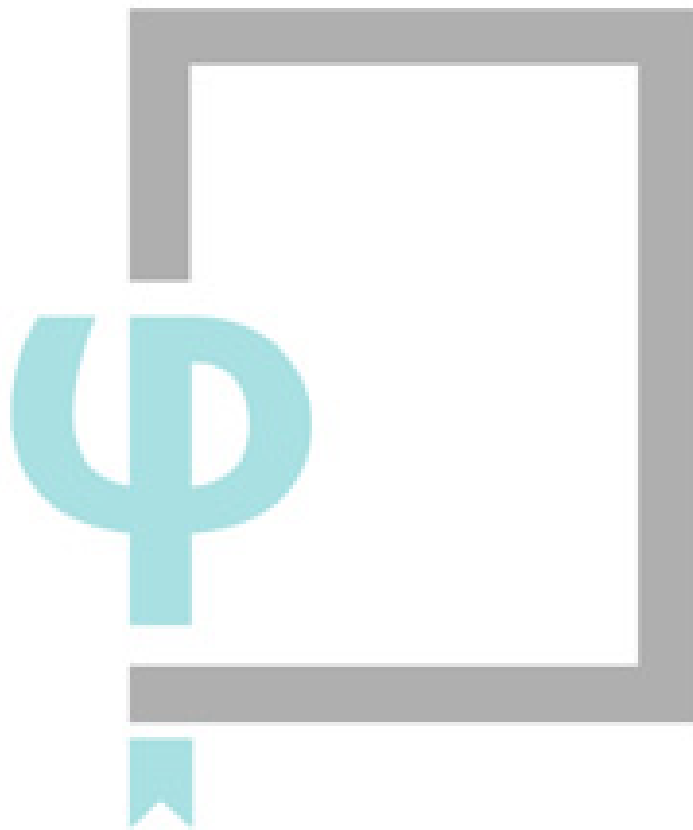
Οι δρομείς ξεκίνησαν από την .....του Μαραθώνα για να τρέξουν την κλασική διαδρομή (**ἀφίεμαι**).

Το Δικαστήριο επέβαλε στον κατηγορούμενο χρηματική ..... και διέταξε να αφηθεί ελεύθερος (**έγγυῶμαι**).

Το ..... των Κερκυραίων δείχνει τη φιλική τους διάθεση προς τους Κορινθίους (**ψηφίζομαι**).

Δεν ήταν συνεπής στην .....της δόσης του δανείου και του επιβλήθηκε πρόστιμο (**όφλισκάνω**).

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 42ο: Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οί γάρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγούσων καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακα ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερά ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλής ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας...τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.*

Μονάδες 30

2. Ποια είναι η αντίληψη του Θουκυδίδη για την αντιμετώπιση του προβλήματος της διαχείρισης της δύναμης από ένα κράτος, μια συμμαχία, μια πολιτική παράταξη;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη σημασία της στη **B'** στήλη (δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀφεθέντες	α) εθελοντής πρόξενος
2. ἀφικνούμαι	β) προσεγγίζω στην ακτή
3. προσποιῶ	γ) προξενῶ ζημιά ἀθελά μου
4. διεγγυῶμαι	δ) αφού ελευθερώθηκαν
5. ἐθελοπρόξενος	ε) φέρω με το μέρος μου
	στ) γίνεται κάποιος εγγυητής μου
	ζ) φτάνω

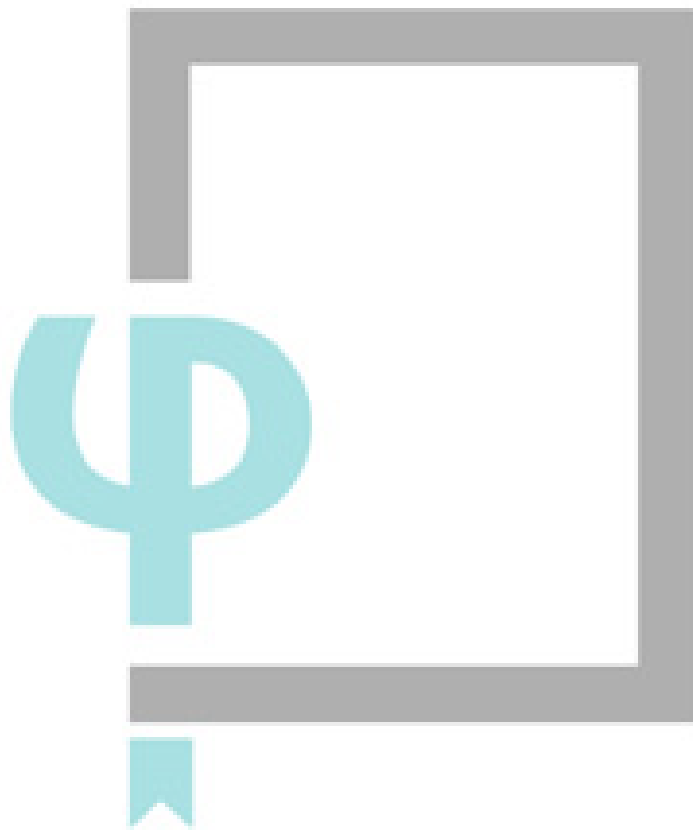
Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την συνώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
-----------------	-----------------

1. ἀφίστημι	α) λέγω
2. ἀφικνούμαι	β) βλάβη
3. φάσκω	γ) κόπτω
4. ζημία	δ) διαφωνῶ
5. τέμνω	ε) ἔρχομαι
	στ) ἀπομακρύνω
	ζ) ἐλεύθερος

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 306ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 78, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι κακῶς τε καὶ κατ' ὀλίγας προσπίπτοντες ἔταλαιπώρουν τὸ καθ' αὐτούς· οἱ δ' Ἀθηναῖοι φοβούμενοι τὸ πλῆθος καὶ τὴν περικύκλωσιν ἀθρόαις μὲν οὐ προσέπιπτον οὐδὲ κατὰ μέσον ταῖς ἐφ' ἑαυτοὺς τεταγμέναις, προσβαλόντες δὲ κατὰ κέρας καταδύουσι μίαν ναῦν. Καὶ μετὰ ταῦτα κύκλον ταξαμένων αὐτῶν περιέπλεον καὶ ἐπειρῶντο θορυβεῖν. Γνόντες δὲ οἱ πρὸς τοῖς Κερκυραίοις καὶ δείσαντες μὴ ὅπερ ἐν Ναυπάκτῳ γένοιτο, ἐπιβοηθοῦσι, καὶ γενόμεναι ἀθρόαι αἱ νῆες ἅμα τὸν ἐπίπλουον τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο. Οἱ δ' ὑπεχώρουν ἤδη πρύμναν κρουόμενοι καὶ ἅμα τὰς τῶν Κερκυραίων ἐβούλοντο προκαταφυγεῖν ὅτι μάλιστα, ἑαυτῶν σχολῆ τε ὑποχωρούντων καὶ πρὸς σφᾶς τεταγμένων τῶν ἐναντίων. Ἡ μὲν οὖν ναυμαχία τοιαύτη γενομένη ἐτελεύτα ἐς ἡλίου δύσιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι ... τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο.* **Μονάδες 30**

2. Ποια είναι, κατὰ τον Θουκυδίδη, τα βασικά κίνητρα για τον πόλεμο; **Μονάδες 10**

3. **α)** *ποιητής, ποίησις, ποίημα, πτώσις, παράπτωμα:* Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς τα ρήματα *ἐποιοῦντο* και *προσέπιπτον* λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

β) *ναυμαχία, πλῆθος, κύκλος, ἐπίπλους, δύσις:* Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 57ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγῶν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακας ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερά ἱκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλής ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρήσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας...τῷ νόμῳ χρήσασθαι.*

Μονάδες 30

2. Ποια γλώσσα χρησιμοποιεῖ στο ἔργο του ο Θουκυδίδης; Να αναφέρετε τρεις χαρακτηριστικές γλωσσικές ιδιομορφίες.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε τις λέξεις της Α' στήλης με τις ομόρριζες της Β' στήλης (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. καταδουλοῦν	α) αφετηρία
2. ἀφικομένης	β) διαφυγή
3. ἀφεθέντες	γ) χρώμα
4. ἀποφυγῶν	δ) κατάθεση
5. χρήσασθαι	ε) ανέφικτος
	στ) δουλεία
	ζ) χρήμα

Μονάδες β)

β) Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων με λέξεις (απλές ή σύνθετες) της νέας ελληνικής γλώσσας, ομόρριζες των ρημάτων που δίνονται σε παρένθεση.

Οι..... προκάλεσαν μεγάλες καταστροφές στο κέντρο της πόλης (**στα-
σιάζω**).

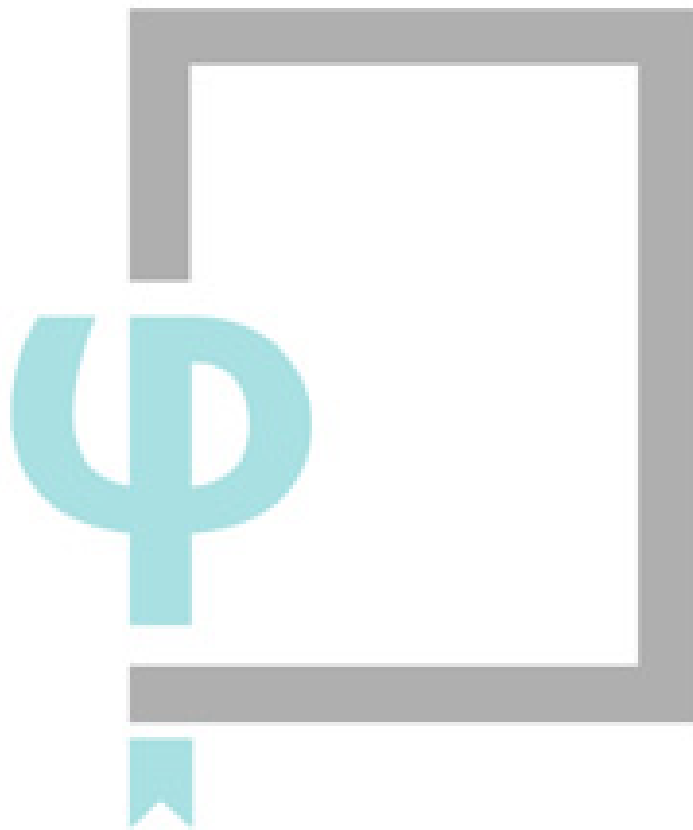
Ο δρομείς ξεκίνησαν από την .....του Μαραθώνα για να τρέξουν την
κλασική διαδρομή (**άφιεμαι**).

Το Δικαστήριο επέβαλε στον κατηγορούμενο χρηματική ..... και διέταξε να α-
φεθεί ελεύθερος (**έγγυώμαι**).

Το ..... των Κερκυραίων δείχνει τη φιλική τους διάθεση προς τους Κορινθίους
(**ψηφίζομαι**).

Δεν ήταν συνεπής στην .....της δόσης του δανείου και του επιβλήθηκε
πρόστιμο (**όφλισκάνω**).

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 72ο: Θουκυδίδου Ιστορία, 3, 70, 3-6.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγῶν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακα ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἰκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδώσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλής ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρήσασθαι. Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ ἐξείργοντο καὶ ἅμα ἐπυνθάνοντο τὸν Πειθίαν, ἕως ἔτι βουλῆς ἐστί, μέλλειν τὸ πλῆθος ἀναπέσειν τοὺς αὐτοὺς Ἀθηναίοις φίλους τε καὶ ἐχθροὺς νομίζειν, ξυνίσταντό τε καὶ λαβόντες ἐγχειρίδια ἐξαπιναίως ἐς τὴν βουλὴν ἐσελθόντες τὸν τε Πειθίαν κτείνουσι καὶ ἄλλους τῶν τε βουλευτῶν καὶ ἰδιωτῶν ἐς ἐξήκοντα· οἱ δὲ τινες τῆς αὐτῆς γνώμης τῷ Πειθίᾳ ὀλίγοι ἐς τὴν Ἀττικὴν τριήρη κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ... ..κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.*
Μονάδες 30
2. Πῶς ο Θουκυδίδης οδηγείται στην αντίληψη ὅτι ἡ λογικὴ ἀποτελεῖ τὴ μόνη ἀξία στὴν ὁποία μπορεῖ νὰ στηριχθεῖ ὁ ἄνθρωπος;
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε τὶς λέξεις τῆς στήλης **A'** με τὴ σημασία τους στὴ στήλη **B'** (δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀναπεῖθω	α) ἐθελοντὴς πρόξενος
2. πυνθάνομαι	β) φονεύω
3. ἐξαπιναίως	γ) αὐτὸς ποὺ προξενεῖ ζημίᾳ χωρὶς τὴ θέλησή του
4. κτείνω	δ) ἀφοῦ ἐλευθερώθηκαν
5. ἐθελοπρόξενος	ε) μεταπεῖθω
	στ) πληροφοροῦμαι
	ζ) ξαφνικά

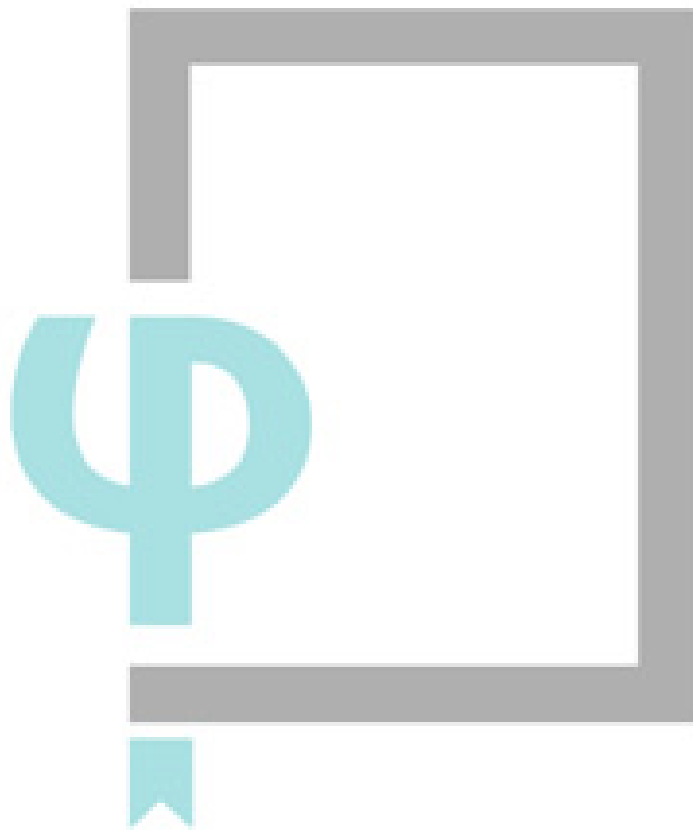
Μονάδες 5

- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν συνώνυμή της στὴ **B'** στήλη (δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἐξαπιναίως	α) λέγω

<i>2. πυνθάνομαι</i>	<i>β) βλάβη</i>
<i>3. φάσκω</i>	<i>γ) κόπτω</i>
<i>4. ζημία</i>	<i>δ) πείθομαι</i>
<i>5. τέμνω</i>	<i>ε) έρωτώ</i>
	<i>στ) κάμνω</i>
	<i>ζ) έξαίφνης</i>

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 379ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφρονος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποίησαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κекινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδοῦμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἱ ἰδίων κερδέων ἔνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνσὶν ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἡμεῖς γὰρ καὶ συγχορευταί... δέκα ἔτη πολεμοῦντες. **Μονάδες 30**
2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τον Ξενοφώντα στην εξορία; **Μονάδες 10**
3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με τη σημασία της στη Β' στήλη. Δύο στοιχεία της Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. κηδεστία	α) σεβαστός
2. αἰδοῦμαι	β) συγγένεια ἐξ αἵματος
3. ἀποκτείνω	γ) κανένας ἀπὸ τοὺς δύο
4. σεμνός	δ) καὶ οἱ δύο
5. ἀμφότεροι	ε) φονεύω
	στ) συγγένεια ἐξ ἀγχιστείας
	ζ) σέβομαι

Μονάδες 5

β) κῆρυξ, θυσία, ἐορτή, σωτηρία, κηδεστία: Να γράψετε για καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου ἓνα ομόρριζο ρῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 380ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφρονος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποίησαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θουσιῶν καὶ ἑορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδοῦμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνσὶν ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

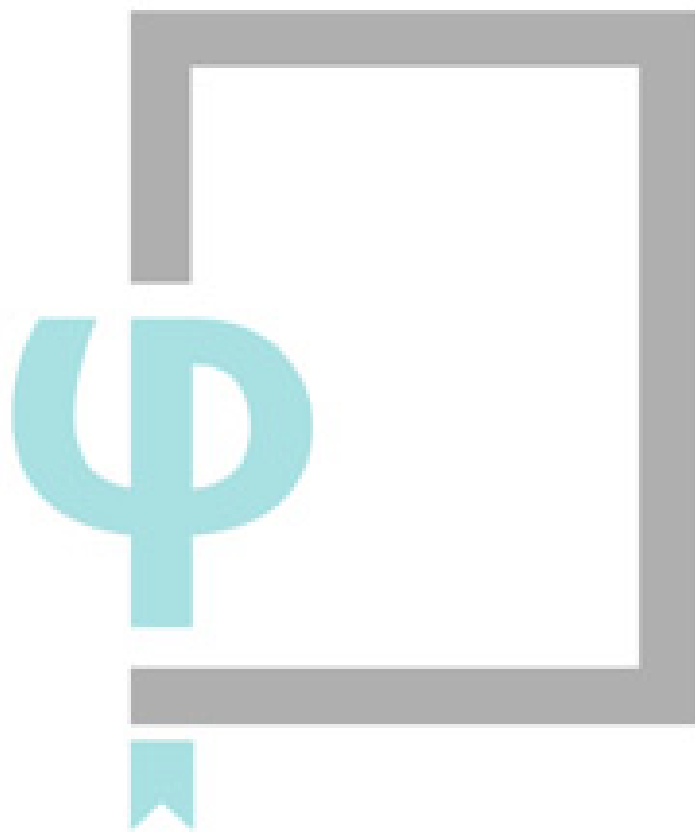
B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἡμεῖς γὰρ καὶ συγχορευταί... δέκα ἔτη πολεμοῦντες.
Μονάδες 30
2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρὰ τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ Ξενοφῶντα:
  - α) Συμμετείχε ως μισθοφόρος στο στράτευμα τοῦ Κύρου κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀρταξέρξη.
  - β) Μεγάλωσε σε εὐπορὴ οἰκογένεια στον Δῆμο τῆς Ερχιάς Ἀττικῆς.
  - γ) Ἀκολούθησε τον Σπαρτιάτη βασιλιά Ἀγησίλαο στη μάχη τῆς Κορωνείας.
  - δ) Ὑπηρέτησε στο σῶμα τῶν ἰππέων τῆς πατρίδας τοῦ, τῆς Ἀθήνας.
  - ε) Ὁδήγησε τους Ἕλληνες μισθοφόρους (τους Μυρίους) ἀπὸ τα βᾶθη τῆς Ἀσίας στην πατρίδα τους.**Μονάδες 10**
3. **α) πολῖται, ἐποίησαμεν, συστρατιῶται, κοινῆς, παύσασθε:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.
Μονάδες 5

β) μέτοχος, κινδύνευμα, σιωπή, βούλησις, ἀμάρτημα: Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες πρὸς τους ρηματικούς τύπους *μετεσχῆκαμεν, κινδυνεύκαμεν, κατασιωπησάμενος, βούλεσθε, ἀμαρτάνοντες* λέξεις τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ἀνάλογα με το τι σημαίνει ἡ καθεμία.

ἐνέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	ἀποτέλεσμα ἐνέργειας
----------------------	---------------------	----------------------

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 382ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφωτος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποίησαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θουσιῶν καὶ ἑορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κεκινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδοῦμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνσὶν ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἡμεῖς γὰρ καὶ συγχορευταί ... δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

Μονάδες 30

2. Να εξηγήσετε γιατί οι Αθηναίοι εξόρισαν τον Ξενοφώντα από την πατρίδα του (394 π. Χ.) και γιατί, πολύ αργότερα (365 π.Χ.), ανακάλεσαν αυτή τους την απόφαση.

Μονάδες 10

3. **α) διαφωνία, αναιδής, απέλαιση, βουλευτικός, φιλανθρωπία:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β)** Να αντιστοιχίσετε τα ομόρριζα προς τις λέξεις *γεγενήμεθα* και *μετεσχῆκαμεν* (**A'** στήλη): *γονεύς, γένεσις, μετοχή, σχῆμα, σχέσις* ουσιαστικά με την κατηγορία στην οποία ανήκουν (**B'** στήλη) (δύο κατηγορίες περισσεύουν).

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>σχέσις</i>	α) ενέργεια ή κατάσταση
2. <i>γονεύς</i>	β) ὄργανο ή μέσο ενέργειας
3. <i>σχῆμα</i>	γ) τόπος ενέργειας
4. <i>μετοχή</i>	δ) αποτέλεσμα ενέργειας
5. <i>γένεσις</i>	ε) πρόσωπο που ενεργεί

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 93ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 71-72.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἥκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἄλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγιναν. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλληγεῖς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλαικὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἤπειρον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Δράσαντες δὲ τοῦτο...μὴ τις ἐπιστροφή γένηται.*
Μονάδες 30
2. Για ποιους λόγους εξορίστηκε ο Θουκυδίδης και πὼς η εξορία του επηρέασε τη συγγραφή του έργου του;
Μονάδες 10
3. **α)** *δράσαντες, βέλτιστα, ἡσυχάζοντας, πείσοντας, πέμπουσι* : Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.
Μονάδες 5
- β)** Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>νεωτερίζοντας</i>	-μός	
<i>ἐνίκησαν</i>	-ής	
<i>κατέθεντο</i>	-ις	
<i>ἰδρύθη</i>	-μα	
<i>ᾤκουν</i>	-ωρ	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 383ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφωτος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποίησαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἑορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενῆμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κεκινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδοῦμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνσὶν ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἡμεῖς γὰρ καὶ συγχορευταί... δέκα ἔτη πολεμοῦντες.
Μονάδες 30
2. **α)** Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;
β) Ποια είναι η πιθανότερη χρονολογική κατάταξη των έργων του;
Μονάδες 10
3. **α)** **ἔλεξεν, κεκινδυνεύκαμεν, σωτηρίας, κοινωνοῦμεν, ἀμαρτάνοντες:** Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη (απλή ή σύνθετη) της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.
Μονάδες 5
β) Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων με λέξεις (απλές ή σύνθετες) της νέας ελληνικής γλώσσας, ομόρριζες των ρημάτων που δίνονται σε παρένθεση.
Η ..... στις εκλογές με βάση τον νόμο είναι υποχρεωτική (**μετέχω**).
Οι ..... στο χρηματιστήριο σημείωσαν πτώση (**μετέχω**).
Οι ..... της εταιρείας ενέκριναν την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου (**μετέχω**).
Οι ιερείς προσφωνούνται ..... (**αἰδοῦμαι**).
Η συμπεριφορά του ήταν..... (**αἰδοῦμαι**).
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 384ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79,2-80

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἠπειρον, ὄθενπερ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραία ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καίπερ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὡς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινὰς αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλου. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι μέχρι μέσου ἡμέρας δηώσαντες τὴν γῆν ἀπέπλευσαν, καὶ ὑπὸ νύκτα αὐτοῖς ἐφρυκτωρήθησαν ἐξήκοντα νῆες Ἀθηναίων προσπλεύουσαι ἀπὸ Λευκάδος· ἃς οἱ Ἀθηναῖοι πυνθανόμενοι τὴν στάσιν καὶ τὰς μετ' Ἀλκίδου ναῦς ἐπὶ Κέρκυραν μελλούσας πλεῖν ἀπέστειλαν καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὁ δὲ δῆμος ... τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

Μονάδες 30

2. Ποια στοιχεία οδήγησαν τον Θουκυδίδη να κατανοήσει από την αρχὴ τὴ σημασία του πολέμου που ξεσπούσε;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς Α' στήλης με τὴν ομόρριζή τῆς στὴ Β' στήλη (δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἀνηγάγοντο	α) βάδισμα
2. πόλιν	β) ναύλος
3. νῆες	γ) πιεστικός
4. ἔπεισαν	δ) πρόβλημα
5. ἐσβῆναι	ε) πολίτης
	στ) αναγωγή
	ζ) πιθανός

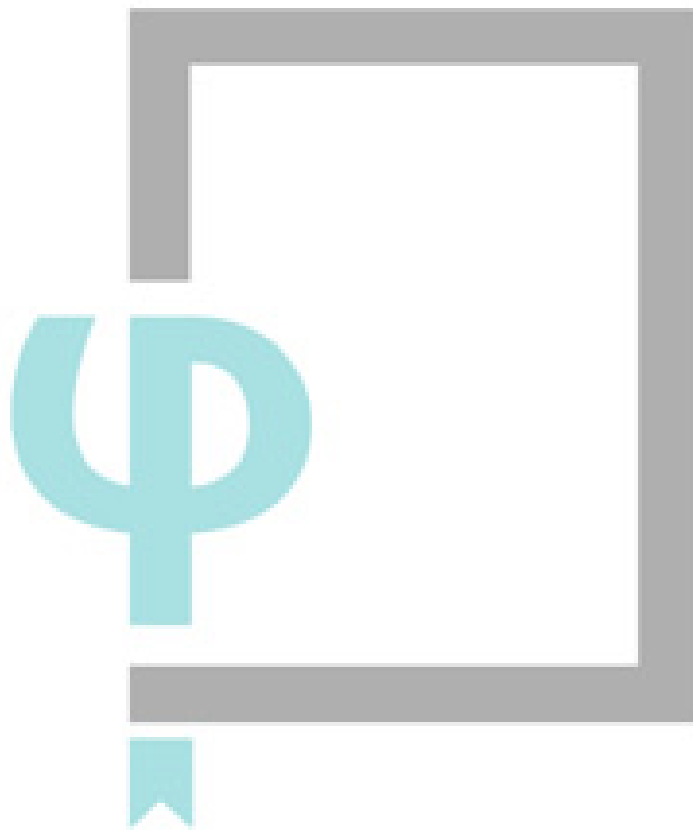
Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε ἀπὸ τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
-----------------	----------	---------------------

<i>έχοντες</i>	-ις	
<i>έτόλμησαν</i>	-μα	
<i>σωθήσεται</i>	-ήρ	
<i>παραινοῦντος</i>	-ις	
<i>έπόρθουν</i>	-τής	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 59ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιτήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρήνει πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκεῖνον. Καὶ ὁ μὲν ᾤχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανήγην), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν... Καὶ ὁ μὲν ᾤχετο.

Μονάδες 30

2. Ποιες στρατιωτικές υπηρεσίες προσέφερε ο Ξενοφών στον Αγησίλαο;

Μονάδες 10

3. α) **ἀπέρχομαι, στρατηγός, καταφρονῶ, μεθορμίζω, ἀντανάγω**: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με τη συνώνυμή της στη Β' στήλη. Δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. φημί	α) ἐπιθυμῶ
2. παραινῶ	β) προστάττω
3. βούλομαι	γ) συμβουλεύω
4. κελεύω	δ) ὠνούμαι
5. πόρρωθεν	ε) φάσκω
	στ) μακρόθεν
	ζ) ἐγγύθεν

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 74ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 1, 25-27.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀλκιβιάδης δὲ κατιδὼν ἐκ τῶν τειχῶν τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐν αἰγιαλῷ ὀρμοῦντας καὶ πρὸς οὐδεμιᾷ πόλει, τὰ δ' ἐπιπήδεια ἐκ Σηστοῦ μετιόντας πεντεκαίδεκα σταδίου ἀπὸ τῶν νεῶν, τοὺς δὲ πολεμίους ἐν λιμένι καὶ πρὸς πόλει ἔχοντας πάντα, οὐκ ἐν καλῷ ἔφη αὐτοὺς ὀρμεῖν, ἀλλὰ μεθορμίσαι εἰς Σηστόν παρήνει πρὸς τε λιμένα καὶ πρὸς πόλιν· οὗ ὄντες ναυμαχήσετε, ἔφη, ὅταν βούλησθε. Οἱ δὲ στρατηγοί, μάλιστα δὲ Τυδεὺς καὶ Μένανδρος, ἀπιέναι αὐτὸν ἐκέλευσαν· αὐτοὶ γὰρ νῦν στρατηγεῖν, οὐκ ἐκεῖνον. Καὶ ὁ μὲν ᾤχετο. Λύσανδρος δ', ἐπεὶ ἦν ἡμέρα πέμπτη ἐπιπέουσι τοῖς Ἀθηναίοις, εἶπε τοῖς παρ' αὐτοῦ ἐπομένοις, ἐπὰν κατίδωσιν αὐτοὺς ἐκβεβηκότας καὶ ἐσκεδασμένους κατὰ τὴν Χερρόνησον (ὅπερ ἐποίουν πολὺ μᾶλλον καθ' ἐκάστην ἡμέραν, τὰ τε σιτία πόρρωθεν ὠνούμενοι καὶ καταφρονοῦντες δὴ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι οὐκ ἀντανήγην), ἀποπλέοντας τοῦμπαλιν παρ' αὐτὸν ἄραι ἀσπίδα κατὰ μέσον τὸν πλοῦν. Οἱ δὲ ταῦτα ἐποίησαν ὡς ἐκέλευσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δὲ στρατηγοί... ὡς ἐκέλευσε.*

Μονάδες 30

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τον Ξενοφώντα στην εξορία;

Μονάδες 10

3. α) *μεθορμίζω, στρατηγός, ἀπέρχομαι, καταφρονῶ, ἀντανάγω*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με τη συνώνυμή τη στη Β' στήλη. Δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. φημί	α) ἐπιθυμῶ
2. παραινῶ	β) προστάττω
3. βούλομαι	γ) συμβουλεύω
4. κελεύω	δ) ὠνούμαι
5. πόρρωθεν	ε) φάσκω
	στ) μακρόθεν
	ζ) ἐγγύθεν

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 385ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφρονος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποίησαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἑορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενῆμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κεκινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδοῦμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνσὶν ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἡμεῖς γὰρ καὶ συγχορευταί... δέκα ἔτη πολεμοῦντες.*
Μονάδες 30
2. Να αναφέρετε τα *Ἱστορικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.
Μονάδες 10
3. **α)** Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ὁμόρριζο οὐσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ὁμόρριζα οὐσιαστικά
<i>κατασιωπησάμενος</i>	-ή	
<i>γεγενῆμεθα</i>	-ωρ	
<i>κεκινδυνεύκαμεν</i>	-ος	
<i>βούλεσθε</i>	-ις	
<i>κοινωνοῦμεν</i>	-ία	

Μονάδες 5

- β) καλλίφωνος, ἔλασμα, ἔνδεια, πλειονότητα, κατάπαυση:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 386ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφρονος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποίησαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἑορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κεκινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρώων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδοῦμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνσὶν ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἡμεῖς γὰρ καὶ συγχορευταί... δέκα ἔτη πολεμοῦντες.
Μονάδες 30
2. Ξενοφών εἶχε τὴ φιλοδοξία νὰ συνεχίσει τὸ ἔργο τοῦ Θουκυδίδη. Πόσο ἐπιτυχημένη θεωρεῖται ἡ προσπάθειά του;
Μονάδες 10
3. **α)** *κῆρυξ, γεγενήμεθα, ἱερῶν, συμφοιτηταί, ἐλευθερίας*: Νὰ γράψετε ἀπὸ μίᾳ ομόρριζῃ λέξει (ἀπλὴ ἢ σύνθετῃ) τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.
Μονάδες 5
- β)** Νὰ συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ συνώνυμὴ τῆς **B'** στήλης (δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. παύομαι	α) φονεύω
2. σεμνός	β) σφάλλω
3. αἰδοῦμαι	γ) ἀναισχυντῶ
4. ἀποκτείνω	δ) ἄφρονος
5. ἀμαρτάνω	ε) σεπτός
	στ) αἰσχύνομαι
	ζ) λήγω

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 387ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79,2-80

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἠπειρον, ὄθεν περ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραία ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καί περ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὡς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινὰς αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλου. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι μέχρι μέσου ἡμέρας δηῶσαντες τὴν γῆν ἀπέπλευσαν, καὶ ὑπὸ νύκτα αὐτοῖς ἐφρυκτωρήθησαν ἐξήκοντα νῆες Ἀθηναίων προσπλεύουσαι ἀπὸ Λευκάδος· ἃς οἱ Ἀθηναῖοι πυνθανόμενοι τὴν στάσιν καὶ τὰς μετ' Ἀλκίδου ναῦς ἐπὶ Κέρκυραν μελλούσας πλεῖν ἀπέστειλαν καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὁ δὲ δῆμος ... τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα βαθύτερα αἷτια του Πελοποννησιακοῦ πολέμου, σύμφωνα με τον Θουκυδίδη.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε τις λέξεις της Α' στήλης με τη λέξη της Β' στήλης με την οποία ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια (δύο λέξεις περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Ρῆματα
1. ἀπλοια	
2. πιθανός	α) προσπλεύουσαι
3. εὐπίστος	
4. πλεονέκτης	
5. πειθῶ	β) ἔπεισαν
6. απλοϊκός	
7. περίπλους	

Μονάδες 5

β) *γενόμενος, σωθήσεται, προσδεχόμενοι, ἀπέπλευσαν, ἀπέστειλαν*: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 389ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφρονος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποίησαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θουσιῶν καὶ ἑορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κεκινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδοῦμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνσὶν ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἡμεῖς γὰρ καὶ συγχορευταί... δέκα ἔτη πολεμοῦντες.
Μονάδες 30
2. **α)** Πὼς αξιολογήθηκε το ἔργο του Ξενοφῶντα στην Αλεξανδρινή και στη Ρωμαϊκή εποχή;
β) Σε ποια κατηγορία των ἔργων του Ξενοφῶντα ανήκουν τα *Ἑλληνικά* και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;
Μονάδες 10
3. **α) διακήρυξη, εκστρατεία, άσωτος, αναιδής, δεοντολογία:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.
Μονάδες 5
β) Να συνδέσετε τις λέξεις της **A'** στήλης με τις αντώνυμές τους της **B'** στήλης. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ἐλευθερία</i>	α) <i>ζημία</i>
2. <i>σεμνός</i>	β) <i>ἄρχομαι</i>
3. <i>αἰδοῦμαι</i>	γ) <i>άναισχυντῶ</i>
4. <i>παύομαι</i>	δ) <i>δουλεία</i>
5. <i>κέρδος</i>	ε) <i>ἄσεμνος</i>
	στ) <i>αίσχύνομαι</i>
	ζ) <i>καλλίφωνος</i>

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 390ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79,2-80

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἠπειρον, ὄθεν περ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραία ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καί περ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὡς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινὰς αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλου. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι μέχρι μέσου ἡμέρας δηώσαντες τὴν γῆν ἀπέπλευσαν, καὶ ὑπὸ νύκτα αὐτοῖς ἐφρυκτωρήθησαν ἐξήκοντα νῆες Ἀθηναίων προσπλέουσαι ἀπὸ Λευκάδος· ἃς οἱ Ἀθηναῖοι πυνθανόμενοι τὴν στάσιν καὶ τὰς μετ' Ἀλκίδου ναῦς ἐπὶ Κέρκυραν μελλούσας πλεῖν ἀπέστειλαν καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὁ δὲ δῆμος ... τὸν Θουκλέους στρατηγόν.
Μονάδες 30
2. Πῶς ο Θουκυδίδης οδηγεῖται στην αντίληψη ὅτι ἡ λογικὴ ἀποτελεῖ τὴ μόνη ἀξία στὴν ὁποία μπορεῖ νὰ στηριχθεῖ ὁ ἄνθρωπος;
Μονάδες 10
3. Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ὁμόρριζο οὐσιαστικὸ (**Β'** στήλη) καὶ ἐπίθετο (**Γ'** στήλη) (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς λέξεις τῆς **Α'** στήλης.

Α'	Β'	Γ'
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
<i>κρατοῦντες</i>		
<i>ἀποβάντες</i>		
<i>ἐτόλμησαν</i>		
<i>παραινοῦντος</i>		
<i>ἔχοντες</i>		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 391ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὐς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραία οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἠδικηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῇ δ' ὑστεραία... ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι.*

Μονάδες 30

2. Ποια δημοφιλέστερα ἔργα του Ξενοφώντα χρησιμοποιήθηκαν ως διδακτικά βιβλία ἀπὸ την Αναγέννηση μέχρι σήμερα και για ποιους λόγους;

Μονάδες 10

3. **α)** *πολιτεύεσθαι, παρέχουσιν, κατεδακρύσαμεν, προσακούειν, διεφέροντο:* Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, της ἀρχαίας ἢ της νέας ἐλληνικῆς γλώσσας για καθεμιά ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

β) *ἀπάγω, διαφέρομαι, καθυφίεμαι, ἀναλογίζομαι, ἀπόλλυμι:* Να ἀναλύσετε τις λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 392ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὖς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραία οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηον ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἠδικηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῇ δ' ὑστεραία... ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι.*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για τη συμμετοχή του Ξενοφώντα στην εκστρατεία του Κύρου;

Μονάδες 10

3. **α)** *τεταγμένοι, ἐπεποιήκεσαν, ἐφοβοῦντο, ἔλεγον, ἐδίδασκον*: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ συνώνυμή τῆς στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>αἰσχρός</i>	α) <i>βέβηλος</i>
2. <i>ἐπίσταμαι</i>	β) <i>πολέμιος</i>
3. <i>χαλεπός</i>	γ) <i>εὐκόλος</i>
4. <i>ἀνόσιος</i>	δ) <i>οἶδα</i>
5. <i>ἐχθρός</i>	ε) <i>ἴσταμαι</i>
	στ) <i>δύσκολος</i>
	ζ) <i>ἐπονείδιστος</i>

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 393ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθύς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ᾧ περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἥραιόν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήτην ἀνδρα δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπίεσθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι ...πάντων θάνατον..*

Μονάδες 30

2. Ποια είναι, κατά τον Θουκυδίδη, τα βασικά κίνητρα για τον πόλεμο;

Μονάδες 10

3. **α)** *ἐκομίζοντο, περιπλέοντες, ὀφθῶσιν, αἰσθόμενοι, ναῦς:* Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>λαβόντες</i>	-της	
<i>ἤγαγον</i>	-ή	
<i>ἔπεισαν</i>	-ώ	
<i>ἐσβῆναι</i>	-ις	
<i>ἐπλήρωσαν</i>	-μα	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 394ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὓς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραία οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηον ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἠδικηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δ' ὑστεραία... ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι.*

Μονάδες 30

2. Ποιες ἦταν οἱ σχέσεις τοῦ Ξενοφῶντα με τὴν πόλη τῆς Σπάρτης;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς Α' στήλης με τὴ σημασία τῆς στῆ Β' στήλης. Δύο στοιχεῖα τῆς Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἐπίσταμαι	α) υποχωρῶ
2. καθυφίεμαι	β) αἴθουσα συνεδριάσεων
3. ἀπόλλυμι	γ) εκλέγω
4. συνέδριον	δ) καταστρέφω
5. αἰροῦμαι	ε) λύνω κάποιον
	στ) γνωρίζω καλά
	ζ) υφίσταμαι

Μονάδες 5

β) εἰρήνη, πόλεμος, ἄρχων, ταπεινός, ἔρημος. Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ρῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας ομόρριζο γιὰ καθεμία ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 395ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὐς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραία οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἠδικηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῇ δ' ὑστεραία... ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι.*

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρά τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ Ξενοφώντα:

- α) Εγκαταστάθηκε στον Σκιλλούντα τῆς Ολυμπίας, ὅπου ασχολήθηκε με τὸ συγγραφικὸ τοῦ ἔργο.
- β) Εξορίστηκε ἀπὸ τὴν πατρίδα του, τὴν Αθῆνα.
- γ) Αναγκάστηκε νὰ εγκαταλείψει τὸ κτῆμα του, στον Σκιλλούντα, καὶ νὰ μετακομίσει στὴν Κόρινθο.
- δ) Οἱ Αθηναῖοι ἐπέτρεψαν στον Ξενοφόντα νὰ ἐπαναπατριστεῖ, μετὰ ἀπὸ τὴν ἄρση τοῦ ψηφίσματος γιὰ ἐξορία.
- ε) Ἔστειλε τοὺς γιους του Γρύλλο καὶ Διόδωρο νὰ υπηρετήσουν στον αθηναϊκὸ στρατό.

Μονάδες 10

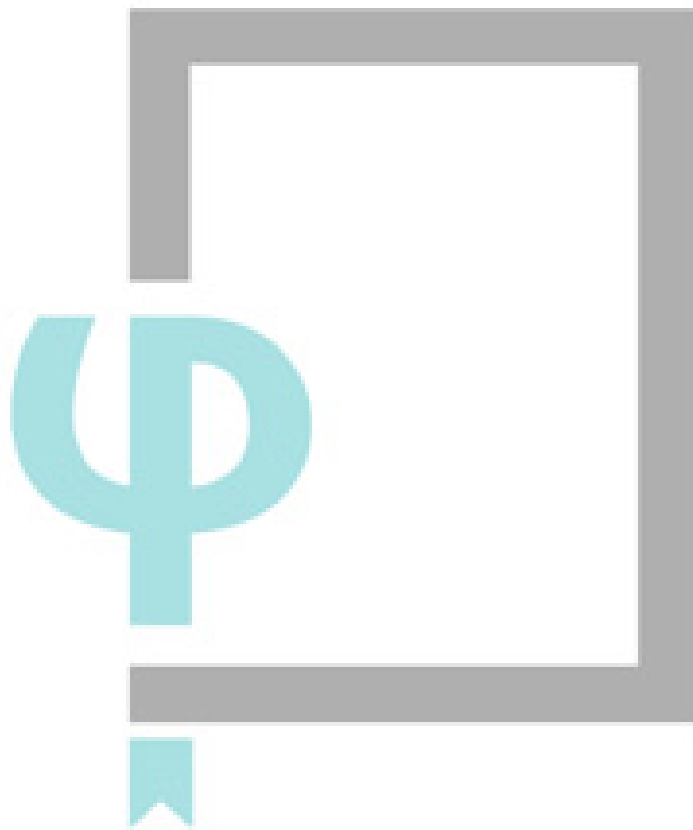
3. **α) ἐπίστευον, ἀνελογίζοντο, ἐψηφίσαντο, καταπαῦσαι, εἶλοντο:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομορριζὴ λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) ἐπιστήμων, ἀδικία, ἀπαγωγή, διδάσκαλος ἀδίκημα: Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς τους ρηματικούς τύπους **ἐπίστασθε, ήδικηκέναι, ἀπήγαγον, ἐδίδασκον** λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 396ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθύς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ὧσ' περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἥραιόν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήτην ἄνδρα δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπίσθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γιγνόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι ...πάντων θάνατον..*
Μονάδες 30
2. Ποια είναι, σύμφωνα με τον Θουκυδίδη, τα χαρακτηριστικά του υπεύθυνου πολίτη;
Μονάδες 10
3. **α) διαφθορά, διαφθορεύς, παρακέλευσις, κέλευσμα, κελευστής:** Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς τα ρήματα *διέφθειρον* και *κελεύσαντες* λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

- β) εὐθύς, οἶκος, ἰκέτης, δίκη, θάνατος:** Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 397ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὐς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραία οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἠδίκηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δ' ὑστεραία... ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι.*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για τη μόρφωση του Ξενοφώντα και ποιες ιστορικές μορφές άσκησαν επίδραση στην προσωπικότητα και στις ιδέες του;

Μονάδες 10

3. **α)** **επιστήμη, παράταξη, εκφορά, εκτροπή, απώλεια:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) Να αντιστοιχίσετε τα ομόρριζα προς τις λέξεις **ἀπήγαγον** και **πολιτεύεσθαι** ουσιαστικά (**A'** στήλη) με την κατηγορία στην οποία ανήκουν (**B'** στήλη). Δύο κατηγορίες περισεύουν.

A'	B'
1. πολίτευμα	α) ενέργεια ή κατάσταση
2. άγωγή	β) όργανο ή μέσο ενέργειας
3. πολίτης	γ) τόπος ενέργειας
4. άγωγεύς	δ) αποτέλεσμα ενέργειας
5. παιδαγωγός	ε) πρόσωπο που ενεργεί

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 398ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὐς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραία οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηον ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἠδίκηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δ' ὑστεραία... ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι.*

Μονάδες 30

2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφώντα; Να αναφέρετε τους τίτλους των ἔργων μίας κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **α)** Να σχηματίσετε ἀπὸ τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἐπίστασθε</i>	-η	
<i>ἀνελογίζοντο</i>	-ός	
<i>ἠδίκηκέναι</i>	-μα	
<i>ἐπίστευον</i>	-ις	
<i>ἀπολλύναι</i>	-εῖα	

Μονάδες 5

β) **πολιτευτής, υποφερτός, φόβητρο, αντιδικία, κατάπαυση:** Να συνδέσετε τις λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 399ο: Θουκυδίδη Ιστορίαι, 3, 81,1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθύς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ὧσιν περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἥραιόν τε ἐλθόντες τῶν ἱκετῶν ὡς πενήτην ἄνδρα δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἱκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπίσθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι ...πάντων θάνατον..*
Μονάδες 30
2. Με ποιες μεθόδους ο Θουκυδίδης ερευνά τα γεγονότα του μακρινού παρελθόντος και της σύγχρονης του εποχής, στην πορεία αναζήτησης της αλήθειας;
Μονάδες 10
3. **α) ναυτικός, σύλληψη, εξωτερικός, εκπλήρωση, πιθανότητα:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.
Μονάδες 5
- β) υπερφέρω, περιπλέω, ἀποκτείνω, ἀποχρῶμαι, διαφθείρω:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 400ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὓς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραία οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηον ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἠδικηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δ' ὑστεραία... ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι.*

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Σωκρατικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **α) ἐξουσία, ἀναίσχυντος, υστεροβουλία, συντονισμός, ὑφεση:** Να συνδέσετε τις λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ἀνώνυμὴ τῆς στήλης **B'**. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A'	B'
1. βίαιος	α) προτεραία
2. ἀνόσιος	β) πόλεμος
3. ὑστεραία	γ) οὐδαμοῦ
4. εἰρήνη	δ) ἥπιος
5. πανταχοῦ	ε) ὄσιος
	στ) αἰεί
	ζ) ἀπανταχοῦ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 401ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὐς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραία οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἠδικηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῇ δ' ὑστεραία... ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι.*

Μονάδες 30

2. Πῶς δικαιολογεῖται ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ Ξενοφῶντα ὡς «ρεπόρτερ» καὶ πῶς αποτυπώνεται στο ἔργο του ἡ εἰκόνα τῶν πολιτικῶν ἐξελίξεων τοῦ 4^{ου} π.Χ. αἰ.;

Μονάδες 10

3. **ἐπίστασθε, προσακούειν, τεταγμένοι, διεφέροντο, ἐδίδασκον.** Να γράψετε δύο ομόρριζες λέξεις τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας, ἀπλῆς ἢ σύνθετες, γιὰ καθεμιὰ ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 402ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθύς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλαικὸν λιμένα, ἐν ὧσ' περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἥραιόν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήτην ἄνδρα δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπίεσθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι ...πάντων θάνατον..*
Μονάδες 30
2. Με ποιον τρόπο προσπαθεῖ ο Θουκυδίδης να εξασφαλίσει τη χρονολογική ακρίβεια κατά την έκθεση των ιστορικών γεγονότων;
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη σημασία της στη **B'** στήλη (δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀποκτείνω	α) απομακρύνομαι
2. ἀποκομίζομαι	β) φονεύω
3. οἰχομαι	γ) τάχα, δήθεν
4. τάχος	δ) αποικίζω
5. κελεύω	ε) ἔχω φύγει
	στ) ταχύτητα
	ζ) διατάζω

Μονάδες 5

- β) συγκομιδή, διάπλους, αγωγή, ὄραση, κατανάλωση:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 403ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὐς πολλὰ καταδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραία οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηον ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἠδικηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δ' ὑστεραία... ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι.*

Μονάδες 30

2. Ποιες εἶναι οἱ ἀπόψεις τοῦ Ξενοφώντα γιὰ τὴν «αθέτηση τοῦ λόγου» καὶ τὴν «πάρβαση τῶν ὀρκῶν»;

Μονάδες 10

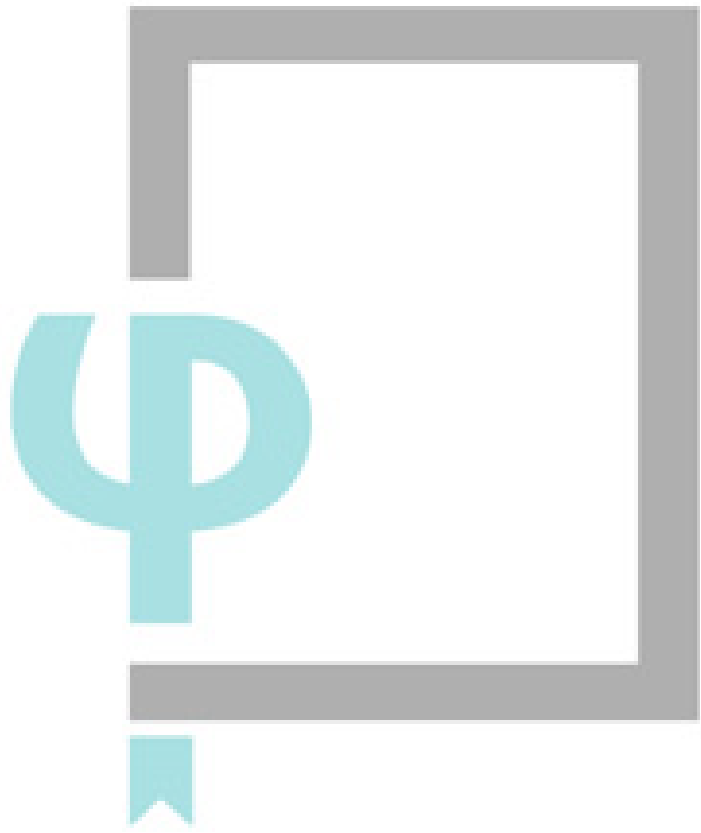
3. **α)** *καταδακρύω, ἀπάγω, συνέδριον, καθυφίεμαι, ἀπόλλυμι*: Να ἀναλύσετε τὶς λέξεις στὰ συνθετικά τους.

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε παράγωγα ἐπίθετα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας με βάση τὶς λέξεις καὶ τὶς καταλήξεις που δίνονται.

λέξεις	κατάληξη	παράγωγο ἐπίθετο
<i>εἰρήνη</i>	<i>-αῖος</i>	
<i>πόλεμον</i>	<i>-ιος</i>	
<i>ἄνθρωπος</i>	<i>-ινος</i>	
<i>ἄλλους</i>	<i>-οῖος</i>	
<i>ἄστυ</i>	<i>-ικός</i>	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 404ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὐς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραία οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηον ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἠδικηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῇ δ' ὑστεραία... ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι.*

Μονάδες 30

2. Ποιον χαρακτηρισμὸ ἀπέδωσαν στον Ξενοφῶντα οἱ θαυμαστὲς τοῦ ἔργου τοῦ στη ρωμαϊκὴ ἐποχὴ καὶ γιατί;

Μονάδες 10

3. **α)** Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἀπήγαγον</i>	-ή	
<i>ἐπεποιήκεσαν</i>	-μα	
<i>ἔλεγον</i>	-ος	
<i>ἐδίδασκον</i>	-εῖον	
<i>καθυφίεσθαι</i>	-ις	

Μονάδες 5

β) αισχύνη, επιστήμη, ανυπόφορος, κάθετος, επίτροπος: Να συνδέσετε τὶς λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 405ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθύς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ὧσ' περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἥραιόν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήτην ἄνδρα δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπίεσθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γιγνόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι ...πάντων θάνατον..*
Μονάδες 30
2. Ποια γλώσσα χρησιμοποιεῖ στο ἔργο του ο Θουκυδίδης; Να αναφέρετε τρεῖς χαρακτηριστικές γλωσσικές ιδιομορφίες.
Μονάδες 10
3. **α)** Να σχηματίσετε για καθεμία ἀπὸ τις λέξεις τῆς **A'** στήλης ἓνα παράγωγο ἐπίθετο (Γ' στήλη) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὴν κατάληξη που δίνεται στὴ **B'** στήλη.

A	B'	Γ'
λέξεις	κατάληξη	παράγωγο ἐπίθετο
<i>ἀνὴρ</i>	<i>-εῖος</i>	
<i>δίκη</i>	<i>-αιος</i>	
<i>οἶκος</i>	<i>-εῖος</i>	
<i>ἐχθρός</i>	<i>-ικός</i>	
<i>νύξ</i>	<i>-ινός</i>	

Μονάδες

- β)** *λαβόντες*: Να γράψετε στὴ νέα ἐλληνικὴ γλώσσα πέντε ουσιαστικὰ σύνθετα-παράγωγα τοῦ ρήματος *λαμβάνω* καὶ νὰ σχηματίσετε μίαν σύντομη φράση με τὸ καθένα ἀπὸ αὐτά.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 406ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὐς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηον ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἠδικηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ...ἐν τῷ συνεδρίῳ.

Μονάδες 30

2. α) Σε ποια κατηγορία των ἔργων του Ξενοφώντα ανήκουν τα Ἑλληνικά και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;

β) Να αναφέρετε τους τίτλους των υπολοίπων ἔργων του Ξενοφώντα που ανήκουν στην ἴδια κατηγορία με τα Ἑλληνικά.

Μονάδες 10

3. α) *πολιτεύεσθαι, παρέχουσιν, κατεδακρύσαμεν, προσακούειν, διεφέροντο:* Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεως τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) *ἀπάγω, διαφέρομαι, καθυφίεμαι, ἀναλογίζομαι, ἀπόλλυμι:* Να ἀναλύσετε τῆς λέξεως στὰ συνθετικά τοῦς.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 407ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὖς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραία οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἠδικηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ...ἐν τῷ συνεδρίῳ.

Μονάδες 30

2. Ποιες στρατιωτικές υπηρεσίες προσέφερε ο Ξενοφών στον Αγησίλαο;

Μονάδες 10

3. **α) τεταγμένοι, ἐπεποιήκεσαν, ἐφοβοῦντο, ἔλεγον, ἐδίδασκον:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμίᾳ ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ συνώνυμὴ τῆς στῆ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. αἰσχρός	α) βέβηλος
2. ἐπίσταμαι	β) ἀπεχθής
3. χαλεπός	γ) εὐκόλος
4. ἀνόσιος	δ) οἶδα
5. ἐχθρός	ε) ἴσταμαι
	στ) δύσκολος
	ζ) ἐπονείδιστος

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 409ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὐς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραία οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηον ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἠδίκηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ...ἐν τῷ συνεδρίῳ.

Μονάδες 30

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τους Αθηναίους στην ἄρση του ψηφίσματος της εξορίας του Ξενοφώντα;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με τη σημασία της στη Β' στήλη. Δύο στοιχεία της Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
ἐπίσταμαι	α) υποχωρῶ
καθυφίεμαι	β) αἴθουσα συνεδριάσεων
ἀπόλλυμι	γ) εκλέγω
συνέδριον	δ) καταστρέφω
αἰροῦμαι	ε) λύνω κάποιον
	στ) γνωρίζω καλά
	ζ) υφίσταμαι

Μονάδες 5

β) **εἰρήνη, πόλεμος, ἄρχων, ταπεινός, ἔρημος.** Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ρῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας ομόρριζο γιὰ καθεμία ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 410ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὐς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραία οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηον ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἠδίκηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ...ἐν τῷ συνεδρίῳ.*

Μονάδες 30

2. Οι Αθηναῖοι με ψήφισμά τους εξόρισαν τον Ξενοφώντα, επειδὴ:

- α) ἀρνήθηκε να υπηρετήσῃ στον αθηναϊκὸ στρατό,
- β) κατατάχθηκε ὡς μισθοφόρος στον στρατὸ του Κύρου, στη Μ. Ἀσία,
- γ) ἀνῆκε στην τάξη των ἰππέων καὶ συναναστρεφόταν με τον Σωκράτη,
- δ) στη μάχη της Κορωνείας (494 π.Χ.), παρατάχθηκε με τον βασιλιά της Σπάρτης Ἀγησίλαο ἐναντίον της πατρίδας του,
- ε) δὲν ἐπέτρεψε στους γιους του να υπηρετήσουν στον αθηναϊκὸ στρατό.

Να ἐπιλέξετε τὴ σωστὴ ἀπάντηση, σημειώνοντας τὸ ἀντίστοιχο γράμμα, καὶ να ἀναφέρετε ἀν οἱ Αθηναῖοι ἀναθέρωσαν τὸ ψήφισμα αὐτὸ καὶ με ποια ἀφορμὴ.

Μονάδες 10

3. **α) ἐπίστευον, ἀνελογίζοντο, ἐψηφίσαντο, καταπαῦσαι, εἶλοντο:** Να γράψετε ἀπὸ μία ὁμόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμίᾳ ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

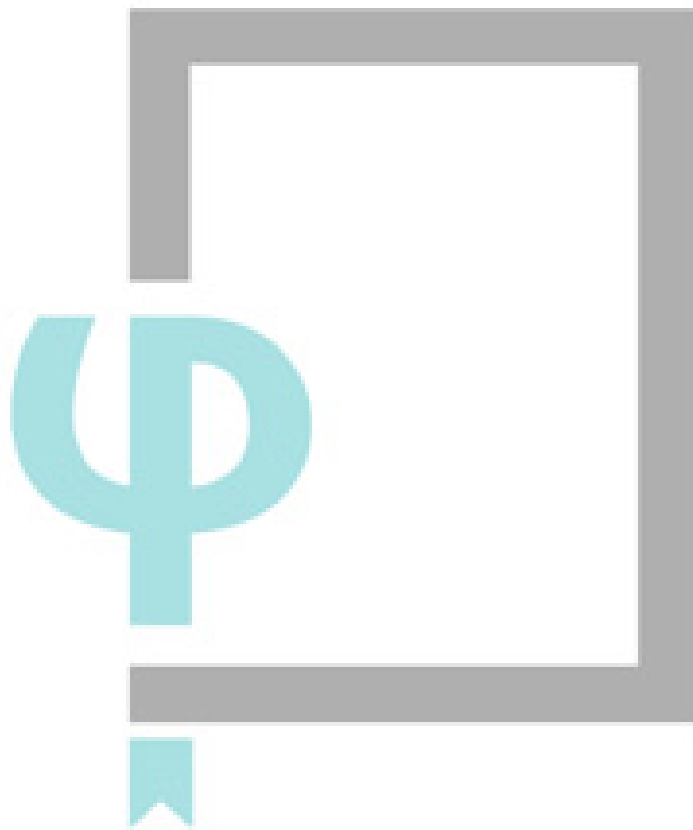
Μονάδες 5

β) ἐπιστήμων, ἀδικία, ἀπαγωγή, διδάσκαλος, ἀδίκημα: Να κατατάξετε τὶς παραπάνω ὁμόρριζες πρὸς τοὺς ρηματικούς τύπους *ἐπίστασθε, ἠδίκηκέναι,*

ἀπήγαγον, ἐδίδασκον λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 411ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθύς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ὧσιν περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἥραιόν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πεντήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπίσθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι ...πάντων θάνατον..*
Μονάδες 30
2. Για ποιους λόγους εξορίστηκε ο Θουκυδίδης και πῶς η εξορία του επηρέασε τη συγγραφή του έργου του;
Μονάδες 10
3. **α) καταναλωτής, αγχόνη, υπαγωγή, αίσθηση, αποβίβαση:** Να σχηματίσετε από μία σύντομη φράση στη νέα ελληνική γλώσσα με καθεμία από τις παραπάνω λέξεις.
Μονάδες 5
β) ἐλθόντες, διαφθορά, ἐσβῆναι, ἐπλήρωσαν, ἐχθρῶν: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 412ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὐς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἠδικηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ...ἐν τῷ συνεδρίῳ.

Μονάδες 30

2. α) Να εξηγήσετε γιατί δεν είναι εύκολη η ειδολογική και η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα.

β) Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;

Μονάδες 10

3. α) **επιστήμη, παράταξη, εκφορά, εκτροπή, απώλεια:** Να συνδέσετε τις λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) Να αντιστοιχίσετε τα ομόρριζα προς τις λέξεις **ἀπήγαγον** και **πολιτεύεσθαι** ουσιαστικά (**A'** στήλη) με την κατηγορία στην οποία ανήκουν (**B'** στήλη). Δύο κατηγορίες περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. πολίτευμα	α) ενέργεια ή κατάσταση
2. ἀγωγή	β) ὄργανο ή μέσο ενέργειας
3. πολίτης	γ) τόπος ενέργειας
4. ἀγωγεύς	δ) αποτέλεσμα ενέργειας
5. παιδαγωγός	ε) πρόσωπο που ενεργεί

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 414ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθύς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλαικὸν λιμένα, ἐν ὧσ' περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἥραιόν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήτην ἄνδρα δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπίεσθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γιγνόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

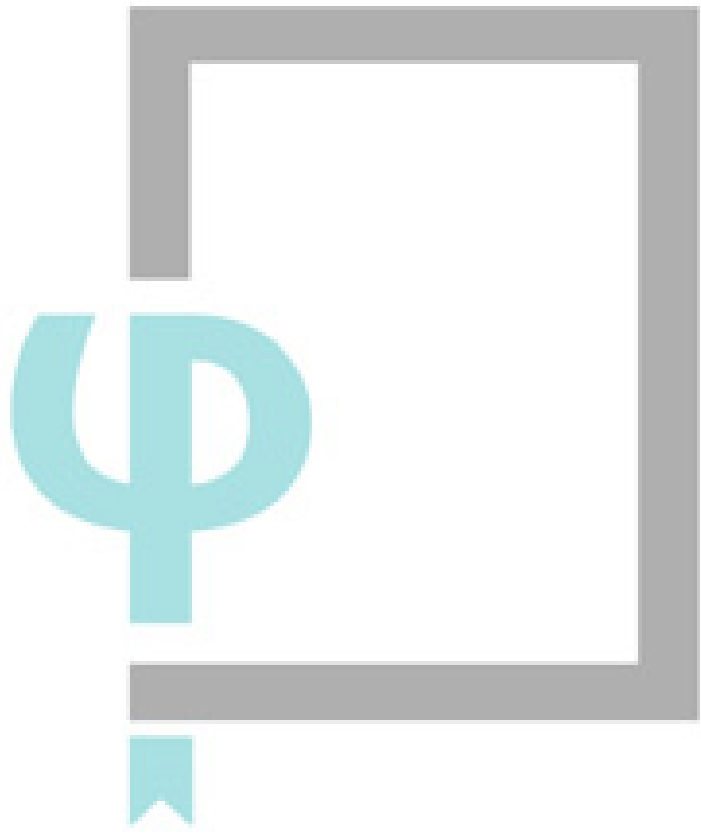
1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι ...πάντων θάνατον..*
Μονάδες 30
2. Με ποιες μεθόδους ο Θουκυδίδης διερευνᾷ γεγονότα παλαιότερα του Πελοποννησιακού πολέμου;
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A'	B'
1. ἔξω	α) ἐναντίος
2. ἔρχομαι	β) φίλος
3. ἐχθρός	γ) ὕστερον
4. πληρῶ	δ) φθάνω
5. πρότερον	ε) κενῶ
	στ) φεύγω
	ζ) ἔσω

Μονάδες 5

β) κόμιστρα, ευαισθησία, πειθῶ, ἐπίγνωση, αποβίβαση: Να σχηματίσετε ἀπὸ μίᾳ σύντομη φράση στη νέα ἐλληνικὴ γλῶσσα με καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 415ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὐς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραία οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἠδικηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ...ἐν τῷ συνεδρίῳ.

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα Διδακτικά ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **α) εξουσία, αναισχυντος, υστεροβουλία, συντονισμός, ὑφεση:** Να συνδέσετε τις λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν αντώνυμή τῆς στῆ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. βίαιος	α) προτεραία
2. ἀνόσιος	β) ὑψηλόφρων
3. ὑστεραία	γ) οὐδαμοῦ
4. ταπεινός	δ) ἥπιος
5. πανταχοῦ	ε) ὄσιος
	στ) ἀεί
	ζ) εὐτελής

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 416ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὐς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραία οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηντο ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἠδίκηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ...ἐν τῷ συνεδρίῳ.* **Μονάδες 30**
2. Από την περιγραφή ποιων γεγονότων αναδεικνύεται ἡ ἰκανότητα του Ξενοφῶντα νὰ ζωντανεῦει με δραματικὴ ἐνταση μεμονωμένες εντυπωσιακὲς σκηνές; **Μονάδες 10**
3. *προσακούειν, τεταγμένοι, διεφέροντο, ἐδίδασκον, εἶλοντο*: Να γράψετε δύο ομόρριζες λέξεις τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας, ἀπλῆς ἢ σύνθετες, γιὰ καθεμιὰ ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου. **Μονάδες 10**

ΘΕΜΑ 417ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθύς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ὧσ' περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἥραιόν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήτην ἄνδρα δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπίεσθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γιγνόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι ...πάντων θάνατον..*
Μονάδες 30
2. Πῶς ἀπαντᾷ ὁ Θουκυδίδης στο πρόβλημα που ἀφορᾷ τὴν ηγεμονικὴ δύναμη τῆς Ἀθήνας;
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ομόρριζή τῆς στὴ **B'** στήλη (δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἐλθόντες	α) ναύλα
2. ἐδύναντο	β) πρόσβαση
3. ναῦς	γ) χρῶμα
4. ἐσβῆναι	δ) βέλος
5. ἀπεχρῶντο	ε) ἀδυναμία
	στ) διέλευση
	ζ) χρήμα

Μονάδες 5

β) Να συμπληρώσετε τὰ κενὰ τῶν παρακάτω προτάσεων με λέξεις (ἀπλές ἢ σύνθετες) τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας, ομόρριζες τῶν ρημάτων που δίνονται σε παρένθεση.

Ἡ αὐξηση των..... προκάλεσε μεγάλη πτώση στις διεθνείς αερομεταφορές (*κομίζω*).

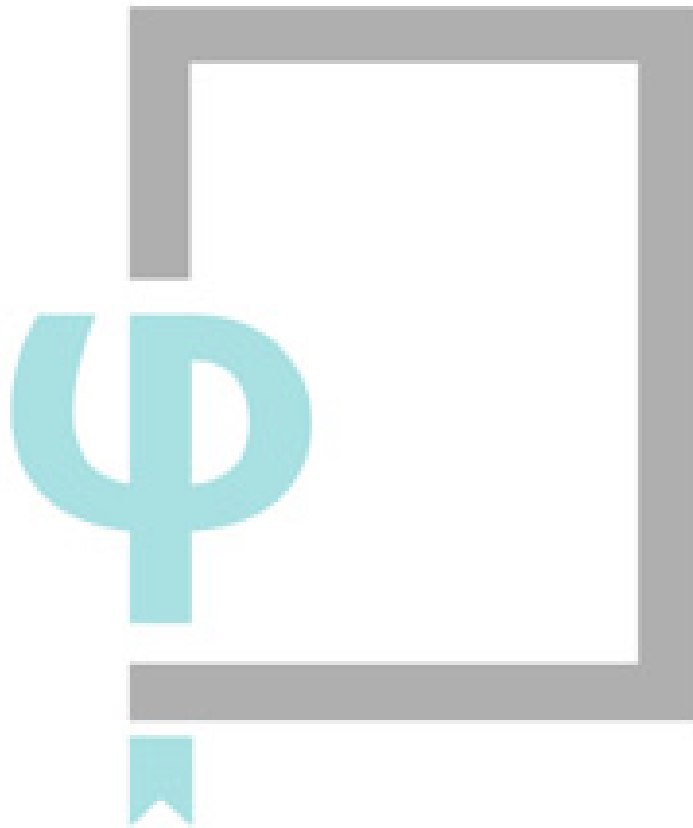
Η.....του δράστη προκάλεσε ανακούφιση στους κατοίκους της περιοχής, όπου γίνονταν οι κλοπές (*λαμβάνω*).

Τα τελευταία χρόνια υπάρχουν πολλές περιπτώσεις ..... στη δημόσια ζωή της χώρας (*διαφθείρω*).

Η..... των επιβατών από το πλοίο έγινε χωρίς προβλήματα, παρά τη θαλασσοταραχή (*έκβιβάζω*).

Δεν ήταν συνεπής στην .....των υποσχέσεών του προς τους γονείς του (*πληρώ*).

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 418ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὐς πολλὰ καταδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραία οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηον ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἠδικηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

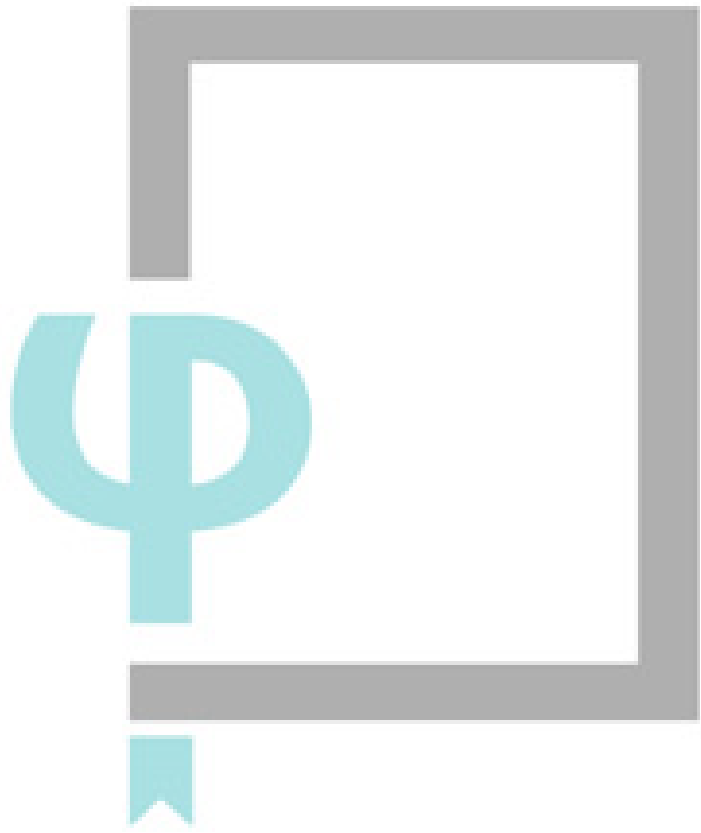
B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ...ἐν τῷ συνεδρίῳ.* **Μονάδες 30**
  2. Ποιες συνέπειες ἔχει, κατὰ τον Ξενοφόντα, ἡ ἀσέβεια πρὸς τοὺς θεοὺς στὴν ἐξέλιξη τῶν ἱστορικῶν γεγονότων; **Μονάδες 10**
  3. **α)** *καταδακρύω, ἀπάγω, συνέδριον, καθυφίεμαι, ἀπόλλυμι:* Να ἀναλύσετε τὶς λέξεις στὰ συνθετικὰ τοὺς. **Μονάδες 5**
- β)** Να σχηματίσετε παράγωγα ἐπίθετα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς με βάση τὶς λέξεις καὶ τὶς καταλήξεις που σας δίνονται.

λέξεις	κατάληξη	παράγωγο ἐπίθετο
<i>εἰρήνη</i>	<i>-αῖος</i>	
<i>πόλεμον</i>	<i>-ιος</i>	
<i>κράτος</i>	<i>-αἰός</i>	
<i>ἄλλους</i>	<i>-οῖος</i>	
<i>ἄστυ</i>	<i>-ικός</i>	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 419ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὐς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραία οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηον ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἠδικηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφρασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ...ἐν τῷ συνεδρίῳ. **Μονάδες 30**
2. Ποια δημοφιλέστερα ἔργα του Ξενοφώντα χρησιμοποιήθηκαν ως διδακτικά βιβλία ἀπὸ την Αναγέννηση μέχρι σήμερα και για ποιους λόγους; **Μονάδες 10**
3. **α)** Να σχηματίσετε ἀπὸ τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἀπήγαγον</i>	-ή	
<i>ἐπεποιήκεσαν</i>	-μα	
<i>ἔλεγον</i>	-ος	
<i>ἐδίδασκον</i>	-εῖον	
<i>καθυφίεμαι</i>	-ις	

Μονάδες 5

β) αισχύνῃ, ἐπιστήμῃ, ἀνυπόφορος, κάθετος, ἐπίτροπος: Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις του κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 420ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθύς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ὧσ' περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἥραιόν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπίεσθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γιγνόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι ...πάντων θάνατον..*
Μονάδες 30
2. Πῶς ἡ λογικὴ καὶ ἡ τύχη, κατὰ τὸν Θουκυδίδη, ἐπηρεάζουν τὶς ἱστορικές ἐξελίξεις;
Μονάδες 10
3. Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ (Β' στήλη) καὶ ἐπίθετο (Γ' στήλη) (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμίᾳ ἀπὸ τὶς λέξεις τῆς Α' στήλης.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
ἔπεισαν		
ἤγαγον		
ἐδύναντο		
αἰσθόμενοι		
κατέγνωσαν		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 421ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 4, 37-39

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ μέντοι οὗτοι ᾤχοντο εἰς Λακεδαίμονα, ἔπεμπον δὴ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ἐκ τοῦ ἄστεως λέγοντας ὅτι αὐτοὶ μὲν παραδιδόασιν καὶ τὰ τείχη ἃ ἔχουσι καὶ σφᾶς αὐτοὺς Λακεδαιμονίοις χρῆσθαι ὃ τι βούλονται· ἀξιοῦν δ' ἔφασαν καὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ, εἰ φίλοι φασὶν εἶναι Λακεδαιμονίοις, παραδιδόναι τὸν τε Πειραιᾶ καὶ τὴν Μουνιχίαν. Ἀκούσαντες δὲ πάντων αὐτῶν οἱ ἔφοροι καὶ οἱ ἔκκλητοι, ἐξέπεμψαν πεντεκαίδεκα ἄνδρας εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἐπέταξαν σὺν Πausανίᾳ διαλλάξαι ὅπη δύναιντο κάλλιστα. Οἱ δὲ διήλλαξαν ἐφ' ᾧτε εἰρήνην μὲν ἔχουν ὡς πρὸς ἀλλήλους, ἀπιέναι δὲ ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστον πλὴν τῶν τριάκοντα καὶ τῶν ἑνδeka καὶ τῶν ἐν Πειραιεῖ ἀρξάντων δέκα. Εἰ δὲ τινες φοβοῖντο τῶν ἐξ ἄστεως, ἔδοξεν αὐτοὺς Ἐλευσίνα κατοικεῖν. Τούτων δὲ περανθέντων Πausανίας μὲν διῆκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὄπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐπεὶ μέντοι οὗτοι ᾤχοντο... ὅπη δύναιντο κάλλιστα.

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή (γέννηση, οικογενειακό περιβάλλον), τη μόρφωση του Ξενοφώντα και τις πολιτικές συνθήκες της εποχής του;

Μονάδες 10

3. α) **ἔπεμπον, παραδιδόναι, δύναιντο, φοβοῖντο, ἔλεξεν**: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε τις λέξεις της Α' στήλης με το ρήμα της Β' στήλης με το οποίο έχουν ετυμολογική συγγένεια. Δύο λέξεις της Α' στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
Λέξεις	Ρήματα
1. επίδοξος	
2. πρόσβαση	α) κατέβησαν
3. βάδην	
4. δοκησίσοφος	
5. πρόβλημα	β) ἔδοξεν
6. διάβημα	
7. απόδοση	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 422ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 37-39

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ μέντοι οὗτοι ᾤχοντο εἰς Λακεδαίμονα, ἔπεμπον δὴ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ἐκ τοῦ ἄστεως λέγοντας ὅτι αὐτοὶ μὲν παραδιδόασιν καὶ τὰ τείχη ἃ ἔχουσι καὶ σφᾶς αὐτοὺς Λακεδαιμονίοις χρῆσθαι ὃ τι βούλονται· ἀξιοῦν δ' ἔφασαν καὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ, εἰ φίλοι φασὶν εἶναι Λακεδαιμονίοις, παραδιδόναι τὸν τε Πειραιᾶ καὶ τὴν Μουνιχίαν. Ἀκούσαντες δὲ πάντων αὐτῶν οἱ ἔφοροι καὶ οἱ ἔκκλητοι, ἐξέπεμψαν πεντεκαίδεκα ἄνδρας εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἐπέταξαν σὺν Πausanίᾳ διαλλάξαι ὅπῃ δύναιντο κάλλιστα. Οἱ δὲ διήλλαξαν ἐφ' ᾧτε εἰρήνην μὲν ἔχουν ὡς πρὸς ἀλλήλους, ἀπιέναι δὲ ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστον πλὴν τῶν τριάκοντα καὶ τῶν ἑνδeka καὶ τῶν ἐν Πειραιεῖ ἀρξάντων δέκα. Εἰ δὲ τινες φοβοῖντο τῶν ἐξ ἄστεως, ἔδοξεν αὐτοὺς Ἐλευσίνα κατοικεῖν. Τούτων δὲ περανθέντων Πausanίᾳ μὲν διῆκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὅπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐπεὶ μέντοι οὗτοι ᾤχοντο... ὅπῃ δύναιντο κάλλιστα.

Μονάδες 30

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τον Ξενοφώντα στην εξορία;

Μονάδες 10

3. α) **ἀξιοῦν, διαλλάξαι, κατοικεῖν, κατέβησαν, ἐποίησαν.** Να γράψετε ἀπὸ μίᾳ ομορριζῆ λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) **δότης, χρῆμα, δόξα, θυσία, θύτης.** Να κατατάξετε τὶς παραπάνω ομορριζες πρὸς τοὺς ρηματικούς τύπους **παραδιδόασιν, χρῆσθαι, ἔδοξεν, ἔθυσαν** λέξεις τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας στὴν κατάλληλη στήλη, ἀνάλογα με τὸ τι σημαίνει ἡ καθεμιά.

ἐνέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	αποτέλεσμα ἐνέργειας

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 425ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 37-39

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ μέντοι οὗτοι ὤχοντο εἰς Λακεδαίμονα, ἔπεμπον δὴ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ἐκ τοῦ ἄστεως λέγοντας ὅτι αὐτοὶ μὲν παραδιδόασιν καὶ τὰ τείχη ἃ ἔχουσι καὶ σφᾶς αὐτοὺς Λακεδαιμονίοις χρῆσθαι ὃ τι βούλονται· ἀξιοῦν δ' ἔφασαν καὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ, εἰ φίλοι φασὶν εἶναι Λακεδαιμονίοις, παραδιδόναι τὸν τε Πειραιᾶ καὶ τὴν Μουνηχίαν. Ἀκούσαντες δὲ πάντων αὐτῶν οἱ ἔφοροι καὶ οἱ ἔκκλητοι, ἐξέπεμψαν πεντεκαίδεκα ἄνδρας εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἐπέταξαν σὺν Πausανίᾳ διαλλάξαι ὅπῃ δύναιντο κάλλιστα. Οἱ δὲ διήλλαξαν ἐφ' ὧτε εἰρήνην μὲν ἔχειν ὡς πρὸς ἀλλήλους, ἀπιέναι δὲ ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστον πλὴν τῶν τριάκοντα καὶ τῶν ἑνδeka καὶ τῶν ἐν Πειραιεῖ ἀρξάντων δέκα. Εἰ δὲ τινες φοβοῖντο τῶν ἐξ ἄστεως, ἔδοξεν αὐτοὺς Ἐλευσίνα κατοικεῖν. Τούτων δὲ περανθέντων Πausανίας μὲν διῆκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὅπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστῆ το τμήμα: Ἐπεὶ μέντοι οὗτοι ὤχοντο... ὅπῃ δύναιντο κάλλιστα.

Μονάδες 30

2. Να ἐξηγήσετε γιατί οἱ Ἀθηναῖοι ἐξόρισαν τὸν Ξενοφῶντα ἀπὸ τὴν πατρίδα του (394 π.Χ.) καὶ γιατί, πολὺ ἀργότερα (365 π.Χ.), ἀνακάλεσαν αὐτὴν τὴν ἀπόφαση.

Μονάδες 10

3. **λέγοντας, χρῆσθαι, ἀξιοῦν, ἀκούσαντες, ἔχειν**: Να γράψετε δύο ὁμόρριζες λέξεις τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας, ἀπλῆς ἢ σύνθετες, γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 427ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 4, 37-39

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ μέντοι οὗτοι ᾤχοντο εἰς Λακεδαίμονα, ἔπεμπον δὴ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ἐκ τοῦ ἄστεως λέγοντας ὅτι αὐτοὶ μὲν παραδιδόασιν καὶ τὰ τείχη ἃ ἔχουσι καὶ σφᾶς αὐτοὺς Λακεδαιμονίοις χρῆσθαι ὃ τι βούλονται· ἀξιοῦν δ' ἔφασαν καὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ, εἰ φίλοι φασὶν εἶναι Λακεδαιμονίοις, παραδιδόναι τὸν τε Πειραιᾶ καὶ τὴν Μουνιχίαν. Ἀκούσαντες δὲ πάντων αὐτῶν οἱ ἔφοροι καὶ οἱ ἔκκλητοι, ἐξέπεμψαν πεντεκαίδεκα ἄνδρας εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἐπέταξαν σὺν Πausανίᾳ διαλλάξαι ὅπη δύναιντο κάλλιστα. Οἱ δὲ διήλλαξαν ἐφ' ᾧτε εἰρήνην μὲν ἔχουν ὡς πρὸς ἀλλήλους, ἀπιέναι δὲ ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστον πλὴν τῶν τριάκοντα καὶ τῶν ἔνδεκα καὶ τῶν ἐν Πειραιεῖ ἀρξάντων δέκα. Εἰ δὲ τινες φοβοῖντο τῶν ἐξ ἄστεως, ἔδοξεν αὐτοὺς Ἐλευσίνα κατοικεῖν. Τούτων δὲ περανθέντων Πausανίας μὲν διῆκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὅπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐπεὶ μέντοι οὗτοι ᾤχοντο... ὅπη δύναιντο κάλλιστα.

Μονάδες 30

2. **α)** Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;
β) Ποια είναι η πιθανότερη χρονολογική κατάταξη των έργων του;

Μονάδες 10

3. **α) ανακοίνωση, αστυφιλία, υπακοή, επιταγή, φιλειρηνικός:** Να συνδέσετε τις λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) Να αντιστοιχίσετε τα ομόρριζα προς τις λέξεις *κατοικεῖν* και *κατέβησαν* ουσιαστικά της **A'** στήλης με την κατηγορία στην οποία ανήκουν (**B'** στήλη). Μία κατηγορία περισσεύει.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. οἰκητήριον	α) ενέργεια ἢ κατάσταση
2. ἀναβάτης	β) ὄργανο ἢ μέσο ενέργειας
3. οἰκησις	γ) τόπος
4. κατάβασις	δ) υποκοριστικό
5. οἰκίσκος	ε) πρόσωπο που ενεργεῖ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 428ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 37-39

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ μέντοι οὗτοι ὤχοντο εἰς Λακεδαίμονα, ἔπεμπον δὴ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ἐκ τοῦ ἄστεως λέγοντας ὅτι αὐτοὶ μὲν παραδιδόασιν καὶ τὰ τείχη ἃ ἔχουσι καὶ σφᾶς αὐτοὺς Λακεδαιμονίοις χρῆσθαι ὃ τι βούλονται· ἀξιοῦν δ' ἔφασαν καὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ, εἰ φίλοι φασὶν εἶναι Λακεδαιμονίοις, παραδιδόναι τὸν τε Πειραιᾶ καὶ τὴν Μουνιχίαν. Ἀκούσαντες δὲ πάντων αὐτῶν οἱ ἔφοροι καὶ οἱ ἔκκλητοι, ἐξέπεμψαν πεντεκαίδεκα ἄνδρας εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἐπέταξαν σὺν Πausanίᾳ διαλλάξαι ὅπη δύναιντο κάλλιστα. Οἱ δὲ διήλλαξαν ἐφ' ὧτε εἰρήνην μὲν ἔχουν ὡς πρὸς ἀλλήλους, ἀπιέναι δὲ ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστον πλὴν τῶν τριάκοντα καὶ τῶν ἑνδeka καὶ τῶν ἐν Πειραιεῖ ἀρξάντων δέκα. Εἰ δὲ τινες φοβοῖντο τῶν ἐξ ἄστεως, ἔδοξεν αὐτοὺς Ἐλευσίνα κατοικεῖν. Τούτων δὲ περανθέντων Πausanίᾳ μὲν διῆκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὄπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐπεὶ μέντοι οὗτοι ὤχοντο... ὅπη δύναιντο κάλλιστα.

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Ἱστορικά* ἔργα του Ξενοφώντα καὶ να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **α)** Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἔπεμπον</i>	-ός	
<i>παραδιδόασιν</i>	-ις	
<i>χρῆσθαι</i>	-μα	
<i>δύναιντο</i>	-ις	
<i>ἔθυσαν</i>	-ης	

Μονάδες 5

- β)** ἀπαξίωση, διάδοση, διάταξη, συνδιαλλαγή, ἀρχή: Να συνδέσετε τὶς λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 430ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 37-39

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ μέντοι οὗτοι ᾤχοντο εἰς Λακεδαίμονα, ἔπεμπον δὴ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ἐκ τοῦ ἄστεως λέγοντας ὅτι αὐτοὶ μὲν παραδιδόασιν καὶ τὰ τείχη ἃ ἔχουσι καὶ σφᾶς αὐτοὺς Λακεδαιμονίοις χρῆσθαι ὃ τι βούλονται· ἀξιοῦν δ' ἔφασαν καὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ, εἰ φίλοι φασὶν εἶναι Λακεδαιμονίοις, παραδιδόναι τὸν τε Πειραιᾶ καὶ τὴν Μουνιχίαν. Ἀκούσαντες δὲ πάντων αὐτῶν οἱ ἔφοροι καὶ οἱ ἔκκλητοι, ἐξέπεμψαν πεντεκαίδεκα ἄνδρας εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἐπέταξαν σὺν Πausanίᾳ διαλλάξαι ὅπη δύναιντο κάλλιστα. Οἱ δὲ διήλλαξαν ἐφ' ᾧτε εἰρήνην μὲν ἔχουν ὡς πρὸς ἀλλήλους, ἀπιέναι δὲ ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστον πλὴν τῶν τριάκοντα καὶ τῶν ἔνδεκα καὶ τῶν ἐν Πειραιεῖ ἀρξάντων δέκα. Εἰ δὲ τινες φοβοῖντο τῶν ἐξ ἄστεως, ἔδοξεν αὐτοὺς Ἐλευσίνα κατοικεῖν. Τούτων δὲ περανθέντων Πausanίας μὲν διῆκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὄπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἐπεὶ μέντοι οὗτοι ᾤχοντο... ὅπη δύναιντο κάλλιστα.*
Μονάδες 30
2. Ο Ξενοφών είχε τη φιλοδοξία να συνεχίσει το ἔργο του Θουκυδίδη. Πόσο επιτυχημένη θεωρεῖται ἡ προσπάθειά του;
Μονάδες 10
3. **α) προάστιο, φήμη, κατάχρηση, παράκληση, ἐξιτήριο:** Να συνδέσετε τις λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.
Μονάδες 5
- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την αντώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν:

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. εἰρήνη	α) κάκιστα
2. φοβοῦμαι	β) ἄριστα
3. φίλος	γ) πόλεμος
4. κάλλιστα	δ) οἰκείος
5. ἀνέρχομαι	ε) τολμῶ
	στ) ἐχθρός
	ζ) κατέρχομαι

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 431ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 4, 37-39

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ μέντοι οὗτοι ὤχοντο εἰς Λακεδαίμονα, ἔπεμπον δὴ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ἐκ τοῦ ἄστεως λέγοντας ὅτι αὐτοὶ μὲν παραδιδόασιν καὶ τὰ τείχη ἃ ἔχουσι καὶ σφᾶς αὐτοὺς Λακεδαιμονίοις χρῆσθαι ὃ τι βούλονται· ἀξιοῦν δ' ἔφασαν καὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ, εἰ φίλοι φασὶν εἶναι Λακεδαιμονίοις, παραδιδόναι τὸν τε Πειραιᾶ καὶ τὴν Μουνιχίαν. Ἀκούσαντες δὲ πάντων αὐτῶν οἱ ἔφοροι καὶ οἱ ἔκκλητοι, ἐξέπεμψαν πεντεκαίδεκα ἄνδρας εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἐπέταξαν σὺν Πausanίᾳ διαλλάξαι ὅπη δύναντο κάλλιστα. Οἱ δὲ διήλλαξαν ἐφ' ὧτε εἰρήνην μὲν ἔχουν ὡς πρὸς ἀλλήλους, ἀπιέναι δὲ ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστον πλὴν τῶν τριάκοντα καὶ τῶν ἑνδeka καὶ τῶν ἐν Πειραιεῖ ἀρξάντων δέκα. Εἰ δὲ τινες φοβοῖντο τῶν ἐξ ἄστεως, ἔδοξεν αὐτοὺς Ἐλευσίνα κατοικεῖν. Τούτων δὲ περανθέντων Πausanίᾳ μὲν διῆκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὄπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐπεὶ μέντοι οὗτοι ὤχοντο... ὅπη δύναντο κάλλιστα.

Μονάδες 30

2. Πῶς αναδεικνύεται ἡ πίστη τοῦ Ξενοφῶντα σε υψηλές ἀξίες;

Μονάδες 10

3. α) **ἔκκλητος, ἐκπέμπω, διαλλάττω, κατοικῶ, στρατηγός.** Να ἀναλύσετε τὶς λέξεις στὰ συνθετικά τους.

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε παράγωγα ἐπίθετα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς με βάση τὶς λέξεις καὶ τὶς καταλήξεις που δίνονται.

λέξεις	κατάληξη	παράγωγο ἐπίθετο
εἰρήνη	-αῖος	
Λακεδαίμων	-ιος	
ἄστυ	-εῖος	
πᾶς	-οῖος	
φίλος	-ικός	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 433ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 37-39

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ μέντοι οὗτοι ὤχοντο εἰς Λακεδαίμονα, ἔπεμπον δὴ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ἐκ τοῦ ἄστεως λέγοντας ὅτι αὐτοὶ μὲν παραδιδόασι καὶ τὰ τείχη ἃ ἔχουσι καὶ σφᾶς αὐτοὺς Λακεδαιμονίοις χρῆσθαι ὃ τι βούλονται· ἀξιοῦν δ' ἔφασαν καὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ, εἰ φίλοι φασὶν εἶναι Λακεδαιμονίοις, παραδιδόναι τὸν τε Πειραιᾶ καὶ τὴν Μουνιχίαν. Ἀκούσαντες δὲ πάντων αὐτῶν οἱ ἔφοροι καὶ οἱ ἔκκλητοι, ἐξέπεμψαν πεντεκαίδεκα ἄνδρας εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἐπέταξαν σὺν Πausanίᾳ διαλλάξαι ὅπη δύναιντο κάλλιστα. Οἱ δὲ διήλλαξαν ἐφ' ὧτε εἰρήνην μὲν ἔχειν ὡς πρὸς ἀλλήλους, ἀπιέναι δὲ ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστον πλὴν τῶν τριάκοντα καὶ τῶν ἑνδeka καὶ τῶν ἐν Πειραιεῖ ἀρξάντων δέκα. Εἰ δὲ τινες φοβοῖντο τῶν ἐξ ἄστεως, ἔδοξεν αὐτοὺς Ἐλευσίνα κατοικεῖν. Τούτων δὲ περανθέντων Πausanίᾳ μὲν διῆκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὄπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

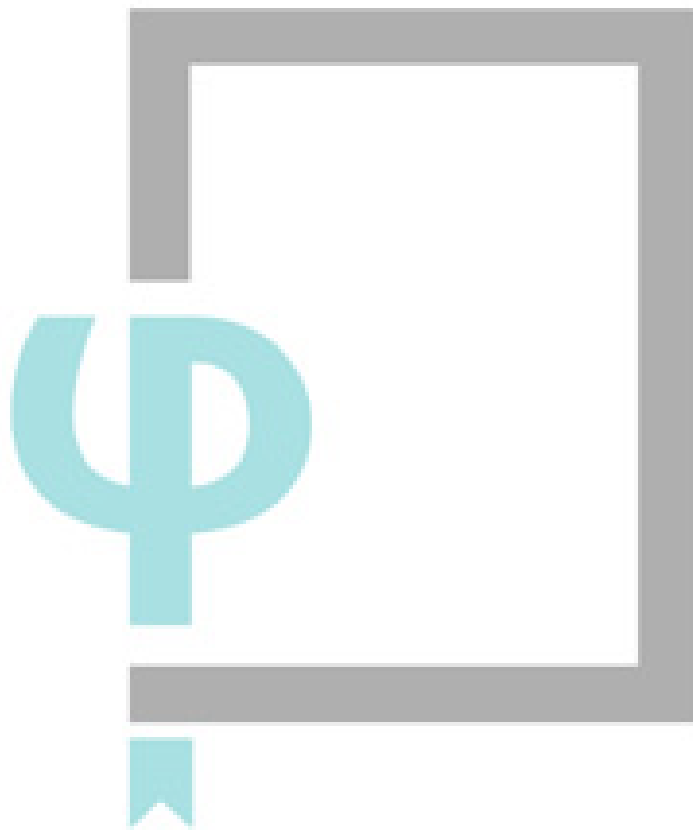
1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἐπεὶ μέντοι οὗτοι ὤχοντο... ὅπη δύναιντο κάλλιστα.*
Μονάδες 30
2. **α)** Πῶς αξιολογήθηκε το ἔργο του Ξενοφώντα στην Αλεξανδρινή και στη Ρωμαϊκή εποχή;
β) Σε ποια κατηγορία των ἔργων του Ξενοφώντα ανήκουν τα *Ἑλληνικά* και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη-φράση της **A'** στήλης με τη σημασία τους στη **B'** στήλη. Δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ὤχοντο	α) εἶπαν
2. ἐπέταξαν	β) ο καθένας στο σπίτι του
3. ἐφ' ὧτε εἰρήνην ἔχειν	γ) ἔδωσαν διαταγή
4. ἔφασαν	δ) ἔδιωξαν
5. ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστος	ε) ὅταν ἔκαναν εἰρήνη
	στ) με τον ὄρο να κάνουν εἰρήνη
	ζ) αναχώρησαν

Μονάδες 5

β) *άνδρας, έδοξεν, όπλοις, έκκλησίαν, στρατηγοί:* Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 434ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 37-39

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ μέντοι οὗτοι ᾤχοντο εἰς Λακεδαίμονα, ἔπεμπον δὴ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ἐκ τοῦ ἄστεως λέγοντας ὅτι αὐτοὶ μὲν παραδιδόασιν καὶ τὰ τείχη ἃ ἔχουσι καὶ σφᾶς αὐτοὺς Λακεδαιμονίοις χρῆσθαι ὃ τι βούλονται· ἀξιοῦν δ' ἔφασαν καὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ, εἰ φίλοι φασὶν εἶναι Λακεδαιμονίοις, παραδιδόναι τὸν τε Πειραιᾶ καὶ τὴν Μουνιχίαν. Ἀκούσαντες δὲ πάντων αὐτῶν οἱ ἔφοροι καὶ οἱ ἔκκλητοι, ἐξέπεμψαν πεντεκαίδεκα ἄνδρας εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἐπέταξαν σὺν Πausanίᾳ διαλλάξαι ὅπη δύναιντο κάλλιστα. Οἱ δὲ διήλλαξαν ἐφ' ᾧτε εἰρήνην μὲν ἔχουν ὡς πρὸς ἀλλήλους, ἀπιέναι δὲ ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστον πλὴν τῶν τριάκοντα καὶ τῶν ἔνδεκα καὶ τῶν ἐν Πειραιεῖ ἀρξάντων δέκα. Εἰ δὲ τινες φοβοῖντο τῶν ἐξ ἄστεως, ἔδοξεν αὐτοὺς Ἐλευσίνα κατοικεῖν. Τούτων δὲ περανθέντων Πausanίας μὲν διῆκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὄπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστῆι τὸ τμήμα: Ἐπεὶ μέντοι οὗτοι ᾤχοντο... ὅπη δύναιντο κάλλιστα.

Μονάδες 30

2. α) Σε ποια κατηγορία τῶν ἔργων τοῦ Ξενοφῶντα ἀνήκουν τὰ Ἑλληνικά καὶ σε ποια χρονικὴ περίοδο ἀναφέρονται;

β) Να ἀναφέρετε τοὺς τίτλους τῶν υπολοίπων ἔργων τοῦ Ξενοφῶντα ποὺ ἀνήκουν στὴν ἴδια κατηγορία με τὰ Ἑλληνικά.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς Α' στήλης με τὴν συνώνυμή της στὴ Β' στήλη. Δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. οἶχομαι	α) ἐπιθυμῶ
2. λέγω	β) δέδοικα
3. βούλομαι	γ) στέλλω
4. φοβοῦμαι	δ) συλλέγω
5. πέμπω	ε) φάσκω
	στ) ἀρνοῦμαι
	ζ) ἀπέρχομαι

Μονάδες 5

β) παραδίδωμι, ἐπιτάττω, κατοικῶ, ἐκκλησία, στρατηγός. Να ἀναλύσετε τὶς λέξεις στὰ συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 436ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 37-39

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ μέντοι οὗτοι ὤχοντο εἰς Λακεδαίμονα, ἔπεμπον δὴ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ἐκ τοῦ ἄστεως λέγοντας ὅτι αὐτοὶ μὲν παραδιδόασιν καὶ τὰ τείχη ἃ ἔχουσι καὶ σφᾶς αὐτοὺς Λακεδαιμονίοις χρῆσθαι ὃ τι βούλονται· ἀξιοῦν δ' ἔφασαν καὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ, εἰ φίλοι φασὶν εἶναι Λακεδαιμονίοις, παραδιδόναι τὸν τε Πειραιᾶ καὶ τὴν Μουνιχίαν. Ἀκούσαντες δὲ πάντων αὐτῶν οἱ ἔφοροι καὶ οἱ ἔκκλητοι, ἐξέπεμψαν πεντεκαίδεκα ἄνδρας εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἐπέταξαν σὺν Πausανίᾳ διαλλάξαι ὅπη δύναιντο κάλλιστα. Οἱ δὲ διήλλαξαν ἐφ' ὧτε εἰρήνην μὲν ἔχουν ὡς πρὸς ἀλλήλους, ἀπιέναι δὲ ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστον πλὴν τῶν τριάκοντα καὶ τῶν ἑνδeka καὶ τῶν ἐν Πειραιεῖ ἀρξάντων δέκα. Εἰ δὲ τινες φοβοῖντο τῶν ἑξ ἄστεως, ἔδοξεν αὐτοὺς Ἐλευσίνα κατοικεῖν. Τούτων δὲ περανθέντων Πausανίας μὲν διῆκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὄπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δὲ διήλλαξαν... ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν.*
Μονάδες 30
2. Τι γνωρίζετε για τη συμμετοχή του Ξενοφώντα στην εκστρατεία του Κύρου;
Μονάδες 10
3. **α)** *ἔπεμπον, παραδιδόναι, δύναιντο, φοβοῖντο, ἔλεξεν:* Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθένα από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.
Μονάδες 5
- β)** Να συνδέσετε τις λέξεις της **A'** στήλης με το ρήμα της **B'** στήλης με το οποίο έχουν ετυμολογική συγγένεια. Δύο λέξεις της **A'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
Λέξεις	Ρήματα
1. επίδοξος	
2. πρόσβαση	α) κατέβησαν
3. βάδην	
4. δοκησίσοφος	
5. πρόβλημα	β) ἔδοξεν
6. διάβημα	
7. επίδοση	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 439ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 37-39

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ μέντοι οὗτοι ᾤχοντο εἰς Λακεδαίμονα, ἔπεμπον δὴ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ἐκ τοῦ ἄστεως λέγοντας ὅτι αὐτοὶ μὲν παραδιδόασιν καὶ τὰ τείχη ἃ ἔχουσι καὶ σφᾶς αὐτοὺς Λακεδαιμονίοις χρῆσθαι ὃ τι βούλονται· ἀξιοῦν δ' ἔφασαν καὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ, εἰ φίλοι φασὶν εἶναι Λακεδαιμονίοις, παραδιδόναι τὸν τε Πειραιᾶ καὶ τὴν Μουνιχίαν. Ἀκούσαντες δὲ πάντων αὐτῶν οἱ ἔφοροι καὶ οἱ ἔκκλητοι, ἐξέπεμψαν πεντεκαίδεκα ἄνδρας εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἐπέταξαν σὺν Πausανίᾳ διαλλάξαι ὅπη δύναιντο κάλλιστα. Οἱ δὲ διήλλαξαν ἐφ' ᾧτε εἰρήνην μὲν ἔχουν ὡς πρὸς ἀλλήλους, ἀπιέναι δὲ ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστον πλὴν τῶν τριάκοντα καὶ τῶν ἔνδεκα καὶ τῶν ἐν Πειραιεῖ ἀρξάντων δέκα. Εἰ δὲ τινες φοβοῖντο τῶν ἐξ ἄστεως, ἔδοξεν αὐτοὺς Ἐλευσίνα κατοικεῖν. Τούτων δὲ περανθέντων Πausανίας μὲν διῆκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὅπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δὲ διήλλαξαν... ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν.*
Μονάδες 30
2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρὰ τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ Ξενοφώντα:
  - α) Εγκαταστάθηκε στον Σκιλλούντα, ὅπου ασχολήθηκε με τὸ συγγραφικὸ του ἔργο.
  - β) Εξορίστηκε ἀπὸ τὴν πατρίδα του, τὴν Αθῆνα.
  - γ) Αναγκάστηκε νὰ εγκαταλείψει τὸ κτῆμα του, στον Σκιλλούντα, καὶ νὰ μετακομίσει στὴν Κόρινθο.
  - δ) Οἱ Αθηναῖοι ἐπέτρεψαν στον Ξενοφώντα νὰ ἐπαναπατριστεῖ, μετὰ ἀπὸ τὴν ἀρση τοῦ ψηφίσματος γιὰ ἐξορία.
  - ε) Ἐστειλε τοὺς γίους του, Γρύλλο καὶ Διόδωρο, νὰ υπηρετήσουν στον αθηναϊκὸ στρατό.**Μονάδες 10**
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη-φράση τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασία τους στὴ **B'** στήλη. Δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

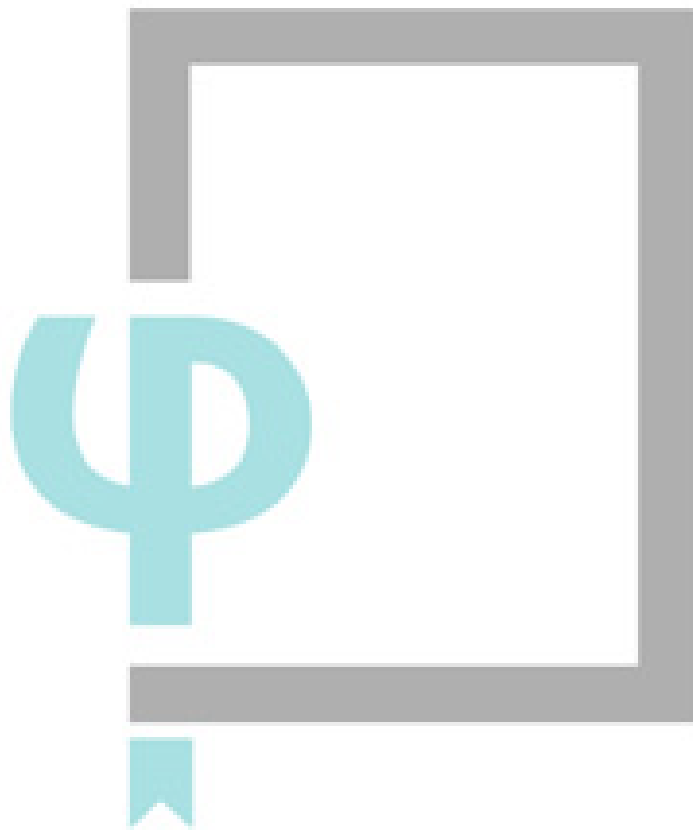
A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>ἐπιτάσσω</i>	α) αποφασίστηκε νὰ κατοικήσουν
2. <i>διαλλάσσω</i>	β) ἀφοῦ ολοκληρώθηκαν αὐτὰ
3. <i>τούτων περανθέντων</i>	γ) διέλυσε τὸν στρατό
4. <i>ἔδοξεν κατοικεῖν</i>	δ) ἀλλάζω
5. <i>διῆκε τὸ στράτευμα</i>	ε) διατάζω
	στ) διέταξε τὸν στρατό

	ζ) συμφιλιώνω
--	---------------

Μονάδες 5

β) κοινός, τείχος, φίλος, ειρήνη, εκκλησία: Να γράψετε από ένα ρήμα της αρχαίας ελληνικής ομόρριζο για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 440ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 37-39

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ μέντοι οὗτοι ᾤχοντο εἰς Λακεδαίμονα, ἔπεμπον δὴ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ἐκ τοῦ ἄστεως λέγοντας ὅτι αὐτοὶ μὲν παραδιδόασιν καὶ τὰ τείχη ἃ ἔχουσι καὶ σφᾶς αὐτοὺς Λακεδαιμονίοις χρῆσθαι ὃ τι βούλονται· ἀξιοῦν δ' ἔφασαν καὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ, εἰ φίλοι φασὶν εἶναι Λακεδαιμονίοις, παραδιδόναι τὸν τε Πειραιᾶ καὶ τὴν Μουνηχίαν. Ἀκούσαντες δὲ πάντων αὐτῶν οἱ ἔφοροι καὶ οἱ ἔκκλητοι, ἐξέπεμψαν πεντεκαίδεκα ἄνδρας εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἐπέταξαν σὺν Πausanίᾳ διαλλάξαι ὅπη δύναιντο κάλλιστα. Οἱ δὲ διήλλαξαν ἐφ' ᾧτε εἰρήνην μὲν ἔχειν ὡς πρὸς ἀλλήλους, ἀπιέναι δὲ ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστον πλὴν τῶν τριάκοντα καὶ τῶν ἔνδεκα καὶ τῶν ἐν Πειραιεῖ ἀρξάντων δέκα. Εἰ δὲ τινες φοβοῖντο τῶν ἐξ ἄστεως, ἔδοξεν αὐτοὺς Ἐλευσίνα κατοικεῖν. Τούτων δὲ περανθέντων Πausanίᾳ μὲν διῆκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὄπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δὲ διήλλαξαν... ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν.*
Μονάδες 30
2. Τι γνωρίζετε για τὴ μὀρφωση τοῦ Ξενοφῶντα και ποιες ιστορικές μορφές άσκησαν επίδραση στην προσωπικότητα και τις ιδέες του;
Μονάδες 10
3. *λέγοντας, χρῆσθαι, ἀξιοῦν, ἀκούσαντες, ἔχειν.* Να γράψετε δύο ομορριζες λέξεις της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας, απλές ή σύνθετες, για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.
Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 442ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 37-39

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ μέντοι οὗτοι ᾤχοντο εἰς Λακεδαίμονα, ἔπεμπον δὴ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ἐκ τοῦ ἄστεως λέγοντας ὅτι αὐτοὶ μὲν παραδιδόασι καὶ τὰ τείχη ἃ ἔχουσι καὶ σφᾶς αὐτοὺς Λακεδαιμονίοις χρῆσθαι ὃ τι βούλονται· ἀξιοῦν δ' ἔφασαν καὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ, εἰ φίλοι φασὶν εἶναι Λακεδαιμονίοις, παραδιδόναι τὸν τε Πειραιᾶ καὶ τὴν Μουνιχίαν. Ἀκούσαντες δὲ πάντων αὐτῶν οἱ ἔφοροι καὶ οἱ ἔκκλητοι, ἐξέπεμψαν πεντεκαίδεκα ἄνδρας εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἐπέταξαν σὺν Πausανίᾳ διαλλάξαι ὅπη δύναιντο κάλλιστα. Οἱ δὲ διήλλαξαν ἐφ' ᾧτε εἰρήνην μὲν ἔχειν ὡς πρὸς ἀλλήλους, ἀπιέναι δὲ ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστον πλὴν τῶν τριάκοντα καὶ τῶν ἔνδεκα καὶ τῶν ἐν Πειραιεῖ ἀρξάντων δέκα. Εἰ δὲ τινες φοβοῖντο τῶν ἑξ ἄστεως, ἔδοξεν αὐτοὺς Ἐλευσίνα κατοικεῖν. Τούτων δὲ περανθέντων Πausανίας μὲν διῆκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὅπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δὲ διήλλαξαν... ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν.*
Μονάδες 30
2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφώντα; Να αναφέρετε τους τίτλους των ἔργων μιας κατηγορίας.
Μονάδες 10
3. **α) ανακοίνωση, εκπομπή, επιταγή, φιλειρηνικός, αστυφιλία:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.
Μονάδες 5

β) Να αντιστοιχίσετε τα ομόρριζα πρὸς τις λέξεις *κατοικεῖν* καὶ *κατέβησαν* ουσιαστικά (**A'** στήλη) με τὴν κατηγορία σὴν ὁποία ἀνήκουν (**B'** στήλη). Δύο κατηγορίες περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. οἰκητήριον	α) ἐνέργεια ἢ κατάσταση
2. ἀναβάτης	β) ὄργανο ἢ μέσο ἐνέργειας
3. οἴκησις	γ) τόπος
4. κατάβασις	δ) υποκοριστικό
5. κάτοικος	ε) πρόσωπο που ενεργεῖ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 443ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 37-39

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ μέντοι οὗτοι ὄχοντο εἰς Λακεδαίμονα, ἔπεμπον δὴ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ἐκ τοῦ ἄστεως λέγοντας ὅτι αὐτοὶ μὲν παραδιδόασιν καὶ τὰ τείχη ἃ ἔχουσι καὶ σφᾶς αὐτοὺς Λακεδαιμονίοις χρῆσθαι ὃ τι βούλονται· ἀξιοῦν δ' ἔφασαν καὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ, εἰ φίλοι φασὶν εἶναι Λακεδαιμονίοις, παραδιδόναι τὸν τε Πειραιᾶ καὶ τὴν Μουνιχίαν. Ἀκούσαντες δὲ πάντων αὐτῶν οἱ ἔφοροι καὶ οἱ ἔκκλητοι, ἐξέπεμψαν πεντεκαίδεκα ἄνδρας εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἐπέταξαν σὺν Παισανίᾳ διαλλάξαι ὅπη δύναιντο κάλλιστα. Οἱ δὲ διήλλαξαν ἐφ' ὧτε εἰρήνην μὲν ἔχουν ὡς πρὸς ἀλλήλους, ἀπιέναι δὲ ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστον πλὴν τῶν τριάκοντα καὶ τῶν ἑνδeka καὶ τῶν ἐν Πειραιεῖ ἀρξάντων δέκα. Εἰ δὲ τινες φοβοῖντο τῶν ἐξ ἄστεως, ἔδοξεν αὐτοὺς Ἐλευσίνα κατοικεῖν. Τούτων δὲ περανθέντων Παισανίας μὲν διῆκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὄπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Na μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οἱ δὲ διήλλαξαν... ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν.*
Μονάδες 30
2. Na αναφέρετε τα *Σωκρατικά* ἔργα του Ξενοφώντα καὶ να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.
Μονάδες 10
3. **α)** Na σχηματίσετε ἀπὸ τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται.

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἔπεμπον</i>	-ός	
<i>παραδιδόασιν</i>	-ις	
<i>ἀκούσαντες</i>	-μα	
<i>δύναιντο</i>	-ις	
<i>ἔθυσαν</i>	-ης	

Μονάδες 5

- β) διάδοση, απαξίωση, διάταξη, συνδιαλλαγή, ἀρχή:** Na συνδέσετε τὶς λέξεις με τὶς λέξεις του κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 445ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 37-39

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ μέντοι οὗτοι ὤχοντο εἰς Λακεδαίμονα, ἔπεμπον δὴ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ἐκ τοῦ ἄστεως λέγοντας ὅτι αὐτοὶ μὲν παραδιδόασιν καὶ τὰ τείχη ἃ ἔχουσι καὶ σφᾶς αὐτοὺς Λακεδαιμονίοις χρῆσθαι ὃ τι βούλονται· ἀξιοῦν δ' ἔφασαν καὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ, εἰ φίλοι φασὶν εἶναι Λακεδαιμονίοις, παραδιδόναι τὸν τε Πειραιᾶ καὶ τὴν Μουνιχίαν. Ἀκούσαντες δὲ πάντων αὐτῶν οἱ ἔφοροι καὶ οἱ ἔκκλητοι, ἐξέπεμψαν πεντεκαίδεκα ἄνδρας εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἐπέταξαν σὺν Πausανίᾳ διαλλάξαι ὅπη δύναιντο κάλλιστα. Οἱ δὲ διήλλαξαν ἐφ' ὧτε εἰρήνην μὲν ἔχουν ὡς πρὸς ἀλλήλους, ἀπιέναι δὲ ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστον πλὴν τῶν τριάκοντα καὶ τῶν ἔνδεκα καὶ τῶν ἐν Πειραιεῖ ἀρξάντων δέκα. Εἰ δὲ τινες φοβοῖντο τῶν ἐξ ἄστεως, ἔδοξεν αὐτοὺς Ἐλευσίνα κατοικεῖν. Τούτων δὲ περανθέντων Πausανίας μὲν διῆκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὄπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δὲ διήλλαξαν... ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν.*
Μονάδες 30
  2. Πῶς δικαιολογεῖται ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ Ξενοφῶντα ὡς «ρεπόρτερ» καὶ πῶς αποτυπώνεται στο ἔργο του ἡ εἰκόνα τῶν πολιτικῶν ἐξελίξεων τοῦ 4^{ου} π.Χ. αἰ.;
Μονάδες 10
  3. **α) προάσσιο, κατάχρηση, φήμη, παράκληση, εξιτήριο:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις τοῦ κειμένου με τις ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.
Μονάδες 5
- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ἀνώνυμὴ τῆς στῆ **B'** στήλης. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. εἰρήνη	α) κάκιστα
2. φοβοῦμαι	β) τολμῶ
3. φίλος	γ) πόλεμος
4. κάλλιστα	δ) οἰκείος
5. ἀνέρχομαι	ε) ἡρεμία
	στ) ἐχθρός
	ζ) κατέρχομαι

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 446ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 4, 37-39

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ μέντοι οὗτοι ὄχοντο εἰς Λακεδαίμονα, ἔπεμπον δὴ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ἐκ τοῦ ἄστεως λέγοντας ὅτι αὐτοὶ μὲν παραδιδόασιν καὶ τὰ τείχη ἃ ἔχουσι καὶ σφᾶς αὐτοὺς Λακεδαιμονίοις χρῆσθαι ὃ τι βούλονται· ἀξιοῦν δ' ἔφασαν καὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ, εἰ φίλοι φασὶν εἶναι Λακεδαιμονίοις, παραδιδόναι τὸν τε Πειραιᾶ καὶ τὴν Μουνιχίαν. Ἀκούσαντες δὲ πάντων αὐτῶν οἱ ἔφοροι καὶ οἱ ἔκκλητοι, ἐξέπεμψαν πεντεκαίδεκα ἄνδρας εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἐπέταξαν σὺν Πausanίᾳ διαλλάξαι ὅπη δύναιντο κάλλιστα. Οἱ δὲ διήλλαξαν ἐφ' ὧτε εἰρήνην μὲν ἔχουν ὡς πρὸς ἀλλήλους, ἀπιέναι δὲ ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστον πλὴν τῶν τριάκοντα καὶ τῶν ἔνδεκα καὶ τῶν ἐν Πειραιεῖ ἀρξάντων δέκα. Εἰ δὲ τινες φοβοῖντο τῶν ἐξ ἄστεως, ἔδοξεν αὐτοὺς Ἐλευσίνα κατοικεῖν. Τούτων δὲ περανθέντων Πausanίας μὲν διῆκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὄπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δὲ διήλλαξαν... ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν.*
Μονάδες 30
2. Ποιες εἶναι οἱ ἀπόψεις τοῦ Ξενοφώντα γιὰ τὴν «αθέτηση τοῦ λόγου» καὶ τὴν «πάρβαση τῶν ὀρκῶν»;
Μονάδες 10
3. **α)** *ἔκκλητος, ἐκπέμπω, διαλλάττω, κατοικῶ, στρατηγός.* Να ἀναλύσετε τὶς λέξεις στὰ συνθετικὰ τοὺς.
Μονάδες 5
- β)** Να σχηματίσετε παράγωγα ἐπίθετα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας με βάση τὶς λέξεις καὶ τὶς καταλήξεις που δίνονται.

λέξεις	κατάληξη	παράγωγο ἐπίθετο
<i>εἰρήνη</i>	<i>-αῖος</i>	
<i>Λακεδαίμων</i>	<i>-ιος</i>	
<i>ἄστυ</i>	<i>-εῖος</i>	
<i>πᾶς</i>	<i>-οῖος</i>	
<i>φίλος</i>	<i>-ικός</i>	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 448ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 37-39

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ μέντοι οὗτοι ὤχοντο εἰς Λακεδαίμονα, ἔπεμπον δὴ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ἐκ τοῦ ἄστεως λέγοντας ὅτι αὐτοὶ μὲν παραδιδόασι καὶ τὰ τείχη ἃ ἔχουσι καὶ σφᾶς αὐτοὺς Λακεδαιμονίοις χρῆσθαι ὃ τι βούλονται· ἀξιοῦν δ' ἔφασαν καὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ, εἰ φίλοι φασὶν εἶναι Λακεδαιμονίοις, παραδιδόναι τὸν τε Πειραιᾶ καὶ τὴν Μουνιχίαν. Ἀκούσαντες δὲ πάντων αὐτῶν οἱ ἔφοροι καὶ οἱ ἔκκλητοι, ἐξέπεμψαν πεντεκαίδεκα ἄνδρας εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἐπέταξαν σὺν Πausanίᾳ διαλλάξαι ὅπη δύναιντο κάλλιστα. Οἱ δὲ διήλλαξαν ἐφ' ὧτε εἰρήνην μὲν ἔχειν ὡς πρὸς ἀλλήλους, ἀπιέναι δὲ ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστον πλὴν τῶν τριάκοντα καὶ τῶν ἑνδeka καὶ τῶν ἐν Πειραιεῖ ἀρξάντων δέκα. Εἰ δὲ τινες φοβοῖντο τῶν ἐξ ἄστεως, ἔδοξεν αὐτοὺς Ἐλευσίνα κατοικεῖν. Τούτων δὲ περανθέντων Πausanίᾳ μὲν διῆκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὄπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δὲ διήλλαξαν... ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν.*
Μονάδες 30
2. Ποιον χαρακτηρισμὸ ἀπέδωσαν στον Ξενοφώντα οἱ θαυμαστὲς τοῦ ἔργου τοῦ στη ρωμαϊκὴ ἐποχὴ καὶ γιατί;
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη - φράση τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασίᾳ τους στὴ **B'** στήλη. Δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ὤχοντο	α) εἶπαν
2. ἐπέταξαν	β) ο καθένας στο σπίτι του
3. ἐφ' ὧτε εἰρήνην ἔχειν	γ) ἔδωσαν διαταγή
4. ἔφασαν	δ) ἔδιωξαν
5. ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστος	ε) ὅταν ἔκαναν εἰρήνη
	στ) με τὸν ὄρο να κάνουν εἰρήνη
	ζ) αναχώρησαν

Μονάδες 5

β) ἄνδρας, ἔδοξεν, ὄπλοις, ἐκκλησίαν, στρατηγοί: Να γράψετε ἀπὸ μία ὁμόρριζη λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 449ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 37-39

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ μέντοι οὗτοι ᾤχοντο εἰς Λακεδαίμονα, ἔπεμπον δὴ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ἐκ τοῦ ἄστεως λέγοντας ὅτι αὐτοὶ μὲν παραδιδόασιν καὶ τὰ τείχη ἃ ἔχουσι καὶ σφᾶς αὐτοὺς Λακεδαιμονίοις χρῆσθαι ὃ τι βούλονται· ἀξιοῦν δ' ἔφασαν καὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ, εἰ φίλοι φασὶν εἶναι Λακεδαιμονίοις, παραδιδόναι τὸν τε Πειραιᾶ καὶ τὴν Μουνιχίαν. Ἀκούσαντες δὲ πάντων αὐτῶν οἱ ἔφοροι καὶ οἱ ἔκκλητοι, ἐξέπεμψαν πεντεκαίδεκα ἄνδρας εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἐπέταξαν σὺν Πausanίᾳ διαλλάξαι ὅπη δύναιντο κάλλιστα. Οἱ δὲ διήλλαξαν ἐφ' ᾧτε εἰρήνην μὲν ἔχουν ὡς πρὸς ἀλλήλους, ἀπιέναι δὲ ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστον πλὴν τῶν τριάκοντα καὶ τῶν ἔνδεκα καὶ τῶν ἐν Πειραιεῖ ἀρξάντων δέκα. Εἰ δὲ τινες φοβοῖντο τῶν ἐξ ἄστεως, ἔδοξεν αὐτοὺς Ἐλευσίνα κατοικεῖν. Τούτων δὲ περανθέντων Πausanίᾳ μὲν διῆκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὄπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δὲ διήλλαξαν... ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν.*
Μονάδες 30
2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή (γέννηση, οικογενειακό περιβάλλον), τη μόρφωση του Ξενοφώντα και τις πολιτικές συνθήκες της εποχής του;
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την συνώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. οἶχομαι	α) ἐπιθυμῶ
2. λέγω	β) δέδοικα
3. βούλομαι	γ) στέλλω
4. φοβοῦμαι	δ) τολμῶ
5. πέμπω	ε) φημί
	στ) ἀρνοῦμαι
	ζ) ἀπέρχομαι

Μονάδες 5

- β)** *παραδίδωμι, ἐπιτάττω, κατοικῶ, ἐκκλησία, στρατηγός.* Να αναλύσετε τις λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 451ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 39-41.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τούτων δὲ περανθέντων Παισανίας μὲν διῆκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὅπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν· Ὑμῖν, ἔφη, ὧ̃ ἐκ τοῦ ἄστεως ἄνδρες, συμβουλεύω ἐγὼ γινῶναι ὑμᾶς αὐτούς. Μάλιστα δ' ἂν γνοιήτε, εἰ ἀναλογίσαισθε ἐπὶ τίνι ὑμῖν μέγα φρονητέον ἐστίν, ὥστε ἡμῶν ἄρχειν ἐπιχειρεῖν. Πότερον δικαιότεροί ἐστε; Ἄλλ' ὁ μὲν δῆμος πενέστερος ὑμῶν ὢν οὐδὲν πάποτε ἔνεκα χρημάτων ὑμᾶς ἠδίκησεν· ὑμεῖς δὲ πλουσιώτεροι πάντων ὄντες πολλὰ καὶ αἰσχρὰ ἔνεκα κερδέων πεποιήκατε. Ἐπεὶ δὲ δικαιοσύνης οὐδὲν ὑμῖν προσήκει, σκέψασθε εἰ ἄρα ἐπ' ἀνδρεία ὑμῖν μέγα φρονητέον· καὶ τίς ἂν καλλίων κρίσις τούτου γένοιτο ἢ ὡς ἐπολεμήσαμεν πρὸς ἀλλήλους; Ἀλλὰ γνώμη φαίητ' ἂν προέχειν, οἱ ἔχοντες καὶ τεῖχος καὶ ὅπλα καὶ χρήματα καὶ συμμάχους Πελοποννησίους ὑπὸ τῶν οὐδὲν τούτων ἐχόντων περιελήλασθε; Ἄλλ' ἐπὶ Λακεδαιμονίοις δὴ οἴεσθε μέγα φρονητέον εἶναι; Πῶς, οἴγε ὥσπερ τοὺς δάκνοντας κύνας κλοιῶ δῆσαντες παραδιδόασιν, οὕτω κάκεῖνοι ὑμᾶς παραδόντες τῷ ἠδίκημένῳ τούτῳ δῆμῳ οἴχονται ἀπιόντες;

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὑμῖν, ἔφη, ὧ̃ ἐκ τοῦ ἄστεως ἄνδρες, ... πρὸς ἀλλήλους.
Μονάδες 30
2. Ποιες στρατιωτικές υπηρεσίες προσέφερε ο Ξενοφών στον Αγησίλαο;
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την συνώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. οἴχομαι	α) ἐπιθυμῶ
2. λέγω	β) δέδοικα
3. βούλομαι	γ) στέλλω
4. φοβοῦμαι	δ) τολμῶ
5. πέμπω	ε) φημί
	στ) ἀρνοῦμαι
	ζ) ἀπέρχομαι

Μονάδες 5

- β)** παραδίδωμι, ἐπιτάττω, κατοικῶ, ἐκκλησία, στρατηγός: Να αναλύσετε τις λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 456ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίοις Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίοις μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προεισητήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακα ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἑκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερά ἰκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας...τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.*
Μονάδες 30
2. Ποια γλώσσα χρησιμοποιεῖ στο ἔργο του ο Θουκυδίδης; Να αναφέρετε τρεις χαρακτηριστικές γλωσσικές ιδιομορφίες.
Μονάδες 10
3. **α) στασιαστής, ἐχέγγυο, ἀνέφικτο, υπαγωγή, ἐπίκειται:** Να σχηματίσετε ἀπὸ μίᾳ σύντομη φράση στη νέα ελληνική γλώσσα με καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις.
Μονάδες 5
β) προσποιῆσαι, ἀποστήσωσιν, καταδουλοῦν, τέμνειν, ταξάμενοι : Να γράψετε ἀπὸ μίᾳ ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ελληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 459ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 3-6.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προειστήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγῶν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακα ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ ἰκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλήs ὦν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρήσασθαι. Οἱ δ' ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ ἐξείργοντο καὶ ἅμα ἐπυνθάνοντο τὸν Πειθίαν, ἕως ἔτι βουλῆs ἐστί, μέλλειν τὸ πλῆθος ἀναπέσειν τοὺς αὐτοὺς Ἀθηναίους φίλους τε καὶ ἐχθροὺς νομίζειν, ξυνίσταντό τε καὶ λαβόντες ἐγχειρίδια ἐξαπιναίως ἐς τὴν βουλήν ἐσελθόντες τὸν τε Πειθίαν κτείνουσι καὶ ἄλλους τῶν τε βουλευτῶν καὶ ἰδιωτῶν ἐς ἐξήκοντα· οἱ δὲ τινες τῆs αὐτῆs γνώμης τῷ Πειθίᾳ ὀλίγοι ἐς τὴν Ἀττικὴν τριήρη κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ'ἐπειδὴ τῷ τε νόμῳ... ..κατέφυγον ἔτι παροῦσαν.*
Μονάδες 30
2. **α)** Ποια ἦταν ἡ ἀποψη τοῦ Θουκυδίδη γιὰ τὴ στρατηγικὴ τοῦ Περικλή;
β) Ποιες ἦταν οἱ συνέπειες τοῦ λοιμοῦ καὶ πῶς ἐπηρέασε τὴν πολιτικὴ κατάσταση τῆs Αθῆνας;
Μονάδες 10
3. **α)** **ειρκτή, παράταξη, τυχερός, υπαγωγή, επίκειται:** Με τὶς λέξεις που σας δίδονται (οἱ οποίες εἶναι ομόρριζες με λέξεις τοῦ κειμένου) να σχηματίσετε ἀπὸ μία πρόταση στὴ νέα ἐλληνικὴ γλῶσσα.
Μονάδες 5
β) **καταδουλοῦν, τέμνειν, ξυνίσταντο, λαβόντες, νομίζειν :** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆs ἀρχαίας ἢ τῆs νέας ἐλληνικῆs γλῶσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 462ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 71-72.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Δράσαντες δὲ τοῦτο καὶ ξυγκαλέσαντες Κερκυραίους εἶπον ὅτι ταῦτα καὶ βέλτιστα εἶη καὶ ἤκιστ' ἂν δουλωθεῖεν ὑπ' Ἀθηναίων, τό τε λοιπὸν μηδετέρους δέχεσθαι ἄλλ' ἢ μιᾷ νηὶ ἡσυχάζοντας, τὸ δὲ πλέον πολέμιον ἡγεῖσθαι. Ὡς δὲ εἶπον, καὶ ἐπικυρῶσαι ἠνάγκασαν τὴν γνώμην. Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας εὐθύς πρέσβεις περὶ τε τῶν πεπραγμένων διδάξοντας ὡς ξυνέφερε καὶ τοὺς ἐκεῖ καταπεφευγότας πείσοντας μηδὲν ἀνεπιτήδειον πράσσειν, ὅπως μὴ τις ἐπιστροφή γένηται. Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγείς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλαικὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἤπειρον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Δράσαντες δὲ τοῦτο...μὴ τις ἐπιστροφή γένηται.*
Μονάδες 30
2. Ποιες συνέπειες εἶχε για τον ἴδιο τον Θουκυδίδη η αποτυχία του ως στρατηγού στην Αμφίπολη (424 π.Χ.);
Μονάδες 10
3. **α)** *κατατίθεμαι, ἀφικνοῦμαι, ἀκρόπολις, ξυλλέγω, καταλαμβάνω*: Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.
Μονάδες 5
- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την συνώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>δρῶ</i>	α) <i>φημί</i>
2. <i>ἀφικνοῦμαι</i>	β) <i>έναντίος</i>
3. <i>λέγω</i>	γ) <i>ἄριστος</i>
4. <i>πολέμιος</i>	δ) <i>ἀπέρχομαι</i>
5. <i>βέλτιστος</i>	ε) <i>ἔρχομαι</i>
	στ) <i>πόλεμος</i>
	ζ) <i>πράττω</i>

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 465ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 72-73.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλληγεῖς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον. Τῇ δ' ὑστεραία ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγρούς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἑτέροις ἐκ τῆς ἠείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι... καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον.*

Μονάδες 30

2. Πώς η λογική και η τύχη, κατά τον Θουκυδίδη, επηρεάζουν τις ιστορικές εξελίξεις;

Μονάδες 10

3. α) *πρέσβυς, πράγματα, μετέωρα, ἀγορά, ξύμμαχος*: Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομόρριζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την αντώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. νικῶ	α) πολλά
2. ξύμμαχος	β) σήμερον
3. δοῦλος	γ) ἐλάττονα
4. ὀλίγα	δ) ἠττώμαι
5. ὑστεραία	ε) ἀντίμαχος
	στ) ἐλεύθερος
	ζ) προτεραία

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 474ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 2-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσασθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ᾧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερὸν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιᾶς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν. Ὀρώντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γινόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ Ἱηραῖον ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων. Ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησί τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἱηραίου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὡς δὲ οὐκ ἔπειθεν ... αὐτοῖς διεπέμπετο.

Μονάδες 30

2. Πῶς ἡ λογικὴ καὶ ἡ τύχη, κατὰ τον Θουκυδίδη, ἐπηρεάζουν τις ἱστορικές ἐξελίξεις;

Μονάδες 10

3. α) *πείθουσιν, καταλιπεῖν, ξυμπέμψειν, παρεμυθεῖτο, ὀπλισθεὶς*: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς Α' στήλης με τὴν ἀντώνυμὴ τῆς στῆ Β' στήλη (δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. πληρῶ	α) πλείων
2. ἐχθρός	β) ἀνίστημι
3. ἴσος	γ) καινῶ
4. ἐλάσσων	δ) ἄνισος
5. καθίζω	ε) φίλος
	στ) προσφιλής
	ζ) κενῶ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 483ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 78, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι κακῶς τε καὶ κατ' ὀλίγας προσπίπτοντες ἔταλαιπώρουν τὸ καθ' αὐτούς· οἱ δ' Ἀθηναῖοι φοβούμενοι τὸ πλῆθος καὶ τὴν περικύκλωσιν ἀθρόαις μὲν οὐ προσέπιπτον οὐδὲ κατὰ μέσον ταῖς ἐφ' ἑαυτοὺς τεταγμέναις, προσβαλόντες δὲ κατὰ κέρας καταδύουσι μίαν ναῦν. Καὶ μετὰ ταῦτα κύκλον ταξαμένων αὐτῶν περιέπλεον καὶ ἐπειρῶντο θορυβεῖν. Γνόντες δὲ οἱ πρὸς τοῖς Κερκυραίοις καὶ δείσαντες μὴ ὅπερ ἐν Ναυπάκτῳ γένοιτο, ἐπιβοηθοῦσι, καὶ γενόμεναι ἀθρόαι αἱ νῆες ἅμα τὸν ἐπίπλουον τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο. Οἱ δ' ὑπεχώρουν ἤδη πρύμναν κρουόμενοι καὶ ἅμα τὰς τῶν Κερκυραίων ἐβούλοντο προκαταφυγεῖν ὅτι μάλιστα, ἑαυτῶν σχολῆ τε ὑποχωρούντων καὶ πρὸς σφᾶς τεταγμένων τῶν ἐναντίων. Ἡ μὲν οὖν ναυμαχία τοιαύτη γενομένη ἐτελεύτα ἐς ἡλίου δύσιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι ... τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο.*
Μονάδες 30
2. Ποια είναι τα γνωρίσματα του ηγέτη που χαρακτηρίζουν την πολιτική φυσιογνωμία του Περικλή;
Μονάδες 10
3. **α)** Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἐπιβοηθοῦσι</i>	-ός	
<i>τεταγμένων</i>	-μα	
<i>προσβαλόντες</i>	-ή	
<i>καταδύουσιν</i>	-ις	
<i>ἐποιοῦντο</i>	-τής	

Μονάδες 5

β) *πλῆθος, ναῦν, κύκλον, γένοιτο, ἐτελεύτα:* Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 486ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79-80,1.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ Κερκυραῖοι δείσαντες μὴ σφίσιν ἐπιπλεύσαντες ἐπὶ τὴν πόλιν ὡς κρατοῦντες οἱ πολέμιοι ἢ τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἀναλάβωσιν ἢ καὶ ἄλλο τι νεωτερίσωσι, τοὺς τε ἐκ τῆς νήσου πάλιν ἐς τὸ Ἥραιον διεκόμισαν καὶ τὴν πόλιν ἐφύλασσον. Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἠπειρον, ὅθεν περ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραία ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καί περ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινούντος, ὡς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδείης γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινες αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλου.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οἱ Κερκυραῖοι ...ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος·*

Μονάδες 30

2. Με ποιόν τρόπο χρονολογεῖ τα ἱστορικά γεγονότα ο Θουκυδίδης;

Μονάδες 10

3. **α)** *ἐπιπλεύσαντες, διεκόμισαν, ἐτόλμησαν, ἐπόρθουν, ἀγρούς:* Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν συνώνυμή τῆς στὴ **B'** στήλη (δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>δέδοικα</i>	α) <i>νικῶ</i>
2. <i>πολέμιος</i>	β) <i>φημί</i>
3. <i>παραινῶ</i>	γ) <i>φίλος</i>
4. <i>κρατῶ</i>	δ) <i>ἐναντίος</i>
5. <i>λέγω</i>	ε) <i>συμβουλεύω</i>
	στ) <i>δύω</i>
	ζ) <i>φοβοῦμαι</i>

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 489ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79,2-80

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἠπειρον, ὅθενπερ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραία ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καίπερ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὡς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινὰς αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλου. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι μέχρι μέσου ἡμέρας δηῶσαντες τὴν γῆν ἀπέπλευσαν, καὶ ὑπὸ νύκτα αὐτοῖς ἐφρυκτωρήθησαν ἐξήκοντα νῆες Ἀθηναίων προσπλέουσαι ἀπὸ Λευκάδος· ἃς οἱ Ἀθηναῖοι πυνθανόμενοι τὴν στάσιν καὶ τὰς μετ' Ἀλκίδου ναῦς ἐπὶ Κέρκυραν μελλούσας πλεῖν ἀπέστειλαν καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὁ δὲ δῆμος ... τὸν Θουκλέους στρατηγόν.
Μονάδες 30
2. Να περιγράψετε το πρότυπο του ηγέτη που ενσαρκώνει ο Περικλής, κατά τον Θουκυδίδη.
Μονάδες 10
3. **α) ἐπέπλεον, ἰσοψήφου, ὄντας, προσδεχόμενοι, στρατηγόν:** Από το θέμα καθεμιάς λέξης που σας δίνεται να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας.
Μονάδες 5
- β)** Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
λέγεται	-ος	
ἀνηγάγοντο	-ή	
ἔπεισαν	-ώ	
ἀποβάντες	-ις	
σωθήσεται	-ήρ	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 492ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθύς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἃς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα, ἐν ὧσ' περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἥραιόν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήτην ἀνδρα δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπίεσθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι ...πάντων θάνατον..*

Μονάδες 30

2. Ποιο γνώρισμα σκέψης και μεθόδου χαρακτηρίζει τον Θουκυδίδη, όταν στοχάζεται για τα γεγονότα και τη συμπεριφορά του ανθρώπου; Ποια πορεία ακολουθεῖ ο ιστορικός;

Μονάδες 10

3. Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (B' στήλη) και ἐπίθετο (Γ' στήλη) (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας για καθεμιά ἀπὸ τις λέξεις τῆς A' στήλης.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
<i>ἔπεισαν</i>		
<i>ἤγαγον</i>		
<i>ἐδύναντο</i>		
<i>αἰσθόμενοι</i>		
<i>κατέγνωσαν</i>		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 201ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπίταις· ξύμβασίν τε ἔπρασσε καὶ πείθει ὥστε ξυγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκεῖν σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἳ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ὣσιν οἳ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν συμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἳ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιᾶς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ συμπεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους... ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι*.

Μονάδες 30

2. Ποια θέματα περιλαμβάνονται στο πρώτο βιβλίο των *Ἱστοριῶν* του Θουκυδίδη;

Μονάδες 10

3. α) **επιμύθιο, κάθισμα, εκπομπή, αδιανόητος, ανθυγιεινός:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) **πείθουσιν, κατέλεγον, ἐπέτυχον, ἐκώλυσε, διέφθειραν:** Να γράψετε ἀπὸ μίᾳ ομόρριζῃ λέξει, ἀπλῆ ἢ σύνθετῃ, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμίᾳ ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 213ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 2-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσασθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ὧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερὸν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιᾶς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκίῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν. Ὁρῶντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γινόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ Ἱηραῖον ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων. Ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησιν τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἱηραίου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὡς δὲ οὐκ ἔπειθεν ... αὐτοῖς διεπέμπετο.

Μονάδες 30

2. Ποιες είναι, κατὰ τον Θουκυδίδη, οι βασικές προϋποθέσεις για τη συγκρότηση ενός ισχυροῦ, ἀπὸ στρατιωτικὴ ἀποψη, κράτους;

Μονάδες 10

3. α) **πείθουσιν, καταλιπεῖν, πληρώσαντες, παρεμυθεῖτο, ὀπλισθεὶς:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη ποὺ σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
νεωτερίσωσιν	-μός	
πληρώσαντες	-μα	
κατέλεγον	-ος	
ἀνίστησι	-ις	
ξυμπέμψειν	-ή	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 215ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 18-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίους, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανάφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν...εἰς τὰς Ἀθήνας.*
Μονάδες 30
2. Ποιες συνέπειες ἔχει, κατὰ τὸν Ξενοφῶντα, ἡ ἀσέβεια πρὸς τοὺς θεοὺς στὴν ἐξέλιξη τῶν ἱστορικῶν γεγονότων;
Μονάδες 10
3. **α) ἐγκυρος, ἔπος, τειχοποιία, ναύτης, ἐπίδοση:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.
Μονάδες 5
- β)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ἀντώνυμὴ τῆς στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἐχθρός	α) κακόν
2. εἰρήνη	β) ἐλευθερῶ
3. μέγιστος	γ) πόλεμος
4. ἀγαθόν	δ) ἐμποδίζω
5. ἀνδραποδίζω	ε) φίλος
	στ) ἐλάχιστος
	ζ) ἐμποδίζω

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 216ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 2-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσασθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ὧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερὸν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιᾶς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν. Ὀρῶντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γινόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ Ἱηραῖον ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων. Ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησί τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἱηραίου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὡς δὲ οὐκ ἔπειθεν ... αὐτοῖς διεπέμπετο.

Μονάδες 30

2. Ποια είναι η αντίληψη του Θουκυδίδη για την αντιμετώπιση του προβλήματος της διαχείρισης της δύναμης από ένα κράτος, μια συμμαχία, μια πολιτική παράταξη;

Μονάδες 10

3. α) **Λῆμμα, λήπτης, πρᾶγμα, πράκτωρ, πρᾶξις:** Να κατατάξετε τις παραπάνω ομορρίζες προς τους ρηματικούς τύπους **ἔλαβε** και **πράξας** λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

β) **ἰκέτης, προστάτης, κίνησις, ὑγιᾶς, ἀπιστία:** Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου ένα ομορρίζο ρήμα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 237ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 2-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσασθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ᾧσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιᾶς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν. Ὀρῶντες δὲ οἱ ἄλλοι τὰ γινόμενα καθίζουσιν ἐς τὸ Ἱηραῖον ἰκέται καὶ γίνονται οὐκ ἐλάσσους τετρακοσίων. Ὁ δὲ δῆμος δείσας μὴ τι νεωτερίσωσιν ἀνίστησί τε αὐτοὺς πείσας καὶ διακομίζει ἐς τὴν πρὸ τοῦ Ἱηραίου νῆσον, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐκεῖσε αὐτοῖς διεπέμπετο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὡς δὲ οὐκ ἔπειθεν ..... αὐτοῖς διεπέμπετο.

Μονάδες 30

2. Για ποιους λόγους εξορίστηκε ο Θουκυδίδης και πῶς η εξορία του επηρέασε τη συγγραφή του έργου του;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την ομόρριζή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ὀπλισθεὶς	α) διάλειμμα
2. ἔπειθεν	β) ἀνάστημα
3. καταλιπεῖν	γ) ἐνοπλος
4. ἀνίστη	δ) κατάληψη
5. γίνονται	ε) περίλυπος
	στ) γένος
	ζ) πιστός

Μονάδες 5

β) Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων με λέξεις (απλές ή σύνθετες) της νέας ελληνικής γλώσσας, ομόρριζες των ρημάτων που δίνονται σε παρένθεση.

Κέρασε όλους τους φίλους για την.....στις εξετάσεις. (ἐπιτυχᾶνω).

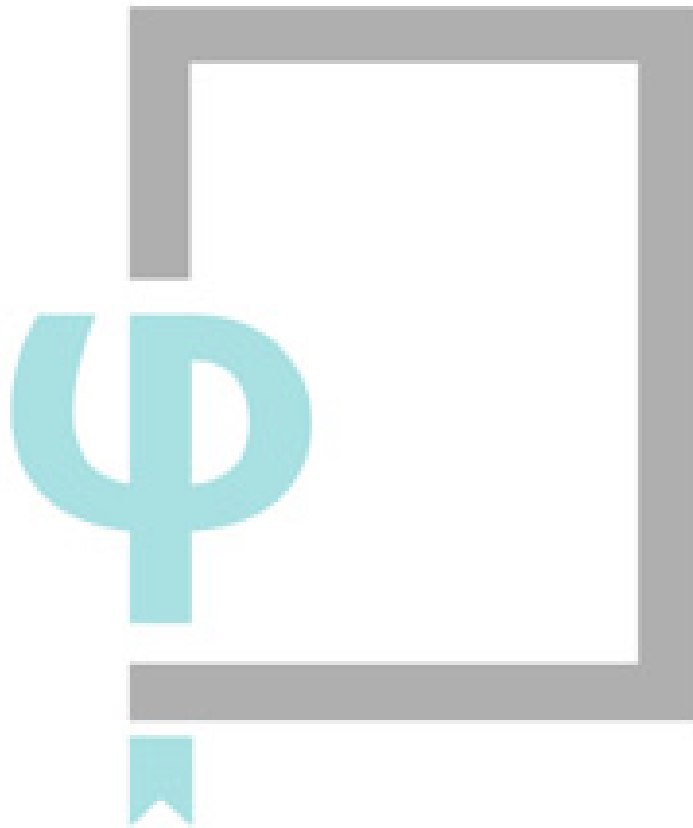
Παρά την επιχειρηματολογία του, δεν ήταν ιδιαίτερα..... , γι' αυτό και η πρότασή του απορρίφθηκε (**πειθω.**)

Η .....του δράστη προκάλεσε ανακούφιση στους κατοίκους της περιοχής, όπου γίνονταν οι κλοπές (**λαμβάνω**).

Τα τελευταία χρόνια υπάρχουν πολλές περιπτώσεις ..... στη δημόσια ζωή της χώρας (**διαφθείρω**).

Δεν ήταν συνεπής στην .....των υποσχέσεών του προς τους γονείς του (**πληρώ**).

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 238ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 2, 20-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδεῖν μέγα ἀγαθὸν εἴργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τά τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανεφέρων ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ. Τῇ δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῖντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρὴ πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. Ἄντειπόντων δὲ τινῶν αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατήϊσαν καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δὲ ὑστεραία... ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.*

Μονάδες 30

2. α) Να εξηγήσετε γιατί δεν είναι εύκολη η ειδολογική και η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα.

β) Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;

Μονάδες 10

3. α) **κατέπλει.** Να γράψετε πέντε ομόρριζες λέξεις, απλές ή σύνθετες, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

β) **ποίησις, δέκτης, ἡγεμών, νόμισμα, ἄγγελμα:** Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες προς τους ρηματικούς τύπους **ἐποιοῦντο, δέχεσθαι, ἠγῶνται, νομίζοντες, ἀπήγγελλον** λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 241ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθορυβήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξοιτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἠγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερῶς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὅς ἂν ὀρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὐ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερῶς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω... ἡμεῖς θανατοῦμεν.

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα Σωκρατικά ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς Α' στήλης με τὴν ομόρριζή τῆς στὴ Β' στήλη. Δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. διαψηφίζεσθαι	α) παύλα
2. ἐπαύσατο	β) ἐπιστάτης
3. ἠγησάμενος	γ) ἀόρατος
4. ἐπιστῆναι	δ) ὄριο
5. ὀρῶν	ε) κατάληψη
	στ) διήγηση
	ζ) υπερψήφιση

Μονάδες 5

β) προσέρχομαι, διαλέγομαι, ἐπιτρέπω, ἀνίημι, ἐξαλείφω: Να αναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 245ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθουρηθήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξοιτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἡγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὅς ἂν ὀρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὐ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδεὶνα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω... ἡμεῖς θανατοῦμεν. **Μονάδες 30**
2. Ποιον χαρακτηρισμὸ ἀπέδωσαν στον Ξενοφῶντα οἱ θαυμαστὲς τοῦ ἔργου τοῦ στη ρωμαϊκὴ ἐποχὴ καὶ γιατί; **Μονάδες 10**
3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς Α' στήλης με τὴ συνώνυμὴ τῆς στη Β' στήλη. Δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. δῆλος	α) δειλός
2. κελεύω	β) φανερός
3. νομίζω	γ) οἶμαι
4. φημί	δ) οἶδα
5. γινώσκω	ε) λέγω
	στ) προστάττω
	ζ) αἶρω

Μονάδες 5

- β) **επιστάτης, ἀπάτη, άνεση, απολυμαίνω, αλοιφή:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 252ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὕσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὕσαι, παραγίνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδα, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδης αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπέιρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρα. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τὰ τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουον παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἐτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ ... ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους,*

Μονάδες 30

2. Πῶς ορίζεται ἡ υπεύθυνη συμπεριφορὰ τοῦ πολίτη, κατὰ τὸν Θουκυδίδη;

Μονάδες 10

3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη-φράση τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασία τῆς στῆ **B'** στήλη (δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

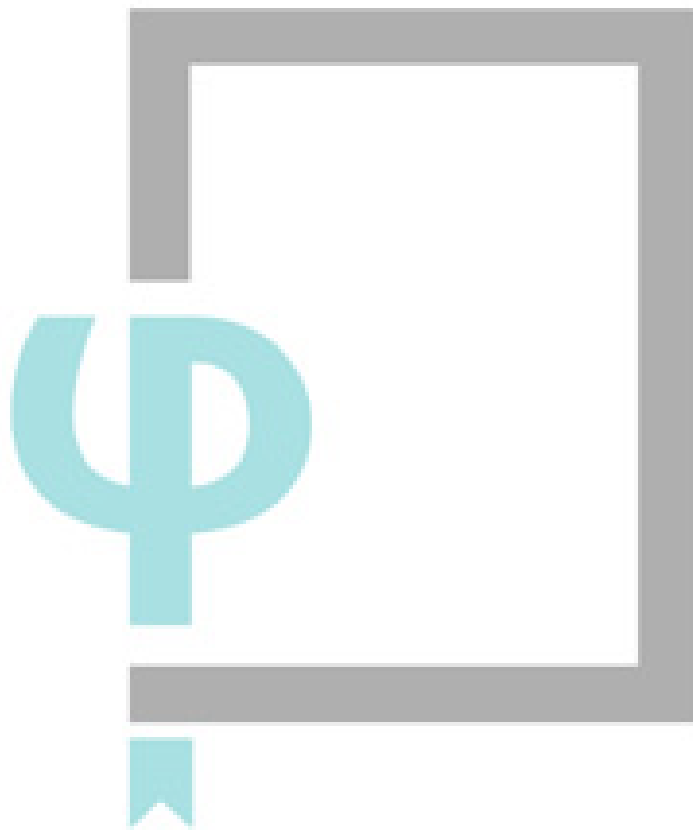
A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>διακομιδὴ</i>	α) ἀγκυροβολημένα (τα πλοία)
2. <i>ὀρμίζομαι</i>	β) ἡ θαλάσσια ἐπίθεση
3. <i>ἅμα ἔω</i>	γ) ὀρμῶ
4. <i>ἐπίπλους</i>	δ) συγκομιδὴ
5. <i>ἔφορμοι οὕσαι (αἱ νῆες)</i>	ε) ἀγκυροβολῶ
	στ) μόλις ξημέρωσε
	ζ) μεταφορὰ

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν συνώνυμή τῆς στῆ **B'** στήλη (δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. <i>έναντίος</i>	<i>α) λιποτακτώ</i>
2. <i>έω</i>	<i>β) ήγοῦμαι</i>
3. <i>ἄρχω</i>	<i>γ) ἀφίημι</i>
4. <i>αὐτομολῶ</i>	<i>δ) αἶρω</i>
5. <i>παραγίγνομαι</i>	<i>ε) πάρειμι</i>
	<i>στ) ἄπειμι</i>
	<i>ζ) πολέμιος</i>

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 256ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθουρήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξειτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἡγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὅς ἂν ὀρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὐ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ..... Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω.

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Διδακτικά* ἔργα του Ξενοφώντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ομόρριζή τῆς στὴ **B'** στήλη. Δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>διαψηφίζεσθαι</i>	α) παύλα
2. <i>ἐπαύσατο</i>	β) επιστάτης
3. <i>ἡγησάμενος</i>	γ) ἀόρατος
4. <i>ἐπιστῆναι</i>	δ) ὄριο
5. <i>ὀρῶν</i>	ε) κατάληψη
	στ) διήγηση
	ζ) υπερψήφιση

Μονάδες 5

- β) *προσέρχομαι, διαλέγομαι, ἐπιτρέπω, ἀνίημι, ἐξαλείφω*: Να αναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 144ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 72-73.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς τε πρέσβεις ὡς νεωτερίζοντας ξυλλαβόντες, καὶ ὅσους ἔπεισαν, κατέθεντο ἐς Αἴγινα. Ἐν δὲ τούτῳ τῶν Κερκυραίων οἱ ἔχοντες τὰ πράγματα ἐλθούσης τριήρους Κορινθίας καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβων ἐπιτίθενται τῷ δήμῳ, καὶ μαχόμενοι ἐνίκησαν. Ἀφικομένης δὲ νυκτὸς ὁ μὲν δῆμος ἐς τὴν ἀκρόπολιν καὶ τὰ μετέωρα τῆς πόλεως καταφεύγει καὶ αὐτοῦ ξυλλεγεῖς ἰδρύθη, καὶ τὸν Ὑλλαϊκὸν λιμένα εἶχον· οἱ δὲ τὴν τε ἀγορὰν κατέλαβον, οὐπὲρ οἱ πολλοὶ ᾤκουν αὐτῶν, καὶ τὸν λιμένα τὸν πρὸς αὐτῇ καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον. Τῇ δ' ὑστεραία ἠκροβολίσαντό τε ὀλίγα καὶ ἐς τοὺς ἀγρούς περιέπεμπον ἀμφοτέροι, τοὺς δούλους παρακαλοῦντές τε καὶ ἐλευθερίαν ὑπισχνούμενοι· καὶ τῷ μὲν δήμῳ τῶν οἰκετῶν τὸ πλῆθος παρεγένετο ξύμμαχον, τοῖς δ' ἐτέροις ἐκ τῆς ἠείρου ἐπίκουροι ὀκτακόσιοι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἐλθόντων δὲ οἱ Ἀθηναῖοι... καὶ πρὸς τὴν ἠπειρον.*

Μονάδες 30

2. Ποια γλώσσα χρησιμοποιεῖ στο ἔργο του ο Θουκυδίδης; Να αναφέρετε τρεις χαρακτηριστικές γλωσσικές ιδιομορφίες.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς Α' στήλης με τὴν αντώνυμή της στὴ Β' στήλη (δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. νικῶ	α) πολλά
2. ξύμμαχος	β) σήμερα
3. δοῦλος	γ) ἐλάττονα
4. ὀλίγα	δ) ἠττώμαι
5. ὑστεραία	ε) ἀντίμαχος
	στ) ἐλεύθερος
	ζ) προτεραία

Μονάδες 5

- β) **δημόσιος, θετικός, τριηραρχία, σχεδόν, σύλλογος:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἐχουν ἐτυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 260ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 50-51.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα ἐπαύσατο καὶ ἡ βουλή δῆλη ἐγένετο εὐμενῶς ἐπιθουρηθήσασα, γνοὺς ὁ Κριτίας ὅτι εἰ ἐπιτρέψοι τῇ βουλῇ διαψηφίζεσθαι περὶ αὐτοῦ, ἀναφεύξοιτο, καὶ τοῦτο οὐ βιωτὸν ἡγησάμενος, προσελθὼν καὶ διαλεχθεὶς τι τοῖς τριάκοντα ἐξῆλθε, καὶ ἐπιστῆναι ἐκέλευσε τοὺς τὰ ἐγχειρίδια ἔχοντας φανερώς τῇ βουλῇ ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις. Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν· Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὅς ἂν ὀρῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεστηκότες οὐ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδεὶνα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίου εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὡς δὲ εἰπὼν ταῦτα...Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω.

Μονάδες 30

2. Ποια δημοφιλέστερα ἔργα του Ξενοφώντα χρησιμοποιήθηκαν ως διδακτικά βιβλία ἀπὸ την Αναγέννηση μέχρι σήμερα και για ποίους λόγους;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με τὴ συνώνυμή της στὴ Β' στήλη. Δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. δῆλος	α) δειλός
2. κελεύω	β) φανερός
3. νομίζω	γ) οἶμαι
4. φημί	δ) οἶδα
5. γινώσκω	ε) λέγω
	στ) προστάττω
	ζ) αἶρω

Μονάδες 5

β) **επιστάτης, ἀπάτη, άνεση, απολυμαίνω, αλοιφή:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 282ο: Θουκυδίδου Ἱστορία, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὕσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὕσαι, παραγίγνονταί τρεῖς καὶ πενήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδα, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδης αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπείρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρα. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τά τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλου παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἑτέροις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν παραχῆν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ... Κερκυραίους ἐτάξαντο,*
Μονάδες 30
2. Ποιο γνώρισμα σκέψης και μεθόδου χαρακτηρίζει τον Θουκυδίδη, όταν στοχάζεται για τα γεγονότα και τη συμπεριφορά του ανθρώπου; Ποια πορεία ακολουθεῖ ο ιστορικός;
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη σημασία της στη **B'** στήλη (δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν):

A	B
1. διακομιδὴ	α) λιποτακτῶ
2. ὀρμίζομαι	β) θαλάσσια επίθεση
3. παραινῶ	γ) ορμῶ
4. ἐπίπλους	δ) συγκομιδὴ
5. αὐτομολῶ	ε) αγκυροβολῶ
	στ) συμβουλευῶ
	ζ) μεταφορᾶ

Μονάδες 5

β) στάσεως, ξύμβουλος, κόσμος, ἐπέπλει, ἐξέπεμπον: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 285ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὐσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὕσαι, παραγίγνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδα, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδης αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπέιρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρα. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τὰ τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουον παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἐτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ ..... Κερκυραίους ἐτάξαντο,*
Μονάδες 30
2. Με ποιον τρόπο παραθέτει ο Θουκυδίδης τους λόγους των ομιλητῶν στις *δημηγορίες* του και γιατί.
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την συνώνυμή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A'	B'
1. ἐναντίος	α) λιποτακτῶ
2. ἔω	β) ἠγοῦμαι
3. ἄρχω	γ) ἀφήμι
4. αὐτομολῶ	δ) ἀρχίζω
5. παραγίγνομαι	ε) πάρειμι
	στ) ἄπειμι
	ζ) πολέμιος

Μονάδες 5

β) σποραδικός, διάκοσμος, αταξία, γένεση, εκπομπή: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἐχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 288ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὐσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὕσαι, παραγίνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδα, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδης αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπείρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρα. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τὰ τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουον παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἐτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ ..... Κερκυραίους ἐτάξαντο,*
Μονάδες 30
2. Ποια θέματα περιλαμβάνονται στο πρώτο βιβλίο των *ἱστοριῶν* του Θουκυδίδη;
Μονάδες 10
3. **α) κόσμος:** Να γράψετε στη νέα ελληνική γλώσσα πέντε σύνθετα ουσιαστικά ἢ ἐπίθετα ομόρριζα με τὴ λέξη **κόσμος**.
Μονάδες 5
- β) απόσταση, ἀρχων, ηπειρωτικός, παρασκευαστήριο, υπόλοιπο:** Να σχηματίστε ἀπὸ μία φράση στη νέα ελληνική γλώσσα με καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 289ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 52-55.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἵκετεύω τὰ πάντων ἐννομώτατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι. Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι οὐδὲν μοι ἀρκέσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βούλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξει, ὅτι οὗτοι οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι. Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες καλοὶ κάγαθοί, θαυμάζω, εἰ μὴ βοηθήσετε ὑμῖν αὐτοῖς, καὶ ταῦτα γινώσκοντες ὅτι οὐδὲν τὸ ἐμὸν ὄνομα εὐεξαλειπτότερον ἢ τὸ ὑμῶν ἐκάστου. Ἐκ δὲ τούτου ἐκέλευσε μὲν ὁ τῶν τριάκοντα κῆρυξ τοὺς ἔνδεκα ἐπὶ τὸν Θηραμένην· ἐκεῖνοι δὲ εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρέταις, ἡγουμένου αὐτῶν Σατύρου τοῦ θρασυτάτου τε καὶ ἀναιδεστάτου, εἶπε μὲν ὁ Κριτίας· Παραδίδομεν ὑμῖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ κατακεκριμένον κατὰ τὸν νόμον. Ὑμεῖς δὲ λαβόντες καὶ ἀπαγαγόντες [οἱ ἔνδεκα] οὐ δεῖ τὰ ἐκ τούτων πράττετε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὑμῶν μέντοι, ἔφη, ὦ ἄνδρες ..... ἐκ τούτων πράττετε. **Μονάδες 30**
2. Ποιον χαρακτηρισμὸ ἀπέδωσαν στον Ξενοφῶντα οἱ θαυμαστὲς τοῦ ἔργου τοῦ στη ρωμαϊκὴ ἐποχὴ καὶ γιατί; **Μονάδες 10**
3. **α) νόμος, κατάλογος, κρίσις, ἀσεβής, ὑπηρέτης:** Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ρῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας ὁμόρριζο γιὰ καθεμίᾳ ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεως τοῦ κειμένου. **Μονάδες 5**
β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασίᾳ τῆς στη **B'** στήλη. Δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἔννομος	α) ἀναίσχυντος
2. εὐεξάλειπτος	β) θέλω
3. ἀναιδής	γ) αὐτὸς ποὺ σβήνεται εὐκόλα
4. βούλομαι	δ) πρέπει
5. δεῖ	ε) αὐτὸς ποὺ αλείφεται καλά
	στ) σκέπτομαι
	ζ) σύμφωνος με τὸν νόμο

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 291ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὕσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὕσαι, παραγίνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδα, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδης αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπείρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρα. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τὰ τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουον παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἐτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οὐ δὲ πολλῶν θορύβῳ... Κερκυραίους ἐτάξαντο*
Μονάδες 30
2. Να αναφέρετε τρία (3) χαρακτηριστικά του θουκυδίδειου ὕφους.
Μονάδες 10
3. **α) ανδρεία, κόμιστρο, ἐναρξη, ελλιμενισμός, πολιτικός:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικῆς γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογικὴ συγγένεια.
Μονάδες 5
- β) ἰδόντες, ἐξέπεμπον, ἐπιγενέσθαι, ἐμάχοντο, ταραχὴν:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, της ἀρχαίας ἢ της νέας ελληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 294ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὐσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὕσαι, παραγίνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδα, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδης αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπείρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρα. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τὰ τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουον παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἐτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ..... Κερκυραίους ἐτάξαντο,*
Μονάδες 30
2. Ποιες συνέπειες εἶχε για τον ἴδιο τον Θουκυδίδη ἡ ἀποτυχία του ὡς στρατηγού στην Ἀμφίπολη (424 π.Χ.);
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ἀνώνυμὴ τῆς στῆ **B'** στήλη (δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. θόρυβος	α) εἰσπλέω
2. κόσμος	β) φίλοι
3. ἐκπλέω	γ) ἐπιπλέω
4. ἐναντίοι	δ) πρότερον
5. ὑστερον	ε) πολέμιοι
	στ) ἀκοσμία
	ζ) ἡσυχία

Μονάδες 5

- β) ξύμβουλος, διακομιδῆ, ἔφορμος, ἐμπλέω, ἐπιγίγνομαι:** Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 297ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὐσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὖσαι, παραγίγνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδα, ὄσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδης αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπέιρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρα. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τά τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουον παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἐτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ..... Κερκυραίους ἐτάξαντο,*
Μονάδες 30
2. Ποια στοιχεία οδήγησαν τον Θουκυδίδη να κατανοήσει από την αρχὴ τὴ σημασία του πολέμου που ξεσπούσε;
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν ομόρριζή τῆς στὴ **B'** στήλη (δύο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. <i>διακομιδὴν</i>	α) γένεση
2. <i>ἐμπλέοντες</i>	β) πλήρωμα
3. <i>νῆες</i>	γ) διακόσμηση
4. <i>κόσμος</i>	δ) γέννηση
5. <i>παραγίγνονται</i>	ε) πλοῖο
	στ) νεώριο
	ζ) μετακόμιση

Μονάδες 5

- β)** Να συμπληρώσετε τα κενὰ των παρακάτω προτάσεων με λέξεις (απλές ἢ σύνθετες) τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας, ομόρριζες των ρημάτων που δίνονται σε παρένθεση.

Οι Κερκυραίοι μαζί με τους Αθηναίους ετοιμάζονται να.....σε ναυμαχία κατά των Πελοποννησίων (**τάσσομαι**).

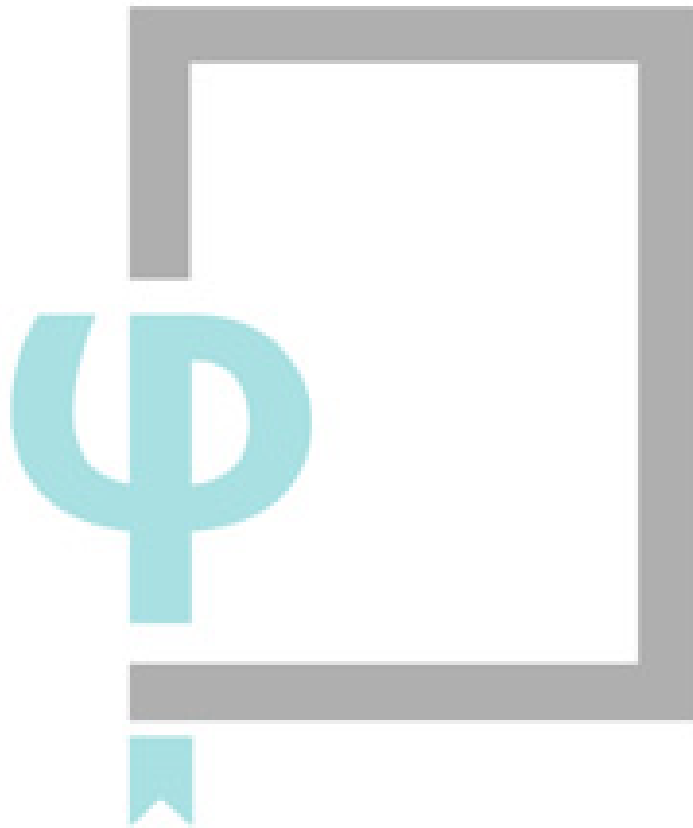
Στην Αρχαία Αθήνα οι εννέα.....κληρώνονταν ανάμεσα στους πλούσιους (**ἄρχω**).

Η υπερβολική.....καυσαερίων από τα αυτοκίνητα επιβαρύνει την ατμόσφαιρα (**έκπέμπω**).

Στη..... του Μαραθώνα οι Αθηναίοι νίκησαν τους Πέρσες. (**μάχομαι**).

Δεν ήταν συνεπής στην.....των υποσχέσεών του προς τους γονείς του (**πληρώ**).

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 300ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὐσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὔσαι, παραγίνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδα, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδης αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπέιρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρα. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τὰ τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουον παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούντων Ἀθηναίων σφᾶς τε εἶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἐτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ..... Κερκυραίους ἐτάξαντο,*
Μονάδες 30
2. Να αναφέρετε τα βαθύτερα αἷτια του Πελοποννησιακοῦ πολέμου, σύμφωνα με τον Θουκυδίδη.
Μονάδες 10
3. Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ (Β' στήλη) καὶ ἐπίθετο (Γ' στήλη) (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμίᾳ ἀπὸ τις λέξεις τῆς Α' στήλης.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
ἦρχε		
ἐμάχοντο		
ἰδόντες		
ἐτάξαντο		
ἦσαν		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 316ον : Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ Θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῇ φωνῇ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δ' ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμώξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμώξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτὴ τοῦτ' ἔστω τῷ καλῷ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγιῶδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα... ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.*

Μονάδες 30

2. Πώς αναδεικνύεται ἡ πίστη τοῦ Ξενοφώντα σε υψηλές ἀξίες;

Μονάδες 10

3. α) **εἶλκε, ἐπεκαλεῖτο, καθορᾶν, εἶχεν, ἀναγκαζόμενος:** Να γράψετε ἀπὸ μίᾳ ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) **δρύφακτα, ἔμπροσθεν, καθορῶ, ἀπάγω, ἀπολείπω:** Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις στὰ συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 301ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἰζς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῆ φωνῆ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δὲ ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ἰζς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμῶξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρητο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμῶξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῶ καλῶ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μῆτε τὸ φρόνιμον μῆτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἰζς δὲ ταῦτα εἶπεν... εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρητο.*
Μονάδες 30
2. Από την περιγραφή ποιων γεγονότων αναδεικνύεται η ικανότητα του Ξενοφώντα να ζωντανεύει με δραματική ένταση μεμονωμένες εντυπωσιακές σκηνές;
Μονάδες 10
3. α) *εἶλκε, ἐπεκαλεῖτο, καθορᾶν, εἶχεν, ἀναγκαζόμενος*: Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.
Μονάδες 5
- β) *καθορῶ, δρύφακτα, ἔμπροσθεν, ἀπάγω, ἀπολείπω* : Να αναλύσετε τις λέξεις στα συνθετικά τους.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 338ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένοις, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐμψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεσὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθραπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὄμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ταῦτα δ'εἰπὼν... μέχρι τοῦ ὄμαλοῦ.*

Μονάδες 30

2. Να εξηγήσετε γιατί οι Αθηναῖοι ἐξόρισαν τον Ξενοφῶντα ἀπὸ τὴν πατρίδα του (394 π.Χ.) και γιατί, πολὺ ἀργότερα (365 π.Χ.), ἀνακάλεσαν αὐτὴν τὴν ἀπόφαση.

Μονάδες 10

3. **α)** Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>μεταστραφεῖς</i>	-ή	
<i>ἐνίκων</i>	-τής	
<i>τρωθείη</i>	-μα	
<i>κατεδίωξαν</i>	-ις	
<i>διελέγοντο</i>	-ος	

Μονάδες 5

- β) ἐναντίωση, ἐπίθεση, ἀφήγηση, σύμπτωση, ἄβατος:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 362ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφωτος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποίησαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμινοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενῆμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κεκινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδοῦμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνσὶν ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Κλεόκριτος δὲ... σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας.*

Μονάδες 30

2. α) Σε ποια κατηγορία των ἔργων του Ξενοφῶντα ανήκουν τα *Ἑλληνικά* και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;

β) Να αναφέρετε τους τίτλους των υπολοίπων ἔργων του Ξενοφῶντα που ανήκουν στην ἴδια κατηγορία με τα *Ἑλληνικά*.

Μονάδες 10

3. α) *κατασιωπησάμενος, θυσιῶν, συγχορευταί, θάλατταν, πολεμοῦντες*: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) *εὐφωτος, πώποτε, μετέχω, συμφοιτητής, ἀνόσιος*: Να ἀναλύσετε τὶς λέξεις στὰ συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 363ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79,2-80

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἠπειρον, ὄθενπερ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραία ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καίπερ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασιίδου παραινοῦντος, ὡς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινὰς αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλου. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι μέχρι μέσου ἡμέρας δηώσαντες τὴν γῆν ἀπέπλευσαν, καὶ ὑπὸ νύκτα αὐτοῖς ἐφρυκτωρήθησαν ἐξήκοντα νῆες Ἀθηναίων προσπλεύουσαι ἀπὸ Λευκάδος· ἃς οἱ Ἀθηναῖοι πυνθανόμενοι τὴν στάσιν καὶ τὰς μετ' Ἀλκίδου ναῦς ἐπὶ Κέρκυραν μελλούσας πλεῖν ἀπέστειλαν καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὁ δὲ δῆμος ... τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

Μονάδες 30

2. Πῶς ἡ λογικὴ καὶ ἡ τύχη, κατὰ τὸν Θουκυδίδη, ἐπηρεάζουν τὶς ἱστορικές ἐξελίξεις;

Μονάδες 10

3. α) **ἐτόλμησαν, ἐπόρθουν, ἀγρούς, ἀπέπλευσαν, ἀπέστειλαν**: Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη ποὺ σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
λέγεται	-ος	
ἀνηγάγοντο	-ή	
ἔπεισαν	-ώ	
ἀποβάντες	-ις	
σωθήσεται	-ήρ	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 312ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 78, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι κακῶς τε καὶ κατ' ὀλίγας προσπίπτοντες ἐταλαιπώρουν τὸ καθ' αὐτούς· οἱ δ' Ἀθηναῖοι φοβούμενοι τὸ πλῆθος καὶ τὴν περικύκλωσιν ἀθρόαις μὲν οὐ προσέπιπτον οὐδὲ κατὰ μέσον ταῖς ἐφ' ἑαυτοὺς τεταγμέναις, προσβαλόντες δὲ κατὰ κέρας καταδύουσι μίαν ναῦν. Καὶ μετὰ ταῦτα κύκλον ταξαμένων αὐτῶν περιέπλεον καὶ ἐπειρῶντο θορυβεῖν. Γνόντες δὲ οἱ πρὸς τοῖς Κερκυραίοις καὶ δείσαντες μὴ ὄπερ ἐν Ναυπάκτῳ γένοιτο, ἐπιβοηθοῦσι, καὶ γενόμεναι ἀθρόαι αἱ νῆες ἅμα τὸν ἐπίπλου τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο. Οἱ δ' ὑπεχώρουν ἤδη πρύμναν κρουόμενοι καὶ ἅμα τὰς τῶν Κερκυραίων ἐβούλοντο προκαταφυγεῖν ὅτι μάλιστα, ἑαυτῶν σχολῆ τε ὑποχωρούντων καὶ πρὸς σφᾶς τεταγμένων τῶν ἐναντίων. Ἡ μὲν οὖν ναυμαχία τοιαύτη γενομένη ἐτελεύτα ἐς ἡλίου δύσιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι ... τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο.*
Μονάδες 30
2. Με ποιες μεθόδους ο Θουκυδίδης ερευνά τα γεγονότα του μακρινού παρελθόντος και της σύγχρονης του εποχής, στην πορεία αναζήτησης της αλήθειας;
Μονάδες 10
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη σημασία της στη **B'** στήλη (δύο στοιχεία της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀθρόος	α) αργά
2. καταδύω	β) σχολείο
3. σχολῆ	γ) προστίθεμαι
4. προσπίπτω	δ) τελειώνω
5. τελευτῶ	ε) καταβυθίζω
	στ) επιτίθεμαι, εφορμώ
	ζ) συγκεντρωμένος

Μονάδες 5

- β)** *περιπλέω, ναυμαχία, προκαταφεύγω, επίπλους, περικύκλωσις:* Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 327ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 78, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι κακῶς τε καὶ κατ' ὀλίγας προσπίπτοντες ἔταλαιπώρουν τὸ καθ' αὐτούς· οἱ δ' Ἀθηναῖοι φοβούμενοι τὸ πλῆθος καὶ τὴν περικύκλωσιν ἀθρόαις μὲν οὐ προσέπιπτον οὐδὲ κατὰ μέσον ταῖς ἐφ' ἑαυτοὺς τεταγμέναις, προσβαλόντες δὲ κατὰ κέρας καταδύουσι μίαν ναῦν. Καὶ μετὰ ταῦτα κύκλον ταξαμένων αὐτῶν περιέπλεον καὶ ἐπειρῶντο θορυβεῖν. Γνόντες δὲ οἱ πρὸς τοῖς Κερκυραίοις καὶ δείσαντες μὴ ὅπερ ἐν Ναυπάκτῳ γένοιτο, ἐπιβοηθοῦσι, καὶ γενόμεναι ἀθρόαι αἱ νῆες ἅμα τὸν ἐπίπλουον τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο. Οἱ δ' ὑπεχώρουν ἤδη πρύμναν κρούμενοι καὶ ἅμα τὰς τῶν Κερκυραίων ἐβούλοντο προκαταφυγεῖν ὅτι μάλιστα, ἑαυτῶν σχολῆ τε ὑποχωρούντων καὶ πρὸς σφᾶς τεταγμένων τῶν ἐναντίων. Ἡ μὲν οὖν ναυμαχία τοιαύτη γενομένη ἐτελεύτα ἐς ἡλίου δύσιν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οἱ μὲν Κερκυραῖοι ... τοῖς Ἀθηναίοις ἐποιοῦντο.*
Μονάδες 30
2. Με ποιες μεθόδους ο Θουκυδίδης διερευνᾷ γεγονότα παλαιότερα του Πελοποννησιακού πολέμου;
Μονάδες 10
3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με την ομόρριζή της στη **B'** στήλη (δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. προσβαλόντες	α) δυτικός
2. γένοιτο	β) ναύλος
3. γνόντες	γ) πρόσβαση
4. ναῦν	δ) ναός
5. δύσιν	ε) διάγνωση
	στ) γονέας
	ζ) βολή

Μονάδες 5

β) Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων με λέξεις (απλές ή σύνθετες) της νέας ελληνικής γλώσσας, ομόρριζες των ρημάτων που δίνονται σε παρένθεση.

Αποτέλεσμα της μεγάλης κίνησης στους στενοὺς δρόμους της πόλης είναι η ..... των οδηγῶν (**ταλαιπωρῶ**).

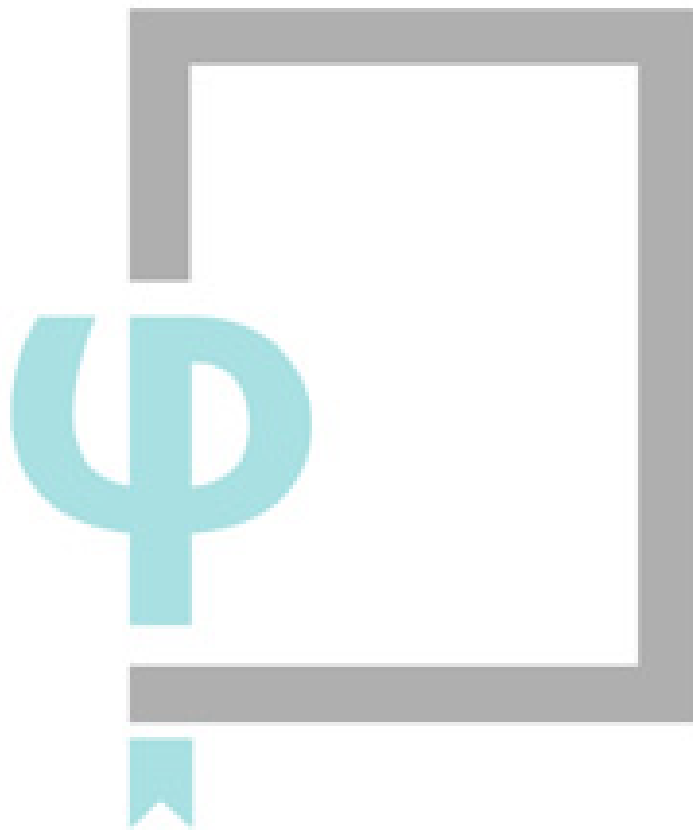
Η ξαφνική .....του δείκτη τιμών στο χρηματιστήριο προκάλεσε πανικό στους χρηματιστές (**ύποχωρώ**).

Οι φυσικές επιστήμες στηρίζονται πολύ στην παρατήρηση και το..... (**πειρώμαι**).

Στη θέα του πανύψηλου φαραγγιού οι επισκέπτες αισθάνθηκαν τρομερό..... (**δέδοικα**).

Το αυτοκίνητο μετά την.....στον τοίχο του σπιτιού έπαθε μεγάλη ζημιά (**κρούω**).

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 326ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῆ φωνῆ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δ' ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμῶξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρητο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμῶξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῶ καλῶ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρός ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα... ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.*
Μονάδες 30
2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφώντα; Να γράψετε δύο τίτλους ἔργων ἀπὸ κάθε κατηγορία.
Μονάδες 10
3. α) Να σχηματίσετε ἀπὸ τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>λέγεται</i>	-ις	
<i>ἔχοντες</i>	-μα	
<i>ἀπήγαγον</i>	-ή	
<i>κρίνω</i>	-ής	
<i>παρήσαν</i>	-ία	

Μονάδες 5

- β) *ἐπικαλοῦμαι, δρύφακτα, ἔμπροσθεν, ἐγχειρίδιον, ἀπολείπω*: Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 211ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 2, 18-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπαν ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίους, ἀλλ' ἐξαιρεῖν. Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδιεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανάφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν...εἰς τὰς Ἀθήνας.*

Μονάδες 30

2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφώντα; Να γράψετε δύο τίτλους ἔργων ἀπὸ κάθε κατηγορία.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς Α' στήλης με τὴν ομόρριζή τῆς στῆ Β' στήλη. Δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περισσεύουν.

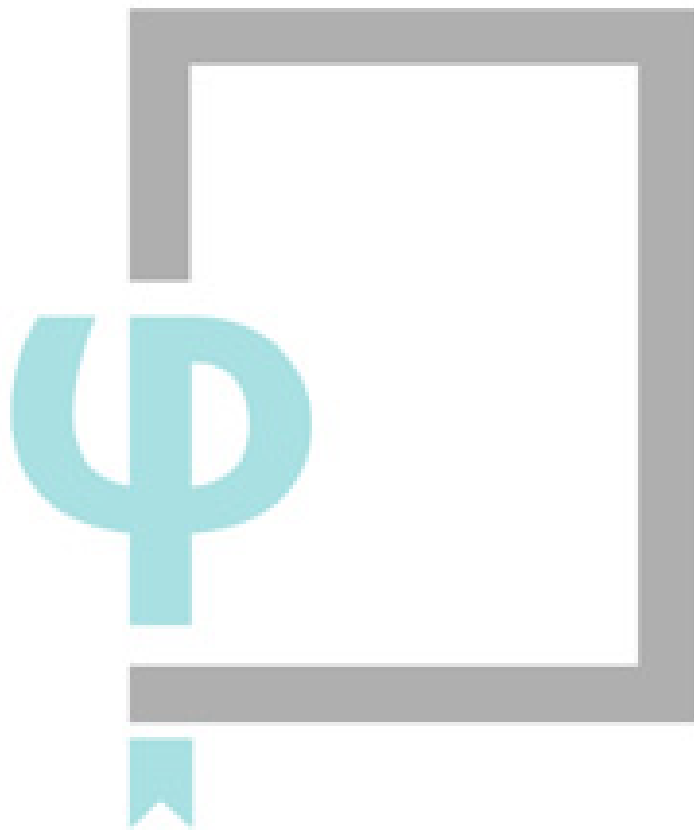
A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἔπεμψεν	α) κάθετος
2. ἐξαιρεῖν	β) ανεργία
3. καθέντας	γ) γαιοκτήμονας
4. εἰργασμένην	δ) ἐπαρση
5. γῆν	ε) παράδοση
	στ) παραπεμπτικό
	ζ) αιρετικός

Μονάδες 5

β) *κλητήρ, κλησῖς, ποιήσις, ποιητής, ποίημα*: Να κατατάξετε τις παραπάνω ομόρριζες πρὸς τοὺς ρηματικούς τύπους *καλεῖν* καὶ *ἐποιοῦντο* λέξεις τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσας στὴν κατάλληλη στήλη, ἀνάλογα με τὸ τι σημαίνει ἡ καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 349ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένως, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεισὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὀμαλοῦ. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Καὶ οὐκ ἐψεύσατο... πολλοὶ διελέγοντο.*

Μονάδες 30

2. Ποιες στρατιωτικές υπηρεσίες προσέφερε ο Ξενοφών στον Αγησίλαο;

Μονάδες 10

3. α) **καταστροφή, επίθεση, σφετερισμός, επομένως, κατάληψη:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της **A'** στήλης με τη συνώνυμή της στη **B'** στήλη. Δύο λέξεις της **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἐναντίος	α) λέγω
2. ἡσυχία	β) ψευδολογῶ
3. σκυλεύω	γ) ἀντίπαλος
4. φημί	δ) φίλος
5. ψεύδομαι	ε) ἡρεμία
	στ) λαφυραγωγῶ
	ζ) αἴρω

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 381ον: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79,2-80

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἠπειρον, ὅθεν περ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραία ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καί περ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὡς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινὰς αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλου. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι μέχρι μέσου ἡμέρας δηῶσαντες τὴν γῆν ἀπέπλευσαν, καὶ ὑπὸ νύκτα αὐτοῖς ἐφρυκτωρήθησαν ἐξήκοντα νῆες Ἀθηναίων προσπλεύουσαι ἀπὸ Λευκάδος· ἃς οἱ Ἀθηναῖοι πυνθανόμενοι τὴν στάσιν καὶ τὰς μετ' Ἀλκίδου ναῦς ἐπὶ Κέρκυραν μελλούσας πλεῖν ἀπέστειλαν καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὁ δὲ δῆμος ... τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

Μονάδες 30

2. Ποιες συνέπειες εἶχε για τον ἴδιο τον Θουκυδίδη η αποτυχία του ως στρατηγού στην Αμφίπολη (424 π.Χ.);

Μονάδες 10

3. α) **ἐπέπλεον, ὄντας, ἀποβάντες, ἰσοψήφου, στρατηγόν:** Από το θέμα καθεμιάς λέξης που σας δίνεται να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴν συνώνυμή τῆς στὴ **B'** στήλη (ἄπο λέξεις τῆς **B'** στήλης περισσεύουν):

A'	B'
1. περιδεής	α) νικῶ
2. ἠπειρος	β) φημί
3. παραινῶ	γ) εὐλαβής
4. κρατῶ	δ) ξηρά
5. λέγω	ε) συμβουλεύω
	στ) ἔντρομος
	ζ) αἶρω

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 388ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφωτος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· Ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποίησαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμνοτάτων καὶ θουσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κεκινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρώων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδοῦμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἳ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνσὶν ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: (Ἡμεῖς γὰρ) καὶ συγχορευταί... δέκα ἔτη πολεμοῦντες.
Μονάδες 30
2. Πῶς ἀναδεικνύεται ἡ πίστη τοῦ Ξενοφώντα σε υψηλές ἀξίες;
Μονάδες 10
3. α) **μυστικοπαθής, τηλέφωνο, γαιοκτησία, κηδεμονία, πιθανότητα:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.
Μονάδες 5
- β) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασίᾱ τῆς στῆ **B'** στήλης. Δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. εὐφωτος	α) φονεύω
2. ἐξελαύνω	β) καὶ οἱ δύο
3. ἀποκτείνω	γ) συμμετέχω
4. ἀμφοτέροι	δ) κινούμαι ἐναντίον ὅλων
5. κοινωνῶ	ε) οὔτε ὁ ἕνας οὔτε ὁ ἄλλος
	στ) αὐτός που ἔχει δυνατὴ φωνή
	ζ) διώχνω

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 310ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56

A. ΚΕΙΜΕΝΟ.

Ἰς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῆ φωνῆ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δὲ ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ἰς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμῶξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμῶξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῶ καλῶ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μήτε τὸ φρόνιμον μήτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἰς δὲ ταῦτα εἶπεν... εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο.*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για τη μὀρφωση του Ξενοφόντα και ποιες ιστορικές μορφές άσκησαν επίδραση στην προσωπικότητα και τις ιδέες του;

Μονάδες 10

3. α) **αποσιωπητικά, συμπόσιο, αφροσύνη, αξιολόγηση, ανελλιπώς:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) **ἐπεκαλεῖτο, ὁρῶσα, δηλοῦντα, ῥῆμα, λειπόμενον:** Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας, απλή ή σύνθετη, για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 325ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 3, 55-56.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὡς δὲ ταῦτα εἶπεν, εἶλκε μὲν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ ὁ Σάτυρος, εἶλκον δὲ οἱ ὑπηρέται. Ὁ δὲ θηραμένης ὥσπερ εἰκὸς καὶ θεοὺς ἐπεκαλεῖτο καὶ ἀνθρώπους καθορᾶν τὰ γινόμενα. Ἡ δὲ βουλή ἡσυχίαν εἶχεν, ὁρῶσα καὶ τοὺς ἐπὶ τοῖς δρυφάκτοις ὁμοίους Σατύρω καὶ τὸ ἔμπροσθεν τοῦ βουλευτηρίου πλήρες τῶν φρουρῶν, καὶ οὐκ ἀγνοοῦντες ὅτι ἐγχειρίδια ἔχοντες παρήσαν. Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα διὰ τῆς ἀγορᾶς μάλα μεγάλη τῆ φωνῆ δηλοῦντα οἷα ἔπασχε. Λέγεται δ' ἐν ῥῆμα καὶ τοῦτο αὐτοῦ. Ὡς εἶπεν ὁ Σάτυρος ὅτι οἰμῶξοιτο, εἰ μὴ σιωπήσειεν, ἐπήρετο· Ἄν δὲ σιωπῶ, οὐκ ἄρ', ἔφη, οἰμῶξομαι; Καὶ ἐπεὶ γε ἀποθνήσκειν ἀναγκαζόμενος τὸ κώνειον ἔπιε, τὸ λειπόμενον ἔφασαν ἀποκοτταβίσαντα εἰπεῖν αὐτόν· Κριτίᾳ τοῦτ' ἔστω τῶ καλῶ. Καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἀγνοῶ, ὅτι ταῦτα ἀποφθέγματα οὐκ ἀξιόλογα, ἐκεῖνο δὲ κρίνω τοῦ ἀνδρὸς ἀγαστόν, τὸ τοῦ θανάτου παρεστηκότος μῆτε τὸ φρόνιμον μῆτε τὸ παιγνιώδες ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Na μεταφραστεῖ το τμήμα: *Οἱ δ' ἀπήγαγον τὸν ἄνδρα... ἀπολιπεῖν ἐκ τῆς ψυχῆς.*
Μονάδες 30
2. **α)** Na ἐξηγήσετε γιατί δεν εἶναι εὐκόλη η εἰδολογική και η χρονολογική κατάταξη των ἔργων του Ξενοφώντα.
β) Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των ἔργων του Ξενοφώντα;
Μονάδες 10
3. **α)** **αποσιωπητικά, συμπόσιο, αφροσύνη, αξιολόγηση, ανελλιπώς:** Na συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.
Μονάδες 5
- β)** **ἐπεκαλεῖτο, ὁρῶσα, δηλοῦντα, ῥῆμα, λειπόμενον.** Na γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη της αρχαίας ἢ της νέας ελληνικής γλώσσας, ἀπλή ἢ σύνθετη, για καθεμιά ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 408ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,1-3

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ μὲν οὖν Πελοποννήσιοι τῆς νυκτὸς εὐθύς κατὰ τάχος ἐκομίζοντο ἐπ' οἴκου παρὰ τὴν γῆν· καὶ ὑπερενεγκόντες τὸν Λευκαδίων ἰσθμὸν τὰς ναῦς, ὅπως μὴ περιπλέοντες ὀφθῶσιν, ἀποκομίζονται. Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι τὰς τε Ἀττικὰς ναῦς προσπλευούσας τὰς τε τῶν πολεμίων οἰχομένας, λαβόντες τοὺς τε Μεσσηνίους ἐς τὴν πόλιν ἤγαγον πρότερον ἔξω ὄντας, καὶ τὰς ναῦς περιπλεῦσαι κελεύσαντες ἄς ἐπλήρωσαν ἐς τὸν Ὑλαικὸν λιμένα, ἐν ᾧ περιεκομίζοντο, τῶν ἐχθρῶν εἴ τινα λάβοιεν, ἀπέκτεινον· καὶ ἐκ τῶν νεῶν ὅσους ἔπεισαν ἐσβῆναι ἐκβιβάζοντες ἀπεχρῶντο, ἐς τὸ Ἥραιόν τε ἐλθόντες τῶν ἰκετῶν ὡς πενήκοντα ἄνδρας δίκην ὑποσχεῖν ἔπεισαν καὶ κατέγνωσαν πάντων θάνατον. Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γιγνόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Κερκυραῖοι δὲ αἰσθόμενοι ...πάντων θάνατον..*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή και τη μόρφωση του Θουκυδίδη;

Μονάδες 10

3. α) **δίκη**: Να γράψετε στη νέα ελληνική γλώσσα πέντε σύνθετα ουσιαστικά ή επίθετα με πρώτο ή δεύτερο συνθετικό τη λέξη **δίκη**.

Μονάδες 5

β) **ευαισθησία, αδυναμία, υπόσχεση, διορατικός, διάγνωση**: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 423ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,3-5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἔχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων· πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου, καὶ οἷον φιλεῖ ἐν τῷ τοιούτῳ γίνεσθαι, οὐδὲν ὅτι οὐ ξυνέβη καὶ ἔτι περαιτέρω. Καὶ γὰρ πατήρ παῖδα ἀπέκτεινε καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀπεσπῶντο καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο, οἱ δὲ τινες καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἡμέρας τε ἑπτὰ... τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.*
Μονάδες 30
2. Να περιγράψετε το πρότυπο του ηγέτη που ενσαρκώνει ο Περικλής, κατά τον Θουκυδίδη.
Μονάδες 10
3. **α) γινόμενα, παρέμεινε, ἐδύναντο, ναυσί, δοκοῦντας:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.
Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη ποὺ σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>καταλύουσιν</i>	-της	
<i>διέφθειρον</i>	-ά	
<i>ἐπέισθησαν</i>	-ώ	
<i>περιοικοδομηθέντες</i>	-μα	
<i>ἀνηλοῦντο</i>	-σις	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 413ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 22-23.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ πολιτεύεσθαι, οὗτοι τὸν πάντων αἰσχιστόν τε καὶ χαλεπώτατον καὶ ἀνοσιώτατον καὶ ἔχθιστον καὶ θεοῖς καὶ ἀνθρώποις πόλεμον ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους παρέχουσιν. Ἄλλ' εὖ γε μέντοι ἐπίστασθε ὅτι καὶ τῶν νῦν ὑφ' ἡμῶν ἀποθανόντων οὐ μόνον ὑμεῖς ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς ἔστιν οὐς πολλὰ κατεδακρύσαμεν. Ὁ μὲν τοιαῦτα ἔλεγεν· οἱ δὲ λοιποὶ ἄρχοντες καὶ διὰ τὸ τοιαῦτα προσακούειν τοὺς μεθ' ἑαυτῶν ἀπήγαγον εἰς τὸ ἄστυ. Τῇ δ' ὑστεραία οἱ μὲν τριάκοντα πάνυ δὴ ταπεινοὶ καὶ ἔρημοι συνεκάθηον ἐν τῷ συνεδρίῳ· τῶν δὲ τρισχιλίων ὅπου ἕκαστοι τεταγμένοι ἦσαν, πανταχοῦ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους. Ὅσοι μὲν γὰρ ἐπεποιήκεσάν τι βιαιότερον καὶ ἐφοβοῦντο, ἐντόνως ἔλεγον ὡς οὐ χρεῖη καθυφίεσθαι τοῖς ἐν Πειραιεῖ· ὅσοι δὲ ἐπίστευον μηδὲν ἠδίκηκέναι, αὐτοὶ τε ἀνελογίζοντο καὶ τοὺς ἄλλους ἐδίδασκον ὡς οὐδὲν δέοιντο τούτων τῶν κακῶν, καὶ τοῖς τριάκοντα οὐκ ἔφασαν χρῆναι πείθεσθαι οὐδ' ἐπιτρέπειν ἀπολλύναι τὴν πόλιν. Καὶ τὸ τελευταῖον ἐψηφίσαντο ἐκείνους μὲν καταπαῦσαι, ἄλλους δὲ ἐλέεσθαι. Καὶ εἶλοντο δέκα, ἓνα ἀπὸ φυλῆς.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐξὸν δ' ἡμῖν ἐν εἰρήνῃ...ἐν τῷ συνεδρίῳ.

Μονάδες 30

2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφώντα; Να γράψετε δύο τίτλους ἔργων ἀπὸ κάθε κατηγορία.

Μονάδες 10

3. α) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
ἐπίστασθε	-η	
ἀνελογίζοντο	-ός	
ἠδίκηκέναι	-μα	
ἐπίστευον	-ις	
ἀπολλύναι	-εια	

Μονάδες 5

β) **πολιτευτής, υποφερτός, φόβητρο, αντιδικία, κατάπαυση**: Να συνδέσετε τὶς λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 424ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 37-39

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ μέντοι οὗτοι ᾤχοντο εἰς Λακεδαίμονα, ἔπεμπον δὴ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ἐκ τοῦ ἄστεως λέγοντας ὅτι αὐτοὶ μὲν παραδιδόασι καὶ τὰ τείχη ἃ ἔχουσι καὶ σφᾶς αὐτοὺς Λακεδαιμονίοις χρῆσθαι ὃ τι βούλονται· ἀξιοῦν δ' ἔφασαν καὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ, εἰ φίλοι φασὶν εἶναι Λακεδαιμονίοις, παραδιδόναι τὸν τε Πειραιᾶ καὶ τὴν Μουνηχίαν. Ἀκούσαντες δὲ πάντων αὐτῶν οἱ ἔφοροι καὶ οἱ ἔκκλητοι, ἐξέπεμψαν πεντεκαίδεκα ἄνδρας εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἐπέταξαν σὺν Πausανία διαλλάξει ὅπη δύναιντο κάλλιστα. Οἱ δὲ διήλλαξαν ἐφ' ὧτε εἰρήνην μὲν ἔχειν ὡς πρὸς ἀλλήλους, ἀπιέναι δὲ ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστον πλὴν τῶν τριάκοντα καὶ τῶν ἔνδεκα καὶ τῶν ἐν Πειραιεῖ ἀρξάντων δέκα. Εἰ δὲ τινες φοβοῖντο τῶν ἐξ ἄστεως, ἔδοξεν αὐτοὺς Ἐλευσίνα κατοικεῖν. Τούτων δὲ περανθέντων Πausανίας μὲν διῆκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὅπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾶ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

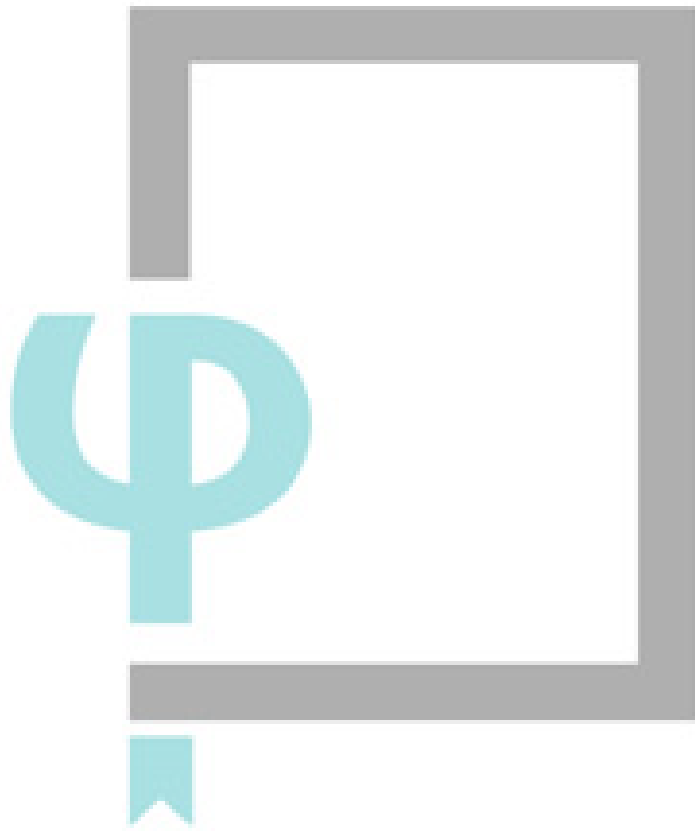
1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐπεὶ μέντοι οὗτοι ᾤχοντο... ὅπη δύναιντο κάλλιστα.
Μονάδες 30
2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρά τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ Ξενοφῶντα:
  - α) Συμμετείχε ὡς μισθοφόρος στο στράτευμα τοῦ Κύρου κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀρταξέρξη.
  - β) Μεγάλωσε σε εὐπορὴ οικογένεια στον Δῆμο τῆς Ερχίας Ἀττικῆς.
  - γ) Ἀκολούθησε τὸν Σπαρτιάτη βασιλιά Ἀγησίλαο στη μάχη τῆς Κορώνειας.
  - δ) Υπηρέτησε στο σῶμα τῶν ἰππέων τῆς πατρίδας τοῦ, τῆς Ἀθῆνας.
  - ε) Οδήγησε τοὺς Ἑλληνας μισθοφόρους (τοὺς Μυρίους) ἀπὸ τα βᾶθη τῆς Ἀσίας σὴν πατρίδα τοὺς.**Μονάδες 10**
3. **α)** Να συνδέσετε κάθε λέξη-φράση τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασία τῆς σὴ **B'** στήλη. Δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἐπιτάσσω	α) αποφασίστηκε να κατοικήσουν
2. διαλλάσσω	β) αφού ολοκληρώθηκαν αυτά
3. τούτων περανθέντων	γ) διέλυσε τον στρατό
4. ἔδοξεν κατοικεῖν	δ) προτρέπω
5. διῆκε τὸ στράτευμα	ε) διατάζω
	στ) διέταξε τον στρατό
	ζ) συμφιλιώνω

Μονάδες 5

β) κοινός, τείχος, φίλος, εἰρήνη, ἐκκλησία: Να γράψετε από ένα ρήμα της αρχαίας ελληνικής ομόρριζο για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 365ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 4, 20-21.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Κλεόκριτος δὲ ὁ τῶν μυστῶν κῆρυξ, μάλ' εὐφρονος ὢν, κατασιωπησάμενος ἔλεξεν· ἄνδρες πολῖται, τί ἡμᾶς ἐξελαύνετε; Τί ἀποκτεῖναι βούλεσθε; Ἡμεῖς γὰρ ὑμᾶς κακὸν μὲν οὐδὲν πώποτε ἐποίησαμεν, μετεσχῆκαμεν δὲ ὑμῖν καὶ ἱερῶν τῶν σεμινοτάτων καὶ θυσιῶν καὶ ἐορτῶν τῶν καλλίστων, καὶ συγχορευταὶ καὶ συμφοιτηταὶ γεγενήμεθα καὶ συστρατιῶται, καὶ πολλὰ μεθ' ὑμῶν κекινδυνεύκαμεν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας. Πρὸς θεῶν πατρῶων καὶ μητρῶων καὶ συγγενείας καὶ κηδεστίας καὶ ἐταιρίας, πάντων γὰρ τούτων πολλοὶ κοινωνοῦμεν ἀλλήλοις, αἰδοῦμενοι καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους παύσασθε ἀμαρτάνοντες εἰς τὴν πατρίδα, καὶ μὴ πείθεσθε τοῖς ἀνοσιωτάτοις τριάκοντα, οἱ ἰδίων κερδέων ἕνεκα ὀλίγου δεῖν πλείους ἀπεκτόνασιν Ἀθηναίων ἐν ὀκτῶ μηνσὶν ἢ πάντες Πελοποννήσιοι δέκα ἔτη πολεμοῦντες.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Κλεόκριτος δὲ... σωτηρίας τε καὶ ἐλευθερίας.*
Μονάδες 30
2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τους Αθηναίους στην ἄρση του ψηφίσματος της εξορίας του Ξενοφώντα;
Μονάδες 10
3. α) **πολῖται, ἐποίησαμεν, συστρατιῶται, κοινῆς, παύσασθε:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, της ἀρχαίας ἢ της νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.
Μονάδες 5

β) **ποιητής, κινδύνευμα, σιωπή, βούλησις, ἀμάρτημα:** Να κατατάξετε τις παραπάνω λέξεις της ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας (που εἶναι ομόρριζες πρὸς τους ρηματικούς τύπους **ἐποίησαμεν, κекινδυνεύκαμεν, κατασιωπησάμενος, βούλεσθε, ἀμαρτάνοντες** του κειμένου) στὴν κατάλληλη στήλη, ἀνάλογα με το τι σημαίνει ἡ καθεμία.

ἐνέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	αποτέλεσμα ἐνέργειας

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 375ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 79,2-80

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δ' ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐκ ἐτόλμησαν πλεῦσαι κρατοῦντες τῇ ναυμαχίᾳ, τρεῖς δὲ καὶ δέκα ναῦς ἔχοντες τῶν Κερκυραίων ἀπέπλευσαν ἐς τὴν ἠπειρον, ὅθεν περ ἀνηγάγοντο. Τῇ δ' ὑστεραία ἐπὶ μὲν τὴν πόλιν οὐδὲν μᾶλλον ἐπέπλεον, καί περ ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ φόβῳ ὄντας καὶ Βρασίδου παραινοῦντος, ὡς λέγεται, Ἀλκίδα, ἰσοψήφου δὲ οὐκ ὄντος· ἐπὶ δὲ τὴν Λευκίμην τὸ ἀκρωτήριον ἀποβάντες ἐπόρθουν τοὺς ἀγρούς. Ὁ δὲ δῆμος τῶν Κερκυραίων ἐν τούτῳ περιδεὴς γενόμενος μὴ ἐπιπλεύσωσιν αἱ νῆες, τοῖς τε ἰκέταις ἦσαν ἐς λόγους καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅπως σωθήσεται ἡ πόλις, καὶ τινὰς αὐτῶν ἔπεισαν ἐς τὰς ναῦς ἐσβῆναι· ἐπλήρωσαν γὰρ ὅμως τριάκοντα προσδεχόμενοι τὸν ἐπίπλου. Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι μέχρι μέσου ἡμέρας δηώσαντες τὴν γῆν ἀπέπλευσαν, καὶ ὑπὸ νύκτα αὐτοῖς ἐφρυκτωρήθησαν ἐξήκοντα νῆες Ἀθηναίων προσπλεύουσαι ἀπὸ Λευκάδος· ἃς οἱ Ἀθηναῖοι πυνθανόμενοι τὴν στάσιν καὶ τὰς μετ' Ἀλκίδου ναῦς ἐπὶ Κέρκυραν μελλούσας πλεῖν ἀπέστειλαν καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὁ δὲ δῆμος ... τὸν Θουκλέους στρατηγόν.

Μονάδες 30

2. Ποια θέματα περιλαμβάνονται στο πρώτο βιβλίο των Ἱστοριῶν του Θουκυδίδη;

Μονάδες 10

3. α) Να σχηματίσετε για καθεμία από τις λέξεις της Α' στήλης ένα παράγωγο επίθετο (Γ' στήλη) της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με την κατάληξη που δίνεται στη Β' στήλη.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
ὄνομα	κατάληξη	παράγωγο επίθετο
ἰκέτης	-ριος	
δῆμος	-ιος	
ἀγρός	-ιος	
λόγος	-ικός	
φόβος	-ρός	

Μονάδες 5

β) ἐσβῆναι. Να γράψετε στη νέα ελληνική γλώσσα πέντε ουσιαστικά σύνθετα ἢ απλά, ομόρριζα του ρήματος **βαίω**.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 437ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 37-39

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ἐπεὶ μέντοι οὗτοι ὄχοντο εἰς Λακεδαίμονα, ἔπεμπον δὴ καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ ἐκ τοῦ ἄστεως λέγοντας ὅτι αὐτοὶ μὲν παραδιδόασιν καὶ τὰ τείχη ἃ ἔχουσι καὶ σφᾶς αὐτοὺς Λακεδαιμονίοις χρῆσθαι ὃ τι βούλονται· ἀξιοῦν δ' ἔφασαν καὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ, εἰ φίλοι φασὶν εἶναι Λακεδαιμονίοις, παραδιδόναι τὸν τε Πειραιᾶ καὶ τὴν Μουνηχίαν. Ἀκούσαντες δὲ πάντων αὐτῶν οἱ ἔφοροι καὶ οἱ ἔκκλητοι, ἐξέπεμψαν πεντεκαίδεκα ἄνδρας εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἐπέταξαν σὺν Πausανία διαλλάξαι ὅπη δύναιντο κάλλιστα. Οἱ δὲ διήλλαξαν ἐφ' ὅτε εἰρήνην μὲν ἔχουν ὡς πρὸς ἀλλήλους, ἀπιέναι δὲ ἐπὶ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστον πλήν τῶν τριάκοντα καὶ τῶν ἑνδeka καὶ τῶν ἐν Πειραιεῖ ἀρξάντων δέκα. Εἰ δὲ τινες φοβοῖντο τῶν ἐξ ἄστεως, ἔδοξεν αὐτοὺς Ἐλευσίνα κατοικεῖν. Τούτων δὲ περανθέντων Πausανίας μὲν διῆκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὅπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾶ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δὲ διήλλαξαν... ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν.*
Μονάδες 30
2. Ποιες ἦταν οἱ σχέσεις τοῦ Ξενοφώντα με τὴν πόλη τῆς Σπάρτης;
Μονάδες 10
3. **α) διαλλάξαι, κατοικεῖν, ἔθυσαν, κατέβησαν, ἐποίησαν:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.
Μονάδες 5

β) δότης, ἄκουσμα, δόξα, θυσία, θύτης: Να κατατάξετε τὶς παραπάνω λέξεις τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας (που εἶναι ομόρριζες πρὸς τοὺς ρηματικούς τύπους *παραδιδόασιν, ἀκούσαντες, ἔδοξεν, ἔθυσαν* τοῦ κειμένου) στὴν κατάλληλη στήλη, ἀνάλογα με τὸ τι σημαίνει ἡ καθεμιά.

ἐνέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	αποτέλεσμα ἐνέργειας

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 453ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 70, 1-5.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι ἐστασίαζον, ἐπειδὴ οἱ αἰχμάλωτοι ἦλθον αὐτοῖς οἱ ἐκ τῶν περὶ Ἐπίδαμνον ναυμαχιῶν ὑπὸ Κορινθίων ἀφεθέντες, τῷ μὲν λόγῳ ὀκτακοσίων ταλάντων τοῖς προξένοις διηγγυημένοι, ἔργῳ δὲ πεπεισμένοι Κορινθίους Κέρκυραν προσποιῆσαι. Καὶ ἔπρασσον οὗτοι, ἕκαστον τῶν πολιτῶν μετιόντες, ὅπως ἀποστήσωσιν Ἀθηναίων τὴν πόλιν. Καὶ ἀφικομένης Ἀττικῆς τε νεῶς καὶ Κορινθίας πρέσβεις ἀγουσῶν καὶ ἐς λόγους καταστάντων ἐψηφίσαντο Κερκυραῖοι Ἀθηναίους μὲν ξύμμαχοι εἶναι κατὰ τὰ ξυγκείμενα, Πελοποννησίοις δὲ φίλοι ὥσπερ καὶ πρότερον. Καὶ (ἦν γὰρ Πειθίας ἐθελοπρόξενός τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τοῦ δήμου προεισητήκει) ὑπάγουσιν αὐτὸν οὗτοι οἱ ἄνδρες ἐς δίκην, λέγοντες Ἀθηναίοις τὴν Κέρκυραν καταδουλοῦν. Ὁ δὲ ἀποφυγὼν ἀνθυπάγει αὐτῶν τοὺς πλουσιωτάτους πέντε ἄνδρας, φάσκων τέμνειν χάρακα ἐκ τοῦ τε Διὸς τοῦ τεμένους καὶ τοῦ Ἀλκίνου· ζημία δὲ καθ' ἐκάστην χάρακα ἐπέκειτο στατήρ. Ὀφλόντων δὲ αὐτῶν καὶ πρὸς τὰ ἱερά ἰκετῶν καθεζομένων διὰ πλῆθος τῆς ζημίας, ὅπως ταξάμενοι ἀποδῶσιν, ὁ Πειθίας (ἐτύγχανε γὰρ καὶ βουλῆς ὢν) πείθει ὥστε τῷ νόμῳ χρῆσασθαι.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ γὰρ Κερκυραῖοι.....ὥσπερ καὶ πρότερον.*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή και τη μόρφωση του Θουκυδίδη;

Μονάδες 10

3. α) **νεώριο, δικαστής, ἀφιξη, φυγάδευση, τύχη:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) **αἰχμάλωτος, ναυμαχία, ἀφήμι, πρόξενος, διεγγυῶμαι:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 432ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,3-5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἐπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευσον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλόουσιν, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἐχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων· πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου, καὶ οἷον φιλεῖ ἐν τῷ τοιοῦτῳ γίγνεσθαι, οὐδὲν ὅτι οὐ ξυνέβη καὶ ἔτι περαιτέρω. Καὶ γὰρ πατὴρ παῖδα ἀπέκτεινε καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀπεσπῶντο καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο, οἱ δὲ τινες καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἡμέρας τε ἐπτὰ... τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.*

Μονάδες 30

2. Με ποιον τρόπο χρονολογεί τα ιστορικά γεγονότα ο Θουκυδίδης;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με τη σημασία της στη Β' στήλη (δύο στοιχεία της Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ὄρῳ	α) απαγχονίζομαι
2. ἀπάγχομαι	β) αγχώνομαι
3. ἀφικνοῦμαι	γ) φονεύω
4. ἀποκτείνω	δ) φθάνω
5. περιοικοδομοῦμαι	ε) περιτειχίζομαι
	στ) φεύγω
	ζ) βλέπω

Μονάδες 5

β) *παρέμεινε, λαβόντων, ἀπεσπῶντο, παῖδα, περιοικοδομηθέντες:* Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 435ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,3-5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἐπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσι παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἔχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων· πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου, καὶ οἷον φιλεῖ ἐν τῷ τοιούτῳ γίγνεσθαι, οὐδὲν ὅτι οὐ ξυνέβη καὶ ἔτι περαιτέρω. Καὶ γὰρ πατήρ παῖδα ἀπέκτεινε καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀπεσπῶντο καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο, οἱ δὲ τινες καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἡμέρας τε ἐπτὰ... τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

Μονάδες 30

2. Τι ἐπιδιώκει ὁ Θουκυδίδης με τὴ χρήση σύνθετων ρημάτων; Να ἀναφέρετε ἓνα παράδειγμα.

Μονάδες 10

3. α) Να σχηματίσετε γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς λέξεις τῆς Α' στήλης ἓνα παράγωγο ἐπίθετο (Γ' στήλη) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὴν κατάληξη που δίνεται στὴ Β' στήλη.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
λέξεις	κατάληξη	παράγωγο ἐπίθετο
ἄλλος	οἶος	
αἰτία	-ιος	
χρῆμα	-ικός	
ἐχθρός	-ικός	
πατήρ	-ιος	

Μονάδες 5

β) **λαβόντων**: Να γράψετε στὴ νέα ἐλληνικὴ γλώσσα πέντε οὐσιαστικά ἢ ἐπίθετα (ἀπλά ἢ σύνθετα) παράγωγα τοῦ ρήματος **λαμβάνω**.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 438ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,3-5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γιγνόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε. Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἐχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων· πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου, καὶ οἷον φιλεῖ ἐν τῷ τοιοῦτῳ γίγνεσθαι, οὐδὲν ὅτι οὐ ξυνέβη καὶ ἔτι περαιτέρω. Καὶ γὰρ πατὴρ παῖδα ἀπέκτεινε καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀπεσπῶντο καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο, οἱ δὲ τινες καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἡμέρας τε ἑπτὰ... τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

Μονάδες 30

2. α) Ποια ἦταν ἡ ἀποψη τοῦ Θουκυδίδη γιὰ τὴ στρατηγικὴ τοῦ Περικλή;
β) Ποιες ἦταν οἱ συνέπειες τοῦ λοιμοῦ καὶ πῶς ἐπηρέασε τὴν πολιτικὴν κατάσταση τῆς Ἀθήνας;

Μονάδες 10

α) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικὸ (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη πού σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
καταλύουσιν	-της	
διέφθειρον	-ά	
ἐπέισθησαν	-ῶ	
κατέστη	-σις	
περιοικοδομηθέντες	-μα	

Μονάδες 5

β) **ιδιότητα, κατάληψη, ἀφιξη, φόρος, ἀπόσπαση:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 441ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,3-5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἐπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσι παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἔχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων· πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου, καὶ οἷον φιλεῖ ἐν τῷ τοιούτῳ γίνεσθαι, οὐδὲν ὅτι οὐ ξυνέβη καὶ ἔτι περαιτέρω. Καὶ γὰρ πατήρ παῖδα ἀπέκτεινε καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀπεσπῶντο καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο, οἱ δὲ τινες καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἡμέρας τε ἐπτὰ... τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

Μονάδες 30

2. Από ποῦ προκύπτει ὅτι ὁ Θουκυδίδης ἐζήσε ἕως τὸ τέλος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς Α' στήλης με τὴν αντώνυμή τῆς στῆ Β' στήλη (δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. οὐδέν	α) ὀλίγος
2. δύναμαι	β) φίλος
3. ἐχθρός	γ) φεύγω
4. πολὺς	δ) ἐναντίος
5. ἀφικνοῦμαι	ε) ἔρχομαι
	στ) ἀδυνατῶ
	ζ) πᾶν

Μονάδες 5

β) ἀνάλωση, ἀγχόνη, φίλημα, πατρικός, ἀνίερος: Να σχηματίσετε ἀπὸ μία σύντομη φράση στῆ νέα ἐλληνικὴ γλῶσσα με καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 444ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,3-5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευσαν, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλόουσιν, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἐχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων· πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου, καὶ οἷον φιλεῖ ἐν τῷ τοιοῦτῳ γίνεσθαι, οὐδὲν ὅτι οὐ ξυνέβη καὶ ἔτι περαιτέρω. Καὶ γὰρ πατὴρ παῖδα ἀπέκτεινε καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀπεσπῶντο καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο, οἱ δὲ τινες καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: Ἡμέρας τε ἑπτὰ... τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

Μονάδες 30

2. Ποιες εἶναι, κατὰ τον Θουκυδίδη, οἱ βασικὲς προϋποθέσεις γιὰ τὴ συγκρότηση ἐνὸς ἰσχυροῦ, ἀπὸ στρατιωτικὴ ἀποψη, κράτους;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς Α' στήλης με τὴν ομόρριζή τῆς στὴ Β' στήλη (δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περισσεύουν):

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. κατέστη	α) ναυπηγός
2. ἐπιφέροντες	β) σύμβαση
3. ναυσί	γ) συμβίωση
4. ξυνέβη	δ) κατάσταση
5. δοκοῦντας	ε) προσφορά
	στ) δοχεῖο
	ζ) δόξα

Μονάδες 5

β) **παρέμεινε, λαβόντων, παῖδα, ἀπεσπῶντο, περιοικοδομηθέντες:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 447ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,3-5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευσαν, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἐχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων· πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου, καὶ οἷον φιλεῖ ἐν τῷ τοιοῦτῳ γίνεσθαι, οὐδὲν ὅτι οὐ ξυνέβη καὶ ἔτι περαιτέρω. Καὶ γὰρ πατὴρ παῖδα ἀπέκτεινε καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀπεσπῶντο καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο, οἱ δὲ τινες καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἡμέρας τε ἑπτὰ... τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.*

Μονάδες 30

2. Ποια είναι η αντίληψη του Θουκυδίδη για την αντιμετώπιση του προβλήματος της διαχείρισης της δύναμης από ένα κράτος, μια συμμαχία, μια πολιτική παράταξη;

Μονάδες 10

3. α) Να συμπληρώσετε τα κενά των παρακάτω προτάσεων με λέξεις (απλές ή σύνθετες) της νέας ελληνικής γλώσσας, ομόρριζες των ρημάτων που δίνονται σε παρένθεση.

Η..... του αεροπλάνου θα έχει καθυστέρηση 30 λεπτῶν (**ἀφικνοῦμαι**).

Η .....του δράστη προκάλεσε ανακούφιση στους κατοίκους της περιοχής, όπου γίνονταν οι κλοπές (**λαμβάνω**).

Στον επόμενο δρόμο υπάρχει ένα.....τροφίμων (**καθίσταμαι**).

Η..... παγωτῶν τους θερινούς μήνες αυξάνεται (**ἀναλόομαι-οὔμαι**).

Η ανάθεση τού έργου δόθηκε στην εταιρεία με τη χαμηλότερη..... (**ἐπιφέρω**).

Μονάδες 5

β) **παραμένω, καταλύω, ξυμβαίνω, ἀποκτείνω, ἀποσπῶμαι:** Να αναλύσετε τις παραπάνω σύνθετες λέξεις του κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 450ο: Θουκυδίδη Ιστορίαι, 3, 81,3-5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἐχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων· πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου, καὶ οἷον φιλεῖ ἐν τῷ τοιούτῳ γίνεσθαι, οὐδὲν ὅτι οὐ ξυνέβη καὶ ἔτι περαιτέρω. Καὶ γὰρ πατὴρ παῖδα ἀπέκτεινε καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀπεσιπῶντο καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο, οἱ δὲ τινες καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστὲί το τμήμα: *Ἡμέρας τε ἑπτὰ... τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.*

Μονάδες 30

2. Ποια εἶναι, κατὰ τον Θουκυδίδη, τα βασικά κίνητρα για τον πόλεμο;

Μονάδες 10

3. Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (B' στήλη) καὶ ἐπίθετο (Γ' στήλη) (ἀπλό ἢ σύνθετο) της ἀρχαίας ἢ της νέας ἐλληνικῆς γλώσσας για καθεμιά ἀπὸ τις λέξεις της A' στήλης.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ	Γ' ΣΤΗΛΗ
Λέξεις	Ουσιαστικά	Επίθετα
<i>ἐπέισθησαν</i>		
<i>καταλύουσιν</i>		
<i>ἐδύναντο</i>		
<i>ἐφόνευον</i>		
<i>ξυνέβη</i>		

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 452ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 39-41.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τούτων δὲ περανθέντων Πausανίας μὲν διῆκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὄπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν· Ὑμῖν, ἔφη, ὧ̃ ἐκ τοῦ ἄστεως ἄνδρες, συμβουλεύω ἐγὼ γινῶναι ὑμᾶς αὐτούς. Μάλιστα δ' ἂν γνοιήτε, εἰ ἀναλογίσαισθε ἐπὶ τίνι ὑμῖν μέγα φρονητέον ἐστίν, ὥστε ἡμῶν ἄρχειν ἐπιχειρεῖν. Πότερον δικαιότεροί ἐστε; Ἄλλ' ὁ μὲν δῆμος πενέστερος ὑμῶν ὢν οὐδὲν πάποτε ἔνεκα χρημάτων ὑμᾶς ἠδίκησεν· ὑμεῖς δὲ πλουσιώτεροι πάντων ὄντες πολλὰ καὶ αἰσχρὰ ἔνεκα κερδέων πεποιήκατε. Ἐπεὶ δὲ δικαιοσύνης οὐδὲν ὑμῖν προσήκει, σκέψασθε εἰ ἄρα ἐπ' ἀνδρεία ὑμῖν μέγα φρονητέον· καὶ τίς ἂν καλλίων κρίσις τούτου γένοιτο ἢ ὡς ἐπολεμήσαμεν πρὸς ἀλλήλους; Ἀλλὰ γνώμη φαίητ' ἂν προέχειν, οἱ ἔχοντες καὶ τεῖχος καὶ ὄπλα καὶ χρήματα καὶ συμμάχους Πελοποννησίους ὑπὸ τῶν οὐδὲν τούτων ἐχόντων περιελήλασθε; Ἄλλ' ἐπὶ Λακεδαιμονίοις δὴ οἴεσθε μέγα φρονητέον εἶναι; Πῶς οἴγε ὥσπερ τοὺς δάκνοντας κύνας κλοιῶ δῆσαντες παραδιδόασιν, οὕτω κάκεῖνοι ὑμᾶς παραδόντες τῷ ἠδίκημένῳ τούτῳ δῆμῳ οἴχονται ἀπιόντες;

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὑμῖν, ἔφη, ὧ̃ ἐκ τοῦ ἄστεως ἄνδρες, ... πρὸς ἀλλήλους.
Μονάδες 30
2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τους Αθηναίους στην ἄρση του ψηφίσματος της εξορίας του Ξενοφώντα;
Μονάδες 10
3. α) **κατέβησαν, συμβουλεύω, ἠδίκησεν, σκέψασθε, ἐπολεμήσαμεν.** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.
Μονάδες 5
- β) **ποιητής, θυσία, θῦμα, ἐπιχείρημα, γονεύς.** Να κατατάξετε τῆς παραπάνω ομόρριζες πρὸς τοὺς ρηματικούς τύπους **ἐποίησαν, ἔθυσαν, ἐπιχειρεῖν, γένοιτο** λέξεις τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας στὴν κατάλληλη στήλη, ἀνάλογα με τὸ τι σημαίνει ἡ καθεμία.

ἐνέργεια ἢ κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεῖ	αποτέλεσμα ἐνέργειας

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 426ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,3-5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἐπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἔχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσις ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων· πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου, καὶ οἷον φιλεῖ ἐν τῷ τοιούτῳ γίνεσθαι, οὐδὲν ὅτι οὐ ξυνέβη καὶ ἔτι περαιτέρω. Καὶ γὰρ πατήρ παιῖδα ἀπέκτεινε καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀπεσιπῶντο καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο, οἱ δὲ τινες καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Ἡμέρας τε ἐπτὰ... τῷ ἱερῷ ἀπέθανον*

Μονάδες 30

2. Πῶς ορίζεται ἡ υπεύθνη συμπεριφορὰ τοῦ πολίτη, κατὰ τὸν Θουκυδίδη;

Μονάδες 10

α) ιδιότητα, χρήμα, κατάληψη, ἰδεατός, προσφορά: Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

β) ἰκέτης, αἰτία, χρῆμα, θάνατος, παῖς: Να γράψετε γιὰ καθεμίᾳ ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου ἓνα ὁμόρριζο ρῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 429ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,3-5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἔχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων· πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου, καὶ οἷον φιλεῖ ἐν τῷ τοιούτῳ γίγνεσθαι, οὐδὲν ὅτι οὐ ξυνέβη καὶ ἔτι περαιτέρω. Καὶ γὰρ πατήρ παῖδα ἀπέκτεινε καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀποσπῶντο καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο, οἱ δὲ τινες καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Ἡμέρας τε ἑπτὰ... τῷ ἱερῷ ἀπέθανον*
Μονάδες 30
2. Τι εἶναι οἱ *δημηγορίες* καὶ ποῖα ἡ σημασία τους γιὰ τὴν ἐπιστημονικὴ ἀνάλυση τῶν ἱστορικῶν γεγονότων;
Μονάδες 10
3. **α) ναυτικός, ἀντίληψη, ἀδυναμία, δόξα, γένος:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.
Μονάδες 5
- β) ἀπάγχομαι, ἐπιφέρω, ἀποσπῶμαι, καθίσταμαι, διαφθείρω:** Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στὰ συνθετικά τους.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 454ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 39-41.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τούτων δὲ περανθέντων Πausανίας μὲν διήκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὅπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν· Ὑμῖν, ἔφη, ὧ ἐκ τοῦ ἄστεως ἄνδρες, συμβουλεύω ἐγὼ γινῶναι ὑμᾶς αὐτούς. Μάλιστα δ' ἂν γνοίητε, εἰ ἀναλογίσαισθε ἐπὶ τίνι ὑμῖν μέγα φρονητέον ἐστίν, ὥστε ἡμῶν ἄρχειν ἐπιχειρεῖν. Πότερον δικαιότεροί ἐστε; Ἄλλ' ὁ μὲν δῆμος πενέστερος ὑμῶν ὧν οὐδὲν πώποτε ἔνεκα χρημάτων ὑμᾶς ἠδίκησεν· ὑμεῖς δὲ πλουσιώτεροι πάντων ὄντες πολλά καὶ αἰσχροῦ ἔνεκα κερδέων πεποιήκατε. Ἐπεὶ δὲ δικαιοσύνης οὐδὲν ὑμῖν προσήκει, σκέψασθε εἰ ἄρα ἐπ' ἀνδρεία ὑμῖν μέγα φρονητέον· καὶ τίς ἂν καλλίων κρίσις τούτου γένοιτο ἢ ὡς ἐπολεμήσαμεν πρὸς ἀλλήλους; Ἀλλὰ γνώμη φαίητ' ἂν προέχειν, οἱ ἔχοντες καὶ τεῖχος καὶ ὅπλα καὶ χρήματα καὶ συμμάχους Πελοποννησίους ὑπὸ τῶν οὐδὲν τούτων ἐχόντων περιελήσασθε; Ἄλλ' ἐπὶ Λακεδαιμονίοις δὴ οἴεσθε μέγα φρονητέον εἶναι; Πῶς, οἴγε ὥσπερ τοὺς δάκνοντας κύνας κλοιῶ δῆσαντες παραδιδόασιν, οὕτω κάκεῖνοι ὑμᾶς παραδόντες τῷ ἠδίκημένῳ τούτῳ δήμῳ οἴχονται ἀπιόντες;

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὑμῖν, ἔφη, ὧ ἐκ τοῦ ἄστεως ἄνδρες, ... πρὸς ἀλλήλους;
Μονάδες 30
2. Οι Αθηναῖοι με ψήφισμά τους εξόρισαν τον Ξενοφώντα, επειδὴ:
  - α) αρνήθηκε να υπηρετήσει στον αθηναϊκὸ στρατό,
  - β) κατατάχθηκε ως μισθοφόρος στον στρατὸ του Κύρου, στη Μ. Ἀσία,
  - γ) ανῆκε στην τάξη των ιππέων και συναναστρεφόταν με τον Σωκράτη,
  - δ) στη μάχη της Κορωνείας (494 π.Χ.), παρατάχθηκε με τον βασιλιά της Σπάρτης Αγησίλαο ἐναντίον της πατρίδας του,
  - ε) δεν ἐπέτρεψε στους γιους του να υπηρετήσουν στον αθηναϊκὸ στρατό.Να ἐπιλέξετε τη σωστὴ ἀπάντηση, σημειώνοντας το ἀντίστοιχο γράμμα, και να ἀναφέρετε αν οι Αθηναῖοι ἀναθεώρησαν το ψήφισμα αὐτὸ και με ποια ἀφορμὴ.
Μονάδες 10
3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη- φράση της Α' στήλης με τη σημασία τους στη Β' στήλη Δύο στοιχεῖα της Β' στήλης περισσεύουν.

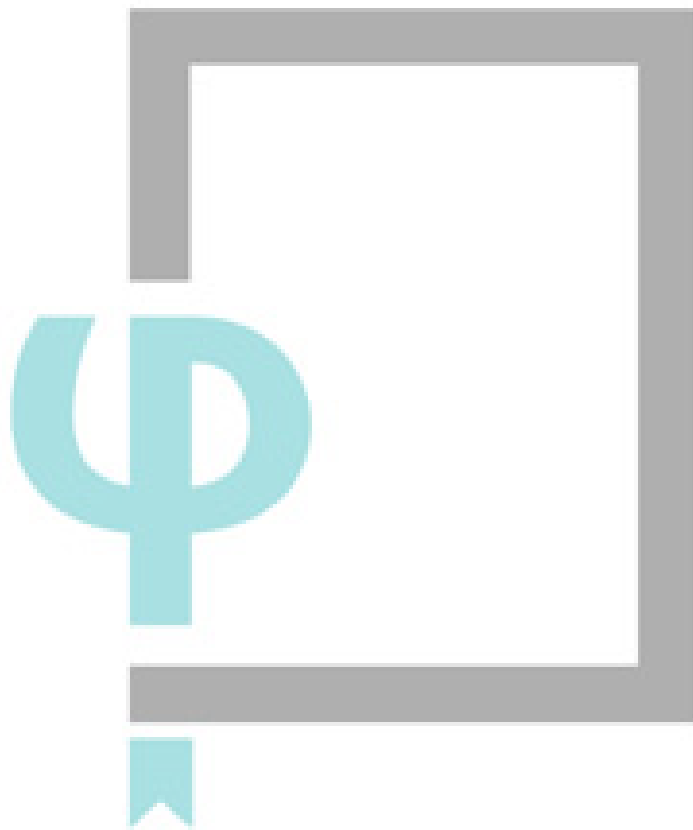
Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. πενέστερος	α) ἀρμόζει, ταιριάζει
2. προσήκει	β) τελειώνω, ολοκληρώνω
3. περαίνω	γ) διαλύω τον στρατό
4. προέχω γνώμη	δ) σκέπτομαι ἀλαζονικά
5. διήκω τὸ στράτευμα	ε) υπερέχω στην ευφυΐα

	στ) διατάσσω τον στρατό
	ζ) φτωχότερος

Μονάδες 5

β) *στράτευμα, έκκλησία, στρατηγός, κρίσις, σύμμαχος*: Να γράψετε από ένα ρήμα της αρχαίας ελληνικής ομόρριζο για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 455ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 39-41.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τούτων δὲ περανθέντων Πausανίας μὲν διῆκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὅπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν· Ὑμῖν, ἔφη, ὧ ἐκ τοῦ ἄστεως ἄνδρες, συμβουλευῶ ἐγὼ γινῶναι ὑμᾶς αὐτούς. Μάλιστα δ' ἂν γνοίητε, εἰ ἀναλογίσαισθε ἐπὶ τίνι ὑμῖν μέγα φρονητέον ἐστίν, ὥστε ἡμῶν ἄρχειν ἐπιχειρεῖν. Πότερον δικαιότεροί ἐστε; Ἄλλ' ὁ μὲν δῆμος πενέστερος ὑμῶν ὧν οὐδὲν πώποτε ἔνεκα χρημάτων ὑμᾶς ἠδίκησεν· ὑμεῖς δὲ πλουσιώτεροι πάντων ὄντες πολλά καὶ αἰσχροῦ ἔνεκα κερδέων πεποιήκατε. Ἐπεὶ δὲ δικαιοσύνης οὐδὲν ὑμῖν προσήκει, σκέψασθε εἰ ἄρα ἐπ' ἀνδρεία ὑμῖν μέγα φρονητέον· καὶ τίς ἂν καλλίων κρίσις τούτου γένοιτο ἢ ὡς ἐπολεμήσαμεν πρὸς ἀλλήλους; Ἀλλὰ γνώμη φαίητ' ἂν προέχειν, οἱ ἔχοντες καὶ τεῖχος καὶ ὅπλα καὶ χρήματα καὶ συμμάχους Πελοποννησίους ὑπὸ τῶν οὐδὲν τούτων ἐχόντων ἐχόντων περιελήλασθε; Ἄλλ' ἐπὶ Λακεδαιμονίοις δὴ οἴεσθε μέγα φρονητέον εἶναι; Πῶς, οἴγε ὥσπερ τοὺς δάκνοντας κύνας κλοιῶ δῆσαντες παραδιδόασιν, οὕτω κάκεῖνοι ὑμᾶς παραδόντες τῷ ἠδίκημένῳ τούτῳ δῆμῳ οἴχονται ἀπιόντες;

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὑμῖν, ἔφη, ὧ ἐκ τοῦ ἄστεως ἄνδρες, ... πρὸς ἀλλήλους;
Μονάδες 30
2. **α)** Να εξηγήσετε γιατί **δεν** είναι εύκολη η ειδολογική και η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα.
β) Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;
Μονάδες 10
3. **φρονητέον, ἄρχειν, πεποιήκατε, προέχειν, χρήματα:** Να γράψετε δύο ομόρριζες λέξεις της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας, απλές ή σύνθετες, για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.
Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 457ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 39-41.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τούτων δὲ περανθέντων Πausανίας μὲν διήκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὄπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν· Ὑμῖν, ἔφη, ὧ ἐκ τοῦ ἄστεως ἄνδρες, συμβουλεύω ἐγὼ γινῶναι ὑμᾶς αὐτούς. Μάλιστα δ' ἂν γνοίητε, εἰ ἀναλογίσαισθε ἐπὶ τίνι ὑμῖν μέγα φρονητέον ἐστίν, ὥστε ἡμῶν ἄρχειν ἐπιχειρεῖν. Πότερον δικαιότεροί ἐστε; Ἄλλ' ὁ μὲν δῆμος πενέστερος ὑμῶν ὧν οὐδὲν πώποτε ἔνεκα χρημάτων ὑμᾶς ἠδίκησεν· ὑμεῖς δὲ πλουσιώτεροι πάντων ὄντες πολλά καὶ αἰσχρὰ ἔνεκα κερδέων πεποιήκατε. Ἐπεὶ δὲ δικαιοσύνης οὐδὲν ὑμῖν προσήκει, σκέψασθε εἰ ἄρα ἐπ' ἀνδρεία ὑμῖν μέγα φρονητέον· καὶ τίς ἂν καλλίων κρίσις τούτου γένοιτο ἢ ὡς ἐπολεμήσαμεν πρὸς ἀλλήλους; Ἀλλὰ γνώμη φαίητ' ἂν προέχειν, οἱ ἔχοντες καὶ τεῖχος καὶ ὄπλα καὶ χρήματα καὶ συμμάχους Πελοποννησίους ὑπὸ τῶν οὐδὲν τούτων ἐχόντων ἐχόντων περιελήλασθε; Ἄλλ' ἐπὶ Λακεδαιμονίοις δὴ οἴεσθε μέγα φρονητέον εἶναι; Πῶς, οἴγε ὥσπερ τοὺς δάκνοντας κύνας κλοιῶ δῆσαντες παραδιδόασιν, οὕτω κάκεῖνοι ὑμᾶς παραδόντες τῷ ἠδίκημένῳ τούτῳ δῆμῳ οἴχονται ἀπιόντες;

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὑμῖν, ἔφη, ὧ ἐκ τοῦ ἄστεως ἄνδρες, ... πρὸς ἀλλήλους;
Μονάδες 30
2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφῶντα; Να γράψετε δύο τίτλους ἔργων ἀπὸ κάθε κατηγορία.
Μονάδες 10
3. **α)** **ανάγνωση, ἐπιχείρημα, δημοκρατία, ἐπισκόπηση, παρέλαση:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.
Μονάδες 5
β) Να ἀντιστοιχίσετε τὰ ομόρριζα πρὸς τοὺς ρηματικούς τύπους **ἔχοντες** καὶ **κατέβησαν** ουσιαστικά (**A'** στήλη) με τὴν κατηγορία στὴν ὁποία ἀνήκουν (**B'** στήλη). Δύο κατηγορίες περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
ἔξις	α) ἐνέργεια ἢ κατάσταση
ἀναβάτης	β) ὄργανο ἢ μέσο ἐνέργειας
σχέσις	γ) τόπος ἐνέργειας
κατάβασις	δ) ἀποτέλεσμα ἐνέργειας
σχῆμα	ε) πρόσωπο που ἐνεργεῖ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 458ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 4, 39-41.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τούτων δὲ περανθέντων Πausανίας μὲν διήκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὅπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν· Ὑμῖν, ἔφη, ὧ ἐκ τοῦ ἄστεως ἄνδρες, συμβουλεύω ἐγὼ γινῶναι ὑμᾶς αὐτούς. Μάλιστα δ' ἂν γνοίητε, εἰ ἀναλογίσαισθε ἐπὶ τίνι ὑμῖν μέγα φρονητέον ἐστίν, ὥστε ἡμῶν ἄρχειν ἐπιχειρεῖν. Πότερον δικαιότεροί ἐστε; Ἄλλ' ὁ μὲν δῆμος πενέστερος ὑμῶν ὧν οὐδὲν πώποτε ἔνεκα χρημάτων ὑμᾶς ἠδίκησεν· ὑμεῖς δὲ πλουσιώτεροι πάντων ὄντες πολλὰ καὶ αἰσχρὰ ἔνεκα κερδέων πεποιήκατε. Ἐπεὶ δὲ δικαιοσύνης οὐδὲν ὑμῖν προσήκει, σκέψασθε εἰ ἄρα ἐπ' ἀνδρεία ὑμῖν μέγα φρονητέον· καὶ τίς ἂν καλλίων κρίσις τούτου γένοιτο ἢ ὡς ἐπολεμήσαμεν πρὸς ἀλλήλους; Ἀλλὰ γνώμη φαίητ' ἂν προέχειν, οἱ ἔχοντες καὶ τεῖχος καὶ ὅπλα καὶ χρήματα καὶ συμμάχους Πελοποννησίους ὑπὸ τῶν οὐδὲν τούτων ἐχόντων ἐχόντων περιελήλασθε; Ἄλλ' ἐπὶ Λακεδαιμονίοις δὴ οἴεσθε μέγα φρονητέον εἶναι; Πῶς, οἴγε ὥσπερ τοὺς δάκνοντας κύνας κλοιῶ δῆσαντες παραδιδόασιν, οὕτω κάκεῖνοι ὑμᾶς παραδόντες τῷ ἠδίκημένῳ τούτῳ δήμῳ οἴχονται ἀπιόντες;

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὑμῖν, ἔφη, ὧ ἐκ τοῦ ἄστεως ἄνδρες, ... πρὸς ἀλλήλους;
Μονάδες 30
2. Να αναφέρετε τα Διδακτικά ἔργα του Ξενοφῶντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.
Μονάδες 10
3. α) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
συμβουλεύω	-ή	
παραδιδόασιν	-ις	
ἄρχειν	-ή	
γινῶναι	-της	
ἔθυσαν	-μα	

Μονάδες 5

- β) ἀκρόπολις, σύμμαχος, περιελαύνω, παραδίδωμι, ἀπέρχομαι: Να ἀναλύσετε τὶς λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 460ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 39-41.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τούτων δὲ περανθέντων Πausανίας μὲν διῆκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὄπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν· Ὑμῖν, ἔφη, ὧ ἐκ τοῦ ἄστεως ἄνδρες, συμβουλεύω ἐγὼ γνῶναι ὑμᾶς αὐτούς. Μάλιστα δ' ἂν γνοιήτε, εἰ ἀναλογίσαισθε ἐπὶ τίνι ὑμῖν μέγα φρονητέον ἐστίν, ὥστε ἡμῶν ἄρχειν ἐπιχειρεῖν. Πότερον δικαιοτέροί ἐστε; Ἄλλ' ὁ μὲν δῆμος πενέστερος ὑμῶν ὢν οὐδὲν πώποτε ἔνεκα χρημάτων ὑμᾶς ἠδίκησεν· ὑμεῖς δὲ πλουσιώτεροι πάντων ὄντες πολλὰ καὶ αἰσχροῦ ἔνεκα κερδέων πεποιήκατε. Ἐπεὶ δὲ δικαιοσύνης οὐδὲν ὑμῖν προσήκει, σκέψασθε εἰ ἄρα ἐπ' ἀνδρεία ὑμῖν μέγα φρονητέον· καὶ τίς ἂν καλλίων κρίσις τούτου γένοιτο ἢ ὡς ἐπολεμήσαμεν πρὸς ἀλλήλους; Ἄλλὰ γνώμη φαίητ' ἂν προέχειν, οἳ ἔχοντες καὶ τεῖχος καὶ ὄπλα καὶ χρήματα καὶ συμμάχους Πελοποννησίουσ ὑπὸ τῶν οὐδὲν τούτων ἐχόντων περιελήλασθε; Ἄλλ' ἐπὶ Λακεδαιμονίοις δὴ οἴεσθε μέγα φρονητέον εἶναι; Πῶς, οἴγε ὥσπερ τοὺς δάκνοντας κύνας κλοιῶ δῆσαντες παραδιδόασιν, οὕτω κάκεῖνοι ὑμᾶς παραδόντες τῷ ἠδίκημένῳ τούτῳ δῆμῳ οἴχονται ἀπιόντες;

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὑμῖν, ἔφη, ὧ ἐκ τοῦ ἄστεως ἄνδρες,... πρὸς ἀλλήλους;
Μονάδες 30
2. Πῶς δικαιολογεῖται ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ Ξενοφῶντα ὡς «ρεπόρτερ» καὶ πῶς αποτυπώνεται στο ἔργο του ἡ εἰκόνα τῶν πολιτικῶν ἐξελίξεων τοῦ 4^{ου} π.Χ. αἰ.;
Μονάδες 10
3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς Α' στήλης με τὴν συνώνυμή της στὴ Β' στήλη. Δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἀκρόπολις	α) ἐπίσταμαι
2. συμβουλεύω	β) βούλομαι
3. γινώσκω	γ) νομίζω
4. προσήκει	δ) ὀχύρωμα
5. οἴομαι	ε) ἀγνοῶ
	στ) ἀρμόζει
	ζ) παραινῶ

Μονάδες 5

- β) **στρατηγοί, ἄνδρες, γνῶναι, κρίσις, συμμάχους:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 461ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 39-41.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τούτων δὲ περανθέντων Πausανίας μὲν διήκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὅπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν· Ὑμῖν, ἔφη, ὧ ἐκ τοῦ ἄστεως ἄνδρες, συμβουλεύω ἐγὼ γινῶναι ὑμᾶς αὐτούς. Μάλιστα δ' ἂν γνοίητε, εἰ ἀναλογίσαισθε ἐπὶ τίνι ὑμῖν μέγα φρονητέον ἐστίν, ὥστε ἡμῶν ἄρχειν ἐπιχειρεῖν. Πότερον δικαιότεροί ἐστε; Ἄλλ' ὁ μὲν δῆμος πενέστερος ὑμῶν ὧν οὐδὲν πώποτε ἔνεκα χρημάτων ὑμᾶς ἠδίκησεν· ὑμεῖς δὲ πλουσιώτεροι πάντων ὄντες πολλά καὶ αἰσχροῦ ἔνεκα κερδέων πεποιήκατε. Ἐπεὶ δὲ δικαιοσύνης οὐδὲν ὑμῖν προσήκει, σκέψασθε εἰ ἄρα ἐπ' ἀνδρεία ὑμῖν μέγα φρονητέον· καὶ τίς ἂν καλλίων κρίσις τούτου γένοιτο ἢ ὡς ἐπολεμήσαμεν πρὸς ἀλλήλους; Ἀλλὰ γνώμη φαίητ' ἂν προέχειν, οἱ ἔχοντες καὶ τεῖχος καὶ ὅπλα καὶ χρήματα καὶ συμμάχους Πελοποννησίους ὑπὸ τῶν οὐδὲν τούτων ἐχόντων περιελήσασθε; Ἄλλ' ἐπὶ Λακεδαιμονίοις δὴ οἴεσθε μέγα φρονητέον εἶναι; Πῶς, οἴγε ὥσπερ τοὺς δάκνοντας κύνας κλοιῶ δῆσαντες παραδιδόασιν, οὕτω κάκεῖνοι ὑμᾶς παραδόντες τῷ ἠδίκημένῳ τούτῳ δήμῳ οἴχονται ἀπιόντες;

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὑμῖν, ἔφη, ὧ ἐκ τοῦ ἄστεως ἄνδρες, ... πρὸς ἀλλήλους;

Μονάδες 30

2. Ποιες συνέπειες ἔχει, κατὰ τον Ξενοφῶντα, ἡ ἀσέβεια πρὸς τοὺς θεοὺς στὴν ἐξέλιξη τῶν ἱστορικῶν γεγονότων;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς Α' στήλης με τὴν ἀντώνυμὴ τῆς στὴ Β' στήλη. Δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. καταβαίνω	α) ἀγνοῶ
2. πένης	β) οἶδα
3. δίκαιος	γ) ἀναβαίνω
4. ἀνέρχομαι	δ) ἐπίσταμαι
5. γινώσκω	ε) πλούσιος
	στ) ἄδικος
	ζ) κατέρχομαι

Μονάδες 5

β) θύτης, βάδην, αποδημία, διάσκεψη, ἐπέλαση: Να συνδέσετε τὶς λέξεις με τὶς λέξεις τοῦ κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 463ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 39-41.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τούτων δὲ περανθέντων Παισανίας μὲν διήκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὄπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν· Ὑμῖν, ἔφη, ὧ ἐκ τοῦ ἄστεως ἄνδρες, συμβουλεύω ἐγὼ γινῶναι ὑμᾶς αὐτούς. Μάλιστα δ' ἂν γνοιήτε, εἰ ἀναλογίσαισθε ἐπὶ τίνι ὑμῖν μέγα φρονητέον ἐστίν, ὥστε ἡμῶν ἄρχειν ἐπιχειρεῖν. Πότερον δικαιότεροί ἐστε; Ἄλλ' ὁ μὲν δῆμος πενέστερος ὑμῶν ὢν οὐδὲν πώποτε ἔνεκα χρημάτων ὑμᾶς ἠδίκησεν· ὑμεῖς δὲ πλουσιώτεροι πάντων ὄντες πολλὰ καὶ αἰσχροῦ ἔνεκα κερδέων πεποιήκατε. Ἐπεὶ δὲ δικαιοσύνης οὐδὲν ὑμῖν προσήκει, σκέψασθε εἰ ἄρα ἐπ' ἀνδρεία ὑμῖν μέγα φρονητέον· καὶ τίς ἂν καλλίων κρίσις τούτου γένοιτο ἢ ὡς ἐπολεμήσαμεν πρὸς ἀλλήλους; Ἄλλὰ γνώμη φαίητ' ἂν προέχειν, οἳ ἔχοντες καὶ τεῖχος καὶ ὄπλα καὶ χρήματα καὶ συμμάχους Πελοποννησίους ὑπὸ τῶν οὐδὲν τούτων ἐχόντων περιελήλασθε; Ἄλλ' ἐπὶ Λακεδαιμονίοις δὴ οἴεσθε μέγα φρονητέον εἶναι; Πῶς, οἴγε ὥσπερ τοὺς δάκνοντας κύνας κλοιῶ δῆσαντες παραδιδόασιν, οὕτω κάκεῖνοι ὑμᾶς παραδόντες τῷ ἠδίκημένῳ τούτῳ δήμῳ οἴχονται ἀπιόντες;

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὑμῖν, ἔφη, ὧ ἐκ τοῦ ἄστεως ἄνδρες, ... πρὸς ἀλλήλους;
Μονάδες 30
2. Ποια δημοφιλέστερα ἔργα του Ξενοφώντα χρησιμοποιήθηκαν ὡς διδακτικά βιβλία ἀπὸ την Αναγέννηση μέχρι σήμερα και για ποίους λόγους;
Μονάδες 10
3. **α) διήκω, ἀναλογίζομαι, σύμμαχος, παραδίδωμι, ἀπέρχομαι:** Να αναλύσετε τις λέξεις στα συνθετικά τους.
Μονάδες 5
- β)** Να σχηματίσετε παράγωγα επίθετα της αρχαίας ελληνικής με βάση τις λέξεις και τις καταλήξεις που δίνονται.

λέξεις	κατάληξη	παράγωγο επίθετο
άνήρ	-εῖος	
δῆμος	-ιος	
ἄστυ	-εῖος	
πᾶς	-οῖος	
χρήμα	-ικός	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 464ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 4, 39-41.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τούτων δὲ περανθέντων Παισανίας μὲν διήκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὄπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν· Ὑμῖν, ἔφη, ὧ̄ ἐκ τοῦ ἄστεως ἄνδρες, συμβουλεύω ἐγὼ γινῶναι ὑμᾶς αὐτούς. Μάλιστα δ' ἂν γνοιήτε, εἰ ἀναλογίσαισθε ἐπὶ τίνι ὑμῖν μέγα φρονητέον ἐστίν, ὥστε ἡμῶν ἄρχειν ἐπιχειρεῖν. Πότερον δικαιοτέροί ἐστε; Ἄλλ' ὁ μὲν δῆμος πενέστερος ὑμῶν ὢν οὐδὲν πώποτε ἔνεκα χρημάτων ὑμᾶς ἠδίκησεν· ὑμεῖς δὲ πλουσιώτεροι πάντων ὄντες πολλὰ καὶ αἰσχροῦ ἔνεκα κερδέων πεποιθήκατε. Ἐπεὶ δὲ δικαιοσύνης οὐδὲν ὑμῖν προσήκει, σκέψασθε εἰ ἄρα ἐπ' ἀνδρεία ὑμῖν μέγα φρονητέον· καὶ τίς ἂν καλλίων κρίσις τούτου γένοιτο ἢ ὡς ἐπολεμήσαμεν πρὸς ἀλλήλους; Ἄλλὰ γνώμη φαίητ' ἂν προέχειν, οἳ ἔχοντες καὶ τεῖχος καὶ ὄπλα καὶ χρήματα καὶ συμμάχους Πελοποννησίους ὑπὸ τῶν οὐδὲν τούτων ἐχόντων περιελήλασθε; Ἄλλ' ἐπὶ Λακεδαιμονίοις δὴ οἴεσθε μέγα φρονητέον εἶναι; Πῶς, οἴγε ὥσπερ τοὺς δάκνοντας κύνας κλοιῶ δῆσαντες παραδιδόασιν, οὕτω κάκεῖνοι ὑμᾶς παραδόντες τῷ ἠδίκημένῳ τούτῳ δήμῳ οἴχονται ἀπιόντες;

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ὑμῖν, ἔφη, ὧ̄ ἐκ τοῦ ἄστεως ἄνδρες, ... πρὸς ἀλλήλους;
Μονάδες 30
2. Τι γνωρίζετε για τη συμμετοχή του Ξενοφῶντα στην εκστρατεία του Κύρου;
Μονάδες 10
3. α) **ἀκρόπολις, σύμμαχος, περιελαύνω, παραδίδωμι, ἀπέρχομαι:** Να αναλύσετε τις λέξεις στα συνθετικά τους.
Μονάδες 5

β) **εισιτήριο, αφροσύνη, πλούτος, διακριτικότητα, δῆγμα:** Να συνδέσετε τις λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 466ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 39-41.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τούτων δὲ περανθέντων Πausanίας μὲν διήκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὅπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν· Ὑμῖν, ἔφη, ὧ ἐκ τοῦ ἄστεως ἄνδρες, συμβουλεύω ἐγὼ γινῶναι ὑμᾶς αὐτούς. Μάλιστα δ' ἂν γνοίητε, εἰ ἀναλογίσαισθε ἐπὶ τίνι ὑμῖν μέγα φρονητέον ἐστίν, ὥστε ἡμῶν ἄρχειν ἐπιχειρεῖν. Πότερον δικαιότεροί ἐστε; Ἄλλ' ὁ μὲν δῆμος πενέστερος ὑμῶν ὧν οὐδὲν πώποτε ἔνεκα χρημάτων ὑμᾶς ἠδίκησεν· ὑμεῖς δὲ πλουσιώτεροι πάντων ὄντες πολλά καὶ αἰσχρὰ ἔνεκα κερδέων πεποιήκατε. Ἐπεὶ δὲ δικαιοσύνης οὐδὲν ὑμῖν προσήκει, σκέψασθε εἰ ἄρα ἐπ' ἀνδρεία ὑμῖν μέγα φρονητέον· καὶ τίς ἂν καλλίων κρίσις τούτου γένοιτο ἢ ὡς ἐπολεμήσαμεν πρὸς ἀλλήλους; Ἀλλὰ γνώμη φαίητ' ἂν προέχειν, οἱ ἔχοντες καὶ τεῖχος καὶ ὅπλα καὶ χρήματα καὶ συμμάχους Πελοποννησίους ὑπὸ τῶν οὐδὲν τούτων ἐχόντων περιελήσασθε; Ἄλλ' ἐπὶ Λακεδαιμονίοις δὴ οἴεσθε μέγα φρονητέον εἶναι; Πῶς, οἴγε ὥσπερ τοὺς δάκνοντας κύνας κλοιῶ δῆσαντες παραδιδόασιν, οὕτω κάκεῖνοι ὑμᾶς παραδόντες τῷ ἠδίκημένῳ τούτῳ δήμῳ οἴχονται ἀπιόντες;

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐπεὶ δὲ δικαιοσύνης... οἴχονται ἀπιόντες;

Μονάδες 30

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τον Ξενοφόντα στην εξορία;

Μονάδες 10

3. α) **περανθέντων, ἐποίησαν, ἔθυσαν, ἐπιχειρεῖν, γινῶναι:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

β) **διήκω, ἀνέρχομαι, ἀκρόπολις, στρατηγός, ἐκκλησία:** Να ἀναλύσετε τὶς λέξεις στὰ συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 467ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 4, 39-41.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τούτων δὲ περανθέντων Πausανίας μὲν διήκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὅπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν· Ὑμῖν, ἔφη, ὧ ἐκ τοῦ ἄστεως ἄνδρες, συμβουλεύω ἐγὼ γινῶναι ὑμᾶς αὐτούς. Μάλιστα δ' ἂν γνοίητε, εἰ ἀναλογίσαισθε ἐπὶ τίνι ὑμῖν μέγα φρονητέον ἐστίν, ὥστε ἡμῶν ἄρχειν ἐπιχειρεῖν. Πότερον δικαιότεροί ἐστε; Ἄλλ' ὁ μὲν δῆμος πενέστερος ὑμῶν ὧν οὐδὲν πώποτε ἔνεκα χρημάτων ὑμᾶς ἠδίκησεν· ὑμεῖς δὲ πλουσιώτεροι πάντων ὄντες πολλά καὶ αἰσχροῦ ἔνεκα κερδέων πεποιήκατε. Ἐπεὶ δὲ δικαιοσύνης οὐδὲν ὑμῖν προσήκει, σκέψασθε εἰ ἄρα ἐπ' ἀνδρεία ὑμῖν μέγα φρονητέον· καὶ τίς ἂν καλλίων κρίσις τούτου γένοιτο ἢ ὡς ἐπολεμήσαμεν πρὸς ἀλλήλους; Ἀλλὰ γνώμη φαίητ' ἂν προέχειν, οἱ ἔχοντες καὶ τεῖχος καὶ ὅπλα καὶ χρήματα καὶ συμμάχους Πελοποννησίους ὑπὸ τῶν οὐδὲν τούτων ἐχόντων περιελήσασθε; Ἄλλ' ἐπὶ Λακεδαιμονίοις δὴ οἴεσθε μέγα φρονητέον εἶναι; Πῶς, οἶγε ὥσπερ τοὺς δάκνοντας κύνας κλοιῶ δῆσαντες παραδιδόασιν, οὕτω κάκεῖνοι ὑμᾶς παραδόντες τῷ ἠδίκημένῳ τούτῳ δήμῳ οἴχονται ἀπιόντες;

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐπεὶ δὲ δικαιοσύνης... οἴχονται ἀπιόντες;

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρά τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ Ξενοφῶντα:

- α) Συμμετείχε ὡς μισθοφόρος στο στράτευμα τοῦ Κύρου κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀρταξέρξη.
β) Μεγάλωσε σε εὐπορὴ οικογένεια στον Δῆμο τῆς Ερχιάς Ἀττικῆς.
γ) Ἀκολούθησε τὸν Σπαρτιάτη βασιλιά Ἀγησίλαο στη μάχη τῆς Κορωνεῖας.
δ) Υψηρέτησε στο σῶμα τῶν ἰππέων τῆς πατρίδας τοῦ, τῆς Ἀθήνας.
Οδήγησε τοὺς Ἕλληνες μισθοφόρους (τοὺς Μυρίους) ἀπὸ τα βάθη τῆς Ἀσίας στὴν πατρίδα τοὺς.

Μονάδες 10

3. α) **κατέβησαν, συμβουλεύω, σκέψασθε, ἠδίκησεν, ἐπολεμήσαμεν.** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

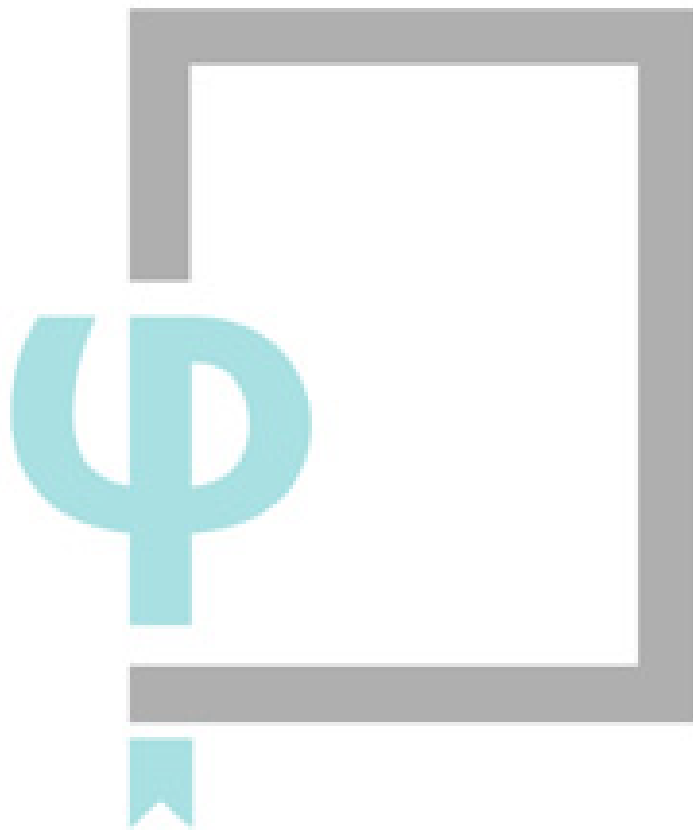
Μονάδες 5

- β) **ποιητής, ἐπιχείρημα, θυσία, θῦμα, γονεύς.** Να κατατάξετε τὶς παραπάνω ομόρριζες πρὸς τοὺς ρηματικοὺς τύπους **ἐποίησαν, ἐπιχειρεῖν, ἔθυσαν, γένοιτο**

λέξεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας στην κατάλληλη στήλη, ανάλογα με το τι σημαίνει η καθεμία.

ενέργεια ή κατάσταση	πρόσωπο που ενεργεί	αποτέλεσμα ενέργειας

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 468ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 74, 1-3.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Διαλιπούσης δ' ἡμέρας μάχη αὖθις γίνεται καὶ νικᾷ ὁ δῆμος χωρίων τε ἰσχύι καὶ πλήθει προύχων· αἶ τε γυναῖκες αὐτοῖς τολμηρῶς ξυνεπελάβοντο βάλλουσαι ἀπὸ τῶν οἰκίῶν τῷ κεράμῳ καὶ παρὰ φύσιν ὑπομένουσαι τὸν θόρυβον. Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς περὶ δειλίην ὀψίαν, δείσαντες οἱ ὀλίγοι μὴ αὐτοβοεῖ ὁ δῆμος τοῦ τε νεωρίου κρατήσκειν ἐπελθὼν καὶ σφᾶς διαφθείρειεν, ἐμπιπρᾶσι τὰς οἰκίας τὰς ἐν κύκλῳ τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰς ξυνοικίας, ὅπως μὴ ἦ ἔφοδος, φειδόμενοι οὔτε οἰκείας οὔτε ἀλλοτρίας, ὥστε καὶ χρήματα πολλὰ ἐμπόρων κατεκαύθη καὶ ἡ πόλις ἐκινδύνευσε πᾶσα διαφθαρήναι, εἰ ἄνεμος ἐπεγένετο τῇ φλογὶ ἐπίφορος ἐς αὐτήν. Καὶ οἱ μὲν παυσάμενοι τῆς μάχης ὡς ἐκάτεροι ἠσυχάσαντες τὴν νύκτα ἐν φυλακῇ ἦσαν· καὶ ἡ Κορινθία ναῦς τοῦ δήμου κεκρατηκότος ὑπεξανήγετο, καὶ τῶν ἐπικούρων οἱ πολλοὶ ἐς τὴν ἡπειρον λαθόντες διεκομίσθησαν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Γενομένης δὲ τῆς τροπῆς ... ἐν φυλακῇ ἦσαν*.
Μονάδες 30
2. Με ποιες μεθόδους ο Θουκυδίδης ερευνά τα γεγονότα του μακρινού παρελθόντος και της σύγχρονης του εποχής, στην πορεία αναζήτησης της αλήθειας;
Μονάδες 10
3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την αντώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. νικῶ	α) πολλοί
2. τολμηρῶς	β) ἴδιας
3. ὀλίγοι	γ) ἐλάττονες
4. ἀλλοτρίας	δ) εὐθαρσῶς
5. παύομαι	ε) ἠττώμαι
	στ) ἄρχομαι
	ζ) ἀτόλμως

Μονάδες 5

β) **ξυνοικίας, ἐκινδύνευσε, φειδόμενοι, παυσάμενοι, φυλακῇ:** Να γράψετε για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου από μία ομόρριζη λέξη της αρχαίας ή νέας ελληνικής γλώσσας.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 469ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 4, 39-41.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τούτων δὲ περανθέντων Πausανίας μὲν διήκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὅπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾶ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν· Ὑμῖν, ἔφη, ὧς ἐκ τοῦ ἄστεως ἄνδρες, συμβουλεύω ἐγὼ γινῶναι ὑμᾶς αὐτούς. Μάλιστα δ' ἂν γνοιήτε, εἰ ἀναλογίσαισθε ἐπὶ τίνι ὑμῖν μέγα φρονητέον ἐστίν, ὥστε ἡμῶν ἄρχειν ἐπιχειρεῖν. Πότερον δικαιότεροί ἐστε; Ἄλλ' ὁ μὲν δῆμος πενέστερος ὑμῶν ὢν οὐδὲν πώποτε ἔνεκα χρημάτων ὑμᾶς ἠδίκησεν· ὑμεῖς δὲ πλουσιώτεροι πάντων ὄντες πολλὰ καὶ αἰσχροῦ ἔνεκα κερδέων πεποιήκατε. Ἐπεὶ δὲ δικαιοσύνης οὐδὲν ὑμῖν προσήκει, σκέψασθε εἰ ἄρα ἐπ' ἀνδρεία ὑμῖν μέγα φρονητέον· καὶ τίς ἂν καλλίων κρίσις τούτου γένοιτο ἢ ὡς ἐπολεμήσαμεν πρὸς ἀλλήλους; Ἀλλὰ γνώμη φαίητ' ἂν προέχειν, οἱ ἔχοντες καὶ τεῖχος καὶ ὅπλα καὶ χρήματα καὶ συμμάχους Πελοποννησίους ὑπὸ τῶν οὐδὲν τούτων ἐχόντων περιελήσασθε; Ἄλλ' ἐπὶ Λακεδαιμονίοις δὴ οἴεσθε μέγα φρονητέον εἶναι; Πῶς, οἴγε ὥσπερ τοὺς δάκνοντας κύνας κλοιῶ δῆσαντες παραδιδόασιν, οὕτω κάκεῖνοι ὑμᾶς παραδόντες τῷ ἠδίκημένῳ τούτῳ δήμῳ οἴχονται ἀπίοντες;

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐπεὶ δὲ δικαιοσύνης... οἴχονται ἀπίοντες;

Μονάδες 30

2. Να εξηγήσετε γιατί οι Αθηναίοι εξόρισαν τον Ξενοφώντα από την πατρίδα του (394 π.Χ.) και γιατί, πολύ αργότερα (365 π.Χ.), ανακάλεσαν αυτή τους την απόφαση.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη-φράση της στήλης Α' με τη σημασία τους στη Β' στήλη. Δύο στοιχεία της Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. πενέστερος	α) αρμόζει, ταιριάζει
2. προσήκει	β) τελειώνω, ολοκληρώνω
3. περαίνω	γ) διαλύω τον στρατό
4. προέχω γνώμη	δ) σκέπτομαι αλαζονικά
5. διήκω τὸ στράτευμα	ε) υπερέχω στην ευφροσύνη
	στ) διατάσσω τον στρατό
	ζ) φτωχότερος

Μονάδες 5

β) **στράτευμα, ἐκκλησία, στρατηγός, κρίσις, σύμμαχος**: Να γράψετε από ένα ρήμα της αρχαίας ελληνικής ομορρίζο για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 470ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 4, 39-41.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τούτων δὲ περανθέντων Παισανίας μὲν διῆκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὄπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν· Ὑμῖν, ἔφη, ὧ ἐκ τοῦ ἄστεως ἄνδρες, συμβουλεύω ἐγὼ γινῶναι ὑμᾶς αὐτούς. Μάλιστα δ' ἂν γνοίητε, εἰ ἀναλογίσαισθε ἐπὶ τίνι ὑμῖν μέγα φρονητέον ἐστίν, ὥστε ἡμῶν ἄρχειν ἐπιχειρεῖν. Πότερον δικαιοτέροί ἐστε; Ἄλλ' ὁ μὲν δῆμος πενέστερος ὑμῶν ὧν οὐδὲν πώποτε ἔνεκα χρημάτων ὑμᾶς ἠδίκησεν· ὑμεῖς δὲ πλουσιώτεροι πάντων ὄντες πολλὰ καὶ αἰσχροῦ ἔνεκα κερδέων πεποιήκατε. Ἐπεὶ δὲ δικαιοσύνης οὐδὲν ὑμῖν προσήκει, σκέψασθε εἰ ἄρα ἐπ' ἀνδρεία ὑμῖν μέγα φρονητέον· καὶ τίς ἂν καλλίων κρίσις τούτου γένοιτο ἢ ὡς ἐπολεμήσαμεν πρὸς ἀλλήλους; Ἄλλὰ γνώμη φαίητ' ἂν προέχειν, οἳ ἔχοντες καὶ τεῖχος καὶ ὄπλα καὶ χρήματα καὶ συμμάχους Πελοποννησίους ὑπὸ τῶν οὐδὲν τούτων ἐχόντων περιελήλασθε; Ἄλλ' ἐπὶ Λακεδαιμονίοις δὴ οἴεσθε μέγα φρονητέον εἶναι; Πῶς, οἴγε ὥσπερ τοὺς δάκνοντας κύνας κλοιῶ δῆσαντες παραδιδόασιν, οὕτω κάκεῖνοι ὑμᾶς παραδόντες τῷ ἠδίκημένῳ τούτῳ δῆμῳ οἴχονται ἀπίοντες;

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐπεὶ δὲ δικαιοσύνης... οἴχονται ἀπίοντες;

Μονάδες 30

2. α) Σε ποια κριτήρια στηρίζεται η χρονολογική κατάταξη των έργων του Ξενοφώντα;
β) Ποια είναι η πιθανότερη χρονολογική κατάταξη των έργων του;

Μονάδες 10

3. **ἄρχειν, φρονητέον, πεποιήκατε, προέχειν, χρήματα:** Να γράψετε δύο ομόρριζες λέξεις της αρχαίας ή της νέας ελληνικής γλώσσας, απλές ή σύνθετες, για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 471ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 75, 1-4.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους Ἀθηναίων στρατηγὸς παραγίγνεται βοηθῶν ἐκ Ναυπάκτου δώδεκα ναυσὶ καὶ Μεσσηνίων πεντακοσίοις ὀπλίταις· ξύμβασίν τε ἔπρασσε καὶ πείθει ὥστε ξυγχωρῆσαι ἀλλήλοις δέκα μὲν ἄνδρας τοὺς αἰτιωτάτους κρῖναι, οἳ οὐκέτι ἔμειναν, τοὺς δ' ἄλλους οἰκεῖν σπονδὰς πρὸς ἀλλήλους ποιησαμένους καὶ πρὸς Ἀθηναίους, ὥστε τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους νομίζειν. Καὶ ὁ μὲν ταῦτα πράξας ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι· οἱ δὲ τοῦ δήμου προστάται πείθουσιν αὐτὸν πέντε μὲν ναῦς τῶν αὐτοῦ σφίσι καταλιπεῖν, ὅπως ἦσσόν τι ἐν κινήσει ὤσιν οἱ ἐναντίοι, ἴσας δὲ αὐτοὶ πληρώσαντες ἐκ σφῶν αὐτῶν ξυμπέμψειν. Καὶ ὁ μὲν ξυνεχώρησεν, οἱ δὲ τοὺς ἐχθροὺς κατέλεγον ἐς τὰς ναῦς. Δείσαντες δὲ ἐκεῖνοι μὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀποπεμφθῶσι καθίζουσιν ἐς τὸ τῶν Διοσκόρων ἱερόν. Νικόστρατος δὲ αὐτοὺς ἀνίστη τε καὶ παρεμυθεῖτο. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν, ὁ δῆμος ὀπλισθεὶς ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ, ὡς οὐδὲν αὐτῶν ὑγιᾶς διανοουμένων τῇ τοῦ μὴ ξυμπλεῖν ἀπιστία, τὰ τε ὄπλα αὐτῶν ἐκ τῶν οἰκιῶν ἔλαβε καὶ αὐτῶν τινὰς οἷς ἐπέτυχον, εἰ μὴ Νικόστρατος ἐκώλυσε, διέφθειραν ἄν.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Τῇ δὲ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ Νικόστρατος ὁ Διειτρέφους ... ἔμελλεν ἀποπλεύσεσθαι.*

Μονάδες 30

2. Να περιγράψετε το πρότυπο του ηγέτη που ενσαρκώνει ο Περικλής, κατά τον Θουκυδίδη.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την αντώνυμή της στη Β' στήλη (δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν):

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. αἴτιος	α) ἀνίστημι
2. ἐχθρός	β) κενῶ
3. ἴσος	γ) καινῶ
4. καθίζω	δ) ἄνισος
5. πληρῶ	ε) φίλος
	στ) ἐναντίος
	ζ) ἀναίτιος

Μονάδες 5

β) πιθανός, ελλιπής, πομπός, κατάληψη, προσποίηση: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις της νέας ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν etυμολογική συγγένεια

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 472ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 4, 39-41.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τούτων δὲ περανθέντων Πausanίας μὲν διήκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὄπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν· Ὑμῖν, ἔφη, ὧ ἐκ τοῦ ἄστεως ἄνδρες, συμβουλεύω ἐγὼ γινῶναι ὑμᾶς αὐτούς. Μάλιστα δ' ἂν γνοίητε, εἰ ἀναλογίσαισθε ἐπὶ τίνι ὑμῖν μέγα φρονητέον ἐστίν, ὥστε ἡμῶν ἄρχειν ἐπιχειρεῖν. Πότερον δικαιότεροί ἐστε; Ἄλλ' ὁ μὲν δῆμος πενέστερος ὑμῶν ὧν οὐδὲν πώποτε ἔνεκα χρημάτων ὑμᾶς ἠδίκησεν· ὑμεῖς δὲ πλουσιώτεροι πάντων ὄντες πολλὰ καὶ αἰσχρὰ ἔνεκα κερδέων πεποιήκατε. Ἐπεὶ δὲ δικαιοσύνης οὐδὲν ὑμῖν προσήκει, σκέψασθε εἰ ἄρα ἐπ' ἀνδρεία ὑμῖν μέγα φρονητέον· καὶ τίς ἂν καλλίων κρίσις τούτου γένοιτο ἢ ὡς ἐπολεμήσαμεν πρὸς ἀλλήλους; Ἀλλὰ γνώμη φαίητ' ἂν προέχειν, οἱ ἔχοντες καὶ τεῖχος καὶ ὄπλα καὶ χρήματα καὶ συμμάχους Πελοποννησίους ὑπὸ τῶν οὐδὲν τούτων ἐχόντων περιελήσασθε; Ἄλλ' ἐπὶ Λακεδαιμονίοις δὴ οἴεσθε μέγα φρονητέον εἶναι; Πῶς, οἴγε ὥσπερ τοὺς δάκνοντας κύνας κλοιῶ δήσαντες παραδιδόασιν, οὕτω κάκεῖνοι ὑμᾶς παραδόντες τῷ ἠδίκημένῳ τούτῳ δήμῳ οἴχονται ἀπιόντες;

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐπεὶ δὲ δικαιοσύνης... οἴχονται ἀπιόντες;

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Ιστορικά* ἔργα του Ξενοφῶντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **α) ἀνάγνωση, ἐπιχείρημα, δημοκρατία, ἐπισκόπηση, παρέλαση:** Να συνδέσετε τις λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β)** Να ἀντιστοιχίσετε τα ομόρριζα πρὸς τοὺς ρηματικούς τύπους **ἔχοντες** και **κατέβησαν** ουσιαστικά (**A'** στήλη) με τὴν κατηγορία σὴν οποία ἀνήκουν (**B'** στήλη). Μία κατηγορία περισσεύει.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἔξις	α) ἐνέργεια ἢ κατάσταση
2. ἀναβάτης	β) ὄργανο ἢ μέσο ἐνέργειας
3. βάθρον	γ) τόπος
4. κατάβασις	δ) ἀποτέλεσμα ἐνέργειας
5. σχῆμα	ε) πρόσωπο που ενεργεῖ

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 473ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 39-41.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τούτων δὲ περανθέντων Πausανίας μὲν διήκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὅπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν· Ὑμῖν, ἔφη, ὧ ἐκ τοῦ ἄστεως ἄνδρες, συμβουλεύω ἐγὼ γινῶναι ὑμᾶς αὐτούς. Μάλιστα δ' ἂν γνοίητε, εἰ ἀναλογίσαισθε ἐπὶ τίνι ὑμῖν μέγα φρονητέον ἐστίν, ὥστε ἡμῶν ἄρχειν ἐπιχειρεῖν. Πότερον δικαιότεροί ἐστε; Ἄλλ' ὁ μὲν δῆμος πενέστερος ὑμῶν ὧν οὐδὲν πώποτε ἔνεκα χρημάτων ὑμᾶς ἠδίκησεν· ὑμεῖς δὲ πλουσιώτεροι πάντων ὄντες πολλὰ καὶ αἰσχρὰ ἔνεκα κερδέων πεποιήκατε. Ἐπεὶ δὲ δικαιοσύνης οὐδὲν ὑμῖν προσήκει, σκέψασθε εἰ ἄρα ἐπ' ἀνδρεία ὑμῖν μέγα φρονητέον· καὶ τίς ἂν καλλίων κρίσις τούτου γένοιτο ἢ ὡς ἐπολεμήσαμεν πρὸς ἀλλήλους; Ἀλλὰ γνώμη φαίητ' ἂν προέχειν, οἱ ἔχοντες καὶ τεῖχος καὶ ὅπλα καὶ χρήματα καὶ συμμάχους Πελοποννησίους ὑπὸ τῶν οὐδὲν τούτων ἐχόντων περιελάσασθε; Ἄλλ' ἐπὶ Λακεδαιμονίοις δὴ οἴεσθε μέγα φρονητέον εἶναι; Πῶς, οἴγε ὥσπερ τοὺς δάκνοντας κύνας κλοιῶ δῆσαντες παραδιδόασιν, οὕτω κάκεῖνοι ὑμᾶς παραδόντες τῷ ἠδίκημένῳ τούτῳ δήμῳ οἴχονται ἀπιόντες;

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐπεὶ δὲ δικαιοσύνης... οἴχονται ἀπιόντες;

Μονάδες 30

2. Ο Ξενοφών είχε τη φιλοδοξία να συνεχίσει το ἔργο του Θουκυδίδη. Πόσο επιτυχημένη θεωρεῖται ἡ προσπάθειά του;

Μονάδες 10

3. α) Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
συμβουλεύω	-ή	
παραδιδόασιν	-ις	
ἄρχειν	-ή	
γινῶναι	-της	
ἔθυσαν	-μα	

Μονάδες 5

- β) ἀκρόπολις, σύμμαχος, περιελαύνω, παραδίδωμι, ἀπέρχομαι: Να ἀναλύσετε τὶς λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 475ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 39-41.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τούτων δὲ περανθέντων Πausανίας μὲν διῆκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὅπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν· Ὑμῖν, ἔφη, ὧ ἐκ τοῦ ἄστεως ἄνδρες, συμβουλεύω ἐγὼ γινῶναι ὑμᾶς αὐτούς. Μάλιστα δ' ἂν γνοίητε, εἰ ἀναλογίσαισθε ἐπὶ τίνι ὑμῖν μέγα φρονητέον ἐστίν, ὥστε ἡμῶν ἄρχειν ἐπιχειρεῖν. Πότερον δικαιότεροί ἐστε; Ἄλλ' ὁ μὲν δῆμος πενέστερος ὑμῶν ὧν οὐδὲν πώποτε ἔνεκα χρημάτων ὑμᾶς ἠδίκησεν· ὑμεῖς δὲ πλουσιώτεροι πάντων ὄντες πολλά καὶ αἰσχροῦ ἔνεκα κερδέων πεποιήκατε. Ἐπεὶ δὲ δικαιοσύνης οὐδὲν ὑμῖν προσήκει, σκέψασθε εἰ ἄρα ἐπ' ἀνδρεία ὑμῖν μέγα φρονητέον· καὶ τίς ἂν καλλίων κρίσις τούτου γένοιτο ἢ ὡς ἐπολεμήσαμεν πρὸς ἀλλήλους; Ἀλλὰ γνώμη φαίητ' ἂν προέχειν, οἱ ἔχοντες καὶ τεῖχος καὶ ὅπλα καὶ χρήματα καὶ συμμάχους Πελοποννησίους ὑπὸ τῶν οὐδὲν τούτων ἐχόντων περιελήλασθε; Ἄλλ' ἐπὶ Λακεδαιμονίοις δὴ οἴεσθε μέγα φρονητέον εἶναι; Πῶς, οἴγε ὥσπερ τοὺς δάκνοντας κύνας κλοιῶ δῆσαντες παραδιδόασιν, οὕτω κάκεῖνοι ὑμᾶς παραδόντες τῷ ἠδίκημένῳ τούτῳ δήμῳ οἴχονται ἀπιόντες;

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐπεὶ δὲ δικαιοσύνης... οἴχονται ἀπιόντες;

Μονάδες 30

2. Πῶς αναδεικνύεται ἡ πίστη τοῦ Ξενοφώντα σε υψηλές αξίες;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς Α' στήλης με τὴν συνώνυμή της στὴ Β' στήλη. Δύο λέξεις τῆς Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. ἀκρόπολις	α) ἐπίσταμαι
2. συμβουλεύω	β) βούλομαι
3. γινώσκω	γ) νομίζω
4. προσήκει	δ) ὀχύρωμα
5. οἶομαι	ε) ἀγνοῶ
	στ) ἀρμόζει
	ζ) παραινῶ

Μονάδες 5

β) **στρατηγοί, ἄνδρες, γινῶναι, κρίσις, συμμάχους:** Να γράψετε ἀπὸ μίᾳ ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμίᾳ ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεως τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 476ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 39-41.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τούτων δὲ περανθέντων Πausανίας μὲν διήκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὅπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν· Ὑμῖν, ἔφη, ὧ ἐκ τοῦ ἄστεως ἄνδρες, συμβουλεύω ἐγὼ γινῶναι ὑμᾶς αὐτούς. Μάλιστα δ' ἂν γνοίητε, εἰ ἀναλογίσαισθε ἐπὶ τίνι ὑμῖν μέγα φρονητέον ἐστίν, ὥστε ἡμῶν ἄρχειν ἐπιχειρεῖν. Πότερον δικαιότεροί ἐστε; Ἄλλ' ὁ μὲν δῆμος πενέστερος ὑμῶν ὧν οὐδὲν πώποτε ἔνεκα χρημάτων ὑμᾶς ἠδίκησεν· ὑμεῖς δὲ πλουσιώτεροι πάντων ὄντες πολλά καὶ αἰσχρὰ ἔνεκα κερδέων πεποιήκατε. Ἐπεὶ δὲ δικαιοσύνης οὐδὲν ὑμῖν προσήκει, σκέψασθε εἰ ἄρα ἐπ' ἀνδρεία ὑμῖν μέγα φρονητέον· καὶ τίς ἂν καλλίων κρίσις τούτου γένοιτο ἢ ὡς ἐπολεμήσαμεν πρὸς ἀλλήλους; Ἀλλὰ γνώμη φαίητ' ἂν προέχειν, οἱ ἔχοντες καὶ τεῖχος καὶ ὅπλα καὶ χρήματα καὶ συμμάχους Πελοποννησίους ὑπὸ τῶν οὐδὲν τούτων ἐχόντων περιελήλασθε; Ἄλλ' ἐπὶ Λακεδαιμονίοις δὴ οἴεσθε μέγα φρονητέον εἶναι; Πῶς, οἴγε ὥσπερ τοὺς δάκνοντας κύνας κλοιῶ δῆσαντες παραδιδόασιν, οὕτω κάκεῖνοι ὑμᾶς παραδόντες τῷ ἠδίκημένῳ τούτῳ δήμῳ οἴχονται ἀπιόντες;

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐπεὶ δὲ δικαιοσύνης... οἴχονται ἀπιόντες;

Μονάδες 30

2. α) Πῶς αξιολογήθηκε το ἔργο του Ξενοφῶντα στην Αλεξανδρινή και στη Ρωμαϊκή εποχή;

β) Σε ποια κατηγορία των ἔργων του Ξενοφῶντα ανήκουν τα Ἑλληνικά και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;

Μονάδες 10

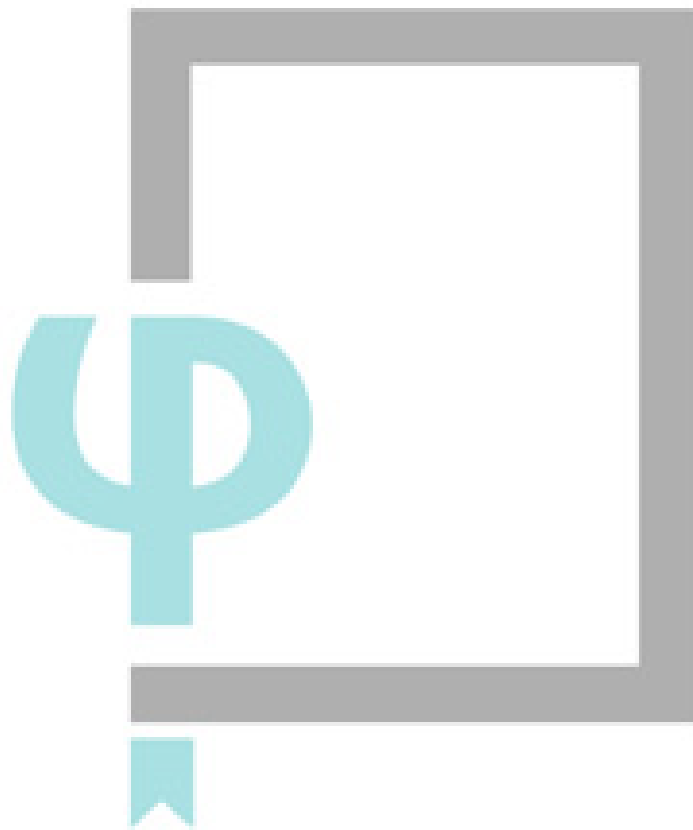
3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με την αντώνυμή της στη Β' στήλη. Δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν.

Α' ΣΤΗΛΗ	Β' ΣΤΗΛΗ
1. καταβαίνω	α) ἀγνοῶ
2. πένης	β) οἶδα
3. δίκαιος	γ) ἀναβαίνω
4. ἀνέρχομαι	δ) ἐπίσταμαι
5. γινώσκω	ε) πλούσιος
	στ) ἄδικος
	ζ) κατέρχομαι

Μονάδες 5

β) θύτης, βάδην, αποδημία, διάσκεψη, επέλαση: Να συνδέσετε τις λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 477ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὕσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὔσαι, παραγίνονται τρεῖς καὶ πενήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδα, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδης αὐτῶν ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπείρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρα. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τά τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουον παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούτων Ἀθηναίων σφᾶς τε ἔᾶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠύτομόλησαν, ἐν ἐτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ ...ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους,*

Μονάδες 30

2. Τι εἶναι οἱ *δημηγορίες* καὶ ποια ἡ σημασία τους γιὰ τὴν επιστημονικὴ ἀνάλυση τῶν ιστορικῶν γεγονότων;

Μονάδες 10

3. **α) ξύμβουλος, θόρυβος, ἐπίπλους, κόσμος, ταραχή:** Να γράψετε γιὰ καθεμία ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου ἓνα ομόρριζο ρῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας.

Μονάδες 5

β) ποιουμένων: Να γράψετε πέντε λέξεις, ἀπλές ἢ σύνθετες, τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὸ θέμα τῆς λέξης ποὺ σας δίνεται.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 478ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 39-41.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τούτων δὲ περανθέντων Παισανίας μὲν διήκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὄπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν· Ὑμῖν, ἔφη, ὧ ἐκ τοῦ ἄστεως ἄνδρες, συμβουλεύω ἐγὼ γινῶναι ὑμᾶς αὐτούς. Μάλιστα δ' ἂν γνοίητε, εἰ ἀναλογίσαισθε ἐπὶ τίνι ὑμῖν μέγα φρονητέον ἐστίν, ὥστε ἡμῶν ἄρχειν ἐπιχειρεῖν. Πότερον δικαιοτέροί ἐστε; Ἄλλ' ὁ μὲν δῆμος πενέστερος ὑμῶν ὢν οὐδὲν πώποτε ἔνεκα χρημάτων ὑμᾶς ἠδίκησεν· ὑμεῖς δὲ πλουσιώτεροι πάντων ὄντες πολλὰ καὶ αἰσχροῦ ἔνεκα κερδέων πεποιήκατε. Ἐπεὶ δὲ δικαιοσύνης οὐδὲν ὑμῖν προσήκει, σκέψασθε εἰ ἄρα ἐπ' ἀνδρεία ὑμῖν μέγα φρονητέον· καὶ τίς ἂν καλλίων κρίσις τούτου γένοιτο ἢ ὡς ἐπολεμήσαμεν πρὸς ἀλλήλους; Ἄλλὰ γνώμη φαίητ' ἂν προέχειν, οἳ ἔχοντες καὶ τεῖχος καὶ ὄπλα καὶ χρήματα καὶ συμμάχους Πελοποννησίους ὑπὸ τῶν οὐδὲν τούτων ἐχόντων περιελήλασθε; Ἄλλ' ἐπὶ Λακεδαιμονίοις δὴ οἴεσθε μέγα φρονητέον εἶναι; Πῶς, οἶγε ὥσπερ τοὺς δάκνοντας κύνας κλοιῶ δῆσαντες παραδιδόασιν, οὕτω κάκεῖνοι ὑμᾶς παραδόντες τῷ ἠδίκημένῳ τούτῳ δήμῳ οἴχονται ἀπίοντες;

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐπεὶ δὲ δικαιοσύνης... οἴχονται ἀπίοντες;

Μονάδες 30

2. α) Σε ποια κατηγορία των έργων του Ξενοφώντα ανήκουν τα Ἑλληνικά και σε ποια χρονική περίοδο αναφέρονται;

β) Να αναφέρετε τους τίτλους των υπολοίπων έργων του Ξενοφώντα που ανήκουν στην ίδια κατηγορία με τα Ἑλληνικά.

Μονάδες 10

3. α) **διήκω, ἀναλογίζομαι, σύμμαχος, ἀπέρχομαι, παραδίδωμι:** Να αναλύσετε τις λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε παράγωγα επίθετα της αρχαίας ελληνικής με βάση τις λέξεις και τις καταλήξεις που δίνονται.

λέξεις	κατάληξη	παράγωγο επίθετο
άνηρ	-εῖος	
δῆμος	-ιος	
ἄστυ	-εῖος	
πᾶς	-οῖος	
χρήμα	-ικός	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 479ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 4, 39-41.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τούτων δὲ περανθέντων Πausανίας μὲν διήκε τὸ στράτευμα, οἱ δ' ἐκ τοῦ Πειραιῶς ἀνελθόντες σὺν τοῖς ὅπλοις εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔθυσαν τῇ Ἀθηνᾷ. Ἐπεὶ δὲ κατέβησαν ἐκκλησίαν ἐποίησαν οἱ στρατηγοί, ἔνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν· Ὑμῖν, ἔφη, ὧ ἐκ τοῦ ἄστεως ἄνδρες, συμβουλεύω ἐγὼ γινῶναι ὑμᾶς αὐτούς. Μάλιστα δ' ἂν γνοίητε, εἰ ἀναλογίσαισθε ἐπὶ τίνι ὑμῖν μέγα φρονητέον ἐστίν, ὥστε ἡμῶν ἄρχειν ἐπιχειρεῖν. Πότερον δικαιότεροί ἐστε; Ἄλλ' ὁ μὲν δῆμος πενέστερος ὑμῶν ὧν οὐδὲν πώποτε ἔνεκα χρημάτων ὑμᾶς ἠδίκησεν· ὑμεῖς δὲ πλουσιώτεροι πάντων ὄντες πολλὰ καὶ αἰσχρὰ ἔνεκα κερδέων πεποιήκατε. Ἐπεὶ δὲ δικαιοσύνης οὐδὲν ὑμῖν προσήκει, σκέψασθε εἰ ἄρα ἐπ' ἀνδρεία ὑμῖν μέγα φρονητέον· καὶ τίς ἂν καλλίων κρίσις τούτου γένοιτο ἢ ὡς ἐπολεμήσαμεν πρὸς ἀλλήλους; Ἀλλὰ γνώμη φαίητ' ἂν προέχειν, οἱ ἔχοντες καὶ τεῖχος καὶ ὅπλα καὶ χρήματα καὶ συμμάχους Πελοποννησίους ὑπὸ τῶν οὐδὲν τούτων ἐχόντων περιελάσθε; Ἄλλ' ἐπὶ Λακεδαιμονίοις δὴ οἴεσθε μέγα φρονητέον εἶναι; Πῶς, οἶγε ὥσπερ τοὺς δάκνοντας κύνας κλοιῶ δῆσαντες παραδιδόασιν, οὕτω κάκεῖνοι ὑμᾶς παραδόντες τῷ ἠδίκημένῳ τούτῳ δήμῳ οἴχονται ἀπιόντες;

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: Ἐπεὶ δὲ δικαιοσύνης... οἴχονται ἀπιόντες;

Μονάδες 30

2. Ποιες στρατιωτικές υπηρεσίες προσέφερε ο Ξενοφών στον Αγησίλαο;

Μονάδες 10

3. α) ἀκρόπολις, σύμμαχος, περιελαύνω, παραδίδωμι, ἀπέρχομαι: Να αναλύσετε τις λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

β) εισιτήριο, αφροσύνη, πλούτος, διακριτικότητα, δῆγμα: Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 480ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 76-77.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Τῆς δὲ στάσεως ἐν τούτῳ οὕσης τετάρτη ἢ πέμπτη ἡμέρα μετὰ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν νῆσον διακομιδὴν αἱ ἐκ τῆς Κυλλήνης Πελοποννησίων νῆες, μετὰ τὸν ἐκ τῆς Ἰωνίας πλοῦν ἔφορμοι οὔσαι, παραγίνονται τρεῖς καὶ πεντήκοντα· ἦρχε δὲ αὐτῶν Ἀλκίδα, ὅσπερ καὶ πρότερον, καὶ Βρασίδης αὐτῷ ξύμβουλος ἐπέπλει. Ὀρμισάμενοι δὲ ἐς Σύβοτα λιμένα τῆς ἠπείρου ἅμα ἔω ἐπέπλεον τῇ Κερκύρα. Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ καὶ πεφοβημένοι τὰ τ' ἐν τῇ πόλει καὶ τὸν ἐπίπλουον παρεσκευάζοντό τε ἅμα ἐξήκοντα ναῦς καὶ τὰς αἰεὶ πληρουμένας ἐξέπεμπον πρὸς τοὺς ἐναντίους, παραινούτων Ἀθηναίων σφᾶς τε ἔᾶσαι πρῶτον ἐκπλεῦσαι καὶ ὕστερον πάσαις ἅμα ἐκείνους ἐπιγενέσθαι. Ὡς δὲ αὐτοῖς πρὸς τοῖς πολεμίοις ἦσαν σποράδες αἱ νῆες, δύο μὲν εὐθύς ἠτομόλησαν, ἐν ἐτέραις δὲ ἀλλήλοις οἱ ἐμπλέοντες ἐμάχοντο, ἦν δὲ οὐδεὶς κόσμος τῶν ποιουμένων. Ἰδόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι τὴν ταραχὴν εἴκοσι μὲν ναυσὶ πρὸς τοὺς Κερκυραίους ἐτάξαντο, ταῖς δὲ λοιπαῖς πρὸς τὰς δώδεκα ναῦς τῶν Ἀθηναίων, ὧν ἦσαν αἱ δύο Σαλαμινία καὶ Πάραλος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Οἱ δὲ πολλῶν θορύβῳ... Κερκυραίους ἐτάξαντο.*

Μονάδες 30

2. Με ποιον τρόπο χρονολογεῖ τα ιστορικά γεγονότα ο Θουκυδίδης;

Μονάδες 10

3. **α)** Να σχηματίσετε ἀπὸ τοὺς παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ομόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἐξέπεμπον</i>	-ή	
<i>ἐτάξαντο</i>	-μα	
<i>πεφοβημένοι</i>	-τρον	
<i>ποιουμένων</i>	-ις	
<i>πληρουμένας</i>	-τής	

Μονάδες 5

β) ξύμβουλος, διακομιδὴ, ἔφορμος, ἐμπλέω, ἐπιγίνομαι: Να ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις τοῦ κειμένου στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 481ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 4, 42-43.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οὐ μέντοι γε ὑμᾶς, ὧ ἄνδρες, ἀξιῶ ἐγὼ ὧν ὁωμόκατε παραβῆναι οὐδέν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις καλοῖς ἐπιδειξάι, ὅτι καὶ εὖορκοι καὶ ὄσιοί ἐστε. Εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα, καὶ ὅτι οὐδὲν δέοι ταραττεσθαι, ἀλλὰ τοῖς νόμοις τοῖς ἀρχαίοις χρῆσθαι, ἀνέστησε τὴν ἐκκλησίαν. Καὶ τότε μὲν ἀρχὰς καταστησάμενοι ἐπολιτεύοντο· ὑστέρῳ δὲ χρόνῳ ἀκούσαντες ξένους μισθοῦσθαι τοὺς Ἐλευσίνοι, στρατευσάμενοι πανδημει ἐπ' αὐτοὺς τοὺς μὲν στρατηγούς αὐτῶν εἰς λόγους ἐλθόντας ἀπέκτειναν, τοῖς δὲ ἄλλοις εἰσπέμπαντες τοὺς φίλους καὶ ἀναγκαίους ἐπεισαν συναλλαγήναι. Καὶ ὁμόσαντες ὄρκους ἧ μὴν μὴ μνησικακήσειν, ἔτι καὶ νῦν ὁμοῦ τε πολιτεύονται καὶ τοῖς ὄρκοις ἐμμένει ὁ δῆμος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα *Εἰπὼν δὲ ταῦτα... ἐμμένει ὁ δῆμος.*
Μονάδες 30
2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρά τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ Ξενοφώντα:
  - α) Εγκαταστάθηκε στὸν Σκιλλούντα, ὅπου ἀσχολήθηκε με τὸ συγγραφικὸ του ἔργο.
  - β) Εξορίστηκε ἀπὸ τὴν πατρίδα του, τὴν Αθῆνα.
  - γ) Ἀναγκάστηκε νὰ εγκαταλείψει τὸ κτῆμα του, στὸν Σκιλλούντα, καὶ νὰ μετακομίσει στὴν Κόρινθο.
  - δ) Οἱ Αθηναῖοι ἐπέτρεψαν στὸν Ξενοφόντα νὰ ἐπαναπατριστεῖ, μετὰ ἀπὸ τὴν ἄρση τοῦ ψηφίσματος γιὰ ἐξορία.
  - ε) Ἐστειλε τοὺς γιους του, Γρύλλο καὶ Διόδωρο, νὰ υπηρετήσουν στὸν αθηναϊκὸ στρατὸ.**Μονάδες 10**
3. **α) ὁωμόκατε, χρῆσθαι, χρόνῳ, μισθοῦσθαι, φίλους:** Νὰ γράψετε ἀπὸ μίᾳ ὁμόρριζη λέξη, ἀπλὴ ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμίᾳ ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.
Μονάδες 5
- β) εὖορκος, ἐκκλησία, πανδημει, ἀποκτείνω, εἰσπέμπω:** Νὰ ἀναλύσετε τὶς παραπάνω σύνθετες λέξεις στα συνθετικὰ τους:
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 482ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 42-43.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οὐ μέντοι γε ὑμᾶς, ὧ ἄνδρες, ἀξιῶ ἐγὼ ὧν ὁμωμόκατε παραβῆναι οὐδέν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις καλοῖς ἐπιδείξαι, ὅτι καὶ εὖορκοι καὶ ὄσιοί ἐστε. Εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα, καὶ ὅτι οὐδὲν δέοι ταραττεσθαι, ἀλλὰ τοῖς νόμοις τοῖς ἀρχαίοις χρῆσθαι, ἀνέστησε τὴν ἐκκλησίαν. Καὶ τότε μὲν ἀρχὰς καταστησάμενοι ἐπολιτεύοντο· ὑστέρῳ δὲ χρόνῳ ἀκούσαντες ξένους μισθοῦσθαι τοὺς Ἐλευσίνοι, στρατευσάμενοι πανδημίῃ ἐπ' αὐτοὺς τοὺς μὲν στρατηγούς αὐτῶν εἰς λόγους ἐλθόντας ἀπέκτειναν, τοῖς δὲ ἄλλοις εἰσπέμψαντες τοὺς φίλους καὶ ἀναγκαίους ἔπεισαν συναλλαγῆναι. Καὶ ὁμόσασαντες ὄρκους ἧ μὴν μὴ μνησικακήσειν, ἔτι καὶ νῦν ὁμοῦ τε πολιτεύονται καὶ τοῖς ὄρκοις ἐμμένει ὁ δῆμος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα *Εἰπὼν δὲ ταῦτα... ἐμμένειν ὁ δῆμος.*

Μονάδες 30

2. Να κατατάξετε κατὰ χρονικὴ σειρὰ τα ἀκόλουθα βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ Ξενοφῶντα:

- α) Εγκαταστάθηκε στον Σκιλλούντα, ὅπου ασχολήθηκε με το συγγραφικὸ του ἔργο.
- β) Εξορίστηκε ἀπὸ τὴν πατρίδα του, τὴν Αθήνα.
- γ) Αναγκάστηκε να εγκαταλείψει τὸ κτῆμα του, στον Σκιλλούντα, καὶ να μετακομίσει στην Κόρινθο.
- δ) Οἱ Αθηναῖοι ἐπέτρεψαν στον Ξενοφῶντα να ἐπαναπατριστεῖ, μετὰ ἀπὸ τὴν ἀρση τοῦ ψηφίσματος για ἐξορία.
- ε) Ἐστειλε τοὺς γιους του, Γρύλλο καὶ Διόδωρο, να υπηρετήσουν στον αθηναϊκὸ στρατό.

Μονάδες 10

3. α) **παραβῆναι, ἐπιδείξαι, εὖορκοι, ἐπολιτεύοντο, ἔπεισαν.** Να γράψετε ἀπὸ μίᾳ ομόρριζῃ λέξει, ἀπλὴ ἢ σύνθετῃ, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας για καθεμιά ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

β) **ανδρεία, ἀξίωση, κατάσταση, ἐκπομπή, δημοκρατία:** Να συνδέσετε τὶς παραπάνω λέξεις τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας με τὶς λέξεις του κειμένου με τὶς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογικὴ συγγένεια.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 484ο: Ξενοφώντας Έλληνικά, 2, 4, 42-43.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οὐ μέντοι γε ὑμᾶς, ὧ ἄνδρες, ἀξιῶ ἐγὼ ὧν ὁνωμόκατε παραβῆναι οὐδέν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις καλοῖς ἐπιδειξάι, ὅτι καὶ εὖορκοι καὶ ὄσιοί ἐστε. Εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα, καὶ ὅτι οὐδὲν δέοι ταραττεσθαι, ἀλλὰ τοῖς νόμοις τοῖς ἀρχαίοις χρῆσθαι, ἀνέστησε τὴν ἐκκλησίαν. Καὶ τότε μὲν ἀρχὰς καταστησάμενοι ἐπολιτεύοντο· ὑστέρῳ δὲ χρόνῳ ἀκούσαντες ξένους μισθοῦσθαι τοὺς Ἐλευσίνοι, στρατευσάμενοι πανδημει ἐπ' αὐτοὺς τοὺς μὲν στρατηγούς αὐτῶν εἰς λόγους ἐλθόντας ἀπέκτειναν, τοῖς δὲ ἄλλοις εἰσπέμψαντες τοὺς φίλους καὶ ἀναγκαίους ἔπεισαν συναλλαγήναι. Καὶ ὁμόσαντες ὄρκους ἧ μὴν μὴ μνησικακήσειν, ἔτι καὶ νῦν ὁμοῦ τε πολιτεύονται καὶ τοῖς ὄρκοις ἐμμένει ὁ δῆμος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα *Εἰπὼν δὲ ταῦτα... ἐμμένει ὁ δῆμος.*

Μονάδες 30

2. Να εξηγήσετε γιατί οι Αθηναῖοι ἐξόρισαν τον Ξενοφῶντα ἀπὸ τὴν πατρίδα του (394 π.Χ.) καὶ γιατί, πολὺ ἀργότερα (365 π.Χ.), ἀνακάλεσαν αὐτὴ τους τὴν ἀπόφαση.

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη-φράση τῆς **A'** στήλης με τὴ σημασία τους στὴ **B'** στήλη. Δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἀνέστησε τὴν ἐκκλησίαν	α) συγγενεῖς
2. καταστησάμενοι ἀρχὰς	β) ὄσοι ἔχουν ἀνάγκη
3. εἰς λόγους ἐλθόντας	γ) ἀρχισε ἡ λειτουργία
4. ἀναγκαῖοι	δ) κρατῶ κακία
5. μνησικακῶ	ε) ἀφοῦ ἐγκατέστησαν νέους ἀρχοντες
	στ) ὅταν ἦρθαν γιὰ διαπραγματεύσεις
	ζ) ἔλυσε τὴ συνεδρίαση

Μονάδες 5

β) **νόμος, ἐκκλησία, στρατηγός, ἀρχή, φίλος:** Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ῥῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς ὁμόρριζο γιὰ καθεμῖα ἀπὸ τὶς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 485ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 4, 42-43.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οὐ μέντοι γε ὑμᾶς, ὧ ἄνδρες, ἀξιῶ ἐγὼ ὧν ὁωμόκατε παραβῆναι οὐδέν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις καλοῖς ἐπιδειξάι, ὅτι καὶ εὖορκοι καὶ ὄσιοί ἐστε. Εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα, καὶ ὅτι οὐδὲν δέοι ταραττεσθαι, ἀλλὰ τοῖς νόμοις τοῖς ἀρχαίοις χρῆσθαι, ἀνέστησε τὴν ἐκκλησίαν. Καὶ τότε μὲν ἀρχὰς καταστησάμενοι ἐπολιτεύοντο· ὑστέρῳ δὲ χρόνῳ ἀκούσαντες ξένους μισθοῦσθαι τοὺς Ἐλευσίνοι, στρατευσάμενοι πανδημειῖ ἐπ' αὐτοὺς τοὺς μὲν στρατηγούς αὐτῶν εἰς λόγους ἐλθόντας ἀπέκτειναν, τοῖς δὲ ἄλλοις εἰσπέμψαντες τοὺς φίλους καὶ ἀναγκαίους ἔπεισαν συναλλαγῆναι. Καὶ ὁμόσαντες ὄρκους ἧ μὴν μὴ μνησικακήσειν, ἔτι καὶ νῦν ὁμοῦ τε πολιτεύονται καὶ τοῖς ὄρκοις ἐμμένει ὁ δῆμος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Εἰπὼν δὲ ταῦτα... ἐμμένει ὁ δῆμος.*

Μονάδες 30

2. Σε ποιες κατηγορίες κατατάσσονται τα ἔργα του Ξενοφώντα; Να αναφέρετε τους τίτλους των ἔργων μίας κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. **παραβῆναι, ἀνέστησε, στρατευσάμενοι, ἀναγκαίους, συναλλαγῆναι:** Να γράψετε δύο ομόρριζες λέξεις της αρχαίας ἢ της νέας ελληνικῆς γλώσσας, απλές ἢ σύνθετες, για καθεμιά ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 487ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 42-43.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οὐ μέντοι γε ὑμᾶς, ὧ ἄνδρες, ἀξιῶ ἐγὼ ὧν ὁωμόκατε παραβῆναι οὐδέν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις καλοῖς ἐπιδειξάι, ὅτι καὶ εὖορκοι καὶ ὄσιοί ἐστε. Εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα, καὶ ὅτι οὐδὲν δέοι ταραττεσθαι, ἀλλὰ τοῖς νόμοις τοῖς ἀρχαίοις χρῆσθαι, ἀνέστησε τὴν ἐκκλησίαν. Καὶ τότε μὲν ἀρχὰς καταστησάμενοι ἐπολιτεύοντο· ὑστέρῳ δὲ χρόνῳ ἀκούσαντες ξένους μισθοῦσθαι τοὺς Ἐλευσίνοι, στρατευσάμενοι πανδημει ἐπ' αὐτοὺς τοὺς μὲν στρατηγούς αὐτῶν εἰς λόγους ἐλθόντας ἀπέκτειναν, τοῖς δὲ ἄλλοις εἰσπέμψαντες τοὺς φίλους καὶ ἀναγκαίους ἔπεισαν συναλλαγῆναι. Καὶ ὁμόσαντες ὄρκους ἧ μὴν μὴ μνησικακήσειν, ἔτι καὶ νῦν ὁμοῦ τε πολιτεύονται καὶ τοῖς ὄρκοις ἐμμένει ὁ δῆμος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα *Εἰπὼν δὲ ταῦτα... ἐμμένει ὁ δῆμος.*

Μονάδες 30

2. Να αναφέρετε τα *Σωκρατικά* ἔργα του Ξενοφῶντα και να δώσετε περιληπτικά το περιεχόμενο δύο ἔργων αὐτῆς τῆς κατηγορίας.

Μονάδες 10

3. α) **συνωμοσία, παραβατικός, δημοκρατία, παράδειγμα, διαταραχή:** Να συνδέσετε τις παραπάνω λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες ἔχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

- β) Να σχηματίσετε ἀπὸ τῶν παρακάτω ρηματικῶν τύπων ἓνα ὁμόρριζο οὐσιαστικὸ (ἀπλὸ ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ὁμόρριζα οὐσιαστικά
<i>ἀκούσαντες</i>	-ή	
<i>χρῆσθαι</i>	-ις	
<i>ἐπολιτεύοντο</i>	-εία	
<i>ἀνέστησε</i>	-ις	
<i>ἀξιῶ</i>	-μα	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 488ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 4, 42-43.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οὐ μέντοι γε ὑμᾶς, ὧ ἄνδρες, ἀξιῶ ἐγὼ ὧν ὁωμόκατε παραβῆναι οὐδέν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις καλοῖς ἐπιδειῖξαι, ὅτι καὶ εὖορκοι καὶ ὄσιοί ἐστε. Εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα, καὶ ὅτι οὐδὲν δεοὶ ταραττεσθαι, ἀλλὰ τοῖς νόμοις τοῖς ἀρχαίοις χρῆσθαι, ἀνέστησε τὴν ἐκκλησίαν. Καὶ τότε μὲν ἀρχὰς καταστησάμενοι ἐπολιτεύοντο· ὑστέρῳ δὲ χρόνῳ ἀκούσαντες ξένους μισθοῦσθαι τοὺς Ἐλευσῖνι, στρατευσάμενοι πανδημειῖ ἐπ' αὐτούς τοὺς μὲν στρατηγούς αὐτῶν εἰς λόγους ἐλθόντας ἀπέκτειναν, τοῖς δὲ ἄλλοις εἰσπέμπσαντες τοὺς φίλους καὶ ἀναγκαίους ἔπεισαν συναλλαγῆναι. Καὶ ὁμόσαντες ὄρκους ἦ μὴν μὴ μνησικακήσειν, ἔτι καὶ νῦν ὁμοῦ τε πολιτεύονται καὶ τοῖς ὄρκοις ἐμμένει ὁ δῆμος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα: *Εἰπὼν δὲ ταῦτα... ἐμμένει ὁ δῆμος.*

Μονάδες 30

2. Πὼς δικαιολογεῖται ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ Ξενοφώντα ὡς «ρεπόρτερ» καὶ πὼς αποτυπώνεται στο ἔργο του ἡ εἰκόνα τῶν πολιτικῶν ἐξελίξεων τοῦ 4^{ου} π.Χ. αἰ.;

Μονάδες 10

3. α) *ἐπιδεικνυμι, εὖορκος, καθίσταμαι, στρατηγός, ἐμμένω*: Να ἀναλύσετε τὶς λέξεις στα συνθετικά τους.

Μονάδες 5

β) Να σχηματίσετε παράγωγα ἐπίθετα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς με βάση τὶς λέξεις καὶ τὶς καταλήξεις που δίνονται.

λέξεις	κατάληξη	παράγωγο ἐπίθετο
<i>ἀρχή</i>	-αῖος	
<i>χρόνος</i>	-ιος	
<i>λόγος</i>	-ικός	
<i>ἄλλος</i>	-οῖος	
<i>νόμος</i>	-ιμος	

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 490ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 4, 42-43.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οὐ μέντοι γε ὑμᾶς, ὧ ἄνδρες, ἀξιῶ ἐγὼ ὧν ὁωμόκατε παραβῆναι οὐδέν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις καλοῖς ἐπιδειξαι, ὅτι καὶ εὖορκοι καὶ ὄσιοί ἐστε. Εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα, καὶ ὅτι οὐδὲν δέοι ταραττεσθαι, ἀλλὰ τοῖς νόμοις τοῖς ἀρχαίοις χρῆσθαι, ἀνέστησε τὴν ἐκκλησίαν. Καὶ τότε μὲν ἀρχὰς καταστησάμενοι ἐπολιτεύοντο· ὑστέρῳ δὲ χρόνῳ ἀκούσαντες ξένους μισθοῦσθαι τοὺς Ἐλευσίνοι, στρατευσάμενοι πανδημεὶ ἐπ' αὐτοὺς τοὺς μὲν στρατηγούς αὐτῶν εἰς λόγους ἐλθόντας ἀπέκτειναν, τοῖς δὲ ἄλλοις εἰσπέμψαντες τοὺς φίλους καὶ ἀναγκαίους ἔπεισαν συναλλαγήναι. Καὶ ὁμόσαντες ὄρκους ἧ μὴν μὴ μνησικακήσειν, ἔτι καὶ νῦν ὁμοῦ τε πολιτεύονται καὶ τοῖς ὄρκοις ἐμμένει ὁ δῆμος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα *Εἰπὼν δὲ ταῦτα... ἐμμένει ὁ δῆμος.*

Μονάδες 30

2. Ποιες εἶναι οἱ ἀπόψεις τοῦ Ξενοφώντα γιὰ τὴν «αθέτηση τοῦ λόγου» καὶ τὴν «παράβαση τῶν ὄρκων»;

Μονάδες 10

3. α) Να συνδέσετε κάθε λέξη τῆς στήλης **A'** με τὴ σημασία τῆς στῆλης **B'**. Δύο στοιχεῖα τῆς **B'** στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ὄμνυμι	α) ὅλοι μαζί
2. πρὸς τοῖς ἄλλοις	β) ζωὸς πολίτης
3. εὖορκος	γ) παραβαίνω τοὺς ὄρκους
4. πανδημεὶ	δ) ἐπίορκος
5. πολιτεύομαι	ε) ορκίζομαι
	στ) ἐκτός ἀπὸ τὰ ἄλλα
	ζ) αὐτὸς που τηρεῖ τὸν ὄρκο του

Μονάδες 5

β) *εὖορκος, ἐκκλησία, πανδημεὶ, ἀποκτείνω, εἰσπέμπω*: Να ἀναλύσετε τὶς λέξεις στὰ συνθετικὰ τους.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 491ο: Ξενοφώντας Ἑλληνικά, 2, 4, 42-43.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οὐ μέντοι γε ὑμᾶς, ὧ ἄνδρες, ἀξιῶ ἐγὼ ὧν ὁωμόκατε παραβῆναι οὐδέν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις καλοῖς ἐπιδειξαι, ὅτι καὶ εὖορκοι καὶ ὄσιοί ἐστε. Εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα, καὶ ὅτι οὐδὲν δέοι ταραττεσθαι, ἀλλὰ τοῖς νόμοις τοῖς ἀρχαίοις χρῆσθαι, ἀνέστησε τὴν ἐκκλησίαν. Καὶ τότε μὲν ἀρχὰς καταστησάμενοι ἐπολιτεύοντο· ὑστέρῳ δὲ χρόνῳ ἀκούσαντες ξένους μισθοῦσθαι τοὺς Ἐλευσίνοι, στρατευσάμενοι πανδημει ἐπ' αὐτοὺς τοὺς μὲν στρατηγούς αὐτῶν εἰς λόγους ἐλθόντας ἀπέκτειναν, τοῖς δὲ ἄλλοις εἰσπέμψαντες τοὺς φίλους καὶ ἀναγκαίους ἔπεισαν συναλλαγήναι. Καὶ ὁμόσαντες ὄρκους ἧ μὴν μὴ μνησικακήσειν, ἔτι καὶ νῦν ὁμοῦ τε πολιτεύονται καὶ τοῖς ὄρκοις ἐμμένει ὁ δῆμος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα *Εἰπὼν δὲ ταῦτα... ἐμμένει ὁ δῆμος.*

Μονάδες 30

2. Ποιον χαρακτηρισμό απέδωσαν στον Ξενοφώντα οι θαυμαστές του έργου του στη ρωμαϊκή εποχή και γιατί;

Μονάδες 10

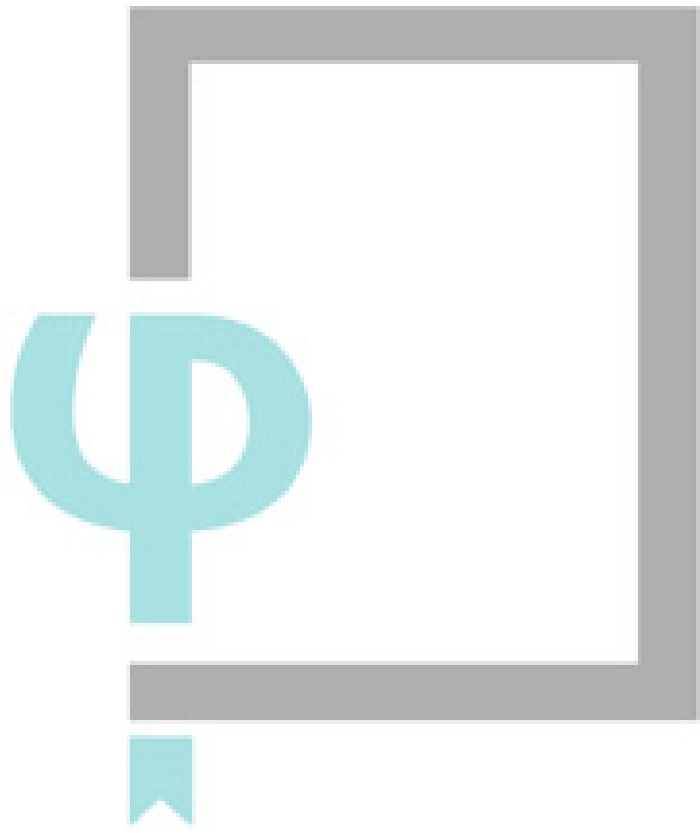
3. α) Να σχηματίσετε από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ένα ομόρριζο ουσιαστικό (απλό ή σύνθετο) της αρχαίας ελληνικής, χρησιμοποιώντας την κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοί τύποι	κατάληξη	ομόρριζα ουσιαστικά
<i>ἀκούσαντες</i>	-ή	
<i>χρῆσθαι</i>	-ις	
<i>ἐπολιτεύοντο</i>	-εία	
<i>ἀνέστησε</i>	-ις	
<i>ἀξιῶ</i>	-μα	

Μονάδες 5

β) *χρόνῳ, δέοι, στρατηγούς, ἔπεισαν, δῆμος:* Να γράψετε από μία ομόρριζη λέξη, απλή ή σύνθετη, της νέας ελληνικής γλώσσας για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 493ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 42-43.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οὐ μέντοι γε ὑμᾶς, ὧ ἄνδρες, ἀξιῶ ἐγὼ ὧν ὁωμόκατε παραβῆναι οὐδέν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις καλοῖς ἐπιδειξάι, ὅτι καὶ εὖορκοι καὶ ὄσιοί ἐστε. Εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα, καὶ ὅτι οὐδὲν δέοι ταραττεσθαι, ἀλλὰ τοῖς νόμοις τοῖς ἀρχαίοις χρῆσθαι, ἀνέστησε τὴν ἐκκλησίαν. Καὶ τότε μὲν ἀρχὰς καταστησάμενοι ἐπολιτεύοντο· ὑστέρῳ δὲ χρόνῳ ἀκούσαντες ξένους μισθοῦσθαι τοὺς Ἐλευσίνοι, στρατευσάμενοι πανδημει ἐπ' αὐτοὺς τοὺς μὲν στρατηγούς αὐτῶν εἰς λόγους ἐλθόντας ἀπέκτειναν, τοῖς δὲ ἄλλοις εἰσπέμψαντες τοὺς φίλους καὶ ἀναγκαίους ἔπεισαν συναλλαγήναι. Καὶ ὁμόσαντες ὄρκους ἧ μὴν μὴ μνησικακήσειν, ἔτι καὶ νῦν ὁμοῦ τε πολιτεύονται καὶ τοῖς ὄρκοις ἐμμένει ὁ δῆμος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα *Εἰπὼν δὲ ταῦτα... ἐμμένει ὁ δῆμος.*
Μονάδες 30
2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή (γέννηση, οικογενειακό περιβάλλον), τη μόρφωση του Ξενοφώντα και τις πολιτικές συνθήκες της εποχής του;
Μονάδες 10
3. α) **νόμος, ἐκκλησία, στρατηγός, ἀρχή, φίλος:** Να γράψετε ἀπὸ ἓνα ρῆμα τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς ὁμόρριζο για καθεμία ἀπὸ τῆς παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.
Μονάδες 5
β) **παράδειγμα, ἀχρηστος, βάθρο, ἐπιμίσθιο, πειθήνιος:** Να συνδέσετε τῆς παραπάνω λέξεις τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας με τῆς λέξεις τοῦ κειμένου με τῆς ὁποῖες ἔχουν ἐτυμολογική συγγένεια.
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 494ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 42-43.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οὐ μέντοι γε ὑμᾶς, ὧ ἄνδρες, ἀξιῶ ἐγὼ ὧν ὁμωμόκατε παραβῆναι οὐδέν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις καλοῖς ἐπιδειῖξαι, ὅτι καὶ εὖορκοι καὶ ὄσιοί ἐστε. Εἰπὼν δὲ ταῦτα καὶ ἄλλα τοιαῦτα, καὶ ὅτι οὐδὲν δέοι ταραττεσθαι, ἀλλὰ τοῖς νόμοις τοῖς ἀρχαίοις χρῆσθαι, ἀνέστησε τὴν ἐκκλησίαν. Καὶ τότε μὲν ἀρχὰς καταστησάμενοι ἐπολιτεύοντο· ὑστέρῳ δὲ χρόνῳ ἀκούσαντες ξένους μισθοῦσθαι τοὺς Ἐλευσίνοι, στρατευσάμενοι πανδημειῖ ἐπ' αὐτούς τοὺς μὲν στρατηγούς αὐτῶν εἰς λόγους ἐλθόντας ἀπέκτειναν, τοῖς δὲ ἄλλοις εἰσπέμψαντες τοὺς φίλους καὶ ἀναγκαίους ἔπεισαν συναλλαγῆναι. Καὶ ὁμόσαντες ὄρκους ἧ μὴν μὴ μνησικακήσειν, ἔτι καὶ νῦν ὁμοῦ τε πολιτεύονται καὶ τοῖς ὄρκοις ἐμμένει ὁ δῆμος.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεῖ το τμήμα *Εἰπὼν δὲ ταῦτα... ἐμμένει ὁ δῆμος.*

Μονάδες 30

2. Ποιοι λόγοι οδήγησαν τον Ξενοφώντα στην εξορία;

Μονάδες 10

3. α) Να σχηματίσετε ἀπὸ τους παρακάτω ρηματικούς τύπους ἓνα ὁμόρριζο ουσιαστικό (ἀπλό ἢ σύνθετο) τῆς ἀρχαίας ἐλληνικῆς γλώσσας, χρησιμοποιώντας τὴν κατάληξη που σας δίνεται:

ρηματικοὶ τύποι	κατάληξη	ὁμόρριζα ουσιαστικά
<i>ἀνέστησε</i>	-ις	
<i>συναλλαγῆναι</i>	-μα	
<i>μισθοῦσθαι</i>	-τής	
<i>ἀκούσαντες</i>	-ή	
<i>ἔπεισαν</i>	-ώ	

Μονάδες 5

β) *ἄνδρες, ὄσιοι, λόγους, ἀπέκτειναν, ὄρκους*: Να γράψετε ἀπὸ μία ὁμόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας γιὰ καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις τοῦ κειμένου.

Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 495ο: Θουκυδίδου Ἱστορίαι, 3, 81,3-5

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οἱ δὲ πολλοὶ τῶν ἰκετῶν, ὅσοι οὐκ ἐπέισθησαν, ὡς ἐώρων τὰ γινόμενα, διέφθειρον αὐτοῦ ἐν τῷ ἱερῷ ἀλλήλους, καὶ ἐκ τῶν δένδρων τινὲς ἀπήγγχοντο, οἱ δ' ὡς ἕκαστοι ἐδύναντο ἀνηλοῦντο. Ἡμέρας τε ἑπτὰ, ἃς ἀφικόμενος ὁ Εὐρυμέδων ταῖς ἐξήκοντα ναυσὶ παρέμεινε, Κερκυραῖοι σφῶν αὐτῶν τοὺς ἐχθροὺς δοκοῦντας εἶναι ἐφόνευον, τὴν μὲν αἰτίαν ἐπιφέροντες τοῖς τὸν δῆμον καταλύουσιν, ἀπέθανον δὲ τινες καὶ ἰδίας ἔχθρας ἔνεκα, καὶ ἄλλοι χρημάτων σφίσιν ὀφειλομένων ὑπὸ τῶν λαβόντων· πᾶσά τε ἰδέα κατέστη θανάτου, καὶ οἷον φιλεῖ ἐν τῷ τοιούτῳ γίνεσθαι, οὐδὲν ὅτι οὐ ξυνέβη καὶ ἔτι περαιτέρω. Καὶ γὰρ πατήρ παιῖδα ἀπέκτεινε καὶ ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀπεσπῶντο καὶ πρὸς αὐτοῖς ἐκτείνοντο, οἱ δὲ τινες καὶ περιοικοδομηθέντες ἐν τοῦ Διονύσου τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ἡμέρας τε ἑπτὰ... τῷ ἱερῷ ἀπέθανον.*
Μονάδες 30
2. Ποιες είναι, κατὰ τον Θουκυδίδη, οι βασικές προϋποθέσεις για τη συγκρότηση ενός ισχυροῦ, ἀπὸ στρατιωτικὴ ἀποψη, κράτους;
Μονάδες 10
3. **α) γινόμενα, παρέμεινε, ἐδύναντο, ναυσί, δοκοῦντας:** Να γράψετε ἀπὸ μία ομόρριζη λέξη, ἀπλή ἢ σύνθετη, τῆς ἀρχαίας ἢ τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας για καθεμία ἀπὸ τις παραπάνω λέξεις του κειμένου.
Μονάδες 5
β) Να συμπληρώσετε τα κενὰ των παρακάτω προτάσεων με λέξεις (ἀπλές ἢ σύνθετες) τῆς νέας ἐλληνικῆς γλώσσας, ομόρριζες των ρημάτων που δίνονται σε παρένθεση.
Η..... του ἀεροπλάνου θα ἔχει καθυστέρηση 30 λεπτῶν (**ἀφικνοῦμαι**).
Η .....του δράστη προκάλεσε ἀνακούφιση στους κατοίκους τῆς περιοχῆς, ὅπου γίνονταν οι κλοπές (**λαμβάνω**).
Στον ἐπόμενο δρόμο ὑπάρχει ἓνα.....τροφίμων (**καθίσταμαι**).
Η..... παγωτῶν τους θερινούς μήνες αυξάνεται (**ἀναλόομαι-οὔμαι**).
Η ἀνάθεση του ἔργου δόθηκε στην εταιρεία με τὴ χαμηλότερη..... (**ἐπιφέρω**).
Μονάδες 5

ΘΕΜΑ 334ο: Ξενοφώντος Ἑλληνικά, 2, 4, 18-19.

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ταῦτα δ' εἰπὼν καὶ μεταστραφεὶς πρὸς τοὺς ἐναντίους, ἡσυχίαν εἶχε· καὶ γὰρ ὁ μάντις παρήγγελλεν αὐτοῖς μὴ πρότερον ἐπιτίθεσθαι, πρὶν [ἄν] τῶν σφετέρων ἢ πέσοι τις ἢ τρωθείη· ἐπειδὴν μέντοι τοῦτο γένηται, ἡγησόμεθα μὲν, ἔφη, ἡμεῖς, νίκη δ' ὑμῖν ἔσται ἐπομένως, ἐμοὶ μέντοι θάνατος, ὥς γέ μοι δοκεῖ. Καὶ οὐκ ἐψεύσατο, ἀλλ' ἐπεὶ ἀνέλαβον τὰ ὄπλα, αὐτὸς μὲν ὥσπερ ὑπὸ μοίρας τινὸς ἀγόμενος ἐκπηδήσας πρῶτος, ἐμπεισὼν τοῖς πολεμίοις ἀποθνήσκει, καὶ τέθαπται ἐν τῇ διαβάσει τοῦ Κηφισοῦ· οἱ δ' ἄλλοι ἐνίκων καὶ κατεδίωξαν μέχρι τοῦ ὄμαλου. Ἀπέθανον δ' ἐνταῦθα τῶν μὲν τριάκοντα Κριτίας τε καὶ Ἰππόμαχος, τῶν δὲ ἐν Πειραιεῖ δέκα ἀρχόντων Χαρμίδης ὁ Γλαύκωνος, τῶν δ' ἄλλων περὶ ἑβδομήκοντα. Καὶ τὰ μὲν ὄπλα ἔλαβον, τοὺς δὲ χιτῶνας οὐδενὸς τῶν πολιτῶν ἐσκύλευσαν. Ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπεδίδοσαν, προσιόντες ἀλλήλοις πολλοὶ διελέγοντο.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Να μεταφραστεί το τμήμα: *Ταῦτα δ'εἰπὼν... μέχρι τοῦ ὄμαλου.*

Μονάδες 30

2. Τι γνωρίζετε για την καταγωγή (γέννηση, οικογενειακό περιβάλλον), τη μόρφωση του Ξενοφώντα και τις πολιτικές συνθήκες της εποχής του;

Μονάδες 10

3. α) **καταστροφή, επίθεση, σφετερισμός, επομένως, κατάληψη:** Να συνδέσετε τις λέξεις με τις λέξεις του κειμένου με τις οποίες έχουν ετυμολογική συγγένεια.

Μονάδες 5

β) Να συνδέσετε κάθε λέξη της Α' στήλης με τη συνώνυμή της στη Β' στήλη. Δύο λέξεις της Β' στήλης περισσεύουν.

A' ΣΤΗΛΗ	B' ΣΤΗΛΗ
1. ἐναντίος	α) λέγω
2. ἡσυχία	β) ψευδολογῶ
3. σκυλεύω	γ) ἀντίπαλος
4. φημί	δ) φίλος
5. ψεύδομαι	ε) ἡρεμία
	στ) λαφυραγωγῶ
	ζ) αἶρω

Μονάδες 5